FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Bütün Şiirleri 1

2. baskı

BÜTÜN ŞİİRLERİ
1

Fazıl Hüsnü Dağlarca 1914'te İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Anadolu'nun çeşitli yerlerinde tamamladı. Kuleli Askeri Lisesini (1933) ve Harp Okulunu (1935) bitirdi. Orduda hizmeti 15 yılı doldurunca askerlikten ayrıldı (1950). Çeşitli memuriyetlerde bulunduktan sonra 1959'da emekliye ayrıldı. İstanbul'da Kitap Kitapevini kurdu. 1960-64 arasında *Türkçe* adında bir dergi çıkardı (43 sayı). 1970'te sahibi bulunduğu yayınevini kapattı. Edebiyata olan ilgisi çok genç yaşlarda başladı; henüz 13 yaşındayken *Yeni Adana* gazetesinin öğrenciler arasında açtığı öykü yarışmasında birinci oldu. İlk şiiri 1933'te *İstanbul* dergisinde çıktı. Edebiyat dünyasında adını duyurması 1934'te, Harp Okulu öğrencisiyken *Varlık*'ta yayımladığı şiirlerle oldu. Şiirlerini *Yücel, Türk Dili, Yeditepe, Çağrı, Ataç, Yön*... gibi dergilerde yayımladı. 1960'lardan sonraki şiirlerinde güncel yurt ve dünya sorunları karşısındaki tepkilerini yansıtan şiirler yazdı. Cumhuriyet'i izleyen yıllarda özlenmiş olan destan şiirini yarattı. Şiirlerinde çocuğu en çok yer veren Türk ozanıdır. Yirmiden fazla çocuk kitabı vardır. Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının en verimli şairlerinden biri olan Dağlarca'nın bir özelliği de bütün edebi yaşamını sadece şiire adamış olmasıdır. Şiirleri pek çok dile çevrildi, birçok ödül kazandı. 2008'de İstanbul'da öldü.

Yapıtlarından bazıları: *Havaya Çizilen Dünya*, 1935; *Çocuk ve Allah*, 1940; *Daha*, 1943; *Çakırın Destanı*, 1945; *Taş Devri*, 1945; *Üç Şehitler Destanı*, 1949; *Toprak Ana*, 1950; *Sivas'lı Karınca*, 1951; *İstanbul Fetih Destanı*, 1953; *Anıtkabir*, 1953; *Asu*, 1955; *Delice Böcek*, 1957; *Batı Acısı*, 1958; *Mevlana'da Olmak: Gezi*, 1958; *Özgürlük Alanı*, 1960; *Hoo'lar*, 1960; *Cezayir Türküsü*, 1961; *Çanakkale Destanı*, 1965; *Vietnam Savaşımız*, 1966; *Haydi*, 1968; *19 Mayıs Destanı*, 1969; *Hiroşima*, 1970; *Malazgirt Ululaması: 26 Ağustos 1071-1971*, 1971; *Bağımsızlık Savaşı*, 1973; *Gazi Mustafa Kemal Atatürk*, 1973; *Horoz*, 1977; *Çukurova Koçaklaması*, 1979; *Nötron Bombası*, 1981; *Yunus Emre'de Olmak*, 1981; *Çıplak*, 1981; *Dildeki Bilgisayar*, 1992; *O'1923/Tapınağa Asılmış Gövdeler*, 1998; *Sevîştilerken*, 1999; *İmin Yürüyüşü/Biçimlerle Soyunmak*, 1999; *Ötekinde Olmak (Oralarda/İkisi)* 2000; *Dün Geceki/En Sevmek (Şeyh Galib'e Çiçekler)*, 2000; *İçimdeki Şiir Hayvanı*, 2007.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

BÜTÜN ŞİİRLERİ
1

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 2793
Delta - 8

Bütün Şiirleri 1 / Fazıl Hüsnü Dağlarca
Yayın danışmanı: Ahmet Soysal

Kitap editörü: Nurettin Pirim
Düzelti: Gamze Orgün - Gözde Yeşil

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Grafik uygulama: Süreyya Erdoğan

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Başkent O.S.B. 22. Cad. No: 6 Malıköy / Ankara
Tel: (0312) 640 16 23
Sertifika No: 26886

1. baskı: İstanbul, Kasım 2008
2. baskı: İstanbul, Şubat 2014
ISBN 978-975-08-1498-3

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

ÇOCUK VE ALLAH

XII. Talih Açıklığı

DAHA

I. Üçüncü Halim

II. Hayvanlar

ÜÇ ŞEHİTLER DESTANI

TOPRAK ANA

AÇ YAZI

SAMSUN'DAN ANKARA'YA
(Bağımsızlık Savaşı 1)

İNÖNÜLER
(Bağımsızlık Savaşı 2)

SİVASLI KARINCA

ANITKABİR

İSTANBUL FETİH DESTANI

ASU

DELİCE BÖCEK

BATI ACISI

Akdeniz

ÖZGÜRLÜK ALANI

I. Atatürk Yolunda

II. Atatürk Yolunda

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

AYLAM – Uzay Çağında Olmak

I. Yeryüzünden Kurtulmak Kurtulmak Düzeyden

II. Sen Ben Yer Gök Biz Kuş Muyuz?

TÜRK OLMAK

YEDİ MEMETLER

ÇANAKKALE DESTANI (Yeni Türkiye'nin Önsözüdür)

DIŞARDAN GAZEL

KAZMALAMA

YERYAĞ

VİETNAM SAVAŞIMIZ

HAYDİ

1635 • Nedeni
1635 • Yapı
1635 • Sofra Aydınlığı
1636 • Ha
1636 • Yalnızlık
1636 • Boş Para
1636 • Evle Yol
1637 • Deli
1637 • Ben İçre
1637 • Yalancı Gerçek
1637 • Eylem Dışı
1638 • Gözübüyükgil
1638 • Denge
1638 • Uzun Para
1638 • Almak
1639 • L'de
1639 • Sallantı
1639 • Yataklarda
1639 • Çarşı Pazar
1640 • Açlar
1640 • Açıklama
1640 • Ödünç'lü
1640 • Dolmayan
1641 • Etmek
1641 • Başkasız
1641 • Göçük
1641 • Işıkların Dediği
1642 • Gün Değerinde Uyku
1642 • Aptal
1642 • Gezi
1642 • Okuma Yazma Bilmeyen İşçi
1643 • Güzelle Us
1643 • Azalma
1643 • Öte
1643 • Işıma
1644 • Kişicik
1644 • Varamamak
1644 • Gidim
1644 • Kör Ayı
1645 • Yoğun Varı
1645 • Borsa'da
1645 • Ardındaki
1645 • Birlik
1646 • Benzerlik
1646 • Bilge
1646 • Koskocaman Anılar
1646 • Ayak
1647 • Durmaksızın
1647 • Kentli
1647 • El Ayak
1647 • Dedikodu
1648 • Tan Yerinden Gelen
1648 • Gündeş
1648 • Durum
1648 • Mutlu Olan
1649 • Hep Yürümek
1649 • Baş Dönmesi
1649 • Çoğulsuz
1649 • Sözcü
1650 • Doğanın Soyunamazlığı
1650 • Boz
1650 • Yuvarlam
1650 • Ayrıkotunun Yenilgisi
1651 • Ayva Işık
1651 • Akşamüstü Yeşil Sonsuzu
1651 • Dilek
1651 • Ağız'da
1652 • Aç Oyun
1652 • Karanlığın Yürüyüşü

1776 • Güzelleme
1776 • Güzel Öteliği
1776 • Ulaşmak
1777 • Ekmeğin Gidişi
1777 • Cimrinin Günlüğünden
1777 • İkiç
1777 • Çırılçıplak
1778 • Parlama
1778 • Göz'ler
1778 • Açık Kapı
1778 • Betik Sergisi
1779 • Açıklama
1779 • Sarı Oy
1779 • Annesiz
1779 • İlk Evlerdeki Aydınlık
1780 • Gündüz
1780 • Olan Yok
1780 • Giz
1780 • Ağarı
1781 • Ben Çiçek
1781 • Aç
1781 • Yön Varlığı
1781 • Çığlık
1782 • Ak Kapı Önündeki
1782 • Yeni
1782 • İşöpü
1782 • Mil
1783 • Dağla Sevgi
1783 • Severken
1783 • Ben Yazı Kalığı
1783 • Yankı
1784 • Yük
1784 • Süresi Dolmadan
1784 • Eden
1784 • Taçlı Tasa
1785 • Upuzun
1785 • Uyanır Uyanmaz
1785 • Yarıca
1785 • Yarısı
1786 • Uyanır Uyanmaz O
1786 • Sonsuz'da
1786 • Işıltı
1786 • Kapalı Yerlerde Olmak
1787 • Ol Ağızla
1787 • – Miz
1787 • Uzaksı
1787 • Saygı
1788 • Bağışlamak
1788 • Ertesi
1788 • Acil
1788 • Gün Sevinci
1789 • Sayılarla
1789 • Pay
1789 • Boş Dolu
1789 • Kansız
1790 • İki Çiçek
1790 • İki Çağırımı
1790 • Bir
1790 • Artmak
1791 • Mutluluk
1791 • Dosdoğru
1791 • Sevgi Sonsuzluğu
1791 • Seçim'de
1792 • Yamuk
1792 • Aydınlık
1792 • Gerçeksi
1792 • Dört Kanatlı Kuş – Hızla
1793 • O Su O
1793 • İki Bir
1793 • Eskiden Yaşama
1793 • Azalıp Çoğalan

1811 • Gözleme
1811 • Yok Kefe
1812 • Kavakların Gece Ağıdı
1812 • Daha Karanlık
1812 • Dört Duvar Arasında Çoğalma
1812 • Yaşamışlık
1813 • Eksil Sofra
1813 • Bileşikler
1813 • Tanık
1813 • Gün
1814 • Hemencecik
1814 • – Öykünmüş
1814 • O Yenilenmek
1814 • Ayrılı
1815 • Yeşillik
1815 • Sürez
1815 • Ak Ölçü
1815 • İki Yan
1816 • Yel
1816 • – Yarın
1816 • Portakallar
1816 • Soy Birliği Üzre
1817 • Giysi
1817 • İyimser
1817 • Olay'larda
1817 • Yaşlı At
1818 • Kuyumuz
1818 • Ağustos Böceklerindeki Sessizlik
1818 • Uluma
1818 • – Acı
1819 • Boş Gece
1819 • Görülmeyene İnanmak
1819 • Doluluk
1819 • Korkulu
1820 • Daha Uyku
1820 • Kuşun Mutu
1820 • Yamuk
1820 • Günlük
1821 • Öteki Büyüklük
1821 • Yerine Olmak
1821 • Köylerde Gece
1821 • Bildiri
1822 • Önceler
1822 • Yankılarla
1822 • Göğü Görünce
1822 • – Gök Gücü
1823 • Yansı
1823 • Gerçeğin Biri
1823 • Kuşluk
1823 • Gök Içre
1824 • İki Kanatla Bakmak
1824 • Kuş Gün'ler
1824 • Besbelli
1824 • Esenliğin Aydınlığı
1825 • Erkenden
1825 • Eksillik
1825 • Kuşla Gülmek
1825 • Kuş Yazı
1826 • Giz
1826 • Geceliksiz Kuş
1826 • Çeviri
1826 • Kulağımız Ağzımız
1827 • Göz Küpe
1827 • Yaşama Değişikliği
1827 • Yansıma
1827 • Oradan
1828 • Belli
1828 • Gök Olusu
1828 • Esenlik

1846 • Eski Bir Koçaklamadan
1846 • Sevinç
1846 • Doğalanmak
1847 • Saman Pazarı
1847 • Bilgince
1847 • Görünmek
1847 • Besleyen
1848 • Ova Kuş
1848 • İkinci Yarısı Evrenin
1848 • Güç
1848 • Dolunay
1849 • Doğada
1849 • Mut
1849 • Daha Görmek
1849 • Daha Gecelemek
1850 • Yeşilleyin'de
1850 • Öğretmen Dörtlüğü
1850 • Artan Yaşama
1850 • Kömür
1851 • Yitmelerimiz
1851 • Başkalaşım
1851 • Yazı Eller Uzağı
1851 • Giz
1852 • İkindi Uykusu
1852 • İkiye Ayrılmamak
1852 • Akar İken
1852 • Sevmemeler
1853 • Göğün Yerliliği
1853 • Tutmak
1853 • Çağrışım
1853 • – Yas Ağrı
1854 • Yalnızlık
1854 • Dört Kanatlı Kuş – Geli
1854 • Güzel Sayı
1854 • Satış Değeri
1855 • Geçeni Sevmek
1855 • Altın
1855 • Açık Sıkıntı
1855 • – Parıltı
1856 • Yeşillez
1856 • İstemek Almak
1856 • Gün Örgüsü
1856 • Açık Su
1857 • Arılanmak
1857 • Bulunmamak
1857 • Dört Kanatlı Kuş – 24
1857 • O
1858 • – Anlam
1858 • Mavi Dışı Ses Dışı
1858 • Eski Bir Türküde Yaşamak
1858 • Çıplak
1859 • Var Kişi
1859 • Çalgılar Eşliğinde
1859 • Hep Uyumak
1859 • – Yalan Dolan
1860 • Sana
1860 • Varmak
1860 • Yolda
1860 • Hep Ödemek
1861 • Alışveriş
1861 • – Ak
1861 • Sarraf
1861 • Sen Sayı
1862 • Gerilerde Kalan
1862 • İyi Işık
1862 • Çağırılan
1862 • Umut
1863 • Duygusuz Doğa
1863 • Uyur Birlik
1863 • Güzellikle

1881 • Anlamak
1882 • Uz
1882 • Yangın
1882 • Bir Başkasında
1882 • Yoğun
1883 • Karışmak
1883 • Su
1883 • Çok Azlığımız
1883 • Alışık Ben
1884 • Yeryüzüyüz
1884 • Karşılaşmadan
1884 • Dönüşüm
1884 • Suç
1885 • Altın Diş
1885 • Mutlugil
1885 • Dağlarda Taşlarda
1885 • Su Uçarlığı
1886 • Kardeş
1886 • Sıcak Yel
1886 • Sunmak
1886 • Denge
1887 • Yansı O
1887 • Çöldekiler
1887 • Kara Sessizlik
1887 • İnansızlar
1888 • Lav'da
1888 • Duyulan
1888 • İç Şaşkınlık
1888 • Daldan
1889 • Kendileyin
1889 • Her Gün Başlamak
1889 • Boşuna Kilitlemek
1889 • Gönül Veren
1890 • Ta Oralarda
1890 • Esenliğimiz
1890 • Işıma
1890 • Karşımızdaki
1891 • Yadsımak
1891 • Ağırlığınca Yaşamak
1891 • – Yer Sevgisi
1891 • Andırdığımız
1892 • Kaya Soluk
1892 • Bilisiz Gömüt
1892 • Dört Kanatlı Kuş
– İkileyin
1892 • Dulun Oğlu
1893 • Kapalılıklarımızdan
1893 • Büyüklük
1893 • Sallantı
1893 • Güç Üzre
1894 • Varmalar
1894 • Güvensiz
1894 • Olaylar
1894 • Bir Çiçek Daha
1895 • Sıcak Eller Değimi
1895 • Ucumuz
1895 • Kuşun
1895 • Hep
1896 • Kuşul
1896 • Dağılan Sağlık
1896 • Orası
1896 • Beslenirken
Azalmak
1897 • Göklenme
1897 • Ağırlık Utancı
1897 • Güncek
1897 • Gitle Gel
1898 • Aşçı
1898 • İkinci Gerçek
1898 • Esrik
1898 • Sevişmek
1899 • Bağışlamayan
Eskilik
1899 • Öteki Anlama

1917 • Karşılığımız
1917 • Öğütlenme
1917 • Ölçek
1918 • Öteki Çocuk
1918 • Gece Karşıtı
1918 • – Kurtaran Ana
1918 • Uçsuz Bucaksız Kızlık
1919 • Yassıl
1919 • Yavaş
1919 • Güzel Değinim
1919 • Öte'm
1920 • Bu Üremek
1920 • Sözuğrusu
1920 • Kalıt
1920 • Toplamlar
1921 • Aç Açına
1921 • İlk Ayrılık
1921 • Yerine
1921 • Dev İşçi
1922 • Yeni Sen
1922 • Korkunç Olan
1922 • – Gece Yarısı Düşünmek
1922 • Ötelerde
1923 • Yurttaşlığımız
1923 • Daröte
1923 • Utanmak
1923 • Yok Göz
1924 • Yeşil Kuş Der Ki
1924 • Tutsak Ozanlar Türküsü
1924 • Bulunulan Yer
1924 • Görü
1925 • Dönüş
1925 • Biçimine Getirmek
1925 • İlen
1925 • Yorum
1926 • Alyeşil
1926 • Yankıların Çağırdığı
1926 • Yüzbingen
1926 • İkigen
1927 • Birgen
1927 • Görmesiz'ler
1927 • Ben Oradayım'dan
1927 • Ön Olay
1928 • – Esenlik
1928 • Kamaşmak
1928 • Türkü Parlayan
1928 • Yır Okumamak Gerçeği
1929 • Yırların Dili
1929 • Yır Eylemi
1929 • U'lar
1929 • Her Geleni Sevmek
1930 • Geçen
1930 • – Ardında
1930 • Özlem
1930 • Işıma
1931 • Var Ağız
1931 • İçerdeki
1931 • Yürüme Yeğnikliği
1931 • Gerçek Dışı
1932 • Anlam Mavisi
1932 • Her Doğru
1932 • Başka Yerde Olmak
1932 • Yeryüzünde Adamlar
1933 • Sevinç İçre
1933 • Olurda Olmamak
1933 • Güzelliğin Toplamı
1933 • Güney'e
1934 • Gök Aydınlığı
1934 • Bir Uzak

KUBİLAY DESTANI

Dağlarca 1: 1935-1968

Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın ilk yapıtı *Havaya Çizilen Dünya*'dan (1935) dörtlüklerden oluşan *Haydi*'ye (1968) uzanan ilk 33 yıllık dönemi içeriyor bu ilk cilt. Ve ilk 30 yapıtının tamamını.

Yinelemeye gerek yok, ama Dağlarca, Türk şiirinin en çok şiir yayımlamış şairidir. Dolayısıyla da en çok şiir kitabı yayımlamış şairi. Bu nicelik, neredeyse ürkütücü boyuttadır. Dağlarca konusundaki eleştirel araştırmalar bu yüzden zora girmektedir. Eleştirel görevin zorluğu, yapıtın niteliksel özelliği ile de ilgilidir. Değişik dönemler ve değişik yönelimler, ayrı niteliksel özellikler ortaya koymaktadır.

Toplu Şiirler tasarısı burada bir ikilemle karşı karşıya kalmaktadır. Kitaplar ya tarih sırasına göre art arda dizilecektir, ya da değişik yönelimlere, öyleyse "konulara" göre bir araya getirilecektir. Fazıl Hüsnü Dağlarca, 80'lerin sonunda bu ikinci yolu benimsemiş görünmektedir. Bu dönemde ve sonrasında yayımlanan "Bütün Yapıtları" dizisinde yer alan her kitabın sonunda böyle bir tematik bölümleme yer almaktadır. Buna göre, yapıtlar şu bölümlere ayrılmaktadır: *Ayrı Yaklaşımlar. Bağımsızlık Savaşı (Ekleriyle). Toplum. Karşı Duvar Dergileri. Yeryüzü. Uzay. Dağlarca Çocuklarda.* Böylece, yedi tematik kategori ortaya çıkmış oluyor. Oysa biz bu yayında, Dağlarca'nın da onayıyla, birinci yolu seçtik: Kronolojik sırayı. Ayrıca, *Dağlarca Çocuklarda* bölümüne giren kitapları da tek tek ayrı yayımlanmaktadır, dolayısıyla bunlar yayınımızın dışında tutuldu. Kronolojik sırayı izlemenin yararları konusunda uzun uzadıya durmayı burada gereksiz buluyoruz.

Başka bir sorun, Dağlarca'nın belli bir dönemde yazdığı yapıtlarda sonradan (sonraki baskılarda) yaptığı *dil arındırmalarının* getirdiği ikilemdir. Kimilerinin çok iyi bildiği gibi, Dağlarca belli yapıtlarındaki "eski" dili, bu yapıtların sonraki baskılarında "yenilemiştir". Bu, şiirimizde, ve dünya şiirinde, nadiren görülen

bir durumdur. Bu yöntemin geçerliliği haklı olarak tartışılabilir. Oysa, Dağlarca bunu uygun gördüğüne göre, bize onaylamaktan başka bir seçenek kalmamaktadır. Kuşkusuz, tam anlamıyla "kritik" bir yayın, yenilenmiş versiyonların yanında eski (kaynaksal) versiyonların da yer almasını gerekli kılmaktadır. Oysa buna ne Dağlarca'nın onayı vardır (çünkü eski versiyonları yürürlükten kaldırmıştır), ne de yapıtın nicel kapsamı bu genişletilmiş yayın lüksünü bize bırakmaktadır. İşte bu yüzden, biz burada yalnızca "yenilenmiş" versiyonları yayımladık. Araştırmacılar ve meraklılar eski baskıları edinerek gerekli çalışmalarını yapabilirler. (Değiştirilen kitaplar hangileridir diye sorulursa, hemen yanıt verebiliriz: *Toprak Ana*, 1950; *Anıtkabir*, 1953; *Asu*, 1955; *Batı Acısı*, 1958. En "sorunsal" durum, Dağlarca'nın başyapıtlarından biri olan *Asu*'nunkidir. 1967'de Cem Yayınevi'nin Dağlarca dizisinin 2. kitabı olarak yayımlanan *Asu* ilk baskısına göre çok değişime uğramıştır. Bu yapıtta, dil arındırmaları dediğimiz olgu, kimi şiirleri neredeyse dönüştürmüş durumdadır. Bu yüzden, ilgili okurların ilk baskıyla karşılaştırma yapmasında yarar vardır.)

Başka yayınlarda girişmiş olduğumuz eleştirel analizimizi burada ayrıntılarıyla yinelememiz ya da yenilememiz söz konusu olamaz. Bununla birlikte, kronolojik sıra içinde sunduğumuz yapıtların kimi özelliklerine vurgu yapmanın olumlu bir işlevi olacağını düşünüyoruz.

Dağlarca'nın yapıtını "dönemlere" ayırmak çekici gelebilmiştir. Cemal Süreya, bir "sezgi dönemi"nden, ardından da bir "akıl dönemi"nden söz ediyor (bkz. *Şapkam Dolu Çiçekle*, 1976). Ona göre, Dağlarca'nın ikinci dönemi *Asu* ile başlıyor. Kuşkusuz, bu önemli şairin yaptığı ayrımda bir doğruluk payı var. Ama yeterli görünmüyor. Bu konuyu tartışmaktansa, daha esnek ve içeriği olduğu kadar biçimi de hesaba katan ayrımlar yapmak daha uygun görünmekte.

Buna göre, bir ilk grup kendiliğinden öne çıkıyor. Bu, *Havaya Çizilen Dünya* (1935), *Çocuk ve Allah* (1940), *Daha* (1943), *Taş Devri* (1945) ve *Çakır'ın Destanı* (1945) yapıtlarından oluşan gruptur. Bu yapıtları en başta birleştiren özellik, "iki dize" (*beyit*) ögesinin işlevsel ayrıcalığıdır. Dağlarca, şiirin bu

geleneksel hücresini, *en çok imge ve en çok anlamsal yoğunluk* elde etmek için inanılmaz bir yaratıcılıkla kullanmaktadır.

Havaya Çizilen Dünya, 1933 ile 1935 arası yazılmış şiirlerden oluşur. Yer yer şaşırtıcı bir özgünlüğe sahip kapsamlı bir ilk yapıttır. İçerdiği kimi geleneksel, romantik ve "modernist" ögelerin ötesinde, kendi şiirini ustalıkla kurma yolunda büyük adımlar atmış ve atmakta olan bir genç şairin eşsiz yaratısıdır.

1935 ile 1939 arası yazılmış şiirlerden oluşan *Çocuk ve Allah*, büyük bir başyapıttır. En eski şiirleri, bir önceki kitabın son yazılmış şiirlerinin devamındadır. İmge zenginliği, anlam yoğunluğu, ses ve ritm yaratıcılığı, bu kitabı yalnızca Türk şiirinin değil, ama çağdaş dünya şiirinin de doruklarına taşımaktadır. Dağlarca, şiirin doruğuna çok çabuk ulaşmış ender dünya şairlerinden biridir (bir Arthur Rimbaud, bir Georg Trakl gibi).

1941'te yazılmış, ama ancak 1945'te yayımlanan *Taş Devri*, daha alçakgönüllü bir başyapıttır. Büyük bir yetkinliğe ve bütünlüğe sahiptir.

Daha'nın (1943) kapsamı ve iddiası daha büyüktür. Önceki yapıtların dili, bu kez çeşitli nesnelere, konulara oldukça "odaklanmış" olarak dokunmaktadır. Yapıt, sıkça, gündelik yaşama belirgin göndermeler içerir.

Bu ilk gruba bitişen *Çakır'ın Destanı* (1945), biçimsel ve tematik olarak belli bir bağımsızlık gösterir. Sayfanın sağında, parantez içinde yer alan tümceler, yapıtın anlatısal iddiasını vurgulamaktadır.

İlk gerçek ayrım, *Üç Şehitler Destanı* (1949), *Toprak Ana* (1950), *Sivaslı Karınca* (1951), *Aç Yazı* (1951), *Samsun'dan Ankara'ya* ve *İnönüler* (1951) yapıtlarıyla başlar. Yer yer yine güçlü bir biçimde korunmakla beraber, beyitin ayrıcalığı ve onunla birlikte imgenin ve yoğunluğun uç düzeyde olma özelliği artık azalmıştır. Aslında en büyük dönüşüm, anlam düzleminde gerçekleşmiştir. Aşırı yoğunluktan ve özgür imgeye karışmasından dolayı karmaşık, bulanık, hem karanlık hem saydam olan anlam (aslında en temelde sözcüklerin maddesine, seslere, ritmlere karışmış ya da *içkin* olan anlam), artık dilin olağan kullanımında iletilen anlam boyutuyla örtüşme doğrultusuna bağlı olmaktadır. Dağlarca, artık daha çok anlatmak, göstermek (ge-

nellikle "yol göstermek" kipinde) ister. Ve kimi zaman da daha çok "düşünmek" (*Aç Yazı*, *Asu*). Tarih (öncelikle Bağımsızlık Savaş'ı, büyük odak), Toplum ve İnsanlık, Dağlarca'nın yöneldiği büyük tematik bütünlükler olacaktır bundan böyle. Bu yönelimlerin yanı sıra, varlık ve insan üstüne, doğa ve evren üstüne düşünen, soru soran yapıtlar da ortaya koyacaktır.

İlk tarihsel "destan" kitapları, *Üç Şehitler Destanı*, *Samsun'dan Ankara'ya* ve *İnönüler*, Dağlarca'nın ilk tarzının yeni bir tarza dönüşmesinin gerilimini taşıması bakımından çok ilginçtir. Konuya ve ona bağlı yeni yönelime göre, imge ve anlam bakımından "hafiflemesi" gereken dizeler, bir bakıma bu devinime direnmektedirler. Sonuç ilginçtir. İlk tarza göre "hafiflemiş", ama alışılmış destan yazısından da daha "soyut" şiirler vardır karşımızda.

Asu (1955), Dağlarca'nın o güne kadar, *Çocuk ve Allah*'tan sonraki ikinci büyük yapıt tasarımıdır. Hem lirizme dönüş içerir, hem de düşünen bir kitaptır. İlk ve ikinci baskıda yer alan ve yapıta kişisel ve sıcak bir boyut ekleyen ağıt şiirleri, sonradan kitaptan çıkarılmış ve *Uzun İkindi* (1981) kitabında eklerle yeniden bir araya getirilmiştir.

Asu'nun sonrasında, Dağlarca'nın şiiri, az önce belirlediğimiz yönlerde devinimini sürdürmüştür. Bu devinime *Açıl Susam Açıl* (1967) ile başlayan çocuk kitapları ve *Haydi* (1968) ile başlayan dörtlük kitapları eklenmiştir.

60'lı yıllar, *Hoo'lar* (1960), *Aylam* (1963) ve *Haydi* (1968) dışında, bütünüyle tarihsel, toplumsal ve siyasi şiirlere adanmıştır (ve sonlarında, çocuk şiirlerine). 70'li yıllarda ise, Dağlarca, yalnızca tarihsel, toplumsal, siyasi ve artan bir oranda çocuğa yönelik şiirler içeren kitaplar yayımlamıştır (ufak *Hollandalı Dörtlükler*'i saymazsak). Ancak 80'li yıllarda lirizme ve düşünce şiirine dönecektir (*Dişiboy*, 1985; *Şeyh Galib'e Çiçekler*, 1986; en uzun kitabı ve başyapıtlarından biri: *Uzaklarla Giyinmek*, 1990 vd...).

Bizim ilk cildimiz, *Haydi*'yle ve *Kubilay Destanı*'yla son buluyor.

Ahmet Soysal

HAVAYA ÇİZİLEN DÜNYA

1. baskı: 1935

HAVAYA ÇİZİLEN DÜNYA

Yalnızlık sabahların yaşadığı yalnızlık;
Suların içindeki ışıklar kadar ılık.

Hüzün, o mısralardan dudakta kalan hüzün;
İkindi üstlerinde aydınlığı gündüzün.

Uykular, ilk gençliğin gündüz gibi uykusu,
Vücudun balık olup içinde yüzdüğü su.

Sessizlik geceleyin yolcusuz sokaklarda;
Sükûn dalgalarının ortasındaki ada.

Ruha uzak bir şehir içinden gelen rüzgâr,
Ayrılıktan önceler, ayrılıktan sonralar.

Müzelerde o ölü zaman, o gölgesizlik,
Yüze değen eskilik, sonsuzluk, kimsesizlik.

O kadar siliktir ki bir bayram günü şiir,
Uyurken akla gelen son hayaller gibidir.

Hayatın oyundaki sükûna değen sesi;
Çocuklukta her yeni sınıfın o ilk dersi.

>

Müzikten sonra içi dinlemek uzun uzun:
Bir resimdeki davet, bir heykeldeki sükûn.

Öyle sevgililer ki bir kere görülmüştür,
Hatıraları ömrün gecelerince yürür.

Duyulan sılasıyla sezilen o beldeler,
Geçer yelkenler gibi enginden birer birer.

Dudakların habersiz söylendiği şarkılar:
Vücudun ağaçlardan önce duyduğu bahar.

Çiziyorum havaya dünyamı bir çiçekle
Ve hayran bakıyorum bu rüya gibi şekle.

I
Kaybolmak Arzusu

UÇURTMA

Koca şehrin üstünde ipi kopmuş bir uçurtmayım,
Rüzgârlara kayıyor göğsüm sarsıla sarsıla.
Koca şehrin üstünde ipi kopmuş bir uçurtmayım,
Ki uçurtmuştu beni çocukluğum, hülyalarıyla.

KAÇMAK

Arzuları, şiirleri, sevgiyi bırakarak, ben
Kaçmak istiyorum, enginlere nasıl dalarsa bir yelken.
Evdeki aç çocuklarından kaçan bir sarhoş gibi,
Kaçmak istiyorum kafamın içindeki şehirden.

PİYANO

Bir manalar piyanosunun tuşlarıdır her şey,
Ölmek, sokaklar, sevgi... Hepsini unutuyorum:
Bir manalar piyanosunun tuşlarıdır her şey,
Ki ilahi bir musiki dinler onlara değen ruhum.

İSTEK

Ağlamak isterim bir daha dönemeyeceğim çocukluğuma,
Ağlamak isterim sevgimin çöllerinde kaybolmuş ruhuma.
Ağlamak isterim şiirlere ki benim kadar dünyalarına uzak,
Sonra düşünmek, düşünmek, düşünmek isterim,
Ağlamak isterim, ilk mezarın taşına alnımı koyarak.

GECELEYİN VARLIĞIM

Gecem karanlıklar parlatır üstünde bir havuzun,
Uçar bir düşünceler ahretine, düşüncelerimin hayatı
Eriyen varlığımı sessizliğin ortasında seyrederim uzun uzun;
Gecem, bir orman gibi hırsla yaşar, tabiatı.

KİMSESİZLİK

Birisi olsun isterim ki düşünsün düşündüğümü,
Duysun gönlümdekilerini gönlüm kadar bilmeksizin.
Ellerinde çiçekler gezerken herkes bu bahar sabahında
Anlasın o, baharlar kadar matemini, bir çiçeksizin.

Birisi olsun isterdim ki hiç kederli olmasın,
Toprak gibi dertsiz olsun o, toprak gibi gülmezken.
Bıraksın manzaralara kâinatını zaman gibi,
Ve dinlesin gözlerini kapatarak kendini, bazen.

İsterdim o sevsin bir tanrılar intizamını;
Kapılsın hadiselerin içindeki ahenge bir sükûn olup.
Ölüler gibi seyretsin hayatı fark etmeden;
Tabii bir insan gibi ona da tabii gelsin gurup.

Ey benim buraya yazdığım arkadaşım seni beklerim,
Eski bir gitarın bir sükûn arayan sesi kadar
Ey benim arkadaşım beklerim, beklerim seni
Bir annenin ölen çocuğundan ses beklemesi kadar.

ŞEHİRLER

Mazi köylere benzer, istikbal şehirlere;
Alnımda sarhoş manası bütün güzelliklerin.
Ben yaşamayı severim uzak şehirler için,
Mazi köylere benzer, istikbal şehirlere.

Köyler ölüme gebe namuslu bir kadındır,
Ki boğar beni onun karanlık yası.
Yanarım yüzüme değerken çocukluk rüyası;
Köyler ölüme gebe namuslu bir kadındır.

Şehirler ve şehirlerin hayat denilen altın piçi,
Sonra gülmek, koşmak, sevmek, parçalanmak.
Sonra herkesin olmuş sevgililerin tangosundan bir şafak
Şehirler ve şehirlerin hayat denilen altın piçi.

Ah ben neler neler beklerim o şafaktan,
Gençliğim, bir karanlık gibi dağılacaksa bile.
Zevk bir yelken gibi gelir mesafelerden dile,
Ah ben neler neler beklerim o şafaktan.

Kalabalık, kalabalık, göğsüme değen bir kalabalık.
Başka sözler, başka arzular, başka zevkler sevdası.
Herkesi seyrederek herkesin ömrüyle yaşamak ihtirası
Kalabalık, kalabalık, göğsüme değen bir kalabalık.

Alnımda sarhoş manası bütün güzelliklerin,
Ben yaşamayı severim, uzak şehirler için;
Mazi köylere benzer, istikbal şehirlere.

GÖNLÜMÜN İNTİHAR ARZUSU

Yaprak kokularında akşamı duyuyorum
Ki beni yokluk denen yere yaklaştıracak.
Yaprak kokularında akşamı duyuyorum
Ki alnımda sulardan şarkılardan bir şafak.

Sükûn bir gemi olur, gece bir deniz şimdi
Ki yelken gibi açmış yasını gençliğimin.
Sükûn bir gemi olur, gece bir deniz şimdi
Ki geçer dalgaları içimden serin serin.

Rüzgâr istiyorum ben ruhumun güllerine
Ki bir anda yaşasın iç içe rüyalarım.
Rüzgâr istiyorum ben ruhumun güllerine
Ki dökülsün, dağılsın, yok olsun hülyalarım.

SELAM

Akşamların içinden bir akşam arar beni
Serin bir manolyadır alnımda sessizlikler.
Akşamların içinden bir akşam arar beni,
Sokaklar boşalınca tabiat sarar beni
Ruhumun dağlarına uzak bir selam iner.

YALNIZLIK

Taşıyorum bir çiçek, bir su yalnızlığı ben,
Dünya bir sabahtır ki yaklaşamaz gönlüme.
Taşıyorum bir çiçek, bir su yalnızlığı ben,
Yüzlerce sene evvel yaşanmış bir ölümden
Yüzlerce sene sonra gelecek bir ölüme.

HER ŞEYİN SUSTUĞU YER

Hani bazen zaman kaybolur en kalabalık yerlerde bile
Kalır bir ancık kendi varlığının dışında herkes ölmüş gibi;
Şeytan geçti, der birisi, değişmiş sesiyle.
Ah ben o büyük yalnızlıkların garibi,
Ah ben isterim hayatım dünyalarca silinsin,
O her şeyin sustuğu, Tanrı'nın bile yaşamadığı sessizlikler için.

SONRALAR

Akar gönlüm, kâğıttan yapılmış o kayıklar gibi çocukluğumun
üstünde akar,
Seyrederim ruhumun sonralar dünyasına gömüldüğünü.
Bir tatil akşamında yaşayan o büyük yalnızlıklar,
Sevgilinin gelmediği o ilk randevuların hüznü.

Karanlıklar gibi geçer karanlıklardan
Gece yarılarından sonra eve dönüşler.
Sarhoşlukların bitmesinden evvelki ebedi an;
Ve o demetler ki çiçekleri hatırlanır birer birer.

Eski sükûnların bir sahile dalga dalga uzanması,
Ayrılıklardan sonra o gönül göllerindeki rüzgâr.
Bazı mısraların manasından sonra duyulan insanlık yası,
O havuzlu bahçelerde, biten son şarkılar.

GECELER

Geceler, koku ve karanlıklar getirir hatıralardan;
Asırlarca evvel ölmüşlerin ruhundan geçen rüya.
Geceler, sükûnun üstünde agrandisman yapılmış bir tek an,
Geceler, Tanrı'nın iki kat var olduğu dünya.

Geceler bir anadır ki gömmüş çocuğunu,
Bir tabutun karanlık içi gibi hayatın dışındadır geceler.
Anlatır bana gönlümün büyük yolculuğunu,
Anlatır bana ki asırlardan daha çok hayattadır çiçekler.

Anlatır ölülerin son nefesleriyle yığılan karanlığından,
Beşerî bir ıstırapla bir son nefes gibi sönerek.
Düşünürüm, başımın içinde bir karanlıktır kalan:
Sevmek, yaşamak ve ölmek.

Severim yaşarım ve ölürüm birer birer,
İçimde bir sarhoşluk ki büyük Tanrı'dan bile.
İçimde benim kadar yaşayan bir sonsuzluk geceler,
Gecelerle başlayan ruhum bitecek gecelerle.

DÜNYA

Doldurur ruhumu bir yaprağa sığmaya çalışan yüce tabiat gibi,
Bir kitabın son kelimesine dalan gözlerdeki engin sıla;
Ki ben dünyayı ölürken bile yaşamazcasına seyredeceğim.
Bir kitabın ilk kelimesine bakan gözlerdeki o bomboş sükûnla.

ELEKTRİKLER

Bölünür ikiye gece olunca şehir;
Biri elektriklerin şehri, öteki lambaların,
Ben bütün lambaları kırmak isterim;
Yanarken içimde binlerce mumluk bir elektrik gibi yarın

Birer ölü gözüdür ki lambalı pencereler
Seyreder beni, bütün hikâyesiyle seyreder.
Onun soğuk değişiyle yıkanır sessizlik denen mermer,
Ve duyarım selamını alnımda mazi denen rüzgârın.

Elektrik ki kafamın içinden akan bir dere,
Açarım bütün göğsümü elektriklere.
Benzer ışıklar altında bu çiçekli gazino ebedi bir yere;
Kanarım ağlayarak saksılardaki kopyasına baharın.

Ne geçmiş ne geçecek zamanın şarkısı bu aydınlıklar,
Ki hayatla yaşayan elektriklerde yalnız yaşamak var:
"Geçmekte olan an" kaplar ruhumu bir diyar kadar,
Ve fazla hissederim yalnız bana ait varlığını bu diyarın.

YENİ BİR ŞEHİR

Bir örtü gibi çevirmişler tersini sessizliğin,
Şehir yatağımın başucunda horluyor derin derin.
Yastıklardan yüzüme değen uzak sessizliklerle
Yeni bir şehir yapmak isterim, ruhum için.

EŞYALARIM

Benden bir parça olurlar bir güncük giysem,
Kalbim kadar düşünür, hisseder elbisem.
Defterlerim, kalemlerim, kitaplarım hep bir sükûnla erir;
Hepsi bir akrabalıkla gönlüme geçmiştir.
Sade yattığım değil, oturduğum değil,
Bastığım, gördüğüm yerlerde de aynı dil;
Aynı lisan içinden esen sıcak sükûn.

Bırakırım gönlüm değdiğinde uyusun;
Benim iç gözlerime söyleyen her şeyi;
"Eşyalarım" diyerek geçtim düşünceyi.
Eşyalarım bana kardeşimden, annemden,
Sevdiğimden daha yakın bir şeydir bazen.
Çocukluk ve gençlik kopunca akşamları
İnsanlığım sükûnla doldurur rüzgârı.

Eşyalarım, insanlığımdan akan bir an
Ki akar, uzanır onun üstünde zaman.
Eşyalarım, beşerî bir sıla gibidir;
İçime sığmayan daüssılalar verir,
Meçhul iklimlerin meçhul eşyaları için.

Bırakırım gönlüm değdiğinde uyusun,
Aksın kalbimde çiçeklerimin yaşlığı.
Bir kâinattır ki ikiye bölünemez
Eşyalarımla ruhumun arkadaşlığı.

AYRILIKLAR

Müzik susar, ruhumda bir temas duyarım,
Bir kapı kapanırken yüze çarpan rüzgâr gibi.
Kendi dünyalarına çekilen seslere dalar bakışlarım;
Seyrederim, kırılmış heykellere benzeyen sessizliği.

SONSUZLUK

Sonsuzluğun güller gibi açıldığı bir deniz üstünde
Yaşamak, ölmek, erimek.. hepsini birden yaşıyorum.
Sonsuzluğun güller gibi açıldığı bir deniz üstünde
Hiç çalınmadan yırtılmış bir melodiyle doludur ruhum.

Sonsuzluğun güller gibi açıldığı bir deniz üstünde
Heykellerin sükûnu şırıldıyor şafaklardan.
Hissediyorum ki hayattan büyük bir şey hayatta akan
Sonsuzluğun güller gibi açıldığı bir deniz üstünde.

Ellerimde mavi sular ruh olmuş bir mermer gibi;
Sonsuzluğun güller gibi açıldığı bir deniz üstünde
Açıldığını hissediyorum gönlümün, güller gibi.

BİR ATMOSFER

Bir atmosfer isterim ki değmesin vücuduma;
Duymayayım temasını üstümde, yüce kâinatların.
Bir bitmiş musiki gibi varlığından ayrılayım bütün sanatların;
Ona alnımı süreyim, gözlerimi yuma yuma.

Bir atmosfer isterim ki atsın beni senelerce evvele,
Dünyaların doğduğu iklimleri versin, güzelliklerden.
Ki orda Allah'ın ayak sesleri duyulsun bazen,
Ki orda benzesin okyanuslarımız küçük bir sele.

Bir atmosfer isterim ki orda hayat olmasın henüz;
Hayatın anasıyla babası yaşasınlar ilk aşklarını.
İlahi ressamlar paletlerde tecrübe etsinler yarını,
İlahi kimyagerlerin şişesinde süzülsün temmuz.

Bir atmosfer isterim ki insanların ruhu doğmamış olsun,
Avuçlarımla öpeyim ilk maddeyi ölürcesine.
Kansın yokluğum o fanusların fezadan sesine,
Hesaplarını seyredeyim ağlayarak, sonsuzluğun.

Ah orası ki mazi sıfırdır orada,
Ah orası ki başlamamıştır hayat, ölüm.
Bir şişede kendi hayat sırasını bekleyen gönlüm,
Ah orası ki gönlümün kopup geldiği ada.

Şimdi düşüncem bir arzu sılasıyla yaşıyor o âlemi;
Bir senfoniyi ıslıkla söyleyerek çalıştığını görürüm Allah'ın.
Vuruyor üstüme sevgilerin kaynatıldığı yangın;
Ve hazzı görüyorum: bir havuz üstünde bembeyaz bir gemi.

Oyuncaklar dünyasında oyuncaklar, oyuncaklar;
Ki her birinin etiketinde bir başka dünyanın adını okuyorum.
Bir anlık aleviyle güneşi yapan bir mum,
Ve o mumun bir avuçluk civarıyla yapılan uzaklar.

Hatırlıyorum, evet evet o ıslık sesini,
Ki ebedi âhengiyle verdi ruhuma ebedi bir çiçek.
Şimdi içimdeki büyük tahassürünü seyrederek
Hatırlıyorum, ruhumun şişesinin sağındaki sanat şişesini.

Hatırlıyorum nasıl bir hazla seyretmişti bunları ruhum,
Ah ben, ben hatırlıyorum o atmosfer hayatımı.
Hatırlıyorum o yeri, yaşıyorum bu mustarip kâinatımı;
Ruhumun şişesinin solundaki ölümün şişesini hatırlıyorum.

ÇOCUKLUĞUM

Bazen gözlerimi yumarım akşamüstleri,
Kendimi, gözlerimdeki karanlıklara bırakırım bir an.
Ruhum, bir yelken gibi akar, hatıralardan
Ruhum arar o yeri, o, dünyada olmayan yeri:

Yaşatır bir mantar tabancası fatihlerin gururunu,
Bütün bir mimaridir kumların üstündeki yığınlar.
Bir değnekten atta çılgın koşuların sürati var;
O yer, ah o yer ki bir sükûn, çiçeklerin sükûnu.

Küçük bir şişe için günlerce ağlamak,
Düşünmek, bu neci diye, akşamın karşısında.
O yer, ah o yer ki hayattan ayrı bir ada;
Ki onu nurdan dalgalarıyla yaşatır, ayrı bir şafak.

Bir rüya kadar hafiftir ablamın bebeğindeki düğünlerim,
Ve bindiğim bir araba bir saltanat gibidir.
. . . .
Çocukluğum, yalnız hislerden yapılmış bir şehir;
Çocukluğum, Allah'a en yakın olan günlerim.

RUHUM

Kendini öldürmüş bir adamın dudaklarında kalan o sözdür ki ruhum,
Yaşatır bana hayatı, güzellikleri, sevgiyi yaşatır:
Kendini öldürmüş bir adamın dudaklarında kalan o sözdür ki ruhum
Aynı arzularla benim de dudaklarımda kalacaktır.

SÜKÛN AİLESİ

Sükûn büyür, dalgalanır ömrümde sükûnlar;
Sükûnlar zamanın, zaman sükûnların içinde akar.
Verir ruhuma hürriyetlerin hatırasını
Bir deniz üstündeki dalgalı, rüzgâr kokan sükûnlar.

Sükûnlar yaprakların arasında kalır bazen,
Çağlar bu ahenk rüyasında tabiatın baharı.
Sonra gözlerimde kalmış serin boşluk damlaları duyarım,

Bir şiirin, bir mermerin, bir resmin sükûnları.
Geceleyin sükûn kuşlar gibi uçar karanlıkta,
Donar bir ampulün sükûnu, sükûnunda bir havuzun.
Sonra şuurumun altından, uykular gibi geçer,
Bir müziğin üstünde gezdiği sarhoş sükûn.

Sevgiliye bakarken vücudun değdiği sükûn kadındır;
Ki insana olgun meyvelerin ruhuyla söz söyler.
Öyle bir sükûn yaratır ki milliyet derim ona
Bir zafer atının ayaklarına serpilen çiçekler.

Susarım bir sükûnlar rüyasında bir hayat için,
Hepsi başka şeyler, başka maziler verir.
Hepsi bir yaprak gibi düşer ve nihayet
Ölümlerden önceki o bir anlık sükûnlar ebedidir.

KELİMELER MEMLEKETİNDEKİ SARHOŞLUK

Sonsuz eğlenceleriyle, kahkahalarla gülerek
Oturmuş şarap içiyorlar "Tanrı", "sevgi", "ölüm".
Dalıyorum kadının doldurduğu kadehlere,
Billur sürahiden boşalan benim zavallı "ömr"üm.

KOMŞUNUN SOKAK KAPISI

Günümün saatleri içinde ayrı bir an komşumun sokak kapısı,
Yatağımla benim aramda sesten bir uzaklık bırakır.
Gece ne kadar dilsiz olursa olsun bütün bir lisandır,
En son kepenklerden sonra kapanan komşumun sokak kapısı.

Sesten bir uzaklık bırakır yatağımla benim aramda,
Onun her geceki sembol cümlesiyle ne hülyalar kalır yarım.
Onun esen hevesiyle hayatı hatırlarım,
Sesten bir uzaklık bırakır yatağımla benim aramda.

O bütün bir lisandır gece ne kadar dilsiz olursa olsun,
Sarhoş komşumun sarhoşluğundaki yaşamak gibi büyük.
Gelir denizlerden habersiz gönlüme onun dalgasıyla bir köpük;
O bütün bir lisandır, gece ne kadar dilsiz olursa olsun.

Günümün saatleri içinde ayrı bir an komşumun sokak kapısı,
Ki onun sesinden geçen gecem, başka bir dünyaya çıkmıştır.
Beni zamandan, sükûndan, yalnızlıktan ayırır;
En son kepenklerden sonra kapanan komşumun sokak kapısı.

BİR GECE

Bir evimiz vardı ki üst katı baştan başa sofaydı,
Yazın babam, annem biz beş kardeş hep burda yatardık.
Bir bahçeye bakan pencereler dururdu her zaman açık
Ekseri geceler burayı aydınlatan gökteki Ay'dı.

Yine yukarı çıkmıştık dersleri bitirip bir gece;
Yine yerde uzamıştı halı gibi, Ay'lı pencereler.
Herkes özlerken sıcaktan alnı için bir mermer,
Koydu küçük ablam ortaya bir karışık bilmece.

Hepimiz uykunun disiplinini bozduk buradan;
Bir bir üstüne gele gele bilmeceler, hikâyeleri getirdi.
Sözlerin, kahkahanın, susmanın manası birdi;
Yalnız bir neşeydi ortada su gibi akan.

Eski bir süvari zabiti olan babam da neşelendi o vakit;
Kışladaki boruları çaldı, yumruğunun içiyle.
Kalın, baba ve gür sesindeki tonla gelmişti her şey dile.
Başladı yarı karanlık duvarın üstünde bir resmigeçit:

Yemek borusu, ders borusu tam bir kalabalıkla geçtiler,
İçtima borusunda koşan askerleri gördük hepimiz.
Sonra önümüzde açıldı kıpkırmızı bir deniz;
Kıpkırmızı süngülerin parıltıları yandı birer birer.

Hücum borusuydu bu; kan renginde parladı sükûn,
Hepimiz bütün geceden çıktık, yalnız ruh olup.
Bütün akşamıyla doldu içimize ateşten bir gurup,
Kolunu kaldıran yaralı bir asker sonu oldu hücumun.

>

Sonra babam, sofanın bu büyük sükûnunda
Yat borusu diye üfledi, bir uyku rüzgârını.
Duyduk, birleşen kirpiklerimizle gecenin diyarını;
Ki tüylü meyvelerin parmaktaki lezzeti vardı bunda.

Ve ben hâlâ o hücum borusunu yaşamaktaydım,
Bu, uykuların büyük bir gül gibi açıldığı saatte.
Vücudum temasların hayatından kurtuldu gitgide,
Ve düştü alnıma zaferden şafaklar, salkım salkım:

Geçti çocuk muhayyelemden kıpkızıl atlarıyla bir ordu,
O gece vatanı dalgalandırdı ruhumda bayraklar.
Allah Allah sesleri büyüdü sabahlara kadar
Ve o gece rüyada Allah'ı gördüm, gülümsüyordu.

ELEKTRİK TELLERİNDEKİ KUŞLAR

Toplar kendine bir anne gibi, kuşları birer ikişer,
Sevgili şehrin sevgili çizgisi elektrik telleri.
Bu kuşlar konar tellere, birer mazi olup;
Bu kuşlar ısıtır benim içimde gönül dediğim mermeri.

Ebedi bir misafirliği küçük kanatlarında taşırlar,
Onların kümesindedir ebedi yabancılığın çiçekleri.
Sabahleyin neşelidir bir şehir büyüklüğünce;
Kırılmış arzular gibi konarlar tellere, akşamüzeri.

Bu kuşların kalbi bana kalbimi düşündürür;
Bütün hayatı kardeşim, anam olarak hatırlarım.
Boşalır içimden insanlığımın bütün arzuları;
Bir damlacık olduğumu denizlere dolarak hatırlarım.

Belki düşünmezler fakat hissederler eminim,
Şehrin sesler yığınını, işler dünyasını.
Onların duyduğu taaccüb ruhuma sirayet eder:
Muvazi olarak çizerler ruhuma bir kuşlar rüyasını.

O kadar ehemmiyetsizdirler ki haberi yoktur onlardan zamanın;
Görünürler bir işsizin gözlerine bile ancak bir an.
Ve bir işsiz olan ben, rahatsız edilmiş tabiatı hissederim,
Bu, elektrik tellerinde cıvıldamaya çalışan, kuşlardan.

KALEMLE KÂĞIT ARASINDAKİ MESAFE

Gelmeyen ışıkları beklemek, gölgeleri gibi,
İşte benim başımda yaşayan uykum;
İçimde belli belirsiz hisler duyuyorum,
Karanlık sulara düşen çiçek gölgeleri gibi.

BİR AYRILIK ÇERÇEVESİ

Ayrılmadan az önce o her şeyin sustuğu an,
Anamın üşüyen gönlü akıyor damarlarımdan.
Bütün istasyon, uzakta kalan bütün şehir
Bizi, bu beşerî zaman parçası içinde
Bir âmâ gibi yalnız sükûnuyle görmektedir.

İçimizde, ayrılıklarda olan o büyük boşluk,
Doldurur uyanan kablelvukular şuuru oluk oluk.

Ah bu uyanan kablelvukular nedir bilinmez;
Yalnız vakti geldikçe duyar onları herkes.
Ah bu kablelvukular birer ebedi nefestir ki
Onlarla birer ebediyet alır herkes belki.

İçim üşüyor, tabiat baştan başa rüzgârda,
Beşeriyeti duyuyor insan, ayrılıklarda
Kendi yalnızlıkları kadar, kendisi kadar
Yaşıyor bir insan içinde bir insan: hatıralar.

Dağılıyor içime çocukluğumun yığını;
Anam kolumu okşuyor ve ben hissediyorum,
Bir analar dünyasının bütün analığını.

TABİATIN RUHU VE BAHTİYARLIĞIM

Boşalan masaların mermerlerinde uçar yarın,
Ruhum varır elektriklerden gecede kalan derde.
Rüzgâr estikçe değişir gölgeleri ağaçların:
Bir ülkenin çiçekleri açılır yerlerde.

Çiçekler, gecenin üstünde karanlıktan çiçekler,
Ki onların ziyalarıyla yaşıyor hayatı gönlüm.
Öyle sanıyorum ki şimdi tekrar silinecekler,
Ve bu silinişle öpecek beni ölüm.

Çiçekler, bu çiçekler tabiatın uyanan arzusu,
Ki yaşamak istiyor artık kendisi için.
Bir şarap içmek isteğiyle yanıyor bir damla su;
Kotralarda gezmek arzusu uyanıyor bir denizin.

Bu çiçekler ruhudur tabiatın ki isyan etmiş
Bir dağ gibi, durmaya; bir ana gibi, doğurmaya.
Tabiat şimdi Kuran'ını yakan bir derviş;
Onun kalbinde de aynı kızıl ve serseri rüya.

Tabiat canlanmak istiyor bir tek adam gibi;
Duymak, koşmak, bağırmak, sevmek, ölmek.
Bazen kalmış bir dağda bütün yolların garibi,
Bazen oturmuş bahçede gölgeleri seyrederek.

Çiçekler, gecenin üstünde karanlıktan çiçekler,
Düşünüyorum tabiattan büyük varlığımı uzun uzun.
Düşünüyorum, bahtiyar oluyorum ki beni uzakta bir ölüm bekler,
Ölümsüz sularını seyrederek önümdeki havuzun.

KAYBOLMAK ARZUSU

Kaybolmak isterim şehirler arkasında,
Sesten, gölgeden arzulardan uzak.
Alnımda bir söz dalgası gibi şafak
Kaybolmak isterim şehirler arkasında.

Kaybolmak isterim, kaybolan yıllarım gibi;
İçimde tabiattan üstün beyaz güller.
Düşüncem Tanrı'nın hayallerinden eski,
Silinir bütün bildiklerim önümden birer birer.

Kâinat anam benim, anamı kaybetmek isterim;
Anlamadan duyan bir çocuk gibi ağlaya ağlaya.
Gönlümü, düşüncemi bırakıyorum dünyaya;
Bir kaybolmuş ülkenin kokusudur çiçeklerim.

Kaybolmak isterim şehirler arkasında,
Bir manalar dünyasında dağılmak istiyor başım.
Kaybolmak isterim bir yalnızlık noktasında,
Ki bir yalnızlık noktası yanımda yürüyen arkadaşım.

II
Beni Unutacaklar

BENİ UNUTACAKLAR

Gönül diyor ki şimdi güneşe bağlanma sen,
Aydınlıklar bir çiçek gibidir, diyor gönül.
Bir gün geniş ruhunda sönecek son tahayyül;
Ve bir sükût olacak bakışlarından esen.

Şimdi yeşil, eflatun, şimdi mor muhayyelem;
Her şeyi biraz ıslak, biraz yaş görüyorum.
Uzaklarda bir mezar ve bir taş görüyorum,
Ve uzak geceleri yaşıyor muhayyelem.

Ziyalar çizgi çizgi... Gölgeler bölüm bölüm,
Örtecek gözlerimi karanlıkların mumu,
Ve bir efsane gibi beni silecek ölüm.

Hangi gurubu engin, bütün ömrünce saklar,
İlk önce birkaç dua okşayacak ruhumu;
Ve nihayet nihayet beni unutacaklar.

NEDİR?

Beni bir yaprak gibi
Hayata salan nedir?

Dünyayı seyrederken
Gönlümü alan nedir?

O ölüm haberiyle
Yokluğa dalan nedir?

Ve bir şiir bitince
İçimde kalan nedir?

BİR AĞACIN ÜSTÜNDE YAŞANILAN ŞİİR

Şu dairemsi dünya
Bir gemi, ben bir yelken.
Ruhumda yüzen rüya
Bir gemi, ben bir yelken.

Şu dairemsi dağlar
Bir deniz gibi çağlar.
Şu dairemsi dağlar
Bir gemi, ben bir yelken.

Bulutlar küme küme
Gelir, çarpar göğsüme.
Bulutlar küme küme
Bir gemi, ben bir yelken.

Ve bütün ebediyet
Mavi-beyaz bir niyet.
Ve bütün ebediyet
Bir gemi, ben bir yelken.

Asırlarca sarhoşluk
Tanrı'yı tutan boşluk.
Asırlarca sarhoşluk
Bir gemi, ben bir yelken.

Ve ebedi yalnızlık
Esiyor ılık ılık.
Ve ebedi yalnızlık
Bir gemi, ben bir yelken.

ARAYAN SERSERİ

Nesine sahibim ben bu yerlerin,
Bu dağlar, bu taşlar, benim neyimdir?

Bilmem, uzakların beyazlığında
Gönlümü yanına çağıran kimdir?

Her akşam eriyen ufka dalarım,
Ölümü düşünmek ki her şeyimdir.

Bin sene sonra da şimdiki gibi
Bir gurbet elinde gezmedeyimdir.

TURNALAR

Gözlerim rüyaların yakutlaşan yerinde,
Fecir, nihayetlerden nihayetleri taşır.
Kanatlanır hasretim sevgimin göklerinde,
Ve temiz enginlerden turnalar yakınlaşır.

Uzak minarelerden uzak kandiller yanar,
Hatırlıyor gibiyim unuttuğum izleri.
İpek maviliklerde uyanır bütün bahar;
Bütün bir renk eritir sedeften denizleri.

Turnalar belki selam getiriyor çöllerden,
Ben bu çöl gülleriyle belki serinliyorum;
Bir şırıltı esiyor bilinmeyen göllerden.

Turnalar, uzaklarda söylenen bir şarkıdır;
İçimdeki boşluktan bir sükûn dinliyorum,
Ve bu ses dünyaların birbirinden farklıdır.

ACABA BEN VAR MIYIM?

Şüphe, şırıl şırıldır bir camın arkasında,
Bir camın arkasında engini süzüyorum.
Mavi düşüncelerin içinde yüzüyorum;
Acaba neler vardır akşamın arkasında.

Şimdi bir ayet gibi derinleşir şüpheler,
Ve şimdi akşam beyaz bir kaside gibidir.
Bütün bir nihayetin bahçesinden seslenir,
Enginler dolusu gök, ufuklar dolusu yer.

Şüphe pırıl pırıldır bir camın arkasında,
Bir cam ayırmaktadır güneşleri, ayları.
Süzüyor bakışlarım ilahi sarayları;
Acaba ben var mıyım akşamın arkasında?

YALNIZLIĞIM

Ilık bir su gibidir içimde yalnızlığım,
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.
Her sabah ufuklardan mavi şarkılar gelir,
Ve her akşam ürperir içimde yalnızlığım.

Güneşim aydan sarı, yarınım dünden zorsa,
Sarsın artık ömrümü tunç kandillerin isi
Üşüyen ellerimden tutmalıydı birisi,
Eğer benim gözlerim onları görmüyorsa.

Bir camın arkasında açılıyor güllerim,
Havuzum pırıl pırıl... yıkar bakışlarımı.
İşler temiz ziyalar suya nakışlarımı;
Ruhumun dünyasından eser tahayyüllerim.

Rüya rüzgârlarında bir yaprak yalnızlığım,
Düşüncem bir neydir ki ürperir perde perde.
Belki bu mısralarım esecek gönüllerde
Fakat herkese uzak kalacak, yalnızlığım.

DENİZDEN GELEN SÜKÛN

Kendimi verdim denize,
O bir karanlıktan bize
Bir lisan veren hecedir:
Sükûn, büyük bir avize,
Ruhum, büyük bir gecedir.

AKŞAM

Sarı, yeşil ve mavi fanuslar iç içedir,
Ve hepsinin içinde kıpkızıl bir portakal.
Ufuk yol yol kızardı, engin tutuştu dal dal;
Ve işte karşımızda akşam böylece erir.

Sonra akşamı örten tül bir rüya ürperir,
Sonra yanan ruhumda kımıldar eski bir fal
Uzaklaşır, bir mana gibi sularda sandal,
Yakınlaşır, görünmez ufuklardaki fecir.

Kuşların tüyü ıslak, çiçeklerin üstü yaş;
Bir buzlu cam kapatır engini yavaş yavaş.
Ufukta sözler gibi yığılır aydınlıklar.

Sonra beyaz bir gurbet gibi geldikçe rüzgâr,
Uzak sesler dökülür eski bir porselenden,
Artık kendimden başka bir şey görmüyorum ben.

Sarı, yeşil ve mavi dünyalar iç içedir.

SANDALLAR

Dallar koyu yeşil... Dallar,
Gizler ruhumu enginden.
Karşımda tutuşur fallar
Hasretin büyük renginden.

Dallar koyu, yeşil... Dallar,
Yeşil suların dibidir.
Uzaktan gelen kartallar
Kopan hasretler gibidir.

Fecir, koyu yeşil... Fecir,
Dallar, koyu yeşil... Dallar.
Ve hiç gelmeyecek midir,
Benim umduğum sandallar.

SABAH

Sabah ki nur üstünde nur;
Ve yandı karşımdaki sur.
Ziyasıdır yas, dağların;
Lisanıyla sükûn olur,
Düşüncem, elmas dağların.

III
Hüvelbaki

HÜVELBAKİ

İsterse kopsun kıyamet,
Bu mırıltı dinsin ta ki
Nedir içimdeki kamet;
Yerler, gökler: Hüvelbaki

İkindiye çıkar öğle,
Geçmiş yedi ceddim böyle.
Haydi bir taş da sen söyle
Yerler, gökler: Hüvelbaki.

Bahar ses gibi soluyor,
Zaman seslere doluyor.
Yerler, gökler kayboluyor
Yerler, gökler: Hüvelbaki.

YATSAM

Ben bir garip müşteriyim,
Sağım çarşı, solum çarşı.
Madem herkesten beriyim;
Yatsam, enginlere karşı.

Kopmuş düşüncem tel gibi,
Gurbet başımda el gibi.
Uykudan bir heykel gibi
Yatsam, enginlere karşı.

Sükûn ilahi bir ana,
Kardeşler veriyor bana.
Dönsem, ufuklardan yana;
Yatsam, enginlere karşı.

BEN KENDİMİ

Uzanan ovayı değil,
Bütün yolu bitirmişim.
Günü değil, ayı değil,
Ben kendimi yitirmişim.

Tanrım yüreğime dolsa,
İçimdeki günah solsa.
Elimden bir tutan olsa
Ben kendimi yitirmişim.

Bekle bahar gele gönül
Selam yolla ele gönül.
Kapılmış bir sele gönül
Ben kendimi yitirmişim.

İÇİMDE AKAN DERELER

Gözümü yumarak düşündüm burda,
Ne var sanki akan suya bakacak.
Yamaçlar solacak bir bir uğurda;
Dereler akacak yine akacak.

Gözümü yumarak düşündüm ki ben
Doğmadan önce bu dereler hemen
Hemen aynı yerden geçerdi... Geçen
Dereler akacak, yine akacak.

Gözümü yumarak düşündüm herkes
Bir su sesi gibi: Bir söz, bir nefes.
Ben öldükten sonra yine aynı ses;
Dereler akacak, yine akacak.

IV
Bir Çoban

BİR ÇOBAN

Gönlüm bir çobandır, akşam olunca
Bir çardak dibinde ağlar bir çoban.
İçine yalnızlık ufku dolunca
Yolları uç uca bağlar bir çoban.

Gönlüm bir çobandır, yerim bir şehir;
Birikir içime en büyük zehir.
Değil bir çağlayan, değil bir nehir,
Bir musluk suyunda çağlar bir çoban

Gönlüm bir çoban ki yalnız içi hür,
Yerlere basar o göklerde yürür.
Geceler ömrümdür, dağlar gönlümdür;
Geceler bir sürü, dağlar bir çoban.

KOKLASAM

Yolumu kapatan şu yüce dağı
Koklasam, ölüyor gibi koklasam.
Bilsem gireceğim kara toprağı
Koklasam, ölüyor gibi koklasam.

Kollarım açınca gökleri sarsa,
Düşüncem eserken ufku koparsa.
Dünyada ses, sükûn diye ne varsa
Koklasam, ölüyor gibi koklasam.

İlk insandan tutup son insana dek
Akan bütün hazzı ben etek etek,
Gönül gönül yığsam yapsam bir çiçek
Koklasam, ölüyor gibi koklasam.

AKŞAMÜSTÜ

Bir sessizlik gelir akar kapımdan,
Yine kim bilir yanıyor, derim.
İçimde sıcaklık bırakır bir "an";
Bu "an" beni nereden tanıyor, derim.

Ben ki senelerden çıkmışım bunca.
Donan ömür suyum benzemiş tunca.
Nefesimle ürken sükûn kopunca
Beni bir yabancı sanıyor, derim.

Gurbet, akşamüstü olur bir ada,
Uzanır gözlerim belirsiz tada.
Kulaklarım çınlar, beni orada
Kimler, acep kimler anıyor, derim.

DÖNÜŞ

Dönen bir tekerlek gibidir acın,
Arabadan yere indiğin sıra.
Anan susar, zorla gülümser bacın;
Akar her şey, bir sen dindiğin sıra.

İnce bir eksiklik kaplar her şeyi,
Dalarsın: Acaba bıraktım neyi?
Kampana üşütür bütün geceyi,
Sen kalkık yakana sindiğin sıra.

Dudakta biriken şey yıla kalır,
Ayrılık gönlünde asıla kalır.
İçinde kurumuş bir sıla kalır,
Yapyalnız trene bindiğin sıra.

AYRILIKTAN SONRA

Orası gönlümün evi olan gil;
Alnıma takılan rüzgâr orası.
Defterimden değil, yolumdan değil,
İçimden kopan bir diyar orası.

Canlıydı su, hava, toprak... ve o yer
Bir insan, ki benim dönmemi bekler.
Çatlamış saksılar, beyaz çiçekler,
Düz perdeler tozlu camlar... orası.

Ağlarım, sokaktan ses kesilince,
Sessizlik, söylenir kendi dilince.
Ve kirpiklerimin dibinde ince,
Islak bir çizgiyle sızlar, orası.

BU DAĞLAR

Kartallar uçuyor, gökler yürüyor;
Kasmıştır bir gizli gem bu dağları.
Sökülen aydınlık ufku bürüyor;
Örtüyor serpilen nem, bu dağları.

Hey gönül, rüzgârın üstüne sin de,
Ellerin hasreti kopsun içinde.
Bu kızıl rengi öp bir dal dibinde,
Bir yaprak ucundan em, bu dağları.

Sazında bir sükûn gibi her delik,
Seslere ömrünü verdin üstelik.
Topraklar kayadır, kayalar çelik,
Bir gönül yarmaz ki hem bu dağları.

Ve güneş... ve dağlar... ki ikisi bir,
Bir ışık, ruhunda gölgelenmiştir.
Hey gönül, bir toprak kokusu gelir,
Yıksınlar göçtüğün dem, bu dağları.

RUHUM

Her vakit bir esim bulmaya gelir,
Bir söğüt dibini beller de ruhum.
Varılmaz renklere doğru yükselir;
Dolaşır, bilinmez ellerde ruhum.

Ömrümün bir gurbet hatırası var;
Gün bile yetişmez, gece bile dar.
Bir bahar arzusu, gönlümde rüzgâr;
Bir çiçek kokusu, yellerde, ruhum.

Bir rüya sanarak bütün varını,
Unutmuş bir mazi kadar yarını.
Dağlardan dinlemiş mısralarını,
Bırakmış kendini sellerde ruhum.

Ve zaman sulara uzanan bir ney,
Bu mavi engini dinledim epey.
Bir şarkı gibidir içimdeki şey;
Bir sükûn gibidir, tellerde ruhum.

V
Yavaşlayan Ömür

YAVAŞLAYAN ÖMÜR

Hasretim, içerimde bana bir kefen taşır,
Sarar bir bahar gibi seni ipek kumaşlar.
Benim adımlarıma topraklar yalçınlaşır;
Erir bir mavilikle senin yolunda taşlar.

Ne ruhun beni görür, ne sevgim döner geri,
Beyaz gölgeler saklar gözlerimden her yeri.
Diner akşam olunca günün bütün sesleri;
Ve benim içerimde eski bir şarkı başlar.

Gölgen ruhlarda bir ay, gözlerde bir kor gibi.
Gözlerin sarı gibi, yeşil gibi, mor gibi.
Ruhlar diz çöktü bu gün sana ölüyor gibi;
Bir mabuda verilir gibi eğildi başlar.

Geceler kadar büyük benim içimdeki in,
Sonsuz aydınlıklara dalarım derin derin.
Zamanı sarmak için hızlanır neş'en senin;
Derdini çeksem diye benim ömrüm yavaşlar.

HAVUZ

Mavi, ılık suların doldurduğu bir havuz,
Bir havuzda çiçekler, çiçeklerin gölgesi.
İçimizde şırıldar uzak bir kanat sesi;
Havuzda gölge gölge yıkanıyor ruhumuz.

Rüyalar sular gibi, sular gibi rüyalar,
Ve sular parıltıdan, ışıktan bir tepsidir.
Ve işte bu aydınlık bu havuzun hepsidir;
Bir ışık şarkısıdır sulara değen rüzgâr.

Ufuklar kımıldanır ve erir gümüş gümüş,
Nurdan bir feza olur şimdi ihtiyar toprak.
Dünya, öyle hafif ki bir söz gibi uçacak;
Dünya, bütün rengiyle bu havuza süzülmüş.

Sonra akan sularda bizim ellerimiz bir,
O çiçekler, o kanat sesleri hepsi yanar.
Ütülenmiş gibidir şimdi havuzda sular,
Ve şimdi ruhumuzda havuz, bir ses gibidir.

ELMAS ENGİNLER

Sükûn, denizleriyle sevgimi dinler gibi,
Sevgimin yelkenini rüzgârlara bağlarım:
Tutuşan gemilere benziyor mısralarım,
Ve hasretim uzakta elmas enginler gibi.

İKİ DAĞ ARASINDAKİ GÜN

Dağlar, hasret yolunda gül olur küme küme;
Hasret yolcusuna yol, coşkun bir sel gibidir.
Coşkun gönlümü bir "hey" gibi koydum türküme;
Bana türküm, türküme kâinat el gibidir.

İçinde yüzün vardır her çeşmedeki tasın,
Su içmem ki bu "sudan resimler" bozulmasın.
Dolar bir ay ışığı gibi gönlüme yasın;
Adın, dudaklarıma değen bir yel gibidir.

Sessizlik, daldan düşen bir yaprak gibi sarı,
Artık kaybediyorum türkümdeki baharı.
Bir dağ gibi belirir ayrılık, akşamları;
Ve dağlar, Tanrı kadar birer heykel gibidir.

O KADAR DURGUNUM Kİ

Şimdi sevgim dalında çatlamış bir nar gibi,
Adını unutmuşum bir gün bile anmadan.
Gönül karanlığında yasım, yıldızlar gibi;
Dalıyorum her gece yıldızlara kanmadan.

Bir yaprak yeşilinde yanan göklere değdim,
Salkım söğütler geldi; yorgun başımı eğdim.
İçim aydın olurdu eğer gezebileydim,
Bastığım toprakları başkasının sanmadan.

Birisi var diyorum dağlardan sesim gelse,
Yumuyorum gözümü onu göresim gelse.
O kadar durgunum ki ince bir esim gelse;
Gönlüm dalgalanacak, sular dalgalanmadan.

BEYAZ GÜLLER

Sesin, perdede kalan bir yel gibi yumuşak,
Suların üstündeki bir esim gibi yüzün.
Geceleri içinde parlar serin bir şafak;
Bir öğle uykusudur bakışların gündüzün.

Eritir bir ses gibi dirseklerin mermeri,
Odanda işler bütün saatler geri geri.
Anlamaz gibi alıp süzersin şiirleri;
Dudaklarında kızıl zevki bir gönülsüzün.

Sesin gülse de senin, gözlerin parlasa da,
Ellerine ruh verir uzaklarda bir ada:
Kahkahalar birer boş vazo kalır masada,
Beyaz güller gibidir ellerindeki hüzün.

SARHOŞUM

Bilmem ki şu yalçın dağlar mı gönül,
Zaman buz tutunca çağlar mı gönül.
Hasretin sarmasa karanlıkları,
Akşama kendini bağlar mı gönül?

Dalmışım yokluğa sen varsın diye,
Bir yaprak gibiyim rüzgârsın diye.
Bazı bir şarkıda görünce seni,
Gözümü yumarım uçarsın diye.

Hasrete dünyanın hepsi dar gibi,
Sevgimin göklerde rengi var gibi,
İncesin, bir çiçek... bir çiçek kadar,
Sarhoşum... sarhoşum, bir bahar gibi.

VI
Ay Işığı

Yaylada Serenatlar I.

AY IŞIĞI

Gönlümün gecesi dinsin güzelim;
Sevgisi bir akan nurdu desinler.
Adını anarken kopsun da telim;
Türkü tam yerinde durdu desinler.

Gönlümü yabanlar, eller işitmiş,
Dilerim herkese yas olsun bu iş:
Bir çiçek uğruna nasıl da bitmiş,
O karlı dağların kurdu desinler.

Bir sıla tadıyla Tanrı'nın günü,
Çağırır bir uzak ses, öksüzünü.
Bu içli türküye çevirir yüzünü;
Güle ay ışığı vurdu desinler.

Yaylada Serenatlar II.

SUYA DAMLALAR

Senin gibi yüce bulunmaz derim;
Gece olmuş inen bir yasın suya.
Karanlığa düşen içli seslerim
Vurmasına benzer elmasın suya.

Elimdeki tasın süslü her yanı.
Ama kimin ister su içmek canı.
Severim içimde şırıldamanı,
Nasılsa sevgisi bir tasın suya.

Ne akan su aydın, ne çemen ışık.
Nice geceler var bilmem ben ışık.
Pencereni aç ki dökülen ışık,
Gönülcüğüm gibi damlasın suya.

Yaylada Serenatlar III.

ÇAM UĞULTUSU

Kokla ellerini dalıp türküme,
Ne güzel kokusu elde çamların,
Yerler serin serin, gök küme küme;
Bir sesi bir orman yelde çamların.

Gönlüm bir çamdır ki saracak asıl
Yasıyla evini yıl dolusu yıl.
Hasretim, sevgimde çağlarsa nasıl;
Öyledir gölgesi selde çamların.

Türküm taş kesilir bu dağ başında,
Yanarım sessizlik denilen kında.
Akşam olur sevgim kalır kapında,
Kalır uğultusu telde, çamların.

BEKLESEM

Seni değil görsem de tek,
Hayalini çiçeklesem.
Hem güneş hem ay bilerek,
Seni beklesem, beklesem.

Gönül sevgi denen çağda,
Hangi tılsım var bu bağda.
Yazın kırda, kışın dağda
Seni beklesem, beklesem.

Ölüm, gözlerimde solsa,
İçim mısralarla dolsa.
Ne gün olsa, ne yıl olsa;
Seni beklesem, beklesem.

ELLERİN GÜZELİNE

Dinle, inen akşam olsun bir çoban,
Dağlar kuzu gibi melesin, güzel.
Duyup bir susuzluk esen rüzgârdan
Geldiğim pınara gelesin, güzel.

Yüzüne örtülmüş ışıktan bir tül,
Rengine renk vermiş beyaz bir gönül.
Ne nergis, ne leylak, ne lale, ne gül,
Hepsiyle dolu bir selesin, güzel.

Güzel derim sana dalıp bu ada,
Kanmam dudağımda eriyen tada.
Benim gönlüm seni türkü yapsa da,
Bilirim başka bir telesin, güzel.

SAKSI

Kuruyan bahçeme saksı dizerim,
Etrafım kimsesiz, içerim dolu.
Ruhuma bir çizgi gibi çizerim,
Dağların ardına uzanan yolu.

Gözümü dolduran gök gibi bir dağ,
İçimi kaplayan yarin sesidir.
Ve günler bu yalçın dağın ardında
Kaybolan bir turna kafilesidir.

Saksımda ruhumun bütün yası var,
Derdimle soluyor açılan gonca.
Her güne bir türkü, ne faydası var
Bu büyük sevgide haksızım onca.

ARKASINDAN

Gün olup geriye dönecek ama,
Gelmiyor bir türlü gelesi onun.
Ben de bir gelincik buldum yakama;
Gelincik doluymuş selesi onun.

Yollar bir söz olsa bildiği dile,
Anlasa nasılmış, neymiş bir çile.
Yollarda şu nallar erise bile;
Atımın ipekten yelesi onun.

Bir türkü yaksın bir tele diyormuş,
Söylesin yasını ele diyormuş.
Duydum ki gelmesin hele diyormuş,
Gönlüme nidecek helesi onun.

O ÖLMEDEN ÖNCE

Ağlama ölümün acısı kolay-
Geçecek -ah bunu yürekten desem-
Turuncu sularda dilim dilim Ay,
Duramam gönlümü böyle dilmesem.

Bakınca karardı karşıki dağlar,
Uzakta bir ana bir kardeş mi var?
Ah içim boşalsa sonuna kadar,
Senden gayrı bir tek kimse bilmesem.

Gönlün bir sele ki türkü, ney: çiçek,
Bu sele içinde var epey çiçek.
Kimler dinler seni söyle hey çiçek,
Yaşlı gözlerini ben de silmesem.

GELECEKSİN

Seslere ses ekliyorum,
Sesler seslerimi çeksin.
Madem seni bekliyorum,
Geleceksin, geleceksin.

Hasretimde erir akşam,
Ömrün geçmesidir akşam:
Ya bir sabah, ya bir akşam,
Geleceksin, geleceksin.

Zaman ölüm denen yolda,
Asırlar gönlüme dolsa.
Nasıl olsa nasıl olsa,
Geleceksin, geleceksin.

VII
Şehir Geceleri

ŞEHİR GECELERİ

Şehir boş bir mahkeme salonu gibi esner,
Ve eser ortalıkta bilmem kaçıncı madde.
Bilmem kaçıncı kanun tam gece yarısı der,
Susar korna sesleri ve uyur bütün cadde.

Karanlık, gözlerimden ruhuma girmektedir,
Ruhum, karanlıklarda bir ampul bekler benim.
Ve upuzun gölgemi hiçe indirmektedir,
Yüz metrede bir gelen demir direkler, benim.

Bir şehir mumyasıdır alnımda rüzgâr şimdi,
Yokuşlanan kaldırım şimdi zaman gibi dik.
Ruhuma anlaşılmaz köşeler batar şimdi,
Galiba içimdeki gizli sükûn da kübik.

Gerilen yalnızlıktan artık usanıyorum,
Her ev, zamanı kaplar, taş olmuş bir an kadar.
Kendimi bazen küçük bir kutu sanıyorum;
Bazen gövdem büyüyor bir apartman kadar.

Ne yarasa, ne baykuş hiçbiri yok ortada,
Belki sükûn bir baykuş, gece bir yarasadır,
Bütün hesaplarıyla istikbal sigortada;
Ve şehir geceleri dünyayı hatırlatır.

Şimdi taşlar bir mezar gibi içeri girik,
Şimdi zaman ruhumun yaşadığı moladır
Ve gece bu tarafta siyah bir elektrik;
Ve şehir bu kısmıyla yalnız bir karyoladır.

Uçan pencerelerden tülbent gibi bir rüya,
İçimde yarım kalan gençlik oraya dalar.
Ayaklarım ve sükûn... bana sus diyor güya
Bir polis kolu gibi dimdik duran bacalar.

>

Ruhumdan ötesini biraz dış farz ederim,
Hareket, aydınlık ses, ki mananın etidir.
Şimdi bütün bunları sıyrılmış farz ederim:
Gece geçen bir günün bütün iskeletidir.

Tahteşşuur içinde günün manası erir;
Sonra ben kulaklarım çınladı derim buna.
Sonra taşlara çarpan bir karanlık ürperir;
Ve içim karanlığa yatar, boylu boyuna.

Yakın, uzak olur mu, köşelerin hepsi bir,
Biraz yatak sayarım artık bastığım yeri.
Ne kadar yürüsem de yine benim değildir;
Adımlarımda kalan bu şehir geceleri.

DÖRT YOL AĞZI

Beni boğar ortasında
Birleşen bir dörtyol ağzı.

Gurbetle övünen gönül,
Baksan bir selama razı.

İçim kopar, son akşamı
Düşündükçe bazı bazı.

Gece, sükün, şehir, uyku.
Birleşen bir dörtyol ağzı.

FENER

İçim bir gülistan olur,
Bana bir gül takan olsa.

Denizlere ulaşırdım,
Yanım sıra akan olsa,

Ah içinde neler bulur
Gözlerime bakan olsa.

Gönül köşedeki fener,
Akşamları yakan olsa.

BİR BELDE

Pencereden ufuklara
Gözlerimle varıyorum.

Sessizliğin rüyasını
Islıklarla tarıyorum.

Gönlümdeki gurbetleri
Adımlarla sarıyorum:

Sokaklarda bir beldeyi
Arıyorum, arıyorum.

BENİM GİBİ

Bir lambanın fitilinde
Yanarsınız benim gibi.

Bir bardak çarşı suyuyla
Kanarsınız benim gibi.

Sokaklarda kâinatı
Anarsınız benim gibi.

Siz de dükkânları gurbet
Sanırsınız benim gibi!

PARKLARDA AKŞAMÜSTÜ

Bir an için, yandaki cadde, sesini keser;
Ve park bir kova gibi yuvarlanır derine.
Tozdan bir rüzgâr yarım tesellisiyle eser;
Tozdan bir sükûn iner dalların üzerine.

Şimdi zaman, isimsiz bir serseri gibi hür;
Şimdi vakit herkesin kaybettiği bir ada.
Gölgeleri upuzun bir karaltıyla büyür,
Ağaçlar en tabiî şeklini alırsa da.

Ve renkler uyanıyor bazı yeşil bazı al;
Karşıdaki çamların ucu kızıl mı nedir.
Parklar ve akşamüstü yarı eğilmiş bir dal;
Parklar ve akşamüstü kırık bir kanapedir.

Heykeller bir sükûnun serinliğini alır;
Ve büyür beyaz beyaz geçen bir günün büstü.
Bütün hissettiklerim onun dışında kalır,
Başka bir hikâyedir parklarda akşamüstü.

VIII
Çizgi Kâinat

ZGİ KÂİNAT

ları uçar rüzgârla, saman rengindeki saçları;
ıuşur içilmemiş içkilerin altın tadıyla.
ka bahçeleri söyler ve seyreder habersiz,
şam kadar büyük, tertemiz ağaçları.

kuş, kuşluğunu hissetmeksizin uçar,
dağlardan yuvarlanır şehre, dağlar gibi bir uğultu.
değdirir sükûnunun uçan ucunu, kuşun sükûnuna;
nişler havada sudan daireler gibi hazdan halkalar.

r yer yavaşça erir, olur sevgimiz bir ada;
yarız rüzgârın bizim için olduğunu, bir yelken kadar.
o böyle seyreder bir tanrılar daüssılasını,
leşin kirpiklerinin arasındaki çizgiden kâinatta.

ŞANILAN UZUN BİR ŞİİRİN SON NOKTASI

gel ikimiz buradan firar edelim,
ah'ın büyük yoklamasına kadar.
ah'ın büyük yoklamasında bile,
:i, ah bizi, namevcut göstersinler.

ESKİ BİR KADEHİN ÜSTÜNDE YAZILAR

Artık su bardağı yapılan bir kadeh gibi kederliyim,
Ruhum hatıraların, hatıralar ruhumun uzaklarında.
Sesin bir içkidir ki şimdi başkalarının dudaklarında,
Artık su bardağı yapılan bir kadeh gibi kederliyim.

Ruhum, yazanı ölmüş yarım bir hikâyedir ki,
Dolduramaz gizli rüyalara dalan mısralarımı.
Bu açık kalmış yerlerde duyarım yaşanmamış çağlarımı,
İçimde hasretiyle yaşar bir şarap, Allah'tan daha eski.

Sabahtan hatıralar manolyaları olur ömrümün,
Ki sevemem, koklayamam onları solar diye.
Hatıradan akşamlar bir rüzgâr gibi girer içeriye,
Ki düşünürüm geçmişi: yıldızlarda yaşayan bir gün.

Bitmiş bir müsvedde defterine benzer seneler,
Her yeni deftere başlarken hatırlarım yırtılan evvelkini.
Gönlüm, kuytu bir caminin duvarında soluk bir çini;
Ki eser üstünden yalnız zaman, yalnız sükûn eser.

Artık su bardağı yapılan bir kadeh gibi kederliyim,
Ruhum hatıraların, hatıralar ruhumun uzaklarında.
Sesin bir içkidir ki şimdi başkalarının dudaklarında,
Artık su bardağı yapılan bir kadeh gibi kederliyim.

YARIM KALMIŞ SÖZLERİ

Bir yelkendir ki onun yarım kalmış sözleri,
Sürükler ruhumun sandalını enginlere.
Bulacak diye beklerim yolculuğum bir yeri,
Uzanırım dalgalara düşüncemi vere vere.

Bir yelkendir ki o sözler tamamlarım zaman zaman,
Ne büyük hazlar duyar sevgim o manzaralardan.
Yaşar başımın içinde bir en güzel olan,
Ve doldurur gözlerimi en büyük bir pencere

Tamamlarım o sözleri ki doldurur beni bir şehir,
Ki asırlar sayan bu şehirde yalnız bizim sevgimiz geçmiştir.
Bazı sanat çiçeklerinde yüze değen o ilahi şiir
Çeker beni o sözlerin ucundan ebedi bir yere.

Ve yine o sözleri hatırlarım karanlıklarda bazen,
Ve karanlıkların ruhu tamamlar onları karanlıklardan.
Mermer heykeller gibi seyreder beni karşımda mustarip bir an,
Ve alnım çarpar o vakit zaman denen mermere.

SENSİZ

Sensiz odamın sessizliğini yaşıyor çiçekler,
Ellerim örtüyor akşamın üstüne perdeleri.
Konuştuğun sözler aydınlıklar gibi uçuyor birer birer
Değiyor yüzüme bu sessizlik içinde yüzünün yeri.

HASRET

Sevgimi unutmak için seyrederim bir tabloyu, bir mermeri,
Ki ne kadar dalsa ruhum yeniden döner geriye:
Okurum düşüne düşüne okuduğun şiirleri,
Senin düşüncen geçerken üzerlerinde bir sıcaklık kalmıştır diye.

ARZU

Dudaklarının hemen üstündeki o ılık havayı,
O mavimsi zamanı seyretmek isterim ki rüyasıdır güzelliklerin.
İçime çekmek isterim bütün bir hayat için
Dudaklarının hemen üstündeki o ılık havayı.

ADININ YÜZDÜĞÜ SÜKÛN

Yalnızım, kıyamet günündeki bir tabut kadar;
Bir ölü tarafından yaşanmış gibi uzaktır bana hatıralar.
Sevgim bir hasta çocuktur ki kâinat bir beşik;
Bazen adın geçer, herkes bana bakıyor sanırım:
Karanlıklardaki ağaç hışırtıları gibi çağlar o sessizlik.

KİTAP ARASINDAKİ ÇİÇEKLER

Bıraktın bir hatıralar yığınında beni de yavrum;
Ki sevgim verdi sana bir koku gibi bütün dünyasını.
Ve ben bu sabah vaktinde iyice hissediyorum,
Bir kitap arasına bırakılmış çiçeklerin yasını.

ÇOCUK VE ALLAH

1. baskı: 1940

I
Bu Eller miydi

BU ELLER MİYDİ

Bu eller miydi masallar arasından
Rüyalara uzattığım bu eller miydi.
Arzu dolu, yaşamak dolu,
Bu eller miydi resimleri tutarken uyuyan.

Bilyaların aydınlık dünyacıkları
Bu eller miydi hayatı o dünyaların.
Altın bir oyun gibi eserdi
Altın tüylerinden mevsimin rüzgârı.

Topraktan evler yapan bu eller miydi
Ki şimdi değmekte toprak olan evlere.
El işi vazifelerinin önünde
Tırnaklarını yiyerek düşünmek ne iydi.

Kaybolmuş, o çizgilerden
Falcının saadet dedikleri.
O köylü çakısının kestiği yer
Söğüt dallarından düdük yaparken...

Bu eller miydi kesen mavi serçeyi
Birkaç damla kan ki zafer ve kahramanlık.
Yorganın altına saklanarak,
Bu eller miydi sevmeyen geceyi.

Ayrılmış sevgili oyuncaklardan
Kırmış küçük şişelerini.
Ve her şeyden ve her şeyden sonra
Bu eller miydi Allah'a açılan!

O KÜÇÜK ELBİSELER

Ne kadar da çok dikersiniz gelinler,
Hiçbiri eskimeyen o küçük elbiseleri.
O küçük elbiselerle hayattan geçer
Kalbin ve Allah'ın en güzel yeri.

Nasıl da beyazdır sabahlar içinden
Bir körün ellerine değen aydınlık bir su.
En uzak bulutlar ki görünmez geçerken
Mesela nisan yağmurunun şekilsiz korkusu.

O küçük elbiseler ki... aşktan önce,
Şuurdan evvelki yarı dünyalar.
Dudaklarda meçhul şehirlerden birkaç hece
O küçük elbiseler ki yalnız unutması var.

Rüzgâr değmez onlara hiçbir zaman
Ve yalnız onlar duyar kalbi.
Kaybeder içindekini dünyadan
Masallardaki sihirli külahlar gibi.

İstenir, oyuncaklar birleşip
İnsanı geceleri uzaklara götürsünler.
O küçük elbiseler ki şeffaf ve ılık
Geçer içlerinden adı bilinmeyen günler.

Ay aydınlığı, akşam semasında,
Rüyanın, masalların, uykunun hendeseleri.
Hatırlıyorum vücudumun hafızasında
Rüya, masal, uyku kadar o küçük elbiseleri.

ABLAMLA ARAMIZDA

Ablacığım, nerede o günler
Yeşil erik yerdik sadece.
Dersleri çabuk bitirip
Tahrir yazardık her gece.

Artık kemanını bazen çalıyorsun,
Çocuklarından vakit kalmaz.
Yazık amma itiraf edeceğim
Seni seviyorum daha az.

AĞIR HASTA

Üfleme bana anneciğim korkuyorum,
Dua edip edip, geceleri.
Hastayım ama ne kadar güzel
Gidiyor yüzer gibi, vücudumun bir yeri.

Niçin böyle örtmüşler üstümü
Çok muntazam, ki bana hüzün verir.
Ağarırken uzak rüzgârlar içinde
Oyuncaklar gibi şehir.

Gözlerim örtük fakat yüzümle görüyorum
Ağlıyorsun, nur gibi.
Beraber duyuyoruz yavaş ve tenha
Duvardaki resimlerle, nasibi.

Anneciğim, büyüyorum ben şimdi,
Büyüyor göllerde kamış.
Fakat değnekten atım nerde
Kardeşim su versin ona, susamış.

ÇOCUKLAR, GECE, AYAKKABILAR

Gece olunca herkesten gizli,
Bir işimiz vardı çok garip.
Ayakkabıları dizerdik kardeşimle
Hırsızlar gibi taşlığa inip.

Babamınkiler bir yanda benimkiler bir yanda
Biz iki erkek.
Gecenin ve mesafenin karanlığına karşı
Kimbilir neler düşünerek.

KORKU

Korkuyorum anneciğim nerde ellerin
Bu gecelerden ki kalbe aşina.
Havalarda büyük misafirlikler dolaşıyor
Korkuyorum, değerken karanlığın hayatına.

Korkuyorum anneciğim nerde ellerin,
Bu binalardan ki yaşamaz.
Yüzüme mesafelerle temas eder
İnce bir serinlik uykudan daha az.

Korkuyorum anneciğim nerde ellerin,
Bu adamlardan ki çalışmakta.
Sabahın temiz ışıkları
Yükselmiş bayraklar uzakta.

Korkuyorum anneciğim ellerin nerde
Okşa benim saçlarımı rüyaya bedel.
Garip ninnilerle uyut beni
Korkuyorum yaşamaktan ki çok güzel.

ASKERLİK

Çocuklar ki ölümden habersiz,
Çok yaşamanın meçhul arzuları.
Sabahlardan uzak mesafelerde
Vaktin gölge bilmeyen suları.

Nasıl sarışın ve aşina
Aydınlıklar gibi rüyadan.
Saçların bilinmez parıltısında
Uçup gitmek üzre an.

Hepsi daima gülümser
Yüzleri dönmüş denizlere
Günlerce beraber yaşanılmış
Nedir isimleri sorulmamış bir kere.

Ve hiçbir yerde değil
Kalpleri, uykuları, ayakları.
Dün, daha evvelki gün, masallar
Henüz büyümektedir tarlada başakları.

Onlar ki değnek atlarıyla
Hayata, sonsuzluğa, zafere hücum eder.
Kaybolmuş askerlik oyunları
Kahraman ve şehit askerler.

SULTAN

- Bir şark masalından -

Muhteşem sultan emretti vezirine,
Kalbinde maverası, cihangirlik denen yasın.
Hudutlar ve şarkılar ve mevsimler arkası,
"Bir yere varalım ki benden büyük olmasın!"

Bir yere geldiler ki zümrüt gök,
Bir taç gibi parlıyordu sultanın alnında.
Sulha ve zafere ait
Elmas kabzalı kılıçlar kında.

Sarayın bahçesinde uzanıyordu
Sonsuz ülkelerin yeşil varlığı.
Bir kalp gibi çarpıyordu, dağlar derinliğinden,
Muhteşem sultanın bahtiyarlığı.

Sabah yollarında parıldıyordu ağarmış
Bütün krallar ve bütün hazineler.
Yayan geliyordu kırk günlük yollardan
En büyük adamı görmek için nineler.

Denizler ve gemiler havuzlarında,
En son mertebe diyordu avuçlarındaki fal.
Kadın kuşlar gibi konmuştu kendiliğinden
Tahtın eteklerine kartal.

Tahtın eteklerine yüzünü sürüyordu
Körler, açılıyordu gözleri.
O kadar güzeldi ki seyrine gelmiştiler,
Dağın taşın ejderi.

Tahtın eteklerine yanaşan tarlalardan
Hayatı arz ederdi altın başaklar.
Geceler kadar büyük saltanatını söylerdi
Yıldızlarla bir hizada bayraklar.

Baharın en güzel meyvasını taşırken
Dallar hürmetle eğilmiş.
Muhteşem sultanın büyüklüğünde
Kalpler aşkın değilmiş.

Süzüyordu etrafını gülümseyerek
Muhteşem sultan mağrur ve sonsuz.
Ona meçhul parıltılar verirken
Alkış sesleriyle ürperen havuz.

Ve muhteşem sultan yavaş yavaş doğruldu,
Dondu nur sularıyla altın oluklar:
Haykırdı deliler gibi, yas içinde, Allah'a
- Çocuklar benden bahtiyar, çocuklar!

BÜYÜK AZAT

- Mektep sıralarının son yazısı -

Sen ey dirseklerimin saadeti
Başaklarla uzaklaşan mevsim.
Daima bir meçhul olarak yaşamakta
Bütün unuttuklarım, bütün bilmediklerim.

Nur kesildi küçücük ayaklarım
"Bismillah"ımla geçince eşiğinden.
Masallar başkalarına kaldı,
Bir elimden babam, bir elimden sen.

>

Mermer serinliği anların
Göklere konmuş mermer güvercinler.
Haber ver onlara ki ben gidiyorum
Bu küçük cenazeyi seyretsinler!

Kuşlarla beraber sabah şarkıları
Ruha sessizlikler veren fiil.
Yine sarışın tembeller gelecek
Fakat aynı tembeller değil.

Sen ey hep aynı yüzle gülen sema
Nereye götürüyorsun altın çocukları.
Nereye, nereye, nereye,
Karanlıklarla dolmakta günün olukları,

Mavi çubuklarla üçü saymak
Sıra uykuları ki artık yok olmuşlar.
Kalbin sessizliği içinde
Bir tromba gibi devam eden koğuşlar!

Sen, saçlarımı ikindiye bağlayan el,
Geri ver, geri ver düşüneceklerimi.
Sen ey, melun hayvan nasıl yedin
Benim rüzgâr bilmeyen nazlı çiçeklerimi.

Taş ormanlarda kısılan lamba
Ki nal sesleri duyulan.
Yüksele dursun daimalara
Deniz uçurtmalar, açıklardan.

Sen, geçip giden kalbe aşina,
Hücum eden dalgalar, uykusuzluk.
Ah affet beni, anlıyorum, dinmeyecek
Senin gizli hüznün, ihtiyar çocuk!

MEVSİM

Ağlamak isterim ki tenhada
Bir sabah vakti, kırılmış oyuncaklarım.
Bulutlar gitmiş gemilerle
Ve sularla dolu uzaklarım.

Kuşlar, terk etmiş telleri
Evler, her zamankinden fena.
Hayretle ve hüzünle bakmaktayım.
Sulardaki resimlerin bozulmasına.

Altın tarlalarda şarkılar
Eskisi gibi, en eskisi gibi.
Ve o kadar çıplak ağaçlar
Ki sızlatır kalbi.

Hayır inanmıyorum katiyen
Düştü yerlere bayraklarım.
Ağlamak isterim ki tenhada
Bir sabah vakti, kırılmış oyuncaklarım.

ÇOCUKLAR KORKUNÇ ALLAHIM

Çocuklar korkunç, Allahım,
Elleri, yüzleri, saçları.
Uyurlar bütün gece
Yok sana ihtiyaçları.

Çocuklar korkunç, Allahım,
Bebek yaparlar haçları.
Aşina değiller hatıramıza
Severken aynı ağaçları.

>

86

Dünya kadar büyük bir günüydü çocukluğumun,
Mektebe ilk gittiğim o altın sabah.
Omuzumda kalmıştı el sıcaklığıyla
Anamın okşarken söylediği bir "Bismillah".

Muhayyileme sığmayan beyaz bir bina
Ve kocaman bir bahçe ki oyundan büyük.
Harfler kadar yabancı ve çirkin çocuklar
Renk renk elbise, renk renk göğüslük.

İlk ders bir bayramın sonu gibi soğuktu
Gördük karatahtada, "Hesap" denen karaltıyı.
Ezberletti kendi numarasını hoca, herkese;
Ben de öğrendim iki haneli seksen altı'yı.

Ve paydos gelmedi bir türlü odamıza
Duvardaki levhaları ezberledim, masal gibi.
Deminki çirkin çocuklar oldu yavaş yavaş hepsi güzel
Ve o sevgiyle sevdim onları ki sızlatır daima kalbi.

Oyunlar ve neşelerle geçti o gün
Ve tatlı rüyalar gibi bitti mektep.
Bilgimi düşürmeden eve götürmek için
İçimden seksen altı, seksen altı diyordum hep.

Eve gelince kestim defterimden bir güle benzeyen iki rakamı
Dolabıma yapıştırdım yan yana, bir zafer saadetiyle.
Ablalarımın göreceği saati bayram gibi bekledim
Tatlıydı bu bekleyiş mavi bir arifeden bile.

Fakat şaşırmıştım iki rakamın yerini
Dolap kadar, ev kadar güldü halime ablalarım.
Anlar gibi durdumsa da anlamadım yer değişse ne olur
Ki hâlâ para saydıkça o hayreti duyarım.

Ki hâlâ yaşarım bir ayrılıkta o hayreti
Dalarım 86, 68 diye bazan.
Yer değiştirince başka şey olmak ne tuhaf
Ne tuhaf ölümü duymak seksen altıdan!

II
Vücudu Yaratmak

VÜCUDU YARATMAK

Toplansın baş ucuma bütün dilenciler
Bir dilim ekmek lezzetinden bahsedelim.
Mevsimle vaktin arasında
Körler gibi karanlıktan emin
O kadar tenha, herkes hatırasında.

Şükür ateşleri yanar karşı dağlardan
Doymuş çobanların âdeti.
Kuşların konduğu yalnızlık,
Anacak kaybolmuş saadeti,
Kalbimiz daha sadık.

Sıhhat dolu hayvanlar emniyet verir
Abdal ve saygısız, obur ve serbest.
Hülyamızda şehzadeler uyurken,
Hicap duymaksızın bahsetsin herkes
Vücudunu yaratmak zevkinden.

FIILSIZ DÜNYA

Dalgaların, mavi dalgaların daha arkasında
En güzel hatıralar ki en eski.
Bütün hayatın nedameti kadar sonsuz
İlk gençliğin rüyaları kadar güzel belki.

Meçhul bir ormanın isimsiz nebatı
Ve meçhul geceler ki sonsuzluk, ruhun karanlığında.
Ayakların sükûnunda istikbal kadar bir ses:
Toprakta asırlarca evvele ait bir elveda!

Kelimeler ki dallarda kuşlar gibi
Kuşlar ki damla damla sessizlik.
Bütün sükûnu ve rüyası
Bütün zamanı hayatın, gençlik.

Hacimlerin ebedi misafirliğindeki azap
Ve fezalar ki hacimleri Allah'ta.
Yeni bir şiir maverasından
Yeni bir sarhoşluk, güzellik ve fayda.

Kâinatın sükûn senfonisinde,
Aşkın semalarındaki beyaz bulut.
Her şey Allah kadar mevcut ve hareketsiz
Her şey namevcut!

BİR GÜLÜN ÜSTÜNDEKİ AN

Geceyle aramızda mavi bir şey sallanır
Ki ölüm kadar uzak, ki ölüm kadar güzel.

Sükûn ve aşk, havadan, ruhtan bir heykel gibi,
Dünya, kâinatların bahçesinde bir heykel.

Düşüncemizden geçen bir çizgi duyuyoruz
Aşkın ufukları ki yalnız renk, yalnız emel.

İnliyor yarasalar halinde, günahların,
Karanlık ruhumuzda bulup kondukları tel.

Vücudumuza değen ebediyet içinde
Bir tek an duyuyoruz, bütün bir ömre bedel!

SESSİZLİK

Güller gibi duran eşya
Eşyada yaşıyan diyar.

Ortalıkta bir yalnızlık,
Birisi kaybolmuş kadar.

Bir aynadan geçmiş sanki
Rüya gibi esen rüzgâr.

Beyaz bir fanus içinde
Yüzen ve yüzen balıklar!

GECE GÖKLERİ

Rüzgârlarla sallanan yıldız ışıkları
Duyan eller ki toprakta.
Garip hayretlerin uykusundan geçmek
Bir aşinalık var yaşamakta.

Göklerin saatsiz karanlığında
Caddelere muvazi uzanan hayatlar.
İkinci bir şehri hatırlayan
Ki kaybolmuş nebatlar.

Değiyor yüzüme rüya mumyalar
Atmosferde hâlâ dalgalanan ilk ninni.
Dükkânlar ölü gözleri gibi örtülüyor
Arıyor bir cenaze sahibini.

Büyük mimarisi varlığın
Hacimlerin doğduğu büyük an.
Bir sessizlik parıltısı içinde
Kâinat, en güzel hatıradan!

Bir adadır serinlikte vücudum,
Bütün mesafeler samimi.
Dünyalara nispetle buluyorum
Ne kadar güzel kendimi.

Parıldar büyük sembol ve ölümün arması,
Meçhul burçlarda aydınlık.
Talihin muhteşem iskeleti,
Daha uzun, daha açık!

Ey gök ey benim maviciğim,
Aziz olsun yıldızlarda bitmeyen.
Allahın eli gibi geç daima
Ağrıyan gözlerimden.

DURAN SAAT

Eskiden kadınlar taşırdı altın testileri başlarında
Bu ne kadar güzeldir.
Yok şimdi sularda o lezzet,
O şifa, o tesir.

Eskiden geceler daha karanlıktı
Gündüz daha aydınlık.
Yok şimdi vaktin sonsuzluğu
Lambalarla hülyayı kaçırdık.

Eskiden en büyük adamlar,
Süslerdi iğne ucuyla dağlar gibi mezarları.
Yok şimdi ki bizi perişan eder,
Ölmek sabrı.

SABAH

Şükretti serçeler Allah'a
Sularla doldu tahta oluk.
Dağlar büyüdü biraz daha
Mermer yelkenlerde yolculuk.

Arabalar dolusu bir an
Kara topraktır memnun olan.
Yürüdü yolcular ardından
Anasından ayrılan çocuk!

ÇOCUK

Daha fena geceleriniz gelecektir
Pişman olup onu döveceksiniz.
Gökteki yıldızlardan habersiz
Evinizin yemekten sonrasında.

UYANIKLIK

Kimine çocuk vermiş onu sever
Söyler karanlıklarda ninnisini.
Kimine tarla vermiş onu eker
Bekler sabahların sisini.

Kimine orman vermiş, ağaçlar,
Oyalar ruhu bir sonsuz mevsimde.
Kimine gökler vermiş, üstünden
Geçer yıldızlar ve aydede.

Kimine yatak vermiş, yatmakta,
Kimine sabahlar, uyanmaktadır.
Nazlı sevgililer vermiş kimine
Ki daima uzaktadır.

Vücudunu bir büyü gibi örter
Kimine meçhul ipekliler vermiş.
Kimine hatıralar, açık bir kapı
Kadar bitmez ve geniş.

Hastalıklar ruha nedametler veren,
Sonsuz hastalıklar vermiş kimine.
Mesela bir ikindi uykusundan sonra
Serin bir rüzgâr vermiş, kimine.

Kimine bir sürü, kimine bir vezin;
Ki sesler gelir, acayip sesler.
Kimine muhteşem bir kışla vermiştir
Ki orda nöbet bekler.

Fakat ey bütün dostlar,
Nerdedir çizgisi sonsuzluğun?
O ki daima yaşayacak,
Bizi avutadursun.

BATI

Ağaçlar ki uykuda gezer gibi
Bütün hayatı unutmuşlar.
Kimbilir kondu nerelere
Günü selametleyen kuşlar.

DÖNÜŞ

Askerler dönüyor, ihtiyar askerler,
Sulhun mavi dağlarından.
Kalbimiz için ne kadar aşina
Adımlarında kalan.

Türküler dönüyor, nurdan türküler
Kağnı arabalarından söylenmişti.
Karşı bahçeler ki ayna mıdır
Nasibi devreder şimdi.

Kuşlar dönüyor, sadık kuşlar,
Bahar için değil, saçaklarımız için.
Dönen mesafesiyle var oluruz
Mevsimler arkası güzelliğin.

>

Gemiler dönüyor, garip ve zengin.
Garip ve sonsuz sular üzerinde.
Gemilerle beraber gelen şey
Aydınlıklar gibi yüzer, derinde.

Ve bunlar değil de ey gecem,
Sen dönüyorsun ellerime, sen.
Aşka ve hayata dönüyorum
Toprağın bütün ölülerinden!

GECELEYİN

Ver benim nasibimi avuçlarından
Arzular içre gezen çocuk.
Ver benim hatıralarımı
Sabahlarla başlayan yolculuk.

Sen ey yıldızlar ki daima
Kaybolan uykumu ver benim.
Ver, rüzgârlarla dolan su,
Karanlıkları ki dinsin düşüncelerim.

Ver benim aşkımı uzaklardan
İster istemez yaşamak.
Yarına ve her zaman, ver benim,
Nurdan ekmeğimi, nurdan başak.

Gün kararmakta korkuyorum.
Ver benim kuşlarımı, saçaklar.
Ey gök, sonsuz dualarımı
Ver benim ki azat olacaklar!

ŞARK

Gönlüm uzaklaşıyor rüyalarca göklerden
Açılıyor içimde, içim kadar bir lale.
Durgun bir akşam gibi çıkıyorum bu yerden
Bir kapı ki açılmış maziye, istikbale.

Mazi ve istikbalin el ele gezdiği yer,
Ağaçlar gibi sükûn, ufuklar gibi sesler.
Bir hava ki yüzüme değil ruhuma değer
Dalıyorum Tanrı'nın yaşadığı hayale.

Tabiat yokluğunu düşünürken ben neyim,
Birer siyah servidir ruhum, aşkım, her şeyim.
Mest olmuş bir ebedi gençliğin içindeyim
Ki Allah'la doludur bu muhteşem piyale.

Asırlar aşk yüzünden unutulmuş bir namaz,
Ki uzak minareler gibi ruhumdaki haz.
Birleşmek ve kavuşmak gönlümü doyuramaz
Hasretim mazi kadar, mazideki "visal"e.

Başım bir ada sanki denizler gibi bu nur,
Asırlarca aydınlık, su olup durulmuştur.
Ömrüm bir mısradır ki okuyan yanlış bulur
Ve mest eder gönlümü ondaki her imale.

Beyaz bir kasidedir şimdi karşımda zaman
Şark doğuyor içime Kur'anlar arkasından.
Süzüyorum yokluğu ben hayran, gönlüm hayran
Ve sessiz düşüyorum ölüm gibi bir hale!

III
Boş Vakitler

BOŞ VAKİTLER

Düşmüş bir taşın hacmi gibi boş vakitler,
Dolduramıyor vücudum kaç yıllık yerini.
Meçhul bir telgraf bekliyorum o kimselerden
Ki ben hatırlamam, bilmem, kendilerini.

Camlarda kalan elektrikler
En uzak memleketlerden bir yangın.
Duyar sonsuz karanlıklarda, zavallı hendesesini,
Odam, ışıktan mikabının.

Sarhoş bir kör gibi geçer sokaklardan
Artık unutulmuş bir moda.
Gece rüyaların melun iskeleti
Bekler uyumamı, penceremin altında.

Bir kılıçtır ki girmiş müzelere
Sessizliğim, kaybolan hayata ağlar.
Kâğıtların üstünde birkaç sarı dakika
Harap minarelerin çatlaklarındaki otlar.

Hayır aşk değil, ölüm değil,
Hepsi birden kalbimde şehrin.
Başka şeyler düşünmek istiyorum
Kalemi tutan bu el ne çirkin.

AZAT EDİN IŞIKLARI

I

Azat edin ışıkları, lambalardan,
Ki gitsin tekrar bulunmaz zamanlara.
Uyanışların yarı varlığı kadar silik
Ki tesadüf edilir kaybolanlara.

Parlar dağların akrabalığı
Odunları sönmüş çobanlara.
Ve nedamet daima misafir
Ey, namütenahi hanlara!

II

Azat edin ışıkları, lambalardan,
Ki sızlamasın karanlıklarım.
Kimseler duymadan var oluyor
Esen rüzgârla açıklarım.

Lahzalarla gelir uzaklardan,
Lahzalarla giden varlıklarım.
Beni azat etti Allah'a
Bir gece yarısı, tanıdıklarım!

GÜNDÜZ

Güneş doğar muhteşem ve mağrur,
Düşer yapraklar sabaha.
Mevsimin düşünceler gezen havasında
Tembel çocuklar daima uyur.

Perişan dallarda bir huzur
Sonsuz feyzi bitti gecelerin.
Her şey bize mahsus sanılırdı
Karanlıklarda ki arzular uçuşur.

Ve fazla aydınlık, fazla billur,
Katiyen aşina değil, bahtımıza.
Nerde ellerimizle beraber düşünen
Nerde o garip hayvanlar ki bizi bulmuştur.

Karanlıklar boyunca kalbi terk etmeyen nur,
Benzedi kendiliğinden, nedamete.
Bakınız! Bu kuşlar dolu semada,
Bize kıymet vermediği aşikâr olur!

GECE YARISI

Karanlıklarda büyüyen şekiller
Ve müthiş bir aşinalık toprakta.

Eşyalar uyandı meçhullerden
Garip gürültüler duyulmakta.

Tenha varlıkların serinliği
Hatıralarla büyür uzakta.

Rabbim bırakma beni korkuyorum
Ki bütün azalarım yaşamakta.

ÇARMIH

Nebatların insana olan küfrü,
Çirkin duası, toprakların.
Bütün şekiller üstünde
Uzakların, daha uzakların.

Sessizlik bir uykudur ki geceden büyük
Cesaret ve aşka giden yolları.
Uzanır, yumruklarla Allah'a,
İmanın tahta kolları!

Mavi bela göklerini bulmuş
Bütün yelkenlerden habersiz ada.
Dünyadan ötelere ait bir hal
Artık yürümeyecek ayaklarda.

Çağıra dursun hayata, kalbi,
Azap, kargalar gibi, karşıdan.
Bir zaferdir ki daima susacak
Tunç bir bayrak şeklinde kan.

Kinin, ölümün heykeli,
Vücutta yaşayan bir mermer.
Aşka, altın yarasaları vermekte,
Defne dallarına akan çeşmeler.

Sarılmalı, felaketine aklın,
Başka hatıralar ki benzemez ilke.
Selam olsun sana her vakit,
Göğse hudut olmayan ülke!

YÜZÜMDE

Yüzümde, güneşten yaprakların altındaki yüzümde,
Bir yayla rüzgârının ay ışığı gibi kanatları.
Büyük yolculukların arifesindeki silik uykular
Ve yüzümde rüyaların sükûndan süratleri.

O sabahlar ki iki avuç su serperken
Yüzümde en derin deniz diplerinin kâinatları.
Ve sonbahar dallarının gölgeleri yüzümde
Sonsuz mevsimlerin o altın nebatları.

Yüzümden annemin elleri gibi geçer
En ışıksız dünyaların hilkatleri.
Ve hayalden bir mimari halinde
Yüzümdeki mazinin aşk saatleri.

Yüzümde bir temas gibi çizgiler hissediyorum
O çocuk kahkahalarımın kaybolmuş hatları.
Yüzümün çirkin mumyası karanlığa değdiği yerde.
Meçhul ölülerin meçhul hayatları.

MAĞARALAR

Mağaralar ki alnımın heykeli
Düşünceler kadar karanlık.
Sadaka isteyen iğrenç eller gibi
Daima, daima açık!

Vahşi bir atmosferdir ki hayatı bilmez
Kanatlarla titremeyen havası.
Felaketlerin sonunda meçhul noktalar
Sarhoş gecelerin yuvası.

Kalbin Allah'tan koparabildiği yer
Ki en uzak maziler kadar derin.
Hatıralara doğru sıkılmış
Yumruklar içindeki sonsuz kin.

Bir hacim ki sade yaşamak
Uykusuz lanetlerin esneyen ağzı.
Madenler ve ormanlardan
Gelen yalnızlıklar duyulur, bazı.

Bütün karanlığı ile, aşina olur
Bir damla yaş gibi damlayan fecre.
Oyulmuş gözleridir küfrün,
Bakar, kaybolmuş lezzetlere!

DAİRELER

Hava içinde yüzen eşya
Hayata devam eden yıldızlar.
Bir yüz ki insana daima bakar
Kalbin maziyi seyretmesi gibi.

Her yerde aynı miktarda yaşamak
Nebatlar ve hayvanlar, hepsi bir.
Kâinatın okunmaz saatidir
Mavi ve beyaz hareketleri, bulutların.

Bulunduğu an içinde kaybolan vücut,
Gençliğin, asırlarca önceyi anlaması.
Unutmanın, üşenmenin, vazgeçmenin dünyası
Hatıralar, vazifeler, arzular arkasında.

Komşu mektepteki çocukların şarkısından sonra,
Bir sessizlik, senelerce geçmişten.
Habersiz ıslık çalmak düşünürken,
- "Islık çalma yavrum, şeytanlar toplanır..."

Gemiler ki uğramaz, geçer açığından,
Talihler ki ıssız ve çirkin bir ada.
Geceleyin nara atılan sokaklarda,
Köylü arabaları, sabah erkenden.

Ne bir inanış, ne bir düşünce,
Yalnız yaşadığımdır kalbimde kalan.
Serçeler gibi uçmuş altın dallarımdan,
Niçinler ve çünküler!

BİR ANIN İÇİNDE MEMLEKET

Bir an yaşıyorum ki sahibi yok, Allah'ı yok,
Hasretini çektiğim bir dünyaya doğuyorum henüz şimdi.
Gecelerin karanlığında kaybolan vücudumla
Yıllarca ve yıllarca bu dünyayı bekledimdi.

Henüz şimdi değdi alnıma cehennemdeki mecnunun,
Yalnız aşk derken kalbinde açan baharsız gül.
Henüz şimdi uçan ruhumu havada gördüm.
Şafaklarca gerideki o şarkıyı dinledi gönül.

Bir an, bir an ki kâinat kadar büyük,
Bir an ki Allah bile henüz şimdi var olur.
Ceddimdeki bir ninenin o beyaz duasıyla,
Torunların torunu henüz şimdi bahtiyar olur.

Henüz şimdi ilahi bir tesadüfle öldü belki bir şehir
Ki ruhumdan geçen beyaz bir şehir duyuyorum.
Belki de henüz şimdi doğdu beni sevecek birisi
Birkaç asır istikbalde yürür gibi oluyorum.

Ne yazık kimsecikler hissetmedi bu mavi anı, yüzünde
Bitti, başlangıçsız zamanın yarısı bitti.
O insan ki asırlarca evvel kendini öldürmüştür
En uzak yıldızlara varır bakışı, henüz şimdi.

ARASINDA

Beyaz bulutlarla ay arasında
Eskiden söylenmiş bir şarkı gibi durmak.
Ruhum, hatıradan ve rüyadan bir şafak
Bir ışık mesafesiyle açılmış o kirpikler arasında.

Arasında altın hatıraların ki aşk kadar engin,
Beyaz yaprakları arasında kimsesizliğin.
Duymak, ruha geçen baharını mazi denen çelengin;
Düşünmek o çiçekler, o çiçekler arasında.

Denizler, denizler ki gönlümün adasını çevirmiştir,
Denizler ki yüzer sükûnunda bir balık gibi şiir.
Hayatı ruha sular arkasından verir.
O garip nebatlar gibi kalmak denizler arasında.

Arasında mavi çiçeklerin, beyaz güllerin,
Bir ölünün hissettiği o iki an kadar serin:
Biri hayat gibi sonsuz, biri ölüm gibi derin,
Unutulmak ebediyen o iki an arasında.

Göklerin karanlığında bütün yolculuğum,
En büyük, en güzel, en uzak bir yıldız sanki ruhum.
Rüyadaki güller gibi rüyaca yaşıyorum;
Sevmek ve ağlamak ve yok olmak arasında.

DEVAM

Yüzüm hangi taraftaysa orası güzel görünür,
Şehirle ovanın birleştiği yerde.
Nedametle değil ve razı olmamış,
Ve yıldızları büyük gecelerde.

Yüzüm hangi taraftaysa orası güzel görünür,
Vaktin duasız göklerinden.
Bir şey var, bir ağaç kadar çıplak,
Daima, her işte büyüyen.

Yüzüm hangi taraftaysa orası güzel görünür,
- Varlığın vücut içre selamına,
Ağarırken sabah dağları uzaktan -
Kadın ve ölmek namına.

YADİGÂR

I

İstemesin, kimse istemesin,
Benim başaklarımı topraklardan.
Beklemesin, kimse beklemesin,
Benim gemilerimi uzaklardan.

Unutmasın kimse, unutmasın,
Benim sularımı, dursa da.
Dinlemesin kimse, dinlemesin,
Benim şarkılarımı, tenhada!

II

Uyumasın kimse, uyumasın,
Belki kıyamet kopuverir bu gece.
Ağlamasın kimse, ağlamasın,
Benim gibi uykusunda gizlice.

Bırakmasın, kimse bırakmasın,
Bir tek gününü, dünyada.
Aramasın, kimse aramasın
Kaybolan çocuğu olsa da!

VÜCUT

Bu papaz ne istiyor
Rabbim, önüme çıkmış.
Bu yağmur ne istiyor
Penceremden bütün kış?

Bu gökler ne istiyor
Ellerimden her zaman.
Bu çocuk ne istiyor
Yüzüne baktığım an.

Gölgemi vermez bana
Bu sular ne istiyor.
Haber yok arkasına
Bu yollar ne istiyor?

Böyle gelip geçenden
Bu evler ne istiyor.
Akşam olunca benden
Bu vücut ne istiyor!

HAYRET

Nasıl dönerler Allahım evlerine,
Ne götürürler, avuçlarında, günden.
Vaktaki sular karardı ötelerde
Nasıl geçer lahzalar yaşamamın üstünden.

Nasıl örterler Allahım kapılarını
Neler bırakırlar dışarda.
Ki başlar daima geceleyin
Nasıl bir hayat, sokaklarda.

Nasıl yakarlar Allahım lambaları her gece,
Nedir ellerin o büyük sabrı.
Karanlıklar içinde bırakmak
Ve seyretmek hatıraları.

Nasıl okurlar Allahım kitaplarını
Hiçbir şey düşünmeden,
–Çiçekler severken toprağını
Yıldızlar titrerken.–

Ve nasıl gelir Allahım uykuları,
Sırları devreden oluklar.
Arzu ve nedamet dolu
Nasıl uzakta, çocuklar!

GECE VAKTİ KIMSESİZ YOLLARDA

Gece vakti kimsesiz yollarda
Topraktan sızan aydınlık.
Gemiler geçti mevsimlerden,
Nerelere ki sormadık.

Gece vakti kimsesiz yollarda,
Akla birdenbire gelenler.
Sevgilerle başlayan gök,
Nerelere ki devam eder.

Çocuklardı, şarkılar içinde,
Tutmuş altın sulardan.
Nedametiyle derinlikler arkası,
Bir vücut gibi kalan.

Gece vakti kimsesiz yollarda
Sonrasızlığa ait yaşamak.
En güzel, nebatlar gibi,
Ve nerelere ki uzak.

RAHMETSİZ

Yazılar yazılmış mermerde
Ve beyaz sessizliği nedametin.
Kuşlar ki saçaklara çekilir
Ağaçlara konan vakitlerde.

Köylülere merhaba demek
Ey nasibin sonsuz karanlığı.
Söndürdükten sonra lambaları
Vücudu Allah'a devretmek.

Sahillerin vatansız kumları
Kalbimde benim olmayan arzular.
Hatıralardadır ki lezzetle duyuyorum
En güzel ve uzak rüzgârı.

Bütün istikbale aşinalık
Kapıları kilitlerken her gece.
Ey harap evlerimizi mesut eden
Göklerdeki analık.

Kıtalar ki düşen gölgeleridir
Sonsuzluklarda uçan meçhul kuşların.
Uzat karanlıklarını uykuma
Kalbe bir tesadüf gibi dolan şehir.

Selameti dinmez gecelerin
Arkasında garip ve uzak.
Ve nerelere doğru devam eder
Nazlı çiçekleri bahçelerin.

TENHA

Ben öleceğim, kimse seyretmesin,
Güneş ve düşünceler içinde.
Soyunacağım elbiselerden ve hatıralardan,
Bir semalar sessizliğinde.

Asude ve mahzun ellerimle,
Nasibimi bir kenara bırakıp.
Eski şarkılar söylerken,
Dağlarda ateşler yakıp.

Kimse seyretmesin, aşk ve sonsuzluk,
Garip mezarlıklar –arasından gideceğim.–
Kokulu sularla yıkanarak
Karanlıklarda zevk edeceğim.

KARANLIK VE OLMAMAK

Vaktin saati çalmak üzere
Senden başka nedir hatıralarım?
Karanlığın genişliğinden
Böcekler gibi seslenir bahtım.

Bir nehir geçer evimin kenarından
Alır ışıklarını, lambamın, gider.
İçimde devam eder sabırsız
Ölülere ait düşünceler.

Zaferleri yok bahçelerimin
Ağaçlar uyur, kuşlar uyur daima.
İşten kendimi azat ederim
Geceler, sahip çıkar vücuduma.

Kızlar ve kadınlar halden anlamaz
Çağırır beni heykellerden.
Anamın felaketiyle davet eder
Arzular, geldiği yerden.

Kalmamış, kalbimde, bahar ve toprak,
Nedametler örtmüş suları.
Gecenin çocukluğuyla dolan yollarımda
Kalmamış çocukları.

GECE YARISINDAN SONRA KÂĞITLAR

Eskiden görülmüş bir memleket gibi yakındır onlar insana,
Birkaç gece evvelki zaman kadar yakındır.
Gözlerimin içindeki karanlığa ışıklar bırakır
Ve onlar bir bembeyaz şarkıdır duyana.

Ve onlar beyaz bir sessizlik hazırlar bir çana,
Bir çan ki şehir kadar büyük ve sonsuz.
Başımın içinde dünya kadar bir havuz,
Koşmak, atlamak, girmek... ve karışmak zamana.

Tabiat gibi kimsesiz gönlüme akşam gibi bir ana;
Aydınlık bir sevgiyle doldururlar içimi.
Ve onlar sanki bir karanlık resmi
Ki seyrederim geceyi üstlerinde, kana kana.

Gelir, bembeyaz boşluklarında yazılmış bütün yazılar lisana
Akar, ruhumun denizlerinde, bembeyaz çiçekler.
Onlarla, yazılmamış yazıları duyarım birer birer
Ve onlar, hiç yazılmayacak yazıları söyler bana.

ANLAMAK

Geceler ki dağların ruhu,
Dolaşır ovalarında sonsuzluğun.
Ve bir hatıradır ki çağırır beni yorgun
Kuyulardan hayata devam eden su.

Gelir kirpiklerime ölmüş birinin uykusu
Bilmediğim adamlar çalar rüyalarımdan.
Enginlerin üzerinde yüzen bir an;
Yaşamanın sathında bembeyaz bir kuğu.

Ve Allah'tır gönlümün bütün duyduğu,
Düşüncem, bir el gibi değmekte şekline, uzakların.
Uyur bir ekmek içinde rüyası başakların;
Geçer göklerimden başka iklimlerin bulutu.

En büyük ormanların en uzak otu,
Havuz dünyalarındaki akisler kadar derin.
Atmosferdeki ikinci dirilişi seslerin;
Kalbin hiç duyulmayan vuruşu.

Ve hayatın eşyalar gibi duruşu
Ve anlamak ve sevmek hayatı, arkasından.
Karanlıklar içinde kaybolan,
Karanlıkların kuşu!

SİYAH VE KARANLIK

Kur'an okurdu babam bazen,
Galiba kadir gecelerinde.
Onun inanmış sesiyle biz çocuklar
Daha küçülürdük odanın en uzak bir yerinde.

Müteessir olurduk kışı gören kırlangıçlar gibi,
Garip sedalarda hiçbir şey anlamadan.
Henüz mektebe giden ablam, bilgiç bilgiç:
"Arapça" derdi, nefesiyle o zaman.

Arapça. Uzak karanlıklarda,
Siyah ve lamba sönmüş gibi... uzar.
Ve çocuk kalplerimizi matemiyle kaplardı
Meçhul ölülere ait mezarlar.

Arapçadan nefret ederdik, lakin,
Okşardı babamın okuduğu şey, muhayyilemizi.
Korkudan ve hayretten bir yeni dünya içinde
Muhakkak ki iman zaptederdi bizi.

Bir sesten sonra muhakkak başka bir ses gelirdi,
Ama nasıl başka, anlatılmaz.
Babamın sonsuz ahengi arasında
Olurdu yaşamalar daha az.

Ve olurdu vücudumuzdaki tarif edilmez çocukluk,
Nedense, daha uzun.
Uyanırdı karanlık hücrelerde,
Bütün yadigârlığı, ruhumuzun.

Ve babamın nefesleri yavaşlardı, hep aynı seslerle,
Tevekkül ve akıl dolu gelirdi bize, her taraf.
Babamın elleri büyürdü ve büyürdü babamın ellerinde
MUSHAF.

... Ve nelerden sonra ben hatırlıyorum,
Bazı geceler, yani her gece.
Babamın ve başka sevgililerin Arapça'sını
Tesellisiz şeyler düşündükçe.

DAĞLARI

Dağları, mor bulutların
Yalnızlık veren dağları.
Akşam üstleri rüzgârın
Gurbete eren dağları.

Dağları bir çiçek çiyi
Dağları su kadar iyi.
Sessizliğin sessizliği
Göklere seren dağları.

Bir rüya var ki ruhumda,
Bir şey çağlar ki ruhumda
... Anlamazlar ki ruhumda
Hasret gösteren dağları.

IV
Saklambaç

SAKLAMBAÇ

Şu anda mesela bir saklambaç oyunu var,
Kuşlar gibi, saklanıyorum senden.
Görünmemek, bilinmemek, meçhul olmak arzusu,
Parlayan dağlardan, düşüncelerden.

Şu anda mesela bir saklambaç oyunu var,
Ebe benim ve arıyorum, seni.
Görmek, bilmek, sırrına varmak,
Bahtın kokularını, denizlerini.

RAHATLIK

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine çiçekler açacak dallarda.
Dallarda açan çiçekler gibi,
Yine çocuklar uyuyacak masallarda.

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine uykular havuzda dibe gidecek.
Havuzlarda kaybolan uykular gibi,
Yine çocuklar mektebe gidecek.

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine göklerden mavi gölgeler inecek yere.
Toprağı nurlandıran mavi gölgeler gibi,
Yine çocuklar gülümseyecek, askerlere.

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine meltemler geçecek denizlerden.
Denizlerden geçen meltemler gibi,
Yine çocuklar olacak, rahatlık veren.

ÇOCUĞUMA SÖYLEDİĞİM HERHANGİ BİR AKŞAM SERENADI

Sana büyük bir mezar hazırlayacağım,
Benden ve ölümden sonra.
Ve oradan efsaneler vereceksin,
Sen bütün çocuklara.

Allah'a karşı güzelliğim devam eder,
Göklerden avuçlarıma düşen renk.
Uykular içinden hatıraları,
Şehri nasibine terk ederek.

Koyunlara ve büyük ağaçlara
Dağılan akşamlar vakti.
Sezilir ki sularda parıltılar,
Ve gecelerden yıldızlar gitti.

Babam, bir hikmet gibi beni uyandırır,
O karanlıklardan ki ruhumun.
Beklerim aşkın selametini,
Bir zafer kadar yorgun.

Dağlara, gölge vurmayan dağlara,
Akşamı götüren kuşlarım.
Benim gelmeyen sarhoşluğumdur,
Bağlarda kalan salkım.

Meçhulün hayatına kalbi misafir eder,
Evlerde güzel çeşmelerin suları.
Uzaklaşır gemiler gibi sahilden,
Varlığın yelken arzuları.

SİYAH MERMERLERDE KALAN

Tanrım izin verecek,
Kaybedilmiş geceler hakkı için.
Seni azat edeceğim
Ellerimde bir çiçek.

Oynamaktan çocuğum, sade ve sonsuz,
Kuşlar uçarken mesela.
Karanlıklarda yeniden tesadüf edecek,
O zaman ruhumuz.

NASİHAT

Senin saçların varsa altın gibi,
Benim de vardı eskiden.
Çocuğum uyuma geceleri
Saçlarındır karanlıklarda giden.

Senin ellerin varsa nur dolu,
Benim de vardı uzaklarda.
Seyret geceleri çocuğum
Ki nur dolu başaklarda.

Senin kirpiklerin varsa rüyadan,
Benim de vardı uyku gibi.
Yum gözlerini geceleri çocuğum
Ki rüyalar bırakmaktadır kalbi.

Ve senin duaların varsa,
Benim de vardı, sabahtan.
Çocuğum geceleri dua et
İnsan uzaklaşabilir Allah'tan.

ÇOCUĞUM

Sen benim uzaklara yolladığım,
Hayata, enginlere ve nasibe.
Ey şehzademin mavi bahçeleri
Ve ey en güzel salkım.

Sen, bana gerilerden gelen,
Geceler ve nedametler arkası.
Ey sessizlikler ki davet eder,
Saçaklara serçelerim inmeden.

Kalbe selametlerle doldu,
Göklere hücum etti vakitler.
Belirdi, abdest alır gibi, vücudumuza
Ağaçların ve Allah'ın yurdu.

Geçti kapılardan serinlikler,
Parıltılarıyla meçhullerin.
Yalnız aşka ve felakete ait
Komşulardan gelen haber.

Sen benim aşka ve felakete yolculuğum,
Ey altın ve karanlık.
Ölüyor gibi dinliyorum yaşamayı
Ey benim çocuğum.

KALBE VE ÖLÜME DAİR

Yok senden başka inandığım
Kalbe ve ölüme dair.
Dağlar ve saadetler üstünden
Vaktim, sulara inmiştir.

Sahillerinde beyaz gemileri
Gemiler ki uzaktan işaret verir.
Dinlenirken ağaçlar toprakta
Kalbe ve ölüme dair.

Ülkemde kapılar kapandı
Kalbe ve ölüme dair.
Allah'ın kuşları semalarımdan
Kazasız geçebilir.

ETTİ

Senin geceler arkası varlığında
Öyle kuşlar uçuyor ki korkuyorum.
Ve mavi gökler gibi günlerimi zapt etti
Senin Allahsız ruhun.

Sulara, nedamete uzanan sulara,
Yıldız ışıkları ve rüzgâr.
Ölüler gibi zaferi takip etti
Altın çiçeklerle hatıralar.

Söyleyedursun sessizliğinden,
Şehrin kıyısındaki tarlalar, şarkısını.
Meçhul bakirelerden bahsetti
Meçhul gecelerimin sultanı.

Ah, yalnız senin avuçlarında kalsın
Bütün sırlarını veren boncuklarım.
Çocuklar ve ihtiyar askerler kaybetti
Ki benim kaybolduklarım.

DÜNYANIN BÜTÜN ÇOCUKLARINA KARŞI YAZILMIŞTIR

Hepiniz el ele bir halka yapsanız,
Rüyadan ve şarkıdan bir halka.
Ve almasanız kimseyi,
Ortanıza benden başka.

Masallar gibi silinse etrafımız,
Şehzadeniz olsam sizin.
Biz mektebi ve dersi ebediyen terk ettik,
Ne olurmuş anneler vermezse izin.

Seyretsem yüzünüzü, birer birer,
Ve birer birer seyretseniz beni.
Garip saadetler duysak,
Bayramlıklar kadar yeni.

Nasip değil, sadece gökler midir,
Üstümüzden ninniler gibi geçen.
Yavaşça görünürken karşı dağlar,
Oyuncaklar mı hatırlarız, devlerden?

Gülsek küçük fidanlara sebepsiz,
Mesela uçan kuşlar bir tuhaf gelse bize.
Ve gölgesinde altın karanlıkların,
Deliler gibi âşık olsak kendimize.

Hani geçen sene kopan uçurtmamız,
Kim bilir şimdi nereye gitti.
Uykular ve güller arkasından,
Oyunlar ki Allah'ın selameti.

Siz dünyanın bütün çocukları, geliniz,
Rüyadan ve şarkıdan bir halka.
Ne olur, almayınız kimseyi,
Ortanıza benden başka.

ŞEHZADELER NİNNİSİ

Kim uyanır güzel olur
Uyumak lazım çocuğum.
Nedir karanlıklardaki nur,
Uyumak lazım çocuğum.

Kaybolurken vücut biraz
Saklambaç mıdır, anlaşılmaz.
Olur yüzlerimiz daha beyaz;
Uyumak lazım çocuğum.

Yumunca gözlerini diner rüzgâr,
İçin yıldız yıldız parlar.
Başlarken fark edilmez şarkılar
Uyumak lazım çocuğum.

Büyüsün herkesin kısmeti
Askerin nöbeti bitti.
Rahatsız olmasın ölüler gece vakti
Uyumak lazım çocuğum.

SEHER VAKTİNE AİT

Sen iyi olacaksın, hâkim olacaksın,
Altın saçlarında aşikâr.
O uzak saadetten mi gelmekte,
Yüzündeki aydınlıklar.

Sen temiz olacaksın, cesur olacaksın;
Meçhul denizlerin gemileri.
Ellerin ki aşka değil,
Uzanmış ileri.

Sen sadık olacaksın, yeni olacaksın;
Ağaçlarla, kuşlarla beraber.
Sadık ve yeni, çocuğum:
Kırılmış heykeller!

YAZILMIŞTIR

Çocuğum yalnız sana inanıyorum,
Gece yarılarında, uyanıp.
Nur kesilir Allah'ın karanlığı,
İçimde ışıklar yanıp.

Sen vardın, benim altın saçlarımda;
–Göklerden uzanan salkım–.
Ve senin altın saçlarında,
Ben var olacağım.

Aşkım, dünyadan koparak,
Muhteşem kartallar gibi firar etti.
Kan gibi parlayan gagasında,
Kulların en güzel vakti.

Anamı bulurum, ağlarım kokusuna anamın,
Bütün kadınların göğsünde.
Gövdemin hayatı rüzgârlarla uyanır,
Gecenin iblis örtüsünde.

Ve oyunlarımın deniz dipleri gibi varlığında,
Nedir ki nasibim devam eder.
Hatırlatır kalbime o sular şehrini
Göklerde parlayan düşünceler.

Çocuğum, o güzel deniz çekilmiş,
Yazılar kalmış kumda.
Kendi sonsuzluğuma inanmak istedim,
Hayatını duyarken vücudumda.

ÇOCUKSUZ GECELER

Bu gece beni terk ettin çocuğum
Ki hâlâ ellerimde bir şafak.
Herkes ölürken son anda
Bir gece hatırlayacak.

Birikti serçeler saçaklara
Davetler gibi uzaklardan.
Ülkeler midir ki varılmaz
Uykular içre kalan.

Vaktin saadetiyle durmuş
Kâğıt gemilerim ve rüzgâr.
Seyretsin sonsuz hudutları,
Harap kalelerinde krallar.

Çocuğum tarlalar sarardı,
Nur gibi olgun başak.
Herkes ölürken son anda
Bir çocuk hatırlayacak.

ÇAYIR

Neden geçersiniz kapımdan,
Siz Allah'ın vakitleri.
Gecelerin sonsuz karanlığında,
Neden kuşlar uçuyor, ruhumdan.

Ve neden daima gerilerde,
Semaların ve hayatın en güzel yeri.
Ve neden Venüs'ü kaybettik,
En güzel mermerde.

Uykular aydınlık nur gibi,
Neden, sularda mavilik.
Topraklar ve şarkılar geçmiş;
Neden bulamadık nasibi?

Neden akıl ermez gecelere,
Yıldızlar silinir, neden.
Çocuklar, ey tanıdıklarım,
Neden aşka ve zafere?

ELLERİNDEN

Senin ellerinden tutmuştum
Karanlıklardan Allah'a.
Nur gibi ılık ve lezzetten,
Nasibim bir daha.

Gündüzlerden geçen uykular;
Denizler içre balık.
Sonsuz yalnızlığı kalbin
Bütün tarlalara aşinalık.

Senin ellerinden tutmuştum,
Utanarak ve farkında olmadan.
Mavi ve muhteşem kuşlar gibi
Lahzalardı, baş ucumuzda uçan.

Evlerin gölgeleri evlere;
Akla gelen düşünceler ki garip.
Bilinmeyen güzel sulara dönmek
Gece vakti ağaçları bekleyip.

Ve senin ellerinden tutmuştum;
Nemli ve meçhul titremeler.
Hâlâ ellerimde bir korku
Ki sonsuzluktan bahseder.

ON YAŞINDAKİ ÇOCUKLARA SORULACAKTIR

Niye, bunca iş arasında daima fark edilir,
Günün serçeleri, uçtuksıra.

Niye akla gelir, geceleri,
Bakmak ve inanmak yıldızlara.

Niye sahip durur ağaçlar,
Akşamüstü esen rüzgâra.

Niye çocuklar gözlerini oğuşturur
Ağlayınca ve uyandıktan sonra?

TOPRAK

Var Allahım bir şey var bu toprakta
Ağaçlar büyür ansızın.
Bitmez tükenmez sular çıkıyor
Ki kalbe lahzalar taşımakta.

Ki nasip bulur herkes bir başakta
Geliyor çılgın atların nal sesleri.
Ruha garip arzular veren
Garip dağlar ki uzakta.

Çiçekler ki her sabah uyanmakta
Kalbin ve vaktin şaşmaz cihetleri.
Parıldar sonsuz mevsim,
Rüzgârlarla yaşayan yaprakta.

Büyük memleketler ki şafakta
Dünyanın başka hayatlarından.
Fethin denizler kadar iskeletli,
Dolaşır, hatıralar bayrakta.

Çiftçiler durmadan ne aramakta
Ve uykular ve yaşamak ve sevmek.
Çocuklar niçin daima düşer;
Var Allahım, bir şey var bu toprakta.

HAYDİ

Haydi rüyada uyur gibi susup,
–Aydınlanırken içimizde kaybolan–
Hangi sestir bulalım ki girer kalbimize,
Bütün oyuncaklardan.

Haydi gözlerimizi örtüp azıcık,
–Arayalım ki en güzel diyarımız–
Bulur gibi nerelerden kopuyor,
Bütün uykularımız.

Haydi kendimizi taçsız bir sultan sanarak,
–Sızlar herkesin alnı–
Yaşamak, yıldızlarla dolan gecelerimizin,
Bütün masallarını.

Haydi yazı defterinin en güzel yerini açıp,
–İçinde güzel bir rüzgârın–
Yeni bir oyun gibi gölgesini çizelim,
Bütün hatıraların.

İÇRE

Çocuğum, geceleri hatıran
Tamamlar, yarım kalmış masallarımı.
Renk içinde mevsimler hatırlarım,
Mevsimler ki okşar dallarımı.

Çocuğum, sabahları mektebin,
Çınlar uzak camiler gibi içimde.
Ki ben bir akşamüstü terk ettim,
Aşka ait arzular, kimde?

Çocuğum öğleüstü elbisen,
Parlar, vakta ait, nur gibi.
Garip gölgelerde sandallar dolaşır,
Ve bir nedamete bağlar dalgalar, kalbi.

Ve hayatı dehşetle hissederim,
Bahçendeki ağaçlar uyudu mu.
Çocuğum geceleri yatağın,
Çağırır bir ninniye, vücudumu.

ÇOCUKLARIN ASKERLİK OYUNU

Tüfek başına, askerlerim,
Garip bir düşman var elbette.
Muhterem ağaçlar perişan oldu:
Altın yapraklar dökülmekte.

Tüfek başına, askerlerim
Karanlıklar indi, neden.
Kırk haramilerden hazineyi,
Alalım, gecikmeden.

Tüfek başına, askerlerim
Kirpiklerimizde geceler tadı.
Yükseldi güneş, uçuştu kuşlar,
İhtiyar adam kımıldanmadı.

NİNNİSİZ

Uykular gibi dolar gözlerime,
Meçhul beldelere ait tavus tüyü.
Sen benim çocuğum nerdesin,
Kırk haramilerin götürdüğü.

Kuşların döndüğü vakitlerde
Mesut dalları, ağaçların.
Sen benim çocuğum nerdesin,
Ki sürünmekte saçlarıma saçların.

Mesafeler ki beni davet eder
Uzak arkadaşların evleri kadar geniş.
Sen benim çocuğum nerdesin,
Aşka ve cesarete gitmiş.

Karanlığa sevda duyarım,
Hatıraların kaybolduğu yerde.
Sen benim çocuğum nerdesin,
Başka çocuklar var bahçelerde.

UYKUDA YÜRÜYEN

Çocuğum yumdun mu gözlerini,
Uykular içinde, aydınlıklara.
Karanlıklardan gemiler gelmektedir
Beyaz yelkenleri açılmış rüzgâra.

Cesareti ihtiyar askerlerin,
Dağlar arkası, sulardan.
Nasip isterim avuçlarıma,
Ağaçlardaki arzulardan.

Uzanır sultanlar gibi sonsuzluğa,
Şarkısız ve oyunsuz vakti;
Mevsimin beliren havasından,
Bir yeni yıldız geçti.

Çocuğum yumdun mu gözlerini,
Başladı mı, büyülü şehir.
İnsan gözlerini yumsa bile
Mesela bir çocuk seyredebilir.

SABAHIN ŞEHRE VARDIĞI VAKİTLERDE

Sabahlar tuttu ellerimden,
Sana doğru, çocuğum.
Vaktin göklerine uçtu kuşlar
Saadeti rabbim kadar hissediyorum.

Aşka, vücut içre aydınlıklardan,
Ama sonsuz ve mavi.
Selametler indi sahillere,
Sulardan gölgeler geçti.

Duyulur sonsuz ve uzak,
Ve hatıralar gibi, bazen;
Varlığımın garip şarkısı
Geceler arkası kendiliğinden.

Koydu arılar hayatını,
Bahçemdeki nur gibi çiçeklere.
Arabalar geldi karşılardan,
Nasibim olan şehre.

Aşkımız mıdır, ağaçlarda,
Güzelliklerle geçen.
Allah razı olsun çocuğum,
Bizden hayırla bahsedenlerden.

BAŞAKLAR ARKASI

Hep seni anmak istemiyorum
Geçerken gökler üstümüzden.
Denizler içre bir aydınlık,
Sabahlardan uzak ve erken.

Hep seni düşünmek istemiyorum
Akarken tarlalardan dereler.
Ve çirkin dağlar ki semalara,
Sonsuzluktan bahseder.

Hep seni kaybetmek istemiyorum
Dolaşırken geceler, kapıları.
Nedametiyle aşikâr olur,
Vücudun meçhul uykuları.

GECE OYUNU

Gelin ey, bütün çocuklar, peşimden,
Geçelim karanlıklarda şehri;
Yaşamayı hayretlerle duyarken.

Gelin hatırasız sabahsız,
Seyredelim talihlerin üstünde,
Hangisi en çok sarı yıldız.

Gelin anneleri, ablaları unutarak;
Şehzadenin gittiği memleketi bulalım,
Küçük ellerinizde masallardan bir bayrak.

Gelin izin vermeseler de buna,
Çocuklar, uyanmış çocuklar,
Koşalım gecelerin sonuna.

ESKİ

Bunlar ihtimal hiç okunmayacaktır,
Günahkâr ölülerin Fatihaları gibi.
Allah'a, denizlerle beraber, terk ediyorum,
Benim olan nasibi.

Vaktin nedameti indi karanlığa,
Aşka ve göklere, kuşlar.
Kim der ki gemiler, kendiliğinden,
En güzel sahillerde durmuşlar.

Aydınlıklar ki eşyadan uykuya doğru;
Ve çocuklara doğru inen selamet.
Şarkılar gibi yanım sıra
Bitmez tükenmez memleket.

Kalbe ihtiyarlığıyla aşina olur
Komşularımın çirkin kapıları.
Ah ben nasıl terk edeceğim,
Bir sabah vakti suları.

Sana, ey çocuklarımın en sonsuzu, sana,
Şarkılar, nur gibi ve ayıp.
Beni felaketler gibi yâd edeceksin,
Bir gün Allah'ı anlayıp.

YARI AYDINLIKLAR Kİ SAHİPSİZ

Yarı aydınlıklar ki sahipsiz
Ve mavi serçeler sabahtan erken.
Çocuğum şarkı söyle sokaklarda
Sesin güzelliğini kaybetmeden.

Kapılar açılır ardına kadar
Kuşlar uçar hatıralar içinden.
Çocuğum bol bol masal dinle
Henüz inanırken.

En uzak gemileri korsanların
Seyretmek yıldızların silinmesini.
Çocuğum sor neden akşam oluyor
Ayıplamaz kimse seni.

Bazı sahillerin serinliği
Ve unutulmayan ilk demet.
Çocuğum sana yalvarıyorum
Ellerin çirkinleşmeden dua et.

ALLAH'A VE BİZE DAİR

Allah ne kadar büyüktür,
Ekinlere güneş verir çocuğum.
Beni mavi sabahlara devreder,
Mavi güller gibi uykum.

Allah ne kadar büyüktür,
Kuşlar gönderir dallarımıza.
Karanlıklar kalbe dolduğu vakit,
Nasibi terk ederiz bir yıldıza.

Allah ne kadar büyüktür,
Yol verir gemimize denizler üstünden.
Garip sonsuzluklar duyarız
Sular akarken, bulutlar yürürken.

Ve Allah ne kadar büyüktür, çocuğum,
Şükrolsun ruhumuz şimdi.
Nihayetsiz asırları içinde
Bizi tesadüf ettirdi.

ÇOCUKLAR KRALI

Tutun eteklerimden, kalkıyorum,
Kuşlara doğru ve Allah'a.
Gecelerin sonsuz selameti
Beklesin biraz daha.

Tacım nerde benim, giydirin,
Yıldızlarla ve altın başaklardan.
Aşka ait gemiler gönderdim,
Ülkemiz olan uzaklardan.

Davet etsin, yaşamamı, nur olup,
Karşı sahillerden, rüzgâr.
Gölgelerini seyretmek istiyorum,
Ağaçlarımın ki sallanmasınlar.

Ve neden balıklar yüzüyor bu saatte,
Haber getirsin bana amiralim.
Severdik mavi yeleleriyle atları
Masallara varalım.

Yarına bir süngü hücumu var,
Askerlerim türkü söylesin haydi.
Kapılar kapansın ülkemde,
Günün rahmeti bitti.

Geceye yer açın dağlarımda;
Kuzuları ağıllara çeksin çobanlar.
Ve kimsesiz yolcuları misafir etsin,
Bu gece vakti hanlar.

Saat kulelerim öyle yavaş işlesin,
Hatıraları an an duyayım.
Ve asamı alın ellerimden;
Nasibi daha yakından duyayım.

V
Bir Ülke

BİR ÜLKE

Bir ülkeyi arıyorum,
Düşünceden geçen ıtır.

Bir ülke ki sükûn mavi
Bir gül gibi açacaktır.

O mavimsi zamansızlık,
O mavimsi akan asır.

Bir ülkedir ki Allah'ı
İnsanı yalnız bırakır.

BALKON

I

Bir kapı ki kalbe, azaba açılmış,
Şehrin geceyi dinleyen alnı.
Büyük yarasaların iskeleti halinde,
Yaşıyor, meçhulün hayatını.

Boş yataklarda beyazlığı, gelmeyen uykuların;
Ve yılan dolu rüyalar ki kıvranır, sahipsiz.
Uzanır kıtaların garip sahillerine,
Yaşanacak hatıraların ruhu, deniz.

Karşı evler kör olmuş dağlar gibi,
Geceyle kaybolan gökleri aramakta.
Ayak sesleri, uzaklaşan varlık,
Sarhoş bulutlar ki aydan uzakta.

Vücuttan akan gece parlayışlarıyla,
Karanlık gölleri duyulur ormanların.
Uzanır, taştan bir el gibi, hayata,
Sessizliği, hatıralara geçen anların.

Şimal hayvanları uyur serinlik içinde,
Aşağıdan, ölüleriyle teneffüs eder toprak.
Şehrin ve kâinatın büyük akrabalığı,
Garip mesafeler ki büyük, uzaklaşarak.

Söylenmemiş sözlerin saat gibi işlediği yer,
Bir heykel ki en güzel yerinden kesik.
Aşka, zafere, cesarete doğru,
Allah'a doğru uzanan misafirlik.

BEDEN

Akmakta, meçhullerden habersiz,
Sular, bir çocuk gibi dalgın.
Bir aşinalık var bütün bahçede,
Vakte ait gölgeleriyle ağaçların.

•

Gözleri örtüp düşünürken,
Vücudun, yıldızların kaybolması.
Gezen, kimselerin hatırasıdır,
Eşya aydınlığında, gece yarısı.

Cesarete yollanan kuşlar dönmemiş,
Kaldı şehrin saçakları rüzgâra.
Bir selam gibi dolmuş selamet,
Gemisinde yelken açanlara.

Islak ayaklarıyla geçmiş çocuklar;
Tahtalarda serinliği mermer anların.
Mermer köprülerin parıltısında,
Altın develeri, kervanların.

Şehrin üstünde rahatsız eder kalbi
Karanlıklar ki daima anlamadık.
Garip sılalar gibi ruhu çağırmakta,
Vücuda terk edilen hayvanlık.

IŞIKLARDA İNSANCA BİR ŞEY VARDIR

Işıklarda insanca bir şey vardır,
Şehrin büyük, çobanın asude.
Karanlığından kuşlar uçar bahçenin,
Nasip, parlarken içimizde.

Işıklarda insanca bir şey vardır,
Yıldızların uzaklığından.
Aşka ve felakete doğru,
Garip ve çocukluğumuz gibi dağılan.

SUSAN DÜNYA

Susar akşam ezanı
Kalbimdeki şeytana.

Susar en güzel mazi,
Önümden geçen ana.

Susar burda, babamdan,
Toprakta kalan mana.

Susar şehri dolaşan,
Bütün sokaklar bana.

GECENİN İÇİNDE

Gecenin içinde,
Karışır meçhul ölülerin soğukluğu, karanlıklara.
Vücuda temas eden bir manzara,
Ki insanın talihidir.

Gecenin içinde,
Uyuyan çocukların rüyasına inen mavilik;
Unutulmuş göz yaşları kadar silik,
Ki aşkın talihidir.

Gecenin içinde,
Bir küfür gibi uçar felaketlere doğru
Dünyada ilk yapılan evin ruhu;
Ki şehrin talihidir.

Gecenin içinde,
O karanlıklar ki zaviyesi olmayan şekil,
O yıldızlar ki görünmez ve bizim değil,
Ki Allah'ın talihidir.

VI
Büst

BÜST

Yerine midir bu dağlar
Ki bana aşkı teklif eder.
Kuşlarla beraber kayboldu
Allah'tan gelen haber.

Yerine midir bu düşünmek,
Ki ölüme dair ve sonsuz.
Ve birleşir gecelerle birbirine
Bizim şahane uykumuz.

Konmuş meçhullere mevsimin,
Bembeyaz kuğuları.
Kanallar içinde nasibe iştirak eder
Şehrin mermer suları.

Yerine midir bu gökler
Ki süzer hayatı nazla.
Fikre ve ağaçlara ait
Ki benden daha fazla.

BALKON

II

Seni, bütün arzu, bütün ruh,
Hayallerle kaybolmuş denizin dibi,
Seni ki ne kadar, ne kadar yaşıyorum
Toprak altına giren hacimler gibi.

Aşkın vahşi sahillerinden haber verir
Önümüzde göklere başlayan ada.
Hayata ve manzaraya bağdaş kuran vücudumuz
Dolaşır iri kemikli masal dünyalarında.

Ruhumuz bir denizdir ki açılmış sükûn için,
Sessizlik enginlere inen bir kuğu.
Giden çocukluğumu duyurmaktadır
Yıldızların sonsuz çocukluğu.

Gök nebatları sarkmış kıyılara
Girmiş meçhul göllere, meçhul hayvanları ruhun.
An'lar, yapyalnız, ayrılmış manzaradan,
Bir mezarın başında bir selvi kadar uzun!

Seni, aşk, uyku, lezzet,
Sıcak mevsimlerden kopmak üzere olan muzlar.
Vücudumdan geçen fikirler duyuyorum;
Geniş yaprakların satıhlarındaki rüzgâr.

Önümde karanlığın en güzel yeri,
Düşer atmosferlerin bahçesinden bir zambak.
Seni, en uzak mesafeler içinden,
Her şeyi gerilerde bırakarak!

GÖRMEK

Görmek, karanlık yapraklar üstünde,
Gece kadar yaşayan rüzgârı görmek.
Göz yaşlarından sonra gelen hatıralar gibi,
Ruha damlayan mavi yıldızları görmek.

Görmek, bir kör gibi içinden görmek,
Ellere değen manzaraları.
Ve yine bir kör gibi ellerle yoklayarak,
Görmek çiçekleri, görmek baharı.

Görmek altın kuşları ki uçar şiirlerde,
Ve parlar bir vezin gibi ruhun havasından geçerken.
Görmek mesafelerde kalbi,
Ve görmek aynaları, yaşıyor muyum, derken.

Uzaktan geçen bir sandal ki bembeyaz,
Bembeyaz görmek engini, bir ses kadar.
İçinde vücudunu hissederek,
Görmek bir mezarı, herkes kadar.

Görmek, bir dürbünün tersiyle uzaktan,
Bir bahçe, bir heykel, bir havuz.
Görmek, derin denizlerde yüzer gibi görmek,
Mavi şafakları ki aşk kadar sonsuz.

Görmek, çocukluğun yatakları kadar sıcak hislerle,
En uzak hatıraların en güzel yerini.
Görmek, geçip giden bütün hayatı görmek,
Ve düşünmek seni, düşünmek seni.

SAADET

I

Düşün, kiliselerden geçen kuşları,
Adalar ki yelken açmış karanlıktan.
Ve ben dinler gibi yazayım
Altın masallarını birer birer, açıktan.

Binalar ki caddeleri emziren bir ana,
Binaların beklenen mavi pencereleri.
Seni ilk gördüğüm nasibe bir selam olsun,
Çevir yelkovanlarla zamanı, geri.

Geçsin, aşkım gibi, kalbinden,
Gece yarılarındaki meçhul üşümeler.
Vatanın en uzak köşelerinde
Hatırla ki birisi nöbet bekler.

Rüyalarında devam ederken çocukluğun,
Sezerim gecelerin Allah'a değen tarafını.
Yazımın bu en karanlık yerinde,
Alnımda bir serinlik, semanın alnı.

Manzaralar ki benden ayrı seyrettin,
Bilmem nasıl, ruhum aşina olur.
Diyar ve beldeler dolusu
Ellerinden ellerimde kalan nur.

Azabın karanlık hayvanları arasında,
Gözlerim hemen fark eder birisi, uyudu mu.
Seninle hayatın yaşadığı şu noktada
İnkâr ediyorum çirkin vücudumu.

AHMAK

Mağaralarda ateş yakan çirkin hayvanlar,
Senin ki gölgen uzanmış yerlere.
Tarihten evvelki müddet,
Senin, karanlıklar, ormanlar içinde.

Senin ki bütün günlerim duyar
Azap ve beden olur hatıralar.
Heykellerden havada kalan netice.

Senin, aşkımdaki ömrüne ait
Her taraf biterken başlayan ülke.

Senin, bitmez tükenmez çiçeklerine!

AŞKLARIN DÖNÜŞÜ

I

Sıla derdine tutulmuş gök hayvanları
Sabah vakti kaybolan şafaklar.
Zafer ve sulha yükseliyor,
Zevkten ve kandan bayraklar.

Karşıdan dirilmiş yelkenlerle
Geçmiş anların nur gemileri
Rüzgârlarla zamanı aramakta
En büyük ileri.

Işıklı dişlere değen havanın meyvası,
Küreler devam eder gizli ahengine.
Dev şarkılarının altın dehşeti,
Dallarını gölde yıkayan siyah defne.

>

Ve salkım söğütler ki yerlere, semadan,
Kavislerin ruhu mesafeyi unutmuş.
Zeki yuvarlaklardaki ışık anları,
Bahar taşlarında ihtiyar kuş.

II

Ve ey gök hayvanlarının hücumu,
Zamanı zapt etti mermer çağlayanlar.
Nurdan bahçelerin yıkılan setleri,
Ve ey toprakları uyku bilmeyen diyar.

Ve ey hücumu hatıraların,
Rüya havuzları, rüya.
Nasibin en uzak gecelerine doğru,
Bir bakış halinde akan eşya.

Ve ey yıkılan şehirler,
Camileri, bahçeleri, balkonları.
Yaşamanın, ölmenin dışında,
Ve ey cenazeler ki ölüm bırakmış onları.

Yılan dolu çöller aydınlandı;
Tutuşmuş ormanları, kıtaların.
Değince hafızın elleri secdesine,
Delinen yerlerden fışkırdı yarın.

Göğün siyah kanatlarında yıldızlar,
Şimal ki mevsimlerde sükûn çığı.
Bir ay ışığıdır ziyalar içinde,
Yarılan muzların aralığı.

Geceler, sonsuz geceler üstünden,
Karanlıklara yağan yağmur.
Ey kalplerin biriken nedameti,
Ey katiller gibi hududu aşan nur.

DENİZDEN GELEN

Denizden gelen anam benim, kardeşim benim,
Gençliğimin arzusu, denizi dinleyen.
Altın iklimlere uçan altın rüzgâr,
Ve mavi gündüz uykuları ki yükselir enginlerden.

Aç ölen balıkçıların ruhu,
Mavi daireler gibi genişler sahillere.
Ve bütün mesafelerin sonsuz düzlüğü yayılır,
Kayar, uzaklaşır, rüyaların geldiği yere.

Hâlâ yaşar, ilk intihar edenin suya teması,
Korkunun ve arzunun ve hiçbir şeyin olmadığı an.
Büyük fırtınalar yığılır uzaklarda,
Denizi seyredenlerin bıraktığı arzulardan.

O beyaz yelkenlerin gölgeleri çökmüştür deniz diplerine,
O deniz dipleri uykular için bir yelken.
Enginlerin uzak hayatı yaşar sonsuzluğu
Zaferin göklere uçan defnelerinden.

Dalgalar, dünyalarına akseden profillerin hatırasıyla,
Bir profil gibi oyar hava denen mermeri.
Bir hasrettir ki yaşar denizler kadar,
Alevlerle batan korsan gemileri.

Ve sen denizden gelen bunların hepsi
Sen ki anlamazsın benim kalbimden.
Aşkın ve ölümün büyük yelkenleri arkasında,
Kleopatra'nın hatıraları, denizden gelen.

ŞARKICI

Açmış kollarını talihe,
Talihi bekler değil.
Verir akan suya çiçeklerini,
Eski sular, eski çiçekler değil.

Bazan şarkıyla fikrarasında,
Ölmüşlerimizin dünyası muhabbetle parlar.
Vahşi manzaralar gibi,
Daha susmuş ki daha var.

Beğenilmez harap olmuş sesi,
Lezzetsizliği duyulur vaktin.
Bütün bahçe mermer parıltısıyla ürperir,
Dirilen nedametin.

Süvari, siyah kayalar, mavi sular üstünden,
Hasta ve çirkin atını dört nala sürmekte.
Hasta ve çirkin vücudunu bırakmış,
Başka bir şey götürmekte.

NEREYE

Nereye sevdiğim benim, inandığım nereye,
Rüyaların yarasalar gibi uçuştuğu geceler içinden.
Dalgınlığımla hareketlerini seçemiyorum,
Varlığının altın kafiyesini arıyorken ben.

Hangi dünyaları dolaştıktı bilmiyorum,
O nasıl bir adaydı, nasıl bir deniz.
Gök, bir söğüt dalı gibi eğilmişti sulara doğru,
Ve eğilmiştik o dal gibi hayata doğru ikimiz.

Kim ellerini alnımda gezdirirken o ten sesiyle,
Bana kalbin musikisini verecek, haberi olmadan.
Geceyi avuçlarımda siyah bir gül gibi duyuyorum,
Ve sen misin bilmiyorum bu gülü bırakan.

Nereye, ey gözyaşlarımın sıcaklığı,
Ki başka birisi yok beni duyan.
Rüyalar nereye gidiyor, anlamıyorum;
Ve sen nereye gidiyorsun, hatıralardan.

HEYKEL

Seni resmedeceğim taşa ve mermere,
Ve geceler içinde, ağlayarak,
Karanlıklarda ziyaret edenleri,
Bir günah gibi çarpacak.

Düşünebildiğim - kadar kör,
Sevebildiğim - kadar kahpe.
Ölüm sırrıyla uzaktan,
Sirayet eder kalbe.

Kırmızı güllerle çevrilmiş,
Islak ve beyaz.
Göklerin yavaşlığı gibi mahzun,
Ve anlamaz.

Seni resmedeceğim ağaçlar arasından,
Evliyalar ve sularda yalnızlık.
Biraz aşikâr Allah'a,
Biraz kırık.

VII
Şekil

ŞEKİL

Haydi miskin vücudum, gidelim,
Aşkın ve sevabın karanlığına.
Esrara karşı aşikâr olsun
Benim en güzel şeklim.

Biz, dargın ve nankör krallar,
Terk edelim her nimeti.
Karanlığıyla hülyalı kalbimiz,
Deniz dipleri kadar.

Bakireler gibi ağaçlar altında –
Dağlar ve sular için.
Dağlar ve sular,
Varmasın murada.

O KADAR KUVVETLE HÜLYA EDECEĞİM Kİ

O kadar kuvvetle hülya edeceğim ki,
Açacak bu kuru dallar yapraklarını.
Aydınlatırken sonsuz ve sahipsiz geceler,
Çocukların ılık yataklarını.

Konacak etrafıma âlim kuşlar,
İstersem soracağım "Şark nerde?"
Ve onları dehşetle ürkütecek,
Satıh halindeki kuşlar, yerde.

Hücum etti zafer atları çılgın,
Şarkılar, kaleler gibi kapanmaktadır.
Aşikâr olup heykeller uykusundan
Toprak altındaki sır.

Sana doğru bütün aşklardan sonra
Çirkin hatıralar lazım.
O kadar kuvvetle hülya edeceğim ki,
Artık burda mevcut olmayacağım.

VERASET

Taşlayınız beni merakla ve uzaklardan,
Yeni bir şey keşfeder gibi.
Bir hayvan kadar mağrur ve kanlıyım,
Taşlayınız üstümdeki nasibi.

Etrafımda raks ederek bakireler,
Şekle ait hatıralar uçan.
Kırmızı güllerin kokusunda
Mermer meyvalar arasından.

Şehveti ve Allah'ı ayırt edemez,
En eski bir çocukluk vakti kadar.
Taşlayınız, heykeller gibi esrarımı,
Memnun olsun yemyeşil ağaçlar.

İNKÂR

Ben değilim ağaçlar altında,
Topraktaki ölüler şehvetini bulan.
Firar ederken göklere, hudutsuz.
Kalbin vücuduiçre hapsettiği an.

Bütün hatıralar, mukaddesler terk edilmiş
Durmuş nedametin suları.
Hangi nedametin, sayısız;
Ve çirkin yüzünde lezzet uykuları.

Ben değilim, iman ve aşk arasında,
Ellerini bırakmış heykeller.
Nasibin tahammül edilmez yakınlığı;
Haber!

RABBİM MERHAMETİN VARDIR

Rabbim merhametin vardır,
Hülya ver şu lezzete karanlıklardan.
Akşam dualarından sonra
Kanımın hayvanlığı avuçlarımda kalan.

Ya düşünmek olsun hep,
Asil bahçelerde heykeller gibi.
Ahmak kuşlar gibi göklerde arayalım
Baştan başa nasibi.

Ya sarılmak olsun hep,
Nedametsiz ve murdar;
Şehrin ve dağların sessizliğinde
Aşka, ölüler kadar.

CAHİL

Her nimetin sonu nedamet,
Ben istemiyorum sizi, istemiyorum.
Ürkmüş ve çekilmiş güneşten
Yılanlarla beraber ruhum.

Bahçelerinizde bahar durmaz,
Dursa da neye yarar.
Görünmeyen hudutlar arasında,
Gaipten haber verir yaşamalar.

Ne yüzüm ak, ne aşka doymuşum
Gençliğim parça parça, arzu ve hülyada.
Artık bulunmamak istiyorum,
Hiç bir dünyada.

VIII
Geceye Karşı Müdafaa

1.

Hayır, ben varım, yalnız ben,
İster dursun, ister aksın suları.
Bana başka başka şekiller gösteriyor,
Vücudumun sonsuz arzuları.

Hayır, ben varım, yalnız ben,
Ağaçlarda kuşlar neymiş?
Soruyorum ki benden sonra mevcut,
Ellerim nasibe değmiş!

Hayır, ben varım, yalnız ben,
Yıldızlardan önce, dağlardan evvel.
Ey, ben de burda durayım,
Üstüne yapraklar düşen heykel.

2.

Parlar ağaçları, gökleri
Dağlar nişan verir gençliğinden.
Aynı rüyalarla hisse alır,
Çocuklar ve hastalar sessizliğinden.

Değer sonsuz lezzetleri, dudaklara,
Meyvalar gibi diriliğinden.
Tanımamazlıktan gelir herkesi,
Anamız kadar eskiliğinden.

Sularına garip şekiller düşer;
Büyür hatıralar kendiliğinden.
Severim geceyi çaresiz,
Korktuğumdan değil, güzelliğinden!

3.

Kaybolan mı var tenhada
Gece kuşları gibi çobanlardan.
Acaba nedir ki hatırlıyoruz,
Hayvanların tüylerinde parlayan.

Vahşi yıldızlar büyüdü
Parladı çalılarla ateşimiz.
Uzandı meçhul yamaçlarda
Garip ve muhteşem gölgelerimiz.

Kaplarken ağaçların altını
Semalar boyunca rahatlık.
İhtiyar adam ki anlattı,
Ölülere ait, anlamadık.

4.

Gecem, dallar neden eğildi,
Rüyada mıdırlar?
Çılgınlar gibi ötüyor binbir böcek,
Onlara mı kaldı bahar?

Gecem, mahcup hikâyesini,
Bazı çocukların, bazı çocuklar anlar.
Getiredursun, ülkeler arkasından,
Itrın nedametini, kervanlar.

Gecem, sabrın ne sonsuz,
Çobanları suya kadar.
Gecem, bizden büyüksün amma,
Senden de büyük Allah var.

5.

Katiyen korkmuyorum geceden
Karanlıklar da gelip geçer.
Nedendir ki, hep dağlara bakarım,
Süratle büyürken düşünceler.

Katiyen korkmuyorum geceden
Nasibimle birleşmez nasibi.
Varsın elden gider gibi görünsün,
Ben miyim bu tarlaların sahibi.

Katiyen korkmuyorum geceden
Garip böcek sesleri duyulan.
Yaşamak için biriktim,
Uzak derelerden, ağaçlardan.

6.

Kuşlar uçtu,
Kandan, başaktan sonra.
Kapandı nedametin nur gibi kapıları,
Perişan yolculara.

Vakte sirayet etti ağaçlar havasından,
Sevdası geçmişin.
Kuşlar uçtu,
Gökler hakkiçin!

7.

Bilerek parladı yıldızlar, kalbe yakın,
Kervanlar buldu selameti.
Suyu dudaklara yükseltti,
Kuyuya atılan taş.

Başaklar büyüdü nur ve altın;
Aşikâr oldu yağmurların hikmeti.
Harmandan rüzgârlar geçti,
Aşinalar gibi yavaş.

Birleşti varlıkları ağaçların,
Bağladı sular, vakti.
Benim cesaretime iştirak etti
Bulutlar ve dağlar, vatandaş.

8.

Sabahlara kadar küfrettik
Yarasalar gibi duyduk bahtı.
Toprakla gizli münasebetler yaptı
Sabahlara kadar gençlik.

Kocaman ülkeler sarmış bizi
Hangi kuşları, hangi dal,
Sonsuzluğa doğru kopmuş kartal,
Matemiyle doldurmuş içimizi.

Siyah gökler kimlere ait bir bayrak
Ki meyvalar var mevsimlerinde.
Kalbimizin ağrıyan yerinde
Her şeyi baştan yaratmak.

Dağlara ait rüzgârlar geçti
Ölülere açık kollarımdan.
Haydi sükût içre kaybolan,
Haydi.

9.

Ve sahilin çarpık ağaçları altından
Garip yarasalar geldi.
Bir adamı uyurken öldürmeyiniz,
Gözlerinin rengi ne güzeldi.

Ve meçhul, bitmez tükenmez rüyasında
Vakit geçirebilir.
Bir adamı uyurken öldürmeyiniz,
Ki en büyük emanettir.

Ve kaybeder kendini gündüzün,
Selamlar içinde herkes.
Bir adamı uyurken öldürmeyiniz,
Hayata veda edemez.

10.

Çocuğum, bize düşünceler verir,
Garip ağaçlarda tuhaf kuşlar.
Hain karanlıklar devam etmekte
Yolcular ki bizi unutmuşlar.

Kendine düşman bilir yaktığımız ateşi
Ve yaşamaz gibi susar bazan.
Hain karanlıklar devam etmekte
Geceye ortak olmadan.

Tut ellerimden, yollar açılmadı,
Vermedi Allah bize rahatlık.
Hain karanlıklar devam etmekte
Çocuğum, ikimiz kaldık.

11.

Korkmuyoruz, geceler insin,
Dağlar gibi lambalar da yakarız.
Büyüsün, dev gibi denizleri,
Daha büyük gemiler de yaparız.

Çölleri var ki nasibi yok eder,
Ağaçlar dikeriz o çöllerde.
Ve bir yudum içmek için,
Altın sular da buluruz, yerde.

Ve ateş de yakarız üşürsek,
Sade rüzgâr olsun duyulan.
Korkmuyoruz çoğaldıkça bu âlem içre,
Şarkılar da söyleriz bir ağızdan.

Korkmuyoruz katiyen ne varmış,
Parlasın, havuz.
Çıkarsa, bir cenaze aramızdan,
Ölümüze dualar da okuruz.

12.

Bu adam ölmüştür ama,
Düşmedi toprağa henüz vakit.
Hayatını devrettik ağaçlara
Kalbi kimlere ait.

Bu adam ölmüştür ama,
Başucundan ayrılamadık.
Sonsuz kederinde gecelerimizin
Nedendir hâlâ bu beyazlık.

Bu adam ölmüştür ama,
Henüz durmadı nehir.
Ve nasibi muhteşem kuşlar gibi
Onu götürebilir.

13.

Bahçelerde kuş vakti,
Tanıdık şarkılar, derinden.
Haber yok gemilerinden
Sofrada Allah'ın nimeti.

Ve ilan eder gökler nedameti,
Dört tarafa çarpar, yarasalar gibi uykum.
Bu bir oyun değil miydi, korkuyorum,
Beni son çocuk da terk etti!

14.

Ne kadar yaşasam faydasız,
Sular akıyor, bulutlar geçiyor.
Bulutlar nereye gider mi diyorsun,
Çocuğum, bana sor.

Ne kadar yaşasam faydasız,
Tanıdıklarım kaybolmuş.
Eskisi kadar şen değil
Sabah dallarında kuş.

Ne kadar yaşasam faydasız,
Ne kadar düşünsem.
Birisi hayatımı seyretmekte,
Karanlıklar kadar muhteşem.

IX
Hep Aynı Gök Altında

HEP AYNI GÖK ALTINDA

Kuşlar uzaklara dağılır,
Nedir ki eksilmez kalbimden.
Dağların aşina aydınlığı,
Nedir ki karanlıklarda devam eden?

Nedir ki, akşamüstü sezilir,
Ağaçlar, daima ağaçlar.
Altın meyvaların tüyleri,
Nedir ki, hatıralara kadar.

Herkesin bildiği masallar nedir ki,
Beyaz gemilerde yelken açmak.
En büyük tenhalığın arkasından,
Nedir ki uyandırır şafak?

Vücuda sonsuz huzur verir,
Nedir ki ipekten elbiseler.
Yollarda aydınlık pencereleri,
Nedir ki evlerde, geceler?

Şarkılarla selametlenen yolcu,
Nedir ki beklenir, sonradan,
Vaktin nur gibi sahillerinde,
Nedir ki hayata başlayan?

Başaklarla büyüyen çocuklar,
Nedir ki serinlik sularda.
Sessizliğin sonsuz parıltısı,
Nedir ki daireler uykularda?

Nedir ki çeker sabahları,
Garip mevsimlerle çiçeklerim.
Kalbe nedametler inerken
Nedir ki Allah'ı isterim?

BİR SABAH VAKTİ SARI ÖKÜZÜN BAŞUCUNDA

Sarı öküzüm neren ağrıyor,
Gözlerin ağrımaz, beni sever.
Bana bunca yıl sabır verdi
O halden anlayan düşünceler.

Sarı öküzüm neren ağrıyor,
Belki boynun, nelerden sonra.
Fakat mahcup düşeceğiz,
Sabah vakti, sulara.

Sarı öküzüm neren ağrıyor,
Ayakların mı? Yazık...
Allah'ın çıplak tarlalarından,
Nasibi henüz almadık.

ARZUSU

Suların ve dağların aydınlığında
Ekmek yapmak isterim başaktan.
Göklerin sonsuz cesaretleri,
Sesler duymak isterim, bayraktan.

Sularla ve dağlarla vakitler uyudu,
Sükûn bulmak isterim uzaktan.
Ağaçlar ki gelecek kuşlardan emin,
Emin olmak isterim, yaşamaktan.

YÜZ

Daha parlak karanlıklardan,
Beyazlığı ile, daha cahil.
Üstünde, sular gibi, hayatı sezilir,
Vaktin, kaybolan.

Nasibin hayreti içinde,
Belki affa hazır.
Şehvetten fazla merak,
Gençliğinde.

Bütün meçhullere doğru,
Ve uzak, ağaçlar kadar.
Sesler, manzaralar, çiçekler,
Karışır, garip uykusuna.

Bitmez hüznündeki sır,
Gündüzün ve baharda ve her vakit.
Çocukluğun bilinmez hayatından,
Bir selam gibi kalır.

Başkalık vermiş mermere ve tunca,
Hülya ve nedamet.
Alır ölüm sonsuz güzelliğini,
Ölümde durunca.

Aşka ait düşünceler,
Nasıl ve hudutsuz.
Daima Allah'a dönmüş,
Neyi itiraf eder?

SOLO

Çarşıların kalbe yakın eşyaları,
Yolcular ki tanıdıklar gibi.
Sonsuz gönlümüzdeki başka başka dünyalar,
Evlerimiz birbirine benzedi.

Başaklar büyüdü ellerimizde,
Toprakları hisseden.
Mesafeler ne kadar samimiydi,
Güneş başımızdan geçerken.

Açtık geceleyin penceremizi,
Doldu hatıralara karanlık.
Uzaklaşırken en güzel vaktimiz,
Mevsimlere ki sormadık.

BENDEN GERİ

Bu yalancı dünyada
Devletler benden geri.
Dağlardan uyanmışım
Heybetler benden geri.

Kalbim Allah'a kadar
Karanlık içre bahar.
Gece, sular, ağaçlar,
Ateşler benden geri.

Aşkımı azat ettim
Aşkımın misali yok.
Aşkıma hudut değil,
Lezzetler benden geri.

FATİHA ÜZERİNE

Ağlasın kadınlarım bahçelerde
Doğan yıldızlar ve hatıram için.
Bekledik ağaçları bilmeksizin,
Ki meyvalar yerde.

•

Dursun, nedametimiz kadar
Karanlıklara açık beyaz elleri.
Ve beyaz hayvan heykelleri
Bir şehvet gibi parlar.

Ağlasın kadınlarım, geçti;
Denizin parıltısından, havanın yeşilliğinden,
Bir hüzün gibi hemen,
Garip arzular vakti.

DÜŞMANLIK

Vaat etti her kitabında
Baharlar arkası kalan.
Analar vakti; heykeller, düşünceyi,
Bir lezzet içre, yalnız.

Akan ağaçlar sevabında
Nebati sular arasından.
Birleştirmedi ekmekle geceyi;
Aşkı ve sonsuzluğu, Allahımız.

EVHAM

Bırakınız bahtiyar öleceğim
Daha miskin ve daha abdal.
Açmışım avuçlarımı Allah'a
Söylesin nasıl bu fal!

Sulara eğildi dal
Sevabı aşikâr eden kuşlardan.
Gelir kara serviler altında inanmazlık
Güzel hayatı unutmuşlardan.

Sen kalbi bir uyku gibi alan,
Çocuklar ve geceler sevinci.
Göz yaşlarıma, aşkıma, kavgama,
Büyük yıldızlar gibi sadık ve gidici.

İNSANLAR, BAHÇELER VE EVLER

İnsan sokakta olmayabilir
Bazı garip vakitlerde,
Muhakkak bahçelerdedir.

İnsan bahçelerde olmayabilir
Bazı garip vakitlerde
Muhakkak evindedir.

MEVZU

Avuçlarımda iman, saçlarımda uzamak,
Yüzüm durmuş taş gibi taşlar huzuru için.
Ağaçlar gibi doğdu altın dallarla şafak
Nerde ulu sahibi kuşlardaki sevincin.

•

Elinde kitap durmuş, çocuğum, bahçelerde
Kitaplar belki doğru, bahçeler belki güzel.
Sesler var nehirlerin dağdan geçtiği yerde
Vermiş akan halini zamana tunçtan heykel.

Arzum, geleceklerden daha büyük, daha tek,
Elbet yollar bitecek ve ben hür kalacağım.
Dünyanın son gününde her varlık silinecek
Bütün mesafelerden görünür kalacağım.

TAŞLAR, VATAN VE HÜLYA

Bir akşam bu dağlar sessizliğinde
Taşların üstündeki yüz uyanacak.
Parlarken şehvetle nehrin yavaş suları
Bir akşam, bu dağlar sessizliğinde.

Taşların üstündeki yüz uyanacak
Taşlar ki ölüme benzer.
Çirkin ve çocukluğumuzdan gelir gibi
Bir akşam, bu dağlar sessizliğinde.

Taşlar ki ölüme benzer,
Hatıralar kadar ayrı
Vatan gibi ve eski vatanlardan
Bir akşam, bu dağlar sessizliğinde.

YAŞADIKTAN SONRA

Nedametlerle terk ettik Allah'a
En yakın hislerimizi sormadan.
Uykular ki garip mezarlar gibi
Varmadık bahsedilen sabaha.

Çirkin zevklerin uzak aşinalığı
Kalbi rahatsız etmekte her an.
Bir insan gibi hayata iştirak eder,
Gecelerin üvey analığı.

Nasibi akar sularla sezdik,
Düşünmez kuşlar uçtu, düşünmez ağaçlardan.
Bahçelerin en güzel yerinde
Heykeller gibi durdu, gençlik.

Baksak ki lahzalara görünür mü,
Saadeti nesillere kalan?
Rabbim, o ne güzel düşüncelerdi, Rabbim,
Merak ederdi gönlümüz ölümü.

X
Yaşadıktan Sonra

DEVAM EDEN

Çeşmeler ki rahatsızlık verir kalbe,
Gece yarısı, geçen arabalar gibi.
Meçhul bir çocuk yastıkta yer değiştirir
Ve bir serinlik duyar hayatın nasibi.

Harap şehirleri çeviren çirkin dağlar,
Varlığın talihine iştirak etmek.
Ve bilinmez serçeler ki bahçeme kondurur,
İçim onları uzaktan severek.

Yüzüme değdikçe bazı bazı,
Beni dehşetle titretir elim.
Komşularım ki gündüzleri işe gider,
Gece ne yaparlar ah bilmek isterim.

Uyku içinde bir göl ki yalnız rüya,
Neden sonra yaşamak.
Dallar nedametle eğildi yerlere,
Kalmadı topraktan başka inanacak.

AŞK ÜZRE

Hayvanlar ve nebatlar vardır,
Aşk üzre.
Kaybolmuş yahut kaybolmamış
Vaktin hüzün veren havasında,
Ölüler kadar yanlış.

Korkunç işsizliği duyulur nasibin,
Aşk üzre.
Vücutla hülya arasında, çaresiz.
Akseder mermer beyazlığı,
Gecelerin ki temiz.

Hayatın garip devamından,
Aşk üzre.
Rüzgârlarla, başaklarla ve nefsinde;
Bir çocuk gibi hayret etmiş,
Karanlık sular gerisinde.

VATAN HUDUTLARI

Vatanın hudutlarında başlayan başka vatanlar,
Düşman aşinalıklar verir, uzaklardan.
Aynı kuşlar ve aynı bulutlar memleketi,
Garip uyku, semalarında kalan.

Burda bekler, nöbetçiler,
Hülyası daha yakın.
Meçhul hudutları mıdır ki geçilmez,
Aklın, güzelliğin ve aşkın.

Veda etmek isterim, baharlarıma,
Ağaçlarla beraber, şarka doğru.
Ve bir bayrak gibi göklerde dalgalanır,
Gece vakti, çalan boru.

Gece vakti, gurur ve sahiplik,
Bir vücut içinde rüzgâr.
Dehşetle hissettirir bana sonsuzluğumu,
Vatanın hudutlarında başlayan başka vatanlar.

BAŞKA DEĞİL

Aşkın sonsuz karanlığında,
Büyük ve siyah kayalar gibi;
Çocuğun nasibi,
Parlar, başka değil.

Baharın emin rahatlığında
Büyüyen sellere doğru.
Ağaçlardaki korku,
Gitti, başka değil.

Havanın mavi serinliğinde,
Kırık heykeller kadar.
Ot arabaları yahut büyük binalar,
Durmuş, başka değil.

KELOĞLAN

Karanlığın bitmez tükenmez davetine,
Ölüler kadar sadık.
Daha cesur şehzadelerden,
Daha âşık.

Sırriçinde ve hareketsiz,
Çocukların hayır duasında;
Gitti, hazineyi bulmuşken,
Miskin ve cahil hülyasında.

BAKİRELERDEN SONRA

Sahip değil ve sever vücudunu,
O kadınlara ki Allah yardım edecektir.
Veredursun altın hülyasını uzaktan,
Karanlıklar gibi şehir.

Mevsim hayreti kalbi doldurmuş,
Aşkın ve ağaçların arasında.
Çözmüş omuzlarına asude saçlarını,
Fikrin ve güneşin hatırasında.

Gökleri, sonsuz gökleri seyreder,
Dirseklerini beyaz mermere koyup.
Olgun meyveler gibi huzur içinde,
Hırsızlar kadar mahcup.

–Hikmetinden sual olmaz Tanrımız–
İlkbahar sellerinde bazan,
Dalar uzun kirpikli gözleri
Sularda akan.

SULAR VE KUŞLAR

Bahçeler önünde kapılar,
Bırakınız vakti enginlere.
O şarkılar ki yeniden benim oldu,
Kaybettim kaç kere.

Sonsuzluklardan, gölgeler, uzakları,
Mavi göklerde olmayan.
Mavi çocukların aydınlığında,
Selametler indi karşıdan.

Ne etsem, mevsime ait, gizlice,
Ellerimdeki salkım.
Bir sıladır ki çağırır ruhumu
Sular ve kuşlar şehri hatıralarım.

GECE MERASİMİ

İçimde susanlar vardır,
Ağaç gibi.
Uzanmış büyük havalara,
Ki dal gibi, haç gibi.

Sular yalnızlığımla garip,
Susar, eskiliğinden.
Pişman kimseler beni bulur,
Kendiliğinden.

İşledik beyaz mermerler altında günahları,
Hatıralar gibi sessiz.
Aşkıma şahit olan geceler,
Beni aşikâr etmeyiniz.

SONRASIZLIK

Dursun bu hatıralar geçerken
Kalbin nedameti biraz daha.
Beni hangi yollar götürecektir,
Dağlar arkası Allah'a.

Dursun kapımda yolcular,
Sorsun, benden nasibini.
Ki içime sessizlikler vermekte,
Uzaklarda kalan ninni.

Karanlıklar devam eder yıldızlardan,
Yıldızlar mevsimlerde karanlık bir salkım.
Şimdi nerelere varmıştır
Camdan gemilerle yolladığım.

Dursun sularda ışıklar,
Ağaç dallarında vakit.
Beni çağırmakta masallara,
Çocuklar ki şarka ait.

GECELERİM

Genç kızların rüyasına
Giden gecelerim vardır.
Minareler arkasından,
Gelen gecelerim vardır.

Vardır insanın kalbinden
Bir şey alan gecelerim.
Vardır ormanlara bile
Uyku veren gecelerim.

Eşyalardan gelen sesi
Seven gecelerim vardır.
Ve öten bütün kuşlara
Düşman gecelerim vardır.

Vardır sarı yıldızları
Beni bilmez gecelerim.
Vardır rüzgârı ruhumdan
Hiç eksilmez gecelerim.

Bir noktasından maziye,
Akan gecelerim vardır.
Karşımda milletler gibi
Bakan gecelerim vardır.

BAHÇEDEN

Bir gidenlik var bu bahçede,
Katiyen aşikâr olmaz.
Meyveler lezzetle parlar,
Güllerde aynı haz.

Bir gidenlik var bu bahçede,
Sanki o bahçe değil,
Ağaçlar ve sular arasından,
Mahcup ve rezil.

FİDAN

Bağlan ki var olasın uzaklarda,
Geçen anlarına mevsimlerin.
Seyret ki parıldar binalarda,
Elleri dokunmuş kimlerin!

Arzular, Allah'a karşı,
Çocuk avuçlarından beyaz.
Bütün şarkılar susarken,
Vakti hissetmiyor musun ki yaşamaz.

Sürünür gibi vücuda bir şey,
Rüzgârdan ve zamandan başka.
Sanki kesmek üzere, uykumuzu,
Mavi sularda en güzel halka.

Islak bahçelerin şikâyetleri,
En güzel, en yeni ve daha.
Verir bütün dünyasını,
Bütün aynalar, sabaha.

İKİ AKŞAM ARASINDA BENZERLİK

I

Ağaçlar ki uykuda gezer gibi
Bütün hayatı unutmuşlar.
Kimbilir kondu nerelere,
Günü selametleyen kuşlar.

II

Güller aydınlandı, uzaklarda,
Yapraklar dolusu akşam vakti.
Sesler kesildi ansızın
Ağaç burda, kuşlar nereye gitti?

HİKMETİ NEDİR BU KARANLIĞIN

Hikmeti nedir bu karanlığın
İnsana aşinalıklarla devam eder.
Yıldız ışıkları gibi uzaklara ait,
Eşyanın üstünde düşünceler.

Hikmeti nedir bu karanlığın,
Büyür hatıralar, elbiseler ve uyku.
Nasibimiz değer ellerimize
Ve şehre dayar ufku.

Kaybolan oyunları mıdır,
O çocukların ki bilmez.
Ve nedir ki bulur kendi gemisini
O sahillerde herkes.

Hikmeti nedir bu karanlığın,
Sevilmez ve bazen sevilir.
Hissediyorum ki kuşların bıraktığı
Dallara nedametler inmiştir.

MAZİ

Dönmez yıldızların mavi sükûnuna,
Mavi çiçekleriyle rüyaların.
En eski günlere akmak, bir yıldız olup;
Ve işitmek çağırmasını göçen dünyaların.

Vaktiyle söylenmiş bir selam gibi duymak engini,
Sudan bir gül gibi açılmak, denizlerde.
Yaşamak, ağaçların mazisinde yaşamak,
Ve kalmak bulutların geldiği yerde.

Görmek, yıllanmış şarapları içerek;
Ve gitmek eski yıllara o eski rüzgârla.
Altın sonrasızlığın temposuyla yürümek;
Dinlemek, bir müziği dinlemek, ayaklarla.

Sevmek, rüyaların asırlarınca sevmek,
Ve kaybolmak hatıralar kaybolmuş diye.
Mazi, o mazi ki aşkın hatırasıdır.
Zamana temas eden ellerle uzanmak maziye.

NEDAMET

Nerde babamın ölümüne ağladığım gecelerin karanlığı,
Nerde o keder ki ruhumu her an tabiata verir.
Anamın o güzel ahret inancı nerde
Nerde dünyanın ufuklar arası bilindiği altın devir.

Nerde bayram sabahlarındaki erkenden uyanmalar;
Yeni elbiseler içinde yeni vücudu duymak.
Nerde büyümesi beklenen tavus tüyü
Nerde küçük defterde kurutulan ilk yaprak.

Nerde ilk gençliğin sabahlardan büyük uyanışı
Ve bir şişe gibi gönlü çeken akşamlar.
Bütün kuşların bütün dairelerinden sonra
Nerde aşk illerinden alnıma gelen rüzgâr.

Nerde o hatıralar ki Allah'tan daha eski
Ve nerde hepsi, bütün bir anın.
Uzak mabetlerin büyük uykusu geliyor,
Nerde ayak sesleri şeytanın.

Geçti en temiz en güzel düşünceler,
Meğer bir nedametmiş hayatın şekli.
Belki en büyük hazla bakıyorum gözlerine,
Fakat nerde benim hasretini çektiğim sevgili.

GÖKLERDEN AYRILAN BEYAZLIK

Bölünmez bir huzur içinde tarlalar,
Ağaçlarımızda nasibin selameti.
Sofraya çağrılan çocuklarınki kadar
Garip oyunlar bitti.

Ve bizi yolcu edecek,
Tek ve yalnız;
Bunca ışıklardan, karanlıklardan sonra,
Rüyalara dönen hayatımız.

XI
Bir Ölüden Haber

BİR ÖLÜDEN HABER

I

Cesedim şurda duruyor, dünyada,
Henüz örtmüş gözlerini.
Ve hâlâ duyuyorum uzaktan
Kör hafızın sözlerini.

Mezarımın zeki mermeri önünden,
Hepsi gitmedi henüz.
Biz ölüler, hep aynı ümitle,
Uyandırılacak gibi uyuruz.

II

Ve ölüler havası yaklaştı,
Kalbime kati olarak.
Çekildi sarayımın üstüne
Geceler gibi bayrak.

Başladı sonsuz güzellikler,
Dehşetle doldu gönlüm.
Fakat bekâretim nerde
Beni azat et ölüm?

BİR ÖLÜNÜN SOĞUMASI

Durdu arabalar uzaklarda
Mumu söndü en uzak bir mabedin.
Ekinler sarardı gece yarısı
Ve bir yatak gibi, vücuttan ayrıldı din.

Kalktı uçurtmalar şafaklarda
Rüzgâr aldı çocuktan uçurtmayı.
En güzel ve çok mavi iklimler
Bir şişe gibi boşaldı sayı.

Ve şarkılar köylerde, nurdan, çalışmaktan,
Şimal havalarında yıldız balıkları.
Dalgaları varlığa şekil verir
Öyle denizler ki namevcut açıkları.

Ötelerde, cesaretin, kalbi çarpan,
Gâvur fabrikalarında vagonlar dolusu bahar.
Döner uzaklığına,
En sonuncu akislerden rüyalaşan parıltılar.

Çarmıhlar ki sonsuzluğun müspet işaretleri,
Ufuklar ki, daima nakıs.
Gider, bir çizgi halinde semalara,
Tütüyor kara dumanlar, lambayı kıs.

Çağıran, sevinen çılgın bir kalabalık,
Kemikten ellerini uzatmışlar yoluma.
Birisi daha geldi, birisi daha
Ey minareler dolusu sema.

Ve yanımda, henüz ayrıldıklarım,
Bir merhamet, bir sessizlik, bir dehşet.
Dünyanın tahta merdivenleri
Ve ey en büyük kışlada başlayan nöbet.

İki kalabalık arasında, yapyalnız
Vatansız kalan sema daireleri.
Hayatı ve ölümü gerilerde bırakarak
Düşen şehitler üstünden, ileri.

Hatıralar bir yanda, geceler bir yanda,
Nasibini arayan altın sular.
Karınca gibi çocuklar üstüne,
Kapanır dağ gibi kapılar.

Birisi, kemik parmaklarıyla
Serpti yüzüme ince bir toprak.
Birisi örttü gözlerimi
Aziz dünyasını kıskanarak.

FATİHA

Ağaçların başladığı yerde kayboldu
Ümitle dolu aydınlığı şimalin.
İştirak eder nasibe, dallarda rüzgâr;
Esiri oldu halin,
Altın meyvalarla krallar.

Ağaçların başladığı yerde kayboldu
Çöllerden gelen sevda.
Ağaçlar, gündüzleri midir ki görülmez,
Ölülerin, sonsuz karanlıklarda,
Yalnız hisseder herkes.

Ağaçların başladığı yerde kayboldu,
Çocukluğu kalbimin.
Varlığını hatırlatan toprak
Ki bilinmez Allahım kimin,
Baharlar içre merak.

YURT

Dağlar taşlar bakar bana
Ben buradan ayrılamam.
Derdime çare bul ana
Ben buradan ayrılamam.

Çiçek, su, hava, ağaçlar
Hepsinde bir yoldaşlık var,
Gönlüm hüngür hüngür ağlar
Ben buradan ayrılamam.

Gönlüm, günahkâr bir derviş
Aklı kısa, kalbi geniş.
Bilmem âlem nasıl gitmiş
Ben buradan ayrılamam.

Özlediğim yer sonsuzluk
Yüzüme değer sonsuzluk.
"Gidiyorsun!" der, sonsuzluk
Ben buradan ayrılamam.

Bilmem neden toplanmazlar
Bir çıra gibi yanmazlar,
O kara günü anmazlar
Ben buradan ayrılamam.

Allah'cığım bırak beni,
Almasın bu toprak beni.
Nolur unutursak beni
Ben buradan ayrılamam!

BULAMADIĞIM ŞEHİR

Bir belde ki yaşar bazen hayatı
Ve o vakit Allah kadar güller sarar tabiatı.
İçinde fezaya düşen kürelerin sürati
Ve yarım kalmış bir kadeh gibi çeker gönlümü ölüm,
Ve ben eskiyen bir şarap gibi yaşarım bütün hilkati.

Ben gitmek isterim o yere ki benim olsun gülleri,
Beyazlığını avuçlarıma söylesin heykellerinin mermeri.
Ve ruhum sabahları girerken bir sabah gibi içeri
Aydınlıklarla giden ruhumun gittiği o yeri özlerim,
Özlerim, aydınlıklarla gelen ruhumun geldiği yeri.

Ben gitmek isterim o yere ki hiç eşyası yoktur,
Allah bile yaşamaz orda hemen kaybolur.
Ayırır vücutları kendisinden, hava gibi bir sur,
Bilinmez, duyulmaz, anlaşılmaz nerdedir yolu,
Yalnız günün bazı saatlerinde kaplar ortalığı o nur.

Bazen karanlıklarda da yaşar orası
Duyarım içimde bir gençlik yası.
Ne kadar siliktir ruhumun onda kaybolması
Ah o, varlığına varlığımdan çok inandığım ülke,
Ve ah o ülkenin hiç yaşamadığım hatırası.

Dudaklarımda şarap gibi şırıldayan bir gönül lafı,
Elimde dervişlerin yeşil kaplı mushafı.
Yeşil - mavi - kırmızı şiirler kaplar her tarafı.
Şiirler, şiirler okurum varmak için,
Şiirler ki oranın birer silik fotoğrafı.

RAHATSIZ EDEN FİKİR

Dünyanın altıncı kıtasında kaybeder ruhumu,
Ağaçları geçmiş günlerimden bir orman.
Asırlarca önceyi hissederim karanlıklarda
En uzak yıldızların vücuduma değen ışıklarından.

Yalnız bana çöküyor gibi şehre abanan hendese
İsmim, üstümden düşecek nerdeyse.
Nasibin dehşeti iner karanlıklardan her sese,
Gökler, yalvaran ellerim üstünde duran bir an.

Karışır masam, hatıraların duruşuna,
Bir insan gibi varlığıyla zamana iştirak eder ayna.
Sessizliği ve laneti ve küfrü bırakır bana
Birisinin talihidir kalbimde uzaklaşan.

Yaklaşır vahşi atmosferlerin temas bilmeyen rüzgârı
Çıplak bir intizamla damlar saatin pınarı.
Düşüncemde, ölmüş hayvanların Allahsız vücutları,
Rahatsız eder, bir "Allah rahmet eylesin" fikri beni durmadan!

NEREYE GİDİYORLAR

Yıldızlar nereye gidiyor sabah vakti,
Başka dünyaların gecesine ki teselli versin.
Sesler nereye gidiyor, susunca,
Büyük yalnızlıklara ki talihidir herkesin.

Ve çiçekler nereye gidiyor dağılarak,
İlk mezarın üstüne ki yeri belli değildir.
Nereye gidiyor yırtılan bir resimdeki dünya,
O bulutların arkasına ki meçhuller gezinir.

Nereye gidiyor baykuşları akşam karanlığının,
Öyle atmosferlere ki Allahsız ve sahipsiz.
Ve düşen çenelerin uçan hareketi nereye gidiyor,
Mevcut olmayan kâinatlara ki belki içindeyiz.

Kırılınca nereye gidiyor mezarlıklardaki kavuklar,
Belki gelecek arzlarda Venüs yapılacak bir mermere.
Biten hikâyelerdeki adamlar nereye gidiyor haber vermeden,
Belki ahrete, belki başlamayan hikâyelere.

Kuşlar nereye gidiyor engine doğru,
Hatıralara ki sonsuz diyar.
Vakit nereye gidiyor karanlıklardan,
Ölülere ki hayat için ağlasınlar!

VARLIK

Biz dert bulduk kendimize
Daldan düşen yaprak için.
Allahımız kıyar bize
Bir avuçluk toprak için.

Rüzgâr, gökte bir gezinti;
Üşürüz her akşam vakti.
Ne sıcak vücutlar gitti
Toprağı ısıtmak için.

KÂİNATIN AKŞAM YOKLAMASI

Bir an, akşamın fikirden geçmesi,
İlk insandan son insana kadar, daima.
Kendimi ve herkesi boşlukta hissediyorum
Dairemsi bir müddet iniyor ruhuma.

Bir an, coğrafyanın dışında,
Ve bütün sathı, atmosferin
Sevgilerin en samimi olduğu saat;
En çok düşünceye benzediği vakit, çiçeklerin.

Bir an, zamanın gölgesi yüze değer,
Ve aralığı hayatın - ölümün aralığı.
Bembeyaz bulutlar gibi geçer göklerden,
Kör bir adamın bahtiyarlığı.

Bir an; bütün anaların şefkati,
Ve maviliklerde rüyası, bütün genç kızların.
Merhametin büyük varlığı gibi silik,
Kalpteki ışığı gibi uçan yıldızların.

Bir an, kaybolmuş sonsuzluğu gözyaşlarının,
Hatıraların kaybolmuş mesafesi.
Bir misafirliğin ilk manzaraları kaplar,
Ve gurbet kaplar, herkesi.

Bir an, hayalden hendeseler dünyasında,
Kürelerin mesafelerindeki ahenk.
Bütün sessizliğiyle hayatın uzunluğu,
Denizlerden, gözlerde mazi olan renk.

Bir an, üstümüzde elbise,
Kızını okşayan bir adamın avuçlarındaki sıcaklık.
Ve bütün atomları kaplar habersiz,
Gençlikteki ölümden uzaklık.

Bir an, bir an ki her şey farkında,
Her gün aynı vakit semadan geçer.
Ve susar bir insan gibi hüzünle,
Taşlar, bulutlar, ışıklar, fikirler.

Bir an ki cesaretin büyük sessizliği,
Hissin ve aklın sonsuz memleketinde.
Allah'a mevcut veriliyor,
Kâinat hazır ol vaziyetinde!..

ATLANTİS

Mavi uçurtmalara benzeyen aşkın gecelerinde,
Hatırlatır kendini meçhul biri.
Manolyalar gibi uzak ve aydınlık ve diri,
Yaşamanın uyuyan bahçesinde.

Bir dal ki omuzlarımdan yere değer;
Yalnız rüya ve yalnız yaşamak.
Gökler sulh dolu bir bayrak
Uzakların seslendiği vakitler.

Ruhum temas eder heykelini arayan bir mermere,
Bir bahçe ki havuzlardır ağaran.
Varlığın bütün düşünceleri arkasından,
Mesafeler bulutlara yaklaşır, bulutlar mesafelere.

Birbirini seven ve çalışan insanlar,
Ki hepsini babam kadar, kardeşim kadar tanıyorum.
Avuçlarımda bir sabah suyu gibi uykum,
Her şeyi seviyorum, hayatım kadar.

Yaşamak, benim en güzel, en ışıklı bilmecem,
Bir rüya gibi silik korkusu.
İç içe parıldayan sonsuzluğun fanusu;
Aşkım, gençliğim ve düşüncem.

Rüzgâr eserken ellerime düşer,
Kuşlardan dallarda kalan hece.
İnce bir minyatürdür ki yıkılır çok seyredince,
Dağlar gibi ağaçlar ve küçücük altın evler.

Altın meyvelere mahkûm olur nefis,
Ve serçeler, kırlangıçlar ve her şey uzaklaşır.
Beni vücudum gibi yarıda bırakacaktır,
Allah'ın yollarında Atlantis!

BÜYÜMEK

Büyür ağaçlar maviliklerde,
Bulutlar, aydınlıklar, uzaktan.
Büyür şehirlerin yatakları,
Mevsimler üstü, yaşamaktan.

Bir anne gibi genişleyen sabah aydınlığı,
Büyür kanatları yavru serçelerin.
Büyür şehirler ve şehirlerde,
Korkunç hayatı, gecelerin.

Büyür, hatıralar gibi ihtiyarlar,
Yaşamayı hatırlarken.
Büyür güzellikleri, vücutları, kısmetleri,
Çocuklar uyurken.

Vakit büyür habersiz,
Bir serinlik düşer her cama.
Çiftçiler bile anlamadan,
Büyür topraklar daima.

ÇALGILAR

Çalgıların nur gibi hayatı,
Vaktin karanlığında ruhum.
Nerelerden gelmekte bu sesler,
Ben sanki bilmiyorum.

Oralardan ki selamet,
Kalbin sonsuz uzakları.
Arzularıyla beni aramakta,
Oralardan ki işte rüzgârı.

Akşamlar gibi şehzadeler,
Eğilmekte şarkın büyük sularına.
Kuşlar ki şehirleri terk etti
Dağlar arkası arzularına.

Oralardan, silik ve mavi,
Ve kadınlar ve çocuklar dolu, oralardan.
Gecelerin sonsuz uyanıklığında
Aşkın ışıkları sularda akan.

Nerelerden gelmekte bu sesler,
Vaktin karanlığında ruhum.
Çalgıların nur gibi hayatı -
Ben sanki bilmiyorum.

ŞEHİRLER DURUR

Şehirler durur,
Kuşlar gider maviliklere.
Bu sırrı bulmak için
Çıkar gemiler sefere.

Şehirler durur,
Geçer kervanlar önümüzden.
Şehirler gibi durur kalbimizde
Birkaç hatıra gündüzden.

Şehirler durur,
Rüzgârlar değil, sular değil.
O küçücük misk gibi yataklarda
Misk gibi uykular değil.

Şehirler durur,
Heykeller gibi, habersiz kendisinden.
Gelip geçen bahçeler içinde
Biz ölmemek isterken!

CEVAPSIZ

Çekiliniz aramızdan, ben güzelim,
Hülyalarım, heykellerim, aşkım var.
Görsün beni bu muhteşem ülkemde,
Ellerimden tutmuş çocuklar.

Çekiliniz aramızdan, bu tenha gecede,
Yalınayak bekliyorum.
İğrenç ve simsiyah yapmış yüzümü,
Nedametler veren korkum.

Çekiliniz aramızdan, onu göreceğim,
Koyacağım başımı dağlarına, düşünmeyerek.
Beni ki bu kadar seviyorsun,
Bana da mı ölmek?..

ECDATTAN GELEN

Kısmet dolar kalbimize habersiz,
Semalardan kuşlar geçti.
Her evde başlar yeniden
Başakların bitmez tükenmez lezzeti.

Mavi beşiğinden uyandık,
Nur gibi uykuların.
Sonsuz serinliği vücudumuza,
Şarıl şarıl, suların.

Şimdi çocukların ellerinde
Ninemize hülya vermiş masallar.
Bize de sormakta aynı bahsi
Namütenahi garip dallar.

EŞYALARDA

Gündüz insanlar yaşar, gece eşyalar,
Sezenlere Allah yardım etsin.
Karanlığın büyük aynasında,
Yakınlığı var her sesin.

Kapılar mı açılmakta aşağıdan,
Birisi mi geziyor, korkuyorum.
Soğuk ve selametsiz açıklarda
Yalnız nedamet ruhum.

Kabuğunu terk eden yılanlar gibi,
Gürültüyü bırakmış hareketler.
Perde, neden düştü, kendi kendine,
Ve bu perde benden ne bekler?

Meyvasız ağaçların altında,
O kadınlar ki çocuksuz.
Nerde beyaz çizgisi saatlerin
Ki arkasında kayboluruz.

Sular, gündüze ait değil,
Başka bir serinlik, bardaktan.
Etrafın garip akrabalığı,
Ve garip yaşamalar uzaktan.

KENDİ

Ben belki yakında öleceğim,
Hastalıktan değil, gururdan.
Nasibime sonsuzluklar karıştı,
Ellerimdeki nurdan.

Beni gökleriyle ölçemez,
Bahçeleri hudut olmaz önüme.
Vakti var ederek yaşayacağım,
Gölge yapmasın dağları günüme.

Nedir, kabul etmiyorum, reddediyorum,
Herkes istediği kadar yaşar.
Kalbimin, sonsuz ve geçmiş arzusu,
Bana ait azamet, karanlıklar.

Bana ait akan sular, dinleyin,
Ki devam etmekte, yaşarken.
Garip seslerle var oluyorum,
Ağaçlarda, kuşlarda ben.

Ben ihtiyar çoban, güzel katil,
Ben öküzü ölmüş çiftçi.
Azabımla, başlar her sabah,
Aşikâr olmak sevinci.

Yılları geçer onun, bana ne,
Belki camileri çürür.
Mesafeler boyunca koşacağım,
Ölüler gibi hür!

TAŞ YERE DÜŞER

Kuşlar ve bulutlar sevdasında
Göklere doğru hayranlıkla atar çocuğum
Taş yere düşer.

Allahın masmavi semasında,
Evler, minareler yükselir sessizlik gibi,
Taş yere düşer.

Belki de serviler arasında
Mezarıma bir taş dikilecek,
Taş yere düşer.

HAREKETSİZ

Uykular mı canlanır uzaklardan
Hayır onlardan daha sonra.

Çirkin kuşlar mı nasibi arayan
Hayır hava sallanmıyor.

Ormanlar mı dehşetle susan
Hayır mevsimlerden haberiz.

Ey Allahım sezilmez vakitlerinde,
Hastalar mı kımıldar uzaklardan.

YAZILMIŞTIR

Ey benim daimacığım nerdesin
Ki sular serin gece yarısı.
Ki parça parça dağılıyor,
Giden kimselerin şarkısı.

Gölgeler ve askerler geçiyor
Uzaklara ki bilinmez.
Günden güne daha güzel görünmekte
Bana, herkes.

Gemiler hatırlarım ki yüzerdi
Sabah sularında erkenden.
Müddetler var ki bana ait,
Mesafelerden geçen.

Kuşlarım dolaşsın bahçelerde,
Öpsün çocuklarım annelerini,
Ve ben farkında olmadan arıyayım,
Meçhul bir ölünün yerini.

Nasibe seranatlarım olsun,
Duaları o küçük ellerimin;
Meyvalar gibi lezzetle,
Uykular kadar derin.

Ey garip şekiller ve korku,
Karanlıklar gibi yaşıyorum.
Nerdesin ki delirmekten önce
Ey benim sonsuzluğum!

ÇOCUK DÜŞÜNÜYOR

Serçelerim taşıyor vakti,
Ağaçlara mı yoksa nereye?

Ağaçlarım götürüyor bir şey
Yıldızlara mı yoksa nereye?

Yıldızlarım akıyor daima,
Gecelere mi yoksa nereye?

Ve gecelerim devam ediyor,
Bana mı Allahım, sana mı?

YERLE GÖK ARASINDA TALİH BERABERLİĞİ

Kuşlar ki göklerden gelir bize,
Ağaçlar ki topraktan.
Fakat nasıl bir aşinalık var,
Kuşlar ağaçlara konduğu an.

MUVAZİ

Geniş gökler altında,
Ölüler gibi devam eden keder.
Varlığımı kaybettim ki karanlık,
Dağlar ve şehirler.

Avare ve anlamaz aşktan
Büyük sıhhatlarıyla ağaçlarım.
Ne kadar çirkin büyümekte,
Gece vakti saçlarım.

Yok, cesaretimi hisseden,
Hitam olsun kuşlara.
Başka insanlar da gelecektir.
Vakitten sonra.

FİRAR

Bırakın beni, hizalar arasından,
Bırakın beni uzaklara.
Gideceğim, saadetler arkası
Vedalaşmadan başaklara.

Terk etmekte eşyaları benimle
Eşyalara ait uykular.
Nasibin münhasinisini bitirdi,
Kuşlar uçunca, sular.

Bırakın beni – ağlayarak,
Çocuğum yanımda sen.–
Vakti ve Allah'ı götürüyorum,
Dünyanın bütün evlerinden.

ALLAH KUŞLARI ÇOĞALTIR

Allah kuşları çoğaltır,
Ekinlerimizi korusunlar diye, kurtlardan.
Gayret verir çiftçilerin kalbine
Tarlalar üzre uçan.

Allah kuşları çoğaltır
İmansız gökleri doldurmak.
Ağaçların korkunç yalnızlığı,
Kaybolur dallarda uçuşarak.

Allah kuşları çoğaltır
Nur gibi sabahlardan, nur gibi yere.
Yeniden uyanabilirler diye, karanlıklardan,
Kuşlar, sabır verir ölülere.

MERHAMET

Ve bu kadar karanlıktan sonra
Beni yere serdiği vakit.
Servilere kuşlar konacaktır.
Başka mezarlara ait.

Dururken şikâyetsiz, esrarsız,
Mermer ayaklarımda yaşamak.
Şekli terk eden bakirelerden,
Farksız; nedametsiz ve çıplak.

O kullanılmış kuşlar ürkecek,
Eğrilecek servileri... Nihayet.
Yükselirken hudutsuzluğa karşı,
Mezarımda susan merhamet.

ÖTELERDE

Nasibim kadar büyük memleketler
Çağırır beni uzaktan.
Aklıma gelen mavi mermer
Üşütür beni uzaktan.

Mesela yıldızlara ait bir haber
Ağlatır beni uzaktan.
Allah ki göklerden geçer
Anlamaz beni uzaktan

BAHÇE İÇİNDE EV, EV İÇİNDE DÜŞÜNMEK

I

Kim aldatmış bu kadar insanı,
Ki kimsecikler aldırmıyor ölüme.
Ölüm, ey göklerden büyük,
Sığdıramıyorum gönlüme.

Nasıl yaşamayı bırakmak nasıl,
Bir memleket mi bu, bir elbise mi ki?
Ben nasıl yok olurum, anlamıyorum,
Dünya yok olabilir belki.

Nedir, masalların, arzuların arkası,
Çocuk muyuz - Ah keşke çocuk olsak?
Mavi temaslar ellerde kalıyor
Ne çabuk kırılıyor mevsim denen oyuncak.

İnsanı oyalıyor yolundan,
Her yatakta bir sürü rüya.
Daha ötelere gidiyor gibi
Meyvalarda biten dünya.

II

Açın kapıları, bırakın işleri,
Toplanın köylere, şehirlere, ülkelere.
Ucu semaya değen ağaçları dinleyin
Düşünen başınızı koyup yere.

Ve bir şarkı söyleyin ki göklere karşı
Yıldızlar ve talihler işitsin.
İskeletler gibi dirilsin uzaklarda,
Bütün günleri herkesin.

Analar öldürsün çocuğunu,
Hayatını meçhullere devretti diye.
Babalar sıvasın toprakları
Yaşamak girmesin içeriye.

Hayır, kimse inanmıyor sözüme,
Ve bakıyor bana gülerek.
Yoksa bir ben mi yaşıyorum,
Yoksa bir ben miyim ölecek!

MEÇHUL ÇOCUKLARIN EL İŞİ VAZİFESİ

Oturmuştuk büyük masanın etrafına,
Babam gazete okuyordu, biz ders çalışıyorduk.
Hesap vazifesini aceleyle yapıyordum,
Vardı benim içimde başka yolculuk.

Nihayet sıra geldi babamdan çekinerek
Çıkardım el işi defterimi çantamdan.
Mektebe başladığım bir iş vardı nur gibi
Ki nur kesiliyordum aklıma geldiği an.

Masallar ve rüyalar gibi kalpler kesmiştim,
Elişi kâğıtlarının birçok rengiyle.
Renklerin arasındaki sevgiyi arayarak
Yapacaktım onlardan bir aile.

Birbirlerinden sonra çok güzel oldular,
Ellerim yanıyordu değdikçe onlara.
Kalpler, parlak, güzel ve bin hülyaya doğru,
Kalpler, yaşam gibi, Rabbim ne manzara.

Ve nihayet tembel dirseğimle dürttüm,
Çağırdım kardeşimi saadetime kadar.
O baktı ve hepsi baktı hayretle,
Kitapları terk edip hülyama karıştılar.

Artık elişi kâğıtları fazla mı parlıyordu,
Kalplerin zarif şekli daha mı incelmişti ne.
Annem bile çevirmişti başını,
Ilık odamızın bu tuhaf sessizliğine.

Ve babam birdenbire hissetti
Gözlüğünün üstünden süzdü halimizi.
Kızıyor gibiydi kitaplar bırakılmış,
Bana işaret verdi ablamın dizi.

Mavi damarları çıkmış kocaman elini,
Uzattı babam, bize doğru gülerek.
Aldı defterimi ve seyretti tatlıca,
Başını sallarken dedi: güzel gerçek.

Fakat düşmüş bir tanesi, diye devam etti,
O zaman biz güldük yaramaz ve çılgın.
Beyaz kalbi görmemişti ne tuhaf,
Hayretimiz ve neşemiz üstündeydi hayatın.

Ve bir gün bana baban öldü dediler,
Hissederken renkleriyle nasibim olan yurdu.
O el işini hatırladım, ağlayarak,
Acaba onlarda mı beyaz kalbi görmüyordu!

XII
Talih Açıklığı

TALİH AÇIKLIĞI

I

Selametlerle, şükürlerle uzaklarda,
Yapraklar kımıldamaz.
Denize ve nasibe iştirak eder
Sahiller daha az.

Uyanmak istenmez sabaha
Tembel bir çocuk gibi toprak.
Ve kaplar hayatı kendiliğinden
Var olmak.

II

Sevilen ağaçlar altından
Taşıdığımız büyük ve siyah ayna.
Geçer cahil hülyamız,
Gece yarısı uğruna.

Havalarda resimleri bozulur,
Çocukların ki sevdik.
Bizi nasıl uykumuzda terk etti,
Rabbimiz gibi gençlik.

İşte, bizim de talihimiz,
Bu harap olan yerde.
Yüzü saadetle parlayan,
Nesillerde.

MÜSLÜMAN

Yeşil tarlalarda buğday yükseliyordu
Ayak bileklerine kadar.
İştirak ediyordu hale kendiliğinden
Tespihimde yeşil taşlar.

Uzandık koyu gölgelerle kenarına
Saadet ve şükürle parlayan anın:
Büyük ve mavi bir su gibi
Karşımızda genişleyen havanın.

Vardı ki memnun oluyorduk,
Kalbe aşina bir şekil.
Daha derinlerden ve uzak,
Vakit ve sevda değil.

HAYRAN

Yüzümüz güzelleşir sabahları
Allahım ama ne güzellik.
Sokaklar hisseden vücudum nur olur,
Ama ne sokakları.

Eşyalar kımıldar geceleyin,
Allahım ama nasıl kımıldamak.
Bitmez tükenmez yaşamalar sezilir,
Ne kadar yadigâr ve ne derin.

Ve öğle üstü bir aşinalık başlar,
Allahım ama her şeye karşı.
Mesela gölgesinde mest olurum,
Allahım ne ağaçlar.

Sabah, neden sonra, duyulur bazan,
Neden sonra.
Ve bazıları mektebe giderler,
Allahım ama ne kadar yakından.

ŞAHADET

Rabbim, durmuşum aşk içre,
Aşikâr ola cevher.
Karanlığın bitmez tükenmezliği;
Uzaktan heykeller.

Durmuşum, büyük sular, kocaman yıldızlar altında;
Ellerimde meyvalarınız.
Hayvanlar gibi mümin,
Ve habersiz.

İSTİFADE

Rüzgârdan ve topraktan,
Hayır duasıyla babamızın.
Selam havasıdır ki kalbi rahatsız eder
Hatıralarda kalan.

Ve ne etsek vahşi
Ram olmaz meçhul dağlar.
Söyler gibi hal ile
Ağaçlar, geçmişi.

Garip aydınlığında denizin,
Gece vakti.
Hüznümüz gibi uzak ve sonsuz
Kuşlar sevinci içimizin.

BİR DAĞ DİBİNDE GECE VAKTİ BİRLİKTE YAPILAN RAKS İÇİN SÖYLEDİĞİM BAŞLANGIÇ

Kızlar ellerini koysun alnıma
Ki lepiska gibi uzasın saçlarım.
Çocuklar oynasın bahçelerimde,
Büyüsün nur gibi ağaçlarım.

İhtiyarlar okşasın kolumu,
Hakîm olayım onlar kadar.
Analar sırtımı sıvazlasın,
Rahîm olayım onlar kadar.

Ve kuşlar konsun avuçlarıma,
Duyayım gökleri uzaktan.
Ve rüzgârlar okşasın yüzümü,
Bileyim varlığı yaşamaktan.

Yıldızlar meçhulüm olmasın,
Nasibim, nasibin, nasibi.
Ve semalar geçsin başımdan,
Allah terk etmesin kalbi.

HALDEN ANLAYAN GECELER

Dolaşır meçhul semalarda
Güzelden ve uykudan önceler.
Ve devam eder hayata
Yuvalara çekilmiş serçeler.

Sonsuz aşinalıklar vakti
Fazla ışıklar gitti.
Bize büyük rahmeti
Halden anlayan geceler

LÜTUF

Bir çocuk kadar güzel olur.
Başını göğe doğru kaldıran.
Daha aydınlık ve sahi
Vakit, alnımızla bulutlar arasından.

Ve gök lezzetinden hisse alınmış
Kuşlarla, ağaçlarla, dağlarla beraber.
Kalmamış ruhumuzun ağırlığı,
Ne düşmanlık ne zafer.

Aşk ve aydınlık uykuda,
Sağır göllerden saadeti duyulur şarkımız.
Nasibin saadeti iner, nur gibi.
Daima ve yalnız.

TANRIMA

Gökler bugün de uzaklarda,
Yıldızların gittiğini arz ederim.
İnsanlar başladı çalışmaya,
Güneşin doğduğunu arz ederim.

Sular yine nur kesildi
Yapraklardan geçti aydınlıklar.
Çiçekler açıldı dünkü gibi,
Isındı hiç eksilmeyen rüzgâr.

Gecenin lanetinden bir daha kurtulduk
Çöktü eski aşinalık evlere.
Deniz yeniden mavilendi
Ve bazı gemiler çıktı sefere.

Doldu bir selam gibi perdelerden,
Sonrasızlığın bilinmez vakti.
Koyuldu başaklar sararmaya,
Askerler talime gitti.

Gökler bugün de uzaklarda,
Kuşların uçtuğunu arz ederim.
En büyük sessizlikler arkasından,
Kalbimin vurduğunu arz ederim.

YAŞAMAK SULARINDA GÜZELLİK

Bahçeler nur içindedir
Bunca nedamete bedel.
Açtı, arzular içinde gözlerini,
Göklere doğru heykel.

– Kondu mübarek kuşlar gündüzüme
Nasıl aşinadırlar her sözüme.
Allahım bir bak yüzüme,
Sen mi güzel, ben mi güzel?

BAŞKA

Maviliklerin toprağa değdiği ülkede,
O sevgiler ki yolculuklardan.
Sonsuz mevsimler hatırası,
Altın meyvalar gibi ellerde bir an.

Kuşsuz ve gölgesiz akşamlar altında
İki olmak, üç olmak, dört olmak ihtiyacı.
İz bırakmış buralardan geçerken
Allah'ın çöllerinde kaybolan hacı.

Ağaçlar yaprağından habersiz
Yapraklar ki bahara namütenahi uzak.
Geceden ve uykudan sonralar,
Camdan ve ışıktan toprak.

Yıldızların görünmeyen taraflarından,
Manzaralar, dünyaya ait manzaralar.
Açık denizlerin susuzlukları,
Yalnız kirpiklerde yaşayan ince rüzgâr

Dostun ve kardeşin ve annenin bittiği yer,
Vücudun düşünmeye varması, yataklarda.
İlk insanların Allah'a şükrü,
O mavi mesafeler ki durur başaklarda.

Sezmek, gökler gibi, hayatı uzaklardan,
Bütün çocuklara selam vermek.
Bilinmeyen bir hat üzerinde,
Gezmek memleketleri, hayret ederek.

Hayır, keder değil bu, ölüm değil,
Sular gibi duyuyorum, hatıraları.
Rabbim, bana nasıl nasip ettin,
Bu hayatı ki yaşamaktan ayrı!

SEVAP

Memnun ağaçlarda, memnun kuşlar
Ve mavilikler daha uzaklardan.
Taze ve ağarmış mevsimlerin vakti,
Uykular içre akan.

Sonsuzluğun garip sessizliği,
Aşina, eşyadaki nur.
Meçhul kimsesizliklerle uzanmakta
Dağlardan akseden huzur!

Sabahları, yorgunluk sabahları,
Daha tenha ve derin.
Ve daima devam etmekte
Güzel yoldaşlığı nasibin.

Yıldızlar rahatlıklar verir
Geceler içinden memlekete.
Şimalin bitmez aydınlığı,
Gemiler ki erişmiş selamete.

İnsanlar ki yarı geceleri bulmuş
Lamba yakmayı unutmuşlar.
Ve yaşamak, sen ne kadar büyüksün,
Memnun ağaçlarda memnun kuşlar.

KOMŞU EVLERE HAYRANLIK

Komşu evlere hayranlık,
Ne güzel nur içinde uykulardan.
Serin bir vakittir ki uzaklarda
Kalbe nedametler gelir, sulardan.

Neler saklıyor perdeleri
Garip ve çiçeklerle süslenmiş,
Duaları, yıldızlar, duaları,
Göklerim kadar geniş.

Nasıl devam eder yalnızlığım
Bahsedilmeyen duygulardan.
Ve konar çirkin kuşlar saçaklarına
Gece yarısı, uğultulardan.

Hatıralar gibi Allahım, hatıralar gibi,
Birbirlerine ne kadar aşina.
Öyle hacimler ki huzur verir
İnsanın ruhuna.

Komşu evlere hayranlık,
Bir çocuk ki kalbim, korkulardan.
Uçmak üzere olan lahzalar,
Mermerden ve arzulardan!

GÜN İHTİYACI

Günler, meçhul manzaralarla dolu günler
Meçhul ölülerin bakışları.
Biraz içerde biraz dışarda kalır insan
Duyar gibi gariplik rüzgârı.

Günler ne kadar aynı olursa olsun
Daima yenidir sabah kuşları.
Geceleyin zamanı ve mevsimi kaybeder vücudumuz,
Ve günler verir bize saati ve baharı.

Günler, sevgiyle, istekle, hasretle;
Ve günler bilinmeyen bir denizin dalgaları.
Yüze semaların gölgesini düşürür
Öğle vakitlerinin görünmeyen çınarı.

Günler, birbirini çeken kafiyelerdir,
Aşkın kâinatında yaşatır anlayanları.
Avuçlardan bir gölge gibi uçar seneler
Bir iki gündüz kadardır ömrün bütün varı.

Aksisadalar gibi sonu uzar günlerin,
Başlar gelecek günlerin şarkıları.
Öyle damlalar ki elmastan ve semadan
Günler, Allah'ın damlayan pınarı.

Ve günler bir ihtiyaçtır ki
Çiçekler ve yağmurlarla verir uzakları.
Açar, ölmemek isteyen ruhuma
Hayat denen diyarı.

RAHAT DAĞLAR ARASINDA

Rahat dağlar arasında
Ağaçlar ve sular.
Çocuğum uykum geliyor
Rahat dağlar arasında.

Kalmışım ellerimde nur
Vaktin heykeller gibi durmasında.
Çocuğum aşka ve meçhullere ait
Rahat dağlar arasında.

Kuşlar nasibimi almış,
Uçar, hatırasında.
Çocuğum korkuyorum Allah'tan
Rahat dağlar arasında.

EMANET

Nedir bu hayat içinde,
En güzel ve daha emanet?
Geceler örttü kapımızı
Kuşlar sabaha emanet.

Almaz oldu hatıraları oda,
Kalmadı düşüncelerden fayda.
Biz uyuyoruz bu akşam da
Nasip, Allaha emanet.

ŞÜKROLSUN

Şükrolsun Allaha ki otlar çıkar topraklarda,
Doğar yıldızlar, gece inmeden.
Gemiler kalbe verir enginleri,
Bir uyku içindedir karanlıklarda beden.

Minareler uzanır altın göklere;
– Altın dallara uzanan çocuklar.
Işıklar kaybolur derin sularda;
– Bitmek üzere olan yolculuklar.

Bir araba geçer sokaklardan daima,
Bir kuş uçar, haber vermeden.
Ölüler, bir daha uyanmayanlar,
Kahramandır, düşmana hücum eden.

Adamlar ki birbirini selamlar
Ve getirir ninniler, sabahları.
Gökler geleceklere uzanır
Büyür kâfirlerin günahları.

Şükrolsun beyaz taşlar arkasından,
Aziz bulutlara, aziz rüzgâra.
Çekilip bir fecir vakti kadar,
Şükrolsun, başaklara.

YENİDEN DİRİLECEĞİMİZ GÜNE DOĞRU

Verin benim çiçeklerimi
O topraklardan ki sevmiyorum,
Sezmektedir yadigâr bir vakit
Meçhul manzaralarda ruhum.

Muhteşem ve samimi gökler
Anlaşılmaz karşı sahiller gibi
Ve nedir ki birer birer dağıtır
Akşam karanlığında nasibi.

Çocukların, uyumak üzere çocukların,
Kalplerindeki garip dünya.
Ki iştirak eder,
Yaşama.

Sularla beraber yıldızlar
Ki uzaklaşılmaz, seslerden.
Lahzalar, hatıralar üstünde,
Salkım söğütlerde serinleyen.

ŞU GÜZEL ARZ ÜZERİNDE

Sizin çocuklarınız olacaktır
Oynayan ve konuşan.
Vaktin, gökler arkasında,
Sular gibi duyulan.

Sizin ağaçlarınız olacaktır
İnsandan anlar gibi.
Mevsim sabırla konuşur,
Kuşlarla beraber, nasibi.

Sizin evleriniz olacaktır
Binbir şekil.
Şu güzel arz üzerinde,
Hülya değil.

MECLİS

Şehrin ihtiyarları toplandı
Büyük ve aydınlık dairesinde gölün.
Uyandı sularla beraber
Fikri ve hayatı gülün.

Dağlar ağarmıştı uzaktan,
En yüksek, körler gibi tenha.
Fark ediliyordu ömürle vakt arasında
Yaşamak biraz daha.

Yok, bu Allah'la dolan aynada yok,
Eski saatlerden eser.
Garip ve güzel bir ısrarla
Gelecek günlerden bahsettiler.

RABBİM BİR GÖK VERDİN Kİ BİZLERE

Rabbim bir gök verdin ki bizlere
Rahatlanır kalbimiz her an yeniliğinden.
O kadar sade, aydınlık, sonsuz,
O kadar kendiliğinden.

Rabbim bir gök verdin ki bizlere
Anlamaz sadakatini düşünceler.
Bunca yıl bizi memnun etti
Daha da eder.

EVLİYA

Garip ve meçhul muradında
Evliyaya mum adamıştı komşum.
Nasıl güzeldi, rahattı ve tenha
Benim evliya olduğum.

Nasıl karanlıktı varlığımda
İnanmak, susmak,
Büyük mermerler ve geceler için,
Muhakkak.

NESİLLERE KARŞI

Lahzalar uçtu, geride fakir vücudum,
Altın meyvalardan sonra korkunç dallar.
O lahzalar ki nesillere devredilmiş,
O meyvalar ki durur bahçelere kadar.

Parlar karanlık içinden
Sofralarında ekmekleri.
Nasıl malum olur, Rabbim, bazı hastalara,
Bahar gelince ölecekleri.

Unutmamış uzak vatanları
Bu kuşlarda ki ne var?
Unutmuş perişan çobanlarım
Hangi şarkılarda uyurdu koyunlar.

Evlerin saadetinde camlar,
Namussuz ve zeki.
Ve hayata, talihe, kalbe,
Değil ki...

Günlerde ve daha mavilerden,
Aşkımız gibi sade.
Yıldız ışıkları değil, sular değil,
Alışkanlığında hüzün duyduğumuz şey.

DAHA

1. baskı: 1943

I
Üçüncü Halim

KABUL

Ben üçüncü Halim, haşmetli ve mukaddes
Padişahlar Padişahı.
Benim beyaz ellerimden başlar,
Tebaamın sabahı.

Götürür hararetimi meçhul bakirelere,
İçinde durduğum an.
Vakti lezzetle keşfettim.
Devamımdan.

Hikmetime uzanmış
Cihanın her buudu.
Vücudumla rahat
Saraylarımın vücudu.

İlmi şiiri zaferi azat ettim
Büyük kartallarla beraber,
Karalar ve denizler üstüne
Memnun olsun nesiller.

Gökler başıma mahsus
Karanlık ve mavi.
İki sonsuzluk halinde
Aşkım kanıma müsavi.

Asil sıhhatte güzel ve mutlak,
Aklın yettiği kadar.
Ben üçüncü Halim, siz kimsiniz,
Dağlar taşlar?

KULE

Rahatım kolayım mütemadiyen.
Sulardan nesillerden ormanlardan ziyade.
Aşka ve havaya temas eder,
Kanım, dudaklarımda bade.

Nereye baksam eskiden tanıyorum.
Gül gül, diyar diyar.
Sıcak iklimlerin kadınları,
Ki benimle bahtiyar.

Ben miyim yanan, onlar mıdır,
Nedir bu binlerce mum,
Şaşırmışım muhteşem avizeden,
Hangisi daha malum?

Duyuyorum, yıllardan beri sesini,
Hazinelerim sayılmakta;
Güzellikler ve hürriyetler için,
Altın lahzalarla uzakta.

Arabamı siyah atlar mı çekiyor
Daha hızlı,
Gökleri yıldızlar mı götürmekte
Daha yavaş!

MÜLK

Azametimle büyük
Dağlar ve çoban,
Yükselir bitmez tükenmez bir şey,
Beyaz hayvanlar arasından.

Azametimle rahat ve bahtiyar,
Sularda vakit,
Bütün tebaamla birlikte civarından,
Sevda içinde geçtik.

Azametimle sonsuz,
Senelerce yaşayanlar,
Karanlıklar değil, yıldızlar değil,
Askerlerimin öldüğü.

DAVET

Namaza gidiyorum, alay dizilmiş
İhtişamımla uzuyor yollar.
Bazen davet eder kölelerim hayata vücudumu:
"Mağrur olma Padişahım, senden büyük Allah var..."

Vakti altın gibi serpiyorum,
Kapışıyor genç, ihtiyar.
Suların ve kuşların sesleri yanım sıra:
"Mağrur olma Padişahım, senden büyük Allah var..."

Ben ki kıtalar fethetmişim, nesillerden,
Ben ki cihan kadar.
Gündüzün bittiği yerler karanlık:
"Mağrur olma Padişahım, senden büyük Allah var..."

AĞAÇ

Kahramanca yaşadığıma dair,
Daima güneşe doğru
Parlar gecenin siyahlığından,
Toprakla insan arasında olduğu.

Ağaç, serin rüzgârlar verir daima,
Kökünden geçerken sular.
Aynı mübarek huzur içinde,
Yeşil verir ağaç, evliya kadar.

Kuşları yıldızları halkı rahatsız etmiyor,
Cesur ve nazik, rüyasında.
Asaletim kadar güzel,
Müddetler sevdasında.

Meyvelerle dolmuştu, düşünmekten,
Bütün aşk ve bütün gençlik
Elmas taç alnımızda,
Altından geçerken eğildik.

Hücum, nebati istikametlerle hücum.
Hücum sonsuz devirlere.
Geçmiş, gelecek ve muhakkak ki mevcut,
Hücum bin kere.

Akıllı bir vezir gibi bana şahadet eyler,
Hayatta, ölümde muhteşem.
Havaya, yani en güzele,
Yaklaşır dallarıyla düşüncem.

PADİŞAHLAR YAZISI

Havada, vaktin yaşamasından uzak,
Bazı kuşların hayatına dair.
Zengin uykuların parlamasından
Rüya içinde uyanmak.

Havada, şekillenen gece,
Yıldızların sonsuz köşelerinden.
Ve neslin büyüyen daireleri,
Harbe doğru senelerce...

Havada, gelip geçtiği sevdaların,
Meçhul üzerinden;
Ağarırken muhteşem çizgisi,
Sıradağların...

MEYDAN

Sessizlikle ve lezzetle galip,
Hayata, payidar olduğundan.
Dağıtır vakti yerlere göğe,
Muhteşem saraylarımı itiraf eder.

Sular mı zapt etmiş bahçeleri
Yeşilin hürriyeti rüzgârda.
Geceler ve gündüzler ki bir çağlayan,
Birleşir yıkandığım menbada.

Söyler eski devirler bekâretini
İhtiyar olur gençlik.
Rüyasını uzak denizlerin,
Ticaretle aldık, nutukla verdik.

Karanlık sokaklardan ve hatıralardan sonra
Güzel sonsuzluklara açtığımız işaret.
Görür birbirini endam aynasında,
Dört cihet.

Ağlayan mı var, karanlıklar üzerinden
Herkes dönerken evlerine
Uykusundan, ekmeğinden evvel,
Bir ölüm haberine.

Tebaamla beraber aradık meçhulü,
Şehrin her yerinde hükümler arasından.
Daha büyük bir tahta açık,
Göğsümüz ellerimizden ve meydan.

VERASET

Giyinmişim daha fazla yaşamaktan
Güzellikler hakkında süslenmişim.
Selamlıyor şahane edamı,
Halk ve yıldızlar uzaktan.

Yeşil, iri zümrütlerle taze,
Yavaşlığı kadar rahat,
Vaktimi tazeler mütemadiyen
Kuvvetli köleler elinde büyük bir yelpaze.

Güneşle dolmuş avuçları
Parama uzananların.
Geldiğim ve gideceğim hazine,
Yolumun uçları.

Kürküm cesur civanlardan kinaye,
Gözlerim, karanlıktan.
Kadınlarımın beyaz omuzlarında parlar
Aşka verdiğim paye.

Taşlarla yükseldi rüyam,
Nesillerce sonraya.
Dağların meçhul intizamıyla hür,
Şehirlerimde intizam.

Bu hal üzre mesudum ziyade
Şanla, şerefle mesut.
Gelmiyor uzaklardan,
Beklediğim şehzade!

FERMAN

Kimse uyumayacak, bu gece ülkemde,
Bir kere bir bin eder.
Parlamasıyla beni rahatsız etti,
Hesaptaki davetler.

Sabahlara kadar alim olacağız
Yıldızlar ve karanlıklara dair.
Elleri mi dokunmuş eski padişahların
Kitapların kenarında yaldız?

Herkes avuçlarını doldursun taş, toprak, rüzgâr;
İştirak etsin, kâinata, mübarek.
Mübarek sabah dalları altında
Beyaz oluncaya kadar.

Biliyorum güzel şeyler aşk ve ölüm hakkında
Zümrüt havuzlardan, mermer hamamlardan.
Ki kurulacak sadece, biliyorum.
Ülkemden daha büyük bir devlet, yakında.

Münadilerle ilan ettiğim ferman
Yaprakların yeşilinde aşikâr;
Geçsin etrafına çizilmiş daireyi,
Hayatına inanan.

Karanlık ve iri harfleriyle okunmuyor gök,
Sultan olsam da korkuyorum.
Herkes bu gece yaşasın benden,
Yaşasın namıma.

AVDET ALAYI

Sen de gel, senelerce evvel beraber
yaşadığım, Sularda ve bazen rüyada.
Kadınlar, saraylar, silahlar,
İntikal etmeden evlada.

Yürürken tebaam, pişman değil,
Peşim sıra saf saf.
Yolculuğumla büyür,
Dağlar bulutlar her taraf.

Sen de gel karanlık, sen de gel,
Kansın avizeler mumdan.
Ki daima rivayet etti
Gece kuşları huzurumdan.

Daha büyük ateşler yakmak için,
Zafere doğru, sen de gel.
Meryem'in bittiği yerde
Ağaçlar ve heykel.

Aşk içinde, hiçbir şey götürmeden,
Sual etmeden, vedasız;
Acayip, güzel ve asude,
Vücudun tenasübüyle yalnız.

Beyaz avuçlarıyla alkış tutarken sessizlik.
Sen de gel toprak, binlerce dönüm.
Sen de gel, saltanatımla birlikte,
Beyaz kartallar üzre ölüm.

II
Hayvanlar

İNEK

İnek diyordu ki kadının elleri ne güzel,
Sütüm kadar beyaz.
Sıcak bir rüyadan uyanır memelerim,
Tutuyor mu anlaşılmaz.

Kır çiçeklerinden, dağ havasından,
Eve doğru yürüdükçe
Aşk uğruna bereketle yaşadım,
Bütün gece.

Kap dolar, çoluk çocuk sevinir,
Başucumda, hayretten;
Sarı gözlerimi yumuyorum
Verdiğim saadetten.

UYKU

Hayır, ben hayvan değilim, uyuyamam,
Her gece.
Kanım bana yetmez,
Yaşamam büyüdükçe.

Başka mevsimler daha yeşil,
Sular da aksi.
Muhabbetle parlar içimde
Gökten gelen aydınlığın neşesi.

Lazım, saatler üstüne
Gül yahut çiçek.
Lazım, gece karanlığında
Daha sıcak yerlere gitmek.

VAHŞİ

Nerde benim tüylerim, nerde yüzüm,
Bu gece karanlığında;
Kanımı ölümüme çekiyor,
Dağlardan gelen sevda.

Ses değil saçlarımda, gece değil,
Başka bir yaşamak.
Dişlerimde havanın lezzeti,
Daha sıcak.

Hangi güzel hayvanların aksi,
Yıldızlarda sularda parlayan.
Kimlerin yeşili geçmekte
Dev cüsseli ağaçlar arasından.

Gelmişim yârin kapısına
Asırlardan beri sağ salim.
Bir sonsuzluk ve bir aşk halinde,
Vahşiliğim.

AYNA

Dağların, vahşi dağların,
Hayali ben.
İnsanlardan evvel, sevdaların,
Misali ben.

Arslan geriniyordu
Kartal yükseliyordu
Ahular geziyordu
Misali ben.

HATIRLAMA

Siz mandalar, sabırla kuvvetle
Ağırın yavaşı.
Sıcak gecelerin parıltısında
Kâinata karşı.

Siz mandalar, beni muhabbetle kabul ettiniz,
Beraberce gömüldük sulara
Binlerce sene evvel,
Binlerce sene sonra.

TERK

Ben senin kardeşin değilim, çekil git,
Kurt ve kuzu halinde hayvan.
Büyük bir aydınlık görür gibi,
Ne bakıyorsun yüzüme hayran?

Ben konuşuyorum senin sözün yok,
Ne Allah'a ne dosta.
Mevsimlerin haricinde, kâfir,
Bürünmüşsün bu muhteşem posta.

Ben düşünüyorum, senin rüyan yok
Şekil ve aşk misali.
Sarmamış vaktini geceleyin
Binlerce neslin hayali.

Buluşacağız sularda havalarda
İkimiz de mahcup.
Büyük hayatıma başlayacağım,
Seni şefkatle uyutup.

ATLAR

I

Araba çok ağır dostum
Göğün mavisi dolunca.
Taze ekmek taşıyoruz
Bir uçtan bir uca.

Bazen uyuruz yürürken,
Olur yükümüz daha az.
Rüyada arpalar büyür ama
Rüyada karın doymaz.

Gün biter bütün eşyada,
Başlar gecenin affı.
Huzur verir içimize,
Çalışmanın insanlık tarafı.

ATLAR

II

En önde, en ilerde yaşadık,
Gençliğin ve sıhhatin en güzel vakti.
Ayrıldık mensup olduğumuz yerden
Kanımızda meçhulün lezzeti.

Hücum ettik, yeşil düzlükte kaybolduk,
Şehvetle zaferle birer birer
Sonsuzluğa doğru,
Bütün nesiller.

KÖTÜ

Ben seni tanıyorum, bir gece geldin,
Çırılçıplak.
Sordun aşkın sonunu
Boynuma sarılarak.

Parladı üstümüzde ışıklar,
Semadan gelen izin
Arz etti tüylerim lezzetini
Karanlık neslimizin.

Hissettik seni, hoşlandık,
Kabul etti hayvan düşünceyi.
Büyük sevgin muzaffer oldu
Sabaha kadar.

Tarihten önceki yüzler,
Şimaller üstünde acayip
Bütün hislerden evvel,
Bütün hatıralar gaip.

Sabahlara kadar ağladın
Hayvanlar ve insanlar halinde, muhabbete.
Hep aynı pişmanlık,
Kaybolan vakte.

SİNEKLER

I

Gel hemşerim, güneşe karışalım,
Geceden ve hüzünden azade.
Bize yalnızlığını versin
Herkes, daha ziyade.

Uykusu bal gibi tatlı,
Yüzünde gezelim, yorgun bir fakirin.
Kanını emelim alnında
Ölüm hakkındaki fikrin.

Biz, insanlara ve eşyalara hayran,
Biz, her zaman kovulmuş.
Ceddi, şahinlerle, kartallarla beraber
Bir lahza kuş!

Küçük hayatımızda bulunmaz,
Kin, gurur,
Küçük hayatımızda ve bir cam üstünde,
Aydınlığın rüyası bulunur.

SİNEKLER

II

Ne varsa, kitabın ve yazının içinden,
Alnımıza yüzümüze.
Anın en yeni lezzetini,
Tarihin en eski devrinden.

Kurtulmuşuz, eşyalardaki kinden
İnsanlar civarında.
Başka bir varlıkla dağılmışız,
Hoşnutuz güzelden ve çirkinden!

SİNEKLER

III

Bedava lezzetinde şehrin
Samimi ve tembel.
Âlem içinde rezil olduk
Sevdamıza bedel.

Belli etmişiz güneşi ve geceyi
Çoluk çocuk yüzüne,
Kimse saadetinin farkında olmaz
Biz uyandırmadan evvel!

SİNEKLER

IV

Bize de ver çoban kardeş,
Koyundan, sütten.
Bize de ver kasap kardeş,
Ciğerden etten.

Bize de ver keman kardeş,
Sessizliği sesleri.
Bize de ver âlim kardeş,
Sonsuzluk için fikri.

BİR ÇARŞAMBA GÜNÜ

Hasta hayvanları sevmiyorum
Uyumaz ve yem yemez.
Onların kırmızı manzarasıyla karışır
Eski hastalarına, herkes.

Uzaklaşır, bütün şehir, bütün aydınlık.
Unutulmuş havaları çalar bir saz.
Hasta hayvanları sevmiyorum
Salıyı, çarşambayı anlamaz.

ULUDU

Uludu, siyah gözlü cesur hayvanlar,
Yıldızlara karşı, saadetsiz.
Başka hayvanlar muradında,
Kaybolmuş kadar.

Parlarken kan gibi dişleri
Karanlıklara açık ağızlarından,
Hayatla büyük aşikâr
Yaşamakla eğri.

Lezzetini koyunun, esmesini rüzgârın,
Uludu, sevabına.
Korkumuzu, aşkımızı,
Ve uykusunu suların.

KARANLIKTA YEŞİL

Büyük dağlar karanlığında
Uyanacağım, gizli ve yavaş.
Hava ile beraber,
Yıldızlarla sırdaş.

Acayip hatıralardan belirecek
Rüya ve aşk üzre mevsim.
Büyük dağlar karanlığında
İstediğim kadar ot yiyeceğim.

HAYVANIM YOLU TANIYORDU

Her gün aynı yollardan dönerdim,
Hayvanım yolu tanıyordu.
Verirdi kalbime gurur ve ferahlık
Benim için çalışan vücudu.

Böylece hangi meçhule gireceğim,
Ki elimde, bir tek buudu.
Bahçeler askerler milletler arasından,
Hayvanım yolu tanıyordu.

III
Harman Yeri

BAŞAK

Bana ait büyürsün
Buğday gibi su gibi.
Şehirler uzağında
Asker uykusu gibi.

Gece değil, kendi uyanıklığım,
Işığa lazım olan.
Ses verir, ateşime bahtiyar,
Dişi kurtlar, dağlarından.

Naz eder, aşkın naz eder,
Gelinler misali.
Ben nasıl diyem
Bu büyük hayali.

KÖY VAKTİ

Ektik, biçtik, sıdk ile,
Ecdadın terk edilmez âdeti.
Hep aynı toprak üstünde
Başka havalar saadeti.

Kızanlar okuyup yazıyor
Çoğaldı kuşlar ve bereket.
Gayrı diyeceğimiz yok,
Hak muammer etsin devleti!

YÂR İÇİNDE

Yâr içinde, yâr içinde,
Haber yok yârdan.
Mektup taşıyan kuşlar
Geçmiyor havalardan.

Yâr içinde, yâr içinde,
Durmuşum, karanlığın ve dünyanın ucuna.
Gecelerim kına değil
Yârimin avucuna.

Yâr içinde, yâr içinde,
Sudan yumuşak, ışıktan güzel.
Dağları uyandırdım
Kendi uykuma bedel.

VÜCUTSUZ

Ağustosböceği ovadan büyük
Ova biter, o bitmez
Söyler yıldız kırıklarını, gölde,
Talihten nefes nefes.

Karanlık çekilir otlara ağaçlara
Şehvete terk edip havayı.
Ve kaplar acayip çehreler
Upuzun, simsiyah aynayı.

Dalmışım büyümesine nakışların
Uykumda kadın yok, aşk var.
Dalmışım topraktan gelen vakte
Dağ yok, rüzgâr var.

AY IŞIĞI

Ağaçların suların çizgisinde
Efsaneler gibi bir ışık.
Serinlikle serpilir içimize
Gök ve toprak, karışık.

Esrarlı kuğular gibi gelmiş
Dağın şehre selamı.
Vehm içinde nefes nefes,
Aklın ve rüzgârın hitamı.

Acayip kandiller karanlığında
Serapa ve yalnız.
Beyaz mendil ki koptu
Evliyanın türbesine bağladığımız.

İpek devamı yıldızların
Zamanda saltanat.
Körlerin büyük dünyasına
Allah'tan gelen imdat.

Ay ışığında rüyasına müsavi
Herkes.
Ay ışığında ekin büyür, dağ büyür,
İnsan büyümez.

KINA

Biz kızlar, tarlada ve inek memesinde,
Lezzetle elde ettiğimiz nimetler.
Bir gece vakti kına yaktık
Ellerimiz ki rüyaya temas eder.

Biz analar, acayip ve mahrem,
Ak düşmüş ziyade.
Bir gece vakti kına yaktık
Saçlarımız ki sonsuzluk âlemde.

TARLADAN DÖNMEK

Sarışın bir hal içinde
Rahat olmuş, emin olmuş.
Çizmekte onların rüyasını
Büyük dairesinde kuş.

Peşinde çoluk çocuk
Güneşten ve kandan haber.
Nesillerin tecrübesinden sonra
Eğri büğrü aletler.

Verir çalışmanın hayretini
Vahşi bahçeler hatırasından,
Çıplak insanlara dair
Acayip yemişlerle malum olan.

Ağır arabalarla geçti
Günün beyazlığı ve buğday.
İçinde bulunacağımız vakte doğru
Daha kolay.

DAĞ UYKUSU

Lezzetle titredi kamış
Bahar kökleri arasında,
Havayı ve yeşili az seven.
Lezzetle titredi kamış
Suda yerin sessizliğinden...

Çoban anlattı yalan yanlış
"Ay gibi beyaz, fidan gibi uzun,
Köpek kadar cesur, koyun kadar iyi."
Çoban anlattı yalan yanlış
Dağda gördüğü periyi.

Siyah devler mi yaralanmış,
Uzaklarda ve kahraman.
Yapmıştı bize sultanlık,
Siyah devler mi yaralanmış,
Parladı suda, karanlık.

AYRAN

Köy, ölmekten yaşamaktan önce,
Toprakla münasebet.
Uykudan daha mahrem
Sessizliğindeki lezzet.

Sarı öküzlerin çektiği arabada
Müstesna ve yalnız;
Hangi bahçelere ait
Akşamlara kadar taşıdığımız.

Köyün havasında buğday,
Suyunda yeşil.
Beni bunlar yâd etsin
Başkası değil.

KAVAK

Her zaman bir suyu haber verir
Her zaman uzaklarda.
Her zaman uzun
Her zaman rüzgârda.

Tamamlar meçhulün manzarası
Temasıyla fikirden.
İnce endamında aşikâr
Yeşilde olan biten.

Her zaman şırıl şırıl
Yaprakları sular şekli.
Söyler havanın mavisine
Garip âşıklar misali.

KALAYLI TAS

Kalaylı tasın gözü var
Görür karanlığı önce.
Bana aydınlık verir
Uyandıksıra, bütün gece.

Kalaylı tasın ayağı var
Düşmez.
Onun cesaretine iştirak eder
Herkes.

Kalaylı tasın aklı var
Ninemin saçından uzun.
Yoğurdu leziz etti,
Bizi memnun.

BUĞDAY

Buğday getirdim uzak tarlalardan
Sarı öküzle ortak
Öğüt değirmenci buğdayımı
Suları çağırarak.

Tane tane milyonlarca sayılmış
Bitmez tükenmez lezzeti.
Bütün nesiller üzre
Evliyalar kuvveti.

İnsanlar! Öküzler! Sular!
Ebemkuşaklarından geçelim
Bir hevesin parıltısında,
Buğdayı terk edip gidelim.

IV
Askerlerim

NÖBETÇİ

Bölükte bir ben ayaktayım,
Dünyada bir sen.
Yârim, gör nasibimi
Sulara eğilirsen.

Yârim, havalar boşaldı
Kuş gibi göçtü günümüz.
Bırak, kılınsın gayrı,
Çocuk oyunlarında düğünümüz.

Kaplar ayrılığın dağları
Gece gibi gelir yasın.
Yârim, yat borusu çaldı
Yatasın.

MEKTUP

O kadar çok dizildik
Sanki dizildik rüyada.
Sol elimizde rüzgâr,
Tüfek sağda.

Köyümüz gerilerde kaldı
Kitaplarda yazılan sevdada.
Düşman mıdır, dost mudur,
Sulardan gelen seda.

Sabah, mavi bir gök,
Belki havada belki dağda
Geldi beklenen mektup gibi
Anadan evlada.

AYNI

Sudan havadan topraktan
Aynı istikamet aynı huzur.
Beraberliğin büyük saadeti
Üç buuduyla vatan his olunur.

Parlak vaktin mavi gülümsemesi
Nesiller arasından.
Cesaretle birleşmiş
Maden ve hayvan!

Aynı kıyafette binlerce asker
En önde sancak.
Belki bugün, belki sonsuz zamanlarda,
Binlerce var olmak.

MADENLERLE BERABER

Akıyor, siyah ve büyük nehirlerle,
Hayatları, uzaklardan.
Halin altın ağırlığı
Omuzlarında kalan.

Anlamışlar gece lezzetini
Sessizliğin sızmasından sonra.
Büyük bulutlar verip,
Oyuncaklara.

Karanlıkta, en uzak fikirlerden,
Ateşe ve rüzgâra ait.
Meçhul bir talih gibi parlıyor,
Askerlerimin silahları.

MATRA

Yürürler daha büyük memleketlere,
Memleket şarkılarıyla beraber,
Düşmanı ve araziyi tarif etti
İlerden gelen haber.

Yok, dağlardan başka,
Ovalara hitam.
Ağaçların yeşilinde
Ve rüyalarda intizam.

Dalgalanmayan şafaklar hakkında
Akıp giden vücut.
Vakitleri mevcut değil,
Suları mevcut!

ASKER VE GÖMLEK

Beyaz gömlek başkadır sabahta
Rüzgâr kadar taze, aydınlık.
Büyük nesiller içinden,
Biz çıktık.

Beyaz gömlek başkadır çamaşırda
Yıkadıkça yıkayasın gelir.
Dağlar ovalar tenhalığından
Ne mektubun ne yasın gelir.

Beyaz gömlek başkadır karanlıkta
Nişan verir, sonsuzluktan.
Anamız ve sevgilimiz
Evimiz gibi kalan.

SAAT

Havaları uzaklara götürür
Attığımız kurşun.
Rüzgârdan ve yeşilden belli
330'da doğmuşum.

Vakti gagasından almışız
Bir sabah vakti, bir acayip kuşun.
Ne kadar güzel işliyor
Şimendiferli saati çavuşun.

TEKMİL

Tekmil verildi eksik değil,
Kan ve rüya.
Cesaretimize açık
Bütün meyveleriyle dünya.

Masallar gibi iç içe,
Uzun bir şekil.
Silahları şüpheleri
Eksik değil.

Bir hizada dizilmişler yaşamaktan
Devam verirler gönlüme.
Aynı miktarda temas ederler,
Aşka Yıldızlara Ölüme.

V
Orman

ORMAN

I

Başlangıç

Var, toprakta koku, kokuda yeşil,
Yeşilde kuvvet.
Sonsuz nesillerin hatırası,
Var elbet.

Var bilinmeyen hayvanlar
Nefes nefes, gölgelerinde.
İlk mevsimlerin nakşı,
Meçhul üzerinde.

II

İlkaha dair

İlkah zamanıdır, açmış bakireler gözlerini,
Sun bade.
Karşı dağların ardına doğru
Çobanlarla, koyunlarla istifade.

Toprağın deliler gibi fışkırdığı,
Topraktan.
Devam eden şefkat
Senelerce senelerce uyumaktan.

Nebatlar, daha büyük nebatlar,
Resimler âleminde resim.
İnsanların duyduğu
Hayvan değil, mevsim.

Bir uzanma, kendiliğinden,
Belki aşka, belki havaya.
Büyük geceler hali
Ateşler gibi parlamaya.

Sebep yok sevincine vaktin
Su yok geçen.
Karışır nebatlar hayatına
Vücudun beyazlığı, kendiliğinden.

Genişler arz üzerinde
Toprak altının rahatı.
İlk insanlardan gelen
Masallar saltanatı

Göller saadetiyle girmiş
Çıplaklar, uykudaki hevese.
Aziz olmak tekrar
Malik olmak nefse.

Yaşamanın yavaşlığı arasından
Geç nasibim, geç.
Toprakta rüyam parlıyor
Yeşil kadar genç.

III

Sessizliğe dair

– Aldı su Aynı yerde kaybettik
Sonsuzluk hayalini.
Uyusun da büyüsün
Ninni.

– Aldı hava Yeşil mi büyük mavi mi,
Renk renk hatırlamalar.
Sadece bunu arayacağız
Karanlığa kadar.

– Aldı kuş Güller içinde hülya,
Hülya içinde mevsim.
Bir dişi kuş halinde
Geliyor kendi sesim.

– Aldı rüzgâr : Ya ben kımıldıyorum, ya onlar,
Ya gündüz, ya gece.
Nereye vasıl olduk
Devirlerce.

IV

Talihe dair

Talihin büyük dairesi
Çocukla tembel, ihtiyarla rahat.
Gelecek müddetler usaresinde
Her şeyi eşyada bırakmak.

Ömrü, bitmez tükenmez,
Uzaktan ve yakından temaşa.
Evde bahçede parlar
Sükûn verir vatandaşa.

Cesaretle şöhretle dolu
Ülkeler arkası nimetlerden,
Ağaçlar ve askerler
Işığa doğru dönen.

V

Eski şekle dair

Eğil ağacım eğil,
Suya ve karanlığa doğru.
Seni bir rüzgâr uyandırır
Ama bizim rüzgâr değil.

Muradiçinde yeşil
Uzun seneler namına.
Taze fidanlar büyüyecek
Eski şekil.

VI

Dumana dair

Duman var hemşerim ormanda
Duman, ağaçların rüyası.
Anne değil kardeş değil yâr değil
Başka bir aşkın teması.

En eski uykuya ait
Saadetle yalanla hoş.
Sessizliğin kuvveti
Hürriyet içinde sarhoş.

Duyulur, vahşi güzellikten,
Kurdun kuşun azlığı.
Duman var hemşerim ormanda,
Yelken ve yangın beyazlığı.

VII

Vasiyete dair

Kimlerin vasiyeti, kimlerin,
Dev günlerimizden hayal.
Kimlerin suyu, mukaddes,
Helal.

Helal olsun toprağa vereceklerim,
Güzel, kolay ve sade.
Aşk içinde saatlerden
Asude.

VIII

Şahadete dair

Ağaçlar, fikir mevcut değil,
Şahidiz.
Talihe doğru yegâne meyil,
Şahidiz.

Sizin çok olduğunuza
Ve uzun olduğunuza
Ve yeşil olduğunuza
Şahidiz.

IX

Son

Oduncum ver hatıramı
Çözülsün ömrümdeki sır.
Bu orman gece vakti
Kız mıdır, kadın mıdır?

Aldı rüyalarımın hızını,
Yok oldu, güneşten gelen gölgem.
Ovalarla sırdaş
Dağlarla mahrem.

Ve hikmetle ağır, güzellikle nazlı,
Anlayan dünyada.
Mahzun neslimiz seyreder
Kalır, eksilmeden evlada.

Her zaman uyurlar
Uyanmazlar mı nefesinden.
Bir şey var, gizli,
Beni de senin kadar seven.

Sabırla çalışmakla varmış
Karanlığın altın göllerine.
Bırakmış sonsuzluğu,
Hülya değerine.

Sevda içinde ateşe hazır,
Sönmüş dünyaların vehmi.
Ekmek peynir kabilinden
Oduncum, ver hissemi.

VI
Siyah Derili Hasta

I

SİYAH DERİLİ HASTA

Büyük yapraklı kalın ağaçlar altında
Hasta var, uzanmış havaya muvazi.
Lezzetini işitmez mevsimlerin
Hasta var, terk etmiş bizi.

Vücudumuz sihre intikal eder
Gözlerinde rüya, dudaklarında kan.
Nedir ki mütemadiyen uludular,
Vahşi hayvanlara malum olan?

Sarkmış boynundaki gerdanlık yere
Fildişi, boynuz, acayip taş;
Toprağın işitilmez parlamasından
Ağır ve yavaş.

Hasta var bu vahşi gecede
Post üstüne serili.
Karanlığın esrarına rağmen,
Siyah derili.

II

SİHİRBAZIN ELLERİ

Hareket eder, kavsüzerinde,
Akıldan ve kabileden hariç.
Bütün çabukluğu ile vaktin
Ölüm ve kemik değerinde.

Erik ağacından cinlere gelen af,
Kurumuş bir değnek.
Bir huzur aydınlığı içinde
Ucunun döndüğü taraf:

Yazılar yazdı havada
Beyaz.
Yazılar yazdı havada
Uzun.

Nakşı yıldızlara dair
Biraz.
Nakşı yıldızlara dair
Uykumuzun.

Uzanır avuçları hülya demine
Yabani bahçelerden.
Açılır bazen güller gibi,
Deliler âlemine.

III

SİHİRBAZIN ÇALGISI

Ecdadın lambasını yaktık,
Devlerin ve ruhların gündüzüne.
Hastam, hissetmiyor musun,
Nur, yüzüne.

Havada uyku lezzeti
Hastamın kirpiklerinde
Ölülerin gayreti.

Ecdadın lambasını söndürdük,
Yıldızlardan ve geceden başka.
Açtık göğsümüzün beyazlığını,
Bir rüya gibi aşka.

Havada uyku lezzeti
Kuşumun kanatlarında
Âlemlerin hayreti!

IV

SİHİRBAZIN DAVETİ

Kaldıralım, rüzgâr şifa versin,
Bacaklarındaki örtüyü.
Yeşil ve sonsuz
Yeşil otların süründüğü.

Geliniz nebatların sıhhati,
Ruha
Alalım yabancılar vaktinden
Bir nefes daha.

Belli değil cinnet ve nur üstünde,
Hangi meyvelerden yedik.
Asırların sihrinde yerini buldu,
Lahzalarıyla gençlik.

Geliniz nebatların sıhhati,
Ruha.
Alalım yabancılar vaktinden,
Bir nefes daha.

Sıcak bir karanlıkta
Su gibi parlıyor beden.
Zaferle ve şehvetle yorgunuz
Şeytanlar dünyasında muharebeden.

Geliniz nebatların sıhhati,
Ruha.
Alalım yabancılar vaktinden
Bir nefes daha!

V

KURTULUŞ

Terk etmişiz hayale
Havanın yıldızların toprağın sesini.
Havsalamız almıyor, çırılçıplak,
Nasıl çıkacağız istikbale.

Karıştı eski nesillerin kuvveti, hale,
Renkli tılsımlar garip dumanlar arasından.
Vahşiliğin ve imanın içinde mest olduk,
Vardık ihtimale.

VII
Fena Hava

AHİRZAMAN

Benimle ve edebiyatımla meşgul olana lanet olsun,
Ben karanlık yolumda yalnız gideceğim.
Hayvanları ve şekilleri,
Çırılçıplak seveceğim.

Harp oluyormuş umurumda değil,
Rüyasını yaşıyor ahali.
Aynı yeşil rüzgârın seyrinde
Suların, ekinlerin hali.

Cesaretle ve mesafelerle garip,
Güzel kısrakların bacaklarındaki tay.
Yok, yanımda kimse olmadan,
Geceleyin içine girdiğim saray.

Tenhada kuşların ağırlaştığı,
Habis ruhlarla dolan geçit.
Sokacağım yumruklarımı havaya,
Kanla dolduğu vakit.

Sülalesini toplamış her yıldız,
Mütemadiyen küçülür.
Başka bir hal alıyorum,
Ölmekten daha hür.

ÖLÜ

Hangi mahallede imam yok,
Ben orda öleceğim.
Kimse görmesin ne kadar güzel,
Ayaklarım, saçlarım ve her şeyim.

Ölüler namına, azade ve temiz,
Meçhul denizlerde balık
Müslüman değil miyim, haşa,
Fakat istemiyorum, kalabalık.

Beyaz kefenler giydirmesinler,
Sızlamasın karanlığım havada.
Omuzlardan omuzlara geçerken sallanmayayım,
Ki bütün azalarım hülyada.

Hiçbir dua yerine getiremez,
Benim kâinatlardan uzaklığımı.
Yıkamasınlar vücudumu, yıkamasınlar,
Çılgınca seviyorum sıcaklığımı.

KOLAY

Bahsettiğimiz diyarda
Geldi ölülerin göreceği.
Kolaylıkla bırakacağız
En güzel düşünceyi.

Aşkı değil hayatı değil,
Geceyi.
Kolaylıkla bırakacağız
Bir lahza önceyi.

YAZI

Sual ettiler civardan
Saadetimiz hakkında.
Saadet mi ölüm mü
Kim farkında.

Durmuşuz bir şimal ülkesinin,
Şarkında.
Aşkımız ve hayatımız,
Yakında!

AYRILDIĞIMIZ

Babam değil, bana Kur'an okuyan,
Ben Kur'an okuyorum..
Mahzun fakat hâlâ habersiz,
Evin içinden ruhum.

Babam değil bu, katiyen,
Saçları ne altın, ne gümüş.
Ne kadar fena bakıyor,
Ölmüş!

KAYBETTİĞİM AĞIRLIK

Ben vücut istemiyorum, yâr değil,
Karanlıkta, fikriçinde.
Geçmiş ve gelecek nesiller aşkından
Yorulmuşum.

Öyle göller ki rüyasından geçeyim,
Sıcaktan, soğuktan habersiz.
Körler gibi lezzetleriyle bulsun
Güneşi şehirleri dağları, nefis.

Ne mavi olsun, ne bir şey,
Vereyim nefesimi havaya.
Başlasın sathın saltanatı
Başlasın bütün şekiller uyumaya.

Ne esmer tenim var kızları bekleyen,
Ne üzerimde bir hayvan postu.
Mesafeler ve mesafeler âleminde,
Ben, rüzgârların dostu.

Nur iner mezarlarına, vücudunu kaybedenlerin,
O kadar hafif, sade.
Ben katiyen ölmem,
Kaybolmuş vücudum, ziyade.

Büyük kuşlarla karışır birbirine
Yıldızları, vakitlerin hali.
Acayip ve sonsuz ve güzel,
Gittikçe çoğalan ahali.

Duyuluyor uzakta gençliğimin akışı
Bahçeler yeşil yeşil, tazeden.
Havayla ve cinnetle aşikâr kalıyorum,
Beni terk etti beden!

DEĞİL

Fakat sen niçin parlıyorsun,
Gece yarısı.
Dar ve acayip konaklarda
Ölen mi var?

Fakat ben niçin düşünüyorum,
Elim yüzüm simsiyah.
Dağların hayvansız kaldığı saatlerde
Ölen mi var?

VATANDAŞ UYKUM GELİYOR

Şehir dümdüz uzanmış,
Ağaçlar eğri.
Demir almış zengin limanlardan
Meyvelerle yüklü gemileri.

Yok rüyalarda gördüğümüz
O uzun saçlı sultanlar.
Ki aşkı talihi ölümü,
Yüzüne bakınca anlar.

Yok devam eden havaların,
Kalbe saadet verdiği.
Kız kardeşlerin silinmiş tahtalara
Çiçeklerle süslenmiş halılar serdiği.

Vatandaş uykum geliyor.

ÇAĞIRDIĞIM

Hasta değilim, bembeyaz yatağımda,
Bembeyaz yataklarda hastalar olabilir.
Zamanın garip hülyasını seyrediyorum
Karanlığa ve soğuğa dair.

Devam eder ve büyür semalarda
Yıldızların bitmez tükenmez oyunları.
Çoban uyur merhametinden dağın taşın
Yanında perişan koyunları.

Yüzümde ölüme muvazi çizgiler
Akıl ve hikmetle çıldırmış.
Hangi bakireler elinden,
Yüzümde bin bir nakış.

Bütün hayatımdan habersiz
Geceleyin aşk içinde uyansam,
Şehirler şehirler şehirler üstünde
Eski milletlerin çağırmasından!

BAKIŞ

Alıp götürdüğü
Göklerin mevsimin yıldızların.
Gölgeler üzre birleşir
Şehir ve rüya akşamüstü.

Vermiş kendini manzaraya
Yelkenler ve çoban.
Talihin himayesinde
Beyaz lezzetler hatırasından.

Kızların sıhhatle parlayan yüzü
Nesillerce hayranlık.
Acayip gözleri acayibin
Nazar için yakılan tütsü.

Gecem, gecem sen çekil,
Aramızdan.
Göreyim ki nasıl,
İçime malum olan?

VIII
Kapalı Çarşı

EVLER

Ben birlerce ev yaptıracağım
Bütün akrabama.
Ermeyecek
Yaşamamız hitama.

Havada yeri var
Evlerin, evlerin
Yıldızların mevcut olduğu yerde
Uzak ve serin.

Havada beyazı var
Evlerin, evlerin.
Akmayan sular gibi
Aydınlık ve derin.

Şekilleri çok sade
Birkaç köşeli.
İçi başka evler gibi
Halı kilim döşeli.

Küçük bahçeler içinde
Ayrı bir bahar.
Gök görünür üzerlerinden
Göz alabildiği kadar.

Ve biz bütün akraba rahat edeceğiz
Her odada bir yatak.
Gideceğiz çalışmaya
Her sabah uyanarak.

MAĞAZANIN CAMINDAKİ BEBEK

Topaç niçin daire
Dönüyor ondan.
Gökler niçin daire.
Dönüyor ondan.

Ölüm niçin daire
Dönmüyor?

VAZİFE

Otun vazifesi yeşil,
Suyun akmak, toprakta.
Benim vazifem nedir ki
Milyonlarca yaşamakta?

Dağın vazifesi sabah,
Karanlıkta bunalan olabilir.
Benim vazifem nedir ki
Boynumda kaldı bir günah?

Kuşun vazifesi hava
Saadetiyle, sokakların evlerin.
Benim vazifem nedir ki
Henüz bitmeden meyve?

KURBAN BAYRAMI

Şahitlik etti, beyaz taşlar üstünden,
Sessizliğe ve beyaza.
Acayip bir kılıç gibi
Havada parlayan lahza.

Büyük evlere hürmet
Kurdeleler bağladık boynuza.
Sonsuzluk ve bahtiyarlık için
Şahitlik etti, kanımıza.

ÇARŞI

Beyaz gemilerle ayrıldık
Medet umduk ticaretten.
Denizler yarı oldu
Yaptığımız gayretten.

Geceler yıldız yıldız parlamada,
Uykumuz simsiyah dehşetten.
Elimizde ne kaldı
Nefis denen devletten.

Sabırla terk ettiğimiz meyveler
Duyulan aşk içinde, lezzetten.
Doldu büyük hazinemiz
Düşünmekten, hayretten.

YUMURTA

Cinsimize doğru uzanır
Havadan taze.
Talip olduk cevherinden
Hastalar gibi kepaze.

Beyazlığı kadar temiz,
Adi ve muhteşem.
Daima kabul etmek istediğimiz
Rüya kadar mahrem.

HABER

Açıldı beyaz kâğıtlarda
Uzak rüyalarla nergis.
Zafer ve cesaretler hakkında
Aşk kadar temiz.

Denizlerle, ticaretlerle uzak,
Büyük ve meçhul, manzaradan.
Acayip insanlara ait
Milyonlarca havadis.

EV HALİ

Uyanacağım ki yalan,
Sonsuz yalnızlığı güzelliğin.
Eş dost tebrik edecekler,
Bütün bir hayat için.

Küçük bir ev kiralayacağım,
Çarşıdan uzak.
Geceye bakan bahçemde,
İri güller açılacak.

KUMAŞ

Yeşil sarı lacivert
İpek ve pamuk ve yün.
Günden güne seviyorum kumaşları,
Büsbütün.

Beyazlığıyla mermere.
Geçmiş çırılçıplaklığım,
Acayip saadetler için,
Uzanmışlar, hal üzre.

Dükkâncıya varıp yalvarayım,
Versin bana top top kumaş.
Gece vakti ve bazı saatlerde
Vücuduma sırdaş.

GECE VE ÜZÜM

Üzüm beni seyreder,
Yeşil asmalarda, kırmızı

Ne yeşil belli ne kırmızı
Belli değil, malum,
Benim karanlık içinde
Kuvvetli olduğum.

Üzüm beni seyreder,
Yeşil asmalarda, kırmızı.

ESKİ NAZAR

Yalanlarınız yalan değil idi,
Rüzgâr gerideydi şehzadenin atından.
Mağrur nesillerimiz habersiz ve cahil,
Eski insanların sanatından.

Tek başlarına çağırırlardı uzaklarda
Simsiyah devleri.
Bir yaprak nakşı kadar
Süslüydü silahları, evleri.

Fedakârdı onlar, geceleyin,
Beslerlerdi kuşları nefsile.
Talihlerini buluyorlardı, kahramanların
His ile.

Yürüdüler ömrün sonuna kadar,
Hazinelerle dolu, dağların ardı.
Göz nuruyla işlenmiş.
Bembeyaz camileri vardı.

Aynı kanı emerlerdi bazen,
Olurlardı süt gibi kardeş.
Ruhtaki meçhullere vuzuh verirdi,
Diz çöktükleri ateş.

Yalnız idiler büyük ağaçlar gibi,
Yaşamaktan başka bir şey.
Geceyi fikrederlerdi,
Uzundu saçları.

HARCAMAK

Ben hazinemi sarf ediyorum,
Karanlığın havadan geçmesi gibi çabuk.
Hazin olsa da güzel
Fanilerle yolculuk.

Çok karanlık değil, çok yorgunum,
Zaman ve rüyam ne kadar hızlı.
Göklere akmaya takatim yok,
Dolmuşum.

Şehirden selam geliyor, yâr ile,
Yâr üstüne alıyorum, ovada nefes.
Aklın ve cinnetin sevdasında
Eşyalardan çıkan ses.

Alıp gitmiyorum, avare,
Dolmuş testilerim kırık çeşmeden.
Nasıl gideyim ki gönül boş,
Vakit ve su birleşmeden!

Vermişim, rüyalarımın mülkünü,
Fakire zengine kurda kuşa.
Harcadığım cihan arasında, rüzgârdan,
Benziyorum, kaybolmuşa.

Yardım eyle, Tanrım, çare bul,
Kopuyor ülkelerin taşı toprağı benden
Kopuyor aşk ile, fikrile,
Dalın meyvesi benden, gülün yaprağı benden.

KAHVE

Hazmiçinde bırakmış düşüncemizi,
Ziyafetleriyle meclis.
Daha büyük akibetler namına,
Karanlıklarda nefis.

Siyah güller hatırasından
Uyuduk ve kaybolduk.
Biz değiliz, daha uzaklarda,
Siyah memleketler mevcut.

ÜÇ

Çayır değil, sarı öküzlere terk ettiğim,
Kısmet değil, baktığım havaya.
Dönedursun hatıralarla sulardan
Bütün kuşlar yuvaya.

Dolgun buğday tanesi değil,
Karanlıklarda aşk olan.
Akibet, kendi vücudumuz,
Hareket eder rüyadan.

Değil, saadetimiz hakkında
Surlar kuleler tarlalar.
Çiftleştiğimiz dünya,
Ölünceye kadar.

HARP HAVADİSİ

Üç koldan ilerlemişler,
İlerlesinler, aşka.
Bütün şehirler yanmış,
Yansın, sudan başka.

Geri çekiliyor, eski devletlerin ordusu,
Omuzlarında zaman.
Büyük sanatlar civarında
Güzel dudaklarında kan.

Zamanlar hücum ediyor garip,
Vahşilerin raksı halinde.
Uyanmışız buselerin sıcaklığından,
Ölmüş insanlar vebalinde.

Harp havadisi, gelip geçer,
Biz aynı yerdeyiz.
Açılır topraklar âleminde,
Yeşil nergis.

ÇİZGİ

Çizgi, nereye gidiyorsun, beni de götür,
Varalım bugünden.
Beyaz gök resimlerine karşı,
Suyun ve tarlanın üstünden.

Neşeyle ve hüzünle çıplak
Bütün kâinattan ayrı,
Yok hürriyetimiz sonsuzluğunda,
Bizden gayrı.

DAİRE

Dairem, aklın ve sabrın ne güzel,
Bütün âlemler manzarasında.
Sende koyunların beyazlığı var
Yüce dağlar arasında.

Sonsuzluğun hesabını bilirsin
Bahar vakti, meyvelerle gelirsin.
Gece gündüz bir ferahlık verirsin
Yârimin hatırasında.

IX
Kız Gecesi

KOCAMAN

Bazen azalarım büyür
Gece içinde, gam içinde.
Dinlerim sessizliğin sonsuzluğundan
Devler merhabasını.

Sıhhatim, başka sıhhatlere karşı, aşk ile,
Havada uyanmış kadar.
En eski bahçelerin mevsiminden
Bahtiyar.

Kuzularla dolmuş koyun sürüleri gibi,
Gittikçe beyaz zaman.
Ayaklarım dağlarla, ellerim rüzgârlarla,
Kocaman!

GÖRÜNMEK

Hayır, bu kimin seyretmesidir,
Gece yarısında, beni.
Ağaçlar kadar uzak,
Mevsim kadar yeni?

Büyür, serapa manzaradan,
Hafif ve dalgın,
Tarih içinde sular gibi,
Simsiyah uyanıklığım.

Yüzüme serpiliyor mütemadiyen
Semadan kuşların aklı.
Hayır, bu kimin seyretmesidir,
Hülyalar üstünde saklı.

Bütün şehirlerin dağların arkasında
Anadan, avrattan halas.
Rüzgârlarla giden şey,
Anlaşılmaz.

Körler gibi şarkılar veriyorum
El yardımıyla beyaz şekillerine.
Geliyor karanlığın affı,
Meçhul yaşamam üzerine.

İFTİHAR

Hayır, yüzümü çok seyretmeyiniz,
Siz yıldızlar ve gece,
Duyuyorum çırılçıplak ve serin vücudumu,
Aşka doğru düşündükçe.

Derime temas ediyor, yavaş;
Yumuşak aydınlıkların azlığı.
Gecenin yani affedilmiş kadınların,
Affedilmez beyazlığı.

Ağaran dağlar çevresinde
Ölümü gurur ile unutup,
Rahat ve koyu gözlerimi açıyorum
Karanlığın saadetiyle mahcup.

Şehvete, saçların uzaması kadar,
Hayvanlar âleminde, kendiliğinden.
Duymuşum toprağın lezzetini
Nebatlardan daha erken.

Parlıyor sularla ağaçlarla uzaktan,
Havaya muvazi bir uyumak,
Parlıyor alnım, fikriçinde,
Yeşil ve ıslak.

TEMBEL

Gayret ettim aynı değil
Taze ekmek, kuru ekmekten güzel.
Büyük suların başında durmak
Geçip gitmekten güzel.

Havalar, bakdıksıra,
Göklerden biri olur herkes;
Rüya mıdır su mudur
Gece vakti, bir nefes.

Bir şey var daha büyük
Verir insanı aşka.
Daha uzun daha hür
Çalışmaktan başka.

EN EVVEL

Örtmüşüz gözümüzü, hissediyoruz,
Bir şehvet ve rüya yığını;
Beyazlığını yüzümüzün,
Ağzımızın sıcaklığını.

Ne iyice gelir ne gider
Nazlı ama sadık.
Bütün fiillerde düşüncelerde
Vücudumuzca bir bahtiyarlık.

Bal gibi süt gibi meyve gibi,
Yahut sadece kan.
Gelir, sahip olduğumuz yerde,
Lahzalara uzaklardan.

Bu, kimdir ki bizden ayrılmaz,
Gecenin uykusunda gündüzün rüyasında.
Verir, meçhulün lezzetini,
Her temasında.

VAR OLAN

Rüzgâr üstüne fikrettim,
Tabesabah.
Bahar sıcaklık güzelliğim
Tabesabah.

Kaderin muhteşem gecesinde
Eski devletler bahçesinde
Beyaz suların aksinde,
Tabesabah!

HAYVANLARIN PADİŞAHI GECEDİR

Hayvanların padişahı gecedir,
Simsiyah tüylü gece.
Dişi bir hayvan gibi bana cesaret verir
Yârimi düşündükçe.

Yol açar muhteşem efsanelere
Rüya içinde kan.
Vahşi hatıralar hücum eder
Çırılçıplak dağlarından.

Doldurmuşuz, kurtlar kuşlar,
Bir muhabbet deminde, sazlığı,
Aşk ve lezzet üzre parlıyor
Dişlerimin beyazlığı.

GECE AKLI

Haber etsek, erik ağacından,
Kuş uçtu.
Çoğalıyor bu bahar gecesinde
Kâinatın mevcudu.

Sevdiğimiz kimdir unutmuşuz
Güzel var, bahçemizde bir milyon.
Aşka her gün bir çiçek veriyoruz,
Diyoruz ki bu son.

Akıl değil başımızı dolduran
Akıl değil.
Bir karanlık ki nihayetsiz,
Sıcak ve yeşil.

VUZUH

Karanlığın hayalleriyle müthiş,
Varmış bütün ağaçlar vehme.
Muhteşem güzelliğim, ölümüm belli değil.
Vuzuh isterim geceme.

Sen, bütün bir bahar vakti,
Şehirlerde hayvan heykellerinden
Aldığım ve içtiğim kadehler,
Eski kahramanların ellerinden.

Büyük zaferler üstüne
Bahçelerden taşıdığımız çelenk.
Altın kapılar arkasında
Şarkıları mahzun nesiller söyleyecek.

Billur havuzlardan akıyor
Sular ki muhabbet deminde.
Saçları, siyah saçları kadınların,
Beyaz elbiselerin mateminde.

Vuzuh yok, gecemin vuzuhu yok,
Bir nazar gibi açılır uykum.
Meçhul âlemler şerefine
Çırılçıplak soyunurum!

BİR NİSAN GECESİNDE

Dostuz, suyun ve yeşilin böcekleri,
Bir nisan gecesinde.
Söylediğimiz şarkı,
Aynı aşkın düşüncesinde.

Düşman değiliz, bir nisan gecesinde,
Gelecek nesillere kardeş.
Doyurur ruhumuzun karanlığını
Çobanın yaktığı ateş.

Bir nisan gecesinde hürüz
Bize yadigâr
Eski kahramanların hatırasından,
Rüzgâr.

HATIR VE HAYALE SIĞMAYAN

Beyaz bir taşa bastıracağım
Elimi çıkarıp kandan
Açılacak bir rüya gülü halinde,
Aşkım, hatırasından.

Sihirbazlar, fildişi saraylarda,
Yapar mesut olmuş hayvanlara büyü.
Çekesim gelir hayalden,
Muhabbetle parlayan örtüyü.

Gecelerle düşer yüzüme,
Aziz ve meçhul kuşların tüyü.
Malum olsun, karanlıklardan,
Bakireler namına göründüğü.

Gökler içinde, fikriçinde,
Gölgeler âleminde bazen
Çizer kendi dairesini,
Hatır ve hayale sığmayan.

RAKKAS

Sallanma rakkas, rahatsız oluyorum,
Şehvetin ne kadar ziyade.
Hayvanlığımdan, rüyamdan,
Ağaçlar ve rüzgâr ziyade.

Sarı ballar, upuzun,
Akıyor üzerinden vücudumuzun.
Suyunda çırılçıplak havuzun
Büyüyor hatıralar ziyade.

Sallanma, hepsi uyanacak,
Ellerinde binlerce bayrak
Kadınlar resimler madenler
Cinsimde cins var, ziyade.

ÇIPLAK

Çıkar mısın, seni göreceğim,
Karanlıklardaki bakire?
Temasınla bahtiyar
Vücudum, kaç kere.

Bakışların mıdır uzak hatıralardan
Benzer sular lahza lahza mermere.
Altın halkaların mıdır
Altın çizgisinde küre?

Cihanın siyahlığında çiçek.
Uykular gibi tamam.
Gece nakışlarıyla sularda
Nişan verir, hülyam.

Çıkar mısın, seni göreceğim,
Bu aşk saati, lüzum üzre;
Daha mahrem ve güzel,
Sirayet etmeden fikre?

AĞIRLIK

Seni bir omzumda, seni bir omzumda,
Vücudum ve aşkım.
Siyah ağaçlıklar arasından,
Yapayalnız taşıyacağım.

İkram edecek bakireler tenhada
Beyaz kâğıtları ateşe.
Nebatlar ve bazı böcekler,
Toprağı, güneşe.

Uzaklardan çağırır aydınlık,
Vakti, mahrem arzuların.
Eşyamın hayatına geçti
Bütün rüyası suların.

Büyük sabahlara kadar
Selametten, şehvetten önce,
Neslimin meçhul kuvveti ve aklı,
Taşıyacağım, bütün gece.

X
Anavatan

Parlıyor, ölüm gibi uzaktan,
Eski Türklerin yurdu.

HUDUT

Ses yok düşmandan
Nöbetçiler çıktı nöbete.
Gece saatinde civarımızdan
Huzur dağılmış millete.

Bahçemiz ve kanımız,
Başlar esrar içinde, sirayete.
Yeşil ve kırmızı,
Ecdattan gelen kuvvete.

Vatandaş, günün karanlığında. habersiz,
Dönmüşüz yüzümüzü memlekete.
Hiçbir müşkül duymadan
Yaşıyoruz hep aynı cihete.

ŞEHİT

Vardık kapısına gazilerin
Selam ile.
Aynı neslin şerefinde birleştik
Nam ile.

Kanımızın lahzalar üstünde tadı,
Dünyalar süren fethin yâdı.
Büyük sonsuzluğumuz başladı
Hitam ile.

ŞEHİT

Yadigâr olsun
Kuvvetimiz karşı dağlara.
Bütün kadınlar sevdalara
Yadigâr olsun.

Vatan yani erkekliğim
Kuşlar yani havalar,
Benim unuttuğum şey
Yadigâr olsun.

ŞEHİT

Parlıyor uzak günlerden ruhum
Aşka, düşmana ve her şeye.
Ecdattan kalmış silahlar gibi,
Unuttuğum.

Ateş ve rüzgâr temasından
Güzel olduğu kadar korkunç.
Çılgın atların götürdüğü
Büyük süvarilerin hatırasından.

Bir şey var ki benden büyük
Gençliğim değil.
Kanım akıyor, yemyeşil toprak üstüne,
Yaşadığım kadar sahi.

ŞEHİT

Kâinatın büyüklüğü adına,
Dağlar âleminde, bir nefes.
Yüzümüzü aşka çevireceğiz,
Dağlar âleminde, bir nefes.

Yaşamanın çırılçıplak devam ettiği günde
Birer birer mevcut olduğumuz.
Bütün hürriyetler ve istiklaller hatırasından
Birer birer mevcut olduğumuz.

Kimdir bunca ateş arasında,
Nesillerin rüyasında yükselen.
Kan gibi sıcak, havalar kadar hafif,
Nesillerin rüyasında yükselen.

Uyandığımız yerde uyuyacağız
Rüzgâr ve yeşil durunca
Gemilerle, hayvanlarla beraber,
Rüzgâr ve yeşil durunca.

VAAT EDİLMİŞ

Gökler uzaklaşır
Başka vatanlar musikisinde.
Kalır matem duyduğum şey
Suların ve karanlığın aksinde.

Ben devam isterim
Taşa ağaca mütemadiyen.
Kadınlar tararken saçlarını
Sürüler geçerken.

Şehirlerden eser yok
Büyük ışıkları yanar sonsuzluğun
Varır vahşi hayvan içinde,
Gecem aşka, mahzun.

Sen, üzerinde bulunduğum toprak
Aşinalığı var, nefsin.
Her şey terk eder güzelliğini,
Sen terk etmezsin.

GECE GÖRÜNEN

Gün, hülyamızı devretti,
Mülke ram olduğumuz yerde.
Kanla parlar göllerde
Eski nesillerin rahmeti.

Açıldı beyazlık naz ile,
Yârin ve dağların civarından.
Bize ait değil kaybolan,
Bir hayal olsa bile.

Tazeyiz, bahçeler âleminde,
Suda yürüyenler misali.
Halimiz, güller hali,
Bülbülün rüya deminde.

Aşk mevcut, aşkın yeri mevcut,
Bir dünya üstü kadar.
Ecdattan gelen hatıralar,
Sonsuzlukla hudut.

Uyandık, karanlıklar yıldızlar sesinden,
Duyulur ülkemiz, yavaş.
Bize kalsın bu dağ, bu taş,
Kırk haramilerin hazinesinden.

ZAFER

Borular ilan etti havayı,
Yapraklardan kuşlardan güzel
Aldık mavisinden hissemizi,
Bütün rüyaya bedel.

Dağlar mıdır, daha sahi,
Rahatımızla, vücut olan.
Kırmızı güller arasında,
Uyuduk, dost düşman.

ESKİ BİR MUHAREBENİN YERİNDE

Eski bir muharebenin yerinde,
Bahar üstünde akan
Kan gibi gelmiş sonsuzluklardan,
Öyle güller ki mazi değerinde.

Fikrettik bütün dostlar
Kahramanların yadigâr kalmış atını.
Ekmeğin, koyunun rahatını,
Uyumak halinde, sabaha kadar.

Havayı değil hep toprağı düşündük,
Yağmur yağdıkça, mütemadiyen.
Bazı dağlar vardı, uzakta yükselen,
Uzakta ve büyük.

Eski bir muharebenin yerinde,
Kuşlar uçuyordu bazı
Kanımız kadar kırmızı,
Bir ekmek ve buğday fikrinde.

KOMUTAN

Vücudumun milyonlarca hareketi
Dağlar denizler halinde, gecelere,
Askerlerim ki feda olsun,
Verdiğim emre.

Kimin ellerinde, benim,
Ki görünüyor nesillere.
Bir mevsim ve kan meyvesi değil,
Küre!

GÜN

Gün muhabbetle devam etti
Tarlalar üzerinde.
İnsanlar böcekler tohumlar
Yaşamak değerinde.

Gün muhabbetle devam etti
Bütün cihetlerden güzel.
Kan ve ateş içinde
Verdiğimiz aşka bedel.

KALAN

Aşk, uyku ve toprak,
Bırakınız beni yadigâr olarak.
Büyük neslimiz hatırasından,
Aziz ve güzel nesillere.

Giyinmiş yahut çıplak,
Sulardan ve aynalardan uzak.
Kurtulmamış havanın temasından,
Temas etmemiş fikre.

Bırakınız beyazlığımla, muhakkak,
Büyük burçlarda bayrak.
Şerefli günlerin uyanmasından,
Milyonlarca askere.

SEFERBERLİK

Ben gideceğim, silahım omzumda,
Siz de gideceksiniz.
Dağların büyük semasına, uzaktan,
Selam olurken deniz.

Düşman sonsuz yaşayacak,
Ki bana sonsuzluk vermiştir
Rivayet edecek kanım,
Ne varsa, rüyama dair.

Zevkin güzelliğin sonuyla hür,
Kendi hayatıyla sultan.
Ellerimizde beyaz çiçekler,
Gideceğim, mermer hamamlardan.

Koyunlarla yeşil mesafelerde,
Aydınlık kadar yavaş.
Önümüzden gidenlerin,
Memleketleriyle sırdaş.

Sular mıdır akan içimden,
Bir ağaç mıdır vücut olan şimdi
Nereye yükseliyorum,
Yıldızlara döner gibi.

Ben gideceğim silahım omzumda,
Aşkla hikmetle muhakkak.
Daha eski nesillere doğru
Toprağın saadeti kalacak.

ESKİ ŞEY

Yarın şiddetle hücum edeceğiz
Bulutlar gibi saf saf.
Gömülecek hülyamız ve hayatımız altında
Karşı taraf.

Geziyor, bizim damarlarımızda değil,
Uyuyan bir hayvanda kan.
Tek tük silah sesleri duyuluyor,
Köydeki düğününü hatırlayanlardan.

Ovada beyazlıktan eser yok
Rüya dolu siperin dibi.
Karanlığın biri gelir, biri gider,
Mektuptaki selam gibi.

Bütün dostlar, bütün düşmanlarla beraber,
Gecede devam ediyor mütemadiyen,
Söylediğimiz şarkı,
Eski şey, yani eskiden.

FECİRLE BERABER

Kuşlarımız uçuşur milyonlarca rüyadan
Kanatlarında atmosferlerin lezzeti.
Büyür kuşlarla ses ses
Maviliğin evimize nispeti.

Çiftçilerimiz gider bütün mevsim,
Ki toprak ve başak düşüncede.
Yerden çıkarmış vakti,
Asude.

Askerlerimiz hücum eder
Kaybolurken şimal yıldızı.
O kadar karanlık ve meçhul,
O kadar kırmızı.

VATAN UYUMAZ

Esmer vücudumuz yok, sarı saçlarımız yok,
Gitmiş o kafile.
Büyük uyanıklığında hayatımızın
Ölümler nafile.

Esmer vücudumuz yok, sarı saçlarımız yok,
Bu siyah ve altın dünyada.
Ne ki sahip değiliz
Gelir ya da.

Esmer vücudumuz yok, sarı saçlarımız yok,
Yaşıyoruz, bir çocuk gibi beleş.
Biraz öteye gider misin,
Toprak kardeş.

FATİHA

Keşfetmişler, ekmeğimin toprağını,
Taze zamanlar kadar sonsuz.
Bütün sularımız, yeşilliklerimiz üstünde,
Heykellerle beraber, *uyuyunuz*.

Uyuyunuz çırılçıplak,
Büyük aşkın temasında
Gözleri siyah ve mavi olanlar,
İki vaktarasında.

ÇAKIR'IN DESTANI

1. baskı: 1945

(Çakır'ı tanırsınız.)

Havanın destanı var başucumda
Söyler kahramanlığı, haşre kadar.
Gecenin, şehrin, çarşıların,
Destanı var.

Yıldızlarla, dağlarla kımıldanan bir şarkı
Vaktin dinlediği saatte.
Meyveler, dalında olmuş; babalar, çocukları büyümüş;
Bir destan gibi saadette.

Ateşin destanı var, mangalın destanı var
Destanlarla uzuyor elim, yüzüm, ayağım.
Binlerce sene sonra, ansızın,
Ben destan olacağım.

(Çakır, yürümüştü.)

Ben koyunumu arayacağım, kimse gelmesin.
Tepelerden tepelere.
Yeni baştan başlayacağım
Anamdan yeni doğmuş gibi
Fikre.

Öyle sağ ve öyle kocaman,
Sırtımda bir kürk gibi mevsim.
Yeşil sulardan gökleri seyredip
Ovalarda memnun insanlar boyunca
Ben koyunumu arayacağım, kimse gelmesin.

(Çakır, bir akşam kahvesini içtikten
sonra ilk rüyasını gördü.)

Akşamın yalnızlığa nispeti
Havadan beyazı düştüm.
Doymuş ağaçların beyaza nispeti
Sessizlikten sütü düştüm.
Otun süte nispeti
Dağdan koyunu düştüm.

(İlerde bir şey vardı.)

Gece, ansızın uyanırım
Düşmeden derde.
Karanlığın ölçüleriyle şekiller büyür
Aşka dair, ölüme dair düşüncelerde.

Uçar havalardan kuşların rüyası
Zamanın beyazlığı parlar mermerde.
Bir cihan diliyle sorar birbirine her şey
Bizi isteyen nerde?

Geçer uyanıklığım diğer insanları
Yaşamamdan kalkar bir perde.
Bakarım rüzgâr, ağaçlar, sular
Benden ilerde.

(Çakır, varlığına soruyordu.)

Var mısın
İnsanlarla eşya arasında?
Bir vatanın dağlarında, zaman zaman
Bir kadının yaslı hatırasında.

Mesafelerle yarışan atlardan
Uçan kuştan, duran havadan;
Bir ölü gibi, bazen
Var mısın?

Milletler, vücudumla aynı değerde
Gündüz gibi çalışan gecelerde
Aklın tamamıyla durduğu yerde
Var mısın?

(Bazen kulakları çınlıyor, halkın ayak seslerini duyar gibi oluyordu.)

Ayak sesleri duyuyorum
Güllerin kızarmasından önce.
Aydınlıkların havaya sürünmesinden evvel,
Halbuki ne kuşlar mevcut
Ne ben uyanıyorum.

Ayak sesleri duyuyorum,
Toprağı öpen nefesler halinde
Hatıralardan ve karşı dağlardan.
Bir matem marşı mı çalınıyor
Yürüyor, uykum.

Ayak sesleri duyuyorum
Zamanlardan ve insanlardan öte.
Muhteşem bir kılıç gibi parlıyor
Ömrüm altın dairesinde
Olduğum.

(Para bozdurmak çoğalmaktır.)

Paramı bozdurunca içim rahat eder
Yeni dostlar gelir, yeni.
Varır avuçlarımdaki beyazlık
Şehrin sonuna kadar.

Daha tanış olurum
Havaya değil, kuşa
Minnetle, saadetle sığar bütün varlığım, yabancılardan,
Bir kuruşa.

(Bazen duymazdı.)

Anacığım, duyar mısın
Uyumuşum, büyümüşüm.
Şehir durmuş şuracıkta
Ben öteye yürümüşüm.

Milletlerden başka bir şey vardır
Harp yapmaz, sulh yapmaz.
Uyanır sulardan ağaçlardan önce
Uykusu daha az.

Eşyalardan başka bir şey vardır
Eskimez, zamanda.
Parlar bir ana gibi sevgilerden
Yediğimiz, içtiğimiz, anda.

Duyar mısın
Rahmetle biten günü.
Fiyatların yükseldiğini, ekinlerin büyüdüğünü
Kâinatların sonsuz gürültüsü arasında?

(Çağrılmıştı.)

Hale gel,
Kuşun, suların çarşıların haline gel.
Fena kokular gibi ruhun ayrılsın yerden,
Buyur mezarların eski harfle yazılmış vaktine
Kop da bir çiçek gibi bahçelerden.

N'olacak, tarih, Fenikeliler,
Uyurken daha büyük olabilirsin, masallardan.
N'olacak gitmiş Türkler arasında,
Hale gel,
Var olmak halin temasında.

Eğri güzelliği büyümüş mevsimlerin,
Büyümüş göllerde saat, saatte an.
Toprak mı geniş, havalar mı sonsuz,
Çırılçıplak soyun, hale gel,
Hiçbir şey mümkün değil onsuz.

(Azaldıkça çoğalıyordu.)

Ses eder, uykulardan derinde
Yarım kalmış sevdalar için.
Havada eğrilmiş dalları ağacın
Meyvenin ağırlığı dallar üzerinde.

Ses eder, mevsimin kuşu,
Kendi kuşlar dilince.
Bir vehim gibi ince
Meydanda evin, evde vaktin duruşu.

Ses eder, karanlık içre kalan,
Talihler kadar.
Şarkı söyleyen mi var
Suyum mu geliyor uzaklardan?

(Vakit gece yarısını geçiyordu, uykuyla
uyanıklık arasında uzuyor gibiydi.)

Yatak yorgan içinde,
Sekiz saat,
Yılanlar gibi uyanıyor
Parmaklarım, yüzüm, bacağım.

Ben nasıl duracağım
Yüz binlerce saat?

(Çakır'ın mahallesinde doğum ağrısı çekilmezdi.)

Bıktım karanlıklar vaktinde olmaktan,
Çıkacağım ama güzel ve bakire,
Bütün vücudum hazır
Bir baş bulamadım.

(Çakır, her yerde arıyordu.)

Büyük su, büyük su,
Neler var yıldızlarda, salkım salkım?
Gecemiz büyük mü
Diyiver, uyuyalım?

Beyaz gül, beyaz gül,
Neler var topraktan?
Yüzümüz beyaz mı
Diyiver, yaşamaktan?

Uzun kuş, uzun kuş,
Neler var dağda?
Ömrümüz uzun mu
Diyiver, havalarda?

(Zenginden, fakirden sormuştu.)

Zengin kardeş, de bana
Meydanlar kadar açık, caddeler gibi düz
Kimi çağırmakta
Bütün malınız, mülkünüz?

Fakir kardeş, de bana
Gördün mü garip dostu,
Kimin serinliğiyle canlıdır
Elindeki kırık testi?

(Bu, Çakır'ın üçüncü rüyasıdır,
hayırdır inşallah.)

Ufkun omuz omuza veren dağlarından
Gecenin korkunç saçlar gibi uzadığı yerde
Çırılçıplak,
Bir milyon kişi uyuyoruz.

Sarhoş ve ihtiyar yüzü örtülmüş
Saçlarının korkunç geceler gibi uzadığı yerde,
Çırılçıplak,
Ve beyaz ve karanlık ve sonsuz.

(Sabahları padişahlar kadar gururlu idi.)

Ağaçlar dağlar şehirler
Yani her gün yazdıklarım!
Dünyanızı süslüyorum tek başıma,
Farkında değilsiniz.

Akşamlara, sabahlara dek,
Bütün düşüncelerimle şekillerimle
Garip havalarınızdan evvel
Gelip geçen vakitler halinde.

Saçlarımı taramışım elbisemi giyinmişim
Durmuşum, çarşı pazar
Korkunç yalnızlığınızı sonsuz deliliğinizi
Süslüyorum.

(Babadan kalma bir kılıçla misafir
odasını süslemişti.)

Her gece elalem uyurken
Gözlerimde uzak ülkelerin kıvılcımı.
Saklıyorum beyaz yastığımın altında
Siyah kılıcımı.

Dişi ve acayip böcekler gibi avuçlarımda
En eski yazılar.
Civardan kızlar uyanıyor
Düşünebildiğim kadar.

Bazen akla, bazen vakte benzer
Yıldızların en irisi.
Vücudumla esrarlı ilişiğinde
Oturduğum evin mimarisi.

Bütün sevgimle geçiyorum
Karanlıktan esmer.
Geçiyor karşı mahallelerin satıcıları
Dostluğumdan habersiz.

(Onda şehvet ve aramak iki kol
halinde uzanıyordu.)

Karanlıkta malum
Ne varsa içimde, dışımda.
El, ayak ve fikir halinde
Dünyaya hücum.

Açılmış seneler üstünde bir zakkum
Rüzgârla sallanır.
Ebem güzel miydi
Hâlâ merak ediyorum.

(Bir şey aradığı muhakkaktı, kendinde ve
insanlarda aklının yettiği kadar arıyordu.)

Göklerde yağmur vardı mütemadiyen
Rüya ve mukaddesti her taraf.
Yummuştu böcekler sarı gözlerini
Soyunmuştu bir kere daha ağaçlar
Mevsimdi, bize doğru eğilen.

Belki su, belki hava,
Siz onu gördünüz mü
Dağlar taşlar, merhaba?

Çalışıyor bahçeler ve yıldızlar, nesillerin devamına,
Uğurla sonsuz hüzünle eğrilmiş
Büyük hürriyetlerin civarında.
Toprağın yeşil kokusu ısrar ediyordu,
Kaybolan namına.

Belki su belki hava,
Siz onu gördünüz mü
Dağlar taşlar, merhaba?

(Geçmekte olan vaktin tadını çıkarıyordu.)

Haber gelmiş nazlı yârdan
Rüzgârda kuşta aynı türkü.
Yeşil bir perişanlık civardan
Gök ağaçları bizi çağırıyor
Lazım olmuş vücudumuz çünkü.

Büyüdük yelkenler gibi havanın lezzetinde
Alnımızda rüya bugünkü.
Bir aşk ve hayal memleketinde
Seyre vaktimiz yok
Malı mülkü.

(İnsandan öte insanlar vardı.)

Ben yalnız değilim ağaç da var,
Meyve verir kuş verir.
Düşünür sözlerimi
Dudaklarında rüzgâr.

Alır, büyük yaşamamdan
Bütün dağlar hisse.
O kadar kolay ve yakın
Benzer düşünceler nefese.

Yalnız değilim su da var böcek de var,
Gece gündüz.
Seyreder beni her zaman,
Güzel bir yüz.

(Aradığı sonsuzluğa hazırlık halini bir şeye benzetemiyordu.)

Benzerdi havaya ateşe
Gecelerin karanlık iriliğine bazen.
Soğuk sularda yıkandığımız vakitler
Benzerdi kardeşe.

Ve biraz kırmızıya benzerdi
Laleler akan sabahlar pırıltısından
Hayvanların bakışlarındaki zevk
Benim derimdeki neşe.

(Hafif ve yumuşak.)

Sürünür akla yıldızlar
Geceye dal.
Vücutlar ve kahramanlar hatırasından
Sokaklarda topal.

Sürünür saçları
Beyaz ve siyah kumaşlar üzerinde
Gülleri mevsimleri bahçelerin
Vaktin mahrem yerinde.

Sürünür ve geçer alnımızdan
Sonsuzluğun rüyası hür.
İnsanlarımız rüzgârlarımız arabalarımız
Sürünür.

(Bir gün oturduğu bir çalgılı kahveden ansızın çıkıp gitti.)

Çıkıp gitti
Altın çerçevesinden resim
Şehirden ve ovadan
Mevsim.

Çıkıp gitti
Rüyadaki daire.
Başka hayatlara ait
Kuşlar vesaire.

Çıkıp gitti
Hatıralar arasından
Can değil nefis değil
Aziz olan.

(Sarhoşken bir kişilikten dışarı taşardı.)

Hey anasını sattığım dünya
Anası anam
Şehir ve ölüm üstünde
Vücudumu terk ederek uyusam.

Gelse güzel kızların vakti
Masama kırık kadehime
Yüzümü çeviriyorum uzaktan
Kime?

(Utanmasa sokaklarda şarkı söyleyecekti.)

Biraz daha olayım bırakınız
Bakirelerde beyazlık
Ateşlerde kırmızı
Sularda akan.

Havanın ağırlığı
Dağlardan ses.
Devamı taşın
Uykularda nefes.

Olayım bırakınız, güzel,
Son defa.
Alnıma değsin
Rüya ve kan biraz daha.

(Cananını severdi.)

Hadi canım, uyanıyor muyuz bu büyük karanlıktan
Rüzgâr dolmadan aşka.
Henüz yokken civarımızda aydınlık
Bembeyaz kadınlardan başka.

Güzel ve belirsiz
Eski sağlıkların bizden uzaklığı
Soluğumuzla uzun
Nazlı havaların sıcaklığı.

Bizi seviyor ve seyrediyor
Deniz.
İlk sanatların civarında
Sabahlara kadar seyrettiğimiz.

Canım, vücudumdaki esmer,
Beni duyuyor musun?
Parlıyor sabah kuşları fikriçinde
Hâlâ uyuyor musun?

Uyandıramaz, yüzyıllardan beri şırıl şırıl,
Mermer güvercinleri şadırvanlar,
Ve sular meyvesiz ağaçları
Aziz arkadaşlığı kadar.

Başka şehirler yolları uyandırır,
Uyandırır öküzler çiftçileri.
Açılmaz kör gözlerimizde
Bir an için karanlığın değeri.

Halk çağırıyor, kurtlar kuşlar çağırıyor,
Kan içinde iki elim
Sonsuzluğun kâinat üzre sağlığına
Hadi canım gidelim.

(Eski elbiselerini bir türlü atamazdı.)

Nereye gövdem, seni kim çağırıyor,
Kuşlar mı kondu pencereye?
Karanlıklar yıldızlar değil
Kimlerin sevgisi dolmuş içeriye?

Bunca yıl nazını çektiğim
En sarı başaklarla beslediğim
En güzel içkilerle büyüttüğüm
Nereye?

(Geleceği, büyük bir alışkanlıkla geçmiş yapıyordu.)

Ecdadımız ne kadar güzel
Boyları varmış
Elleri varmış.
Bizim de boyumuz ellerimiz var
Ecdadımız ne kadar güzel.

O zaman, daha ağır kuşlar uçarmış
Daha ağır ağaçlardan herhalde.
Parlarmış sevmek içinde uzun saçları
Rüya gördükleri belli değil
Geceleyin uyurlarmış.

Ecdadımız ne kadar güzel.

(En gizli zevklerinden biri de kendi
hakkında ölmüş gibi konuşmaktı,
böylece, ölmezlik yapıyordu.)

Bir gündü, biz yaşıyorduk
Bir zaman.
Gelip geçiyordu ahali
Omuzlarımızdan.

Sokaklarda alışkın hayvanlar vardı
Erkek ve dişi.
Duyuyorduk bir baş ağrısı gibi, uzaktan,
Geçmişi.

Bulamıyorduk, yüzü ve saçları,
Siyah perdeler inmişti aşk üzre
Aptal ve hayran uyumuştuk
Uyandığımız yere.

Çırılçıplak ağaçlar
Çırılçıplak rüzgâr
Vaktin ve nesillerin gizli seyrinde
Sen güzeldin, uykumuzdaki kadar.

(Ölmekten, köylerde daha fazla korkuyordu.)

Gel ey mavi gözlü hava
Sabah vakti uyudun mu?
Pişman öküzler ardından
Çifte doğru yürüdün mü?

Kuş gibi uçmak azabında
Dul kadınlar sevabında
Ölmek, daha kalmak kitabında,
Sular misali büyüdün mü?

Gel ey mavi gözlü hava
Gel ey siyah gözlü yârim
Gel ey ayıp düşünceler
Bencileyin görüldün mü?

(Hiçbir şey onun değildi.)

İnsanlar önümden gelip geçiyor
Ecdadımdan geçer gibi.
Onların ayıp rüyaları, karşıdan,
Ki benimdir.

Üstlerinde kumaşların rengi
Ütüsü bozulmuş
Hayatlarından ayrı bir şey,
Ki benimdir.

İnsanlar, bazı uzun, bazı ihtiyar,
Nefsin hesaplarında, çok uzak
Avuçlarındaki para, güzel,
Ki benimdir.

(Ölmenin ve öldürmenin kendisiyle bir
eğlenme olduğunu nasıl duymazdı.)

İki yol var
Biri çıldırmak biri öldürmek
Çıldırmak mümkün değil
Öldürmek hakeza.

İnsan nasıl ayrılır meyvelerden
Ki gecenin serinliğinde bilinir
Yazılardan nasıl ayrılır herkes,
Ki binlerce yıldan gelmiştir.

Koyma ellerini alnıma ve silahlarıma
Razı olmuş gibi dursa da şeklim
Aklın ve aşkın nesiller sonrasında
Ben karanlık değilim.

(Yâd et, diye bir şarkı vardı.)

Yâd edeceksin nihayet
Meyvelere eğilen bahçeyi.
Aşkın bal gibi akan vaktinde
Senelerce önceyi.

Hal içinde, çırılçıplak,
Saadetten sessizlikten
İpek ve aydınlık kumaşlar zevkinde
Kenarından tuttuğumuz geceyi.

Karanlıklarla beraber gelen
Kuşlarla birlik giden
Acayip talihlere ait
Yâd ettiğim düşünceyi.

(Çakır, şehrin bakkallarına, mağazalarına bir
çocuk gibi hayrandı, onlarda aradığını
bulacağına emindi.)

Dirhem, seni nasıl seveyim
Derimde rüzgâr,
Omuzlarımda bakış
Bütün halk ile daim.

Senden almış dağı taşı ruhum
Anamın ellerindeki sıcaklık
Yârimin zülfündeki eğrilik
Dirhem dirhem olduğum.

Seni, alçakgönüllü ve aziz dirhem,
Yıldızlarla, bakkallarla, meyvelerle beraber
Başımı kesseler
Oracıkta ağırlıksız düşünsem.

(Bazı ikindiüstleri kırda tek başına gezinirdi.)

Uzanır geceye, sulara ve yaşamama muvazi
Telgraf telleri diyar diyar.
Kuşlar konar
Telgraf tellerine.

Yeşil olur siyah olur arazi
Direklerin içindeki rüya kadar.
Rüzgâr
Telgraf tellerine.

(Sevgi uykuya benzer.)

Büyürdü büyürdü ilkbahar havalardan
Kımıldardı daima yeşillik.
Rüzgâr kurumuş yaprakları sevmezdi
Ayıp bir şey düşünmeden
Dişi kuşları severdi dallar.

Öyle inceydi ki rüyaları
Ben uyurdum.
Birbirine değen kirpiklerinin sesinde
Uyanırdı dağlar,
Tavşan uykularından.

(Köşe başındaki dilencinin kısmetine imrenirdi.)

Bütün gün oturduktan sonra
Bu mu olmalıydı ellerimizde kalan?
Vakte yıldızlara çarşılara dair
Arzudan?

Büyük varlığın hemen yanında
Yani ağacın yani kuşun
Parça parça unutmak kendimizi,
Dağılmasında üç beş kuruşun.

Bize kalmış ve doğru çıkmamış,
Sokak gürültülerinin verdiği düşünceler.
Daha uğurluydu muhakkak.
Bıraktığımız yer.

(Gece güllerinde ve vücudunda maddelerin
güzel dostluğunu duyuyordu.)

Dağların çizdiği bismillahta
Havaya karşı, gecelere karşı
Susan ve uyuyan cinsim
Ve erkekliğimin devam eden marşı.

Nişan kalmamış sabaha kadar
Eski şehirlerin parıltısından
Namussuz güzelliğiyle bahtiyar değil,
Talihler üstünde uçan.

Yeşil manzaranın civarında
İlk mevsimlerin rüzgârı.
Rızkı emin olarak takip eder,
Tembel çobanların tembel koyunları.

Bağışlamanızdan övünmenizden hisse istemem,
Ben ki azat içinde kaybolmuşum.
Ekmekle, tuzla, aşk ile,
Dolmuşum.

(Gitti, gider.)

Sürünüyor gecenin âlemine
Kimin saçları daha uzun?
Beni insanlarla, dağlarla birleştirir,
Memleketler gibi arzum.

Saadetler içinde mahvolduk
Bütün nesiller mahzun.
Beyaz kuşlar mı uçtu, üzerimizde,
Gitti beyazlığı vücudumuzun?

(Çakır'ın çok gizli arzuları da vardı:
mesela ipek gömlekler giymek.)

Şarktan bir rivayet gelecek
Suya ve güneşe dair.
Susacak bir an sessizlik üzerinde
Bütün ışıklarıyla şehir.

Aşka ve geceye susamış
Belli değil hangisi bade.
Geçen nesillerin hatırasından
Azade.

Rüya kadar uzun
Kan gibi ılık
Beyaz rakkaselerin kapalı gözleri:
Karanlık.

Günlerce beslemiş, bahtiyar,
Ağaçlar böcekleri, böcekler vakti.
İpekliler ki civarımızdan
Kervanlarla gitti.

(Çakır, geçen harpte bölük komutanlığı
yapmıştı, o günleri lezzetle hatırlar.)

– Merhaba altıncı bölük:
– Sağ ol!

. . . . bu sabah vakti,
Sağlıkla mukaddes.
Tüfek çıkarsın, rahat etsin
Fikrin sulhunda herkes.

Sağlığım, ordular gibi, rüzgârlar gibi,
Hücum eder memleketten memlekete.
Eğer bir gün mecbur olursam
Şahidimsiniz bu sıhhate!

(Aradığı şey hakkında bazen büyük bir aydınlık
dört yanını kaplıyordu.)

– "Ararken her mahluk kendine bir eş",
Ararken her mahluk ölüme hazırlığını.
Aynı hızla sonsuzluğa uzaklaşır,
Otomobil ve kağnı.

Yüce yıldızlar burcunda
Çağırmışım şehrin büyük akrabalığını.
Aradığım ki yasla bitirdi, uykulardan,
Karanlığın dağını.

Düşüncem, yüzümden ayrılmış,
Bulmuş insanların en uzağını.
Aydınlığın garip eşyalar gibi biriktiği yerde
Terk etmiş gövdem, elini, ayağını.

(Çakır bazen çok mahrem ve çok hususi düşünürdü: Birin karşısında çağıran iki vardır.)

Sizleri kabul edeceğim rüyama
Misafir değil temelli.
Karanlık gece bizim olacak
Hatıramızdan belli.

Duyulurken tarladan rahat
Lahzalar parıltısında süsü;
Kavunun karpuzun
Teneffüsü.

Duyulurken hale hazır
Sularla, yıldızlarla gölgede;
Toprağın mübarek vakti,
Saz kulübede.

Geniş uykular büyüyecek
Havada, mahmur
Öyle gece saatlerinden,
Ki gizli beyazlıklar uçuşur.

Kocaman palalar ellerinde,
– Aşk ve sarhoşluk musavi –
Küçücük minyatür askerler,
İkiye bölecek devi.

Mezarlar ve şehvetler üstünde
Mahrem ve sırdaş
Güllerle beraber kızardı
Şimal rüzgârlarıyla taş.

Başka küreler midir rahatsız eden hayatını,
Üzerinde durduğumuz kıtanın?
Toprak ve havalar sallanmasa varacağız
Derinliğine aklın ve noktanın.

(Kalabalığın ağrısını çekiyordu.)

Ben bu çarşıdan korkuyorum
Güzeli var, çirkini var.
Duyuyorum hepsinin yaşamasını
Aynı yastıktan uyanmış kadar.

Verirler taşlara insan şekli
İnsana toprak.
Ve güya kimse bunun farkında değil
Bir kendi kendine var olmak.

Geçer arabalar tramvaylar satıcılar
Uyur gibi olurum biraz
Halk meydanlardan dağılır,
Kederim dağılmaz.

(Yaşamasının bir noktasında "Taş Devri" isimli bir ilk insanlar destanı okumuştu, şu parçayı hâlâ düşünür.)

Merhaba

Garip işaretlerle büyür
Bütün tanışıklığı vücudumuzun.
Ellerimiz kadar beyaz,
Kollarımız kadar uzun.

Bitmez karanlık içinde
Keşfedeceği.
Nasıl saadetle anlatacağız
Yıldızlar üstü geceyi.

Kopup giden şey,
Çağırmaktan.
Alnımızda göğsümüzde
Lezzetle parlayan.

Sevgiye, gizliye, benzere doğru
Daima nefis.
Aynı hareket ve aynı seste
Birleştiğimiz.

Garip işaretlerle garip,
Anlaşılmaz, avare.
Neyi teklif etti kürklü adam
Karşı dağdakilere?

(Hastalanıyordu, bir şey belli olurken
bir şey kayboluyordu.)

Aziz kemiklerim niçin sızlıyorsunuz?
Rutubet bize değil.
Karanlığın ve mevsimin hatırasında
Sular ardındaki nesil.

Ateşler yaktık sabaha kadar
Bazı ağaçlar dostumuz.
Yünlüler giydik
Bazı hayvanlar bizden taraf.

Rüzgâr acayip esiyor
Yelken parlamaz.
Yaşadığım hayal içinde
Aşikâr oluyorum, daha az.

(Bazen bahçeye iniyordu.)

Usareler içinde kaybolmuş
Bahçıvan, bal gibi yumuşak.
Havanın erkenliğiyle sarhoş
Belinde mavi kuşak.

Unutalım bir an, önde giden öküzleri,
Buğdayın ağırlığını unutalım.
Bir türlü inanılmayan bir haber üstünde,
Bahçıvan, ister misin, konuşak?

(Ay başlarında çok memnundu.)

Memnunuz cihandan, hükümetten,
Yeşil ve bir örnek ağaçlarımız.
Parlıyor gece gündüz vaktimiz üstünde
Rüya aydınlıklarına benzeyen bir şey.

Uyanmış,
Sular gibi çabucak harcıyoruz hazineden.
Soracak birisini bulamıyoruz.
Bu saadet neden ?

(Şarkı söylemek duygusunu kim bilmez?)

Lalelerle beraber gelen arzu
Çok önce, rüzgârdan ve mevsimden.
Gizli bir zevk duyuyorum
Çıplak dağlarda sesimden.

Kimler yelken açmış, fikriyle,
Denizler ve hazineler üstü.
Senelerce, senelerce uçan kuş,
Düştü.

Aynı dili söyledik
Sedamız akseder elbette.
Akıllı meyveler hayal olmuş
Bahçelerin verdiği lezzette.

Şarkılarımız uzun
Şehirler ve ülkeler geniş.
Kimin namını ilan eder
Sokaklarda yaptığım iş?

Benim içimde olan şey
Benzemez aşka,
Benzemez hayvana,
Kalabalığa benzer, benzemez.

(O, kendini beğenmiş küfürbazlardan değildi.)

Zaman, ne kadar büyük olsan,
Ne kadar uçsa kuşların.
Bir harp meydanında, bir dağ başında,
Açılsa da bembeyaz avuçların.

Yüzün heykellerden gülse,
Büyüse boyun, ağaçlar misali.
Yazsa da bütün kitaplar
Hayran olduğumuz hayali.

Gitsen sonsuz rüzgâr üstünde,
Gelsen sonsuz mevsimin yeşilinden.
Kocaman rüyanı söylese
Dağlar taşlar, dilinden.

Devam etsen bütün paramız kadar,
Çarşıda satılan şey gibi.
Senin hesabınla geçirsek,
Mermer ve muhteşem mektebi.

Zaman! Mademki yaşıyorum,
Sen ne kadar azsın?
Dünyayı doldursan bile,
Beni dolduramazsın!

(Aradığını kunduracılardan da sormuştu.)

Vardım kunduracıya,
Yalvardım, yakardım.
Belki de senden gelir, senelerce sonra,
Benim yoluma yardım,

Bu pabuçlar kimin acep,
Hangi güzel kadınların,
Hangi tatlı çocukların,
Kim bilir?

Geçer mi modası,
Geçer mi altından yollar?
Bizim giymek istediğimiz kadar
Bu pabuçlar kimin acep, hemşerim?

(Beklenen, mevcut olandı.)

Akşama dek düşündüğümüz
Sudan, ekmekten başka.
Geçerken beyaz yelkenler gibi
İnsanlar içinden gündüz.

Gelirken avuç kadar yıldızlar
Şimalden çok sonra.
Vaktin büyük rahatlığı,
Ne dost, ne düşman var.

Yaşamak ve aziz olmak gayreti
Farkında olmadan.
Akşama dek düşündüğümüz,
Bizi terk etti.

(Baş ağrısı, rahatlık vermiyordu.)

Dağlar duruyor,
İzzetüikbal ile.
Duruyor yıldız efendilerimiz,
Şanlı, şerefli geceler üstünde,
Sonsuzluğu hayal ile.

Ya ben durur muyum, evciğimde,
Masacığımın başında,
Testimin, lambamın yanında,
Ya ben durur muyum?

(Geçer, kederini götürmez.)

Geçersiniz fakirler ve zenginler,
Gündüz yahut gece.
Büyük heykellerin ve bazı evlerin önünden;
Yüzleriniz başka, ayrılmış hatıralarınız,
Bütün varlığım susunca.

Geçersiniz, eski Türkler, eski Yunanlılar vaktinde,
Kitapların verdiği gölgeden.
Süslenmiş kuşlar aynı şekilde iştirak eder,
Eski şarkılarla sılalar rüyasına;
İçinde süzüldüğümüz düşünceden.

Durur, bir bakış halinde,
Fakirler ve zenginler;
Misafir olduğumuz memleket,
Misafir olduğumuz cihan,
Beraber.

(Aradığını, marangozlardan da sormuştu.)

Marangoza gitmiştim ki bahtiyar idi,
Büyük ve yepyeni ve bembeyaz bir dükkân içinde.
Dükkân tenha olduğu vakit,
Şehrin ormanlar gibi uluduğu zamanlar,
Tahtalarda bir bakış uyuyordu şimdi.

Korkuyordu rüzgârdan, akşama kadar,
Rüzgâr, dağlara göklere hürriyete.
Toprak gibi bir sonsuzluk sırrıyla müthiş
Dilmelerin, kalasların garip daveti
Taze kokularında, aşikâr.

Düşündükçe sallanır bahçelerde bir yemiş,
İşçiler öküzler âlimler hayalinde.
Parladığı yerden gemisiz bir denizin
Bahsederler sefil ticaretinden,
Yeşilden ayrılmış ve insanlara girmemiş.

Sırrını arıyordu zamanın,
Nebatlar ve hayvanlar bir ağızdan, bir gölde.
Marangoza gitmiştim ki bahtiyar idi,
Yontuyordu güzel çerçevesini,
Mevsimler dışında upuzun insanın.

(Beterin beteri vardır diye avunuyordu.)

Mağazalar daha büyük, mektepler daha yeni,
Anneler mülkünde sultan;
İş dolu sabaha rağmen uyur beyazlığında,
Çocuk, gençten iyidir.

Odun yarabilir, ekin ekebilir,
Yürür günlerce maviliklere.
Çağrılınca çıkabilir dağlara,
Genç, ihtiyardan iyidir.

Evleri şehirleri sever yavaşça
Geceleyin görür üşüdüğünü yıldızların.
Anlar yüzüne baktığımı,
İhtiyar, ölüden iyidir.

(Bazen kendisinde vahşi bir duygu parlardı.)

Ben kan davası gütmüyorum, ölen ölür,
Babamı istemiyorum.
Gece vakti uyur bütün ordugâh,
Bütün dost düşman.

Uyanır bir mermi halinde
Bir silah halinde
Bin sancak halinde
Benim senelerce sonra ne olacağım.

(Aradığını kadınlardan da sormuştu,
kaç defa.)

Aşka dair, en eski kahramanlardan,
Vardık bir garip düşünceye.
Karanlıkta parlayan bir kılıç gibi
Ses eder vücudumuz geceye.

Sürünür elimize vaktin siyahlığı,
Nazdan.
Muhteşem heykeller civarında,
Beyazdan.

Havada kuşlar uyur,
Aşk içinde.
Uyanır rüzgârlar, ağaçlardan,
Meşkiçinde.

Duyulur gece vakti,
Taşa toprağa, heves.
Hayalin ve fikrin hayatından evvel,
Nefes nefes.

Aşka dair, büyük şehirler harabesinde,
Uzak devletler hatırasından
Bir şey ki harbe benzemez, sulha benzemez,
Bir şey ki kan.

(Eski kitaplardan, eski ruhlardan da sormuştu.)

Sen mi tutuyorsun şarabı;
Güller mi açılıyor?
Bir uzak şehrin bir altın sofrasında,
Yummuş mu sarı parmaklarını vaktüzre bakireler,
Kadehi ben mi tutuyorum?

Yıldızlar mı uyanıyor geceler yüzüne;
Topraklar üstüne sular mı yürüyor?
Sen mi tutuyorsun, saki,
Şehit olmuştu 1328'de,
Belki de daha evvel intihar etmişti?

Bir ağacın karmakarışık intizamında,
Dallarda kuşlar farz olmuş;
Benden öncekiler, havalardan,
Büyümüş, büyümüş göz olmuş;
Sen mi tutuyorsun şarabı, dudaklarıma?

*

(Gazete okumaya devam ederdi.)

Şehrin kapısında incir ağacı,
Uyumuş, uyanır.
Eksilir alıştığımız şey,
Şehrin havasında.

Gazeteler büyük, küçük gazeteler, sokaktan,
"Şehri zapt etti, kuyuya çocuk düştü"
Ne deseler hayran olacağız,
Vermişiz kâğıtları çünkü.

(Ondan, beş kuruşluk satın alıyordu.)

Senin saadetine içiyorum,
Benim saadetime yaşa.
Senelerce üzerinde zevk ettiğim,
Senelerce evvelki şey,
Görün biraz, her vatandaşa.

Başım eski düşüncelerle uyumuş,
Nasıl gelmişim bu yaşa.
Senin gecelerindir karanlıklarım,
Aynı dağlar taşlardır, sual eden,
Görün biraz dağa taşa.

Sığmış sokaklara bütün arzularımız,
Sığmış bütün vücudumuz kumaşa,
Görün şehvetinle merhametinle sabrınla devirlerden,
Çarşılarda, pazarlarda tabesabah,
Görün beş kuruşa.

(Bazen bulmuş gibiydi.)

Gece dalgalanıyordu,
Uyumuştu insanlar hayvanlar
Şehirde ovada sahipsiz
Bir şey var.

Ekmek değil,
Sıcak ve beyaz olsa bile;
Sezilmiyor kimlerin nefesi, karanlıktan,
Rüyalar düşüncesiyle.

Bir şey, havaların sonsuz sağlığında,
Belki bir haber, belki bir yanlış.
Başımızı koyduğumuz yerde, gaipten,
Kara toprak gibi uzanmış.

(Yaşamayı kabullenmiş cihan arasında, bu hissi
canlı ve cansız ne görse ondan ümit ederdi.)

Aynı sevda ile sormuşum
Denizin ve ovanın yeşilliğinden.
Büyüyen bir dünya içinde,
Kuşlardan daha erken.

Sabah mı var, ben mi soyunmaktayım,
Bütün geceden, bütün düşüncelerden.
Avuçlarıma dolmuş bahar
Mor ve beyaz yapraklar halinde,
Sabah mı var?

Kalmış ihtiyar gemicilerin, koynunda
Nazlı resim.
Yelkenlerin büyük üç köşeleri uzamış,
Yok anamı göresim.

Parlayan ne, topraklara kan mı damlamış,
Devlerden yahut hayallerden?
Acayip çiçekler açılmış üzerine,
Aşkın, gecenin ve havuzun;
Parlayan ne?

Sormuşum bu yolun sonunu, çaresini,
Haber vermemiş kimse.
Denizin ve ovanın yeşilliğinden,
Geçen şey benimse?

Gelir misin, uzun saçların mı sürünüyor,
Alnıma, omuzlarıma, vakte ağrısız
Bir matem gibi aksın
Dağlarda, ağaran dağlarda,
Gelir misin?

(Kitaplar biriktirilmiş ve koyulandırılmış zamanlardır.)

Çalışıyorum aşk ile
Doldurmasın yelkenleri rüzgâr.
Gönüldeki muhabbetten işaret
Camiler çeşmeler kervansaraylar.

Ellerim, deniz hayvanları gibi,
Rüyada ve daha derinde.
Nakışlarım hürriyetle büyüdü,
Mavi atmosferlerin yerinde.

Kâğıt çiçeklerle bekliyorum,
Gel baharım, gel.
Yaşamalarımdan nişan versin
Binlerce heykel.

Resmettim, duvarlara yâri,
Bir hüzün verse bile.
Getirdi meçhulün bembeyaz tülünü
Şimale giden kafile.

Ellerimle büyüttüğüm çocukların,
Duyulur yaşaması, nefes nefes.
Taşar bahçelerimden havaya
Güller halinde heves.

Gece yarısı uyandım, çalışıyorum,
Ne ışık, ne ses var.
Misafir et beni Tanrım,
Kendi kâinatımı yaratıncaya kadar.

(Kara kedileri severdi.)

Kara kedi aramızdadır, zaferle, aşkla;
Büyük denizler, yüce dağlar dünyasından.
Hüzünlerimiz halk efsaneleriyle devam eder,
Ölülerin, ölülerin macerasından.

Bir gözü mütemadiyen küçülür,
Ağlamak istemiş nesillerin yasından.
Bir gözü daima büyür
Çıldıran insanların rüyasından.

Koparır bütün güzelliğimizi
Hatırasından.
Birleştirmez ama tamamıyla da ayırmaz,
Ruhumuzu, Allah havasından.

(Çarşıda aşka benzer bir vakit bulurdu.)

Ah eden, çarşıda pazarda
Alışveriş için değil.
Geçip giden gece
Geçip giden yeşil.

Ah eden, çarşıda pazarda
Verip sonuna kadar parasını.
Uzun elbiseler, büyük ayakkabılar üzerine,
Duymuş küçük ve çirkin vücudunun yasını.

Ah eden,
Mahrem ve nazlı yâri vurulmuş kadar,
Geçer elden ele, güpegündüz,
Çoban kızı işlenmiş halılar.

(Korkak denmezse de cesur da değildi.)

Beni kim götürecek bahçesine,
Ki uzun söğütler, nazlı sular arasında serin.
Parlarken vücudum karanlıktan, ağrısız,
Soracağım: bahçe kimin?

Serpecekler gözlerime koyu bir uyku
Diyecekler uslu oturmuştun, aferin.
Acayip bir denizde sallandığım sırada,
Soracağım: uyku kimin?

Yüzümü kollarımı boyumu alacaklar
Bir yerdeki yaşamak daha derin.
Artık hayal olurken son gayretimle,
Soracağım: ölü kimin?

(Aradığı belki bir "yer"di, belki bir "vakit".)

Yüzümü dönüyorum, susuyor,
Akşama kadar peşimden gelen.
Şekline dair eser yok,
Hüznüyle rüya, düşünceden.

Ağaca benzer, ovaya hayvana benzer,
Yürür vaktin çizgisiyle beraber.
Daha uzak günlerden haber,
Daha erken.

Heykellerin beyazlıkta gayreti,
Ecdada dair hikmeti.
Sirayet eder saadeti,
Kaybolur, hemen.

(Bir zamanlar dörtyol ağzında dilekçe
yazarak geçindi.)

Bıktım artık saklamaktan,
Yok, rüzgârın bana kıymet verdiği.
Çiçekler, ağaçlar yüzüme bakmaz,
Yıldızlar kendi bildiğinde
Bakar her şey uzaktan.

Ne çıkar aldanmaktan,
Bir tozdan değersiz terk edilmiş, nafile.
Dışındayım büyük ve sıcak ailenin
Öyle yabancı sayılmışım, öyle hakaretler
Utanıyorum, gireceğim topraktan.

Alınız beni de bir daldan, bir yapraktan,
Bütün aletlerimi kullanırım, bütün kitaplarımı okurum.
Alınız beni de yoruldum artık;
Ben de sonsuz huzurdan hisse isterim,
Birbirinde yaşamaktan.

(Olgun meyvelerde bir hüzün vardır.)

Uyumuşum gece, uyanmışım gündüz,
Serapa nur olmuşum.
Merhaba, der yüzümü gören dostlar,
Yüzce okunur olmuşum.

Almış, götürmüş biri beni,
Birisi yeniden getirmiş.
Hükümet önünden geçemezdim yalnızlıktan.
Şimdi memur olmuşum.

(Bütün insanlarca malum olan şey,
onun meçhulü idi.)

Üzümlerde kırmızı görünen,
Ağaçta yeşil.
Dağlarda yüce, sularda akar görünen,
Evlerde yeşil.

Manasını sonsuz hayatınızın
Söyleyiniz bir şarkı gibi beraber.
Veriniz çırılçıplak bekleyen varlığıma,
Gülden, ekmekten haber.

Güzel elbiseler giymek, ağır kokular sürünmek,
Çarşıda, pazarda işim.
Atlarla develerle kuşlarla ortak,
Ne ki var, sevmişim.

Bakmışız mübarek yüzüne,
Güzel amma nerde bilinmez.
Koymuş bir rüya üstüne, anlamadan,
Kocaman elini, herkes.

Aslınızı, neslinizi söyleyiniz,
Bir gündüz yahut bir gece.
Hayatımız, nasıl bırakıyor,
Dağı taşı senelerce?

Üzümlerde kırmızı görünen.

(Küfretmezdi, fakat küfrü lezzetle
düşünüyordu.)

Anasını arıyorum gelen gecenin
Rüzgârın anasını, gecenin anasını.
Bir heves kadar taze olsa da kızlarımız
Arıyorum, anasını.

Uykum, bürünmüş olarak gelebilir,
Akla yıldızlara uzağa.
Kardeşlerin beyaz yataklarında büyürken rüyalarım,
Sıcaklığı duyulan anasını.

Ne varsa, küfürler halinde,
Harbin ve sulhun kalabalık dünyasından.
En kahraman ve en güzelini değil,
Anasını.

(Aradığı dost muydu, düşman mıydı?)

Nefesini tutacaksın dost, beraber teneffüs edeceğiz,
Felekten yadigâr kalan havayı
Hayran olmuş hayvanlarla beraber,
Yıldızlardan ağaçlardan kuşlardan dolayı.

Hareket ederken gölgeler dağ üzerinde,
Köyü arabalarıyla sırdaş.
Duyulur halin saadeti
Böcekler kadar yavaş.

Hareket ederken askerler meçhule
Cesur ve mağrur.
Başka vatanlar civarına
Ki başka askerler bulunur.

Hareket ederken fikrimiz aşk içinden
Lezzetle güzellikle memnun
Çırılçıplak kadınlar üstünde
Sıcak ve beyaz örtüsü, sonsuzluğun.

Nefesini tutacaksın, dost, intikal edeceğiz,
Bu tenha gecede;
Başka hayatlardan evvel
Gelmekte olan vakte.

(Çakır, her yerde görünürdü.)

Gör beni, ben göz değil miyim,
Kirpiksiz ve kanlı.
Uçmuş üzerimden bütün karanlıklar
Bütün sevgi ve düşünce kaybolmuş
Gör beni, ben göz değil miyim?

Vaktaki uyanmış en eski dostlar,
Mevsimlerinden, en eski insanların.
Göller ve yıldızlar gibi lezzeti duyulmakta,
Sonsuzluk içinde uyumuş anların
Gör beni, ben göz değil miyim?

Bazısı dönmüş, ne varsa terk edip halka dair,
Güneşe, şehre.
Bazısı benim ve kurtların yüzünden düşmüş,
Çehre.
Gör beni, ben göz değil miyim?

Gör beni aklın çılgın parıltısından
Artık düşüncelerim, sevgim yeni.
Mademki çırılçıplağız ağaçlar dağlar ve ben,
Memleket, memleket,
Gör beni, ben göz değil miyim?

(Bir gece, uykusunda, güzel ve mübarek
vücudunu vurulmuş olarak görmüştü.)

Yaşamaktan yana doymuşum
Karanlıkta, rüzgârlar kırmızısında.
Vaktaki dallar usarelerle eğilir,
Kuşlar kımıldanır köylerden şehirlerden
Havası bizden taraf bir kuşun.

Havası bizden taraf bir kuşun
Bir şey geçmiş gözleri büyük ve kapalı,
Bazı kızlar arasından sebepsiz ve güzel,
İnsanlar harp etmiş, ben senelerce uzakta,
Vurulmuşum.

(Çakır, tembel insanlara kin duyardı.)

Çalışmak, senden korkuyorum,
Beni nereye götürüyorsun?
Gözlerinde uzak şehirlerin kırmızısı,
Alnımda, beyaz.

Daha başka nesiller görebiliyorum,
Anlar içinde büyük.
Başka bir şehre toplanmışlar,
Dağları, bizimkilerden kısa.

Alın teri dökmüşler, vermişler sulara can,
Balıkların en beyazı kadar.
Siyah minarelerle bir karanlık hevesinde,
Tanrı'nın aydınlığına karışmışlar.

Daha başka nesiller, çok akıllı,
Rüzgârlar ve çocuklar istedikleri ölçüde.
Bir şey sahiplik, kuvvet ve hüzün veriyor,
Koca fabrikalardan çıkan gürültüde.

Ne güzel, ne güzel,
Yaktık akşam lambamızı.
Sersem yıldızlara bedel.

Ne uzun, ne uzun.
Bir yenisini yaptık,
Eski vücudumuzun.

Çalışmak senden dehşetle korkuyorum,
Almış götürüyorsun, devler gibi;
Baharlar ve ormanlar üstünden,
Dün bir meyveyle bahtiyar olan nasibi.

Çalışmak, korkuyorum,
Gururu terk edip bir an;
Mademki iki insan kardeş değil,
Uzak şehirlerin hatırasından.

(Satıcıların her gece kendisine seslendiğini dehşetle işitiyordu.)

Mademki yaşıyorsunuz
N'olur Allah aşkına,
Çoluğunuz çocuğunuz başına,
Bir gün benim hayatımı yaşayınız.

Yani okuyunuz beni çarşılar gibi;
Evler üstüne evler.
Öpsün şükürle, cesaretle,
Beyaz ellerinizden devirler.

Düşünceler gibi buluşuruz.
Ki bütün sular altında,
Hali yok vücudumun,
Yani âşık olunuz bana fikriçinden,

Öyle uzun ve sonsuz.
Uyur kadınlara, uyur bahçelere.
Vermişim kumral tüylerimi,
Bir tek nefeste gecelere.

Siz, lütfen, yalvarıyorum,
Siz, beni yaşayınız, borca.
Ki geliyor sonrasızlığım, kocaman,
Yıldızların varmadığı burca.

(Eski kitapları saklardı, ama hiç sevmezdi.)

Daha cahil günlerimiz gelecek,
Tütsüler halinde bahar ve çiçek.
Hangisi rüya, hatıralardan,
Hangisi gerçek?

Sözleri ve düşünceyi unutmuş evvela,
Mevsim, eski mevsimden âlâ.
Dünya gibi dönüyor mihverinde,
Bütün meyveler, mesela.

Bir karınca, bir kuş, bir kuzu,
Dolduracağız, çırılçıplak, havuzu.
Aşk içinde, hayal içinde.
Ayırt etmeyeceğiz vücudumuzu.

(Çakır, aradığına emin adımlarla yaklaşıyordu.)

Aradığım, bütün meyvelerde, dağlarda,
Bitmez, tükenmez, güneşe dair.
Nerde olduğunu kim bilir,
Rivayet edilmiş sevdalarda,
Eski insanların rahmetidir.

Aradığım, dalların yere sabırla eğildiği,
Uçabildiği kuşun.
Artık olan olmuş, ben olmuşum,
Yaşamak habersiz ve iyi,
Tadı var beş kuruşun.

Aradığım, ruhun kendi kendine sesi,
Ki aydınlık verir, geceler içinden, yere;
Ki saçlarım, sıcaklığım, senelerce.
İhtiyar yüzümün sonsuz çizgilerle bölünmesi,
Bütün insanlara ve bütün düşüncelere.

(Babası ansızın ölmüştü, bu onun rahmetidir.)

Yüzüm kör olmuş geceyi duymuyorum,
Felaketten.
Büyük kürelerin seyrinde,
Babam ölmüş.

Böcekler ve ağaçlar el ele,
Dehşetten.
Ağladığım ve senelerce ağlayacağım,
Şey.

(Bazen çırılçıplak soyunuyor ve öylece güneşte duruyordu.)

Yeniyiz sabah erken,
Güllerle eğilmişiz vakte.
Başlamış sonsuzluğun ve güzelliğin nefesi,
Kurtlar kuşlar halinde, sirayete.

Rüzgâr, daha yavaş rüyamızdan,
Orman, seyrimiz gibi.
Dağları bizden fazla aşikâr,
Elbette.

(O, bazen de isyanla doluyordu; aradığı huzur, fena hava üzerinde yoktu.)

Sen inanmak istiyorsun, vermem,
Geri kalan bana yetmez;
Mademki almış civarımdan,
Malını mülkünü, herkes.

Eşyalar gibi durmak istemem artık
Aptal, sevgisiz, obur.
Öyle evler ki kahrolsun şimdi,
Duvarlarına hangi resmi assam, durur.

Ürperirim, çırılçıplak ve çılgın,
Kim gönlüme acayip yaşamalar verdiyse.
Bunca yıl, kâinat üzre, çalıştım,
Ellerimde rüzgâr, üstümde elbise!

Gemilerin yelkenleri inmiş,
Korsan devirlerinden, düşüncelere dair.
Hücum eden yeni insanların beyazlığı,
Ki bana başka zamanlar verir.

Yalnız bir baş ve iki bacak halinde,
Büyür, büyür, uzanır bir dul.
Onun vereceği şeye aldanırsın,
Sen inanmak istiyorsun, defol!

(Bazen ikiye bölünecek kadar yalnızdı.)

Kimse anlamaz, kimse dinlemez ama
Ben onlara söylüyorum.
Dinler büyük timsahlar, uzun sular,
Yıldızlarla beraber gelen sessizliği.

Kimse, isterse saçı ağarmış olsun,
Kardeşi ölmüş olsun isterse.
Eşyalar ve şehirler kadar ayrılmış,
Havaya ve nefse.

Kâinatın yüce dağlarıyla söylemişim,
Güler gibi, anlamaz gibi herkes.
Kendi halidir ki korkusundan,
Kimse dinlemez.

(Kulaklarının ve gözlerinin yavaş yavaş
zayıfladığını dehşetle anlıyordu.)

Ağustosböcekleri duyulmaz
Duyulur şubat.
Fakat ağustosböceklerinin
Ziyan olmadığı belli.

Belli ki karanlık her zamankinden zayıf,
Fikir ve sağlık daha hızlı.
Kan kardeşlikleri aşikâr olur,
Bir ağacın ve bir evin eş uykularından.

Bellidir,
Gecenin cam gibi parladığı.
Camın arkasındakiler,
Belli değil.

(Aşure yerken bir rüya görmüştü.)

Kalıcı değil miyim bu güzel dünyada,
Beyaz olsam, siyah olsam.
Sirayet eder dallara gaipten,
Rüzgârla beraber, ilkbaharla beraber,
Bir musiki gibi rüyam.

İnmiş çoban bahçelere habersiz,
Başını unutmuş dağda.
Vaktin kötü saati çalmış;
Ben de beraber mi gidiyorum,
Kalıcı değil miyim bu güzel dünyada?

(Aradığını arabacılardan da sormuştu.)

Yummuş gözlerini arabacım,
Yola ve gündüze.
Bir sonsuzluk havasıyla sürüyor arabasını,
Varlığımız manzaralarla beraber,
Çarpıyor garip mesafeler,
Uyanır gibi yüzümüze.

Korkuyoruz bir an önceyi düşünmekten,
Ne varsa kana, karanlığa dair.
Aklın meyveler gibi, ballandığı hissedilmiş,
Bekliyoruz böceklerle, yıldızlarla aynı seyahatte;
Havanın rüyalarımızla hafif olduğu saatte.
Ne varsa ağırlığıyla bilinmiştir.

Yummuş gözlerini arabacım, saadetten,
Bırakmış şükrünü rüzgâra.
Anayı evladı değil özünü düşünmüş,
Hızlı, daha hızlı kuş kadar;
Bir haber mi getiriyor bize ovalar,
Bir destan mı götürüyoruz, dağlara?

*(Kâğıtlardan, yazılmamış kâğıtlardan
yalnızlık duyuyordu.)*

Kâğıtlarımı yakacağım, beni seyretmesinler,
Utanıyorum yüzümden.
Karanlıkla ağırlaştığım yerde,
Ben mi beyaz bir kuş düşünüyorum,
Sabahın kuşları mıdır, öten?

Gelinlerin elbiseleri de beyaz olur, vaktinde,
Sırma tellerle çizilmiş.
Şehirlerin gizli kapısında düşünüyorum,
Gözlerim badem gibi, badem ağaçları gibi büyüyor,
Uyanıklığım kadar geniş.

Yenilmişim yüz defa, oynamışım yeniden,
Onların talihi başka;
Kandan ve havadan saraylar yapmışım,
Gece karanlıklarında, kâinattan habersiz,
Vücudumdan akan aşka.

Ellerim ayaklarım ağrıyor rüyada şimdi,
Baharlardan meyvelerin dalların kopması kadar.
Kinle ve gazapla kuruyorum
Her şeyin büyüdüğü bu kâğıtta,
Ufaldığım aşikâr.

(Tarihi severdi.)

Nuh'un gemisine binmişim,
Dişi koyunlarla, dişi yılanlarla mahrem.
Kalabalığın suya benzediği karanlıkta,
Parlıyor yontulmuş taşlar gibi düşüncem.

Her gün bir tane ve bütün dünyalar için,
Varlığın Tanrı'ya mahsus yalnızlığı duyulur.
Akrabayım dağlara ağaçlara manzaralara
Bütün erkekliğimle, ne etsem.

Su, dudaklarımıza, hayallerimize doğru,
Su, yıldızların ışıklarına kadar.
Mahzun ve renk renk yüzlerimize çarpıyor,
Su, bize ait olmayan matem.

Terk etmişiz eski vakitleri,
Bir yeni hevesle dolmuşuz.
Cihanın bir elma gibi basit olduğu yerde,
Gönüllerimiz aydınlık ve muhteşem.

Ey beden, ey Nuh'un gemisiyle getirdiğim şey,
Ne diye rüzgârla sallanırsın, beyaz beyaz.
Acayip destanımı anlatacağım bu sıra,
Dur ki diyem.

(Şehir, bir iyilik gibiydi.)

Şehir bana lazım olmayacak ama
Elbisem eskiyor, saçım uzuyor,
Bütün yalnızlığıma rağmen
Güzel terzileri, temiz berberleri var.

Şehir bana lazım olmayacak ama
Gazeteleri severim,
Ve bazen büyük lokantalarda,
Bir iki şey içerim.

Şehir bana lazım olmayacak ama
Anlatmak biraz zor.
Birçok insanlarla dolu
Ve hepsi bana benziyor.

(Allah rahmet eylesin demek ne kolay.)

Ölmüştü, artık düşünmüyordu,
Öleceğini.
Toprağa bağlamıştı fakir çiftçilerle beraber
Geleceğini.

Hafifti, geçiyordu rüyamızdan,
Başka mevsimlere karşı.
Bir ferahlık havasıyla yükseliyordu,
Ağırdı, hissetmiyordu beni.

Rutubetin nakışlarıyla, rüzgârsız,
Sular akıyordu üzerinde, ağaçlar akıyordu.
En açık ve en mahrem yerinden,
Böcekler gibi seyrediyordu tohumu, madeni.

Mest idi, yıllardır, alınyazısından,
Meçhul ve büyük ailenin karanlık sofrasında.
Her zaman güzel, sabırlı ve uyanmaz,
Her zaman yeni.

(Kızları, kadınları değil, bütün insanları
aşk ile düşünüyordu.)

Sen benim yatağımda ol, ben senin yatağında olayım,
Kuşların uçmadığı saatte.
Gece ilerledikçe kalbimdeki sevinç artar, habersiz,
Dağlar yıldızlarla muhabbette.

Hemşeri olduğumuzdan ötürü, gurur ve aşk,
Yaşımız yürümüş kocaman dağlardan
Adımız yazılmış devlette,
Sen benim yatağımda ol, ben senin yatağında olayım,

Senelerce evvel, senelerce sonra,
Yaşar gibi uzun ve daha uzun.
Sevmek ve düşünmek için elbette
Sen benim yatağımda ol, ben senin yatağında olayım.

(Dindar mıydı, kim bilir?)

Bazı bir akıl kaplar üstümü,
Bütün fena düşüncelerden soyunurum.
Parlar kıymetli taşlarla beraber vakitte,
Nurum.

Bir daha uyuyup kalmayacağım bahçede hiç
Aksa da yapraklardan mevsimin bal gibi ağırlığı.
Kabahatimi öküzlerle beraber düşünmeyeceğim,
Başımda boynuz gibi bir ağrı.

Bir daha nefesimi rahat rahat alacağım,
Susacak dudaklarımdaki kan.
Kollarım büyük sular gibi vakte karışmayacak,
Bir daha, kadınların beyaz omuzlarından.

Billur masalar önünde seyretmeyeceğim raksı,
Kalın perdeler örtülmüş sabaha.
Ağaçlar bile isterse birer vücut olsun,
Beden olmayacağım bir daha.

Fikrin hafif ve aziz arkadaşlığı silinir,
Gecede mahvolur nurum.
Her şey uzaklaşır civardan,
Ben kendi varlığımda mevcut bulunurum!

(Vuzuh, el ve ayak halinde onu rahatsız ediyordu.)

Karar vermişim, öleceğim,
Büyük sular arasında, korkusuz.
Nur ile, uzak yazılar ile,
Bir muska gibi boynumda kalacak,
Bu husus.

Senelerce evvel, tohumların mavi zamanından evvel,
Karar vermişim, gece kuşlarının müsaadesinde,
Etrafıma boş ve büyük kadehler dizeceğim
Ve seyredeceğim onları sultanlar gibi;
Kurumuş ölülerin içmek hevesinde.

Havadan hafif ve bazı kadınlardan daha eski,
Çırılçıplak doğduğumuza dair;
Cihan boyunca, şehirlerle, dağlarla devam eden,
Vaktin nebatlarla sallanan güzelliği,
Bir yadigârlık ki bilinir.

Aklın zina olduğu yerde
Taşlar odunlar gibi yavaş
Tarihin beyaz ve aydınlık havasından,
Karar vermişim, öleceğim,
Büyük hayvan iskeletleriyle sırdaş.

(İsmini hatırlamadığı bir harp destanını burada okumuştu.)

Uyanıklığa bitişik uyku

Uyumuşum,
Güzel dünyadan, tatlı candan.
Yüzlerce sene evvelki kadar hafif,
Başımı yasladığım an.

Uyumuşum,
Kurşununun tadı beyaz.
Beyaz göklerde siyah yıldızlar
Affımla uyanmaz.

Uyumuşum, seyretmek dururken seni,
Düşer yere saadeti bir kuşun.
Kapatır mısın gözlerimi,
Düşman kardeş, uyumuşum.

(Aradığı şey bir fikir, bir inanç, bir varlık gibiydi.)

Sen onu biliyor musun, ekmek yerdi,
Su içerdi tenhada.
Uyurdu mesafeler misali
Büyük hayvanlarla aynı çağda.

Yok, kervanlar ve vapurlardan bekledik
Şifa olacak bir haber.
Uzayan saçlardan, sararan yüzden,
Eski şarkılarla beraber.

(Çakır bazen bir camın önüne geçer, gözlerinin arasından yüzünü seyrederek kendi kendine ölmüşlük oyunu oynardı.)

Dağlardan indiğim eda ile,
Vaktile sabah sabah,
Ölmüşüm
Havalarımdan damlar kuşlar,
Akar aydınlıklar ayaklarımdan.

Dolmuşum bir hoş seda ile
Ellerim uzaklaşır, gözlerim gider;
Ölmüşüm
Susmuş şehrin bütün satıcıları
Rüzgâr sesi değil, çocuk sesi değil.

Var oldum cananı feda ile,
Bir yer ki kendimiz kadar bir ağırlık terk ederiz,
Ölmüşüm
Dilim tutulur, yazım okunmaz olur,
Bir yer ki.

(Aradığını askerlerden de sormuştu.)

Eski askerler tanıyormuş dediler,
Vardım eski askerlere,
Sordum acayip derdimi
Dediler ki bizimkisi okunmaz,
Yazılmaz mermere.

Dediler ki aradığın şifa değil
Ne aşka, ne kadere.
Sen daha büyük kılıçlar yapabilirsin
Fakat aynı rüzgâr işlenecek,
Hayran olduğumuz demire.

Benziyordu siyah ve taş gibi yüzleri,
Uzak geceler arasından, zafere.
Yürüyorlardı firar ettiğim cihete hep beraber
Dediler ki atlarla varılmaz,
Yürüyerek varılır, düşüncelere.

(Çakır, ihtiyar sayılmazdı.)

Ateş sönebilir dağlar üstünde,
Su, civar olur.
Vahşi çiçekler gibi dallarda açıldığı vakit rüzgârların
Geceye bahar olur.

Bir anda, ki nasihatler unutulmuş,
Aşka doğruluğa fikre.
İnsan, ayırabilir nefsini insanlardan,
İhtiyar olur.

(Çakır'ın aradığı şey, aşikârdı.)

Bu toprakla benim aramda bir şey vardır
Şehir gibi, memleket gibi değil.
Bütün insanlardan sulardan bahçelerden ayrılmışız
Aynı neşede, aynı gamda,
Bu toprakla benim aramda.

Gece vakti duyulan ses büyüktür
Götürür tarihe ruhumuzu.
Sabahları çalışmakla kayboluruz
Sezilir sırrımız akşamda,
Bu toprakla benim aramda.

Kimse yok, ne vatan, ne millet;
Cihana nazırız.
Kimse yok
Belki bir kuş öter saz bir damda
Bu toprakla benim aramda.

(Her akşam ayağını yıkarken eski bir
saadetle ürperirdi.)

Parlatmazsam para almam, diyordu boyacı,
Dinliyordu ayaklarım, memnun.
Şehri unutmuştuk birlikte
Parıltısıyla sonsuzluğun.

Kardeşliğiyle vaktin, çırılçıplak,
Birbirine değmiş bakışlardan bahtiyar.
Duymuştuk vahşi bir sevgi,
Ansızın dönmüştük ilk insanlara kadar.

Bölüştüğümüz siyah meyvenin lezzetinde
Sen, para istemeyi unutmuş.
Ananın sütü gibi helal olsun,
On kuruş.

(Hastalıklar, ne kadar gerçeksiniz?)

Hasta mısın, boş ver,
Ağrıyan başın değil.
Uyumuş senin yerine de,
Siyah yapraklar altında, vatandaşın.

Uzar kuyular gibi cihetlere vücut,
Kuyularda, ses olur.
Yılanlar karanlıklar sular halinde
Binlerce heves.

Hasta mısın,
Bir ağırlığın var bana
Bir şey, benimkinden sıcak,
Yakından ve yadigâr.

(Her şeyin satın alınması kabildi.)

Denizi görür bakmadan,
Suyu içindedir her mevsim.
Şu dört odalı ev,
Kaçadır?

Bahçenin ve baharın haberi yoktu
İzinsiz koparmışlardı ağaçlardan,
Kayısının kilosu,
Kaçadır?

Anadan mektup gelmediğinde
Vakit, ağırlaşırken akşamüstü
Arkadaşlığın.
Kaçadır?

(Kalabalıkta araba sürmesini severdi.)

Dur, aydınlığımla uzakta,
Dur, benim varlığım geçsin.
Bir rüyadır ki bölünemez
Cihanlardan mesafelerden büyük
Şahane bahtiyarlığı herkesin.

Karışır beyazlığıma beyazlıklar, düşüncelerden,
Kocaman geceler havasında, nura nur.
Geçmiş ebemkuşakları altından sonsuzluğum
İstersen, bir muhabbet duydunsa,
Dur.

(Sıktığı ellerin hepsini seviyordu.)

Şehvetle sararmış, düşüncelerle aydınlık,
Yüzünden daha genç elleri vardı.
Kiloluk iki siyah ekmeği avuçlamış
Hafif ve ağaran elleri vardı.
Eski bir kitabın yapraklarında, rahat,
Henüz aptes almış elleri vardı.
Büyüyen havasında bir kadın meselesinin
Bıçağın sapıyla güzel elleri vardı.
Vardı hemşerim, uyumuş uyanmış,
Elleri vardı.

(Ansızın bulacağından da korkuyordu.)

Sen aldırma âlemin söylediğine
Geniş ol, keyfince gel.
Yavaş yavaş yürü, karanlık sokaklarda,
Yıldız ışığı gibi ince ince gel.

Dikme kötü gözlerini üstüme
Biraz şirince gel.
Git şimdi, vakti değil, git şimdi,
Canım çekince gel!

(Fakat bir şey hatırlıyordu.)

Hemşerim, şehir gitmiş civarımızdan,
Dağ kalmış,
Gök bütün yıldızlarla, karanlıklarla,
Ve omuzlarımız üstünde,
Sevda kalmış.

Mesafelerden nesillerden rüzgâr,
Merhaba kalmış.
Girmişiz rahmetin gecesine,
Bazı hayvanlar ve bazı insanlar
Sağ kalmış.

(Bazı şehirler dağlar üzerindeydi.)

Kim götürür beni yollardan,
Uzak çarşılarda güller mi vardır?
Dostlukla kardeşlikle uzanmış
Benim sıkmadığım eller mi vardır?

Şehir, bir bardak sudur, çabuk,
Hiç uyumaz burda, aydınlığı havaların.
Şehir bazı biter, bazı bitmez,
Sabahında zorla kalkan tembeller mi vardır?

Sağlıkla, pazartesi günleri, sevinçten,
Her şeyin ucuz olduğu saatte;
Haber verir geçmiş insanları,
Meydanlarında heykeller mi vardır?

(Hepsi büyüyorlardı.)

Bir hayvan sevmez yalnızlığı,
Gider, karışır sürüsüne,
Sabah sabah.
Çokluğun içinde hür,
Büyür.

Bir ağaç sevmez yalnızlığı,
Çoğalmak ister, rüzgârlardan,
Yeşil yeşil.
Sular halinde gür,
Büyür.

(Cıgaran var mı?)

Dostu düşmanı kardeş eder,
Dumanında görünür hepsi daha az.
Ekmek istenmez bir türlü
Cıgara istemek ayıp olmaz.

Bilir adamın derdini,
Oyalar ama unutturmaz büsbütün.
Gurbette rastlanmış hemşeriye benzer,
Tütün.

(Beklerdi.)

Gelecek misin güzelim
Beyaz, belki de sarışın?
Alnında defne dalları değil sadece başaklar
Bakışlarında sıcaklığı barışın.

Gitmişliğinle büyür ve kımıldar,
Nazlı bahçeler, bence.
Uyanmışım uykusundan vakitlerin
Gelecek misin bu gece?

Yorulmuşum harap evlerden, kötü işlerden,
Ağır paralarla ağrımış elim.
Şehirler memleketler üstüne
Gelecek misin, güzelim?

(Kahveye gitmek sadece tembellik için değildir.)

Recep midir aradığım
Kahveden çıkmaz işsizlik bahanesine?
Gele atar bütün gün,
Muhabbet ve yek hanesine.

Mehmet midir aradığım
Nerdeyse gelecek?
Üstüne efkâr basar akşamları
Atar iki tek.

Veli midir aradığım yoksa?
Atlarını çözdü demin.
Okumak yazmak bilmez ama
Sever resimlerini elimdeki gazetenin.

(Bir şey keşfediyordu.)

Öküz, yine mi uyudun,
Görünmüyor gözlerinin mavisi?
Bahar görünmüyor, zaman görünmüyor;
Uykuda gezen hayvanlar gibi ağaçlarımız,
Duyuyor musun bu hissi?

Büyük sulara düşmüş büyük gölgeler halinde,
Cinsimizde başka cinslerin aksi.
Güzelliği, yakınlığından belli değil;
Düşüncenin ve aşkın civar olduğu yerde,
Sıcaklığımla kımıldıyor, birisi.

(Sabah ve akşam saatlerinde
iki ayrı insandı.)

Sabahlara kadar yaptığım kötülük;
Yıldızlar gemiler doğmamış hayvanlar üstüne.
Gecenin kara dalları uykusuzluğumla sallanır,
Ses eder ölüler, üzerimden, dostuna.

Hayır, bütün insanlar benimdir,
Bir şey aydınlanır içimde, kocaman ve ilk;
Tramvaya binerim, sinemaya giderim,
Akşamlara kadar yaptığım iyilik.

(Hasta olduğu günler daha kalabalıktı.)

Vakit mahzundu, rüzgâr yoktu,
Hava, belli değil.
Durmuştuk başka düşüncelere taraf,
Yüzlerimiz karanlık.

O hayal ediyordu aşkı üstümden,
Ben onu,
Başlıyordu kemiklerimizin garip gözler gibi gördüğü yerde,
Geceler dünyasının sonu.

Tüyleri uzamış hayvanlara, korkusuz,
– Bütün yıldızlar ve bütün lambalar sönük,
İnsandan evvelki müddetlerde –
Uzayan elbiselerle, süründük.

Vakit mahzundu, rüzgâr yoktu,
Pişman olmamıştık, verdiğimiz nefese.
Farkında olmadan karışıyorduk
Herkese.

(Ölüm çirkinliğinden kurtuluyor,
yaşadıkça güzelleşiyordu.)

Ne rahatım çarşıda bu akşamüstü
Dizim ağrımaz, hatıralarım ağrımaz.
Parasızlığım azalır eşyalar dünyasında
Siyah ve beyaz.

Bakkal, demircinin yanında, gölgesiz,
Sonra kasap, uykular, sonra terzi.
Hepsi yok eder, çeşit çeşit,
Hepsi yeniden yaratır bizi.

Hizmet etmek, pir aşkına, sokakta,
İhtiyaçların yasından.
Uyanmak insanların yüzüne
Güller, inekler rüyasından.

Kalabalık türküsü mağazaların, susar,
Aynı ses, radyodan duyduğu.
Sabun kalıplarında, kumaş desenlerinde,
Bir biçimine getirmek, sonsuzluğu.

Verdiğim verdiğim verdiğim, kuruş kuruş,
Aldığım.
Fırın cemekânlarında
Ekmek ekmek çoğaldım.

(Sayım günü Çakır'ı da saydılar.)

Sayılmış şehrin insanları
Bir bir yazılmış deftere.
Aç mıdırlar, tok mudurlar, kederli midirler,
Hudut olmamış düşüncelere.

Aşıboyalı evde, uzaklardan,
Büyük bir çocuk, küçük bir ihtiyar vardı.
Köşedeki taş konakta,
Sarı yüzleriyle hastalar vardı.

Bir beyaz sessizlik, beyaz,
Ne geçmiş dünyalardan, ne gelecek zamanlardan.
Unutulmuş bir şey
Dal dal ve kocaman.

Gülümsüyordu sakat kız,
Duvarda resim, resimde rüzgâr vardı.
Odasının ağır havasında hâlâ
Kopmuş uykular vardı.

Göklerde mi uzanmış sokaklar
Caddelere mavilikler mi inmiştir?
Kalabalığın yokluğundan dolar tenhada
Gerçek rüyalarla şehir.

Bir şişman kadın, kırk beşlik,
Masa ve bir nar vardı.
Bir yatak çarşafında, ütülü, temiz,
Nasıl arzular vardı?

Terk edilmiş, arabalar tramvaylar otobüsler
Görünür meydanlarda bir kuş.
Harpten ve sulhtan ayrı bir cihanda
Can ve akıl, durmuş.

Tıraşı uzun saçı karışık,
Pişman gözleriyle bir bekâr vardı.
Siyah kâğıtları üstünde
Gelmek üzre hatıralar vardı.

Sayılmış bir pazar sabahı
İnsan ve bulut ve kamış.
Hemşerim, kimlerdir, bilir misin,
Sayılmamış?

(Artık cihan türküsünü işitiyordu.)

Ben bir Türk, bir beyaz, bir karanlık,
Ben, yiğit dağlar arasındaki
Büyümüş şehit olmuş kahrolmuş
Analar oğullar yasındaki.

Göklerde sonsuz uğultusu aklın
Kahraman ve uğursuz.
Gemiler, kocaman gemiler, denizler üstünde,
Yaralı askerlere mahsus.

Bir çiftçi söyletir kara tarlasını
Başaklardan.
Büyütür yıldızlarla gecesini, kavalsız,
Bir çoban, hiç verilmemiş haklardan.

Fakirler, biraz daha serpiniz
Sağlıktan ve aydınlıktan, rüyada.
Hep aynı lezzeti düşünen hastalar
Titremesin kaşığınız çorbada.

Allah'ın kulları her zaman
Doğru güzel iyi.
Dinlerin sustuğu yerde
Dinsizlerin dinlediği.

Kopmuş dünyamız kâinatlardan
Duyulur ağrısı gece yarısına kadar
Kopmuşum sizden kopmuşum belli
İnsanlar!

Ben cihanın altın terazisinde
Ağırlığımca sevgi vermişim.
Ses edin uzak milletlerin gençleri
Bütün antenlerimi germişim!

TAŞ DEVRİ

1. baskı: 1945

Hava

CAN

Dallar kımıldıyordu, baharında,
Yapraklarla, çiçeklerle aşikâr.
Garip hayvanlar tarafından koklanmış,
Sevgiyle sallanmış kadar.

Su kımıldıyordu, çalışkan,
Başkası namına.
Uykular içre gördüğümüz,
Büyük sular devamına.

Gök kımıldıyordu, güzel ve iri,
Gece, gündüz.
Ve onun karşısında durmuştu,
Hayretten yüzümüz.

GÜZEL

Karanlık mı güzel, aydınlık mı,
Uykularımız ve düşüncemiz kadar?
Nerede taşlar daha beyaz,
Ve birbirini iyce sever insanlar?

Sıcak mı güzel, soğuk mu,
Uyar hangisi aşka?
Hangisi daha çok sırdaş olur,
Meyvasından, yağmurundan başka?

Hızlı mı güzel, yavaş mı,
Koşan hayvanlardan, akan sulardan?
Arzu ve yaşamak adına,
Hava içinde vücut olan.

BİLEZİK

Uzat HANA ellerini,
Ellerinden evvel.
Gök gibi dairemsi, ışıklı, sade,
Ve güzel.

Gök gibi devamlı kendiliğinden,
Sonu yok, ölünceye kadar.
Gezdir siyah parmağını üstünde,
Bitmez tükenmez nakışlar.

Bütün hareketlerini kaydeder,
Hata, sevap.
Garip sessizlikler ki sonsuz varlığımıza,
Derinliklerden cevap.

Uzat kollarını, doyasıya,
Dışarı çıkamazsın.
Hüzün, sabır ve zenginlik,
Bir taş veya altın.

AKLIN ERDİĞİ

Kuş elbet konacaktır, gökte durulmaz,
Kanadı al olsun, sarı olsun.
Yerin rahatı daha başka,
Yeşili daha uzun.

Taşlar elbet resimlenecek, mademki düz,
Madem ki çizilebilir.
Nasıl çiçeklediyse rüzgârlar,
Oyduysa nehir.

Ağaç elbet yanacaktır, sürtmekten,
Sudan ve mevyadan sonra.
Soğuklar ve karanlıklar için,
İnsanlara.

ARTIK NEFES ALMAYAN

Elleri siyah her zamankinden,
Yüzü beyaz.
Küsmüş acısına yıldızların, tenhada,
Kımıldamaz.

Kim nesini almış, nesi var, nesi yok,
Biraz biraz?
Belki de yeniden uyanacak geceleri,
Kurnaz!

SES

Kuşun sesi varsa yaprağın da sesi var,
Duyulur geceleri.
Gelecek mevsimlere verir, taze,
Yeşilliklerle yeri.

Yaprağın sesi varsa yıldızın da vardır,
Karanlıklarda biraz.
Bir oyun mu, bir korku mu demekte, uzaklardan,
İyice anlaşılmaz.

Yıldızın sesi varsa bizim de var,
Çalarız çalgımızı kamıştan ve deriden.
Hasta hayvanlar susunca,
Geriden.

GÜNEŞ

Doğar ve ısıtır bizi,
Neden?
Hayvanlar korkar, insanlar sevinir,
Hayret etmeden.

Alnımızda çiçekleri dolaşır,
Ansızın orman biter, uykularda.
Kımıldar kuşlarla, balıklarla kısmetimiz,
Büyük ağaçlarda, sularda.

Geceden ve havadan başka,
Bir yuvarlak şekil.
Aydınlatır yüzümüzü,
Taş ve hayvan değil.

SABAHA KADAR YONTTUĞUMUZ

Taşlar, topraklar ve böcek,
Birbirine girmiş devamından.
Ya hepsi sevmiş birbirini,
Ya sevecek.

Yeşil, hayvan ve insanlar,
Eğilmişler aynı suya.
Sessizlikler büyümüş, baharlarından,
Olgun bir meyva kadar.

Bulutlar, dağlar ve deniz,
Her şey aşağıya doğru.
Derinlerden ve karanlıklardan ki yaşadık,
Terk etmişiz.

EMZİRİYORDU

Emziriyordu karanlıkta, tenhada,
Yavrularını, cesur hayvan.
Sevgiyle, lezzetle, arzuyla parlıyordu,
Aramızda kalan.

Verdiği devam eder, kendiliğinden,
Taşlar kadar kıymetli, toprak kadar rahat.
Yıldızın ve ormanın altında habersiz;
Büyüyen nebat.

Emziriyordu, bir saadet ağarmasında,
Sular vakti, ağaçlar serçeleri.
Hazla susmuş dağlar üstünden,
Gök, yeri.

Toprak

MERHABA

Garip işaretlerle büyür
Bütün tanışıklığı vücudumuzun.
Ellerimiz kadar beyaz,
Kollarımız kadar uzun.

Bitmez karanlık içinde
Keşfedeceği.
Nasıl saadetle anlatacağız
Yıldızlar üstü geceyi.

Kopup giden şey
Çağırmaktan.
Alnımızda, göğsümüzde
Lezzetle parlayan.

Sevgiye, gizliye, benzere doğru
Daima nefis.
Aynı hareket ve aynı seste
Birleştiğimiz.

Garip işaretlerle, garip,
Anlaşılmaz, avare.
Neyi teklif etti kürklü adam
Karşı dağdakilere?

KOYUN

Ne kadar yavaş, sular boyunca,
Uyumak için mi, sessiz?
Bir rüya gibi uzaklarda,
Büyüyor gibi nefis.

Ne kadar beyaz, sabrından,
Bakmak için mi, dağlar kadar?
Gelip geçen mevsimler sevgisinde,
Beyaz bir taş haliyle susar.

Ne kadar razı, ağaçlar altında,
Yemek için mi, acıktık.
Ancak bir başka hayvanla dolabilir,
İçimizdeki yalnızlık.

MEVSİM

Mevsimle beni yalnız bırakınız,
Siz hayvanlar ve mağra.
Nedir ki çağırıyor,
Sulardan, ağaçlardan sonra.

Ormanda yok, havada değil,
Görülmez, anlaşılmaz.
Gecenin karanlığından daha uzak,
Daha az.

Kaplamış yerden göğe kadar,
Bir tek yaprak gibi;
Sıcak bakışlarla, hareketsiz,
Eli, yüzü ve nasibi.

CİNS

Yeşil, sarı, kırmızı otların,
Zevkinde ve uzak.
Suların beraberliği arasında,
Vakte dağılmış olmak.

Sadeliği ve açıklığı parlar,
Taşın kırığından.
Başka gecelere doğru,
Beyazlanan.

Gelir, yüzleri büyük hayvanlar,
İcabettiği.
Garip kuşlara, acaip bulutlara,
Ormanın bitmez tükenmez gençliği.

MADEN

Suların, çiçeklerin, kuşların geldiği yer,
En eski zaman.
Hava ve hayvan değil,
Daha parlayan.

Gelir, akıldan çok evvel,
Bir rüya gibi göze.
Bir ağaç yavrusu kadar,
Taze.

Sanki ölmüşlere düşman,
Karanlıklarla, yıldızlarla sırdaş,
Bir ana gibi terk etmiş ve lazım,
Siyah ve yavaş.

RÜZGÂR

Rüzgârın olduğu daldan belli,
Dalın olduğu, kuştan.
Kuşun olduğu havadan belli,
Havanın olduğu belli değil.

Rüzgârın olduğu daldan belli,
Dalın olduğu, ağaçtan.
Ağacın olduğu yerden belli,
Yerin olduğu belli değil.

EL İŞİ

Göz nuru döktük ve yaptık,
Kabımızı, ipimizi, bıçağımızı.
Onları sabırla süslüyoruz,
Geceler için, bazı.

Yeşil yapraklar, sarı kuyruklu kuşlar,
Silinir akşamüstü.
Deremiz, bir yudum su verdi ama,
Bütün günü nereye götürdü?

Süt gibi göllerde yüzmedik,
Hayvan kovalamadık, ormandan.
Kurumuş ağacı kesip devirdik yere,
Fakat neydi havada kalan?

Sazlar ördük, yıldızlara karşı,
Boz kürklere sarılıp.
Sazlar, ellerimiz ve boz kürkler arasında,
Yıldız ışıkları, kayıp.

Ne kadar güzel ve korkunç,
Ne kadar severiz.
Bilinmez bir şey söyler,
Ellerimiz.

VAHŞİ

Alışan hayvanlar değil alışmayan hayvanlar,
Sarı gözlerinde fark.
Sarı ve kırmızı çizgilerle büyümüş,
Uykular gibi uzak.

Alışan hayvanlar değil alışmayan hayvanlar,
Sular yanında görünür bazı.
Acaip iştahlar adına,
Kanla açılmış ağzı.

Alışan hayvanlar değil alışmayan hayvanlar,
Terk eder, düşüncesiz.
Akıllı dağların karanlığında,
Daha çok, daha gizli sevdiğimiz.

VAR OLMAK

Dağlarda tek olunca daha güzel olurum,
Sular kadar büyük, yalnız.
Ellerim varır kısmete,
Koyunsuz ve çobansız,

Sular kadar büyük, yalnız,
Vakitler gibi eğildiğim,
Beraber yaşadık, sevmeyi,
Sularda uyanan kim?

Ellerim varır kısmete,
Olgun meyvalardan sonra.
Bir sabah ağarmasında dönüyorum,
Geceyi bıraktığım ağaçlara.

Koyunsuz ve çobansız,
Beyazsız ve düşüncesiz, yani.
Yaşadığım yüce müddetlerde,
Kimse bulamaz beni.

NEFİS

Taşların suda yıkandığı yerden,
Ki bizim değil.
Güzel insanlar civarına,
İnen fiil.

Kör yüzüyle nereye,
Karanlığın sevgisi, gizlinin aşkı?
Geceler arzusuyla hür,
Bir hayvan gibi tıpkı.

Alnımızda bir uyku serinliğiyle kalır,
Daha hafif, daha sıcak.
Ve gelir ağaçlardan,
Yakın, uzak.

VAKTİN GÜTTÜĞÜ

Büyük sırtına geçirmişti kürkünü,
Yıkanıyordu gözleri uykudan.
Ellerinde iri meyvalar, yüzünde mevsim,
Yürüyordu, sudan.

Ve kımıldıyordu canlı gibi gökler,
Su gibi kamış.
Sesler ki çarptıkca dağlara,
Başkalanmış.

Sürü otluyordu, kendiliğinden,
Yeşilin tadı.
Göremediği şeyler üzerine,
Hayvanın başını okşadı.

SEBZE

Taze bir yeşil gelir, yeşilliklerden,
Suya, güneşe dair.
Gider uykular gibi,
Kanımızda akan zehir.

İçimize bir sır gibi malum olmakta,
Baharın olduğu.
Eski ve taze dağlar mıdır,
Geceden gelen korku?

Ağaç değil, ot değil, meyva değil,
Sebze.
Uzak ve benzediğimiz hayvanlardan,
Rahatlıklar verir bize.

MAĞARA

Taşlar damlaya durmuş sessizlikten,
Geceler üstü, acaip.
Koyduk başımızı göğsüne,
Bir hayvan kadar secip.

Islanmadan, üşümeden, sormadan,
Vaktin neresinde durduğumuz.
Büyük ve simsiyah yapraklar arasında,
Büyük ve simsiyah muz.

Yüce dağlar hayrına,
Memnun olduk.
Bilinene doğru, bilinmeyene karşı,
Yolculuk.

FİİL

Nebatların tohum zamanında,
Büyük suların parladığı.
İnsan bakmamış denizlerden,
Bağırmak yalnızlığı.

Mevcuttur, hayvanların derilerinde süs,
Yaprakta yeşil.
Olduğu yaşamasından aşikar,
Varlığından değil.

Sarı göklerin karardığında,
Kocaman kuşlarda, uzak.
Aklın erdiği kadar,
Durmak.

MAĞARANIN ÖNÜNDEKİ AĞAÇ

Büyük ağacın kökleri kurumuştu,
Yaslanmıştı havaya, kendiliğinden.
Rahat mavi ve uzun,
İlk sular kadar eskiliğinden.

Büyük ağacın kabuğu çatlamıştı,
Bir bal akıyordu ağır, donuk.
İçinden, kim bilir nerelerden,
Geçmiş yaşamalar duyduk?

Büyük ağacın yaprağı yoktu,
Ne mevsimde, ne rüzgârda.
Avsız ve vakitsiz cesurluğu,
Topraktan çok sonra, uykularda.

RÜZGÂRI DÜŞÜNMEK

Yüzümüzde, saçlarımızda vardı,
Otlarda var.
Duran dağlar taşlar üstünde,
Durmayan hayvanlar.

Ondan mı gelir uzaklardan, gariplerden,
Suya ses, ağaca bahar?
Serpilmiş dalları kesip,
İçini arasınlar.

Uyumaz, dinlenmez, yemez, içmez;
Dünya, dar.
Ne olur gittiği,
Nasıl ve ne kadar?

DOYDUKTAN SONRA

Kuş uyuyorsa ağaç ta uyuyordur,
Karanlık daha büyüdüğü vakit.
Örtülünce gecenin varlığıyla,
Dağdaki geçit.

Ağaç uyuyorsa toprak ta uyuyordur,
Bütün otlarla, sularla, sessiz.
Başımızı, sırtımızı dayayıp, serinlikte,
Taşlar gibi dinlendiğimiz.

Toprak uyuyorsa, kim de uyuyordur,
Yanında olduğu?
Ki gelir bize, hayvanlarımızla beraber, civarından,
Bazı sıcağı, bazı soğuğu.

Su

SU BAŞINDA

Dile geliyordu siyah parıltısından,
Üstümüzdeki kürkün tüyü.
Rüzgârlarla, kokularla, karanlıklarla,
Vaktin gökler boyunca büyüdüğü.

Ortalık gölgelerle uzanıyordu,
Dağın kurtluğundan, havanın kuşluğundan.
Sızıyordu süt gibi beyazlık,
Etrafın, analar dizinde, doymuşluğundan.

Büyük ağaçlar açıklığında, garip,
Bir şey iniyordu vucuda.
Bütün hayvanlar ve bütün insanlar,
Birleşiyorduk suda.

YÖN

Göl üstünde ağaç parçası yüzer,
Çirkin ve kuru.
Öldürdüğümüz hayvan halinde,
Rüzgârlara değil, sessizliğe doğru.

Büyür karanlıklar, yıldızlar,
Uyumazdan önce.
Keşfedeceğine uzanmış,
İri ateş böcekleri ve düşünce.

Bir soy açıklığı ferahlık verir,
Bahar zamanında, uzak.
Sular yanından, dağlar tarafından,
Sevilmiş olmak.

RAHAT

Deniz hayvanları mı rahat, kara hayvanları mı,
Hangisi daha feda?
Bırakmış bütün parçalarını vücudunun,
Zaman boşluğunda?

Deniz hayvanları mı rahat, kara hayvanları mı,
Yemek için uğraşmaktan?
Nedir derin uykularından sonra,
Kendilerine kalan?

Deniz hayvanları mı rahat, kara hayvanları mı,
Nerede kalıcı, sessizlik?
Ki başkaları keyfine,
Onları rahatsız ettik?

SAĞLIK VE SU ARASINDA VÜCUDUMUZ

Yıkandığımız garip iklimlere doğru,
Yıkanmışlara devam.
Olduk, serinlikle beraber,
Daha büyük, daha tam.

Vücudumuz mudur parlayan, sular mı,
Gece yarısında, sessiz?
Toprak, ağaçlar ve ateş misalinde,
Uykular kadar temiz.

Yaşamanın vakte girebildiği,
Biraz kuşa, biraz çiçeğe.
Benzerken içimizdeki sıcaklık,
Geçmişten çok geleceğe.

UZUN

Dağlar uyur mu, uyur,
Göklerin siyah çobanında.
Ay ışığı ve saadet için,
Ölmüş kuşlar yanında.

Ağaçlar uyur mu, uyur,
Rüzgâra, meyvalara ait.
Akar sanki büyük oluklarından,
Başka gecelere vakit.

Sular uyur mu, uyur,
Sessizliği, sonrasızlığı seven.
Uyur ama terk etmez bizi,
Ve över kendiliğinden.

GÖLDE KALAN

Kendiliğinden yaşıyordu, garip,
Sabrın ve zaferin birleştiği.
Daha sade, uzak, daha uzun,
Herkese kısmet verip.

Yeşil çayır soldu, gök gitti,
Büyük ovalar civarında.
Hangi suya eğilmiş,
Koyunun ve kartalın vakti?

BAŞSIZ

Başsız dağlar, akşam göklerinde,
Kıpkızıl, avlanmış gibi.
Terk etmiş karanlıklar arasından,
Kanla damlayan nasibi.

Başsız, unutmuş kadar,
Merhabayı, rüzgârı ve her şeyi.
Öldürdüğümüz adam ki sormaz,
Beraber yediğimiz yemeği.

Başsız, ki vücudun çağırmasından,
Çıplak ve siyah bir göğüsle parlar.
Havaların sessizliğinde,
Kör sular.

SULAR BİZDEN AKILLIDIR

Sular bizden akıllıdır, daha evvel görür akşamı,
İner havadan önce, karanlığa,
Büyük bir balık gibi ortadan silinir,
Kaçışırken hayvanlar dağa.

Sular bizden akıllıdır, memnun olur,
Sadece ağaçlardan.
Başka insanlardan değil,
Bizi yalnız bırakan.

Sular bizden akıllıdır, uyumaz,
Açar maviliğe, iri gözlerini.
Ve bekler bir ölüm sırrı içinde,
Kendi hayatının yerini.

HAYVAN

Gökte akşam yıldızı parlamıyordu,
Geldi lazım olduğumuz hayvan.
Siyah ve koyu kırmızı tüyler arasından,
Parlıyordu.

Geldi, yıkanmamızdan sonra, tertemiz,
Ve sadık.
Daha büyük, daha vahşi, daha karanlık,
Bir su başında terk ettiğimiz.

Ateş

ATEŞ AYDINLIĞINDA

İnsanlar da olsun ama, karanlık da olsun,
Rahat, kolay, büyük yaşadığımız.
Akıl ermez aşikârlığında sonsuzluğun,
İnsanlar ve karanlıklar değil,
Olsun.

Kuşlar, meyvalar, sular daha ziyade,
Siyah ve beraberliğimizden.
Aç kaldığımız soğuk günler için istifade.
Vermiş sevgimizi eksik,
Ziyade.

Gündüzü söylemek değil, geceyi demek,
Kör hayvanların baş ucunda.
Kör fakat tek.
İnsan ve karanlıktan bahsetmeden,
Demek.

KIRMIZI

Akşamla dağlar arasında,
Gökler, büyüklüğünden.
Aynı kanla parlıyor,
Sular sessizliğinden, yaprak küçüklüğünden.

Aynı hevesle birleşmiş,
Ölüm ve meyvalar.
Bazı garip topraklarda,
Bazı garip taşlar kadar.

Kırmızı benim gözlerim,
Düşman, kardeş.
HANA'nın yanakları,
Ve ateş.

HÜNER

Daha fazla yüzeceğim, güzel,
Güzel deniz hayvanları arasından.
Över gibi vücudumu,
Suda, havada kalan.

Daha iyi öreceğim, dalları,
Bahar kadar kapalı ve taze.
İçerde ateşler yakacağız,
Sınır çizeceğiz, gecemize.

Daha yavaş yürüyeceğim, mağarasından,
Karanlıklardaki uyanmayacak.
Sabahlara dek seveceğim,
Doymuş ve sağlam olarak.

OYMA

Senin ziynetine şekiller çiziyorduk,
Bileziğine, gerdanlığına, küpelerine.
Korkunç hayvan başları,
Korkunç hayvan hayatları yerine.

Senin ziynetine şekiller çiziyorduk,
Tuhaf ağaçlar, karışık dallar.
Yeşili nerde hiç bilinmez,
Kartallar.

Senin ziynetine şekiller çiziyorduk,
Dokuz köşeli ve garip.
Gidiyordu yıldızlar gibi vaktimiz,
Yıldızlar gibi gelip.

UZUN

Kocaman beyaz bir yaprak gibi düşmüş,
Ağaçların ortasına sıcağımız.
Gece düşüncelerinden soyunduk bütün,
Kaldık yalnız.

Esrarlı sular gibi gökler,
Su mu gökten, gök mü sudan çıktı?
Anlamayız ki birleşmiş,
İçimizde ikisinin hayatı.

Isınmış, uzak ateşler uykusundan,
Siyah ve sarı taş.
Yaprakların ve doymuşların uyukladığı yerde,
Yavaş.

VERİLEN

Yeşil verir yüzümüze,
Eğildiğimiz sular.
Düzlüklerden ki bitmez, tükenmez,
İstekler kadar.

Uyku verir büyüklüğünden,
Yazın sıcağı, kışın soğuğu.
Öyle uzak, öyle uçmuş,
Göklerde kuşların sonsuzluğu.

İnsan verir tenhalığında,
Dağlara çarpan ses.
Bazı güzel, bazı çirkin,
Başka yaşamalardan, herkes.

BÜYÜK OLUNCA AĞIR OLUR

Büyük olunca ağır olur,
Ağaçların gövdesi ve bahar.
Hatırlanır meyvaların rahatı.
Ateş sönünceye kadar.

Büyük olunca ağır olur,
Havyan ve uykusu.
Akar dalgalarıyla vucudumuzdan,
Gündüz yıkanılan su.

Büyük olunca ağır olur,
Taşlar ve geceler, anladık.
İçlerinde aynı meçhul kısmet,
Karanlık.

KIMILDAMAK VE ATEŞ

Parlar yaşamamızın geçtiği ormanlardan,
Acaip ışıklarla bir iz.
Bunca hayvan hareketleri arasında,
Gittiğimiz, geldiğimiz.

Ateşböecekleriyle kırmızı,
Yıldızlarla büyük.
Girer parlayan çizgimize,
Ne ki düşündük.

Kimseninki karışmaz kimseninkine,
Ayrı ve yalnız.
Onlar mıdır kocaman çıralar taşırken,
Gece oyunlarıyla aradığımız.

Çizer sonsuz şekillerini,
Başka canlara ait, ağarmasından.
Bütün bu karanlar içinde,
Gizli ve ayıp kalan.

CAN SAĞLIĞI

Taş ağarıyordu, meyva ağırlaşıyordu,
Gecenin karanlığından.
Uyuyamıyordu, beyaz olduğu kadar,
Talih ve uğur içinde, çoban.

Ateşten sonra ne gelir, bilinmez,
Daima vahşi, düşünce.
Ellerimizi uzaklığıyla memnun eden,
Dağlar mıydı, yıldızlardan önce?

Büyüyordu ağaç, yerin serinliğinden,
Sessizlikte dağılıyordu rüzgâr.
Ve emziriyordu güzel yavrularını,
Siyah memeleriyle gürbüz kadınlar.

Havanın rahat yüzü aksetmişti müsavi,
Acaip göl sularına.
Müsavi duruyorduk, saadetten,
Başka hayvanların hayrına.

Uyanınca sevmiş olacağız,
Doymuştuk, uyumuştuk beraber.
Lezzet ve aydınlık vermekte,
İçimizde parlayan cevher.

GÜNEŞ

Gün doğdu, sevinelim,
Koşalım ağaran dağlara.
Kötü sesleri, düşman soğukları uçtu, üstümüzden,
Ölüler, selam etmez artık, sağlara.

Danelerinden çoğalıyorduk ateş gibi,
Aydınlıkla büyümüştü salkım.
Bizi seyrederek doydu havalar,
Gün battı, kaçalım.

DİŞİ

Neden sonra sen kımıldıyordun,
Karanlıkta ve suda, az.
Duyuyorduk bir sürü hayvan,
Nasibi, kımıldamaz.

Gökler süzülüyordu, kendiliğinden,
Vakti bırakmış kadar.
Parlıyordu kocaman anlar içinde,
Tüyler, vücudumuz ve dağlar.

DENEME

Odun kuru olunca güzel yanıyor,
Büyülü bir bahar, büyülü sarılığından.
Hangi dostun sıcaklığı,
Yanımızda kaybolan?

Meyvalar kızarırken tatlılaşır,
Mavi göklerin sonsuz rahatlığında.
Bilinmez sağlıklar için,
İçimize dolan fayda.

Gece kuşu öterse fenalık var,
Soğukça duyulur karanlıkların saadeti.
Herkes kürküne ve birbirine sarılır,
Babamızın terk edilmez âdeti.

ÖLDÜRDÜĞÜMÜZ

Geceyle parlayan gözleri vardı,
Cesurdu, cesurdu ziyade.
Nasıl ki çekti bizi,
İstifade.

Karanlık mağaranın kapısında durduk,
Geçerken bıraktık taşı.
Sustu büyük bağırmasında,
Gecelerin ve ormanların sırdaşı.

Artık bizim gibi değil,
Su içmez, kımıldamaz.
Uyanıklığı hiç yok,
Uykusu az.

Öyle garip ve öyle sade,
Süsler yapacağız süslerinden.
Tüyleri gibi aydınlık,
Ve bir şey görmeyen.

Hazır, etrafın düşmanlığında,
Zaferin bitmez tükenmez yemeği.
Aklımızın, korkumuzun, ellerimizin,
Beraber yiyeceği!

ÜÇ ŞEHİTLER DESTANI

1932'de basılmış 83 sayılı Piyade mecmuasındaki II. İnönü savaşlarına dair bir etüt bana bu destanın ana çizgilerini verdi. Yazı sahibi "Yüzbaşı Celâl"e teşekkür etmek borcumdur.

F.H.D.

1. baskı: 1949

ÖNÜ DOLAYLARI

yulalar yıldızlarla yükselirler lacivert karanlıkta,
ınırlar korkak boşluğa sereserpe.
topraklarin sultanları,
tris Tepe, Kanlı Sırt, Adsız Tepe.

ıki dünyanın ilk gecesi, soğuk mu soğuk
imler yeni doğmuş, rüzgârlar körpe
rın aklığıyla daha da kocaman
tris Tepe, Kanlı Sırt, Adsız Tepe.

rası bir avuç kahramanın savunduğu yer
rihin kulaklarında altın küpe.
rası,
tris Tepe, Kanlı Sırt, Adsız Tepe.

İNÖNÜ DOLAYLARINDA DÜŞÜNCELER

İnönü'nün yeli gelir uyutmaz,
Uzar gider cepheye, geceden.
Nazlıdır Dursunbey köyünün aklığı
Hem geçer hem geçmez, düşünceden.

Düşman görmüş düşmanlardan yardımı, yürümüş,
Taa buraya kadar.
Yedi düvelin gücü bu,
Gelmiş bakalım, n'apar!

Toprak bizi tanımakta, sevmekte,
Herkes, uzandığı yerde yeşermiş.
Çoluğunu çocuğunu yaşamak tenha tenha,
Hepimizin gizlice yaptığı iş.

Girmişiz ovalarca, tepelerce sipere,
Gönüllerimizde bir vatan, zabit nefer,
İnönü'nde bu ikinci savaş olacak,
Saldırırlarsa eğer.

İNÖNÜ DOLAYLARINDA MUSTAFA KEMAL

– Ben Samsun'da buldum onu, bir kuşluk vakti,
Kocaman oldu günüm, geldi artık köyüm dar.
Gülümserdi denizden fazla,
Susardı deniz kadar.

– Ben Sivas'ta buldum onu, belki bin yaşındaydı,
Eriyor gibiydi bir karanlıkta yüzü.
Anlamasam yaslı derdin,
Taa derinlerden yanardı gündüzü.

– Ben Erzurum'da buldum onu, böyle bir geceydi,
Oldu birdenbire yaşamam, gülmem haksız.
Daralmış gönlümde ben de düştüm ardına,
Bir açıklığı vardı herkese, uçsuz bucaksız.

– Ben Ankara'da buldum onu, yirmi yaşındaydı zaar.
Yapmakla, görmekle doldurmuştu her yeri.
Hâlâ nereye gitsem benim gücüm, benim bakışım,
Elleri ve gözleri.

28 MART 337

28 Mart 337,
Top sesleriyle uyandık.
Yerde apak bir sessizlik parçalandı,
Göklerde bembeyaz bir karanlık.

Başlamıştı uçmaya şarapneller deli gibi,
Düşman dövüyordu üç tepeyi birden.
Öyle gürültüler ki bir anda geçiyordu,
Bütün dünya fikirden.

Sanki kara bir alev yetişiyordu,
Siyah bir alevin leşine.
Kısacası benziyordu dört yanımız
Cehennem ateşine.

KANLI SIRT'IN DÜŞMANLARCA ALINIŞI

Topçunun kıpkızıl yaptığı bir toprak üzerinden,
Düşman piyadesi hücum ediyordu;
Parçalanmalarla, boğuşmalarla,
Kanlı Sırt mosmordu.

Bir zamandı ki lezzetini sadece yiğitler anlar,
Gönül yaz gecesinden hafif ve ince;
Yaşıyordu, anasının duasınca değil,
Herkes, cesaretince.

Bir şey vardı ortalıkta sonsuz,
Bizim mi, onların mı, iyice anlaşılmayan,
İniyordu bize doğru türküler,
Silah şakırtılarından.

Uzun sürdü boğuşma,
Saatlerce edilmedi can candan ayırt.
Nice babayiğitlerden sonra, yarılmış bir gövde gibi,
Düştü Kanlı Sırt.

ADSIZ TEPE'NİN DÜŞMESİ

Düşman Adsız Tepe'ye de saldırıyordu,
Oluk oluk.
Görülüyordu buz gibi havada, can can,
Ağızlardan çıkan her soluk.

Bir dalga daha geliyordu derinlerden,
Dövüşüyorlardı yukarıdakiler hazla.
Oldular,
Adsız Tepe'dekiler çok fazla.

Ne sihirdir, ne keramet,
Düşenin yeri düşmez, kalır yadigâr;
Bir kişi dikilir düşmana,
Kahramanlığı kadar.

159'uncu alayın son erleri bunlar,
Vuruldular, vuruldular kâfir üşüştü.
Göğe aksetmişti kızartısı kahraman,
Adsız Tepe de düştü.

TABUR EMRİ

İkinci tepeyi de almıştı düşman,
Ovada kimsecikleri yaşatmazdı gayrı.
Bizim üçüncü alaya yeni bir iş düşmüştü,
Felek alnımızı yazdı gayrı.

Alayın bir yanı atıldı Dursunbey köyüne doğru,
Çekti kâfiri üstüne açıktan.
Durmuştu karayel tekbir sesleriyle,
Esen poyrazdı gayrı.

Üçüncü tabura katıldı beşinci bölük,
Yöneldik Adsız Tepe'ye ALLAH'ın adıyla.
Biz yüreklerce çoğidik,
Düşman azdı gayrı!

ÜÇÜNCÜ TABUR SALDIRIYORDU

Ne topçu ateşimiz vardı o telaşede,
Ne maksim ateşi.
Doğrudan yürüdü üçüncü tabur,
Görülmemiş bunca yıldır bir eşi.

Çok babayiğidi yarıda kodu,
Sol taraftan, Kanlı Sırt'tan yan ateşi düşmanın.
Bir bakıyorsun, taa uzaklarda,
Bir bakıyorsun, ecel, anan kadar yakın.

Ahan kopacak kızılca kıyamet,
Bir seyir kaplamıştı düzü.
Vardı üçüncü tabur hücum uzaklığına dek,
Görülüyordu kâfirin eli yüzü.

DURDUK, SÜNGÜ TAKMIŞ KÂFİR

Durduk, süngü takmış kâfir ayakta,
Bizde süngü yok.
Bir hayret kızıllığı akardı üstümüzden,
Dehşetten çok.

Durduk, süngüleri oluklu,
Bir ateş fışkırıyordu, elimizde, yüzümüzde, her kıldan,
Gönül, deli deli kıpırdar,
Çivi geçer orak geçer akıldan.

Durduk, süngüsü düşmanın pırıl pırıl,
Önümüze çıktı, bir gündüz bir gece.
Korku değil, haşa,
Bir büyük düşünce.

TABURU GÖTÜREN BÖLÜK KUMANDANLARI

Ansızın ileriye atıldı iki yiğit:
Yüzbaşı Fahri, mülazım Fehmi.
Fahri Bey'in, Fehmi Bey'in ardından,
Koptu yaşamanın bütün vehmi.

Koptu bütün tabur yalçın kayalardan bir anda,
"ALLAH, ALLAH"larla inledi, yer gök.
Taşları fırlatmıştı, fışkırıyordu.
Toprak altındaki kök.

Toprak aydınlığında ayrı ayrı ülkeler gibiyiz,
Canlar biraz daha ayrılmış, biraz daha tekçe;
Kimi düşer, kimi parçalanır, kimi yürür,
Herkes tam bir yalnızlıkta, erkekçe!

İŞTE İLK ŞEHİDİMİZ

İki sancağın aydınlığında,
Parıl parıl yürüdük epey.
Sonra koca tabur sallandı, sallandı,
Aman arkadaşlar oldu bir şey.

İstersen avuçlarını kaldır Ulu Tanrı'ya,
İstersen çatlak taşlara yüzünü ey.
Artık dağlar ana değil, gökler baba değil,
Hepsi üvey.

Kapkara bir sazlıkta, kapkara,
Duyuyor musun çaldı bir ney.
Uzanmış avuçlarıyla, kuzeye aktı,
Güney.

İşte ilk şehidimiz,
Kopan dünya inlesin ey.
Vuruldu alnından,
Birinci mülazım Fehmi Bey!

SÜNGÜLERİN UCUNDA

Son atılmış adım bize bir yudum şerbet,
Düşen kahramanın sevgisiyle al.
Köyde mi görmüştük, ormanda mı,
Bizim içimize sığmış o kartal!

Son kırk adımın lezzeti daha hızlı;
Başladı yaşamamızda şehitlerce bir yarış.
İlerledik cihan cihan,
Karış karış!

Son yirmi adımı uçuyorduk,
Almıştı herkes dipçiğini avucuna.
Yine bir duraklama,
Geldik düşman süngüsünün ucuna.

MEHMETÇİK

Atıldı bir Mehmetçik, büyüyü bozdu,
Bir düşman süngüsüne, göğsünden.
Bu şahadetle kayalar yarıldı sanki,
Dipçik gürültüsünden.

Soruyordu herkes birbirine,
Parlayan şey bu mu?
Zafere eriyordu bileklerimizde,
Tarihin ilk dipçik hücumu.

Hayran oluyordu koca gökyüzü,
Göğüslerimizde büyüyen bahta.
28 Mart günü bir adsız tepede,
Çeliğe karşı tahta.

MEHMETÇİĞİN BIRAKTIĞI BOŞLUK

Gövdenin içinde demir,
Mavi ve soğuk.
Hadi gel, hadi gel,
Bizi tutamaz,
Bağrına girdiğimiz kovuk.

Bir saniyede terk et,
Yaşamayı yıllarca öv de.
Hadi gel, hadi gel,
Kırmızı ve sıcak,
Demirin üstünde gövde!

KOLSUZ BİLEK

Kaldırdı dipçiğini Memiş,
Bir top mermisi kolunu uçurdu ansızın.
Al kan sardı dört yanı,
Neylersin Hak böyle demiş.

Kaldırdı dipçiğini Memiş,
Bir top mermisi kahpelik etti böyle.
Memiş'in yüreciği daraldı,
Yarıda mı kalacak bu iş?

Kaldırdı dipçiğini Memiş,
Bir top mermisi kolunu uçurdu amma,
Vurdu olanca hızıyla boynuna gâvurun,
Düştü ayaklarına kocaman bir yemiş!

ADSIZ TEPE'NİN İLK ALINIŞI

Topçu da ateşini tepeye çevirmişti,
Havadan yağıyordu toz, duman, kelle, bacak.
Biz daha ilerdeyiz hemşerim,
Ölüm bize n'apacak?

İniltilerle, küfürlerle dolduk taştık, dakikalarca,
Gövdemiz geliyordu yaşamamıza dar.
Yarısı kara, yarısı al bir zaman geçti üstümüzden,
Kimse bilmez ne kadar.

Genişliyordu tepenin üstü, kıpkızıl mağaralarca,
Şehit şehit, in in.
Alıyordu bileklerine, kara kuvvetini,
Herkes, yanında düşenin.

Hiçbir silahı yoktu ellerinden başka, boğuşuyordu,
Çevrilmişti bir süngü çemberiyle gide gide.
Nihayet devrildi beş yarayla birden,
İhtiyar mülazım Fahri Efendi de.

Nihayet kurtarmıştı bir kâfir, boynunu,
Meçhul bir Mehmetçiğin gerilmiş parmaklarından.
Onun kaçışı hepsine bulaştı,
Kaçtılar, şahadet bayraklarından.

ADSIZ TEPE'NİN İKİNCİ ALINIŞI

Tepeden kaçan düşman ihtiyatlarla beslendi,
Büyüdü büyüdü, dağ kadar.
Taze kuvvetlerin saldırışlarına karşı, neden sonra,
Taburumuz çekildi ancak bir elveda kadar.

On birinci bölüğü sürdü tabur ileriye ihtiyattan,
Yeniden saldırdık yeni bir savaş sevinciyle.
Öyle tez dönmüştük,
Son şehitler soğumamıştı bile.

Çağırıyordu deminki yaralılarımız doruktan,
Nasıl atılmazsın hemşerim, nasıl?
Tepeyi tekrar biz kucakladık ama,
Alan onlardı asıl.

İKINCİ YÜZBAŞININ ŞAHADETİ

En önde koşuyordu yüzbaşı Fahri Bey,
Kaputu omzunda, tabancası elinde.
Tepe kadar sessiz, tepe kadar kocaman,
Tepe olmak emelinde.

Hamza bu ne ki yüzbaşı düşmüş,
Pos bıyıklı, hilal kaşlı yüzbaşı.
Elinde al bayrak, ardında rüzgâr,
Al kan etmiş dağı taşı.

Hamza bu ne ki yüzbaşı düşmüş,
Pare pare parçalanmış toprak.
Su istemiş benden,
Fundalarda kurumuş son yaprak.

Hamza bu ne ki yüzbaşı düşmüş,
Bir haber getir bana, var git.
Ben mi yaralıyım, ben mi şehidim?
Kimi yaralı der, kimi şehit.

ALDILAR, ALDIK

Fakat yeniden ihtiyatlar aldı düşman,
Saldırdı tepeye taze taze,
Adsız Tepe tekrar onların oldu,
Bir yanı şehit, bir yanı cenaze.

Kimse kimseyi işitmiyordu gürültüden,
Düşmanın topçusu azıtmıştı pek.
Biz kaderimizi yeniden yazacağız.
Sen ne yaparsan yap Felek.

Alay kumandanı yetişti tabura,
Yetişti bir Mehmetçiğin besmelesinden bir ses.
Yeniden doruğa yöneldi,
Bir son nefesle iman içinde herkes.

ÜÇÜNCÜ YÜZBAŞININ ŞAHADETİ

Bir günde devrilen üçüncü yüzbaşımız bu,
Hey tepe tevekkeli boynun üç büklüm.
Vuruldu göğsünden Ali Rıza Bey,
Tabur Kara Felek'ten giydi bir hüküm.

Yüzbaşım vardın mı yüzbaşılara?
Selam eyle, unutmadık, buradayız.
Taburca, bölükçe, gönülce,
Hep aynı uğurdayız.

Herkes şehit düşer ama böyle düşemez,
Böyle evliyalar kadar olgun.
Böyle kendisi nur içinde,
Geridekilerin yüzü solgun.

Demiştin ki, "Toprak yiğitlerindir"
Kimin bu yer yüzbaşım?
Niçin sustun,
Konuşuver, konuşuver yüzbaşım?

ADSIZ TEPE, ÜÇ ŞEHİTLER TEPESİ

Ha babam ha saldırıyorduk, kopa kopa,
Yutuyorduk, soluk soluk hedefi.
Topla tüfekle değil, ancak insan gücüyle,
İnsan olmanın şerefi.

Tepe geçti avuçlarımıza, şad olduk,
Parladı dorukta al bir cisim.
Üçüncü yüzbaşıyı da verdik uğruna şehitlerce,
İndi Adsız Tepe'ye ALLAH'tan bir isim:

"Üç Şehitler Tepesi" var ol,
Eksilmesin üzerinden bu şanlı rüzgâr.
Sayısız şehitlerinle yaşa,
Memleket kadar.

METRİS TEPE'NİN DÜŞMANLARCA ALINIŞI

Düşman Metris Tepe'ye de saldırıyordu,
Tabur tabur.
Bir destan da orda var, parıltılı ve sıcak,
Söylenmez, unutulur.

Bakıyorsun bir yiğit, gözü arpacıkta,
Alnında kocaman bir kanlı çiçek, bir süs.
Aşılamıyordu,
Sanki yekpareydi tepe, göğüs göğüs.

Kimler vurulmuş belli değildi,
Gelmiyordu, vurulmak, bir nazlı yâr gibi akla.
Demek insan evliyalarca payidar kalabilir,
Demek her şey inanmakla.

Göğüsten göğüse, elden ele geçmişti akşama kadar,
Taze kuvvet gelmemişti, yoktu ki gerimiz.
Öteden Kanlı Sırt'ın kanlı eteklerinden de,
Çözülmüştü en sonu bir lokma askerimiz.

Ufuklardan kıyametler parladı,
Şimdi bir duman, şimdi bir sis tepe.
Bir korsan gemisi gibi ağır ağır,
Göçtü Metris Tepe.

ŞEHİTLER GECESİ

28 Mart gecesi indi yorgun havalardan,
Artık tüfek sesleri tek tük.
Tepemiz ve şahadetlerimiz üstüne, ağır ağır,
Karanlığı kara bir bayrak gibi örttük.

Kendi yaşamalarımızla gizlice büyüdük gök kadar,
Herkesin ağzında kendi tatlı nefesleri vardı.
Sıhhiye neferleri olacak, Allahım, tenhalardan,
Kazma kürek sesleri vardı.

Sonra okudular künyesini kalanların,
Dizildik sıralandık yarına
Karmakarışıklığı gitti içimizin lezzetle,
Erdik kara kışın her şeyden habersiz rüzgârına.

Sokulduk birbirimize insan sıcaklığımızla,
Tutmuştu yıldızların arası buz.
Tabiata o kadar yakın, o kadar yakındık,
Kaputsuz.

Duyarsın yorgunluğunla bütün uykusunu,
Köy köy, koyunların, sığırların, mandaların.
Gündüz gündüz uyanık, gece karanlığında,
Demir güzelliği kumandanların.

Tüfek sesleri duyuldu iki saat kadar batıdan,
Böyledir, insan geceleri kayıplarını arar:
Bizimkiler Metris Tepe'yi zorladı bir baskınla,
Kurtaramadılar.

TABUR KARANLIKTA ANT İÇTİ

Ey şehitler tepesi, andımız olsun,
Bu gömülen şehitler üstüne.
Seni elden çıkarmayacağız, kıyamete dek,
Düşmedikçe birer birer üstüne.

Sen karanlık, sen yarının nazlı gündüzü,
Al vaktimizi hemen, götür seher üstüne,
Yeniden yaşayalım,
Uğruna ölünen değer üstüne.

Allahım, bu seferlik izin ver,
Yazamadık tunca, mermer üstüne:
Nakşolunsun andımız,
Yerler gökler üstüne.

DİRİLEN KUVVET

– Karanlık geceye neden ofladın;
Ne dedin Süleyman ah mı?
Uzun İsmail var ya, senin mangadan,
Ölmüş de canlanmış essah mı?

– Essah da ne demek, tövbe, tövbe,
Hâlâ düşünür düşünür oflarım.
– De Süleyman hepsini, bir bir,
Koma yarım.

– Bir iş oldu siperde encamı derin,
Sorma kardeşim sorma.
İstersen evliya de, ermiş de İsmail'e,
İstersen hayra yorma.

Dövüşüyorduk Üç Şehitlerimizde,
Zorluyordu derya gibi düşman.
Attığın boşa gitmiyordu,
Lüzumsuzdu nişan.

Azalmıştık iyiden, bu yanda bir ben kalmıştım,
Öbür uçtan ateş ederdi bir İsmail.
Sonraca arkamda da ateş kesildi, gördüm naçar,
Şehit olmuş İsmailim: dönmüş göz, sarkmış dil.

Az sonra dalmıştım önüme, ateş ediyordum;
Sezdim gerimde bir gölge, bir hak nuru:
Baktım, yeniden düşüyordu başı kara taş üstüne,
İsmail vurmuştu ardımı kesen gâvuru.

GECEYE KARŞI GÜLMEK

Bir görünür bir görünmez göklerde aycağızın,
Karanlıkta mutlu bembeyaz ağzın.
Gündüz olanları sanki unuttun hep,
Ne gülersin, Urfalı Recep?

Karışmış kara vakitlerin, bir sele,
Gece aydınlanır, yüksele yüksele.
Yoklukla genişler büyün;
Sadece sensin, cihanda gördüğün.

Anladım, her efsanede aynı âdet,
Şehitlerden gazilere akseder bir saadet.
Böyledir savaşta üzüntüler,
Dağ düşününce asker güler.

Ramazan Çavuş'un mangasında:
HERKES MEMLEKETİ KADAR

– Düşman bizden çokmuş, kolay,
Ben Erzurumluyum hemşerim.
Erzurum'un Gez köyünden,
Köyümüz 40 hane.
Evvel Allah kırkını da bende say.

– Aman çavuşum, ver kütüğüme bir pay,
Ben Çatalcalıyım hemşerim.
Çatalca'nın Çakıl köyünden,
Köyümüz 30 hane,
Evvel Allah otuzunu da bende say.

– Bu hesaba aklım yattı, hay hay,
Ben İzmirliyim hemşerim.
İzmir'in Helvacı köyünden,
Köyümüz 70 hane,
Evvel Allah yetmişini de bende say.

SAVAŞLAR, GECELER, SEVDALAR ÜST ÜSTE

Söyletemezsin derdini savaş gecelerinde, yasak,
Darılır bağlamalarda telin.
Hem ne sözü olabilir, şehitlere,
Ecelin.

Yüzbaşı bile anlayamaz,
Sıcaklığı sıcaklığında, yüzü yüzünde güzelin.
Dualardan, sabanlardan, öküzlerden habersiz,
Durmuş karanlıkta elin.

Güvey uyur süslü dağlarda,
Uykusu gelir yelin.
Sırası değil ama Konyalı Ahmet,
Gökler bakınır, gelin gelin.

GERÇEK

Ne var hemşerim, şu dünyanın duruşunda,
Taşında, toprağında, kurdunda, kuşunda?
Hürriyet var, gece gündüz ilkin,
Bütün canlılar ve cansızlar için.
İrade var, böcek ayağında bile,
Belli, uzaklıkları bizim kadar sevmesiyle.
Vefa var, tohuma yelden, madenlere ağaçtan,
Bir aşk ki daha geniş nefisten, ihtiyaçtan.
Cesaret var dağda,
Tanrı gibi kaybolmaz, her çağda.
Hürriyet, irade, vefa, cesaret,
İşte ebediyet.
İşte savaş gecesinde aşikâr ve tek,
Ölümden büyük gerçek!

MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal'i gördüm düşümde,
Daha, diyordu.
Uğruna şehit olasım geldi hemen,
Sabaha diyordu.

Al bir kalpak giymişti, al,
Al bir ata binmişti, al.
Zafer ırak mı dedim
Aha, diyordu.

DÜŞMAN TEKRAR SALDIRIYORDU

30 Mart top sesleri kubbe kubbe,
Tan yeri ağarmadan.
Damar damar tutuştu savaşın gökleri,
Dumanla doldu her yan.

Saldırıyorlardı taburlarca, üst üste, sayısız,
Bugün yine çarpışması vardı, çoğun azla.
Bizim alayın önü hepsinden kalabalık,
Şehitler Tepesi'ne yönelenler iki taburdan fazla.

Amaçları bizi yarıp geçmekmiş Oluklu Deresi'ne,
İkiye bölmekmiş cephemizi, söyledi yüzbaşılar.
Deneyelim dedi, Hüseyin Çavuş,
Dünyanın sonuna kadar.

Bir sürü ağır makineli biçiyordu Kanlı Sırt'tan,
Apaçık böğrümüzü alev alev.
Bizim bir avuç er, iki makineli,
Yaralanmış birer dev.

Düşman, altmış adıma dek yaklaştı Üç Şehitlerimize
Ansızın ağırlaştı, durakladı.
Ya bizi ateşle iyice yok etmek ister,
Ya hatırına geldi kanlı dipçiğin tadı.

ŞEHİTLER TEPESİ'NİN YENİ ALIN YAZILARI

Hâlâ durur düşman altmış adımda, sararmış.
Uludur, Üç Şehitlerimiz ulu.
Topun tüfeğin bunca ateşi altında,
Bize güleç bu toprak, düşmana korkulu.

Nihayet taze kuvvetleri geldi, başladı hücum,
Bir hücumdu çok tuhaf:
Biz duruyorduk dorukta seyrek seyrek,
Saldırıyorlardı saf saf.

Kıpkızıl bir parıltı gövdeler ötesi, inler,
Bir boğuşma, dipçikle süngüler arasında.
Kâinat mucizelere mahsus anlarıyla sessizdi,
Susmuştu her şey, gökle yer arasında.

Devrildi dün gece gelen yüzbaşı İsmail Hakkı Bey,
Urun bre, oldu son sözleri.
Dört yan mavi bir karanlıkla yandı;
Çıktı avcuna ihtiyat mülazım Hasan Efendi'nin gözleri.

Boğuşa boğuşa gün aydınlığınca, eriyorduk,
Azalmıştık hepten.
Serildik tepenin yüz adım berisine,
Vallahi billahi bu sebepten.

İNSAN TÜKENMEZ

Baktık eksilmiş yüzbaşı mülazım,
Mustafa, Ahmet.
Baktık eksilmemiş,
Üç Şehitlerde rahmet.

Eksilmemiş kazanmak hırsı,
Burcu burcu kokular, kanımıza giren her anda.
Besbelli insan takatinden başka bir şey var,
İnsanda.

Fırladık Üç Şehitlerimize,
Yıkıldı yarım gövdesiyle mülazım Şükrü Efendi.
Nasıl da buluyordu son rütbesini, vatan göklerinden,
Herkes, kendi.

Niye serdin kendini dağa karşı,
Niye sustun, birdenbire tosun?
Ölümü ölçemezsin, tartamazsın yaşamayı,
Yetişmez ki boyun bosun!

DURDU, ÇÖKTÜ, YIKILDI

Durdu Salih,
Yaman esti gâvurun ateşi yaman.
Bir ayağı her zamankinden diri,
Yüzü yaslı
Bir eli kocaman.

Çöktü Salih,
Hemen olduğu yere.
Kopmuştu elinin, ayağının biri,
Başını çevirdi dargın,
Artık bakmadı dövüşenlere.

Yıkıldı Salih,
Kim bilir hangi Fatiha'yı duymuş.
Sessizliği gövdesi kadar iri,
Of bile demedi, dediler sonradan,
Ofluymuş.

ECEL DE BİZİM, TEPE DE

Yuttu bir top mermisini ağzından mest oldu, serapa,
İhtiyat zabit vekili Naim.
Çağırdı mülazım Ahmet ve Şükrü efendileri,
Lale bahçelerine, kim bilir kim?

Yüzbaşı İlhami Bey hâlâ öndeydi,
İlk gün aldığı yaralarla, topal topal.
Kiminin yüzü sargılı, kiminin kolu askılı, bir âlem,
Bir masal.

Fırladık Üç Şehitlerimize,
İliklerimize kadar şahadetle tok.
Yel gibi ulaştık doruğa,
Düşman yok!

ŞEHİTLER TEPESİ'NİN BEŞİNCİ ALINIŞI

Düşman yine bitti yerden ovalarca,
Göklere ulaştı top gürültüsü.
Şehitler Tepesi'nin yelleri ılgıt ılgıt,
Kanlı alnımızın süsü.

Yine saldırdı sürülerce, bağrımıza,
Öldür öldür tükenmez, kâfir umman.
Bir kanlı fasıl geçirdi Felek amma,
Düştük düze, doruğun tadına doyamadan.

O ne, ayağın kaskatı, bükülmüyor.
O ne, neden tutmuyor kolunun teki?
Bunca şehidin rahatı yok,
O ne, lanet eder bize tepedeki?

Yalçın kayalar eskisi gibi dost değil,
Neden toprak gülmüyor yine?
Yurt mu kayıp gider ayaklarımız altından,
O ne, o ne?

Bırak hemşerim avuçlarını,
Hakkın kaderini yerine kosun.
Üç Şehitler Tepesi, senden başkası değil,
Sen, osun.

Atıldık, soluğumuzun kesildiği cihandan,
Parmaklarımızda en son, en son bir gayret.
Tepe yeniden bizim oldu,
Düşman dehşet içinde, biz hayret.

AĞIT

Demeye sıkılırım: olan şu,
Düşman tepemizi aldı yeniden.
Boğuştuk, boğuştuk, bayırda tutunamadık,
Kader yerden yere çaldı yeniden.

Kimisi çokluk onlar diyor, bu sayılmaz,
Onların hepsi bir niyet, biz bir niyet.
Kimisi silahları, süngüleri var diyor,
Bırak hemşerim bırak, tepe ufaldı yeniden.

Seçemedik yazımızın sonunu,
Yüzbaşıya sorduk, sustu, neylesin.
Şehit bile olamadık,
Yaşamak alçaldı yeniden.

BESMELENİN BİTTİĞİ YER

Düşman, güçlü bir ateşle kovalıyordu,
Düşüyordu şehitler artık kansız.
Seziliyordu kapkara, apaçık
Hücumu yenilemek imkânsız.

Neydi, kahrolarak taş kesilmek mi, Tanrım,
Neydi sağ kalanların işi?
Gözucuyla saydı Veli Çavuş,
Kalmıştık 68 kişi.

Onlar taburlarca taze kuvvet almıştı,
Gelmemişti bize bir tek nefer bile.
Bir hafiflikte o kadar azdık ki,
Azalıyordu düşünceler bile.

Bir de topçusunu çevirmişti üstümüze boşluklardan,
Bilemiyorduk, bu hale insan ağlar mı güler mi?
Herkes donmuş, yatarak nişan vaziyetinde,
Kalmamıştı ki atacak bir tek mermi.

Gövdemizin her parçası yaslıydı ayrıca,
Feleğin kara saati amma da uzun;
Ayağımız, başımızdan sıkılıyordu,
Elimizden utancı vardı kolumuzun.

ŞEHİTLERLE ÖLÜLER

Şavkı vurur yüzümüze uzaktan,
Şehitlerin, Üç Şehitler Tepesi'ndeki.
Her soluğumuz bir duman, bir zehir,
Ölmek, bunun yanında ne ki?

Tut ki savaşımız burda bitmiş hemşerim
Terhis olmuşuz, köye varmışız, de ki.
İnsan anasının yanına nasıl varır,
Kapkara bir leke, yüzündeki?

Çarenin yokluğu hiçbir şeyi değiştiremez,
O kadar alçalmadık hele ki.
Cevap ver, bunca kahraman,
Boşuna mı öldü peki?

TOPRAKLA GÖKYÜZÜ

Duyuyor musun beni, ardımdaki asker,
Toprak ve gökyüzü birbirine benzer.
Hem kuşlardan, hem başaklardan,
Hem sabahleyin, hem gece, her zaman.
İkisi de güzel, beleş ve yakın,
Toprak ve gökyüzü, istediğin kadar bakın.
Gelmiş geçmiş nice çağla karışık,
İkisi de korku bilmez, apaçık.
Kocaman bakışlı, çiçek göğüslü,
Sonsuz maceralarla ikisi de süslü.
Hemşerim aramızda kalsın bu sır.
İkisi de verilmez, alınır.

BİR PARILTI

Koca bir yasla herkesin karardığı sırada,
İki gölge belirdi geriden ağır ağır.
Biz anlamadan, ürperdi yavaşça, saçlarımız,
Uyuyordu namlular kör, dipçikler sağır.

Gölgeler seçildi, doğrulduk;
Biri atlı, biri yaya.
Düşmanın ateşleri akıyordu üzerlerinden,
Devam ettiler, usul usul, pervasızca yaklaşmaya.

Gülümsüyordu onların görünüşü, dağlar gibi,
Düşmana, ateşlere, cesur ve sonsuz.
Gördük azıcık ışımış, cesaret güzel şey,
Yaşanmaz onsuz.

Gördük bin güçle ışımış, bin güçle dirilmiş, işte;
Aynı yavaşlıkla yaklaşıyorlar.
O gülümseme de durmadan büyüyordu, yaklaşıyordu,
Bize kadar.

Seçtik gelenleri, atlısı Kemalettin Sami Bey,
Aslan fırka kumandanımız.
Alay kumandanı Salih Bey, yayası,
Toplandı birdenbire taa hücrelere dağılmış canımız.

O gülümseme de hâlâ yürüyordu sınırsızca
Düşmana doğru, Üç Şehitler Tepesi'ne doğru.
Sevindik çocuklar, çocuklar çılgınlığında gölgesiz,
O gülümseme, Allah'ın sevincine doğru!

ŞAHA KALKAN TOPRAK

Sürdü atını, Koca Kemalettin Sami Bey,
Ardından bizler de kanatlandık.
Ne oldu, nasıl oldu, hâlâ anlaşılmaz,
O sıra cümlemiz atlandık.

Hücum ak tepeye kara bayırlardan,
Devletime göz dikmiş yedi devlet üzre.
Uykusunu yitirmiş analar, kızlar,
Sevgisiz evler mahzun, hücum muhabbet üzre.
Hücum, bu ovaların ardına değil,
Düşmandaki bütün memleket üzre.
Süngüsüz, mermisiz, dipçiksiz,
Hücum bir kuvvetle, bin kuvvet üzre!

TABUR BİR MUCİZE İÇİNDEYDİ

Bir sevinç sarmıştı her yönü,
Vatanı ve bizi seven.
Çoğalmıştık bir uçtan bir uca, düş gibi,
Büyüyordu ova kendiliğinden.

Neydi damarlarımızda çoğalan, çoğalan,
Neydi bu tepenin ardı?
İçimizde yalnız vatan değil,
Yeryüzü kadar bir şey vardı.

Ateş mi gelirmiş, yel mi esermiş,
Akıyoruz, yaşamamız nerde pek belli değil.
Kurtulmuşuz bedenden artık,
Kimse ayaklı, elli değil.

ENGİNLERE DOĞRU

Biz nasıl dururduk,
Mülazım, duracak mısınız, diye sordu.

Durmak kimin haddine,
Saldırırken tarihlerce ordu?

Düşerken şehit şehit üstüne,
Yaşamak zordu.

Hem biz nasıl dururduk,
Bayrak dalgalanıyordu.

KURŞUN İŞLEMEYEN ŞEY

Vurulmuş, vurulmuş,
Düşmez bir türlü yere.
Karşısındakine ürkü verir,
Karışmış sanki ölümsüzlere.

Kaç canı var, sayılmaz,
Köy canı, Haççe canı, manga canı.
Ağır adımlarla yaklaşır, kocaman,
Al kan olmuş destanı.

Bu beşinci bölükten Vanlı İbo,
Bir vatan kadar hür.
Vurulmuş, vurulmuş,
Gövdesi ardından yürür!

EFSANE, EFSANE

Vurulmuştu Kemalettin Sami Bey kolundan, omzundan,
Gider mi hiç efsaneler geri,
Kanlı kolunu uzattı, haykırdı erkek sesiyle:
– Haydi üçüncü tabur evlatlarım, ileri.

Bir an ki dört yön titredi kırmızı kırmızı,
Bir an ki herkes gördüğü büyüden emin;
Havada, yerde.
Elif elif okundu, şehitler üstüne yemin.

Pıhtı pıhtı dipçiklerle hücuma geçtik,
Bin yıl daha yaşamış, daha hisli.
Vardık Üç Şehitlerimizin doruğuna,
Düşmanın yüz misli!

MUSTAFA KEMALLERCE

Atılıyorduk kâfire,
Hepimizin bir yanı hilal gibi.
Bir göz vardı üstümüzde göklerden,
Mustafa Kemal gibi!

Savaşırken yaşamak
Anam sütü kadar helal gibi.
Ölüm hem büyüktü, hem kolaydı,
Mustafa Kemal gibi!

Atılıyorduk bir çağa,
Tarihlerden süzülmüş bir hal gibi;
Hepimiz, hepimiz,
Mustafa Kemal gibi!

ÜÇ ŞEHİTLER TEPESİ, ÜÇ ŞEHİTLER'İN

Vatan ayağa kalkmıştı, vatan silahı tutmuştu,
Sanki biz cansızdık parlayan bir canda.
Kendimizi seyrediyorduk, destanlar arkasından,
Yürüyende, uçanda.

Her Allah Allah sesi bir göğü doldurmuştu,
Bir yöne dal budak salmıştı her beden.
Yok oldu düşman manzaranın büyüklüğünde,
Kaçtı dipçik hücumunu kabul etmeden.

Kaçtı bir daha geri dönmemek üzere,
Nura erişti şehitlerle başımız.
Kazanıldı Üç Şehitler Tepesi'nden, çok şükür,
İkinci İnönü Savaşımız.

ANKARALI HASAN BAĞLAMASINI YANINDAN AYIRMAZDI

Altı kez aldılar Şehitler Tepesi'ni,
Altı kez geri aldık.
Ovalar şahidimiz,
Sonunda biz kaldık.

İlle dermiş gâvur,
Gülerim illesine!

Gece atar, gündüz atar, yorulmaz,
Delik delik oldu nazlı yer.
Yanaşmaz ki iki soluk sorasın,
Kimi arar, ne söyler?

Deli midir, kör müdür,
Şaşarım güllesine!

Yaralarım köyceğizi düşünür,
Kanımın boşuna akası yok.
Düşmana malum ola
Dipçiğim yüreğimdir çarpınca, şakası yok.

Ayacığıma düşmüş.
Acırım kellesine!

TOPRAK ANA

1. baskı: 1950

I
Aldı
Köylerle Köyler
Bakalım Ne Dedi

IŞIKSIZ KÖY

Salıver ayını, yıldızını gece,
Bizim köyün şavkı yok.
Toprak damlara bir ferahlık versin,
Dağın taşın parıltısı.
        Salıver ayını, yıldızını gece,
        Görünelim halimizce.

Kocabaş, ne uğurlusun hece hece,
Siyah mı ovalar, sarı mı gök?
Seni de bir korku mu sarar,
Çınarın kopup gittiği yerde hep?
        Kocabaş, ne uğurlusun hece hece,
        Kederin nice?

Işır ışır karanlıkta düşünce,
Ayan olur yüreklere cümle hal.
Ağrılar büyür elde ayakta,
Aydınlıksız.
        Işır ışır karanlıkta düşünce,
        Koyun, sığır, ana, avrat uyumadan önce.

ÇOCUKSUZ KÖY

Çepni köyü duman duman ah eder,
Toprak damlar üstüne, çıplak ovalar üstüne.
Boğmacanın kara eli uzanmış saat saat,
Almış minnacık yavruları ana yatağından,
Çepni köyü duman duman ah eder,
Yüz yirmi yedi baş çocuğa eyvah eder.

Susun, susun, kim ağlarsa günah eder,
Böylece varasınız susan kuşlarınıza.
Boşalan karanlığa siz koyun alnınızı bu akşam,
Alın yazılarınız silinirse silinsin gayrı.
Susun, susun, kim ağlarsa günah eder,
Tanrım kederle dağı taşı ıslah eder.

Gönlü ağarmazsa insan nasıl sabah eder,
Bir damla çocukların geceleri üzerine?
Buğday sarısıydı saçları, su mavisiydi gözleri,
Kimin avlusu aydınlanır buğdaysız, susuz aman.
Gönül ağarmazsa insan nasıl sabah eder,
Abdest alır, bismillah eder?

MEKTUPSUZ KÖY

Bilemem yolum kesen rüzgâr mı, kar mı,
Uzar gider yokuşu eğri belin.
Şehre varıp çeşmesine varsam bir,
Bulsam asker İsmailim ne demiş.
 Bilemem yolum kesen rüzgâr mı, kar mı,
 Ben duyamam, oğul beni duyar mı?

Hâlâ düşünür ninesi, oralar bahar mı,
Bir çiçek yaprağı göndermiş idi geçende?
Selam ederdi aslanım ak kâğıt boyu,
Elinin suretin çizmişti mavi ilen.
 Hâlâ düşünür ninesi, oralar bahar mı,
 Buğday yeşerir mi gurbette, dereler akar mı?

İki dağ arası hep öyle dar mı,
Altı saat süren yolu aşamıyorum artık.
Yaşlıyım fark edemem sizi de, dumanı da,
Amanın bir hal oldu, dalar gözlerim, dalar,
 İki dağ arası hep öyle dar mı,
 Sorsun mektubumu handan, Sivas'a giden var mı?

YAĞMURSUZ KÖY

Acım, kara toprak, acım, duyasın biraz,
Kara öküzle beraber acım bu gece.
O düşünür, düşündükçe doyar,
Ben düşünürüm, düşündükçe acıkırım.
Acım, kara toprak, acım, duyasın biraz,
Açlık saklanılamaz.

Obur dağlarda uyur poyraz,
Kurdun kuşun uykusundan.
Kayar yağlı yıldızlar hele hele,
Beslenir karanlık.
Obur dağlarda uyur poyraz,
Açlık uyunulamaz.

Açlık siyah yüzümüzde, açlık beyaz,
Acıkmış ova bayır.
Yağmur yağmaz olmuş, ekin kurumuş,
Nettik ki küsmüş gökler hepten?
Açlık siyah yüzümüzde, açlık beyaz,
Açlık yaşanılamaz.

AĞAÇSIZ KÖY

Ne kavak, ne kaysı, ne iğde, ne çam,
Rüzgârlar aman vermemiş, ha dememiş sabah sisi.
Ağaçsız kalmış köyümüz,
Kuşlar besmelesiz kalmış.
        Ne kavak, ne kaysı, ne iğde, ne çam,
        Netsem gönlümü avutamam.

Mevsimler değişir, eksilmez bendeki gam,
Bahar gelmiş, çiçek açmış, essah mı ağa?
Ağacım yok ki çizsin, bozsun.
Yeşilin yazısını.
            Mevsimler değişir, eksilmez bendeki gam,
            Üç beş yaprak üstünde yatamam.

Bayırdan inince dal dal akşam.
Fakirlik, kimsesizlik bir kez daha artar.
Kara toprak sevmemiş bizi be,
Göndermemiş bir muhabbet, göndermemiş.
            Bayırdan inince dal dal akşam,
            Dal dal olduğum anlatamam.

YOLSUZ KÖY

Süremezsin ağam öküzü
Kağnı yarıda kalır.
Kardan, çamurdan geçilmez bayırda,
Dağ taş anlamaz dilinden.
        Süremezsin ağam öküzü,
        Akşamın alacası sarmış üstümüzü.

Bulamazsın ki geceyi gündüzü,
Bir ayak izi yok.
Ulaşır sana yalnızlığında,
Kartal uğultuları, kurt sesleri.
        Bulamazsın ki geceyi gündüzü,
        Yitmiş yabanın öküzü.

Kalınlaşır insanın yüzü,
Parmak uçları duymaz olur.
Sonra kulaklar, sonra eller uzaklaşır senden,
Bakışın büyür, bembeyaz havada.
        Kalınlaşır insanın yüzü.
        De bakalım Fadime'nin deli öksüzü.

HABERSİZ KÖY

Okumuşum üçecek,
Okur gayrı gönlümü ovanın ardı.
Dalarım yalağında pınarın,
Yollar, halim sual eder.
        Okumuşum üçecek,
        Sesler beni her kuş, her dağ, her çiçek.

Kim bilir, nesi yalan nesi gerçek,
Uzaklarda doğan kim, ölen kim?
Gelen ne,
Köyümün ötesinden?
        Kim bilir, nesi yalan, nesi gerçek,
        Vaktim habersiz geçecek.

Gün batmadan harmanı çek,
Çırpı getir hele hele.
Harpler mi olmuş, gemiler mi batmış.
Anla dünyaları bundan.
            Gün batmadan harmanı çek,
            Toprağın havadisi ölçek ölçek.

ÖLÜMSÜZ KÖY

Durur kişinin eli ayağı,
Susar yüzü.
Başka bir mihnet, ayrı bir meşakkat söyler,
Her toprak damın altında bir cenaze.
Durur kişinin eli ayağı,
Bu kadardır taşıyacağı.

Heybende biraz buğday, biraz yapağı,
Tükenmeyen sonsuzluk.
Ama sonsuzluk değil, kağnılardır,
Hastalıklarla gelen, vergilerle giden.
Heybende biraz buğday, biraz yapağı,
Dedenin ulaştığı, oğlunun ulaşacağı.

Ahmetler, Mehmetler, Mustafalar iner kara dağdan aşağı,
İnmez toprak.
Büyüsü var suyun, taşın, ağacın,
Götüremez ecel yeri, yerinden.
Ahmetler, Mehmetler Mustafalar iner kara dağdan aşağı,
Başlar köyün yeniden yaşayacağı.

II
Aldı
Buğda
Bakalım Ne Dedi

BUĞDA

Süslü çuvallara koduk seni be,
Çiçek çiçek nakışlı, dal dal örgülü.
Bir boyası açılmış dağlara dek.
Bir yaprağı taze çayır tadınca.
Düşünmedin, uyanmadın, kalmadın,
Süslü çuvallara koduk seni be.

Güzelliğin hem eski, hem yeni be,
Gökyüzüne benzer vaktin, beş vakit.
Kokusu var üstünde Âdem ile Havva'nın,
Hafifliğin cümle kuşun yediği.
Bir yeşilden, bir sarıdan, bir aktan,
Güzelliğin hem eski, hem yeni be.

Kimler ummaz yeniden gelmeni be,
Yedi iklim, dört bucak?
Değirmenin taşı söyler adını
Ana toprak seni anar yeşerir.
Çocuk olsun, nine olsun, genç olsun,
Kimler ummaz yeniden gelmeni be.

BU YILIN BUĞDASI

Bir karış oldu ağam, bu yılın buğdası,
Acır yüreği adamın, görüncek, acır,
Sarısı var incecikten,
Sapı var uykusuz,
Derdi var, dene dene.
Bir karış oldu ağam, bu yılın buğdası.

Susamış susamış anası,
Susmuş toprak.
Güççük imiş dağda bayırda,
Kötülüğün hepisi.
Yarık yarık gidişinden bellidir,
Susamış susamış anası.

Zordu, boylu boyunca yaşaması,
Ağaç ilen, yaprak ilen, dal ilen.
Rüzgâr yoktu, sallanmıyordu başak,
Bekledik başında azdan, yavaşça.
Bir karış buğdaylara karşılık,
Zordu, boylu boyunca yaşaması.

SUSAZMAK

Yeşillerden,
Öküz geçmez, ekin geçmez, dağ geçmez.
Bir kuraklık sarmış yabanı, düzü.
Çayır çimen kurumuş besmelesiz.
Kara sapan şuncağız ermemiş muradına,
Yeşillerden.

Yellerden,
Toprak soluk ister boşuna.
İner, gecenin susuzluğu,
Gömlekler dolar,
Arklar dolmaz,
Yellerden.

Göllerden,
Bir ses mi var, akşam sabah duyulur?
Yılan uzanır, ağaç iletir dalını,
Varsın yeşil başlı ördek içmesin,
Tarlam içecek,
Göllerden.

İSTEK

Buğdam, seslene seslene,
Uyudum kaldım gayrı.
Sen işitmezsin ama,
Beni dağ başı duyar.
Uzar geceye kazmam, sapanım,
Buğdam seslene seslene.

Kuru saplar heveslene,
Dola başaklar büyücek büyücek,
Şaşıra şaşıra görüncek ekinin yaldızını,
Tarlamın kuşları sabahtan.
Aha vardım uykularına kadar
Kuru saplar heveslene.

İnsan buğdayla beslene,
Amma da yağız olur.
Ne kök haşlar bakraçta ninem,
Ne oğul, ot devşirir yamaçtan,
Ne dert kalır ne kasavet,
İnsan buğdayla beslene.

DÜZLERDE

Kara koyun dağ başında kuzular,
Varır söğütlere ses,
Rüzgâr eser, havaların gücüylen,
Bayır bayır şenlik bürür, cümle dünya âlemi.
Buğda susar düzlerde,
Kara koyun dağ başında kuzular.

Bir karışken sararmış hep yazılar.
Yeşile doymamış toprak.
İşlenmemiş yere hiç
Bir yıllık muradı nasırlı avuçların;
Nerde başak, Ahmetim, nerde sap,
Bir karışken sararmış hep yazılar.

Yüreciği değil, değil, ayacığı sızılar,
Düşünmekten, yürümekten, susmaktan,
Ha duyasın, tarlalarla şuncağız,
Nazlı buğda, sapanların derdini.
Çatlamış toprak gibi, toprak kadar büyümüş,
Yüreciği değil, değil, ayacığı sızılar.

BUĞDA BUĞDAYA BENZEMEZ

Bu yılın harmanı tükendi ne tez,
Öküzler şaştı kaldı.
Bunca sürdük ağam, çapaladık bunca,
Doymadı rüzgârlar bile,
Sözünde durmadı toprak,
Bu yılın harmanı tükendi ne tez.

Emeği, alın terini vermişiz bir kez,
Çaresi yok dövünmenin, yanmanın.
Başak başak eğilmiş başlarımız gayrı,
Dene dene düşünceler sayılmış,
Kimlere küsek, kimlere ne diyek,
Emeği, alın terini vermişiz bir kez.

Dağ dağa benzer, buğda buğdaya benzemez,
Kimi doyurur buğdanın kimi aceder:
Neler kurarsın bir sabah vakti ekende,
Kuşların, söğütlerin inanır bayırlardan.
Ovalar içinde, yıllar içinde,
Dağ dağa benzer, buğda buğdaya benzemez.

III
Aldı
Gün
Bakalım Ne Dedi

KADIN TARLAYA GİDER

Kadın, uyanmak gerek,
Tarlalar uyku bilmez,
Bayırdan daha çabuk uyanasın.
Gidesin daha tez.

Göğün alını mavisini görmeden,
Koştu sapanını herkes.
Bizim oyunumuz hepsinden fazla,
Gidesin daha tez.

Yörüdü sabahlar,
Çalı çalı, üvez üvez.
Kadın geciktin be,
Gidesin daha tez.

ANA İNEĞE GİDER

Aldı sabah havasını inek.
Anama südünü verdi.
Eksilmezdi hiç,
Ağaran geceler değildi ağılda,
Düşüncelerdi.

Soğuktu dokunuşu vaktin, ellerin,
Sanki mermerdi.
Eksilmezdi hiç,
Yaşlı parmaklar, ses ses,
Genç memeleri emerdi.

Çayır çayır, yaprak yaprak, dağ dağ,
Aradığı bilinmez bir yerdi.
Eksilmezdi hiç,
Anamda anamda,
İneğin derdi.

KARDAŞ ODUNA GİDER

Her sefer az daha ötede,
Yaslı bir yeşillik kaplar yorgun yüzümüzü.
Orman azalır kardaşım,
Orman incelir incelir aman,
Çekemez olur yükümüzü.

Giderim peşine dağda, bayırda,
Giderim peşine yer yer.
Orman azalır kardaşım,
Orman küçülür küçülür aman,
Gider gider.

Iraklığı bir şey değil varırım ben,
Ama gurbete benzer bu yollar yürümekte.
Orman azalır kardaşım,
Orman azalır azalır aman,
Çoğalır acısı yürekte.

KIZ ÇAPAYA GİDER

İne azıcık azıcık,
Çapan, Fatma kız, ayrıkotu üstüne.
Döküle yavaştan,
Saçlar omuzlara akşama dek.

Gele eğleşe eğleşe,
Yemyeşil kokusu düzün.
Süzüle daha ağır,
Leylekler kavaklardan gök gök.

Düşe usul usul,
Dağın gölgesi, vakte.
Ağara biraz.
Ak ellerinde, Fatma kız, toprak.

OĞUL DAVARA GİDER

Bilinmez ne var,
Otlardan, sulardan eksilmiş?
Hey de hey,
Ağlaşırkene,
Yusuf'un ardında davar.

Ses ilen büyük bayırlar,
Sevinç dolar yüreğine kişinin.
Hey de hey,
Söyleşirkene,
Yusuf'un ardında davar.

Yol uzanır geceye kadar,
Karalar göklerde oyun açar allardan.
Hey de hey,
Oynaşırkene,
Yusuf'un ardında davar.

IV

Aldı
Eğri Bıçak
Bakalım Ne Dedi

EĞRİ BIÇAK

Çekti tabancasını Mustafa ansızın,
Çektin bıçağını.
Havaların soğuk mavisinden aktı hızla,
Ateşle kırmızı, hey!
Kurşun sıyırdı geçti alnını, geçerkene,
Alıverdin bir solukta, boynundan,
Gırtlağını.

O ne, daha mı içeri gider bıçak, döşünde,
Dokuzuncu vuruşunla, büsbütün?
Ağzın, yılan ağzı kadar, rüzgârsız,
Dişlerin, kurt dişleri lezzetinde!
Sen al gayrı kandan ellerini,
Ko dursun eğri bıçak, kaderde,
Ko yürüsün.

YASLI DÜĞÜN

Davul döVüyordu dağı dağı,
Düğünü vardı Ahmet'in Ayşe ilen.
Rüzgâr gibi kaçırmıştı karşı köyden geçende,
Cendermeler geldi gitti birkaç kez,
Akar sular durdu, gül gül, kız razı diye,
Bir muhabbet taşıyordu evden, alandan,
Davul dövüyordu dağı dağı.

Davul dövüyordu yeri yeri.
Hasırlar serildi çayıra, düze,
Oyuna, düzülmüştü karı kızan, şıkır şıkır,
Ateş ediyordu delikanlılar havaya, yıldızlara
Telini duvağını gayrı takmıştı gelin,
Sallanıyordu mutluluktan ağaçlar, ekinler,
Davul dövüyordu yeri yeri.

Davul dövüyordu göğü göğü,
Yaklaştı gelinin kardaşı kenardan usul usul,
Elinde kara mavzer, bakışlarında karanlık,
Yüreğinde gecelerce bir ağrı; namusu kan temizler,
Kara mavzerin gürültüsü karıştı silah seslerine,
Yıkıldı Ahmet nakışlı kilime türküler arasından,
Davul dövüyordu göğü göğü.

KANA KAN

Cuma namazında vurulmuş deden,
Göçmüş cuma namazı gibi.
Sankim o gün bugün ses vermiş,
Dağa taşa,
Kara kuyunun dibi.

Sonra emmin olmuş dayısını yok eden.
Bağ bozumunda sarıca,
İki kartal birbirine küsmüş,
Bölüşülmüş aranızda gayrı,
Ölmekle yaşamak yarıca.

Demiş ağası, kana kan lazım,
Al eylemiş kardaşının canını.
Hasanları bir düğünden dönecek bu gece,
Bıçağın ışıl ışıl, deli deli çığrışır,
Deliver aya karşı oğlanın dört yanını.

SU UĞRUNA

Uyarttı dağ beni, uyarttı rüzgâr beni,
Uyarttı beni su.
Kara parçalarla koptu ak bedenimden,
Sessizliği tohumun,
Yeşilin uykusu.

Emmim oğlu tarlamın arkını çevirmiş,
Kendi tarlasına geceden,
Hadin geri kaldım düzler ışıdı,
Hadin benim tırpanımı verin tez,
Gönül getmiş önceden.

Öyle vurdum ki döşüne, şevk ile,
Kazması boynumu yardı daha az,
Bulandı ekin, göllendi kan;
Devrildi toprak kimin toprak üstüne,
Kimsecikler sağıldamaz.

BİR KANLI İŞ FELEKTE

Sürüvermiş tarlamın kıyısını,
Katıvermiş toprağına toprağımı imansız.
Ekmek yerken bırakmış ekmeğini,
Malımın gittiğini görmüş, acımış
Susuvermiş, mal mal elim.

Beli kapmuş samanlığın ardından
Varıvermiş bir solukta yanına,
Aha demiş alnının çatısı bu,
Kuru kuru, yeşil yeşil,
Vuruvermiş dal dal elim.

Hatırlamaz şincik bayırı, düzü,
Geçivermiş bir kanlı iş felekte,
Uruzigâr sallar imiş kavağı yavaştan,
Bir kez titrememiş bile,
Oluvermiş al al elim.

V

Aldı

Kara Bakır

Bakalım Ne Dedi

KARA BAKIRIN DÖVÜLÜŞÜ

Vur demirci vur, çekildi besmele,
Yabancıyım, şehriniz bana uzak.
Ayrıyım kaplardan, kacaklardan,
Her tarafım dağ kokar.
Ne bileyim bir şey taşımasını,
Buğday olsun, ışık olsun, su olsun,
Vur ki eğri yerlerim düzele.

Kapılmış düşüncem vuruşlarındaki sele,
Mağralar benim hâlâ, ormanlar benim.
Nasıl düştüm sessizliklerden bu gürütüye, belli değil.
Nasıl kayboldu toprak, bilinmez.
Kıvılcımlar sıçrar yüzüme gözüme hep,
Ateşten geçerek varılırmış, anladım,
Güzele.

Vur ki bana da akıl gele,
Oğul dövüle dövüle pişer.
Parıl parıl nefesi körüğün,
Hayat verir yaşamalarıma sessiz,
Vur ki uyanayım yalnızlığın uykusundan gayrı,
Bir göreyim neymişler, nasılmışlar,
İnsanlar alıp götürsün beni hele.

KARA BAKIRIN EVİ

Ali Dede evimizin ağası,
Dağlarla ağarmış,
Boyu upuzun,
Elleri yarık yarık,
Altmış yaşında güllü çevre bağlar,
Beş vakit namazında,
Gülsüm Nine, evimizin duası,

Sarı öküz, evimizin babası,
Tarlayı sürer.
Bir ağalığı var cümleden gayrı,
Kış günü dışarda kalır çoğu zaman,
Sığmaz bizden sonra dama,
Görmez, konuşmaz,
Kör eşek, evimizin cefası.

Emine kız, evimizin urbası,
Basma giyer hepten.
Harman sonu almıştık bıldır,
Maviden maviden, dallı dallı,
Ama oğul başka şey,
Başka şeyler düşündürür,
İsmailcik evimizin arkası.

KARA BAKIRIN İÇİNDEKİLER

Günüm geçer bulgur ilen, un ilen,
Kaynar, kaynar, akşamüstü susarım.
Tezek kokar üstüm sapıma kadar,
Gecem gelir is içinden, duyulmaz.
Üşüşürler ev halkı dört yanıma,
Toprakla boşalmış, yerle dolmuş hepisi,
Onlar bilmez, benim onları bilen.

Uyanırım köpeklerin sesiylen,
Su katar bağrıma nine kaynatır.
Katık eder bulgurun kokusunu,
Sabah ezanı cümlesi şevk ile.
Uzun karanlıklardan bir şey mi korsun, de gayrı,
Ne sinmiştir kınalı ellerine ninecik,
Çıkmaz meydanlara hilen?

Ölçmez oldu kara derdimi kilen,
Yağı görmez oldum, eti unuttum.
Ot pişende acır dağların üstü,
Kök pişende yerin altı sızılar.
Sürer gider tarlaların, tarlaların ağrısı,
Kara bakır biter mi hiç,
Kısmetin, çilen?

KARA BAKIRIN RAHATLIĞI

Tahta kaşık üzerime yakışır,
Kara kara, alımsı.
Rahatlığım samanlığı soldurur karanlıkta,
Başıma çöken ferahlar yeniden.
Çıkmışlar sapandan, girmişler köşelerine,
Karışırlar saadetine cümlenin,
Sarı öküz eşek ile tokuşur.

Hepsi güler takışır,
Ocağın alavından.
Gider yorgunluğu dağın, taşın, usulca,
Bir şey girer yüreklere sahapsız.
Vakıttır, beklemezler artı nazımı,
Diz kırarlar çul üstüne,
Dost elleri bazlamayla dövüşür.

Dedem, Emine kıza yalancıktan çıkışır,
İsmailim yutkunur, dayanamaz.
Parmakları titrer biraz Gülsüm Nine'nin,
Bilmiş bilmiş.
Bulgur da soğan da var bu gece,
Yüze vurur dumanım,
Çoluk çocuk birbirine bakışır.

KARA BAKIRIN ACISI

Görüverdim gittiğini öküzün,
Eşeğin peşi sıra.
Kopmuştu samanlığın bir ucu sankim,
Devrilmişti yer, yer üstüne.
Dedem tutmuştu pazarın yolunu önlerinde,
Vergi ayıydı, toprak korkudan kurumuştu,
Yaprakları savruluyordu güzün.

Keyfi kaçmıştı düzün,
Bir ses duyulmazdı; anıran, böğüren, dağa karşı
Artık solukları kokmazdı yüze taraf.
Ninemin gözleri sulu sulu olmuştu,
Öbür yanı söpürmüştü hemen Eminem.
İsmail ağlamıştı dün gece düşünde,
Yüreğine malum olmuştu tüysüzün.

Gördük ardını önümüzün,
Yollardan öte yollar varmış.
Borcu birikirmiş kişinin bazı bazı,
Alırmış, götürürmüş canını satılığa.
Sardı beni bir düşünce ateşten ateş.
Sonu pazara mı çıkar
Gecenin, gündüzün?

KARA BAKIRIN SOĞUMASI

Bilmem ateş nere göçmüş,
Üşürüm, üşürüm gayrı.
Ocak soğur, düşüncelerim soğur,
Karanlıkta kalır vaktim geçecek.
Toprak altındaki düşüm,
Yudar beni,
Ağzın açmış.

İnsanlığım hemen uçmuş,
Dönmüşüm dağlara geri,
Ay doğmuş köyün üstüne,
Bütün demirler, bakırlar yitmişiz.
Her yer ışımış yenice,
Varmış felek,
Herkes birer yıldız seçmiş.

Suyum içmiş,
Cümle madenler uyanmış uykudan,
Soğumuşum çaresiz,
Ayrılmışım ev halkından üç gündür.
Suçlu suçlu düşünürüm, anlarım:
Acıları benden öte,
Kederleri beni geçmiş.

KARA BAKIRIN HACİZ VAKTİ

Bak hele omuzlarındaki silaha,
Bak hele çocuk.
Kapanmamış vergi borcu, nidelim,
Hacze gelmiş üç kişi.
Talaş etme ninem, indir ocaktan,
Unum yok, bulgurum yok,
Kimse girmez günaha.

Varın bakın samanlık aha,
Benden gayrı işinize yarar yok.
Gideceksem yapyalnız gideceğim,
Kocaman pazarlara, kocaman kocaman.
Dedem, ninem, çoluk çocuk karanlıklarla dolu,
Karanlıklarla dolu dam;
Gün doğmamış, epeyce var sabaha.

Suç etmedim bunca yıldır vallaha,
Haram lokma yemedim.
Ne anlarım ben kitaptan, vergiden,
Görmem, bilmem ev halkından gayrısın.
Toprak altından kara bir türkü gibi inmişim,
Isınam biraz daha.

VI
Aldı
Öküzün Ardından
Bakalım Ne Dedi

ÖKÜZÜN GÜCÜ

Yorgun serilmişiz çiftten dönüncek,
El ayak sığmaz olur ortalığa.
Sen öküz, cümleden biri,
Çimen kadar güççük, dağ kadar iri,
Gevişe gevişe dinelirsin.

Yıldızlar doğarkene,
Gece kuşları ötende,
Sen öküz, cümleden ırak,
Yarı kara, yarı ak,
Düşünü düşünü dalıverin.

ÖKÜZE ÖVGÜ

Toprak ne ki sana öküz,
Oydun mu,
Boyunduruğu bilem?

Başka köylerden geldin başka köylere taraf,
Koydun mu,
Tanrı'nın bereketini, yerine?

Işır ardın sıra sapanın izi,
Soydun mu,
Tohumu karanlığından?

Baktın baktın da gettin,
Doydun mu,
Dağlar seyrinde?

ÖKÜZÜN SIRRI

Sankim ağustosböcekleri çığrışır ordan,
Ateş kadar sıcak olduğu belli,
Ak mıdır, mavi midir belirsiz.
Uyuyamam yaslandığım başak yığınlarında meraktan,
Toprak değil, su değil,
Öküz, ayağının altı ne?

Dağlar devirmiş, tarlalar aşmış,
Gelir orman yangınlarından ağrı,
Göllerle susazmış, gökle kocaman,
Buğdaydan bile güzel,
Kimi gece der, kimi karasevda,
Öküz, yaklaşan karaltı ne?

ÖKÜZE KARŞI AZLIĞIMIZ

Bozca öküz, boşuna her emek,
Durduğun yerde durmalı.
Ayağımız dayansa yüreğimiz yetmez,
Nice gitsek senin kadar gidemek.

Ne çıkardı, soluğun nefesimiz olsaydı tek,
Yaşardık çayırları, havaları öküzce,
Karlı dağlar mı bakınır, bakınsın,
Nice gitsek senin kadar gidemek.

Seversin toprağı daha hür, daha erkek,
Yollar sesler seni daim, tarlalar sesler,
Sevgimiz sence değil,
Nice gitsek senin kadar gidemek.

BİRE İKİ BİLE DEĞİL

Diri gibi durur Satı
Diri gibi durur ekin.

Uyur gibi durur Satı
Uyur gibi durur öküz.

Yeşil gibi durur Satı
Yeşil gibi durur ekin.

Sarı gibi durur Satı
Sarı gibi durur yıldız.

Ölü gibi durur Satı
Ölü gibi durur ekin.

BOYNU

Gecede geçecek bir ses,
Boynu.
Karadır ama rüzgârlarla doludur,
Dağlara heves,
Boynu.

Ne bükülür, ne bükülmez,
Boynu.
Boyunduruk, ormanlarca boyunduruk,
Binlerce yıl, binlerce yıl dememiş pes,
Boynu.

Duyar boynunda herkes,
Boynu.
Görme Tanrı'yı, yıldızları hemşerim,
Keseceksen kör bir bıçakla kes,
Boynu.

VII
Aldı
Yıldız Işığı
Bakalım Ne Dedi

SUSAN BAYIR

Belenmişim toprağa,
Döşüm yellerde yellerde.
Üşümüş kara varlığım,
Bağrımın ataşı susmuş.
Yüce sellerde sellerde.

Tasarladıktı havalanınca güzün,
Eri geci varır dedik, tohumlar, yar şehrine,
Melil mahzun uyandık gayrı,
Ses yok buğdam, ses yok,
Aha, tellerde tellerde.

DEĞİRMEN

Başaklarla, başaklarla tarlalara dönelim,
Bir daha geçelim aydınlıktan, bir daha.
Geldik çuvalları döktük gayrı.
Ağarmak lazım yeniden,
Değirmen de ak, değirmenci de.

Neden düşünceliyiz
Kıtlık sarmış civar köyleri diye?
Bizim öküzümüz besili şükür, sırtımız pek,
Hem dönen taşın türküsü ne hoş,
Değirmen de korkusuz, değirmenci de.

Bir uğultu sarmış bizi, sudan öte,
Kendi kendimizi aparmışız,
Unutmuşuz açlığını cümlenin, doymuşuz gırtlağımıza kadar.
Hadin uyuyalım.
Değirmen de uyumuş, değirmenci de.

SAMAN

Saman gel hele, söz edelim,
Gecenin, gündüzün üstüne.
Yıldızlar samana benzer,
Hem hafiftirler,
Hem sarıdırlar, hem uzak,
Kıtlığın var bu yıl da,
Duyulur hayvanlar içre bir aman.

Ağarmış topraklardan dönersin yavaşça
Girersin kara damlara sessiz.
Vakti var yalnızlığın da,
Rüzgârın, güneşin, suyun, dağ gibi.
Öğünmezsin, konuşmazsın hiç,
Yaşaman ne kadar vefalı,
Ne kadar kahraman.

Atın uykusundan sonra,
Öküzün gevişinden evvel,
Gel hele sırrımı diyeyim,
Açayım da yorgun kollarımı,
Göğsüne uzanayım şöyle bir,
Buğda kokarsın biraz biraz
Gel hele saman.

YİTEN YAZ

Getsem getsem nere erişeceğim,
Aldım vaktin gidişini yavaşa.
Onulmaz, kuraklığın derdi onulmaz,
Yetişmiş ayaklara kara acısı öküzün,
Boynuz boynuz düşünceler varmış başa.

İletmiş yılın çaresizliği,
Kurdu leşe, kartalı ormanlara hepten.
Ben uzanmam dargınlığımla gayrı, uzanmam ama,
Yönelir yüce dağlar, yanık ovalar,
Bir damla yaşa.

Ne duyarım toprak ana senin derdini,
Ne uyurum geceleri sabaha dek.
Bir beyazlık almış götürmüş üstümü,
Ne konuşurum, ne susarım,
Dönderdin beni taşa.

TOPRAK DAM, ÖKÜZ VE DAĞLAR

Toprak damın bahtı toprak,
Ana bacı un ister.
Yetmiş yıl ektin, aşk ile, şevk ile,
Ovaya az geldi gücün,
Belkim daha uzun ister.

Öküz, acıkmamış heç,
Ne saman arar canı, ne yonca, ne ot.
Yorulmamış, kopmamış, şehre inen o değil,
Vurur boynuzunu böğrüme,
Gece vakti oyun ister.

Dağlar kocaman kocaman,
Dağlar apacık apacık,
Dağlar anlamaz, anlamaz.
Sen dağları sev hele,
Dağlar mahvolduğun ister.

KAĞNILAR

İki ses verir kağnılar;
Biri acı, biri daha acı.
İki düşünce alır cümlemizden,
Biri uzun, biri daha uzun.

Odunla ağırlaşırlar,
O yüklü, o daha yüklü.
Hafiflerler buğdayla,
O boş, o daha boş.

Nerden gelirler belli değil,
Öbürü eski, öbürü daha eski,
Nereye gittikleri aşikâr,
Öbürü yorulmaz, öbürü daha yorulmaz.

İLK AYDINLIKTA

Ağardı mı mağraların yücesi,
Kuşlar, kurtları uyardı mı?
Göçmüş ovaların ardına karanlık,
Çobanyıldızı gitmiş daha daha,
Acıkmış cümlesi uyanmaktan,
Anam tarhanayı kardı mı?

Evvel sabah idi, evvel bahar,
Buğulu dal goncasın apardı mı?
Eğleşir yeryüzü, gökyüzüylen göllerde,
Eğleşir rüzgârlar yeşillerinde düzlerin,
Bütün gece uyumadık aşk ile,
Ses geldi mi, şikâyetimiz dağa vardı mı?

YAZ SONU YALNIZLIĞI

Rüzgâr ayrılmış ekinden gayrık,
Dönmüş ağaçlardan yana,
Ya su üzerinde gider,
Ya yapraktan,
Yeşil dolana dolana.

Vakti yetmiş ayrılığın yolbeyol,
Dağlar ırak olmuş belli.
Göçer en yakın kavaklardan,
En uzak köylere,
Leyleklerim çilli çilli.

Ağıllardan ses kesilir tenhada,
Büyür sığırlardan öte, gecen.
Yalnızlık Allah'a mahsus,
Uyur kalır biri daha,
Kardaş, nedecen nedecen?

ACIKMIŞ OĞUL

İsmail, eşeklerle oynar,
Eşekler İsmail İsmail,
İsmail düşünür az sonra,
Anasına, bacısına netsen faydasız,
Düşünecekler İsmail İsmail.

Allah tek, kavaklar tek tek,
Yıldızlar çift,
Çiftlerin derdini duymam,
Sallanır,
Tekler İsmail İsmail.

Verecek bazlama yok,
Diyecek söz.
Gece acıkmış, gece susamış,
Gece durur kapımsıra,
Bekler İsmail İsmail.

TAHTA KAŞIK

Tahta kaşık duydun mu,
Ormanlar karanlık, ekinler beyaz?
Oturmuş hasıra ev halkının cümlesi,
Ayakları gövdelerinden ayrık
Hemen tükenmesin,
Al hele bulguru,
Daha az daha az.

Tahta kaşık duydun mu,
Uymuş yabanın ağzı?
Damın ıssızlığı dağın ıssızlığına karışır,
Garipten garipten.
Sonra bir esinti kırılır yakınlarda,
Üşürük,
Ocak sönmüş,
Gece ayaz.

Tahta kaşık duydun mu,
Sesini acıkmış çakalların?
Bilirsin de aldırmazsın hiç,
Şehirli olduğun belli,
Her şey değişir yavaştan,
Tahta kaşık boyaların bozulur,
Duruşun bozulmaz.

KÖY DEDİĞİN

Köy dediğin ne,
Bir çocuk, bir ihtiyar.
Bir karpuzun yanında,
Bir çınarın dibinde,
Kaşınır belkim,
Sabah oluncaya kadar.

Köy dediğin ne,
Bir su, kurbağalarla dolu.
Çiftçiler, öküzlerinin önünde ufalmış,
Toprak damlar, devirlerce yassı.
Kağnılar geçer, kağnılar,
Bu, orman yolu.

Köy dediğin ne,
Namık Kemal'in mahzun dediği,
Mustafa Kemal'in bayrak açtığı dağ başı, ağam.
Ağrıdığı yer, hepimizin.
İnsanoğluna karşı
Kurdun kuşun yediği.

BUĞDANIN SESLERİ

Toprak işim, rüzgâr işim, su işim,
Varmış yeşilliğim, dağlara dek maşallah,
Torosların yücesinde uyanmışım aşk ile ben,
Dönmüş çoluk çocuk, üstüme,
Buğda der ki Adana'yı sevmişim.

Yönelmişim güneşli ovalarından yana,
Bozkır, eski bereketlerimle unutulmuş.
Parlak yıkık kervansaraylar tarla sınırlarımdan,
Başaklarımda susar sessizlik,
Buğda der ki Konya verilmiş bana.

Gece büyük, uyku has;
Rahat eder, cümle kökler, cümle deneler şimdik.
Müslüman kuşlar uçar yamaçlardan,
Çok şükür, bellemişim, bulmuşum,
Buğda der ki inandığım yer Sivas.

KARDAN BAŞLAMAK

Eriyedurur karları
Orda efendi dağların.
İbiği kınalı horoz
Kümesten çıkıp ötende.

Aha ilkyaz geldileyin
Bilmeden yas mı sevinç mi,
Çoluk çocuk sallanırız
Karlar altı ot bitende.

YALNAYAK

Ağa almış ha bire,
Vermemiş Hak.
Yediden yetmişe kadar,
Kalmışız yalnayak.

Ne gittiğin işitilir,
Ne geldiğin.
Öküz bile çevirmez başını,
Varırsın da ta dibine yalnayak.

Diken diken olur parmakların arası,
Tırnak girer yeşile.
Sarı değil, kara değil, mor değil,
Ala benzer yalnayak.

Yağmurda, çamurda, karda,
Yelsiz yapraksız,
Kimlerin gecesidir bu,
Gider yalnayak yalnayak?

Hasan düşünür tohum parasını,
Uyur Abdullah'ın gelini öteden,
Fadime'nin İrecep'i üşür,
Yalnayak.

VIII
Aldı
Dağ Yollarında Hastalar
Bakalım Ne Dedi

DAĞ YOLLARINDA HASTALAR

Bir eşek üstünde sarı bir yüz,
Omuzlarında bir yorgan güllü güllü,
Sallanı sallanı dağ yollarında.
        Bu hasta nere gider,
        Kesmiş önünü düşünceler?

Bir köylü, sırtında sarı bir yüz,
Yün atkıyla örtülmüş kolu böğrü hep.
Azaldığı bittiği belli hafifliğinden,
        Bu hasta kimin nesi,
        Mustafa'nın eli ayağı, ninesi.

Bir kağnı, içinde sarı bir yüz,
Pis bir döşek çare olmuş derdine.
Çul örtülmüş sakallarına kadar.
        Bu hasta hangi köyden,
        En fakir, en yaslı, en...

SOLUĞU GERİDE KALMIŞTI HASTANIN

İşte kalıvermişti havada bir sarı yuvarlak
Kocaman bir sarı elmanın düşü,
Boşluğu bir sarı kavunun sımsıcak.

Sanki masalıydı gövdeyi kırk yıl dolaşan kanın,
Gitmişti kağnıdaki daha boş,
İşte soluğu geride kalmıştı hastanın.

GÖZLERİ ÖRTÜKTÜ HASTANIN

– Bu nedir oğulcuğum?
Kız çeşmesi.
Bildim yapraklar sürende,
Ne hoş olur eğleşmesi.
İçebilsem,
Aman Allah!

– Bu nedir oğulcuğum?
Yavrulu dağ.
Bildim bir orman seslenir,
Yaz kış önünde ardında.
Geçebilsem,
Aman Allah!

– Bu nedir oğulcuğum?
Uruzigâr.
Bildim, bildim harman vakti,
Türküsün söyler buğdalar.
Seçebilsem,
Aman Allah!

OĞLU DOĞMUŞTU HASTANIN

Doğuramadı köyde iki gündür,
Bayrı tutmuştu haykırması Ayşe'nin.
Kağnı sallaması verdi yollarda bir rahatlık,
Açtı ak ellerini,
Bağrından karanlığı kovuverdi.

Neler oldu kader kısmet defterinde bilinmez.
Yazılar mı yazıldı, bozuldu ne?
Kasabanın yakınında cıscılbak,
Rüzgâr, besmele rüzgâr,
Davul karnını oğuverdi.

Vakit yeşildi geceler üstünde,
Yıldız yoktu hiç,
Sonra sessizlik büyüdü büyüdü,
Sancıdı dağ, göğe kadar,
Bir oğlancık doğuverdi.

AĞIRLIĞI DUYULMAZDI HASTANIN

Dere tepe gider kağnı,
Yorulmaz, bırakmaz.
İnsan kısmına kalır,
Teker acısı,
Yollarda yollarda vay.

Yeder Ali öküzleri,
Henüz on beş yıllık Ali.
Naçar kalmış,
Gömlek düşer üzerinden,
Bollarda bollarda vay.

Hasta arabada gider vakitsiz,
Eğleşir havalarda bakışı,
Kuş ilen, yaprak ilen hafifler.
Neden acep ağırlığı ecelin,
Kollarda kollarda vay.

BİR YANI TUTMAZDI HASTANIN

Yaprağın hafifliği,
Gelincek,
Sağıma,
Köyler çekince,
Ağırlığı,
Solumun.
Bir yanım aya yakın hey,
Bir yanım yıldız uzak.

Yürür dağ,
Oynaşır gök,
Sağımda
Kuş uçmaz,
Kervan geçmez
Solumdan.
Bir yanım seğirtmek ister yollarda hey,
Bir yanım ağlamak.

YOLU IRAKTI HASTANIN

Sallama öküz tekeri sallama gayrı,
Kırık bacağı uyanmasın uykudan.
Aha çekmiş bayıra, düze,
Kurdun, kuşun soluğuna kadar,
Ak ağrısını kış.
Yüzü azalmış havada,
Çocuk, ağlamış, ağlamış.

Şehir ırak, akşama dek varamaz ki,
Üşümüş yanının ağırtısını dinler.
Ağlamaz ama düşünür hep,
Yerme karlı dağ yerme sen.
Acı vermemiş hiç yollar bunca,
Kara çul üstünde bitkin,
Çocuk, uzunca uzunca.

Hangi köylere vardı, anlamaz, sabah beri,
Yitmiş anası bacısı, yitmiş ötelerde.
Ulu bir ormanda sanır kendini, kopmuş.
Örtmüş soğuk gözlerini,
Ne gelen var, ne giden,
Dalları eğri, yaprakları yok.
Çocuk, maviden maviden.

ÇOCUĞU OYNUYORDU HASTANIN

Genç anası ses etmezdi döşekten,
Sankim yanakları sarı bir duvak tülünde,
Gök oynamıyordu, kavaklar oynamıyordu,
Oynuyordu çocuk,
Eski yorganın kocaman gülünde.

Sarmıştı bayırı hep,
Gıcırtısı kağnı arabasının,
Dağ oynamıyordu, rüzgâr oynamıyordu,
Oynuyordu çocuk,
Durmuş yüzüyle anasının.

PİDESİ VARDI HASTANIN

Sarmıştı bir kötü maraz,
İçinden içinden.
Pide istemişti şehirden dönerkene gözleriyle,
Ahacık,
Elleri beyaz,
Beyaz ellerinde pide.

Dağ yükseldikçe ağırlaşmıştı solukları,
Kokardı pis, kokardı pis.
İflah etmezdi deli rüzgâr.
Ahacık,
Elleri sarı,
Sarı ellerinde pide.

Kağnı durmuştu, öküzler böğrüşüyorlardı
oha'lara,
Korkul korkul,
Canı mı çıkıyordu ne Süleyman'ın.
Ahacık,
Elleri kara,
Kara ellerinde pide.

GÖZLERİ ÇAPAK ÇAPAKTI HASTANIN

Yetmişlik bir ihtiyar,
Sendeliyordu kör bir değnek üstünde,
Kirpiksiz, sevgisiz, Tanrısız.
Yakındı göğün mavisi hey hey,
Gözleri,
Uzaktı.

Neylersin oğul, dedi, ışığım örtülür her gece
Yolarım kirini, pasını, yarasını,
Her sabah cımbız ilen.
Çirkindi, korkunçtu, iğrençti gözleri hey hey,
Gözleri,
Sıcaktı.

Yaklaştım yanına kadar,
Ağrıdı sırtım bağrım çıplaklığından.
Havamın varmasıyla sezdi beni azıcık,
Kan ve irin ardından hey hey,
Gözleri,
Baktı.

Karanlığın acısı yanar mı, yanar,
Karşı köylere mi, karşı köylere,
Boşluğa açıldı korkum,
Bakışı yoktu hey hey,
Gözleri,
Çapak çapaktı.

IX
Aldı
Dağca Şehir
Bakalım Ne Dedi

YÜK

Çıktım bir kuşluk vakti pazara,
Aşk idi, avare bir aşk idi gönlümün tek yükü,
Gördüm oduncular saçlı sakallı, vakitsiz.
On saatlik yoldan gelmiş, yorgun:
Yık evime odunu kardaş,
Bir eşek yükü.

Sesler uzanıyordu irili ufaklı dört yanımdan,
– Çevir arabanı hayda, çek yükü,
Tavuklar, yumurtalar, yağlar, üzümler,
Sevdim hepsini birdenbire, sevdim, utandım:
Yık evime samanı kardaş,
Bir eşek yükü.

Kalmadı eski azatlığım, lüzumsuzluğum,
Çöktü omuzlarıma düşünmek yükü.
Rençberler, kokular, kadıncıklar sardı beni hep,
Yaşlandım dağ kimin, genceldim rüzgâr kadar:
Yık evime derdi kardaş,
Bir eşek yükü.

MADIMAK

Eğilmiş kadınlar çayırlar üstüne,
Anadan, bacıdan, gelinden, kızdan.
Madımak toplarlar, hem azık, hem katık,
İşlenir çiçek çiçek, diken acısı ellerine.
Analı, bacılı, gelinli, kızlı,
Kadınlar karanlık ve yıldızlı.

Eğilmiş kadınlar çayırlar üstüne,
Sabahtan, kuşluktan, öğleden, akşamdan.
Madımak taze bir ottur, yeşilden daha yeşil,
Çocuk nefesi boyunca küçücek küçücek.
Sabahlı, kuşluklu, öğleli, akşamlı,
Kadınlar mutsuz ve gamlı.

Eğilmiş kadınlar çayırlar üstüne,
Siyahtan, maviden, yeşilden, beyazdan
Madımak madımak, sen nesin ki,
Bitmezsin tükenmezsin alın yazısı kadar?
Siyahlı, mavili, yeşilli, beyazlı,
Kadınlar aç ve nazlı.

YÜN ÇORAP

Allı yeşilli bir ihtiyar gezerdi çarşıda,
Ellerinde de allı yeşilli bir çorap gezerdi.
Duyulurdu: Satlık hemşerim satlık, yavaştan,
Bıyıkları kar kar rüzgârda, gözleri acı acı yaştan.
Biz susardık, ihtiyar susardı ama,
Allı yeşilli çorap kim bilir ne derdi?

Yeşilli mavili bir ihtiyar çay içerdi ayakta,
Ellerinde de yeşilli mavili bir çorap çay içerdi.
Bardağın buğusuyla olurdu daha dinç, daha uzun,
Bakardı yakışıklı çırak, çoraplara mahzun,
Kâtip İsmail Efendi'nin 85'ine karşılık,
Aşir Usta 90 kuruş verdi.

Mavili allı bir ihtiyar giderdi akşam pazarında,
Ellerinde de mavili allı bir çorap giderdi.
Aksederdi görmüş geçirmiş sesi: Satlık hemşerim, satlık,
Mart gecesi düşerdi Sivas'a, düşmezdi havalardan bir rahatlık.
Ayağımıza kadar gelmişti mavili allı bir ihtiyar, dağ köylerinden.
Mavili allı bir haberdi.

KILIK

Kimi potur giymiş, bayır kokar, siyah kıl dokumadan,
Kiminin kuşağı ak, köy köy, kilotu mor.
Kiminin belini zengin etmiş bir şalvar, kalınca,
Kimi askerden yeni dönmüş, hâki,
Doldurmuş sokakları köylüler binbir kılık,
Hiçbiri yabancı değil, öyle tatlı, öyle ılık.

Başlığı sarkmış ince beline kaytan bıyıklısının,
Sarmış ihtiyar, alacalı atkısıyla nur çehresini,
En eski masallardan, gelmiş, büyümüş,
Püskül püskül eldivenler, efsane ellerde,
Doldurmuş sokakları köylüler binbir kılık,
Binbir şarkılık.

Acarı var, yırtığı var, yamalısı var,
Hepsi de yün uykusunu sürer yaşamanın,
Yumuşak çizmelisi konuşur, dinler mestlisi,
Yolun çamuruna aldırmaz bir âşık postal.
Doldurmuş sokakları köylüler binbir kılık,
Başlar, ağam, kılıklarla ayrılık.

ÇARŞI

Ufacık ufacık dükkânlar, tahta tahta,
Tahta kepenkleri iki yana merhabalarla açılmış.
Eskiliğiyle uzak ülkeleri hatırlatır Sivas çarşısı,
Sakallı ihtiyarlar oturmuş hasır iskemlelere, beyaz,
Seslenmiş bana doğru,
Al yüzlü çıraklar, gözleri siyahta.

Bir serinlik var belki uyumada, belki bismillahta,
Nuh nebiden kalmış.
Dolarlar köylüler yumurtalarla, yağlarla arasına dükkânların,
Taze gün ışığı göklerin alışverişinden söyler,
Taze gün ışığı karışır,
Karışır köylüler gibi bahta.

Çırak över malını bir aydınlıkla sabahta,
Sis altında hayal meyal dülger, bakırcı, kasap.
Tuzcu yapar ilk aksatasını pazarın,
Parayı yüzüne gözüne sürer;
Nasıl bir tat var hemşerim biliyon mu
Siftahta.

KAVAK UYKULARI

Saat bir suları,
Sivas şehrinin Niksar Caddesi'ndesin.
Kocaman bir sessizlik harap binalarla yükselmiş,
Gecenin güzelliği uzanmış tarihe kadar;
Mavi gökyüzünde dal dal kavak uykuları:
Efendü acuğ aç!

Çatlar bir gürültü karpuz gibi az uzakta,
Sıcaklığına vaktin.
Varırsın, uyuklayan bir ampulün dibi mahşer,
Sekiz korucu, şavk ile ağarmış,
Üç ihtiyar köylü siyah ellerle yalvarmakta:
Efendü acuğ aç!

Parmak kadar yavrular da vardı don gömlek,
Hayvanca manasız,
Hayvanca korkak, hayvanca pis, hayvanca bakışlı,
Göğün ışığı çok hızlı akıyordu üstümüzden,
İmkânsızdı boylu boyunca sevmek ve düşünmek:
Efendü acuğ aç!

On yedi kağnı odun kesmişler Allah'ın dağından,
Ormaniyesiz ağam ormaniyesiz.
Dilleri ıraktı ama nefesleri yakındı,
Sesleniyorlardı çoluk çocuk karanlığa,
Sesleniyorlardı bir kardaşlık çağından:
Efendü acuğ aç!

ŞEHİR GARİPLİĞİ

Şehre vardım hane hane,
Ahacık ısındı yüreğim,
Duvarında yazısı var, yüz çeşit,
Ses ederdi nere gitsen, ne yapsan,
Yollar taş idi, taş idi.

Çarşı pazar, nane nane,
Çarşı pazar bir hoş etti gönlümü.
Heves geldi, sağı solu seyrettim,
Acıktım bir kez daha,
Aşçıların camekânı bütün aş idi, aş idi.

Seçilirdi her biri tane tane,
Camilerin, çeşmelerin, damların.
Sevinmiştim nice insan var diye,
Korkmuştum, ellerinden, dillerinden,
Gözüm yaş idi, yaş idi.

SİVAS'IN

Güdül olur minaresi Sivas'ın,
Ya daha yakın Tanrısı;
Ya daha ulu insanlar,
Sabah üstü cami dolar hınca hınç,
Sivas besmelesin çeker,
Kabul eder Allah cümle duasın.

Koca olur geceleri Sivas'ın,
Yıldızları iner tarlalara dek.
Koyu bir mavilik bütün gökleri gösterir,
Kişinin yalnızlığı büyür yankıda yankıda
İster insancıl karanlığı,
Uyusun evler, uyanmasın.

Dertli olur kavakları Sivas'ın,
Yamalı sırtların yaslandığı saatlerde,
Kuş yuvalarını ararken her akşam,
Çıplak, hastalıklı, pis çocuklar.
Azalırken her gün biraz daha,
Varırlar Sivas'tan öte ağırlığına bir yasın.

SİVAS ÜZERİNE AYILMA

Sarhoş oldum dün akşam Sivas'ta,
Sivas, sarhoşken başka Sivas.
Ne fakir kağnılar var, ne çıplak dilenciler,
Ne Hakikat gazetesi, ne pastırma, ne küfür,
Ne anasını yitirmiş danalar, amuca,
Hep böyle olsa, keşke Sivas.

Evleri üç katlı, rüzgârları dört katlı,
Kışını sorma gayrı, karını sorma.
Ağustos sabahları, kapanır bulutlardan,
Yıldız yıldız açılır kavaklar temmuz gecelerine.
Yaz günleri gelip geçmiş,
Kurulmuş hâlâ tahtadan bir köşke Sivas.

Meyvesi çok diyor, Evliya Çelebi,
Kalmamış, yakmışlar kirazını dutunu hep,
Bir kalesi var, Timur gibi, varsan da uzakta,
Bir çarşısı var; köylüsü ucuz, buğdası pahalı.
Karanlığa girebilir ama n'etsem,
Hem sığar hem sığmaz aşka Sivas.

POSBIYIK

Sığmaz avuca ele,
Posbıyık.
Kişiyi cahillikten kurtarır,
Yüzlerde besmele,
Posbıyık.

Yalnızlığı uzanır ilk insanlara dek,
Sultanlar kadar, zenginliği,
Köylere çekilir şehrin gürültüsünden,
Gizlice karışır yele,
Posbıyık.

Dağ gecesi düşerken ortalığa,
Genç genç;
Minarede ezan eder,
Güler ecele,
Posbıyık.

OKUYAN TOPRAK

Sivas çarşılarında düşünürdü kara toprak, naçar,
Serilmişti kara toprak üstüne kitaplar.
ÂDEM'LE HAVVA durmuştu cıscılbak,
Nasıl da yaslı;
KEREM İLE ASLI.
Bir ihtiyar, hasretle seyrederdi, asma gibi bir ihtiyar.

Kavak sesleri vardı havada,
Vardı sessizlik içinde FERHAT İLE ŞİRİN,
KARACAOĞLAN saz çalar uzaktan,
Erkekçe bir lezzet sarar hali,
ASLAN KALESİNDE HAZRETİ ALİ,
Bir bakkal çırağı büyüyen ellerle dalar.

KERBELA ateş ateş, KERBELA'NIN İNTİKAMI,
Çeker götürür bir susuzluğa.
SÜRMELİ BEY, kahraman SÜRMELİ BEY yalan olmuş.
Vallahi yalan değil,
ŞAH İSMAİL,
Bir asker varmış yanına kadar.

TAHİR İLE ZÜHRE, sızlatır yüreği derinden,
ASUMAN İLE ZEYCAN ağlatır hep.
Sonra söyler derdini ÂŞIK GARİP, ÂŞIK SÜMMANİ,
Birden yanar insanın yüzü:
AMME CÜZÜ !
Bir çocuk, kambur, bahtiyar.

TAM NAMAZ HOCASI devam eder vakte,
KAN KALESİ kuvvet verir uzaktan.
Söyleşir ELİF İLE YARALI MAHMUT,
Gül gibi, amber gibi duyulur cihanlardan sihri,
Gelir HURŞİT İLE MAHMİHRİ.
Bir nine, okumaz, sade resimlere bakar.

Gülümser NASRETTİN HOCA, güler İNCİLİ ÇAVUŞ.
LEYLA İLE MECNUN düşündürür kötü kötü.
Yeni köylüler yaklaşır Orta Anadolu'nun sofrasına,
Azalırken günün rengi,
Tenhada parlar İBNİ VAKKAS CENGİ.
Bir oğlancık açar iri gözlerini, uçuşur karanlıklar.

DÖRT KAĞNI

Tutmuş nöbetçiler dört kağnı,
Sesler dağ başından dağ başına,
Üç ihtiyar, nine gibi üç ihtiyar,
İki çocuk ot gibi,
Çırılçıplak olurcasına yamalarla bezlerle örtülmüşler,
Kır düşer insanın yaşına.

Bir ihtiyar dedi, dört kağnı kök yirmi lira,
Buğdanın urublesi beş lira da ondan.
Ürperdim dünyanın bütün nöbetçileri, bütün ormanları üstünde.
Her şey yaradılışın ilk günü kadar apaçıktı
Daltaşak görünüyordu,
Dondan.

On iki lira versem dedim,
Utandım der demez,
Bir ihtiyar dedi, üç uruble parası bile değil,
Bir ihtiyar dedi, doğru beyim,
Bir çocuk, olmaz amuca dedi, vallah olmaz bu,
Sustu odunca sustu rüzgâr, öküzler, herkes.

Nerden gelirsiniz dedim,
Biri dün çıktık yola deyiverdi.
Gece yatamadık düzler ayaz,
Yürüdük, ha bire yürüdük Sivas'a,
Yirmi beş saat mi olur, otuz saat mi olur, bilemek,
Susuverdi, canımı yiyiverdi.

>

Şu kim dedim, şu dediler altı yaşında,
Babası ölmüştü bıldır.
Bir ufak kardaşı var, bir anası,
Aldık yanımıza hiç kâr etmez,
Yürüyemez bile dereler, bayırlar boyu,
Pay vermek lazım ona da iki yıldır.

Ah be, uyuyamadım, gecelerce ah be,
Kara bahtınız sardı dört yandan beni.
Soğuğunuzla dondum cıscılbak,
Kağnınızca böğürdüm yol diye, buğda diye.
Ne kadar eski benim derdim köylüler,
Ne kadar yeni.

KEBAPEPMEK

Haykırır tüysüz çırak, haykırdığından habersiz,
Kebapepmek ombeş.
Saçlı sakallı köylüler, ameleler birikirler maltız başına,
Bakarlar,
Yutkunurlar.
Kebapepmek ombeş.

Dağdan gelmişim, elim ayağım aç,
Orak sırtımda günlük işimi beklerim.
Bir ağa çıkmadı ki ala götüre beni,
Biçeyim ekinini su gibi vallah billah.
Dur hele, gözünü seveyim,
Kebapepmek ombeş.

Koyun etinden koyun,
Soğanı da var, domatesi de, bahçelerden.
Tutar adamı akşama dek,
Belkim sabaha kadar da idare eder.
On beş kuruş yok ki alasın,
Kebapepmek ombeş.

KIZILIRMAK KIYILARI

Kardaş, senin dediklerin yok,
Halay çekilen toprak bu toprak değil,
Çık hele Anadolu'ya,
Kamyonlarla gel, kağnılarla gel gayrı,
O kadar uzak değil.

Çamı bitmiş, kavağı azalmış,
Gamla örtülü bayırlar, çıplak değil.
Yedi ay kıştan sonra,
Yeşeren senin yaşamandır,
Yaprak değil.

Yersin, içersin sofrasından, üç yüz senedir,
Kuvvetlisin ama kuvvet hak değil,
Bakımsızlıklarla göçüp gitmiş bir cihan,
Mevsimler soğumuş, sular azalmış,
Buğday, Selçuklulardan kalan başak değil.

Parça parça yarılmış öküz ardında,
Parmağı üç pare, tırnağı ak değil.
Utanır elin ayağın,
Korkarsın yakından görsen.
Eli el değil, ayağı ayak değil.

Gün doğar, tarlakuşları uçuşurlar,
Ağır bir aydınlık, bildiğin şafak değil.
Öyle dalmış ki yüzyıllar süren uykusuna,
Uyandırmazsan,
Uyanacak değil.

Dertle, sefaletle yüklü,
Siyah leşlerle kararmış, berrak değil,
Çağlayan ne,
Akan kim,
Kızılırmak değil.

Kardaş, görmüyorum ama hâlâ duyabiliyorum,
Geçmiş zamanlar geleceklerden parlak değil.
Vakte şahadet edercesine yükselmiş,
Akşam parıltısından, bütün zaferler üzerine,
Dağlar dalgalanmakta, bayrak değil.

AÇ YAZI

1. baskı: 1951

I

Oğul

OĞUL

Ben oğulum, gücüm parlar,
Yıldız yıldız, teklerde.
Üzerimde kokusu sınırdan dönmeyenlerin,
Nurlu anaların gizlice ısrar ettiği şey,
Bütün gerçeklerde.

Hatırlarım, üşür evimiz.
Uzar resimlerle yerdeki eski halı.
Uyutmak ister saçlarımı ve kendisini bahçelerde,
Duymuşum besleme türkü söyler,
Türkü söyler pancurları kapalı.

Sanki benden önce kimsede yoktu,
Ellerim ayaklarım bir yenilikle hoş,
Taze gök görünür evrenin ilk sabahlarından,
Saat hangi saat belli değil,
Vaktim güllerle gecelerle sarhoş.

Her şey çağırır günümü,
Biraz gizli, meydanlardan, biraz belli.
Sıcaklığımla kardeş,
Arkasında sevinin, ölümün,
Bir sevinç, dünya kadar, ayaklı elli.

Hocam söyler, mavi mavi dalga geçerim,
Bir gemi gibi yüzer denizlerde üçgen.
Avuçların alınlardan ak ve kutlu olduğu yerde
Duymak daha güzel,
Anlamak daha güçken.

Başlar sokaklarda başka insanların gereği
Sayıdan, çizgiden, yakın ve uzak.
Altın yemişler düşer ağaçlardan,
Şehrin ve kitapların ışığında,
Bir karanlıkla uyanmak.

>

Sonra düşünceler gelir, alı al, moru mor,
Sonra bir başka bilgiler, ansızın.
Simsiyah derelerden yansır,
Uluduğu, çakallarla uluduğu,
Ülkeler gerisinden bir vatansızın.

Derken silah sesleri hayal sınırlardan,
Aydınlıkla ve şehvetle titrer eti.
Parçalanmış gövdeler, uykular, gönüller,
Bilinmeyen devlerle cesur ve kutsal,
Varlığın yaşadığı toprakla nispeti.

Olanı korumak, başlayan anlarla büyürken
Denizde, havada, karada.
Kızlarımızın lepiska saçları dalgalanmış,
Yıkılmış evimiz, anamız,
Olanı korumak, hülyada.

Neslim ateşten bir vakitle mutlu,
Bir suya değmiş dudaklarım.
Dalgalanır,
Zamanla,
Bayraklarım.

7 İHTİMAL

Ya fakirlik bilmeyecek kimse şu şehirde,
Çiçek düşününce çiçek, uzun düşününce uzun,
Doymak, soluk almak gibi kolay.
Atomlar bölündükçe küreler birleşecek;
Kaldırımlar ve havadisler üstünde, zahmetsiz,
Sıcaklığı, ruhumuzun.

Ya kimse ağlamayacak, sönmüş yıldızlara doğru,
Okulda ve çarşıda.
Kader, bir saat gibi kurulmuş, bilek bilek,
Tembel çocukların çalışkan düşleri parlar,
Gülümser bağışlayan bakış,
Dünya sevgisiyle karşıda.

Ya ölüler uyanacak yaslandıkları yerden
Ölüler, zorla ölmüş, ölüler.
Bir başka zamanla genç.
Etleri pörsümemiş, dudakları solmamış,
Açılacaklar karanlığın ve aşkın üzerine,
Hep aynı fikirde, birer birer.

Ya çıldıracak her şey,
Milyonlarca yıl öteden, bu anda bu gölgede.
Bir hacmin esaretinden kurtulmuş yaprak
Şehvetler ve içkiler gaipten,
Babil'in dilleriyle çağırmış rüzgârları,
Çıldırmadaki mutluluk, akıldaki derde.

>

Ya hastalık kalmayacak, atmosferler uykusunda,
Cihan cihanla aziz.
Bütün hücreler kahraman ve namuslu ve sadık.
Sağlığın sonsuzluğuyla tepeden tırnağa,
Otlardan, hayvanlardan, eşyadan,
Bir tek nefes, belli belirsiz.

Ya şiirim görünecek sokakta ve dağda,
Köpekler ve kurtlar geçmeden,
Nasıl istenirse, çıplak yahut ulu,
Uçacak yönler, renk renk, ateş ateş,
Duyulurken ahmak anlarımız,
Şifalı sularla beraber çeşmeden.

Ya savaş başlayacak yeniden,
Yeniden uğurlayacak analar oğullarını,
Gelin girdiği vakitle güzel ve aydınlık.
Toprak henüz sızlamakta bir orospu göğsü kadar
Kırılan dal filiz vermemiş daha,
Şöylece bir toplu görecek, Tanrım, kullarını.

SAVAŞTAN SONRA KRALIN DÖNÜŞÜ

Bir sabah, güller açmadan, yelsiz,
Kuşkular ve karanlıklar yüce dağlarda pusu.
Yaklaştı kralın gemisi apak, limana;
Kuşlar gündüzü gibi erkenden,
Duyulmadan henüz ekmek kokusu.

Kıpırdıyordu kıyı, vaktile,
Yüzlerce motor vardı, binlerce yelken.
Alkış sesleriyle canlanıyordu sular,
Sonsuzluğa ait bir şeyler duyuluyordu.
An, daha güzelken.

Şehir ulu saltanatında vatanın,
Bir kahraman bayrakla büyümüştü her ev.
Çağlar öncesinin düşleriyle mutlu,
Fakir zengin, dost düşman, çoluk çocuk,
Yürüyordu herkes şahane dev.

"Görünen" hemen kayboluyordu,
Her zamankinden tez.
Bütün heykellerden sonra,
Sıcaktı, yakışıklıydı, hafifti
"Bilinmez".

Sabırla yumuşak gönülleri boşalmıştı aydınlıktan,
Ne kesik kol, ne akan göz, dağa kadar;
İnsanların, an gibi, geçip gittiği yerde,
Unutulmuştu simsiyah gecelerin
Bir damla kan olup indiği akşamlar.

Birisi kısmet ve uğur umuyordu,
Akşama çıkacağı balığından,
Bir garip yeşillik sarmıştı bahçeleri,
Artık kurtulacağım sanıyordu, ağarmış,
Birisi, hastalığından.

Saldırmak, geçmişlerden, geleceklere,
Avuçlarda ateş, bakışlarda nem.
"Meçhul asker"e çelenk konuyordu,
Canlıydı,
Çiçekler ve matem!

Bandolar çalıyordu, yiğit ve azgın,
Bir zafer marşı.
Halkın sevinciyle dolu yollarda,
Oturmuş, oturmuş düşünceler,
Koşan zamanlara karşı.

>

Kralın yüce şansı parlıyordu
Güneş güneş, tacında.
Koyu tüyleri gök tadıyla ışıldamış,
Göz ucuyla süzüyordu töreni,
Bir serçe, bir çınar ağacında.

Ama yeşil bir şey düşünüyordu yaşlı ağaç,
Kuşun kuş olduğunu, dalın dal olduğunu.
Yüzyıllar gerisinden kadersiz,
Denizin, yıldızların, savaşın,
İnsanlar arasında bir masal olduğunu.

PEHLİVAN

Bakıştı iki meydan mestane,
İki er çıktı meydane

Yönlerden, milletlerden gelmişler,
Omuzlarında ülkelerin gücü,
Kımıldanışın kişilikle parıldadığı anlarda,
Onlar ejderha ve büyücü.

Duyulur yer ve gök tane tane,
Biri sevgilerle öyle yakın, biri o kadar bigâne.

Hiçbir şey yardım etmez; ne rüzgâr, ne ışık,
Belli olur hangisi daha iyse.
Ölçüşürler cana can,
Nefis nefise.

Bel zengin, kol şahane,
Ama ararlar bir tek nefes için bahane.

Zoru var dağların,
Konar havalara ağırlığıyla bir kuş.
Boyunla, ellerle, ayaklarla,
Bütün doğaya karşı konulmuş.

Dökülmüş altın başaktan altın dane,
Cesaret deli, kuvvet divane.

Genç, daha genç bizimki yaşamalarda,
Oyunlar ve gövdeler üstünde civan.
Pehli,
Pehlivan!

BAYRAM

Bir bakış gibi vakte uyanır ruhumuz,
İki vaktarasında.
Bayram, Allah'ın verdiği şey,
İnsanlar, insanlar, insanlar,
Yaşamak kavgasında.

Beyazlıklarla yaklaşır atmosferlerden,
Bir sabah gibi serin;
Hal ile,
Geçmiş nesillerin sevinmişliği,
Sevinci, gelecek nesillerin.

Bir ara ki razı olmuş şehir, rüyasına,
Daha - istemez.
Sarkar söğütlerle şarkıları esenliğin
Zamana, kardeşe, aşka,
Büyür herkes.

>

Sevmek çocuklarla taze havaları,
Sevmek analarla, kızlarla.
Sonsuz yaşayışa yeniden akmak,
Yollar henüz ağarmadan,
Sevmek evrenleri yıldızlarla.

Hayallerle Hint'ten, Çin'den,
Naylon ve ipek.
Eşyanın mutlu olduğu dünyalarda,
Yeni vücutlar verir,
Yeni elbiseler giymek.

Halk, akraba çıkar, çarşılardan, birbirine,
Bir uğultu, gönül gönül duyulan
Dayı askerden gelir, anne uzatır elini,
Gülmeye ve yürümeye başlar,
Hepsi en güzel anısından.

Bugün, yılın ışığındayız,
Saygımız vardır yaşa.
Ormanlar ve çiçekler düşüncemizi doldurmuş,
Açılmış kırık pencere göklere dek,
Sevgimiz vardır kuşa.

Dolaşmış da gelmiş mavi evleri hep.
Rüzgârlar her akşamkinden ılık,
Minnacık yavruların dev kadar yakınlığı,
Vatandaşlığın diri parıltısı yüzlerde,
Göğse takılan aydınlık.

Varlık sevgilerle sarhoş olmuş,
Renk renk küreler içre dans
Ülkelerin rahatlıkla nefes aldığı bu bahçede,
Hastalar, size sağlık,
Fakirler, size şans.

Saadetimiz, tarlalarımız, güzelliğimiz üstüne,
Bereket bereket.
Göklerin severliği üstümüzden eksilmesin,
Var olsun dünya barışlar içinde,
Var olsun memleket.

ÇAĞLARDA

Yapraklar kımıldamış,
Yanmış kollu dev lambalar,
Anlarımdan.
Haberler, ağaran güneşe karşı,
Doğan buzağılarla, çobanlarımdan.

Bütün yolunu yitirenler,
Çeteler, cüzamlılar, korkaklar, hepsi,
Alsın, alsın gecelerini,
Cümlesi hanlarımdan.

Yürür,
Bin biçimle, sıcak sıcak, halı;
Oynar, oynaşır,
Binbir sevinçle, ipek.
Dostluğum dağılır uzak insanlara
Ülkeler dilince,
Kervanlarımdan.

>

Çakır gözleri varmış, yumuşak elleri,
Yanaklarında güller açarmış.
Verilmişler,
Kara toprağa,
Soy soy,
Selamlar gelir canlarımdan.

Baktım ki, şehirlerce sonsuz şehirlerce aydınlık,
Dağları geri aldım,
Ceylanlarımdan.

Evin tadı genişledi, tertemiz,
Perdeler açıldı,
Karşı pencerelere.
Uçtu büyük yalnızlıklar,
Dört yana alanlarımdan.

Çağlarla düşündüm altın saraylarda,
Toprak damlardan uyandım.
Sultan oldum,
Tek tek,
Vazgeçtim sultanlarımdan.

Muhammet,
Daima gülümser.
İsa,
Affetmiş.
Yedi cihanı verdim,
Aldığım bu dünya, imanlarımdan.

Uzanır aklın ötesinde, hür,
Aşk kadar büyümüş,
Beyaz ama daha beyaz,
Kimler geçer, güzelim, kimler zamanlarımdan.

II
Yataklar

I

Ben bu yatakta yatmak istemiyorum.
Bu, dün geceki yatakta.
Mademki başka şeylerim var
Bir gün fazla yaşamakta.

İstemem dünkü düşleri,
Ak olsalar bile benden.
Tartılmaz, ölçülmez, anlatılmaz,
Geçen.

Burda annem var, kardeşim var,
Ve baştan başa yolculuğum.
Mademki sevmiyorum, mademki gördüm aydınlığı
Ben, yoğum.

II

Herkesin yatağı var,
Zenginin fakirin.
Binlerce yıldız altında,
Uyuyanın, uyumayanın.

Biraz ayrılmışlar mı ne dünyamızdan,
Ağırlıklarında aynı yas.
Hangisinin hülyası şahane belli olmuyor,
Kimi ot, kimi atlas.

Mademki aynı biçimde yatıyorlar,
Annesi aynı duyulan sesin.
Niçin yorgunluğu bir de ismi bir değil,
Herkesin?

III

Durunuz ve uyanınız kadınlar,
Odanızda kim var?
Gecenin yası ve şehveti,
Durur sabaha kadar.

Uyanınız ki uyanmış,
Ak bildiğiniz örtü.
İnsanlardan daha fena,
Hayvanlardan daha kötü.

Karanlığın tanıklık ettiği yerde
Saçlar ve düşünceler sarışın.
Düşler ve dünyalar bitti,
Uyanınız ki ben uyanmışım.

IV

Hastayım, kimse sevdiğim değil.
Ne kadınlar, ne erkekler.
Yatağım ki işime karışmaz,
Sadece beraber.

Başım ağrıyor, onun başı yok.
Ağrımaz elbette.
Gövdem parçalara bölünmüş,
Yatağım bir bütün bu saatte.

Bir bütün ama ortak değil,
Ak soylu ve sadık.
Nedir aramızda olan şey,
İkimiz de anlamadık.

V

Biz yataklar bir aileyiz,
Kimimiz hastanede, kimimiz askerde.
Büyük apartmanlarda oturur bazılarımız,
Kimimiz yerde.

İhtiyar olmuş en eskilerimiz,
İnsanlardan, yaşamalardan.
Nedir ki ağırlığı var üstümüzde,
Zamandan başka bir şey duyulan.

Kuş değiliz, kağnı değiliz,
Düşlerimiz sadece haber.
İnsan değiliz.
Ama sekiz saat beraber.

VI

Biz onu bunca yıl uyuttuk.
Uyandırdı o bizi.
Bükük kalmıştı uyurken,
Düzelmedi hâlâ dizi.

Ölmüş diyorlar nasıl şey,
Ölüyor muyuz ki ölsün?
Toplanmış başında eşi dostu,
Biz bekleyeduralım, büyüsün.

Büyümüş büyüyebildiği kadar,
Onun soyu başka.
Biz yataklara bir yalnızlık kaldı
Mademki kapıldık aşka.

VII

Dört çocuğu var genç yaşında,
Yaşını sevmez, çocuklarını sever.
Anlarım ama hayret de ederim,
Çağırır beni korkunç düşünceler.

Gece yarısı, oda sıcak,
Üstelik tahtakurusu.
Uyurlar bunca işkenceden sonra,
Kimi meme ister, kimi su.

Yatak mı, zafer mi anlaşılmaz.
Gelir kapıya at.
Deliler gibi düşündüğüm, öldürdüğüm, öldüğüm,
Tabiat.

VIII

Memnunuz boyumuzdan,
Ayağımızı uzatmışız.
Kuşlar dallarda, kaplanlar mağaralarda, insanlar evlerde,
Yatmışız.

Çocuk daha sıcak, ihtiyar daha hafif,
Havadan.
Fakat herkes aynı beyaz ellerle koparmış,
Beyaz meyveden.

Yatımşız, silahlar, düşünceler, heykeller,
Alnımızda bir yazı.
Bin kez uyanmışız,
Ölmüşüz bazı.

IX

Ne kadar rahmetli varsa o kadar yatak vardır.
Ölünün yatağında yatılmaz.
Atılır o zavallı yataklar çoğu zaman,
Satılmaz.

Pamuk mudur, yeşil tarlalar üşüsün,
Yün müdür, uzak hayvanlar?
Görüyorum onların aptal büyüklüğünü,
Düş görebildiğim kadar.

Yataklar kız gibi, kadın gibi,
Uyuduk 86 yıl.
Sen sarhoş dostum geceler bitiyor,
Ayıl.

X

Değil aşk ve hasta,
Değil ölüm.
Bütün ulusla uluslarla doluyor,
Yataklar yalnızlığında gönlüm.

Kocaman düşüncelerin aydınlığında,
Anamdan ve silahlarımdan uzak.
Yalnız eşya ve yalnız insanlığım,
Yaşamak.

Değil uykusuzların çıldırışı,
Değil garip evler, acaip yıldızlar.
Uyanmışım insanların üstüne,
İnsan kadar.

III
Bu Gece

BU GECE

Bu gece, bu gece,
Uykusuzum, kederliyim, deliyim.
Yüzümde uzak sevgilerin serin aydınlığı,
Durmayalım şehir şehir, yıldız yıldız karanlıkta,
Bu gece ölmemeliyim.

Yeniler beyazlığımı vakte ve ellerime,
Silahlı kız oğlan kızlar saygısızca soyunup, ey.
İnsanlığın ağrır ta mağralarda,
Bu gece, bu gece,
Dönmüş üstüme güney.

Artık büyümüyorum ana, haberin olsun,
Nasıl büyümüşüm evvelce?
Karşımda koca bir evren yürür gider,
Bir soluk yaladı beni ateşten ve akıldan,
Bu gece.

ZAMAN PARILTISI

Karanlıklarda, gündüzlerin arkasındayım,
Bitmiş İkinci Dünya Savaşı, uğursuz ve kahraman,
Uzakta esir uluslar türkü söyler,
Türklüğümün farkındayım.

Bir soluk gelmekte karşı gezegenlerden,
Vaktiçinden inmektedir gölgeler.
Toprak üzerinde, atmosferler üzerinde
Soğuyan gecemin farkındayım.

Biçimler, evlere, eşyalara rahatça sığmış,
Var olmuş var olmayan.
Biçimler sonsuzluğa yaklaşmış,
Aklımın farkındayım.

Ne ağaçlar uzanmış mevsimlerimce
Ne yıldızlar gerçek, aydınlığım kadar.
Aşkla kımıldayan küçücük ışıklar uçuşur içimde yön yön,
Yaşadığımın farkındayım.

BİRLİKTE OLMANIN GÜZELLİĞİ

Bir göğüs türkü söyler, taşar sesi pencereden,
Yalnızlığa, kuşlara, yıldızlara dal olur.
Yüz göğüs türkü söyler, kaplar yel sokakları;
Düşler, kartal olur.

Bir bakış, sonsuz uğursuzluklarla yaslı:
Yaşamak bir kahramanlık.
Yüz bakış, üzgün:
Kıpırdamaz karanlık.

Bir kolun havadaki dileği,
Çok çok ömre bedel.
Yüz kolun istediği zamanlardan,
Zaman kadar güçlü ve güzel.

KÖPEK HAVLAR

Köpek havlar,
Dağda, şehirde, ülkede.
Köpek olmak kötü şey,
Düşüncede.

Herkesten fazla aptal olduğundan mıdır,
Sürüp gider anılardan,
Daha mı zekidir yoksa,
Yemyeşil ve çiçekli bahardan?

Büyük nesillerin açlığı duyulur,
Bir et, bir kemik ister nefis.
Köpek havlar,
Köpek olduğumuzdan habersiz.

Anlar ölüyü,
Anasından, bacısından önce
Yabancıların ayak seslerini duyar,
Düşündükçe.

Susmak isterim,
Susmak istersiniz,
Bütün geceye karşı,
Köpek havlar.

KÜÇÜK ŞEHİRLERİN NİNNİSİ

Uyusun da büyüsün evlerimiz.
Çeşmeler ve dükkânlar ve yollar.
Varalım güzelliğin sonsuzluğuna,
Aklın ve ağacın olduğu kadar.

Uyusun da büyüsün heykel,
Mademki mermer, zafere.
Başka ucuzluklar, başka yasalar gelsin,
İçinde yürüdüğümüz düşüncelere.

Uyusun da ... açılsın gözleri,
Basmalarda kıpırdayan süsün.
Bütün anılarımız, çocuklarımız, ekmeğimiz,
Büyüsün.

TOPRAKTAKİ AYDINLIK

Topraktaki aydınlık,
Her gece, kocaman.
Yalnız odur bütün düzlüklerde,
Uyuyan dağlara, sulara karşı,
Sessizlikle birlikte uyanan.

Yıldız ışıklarından kurtulduğu yerde, hafif,
Hayal eder bazan.
Bir aşk ile ağarmış;
Topraktaki aydınlık,
Ölülerden ve zamanlardan.

GÜZELSİZ

Güzelin gecesi var, uyandırır,
Beni şehirler içinden.
Anlaşılır havaların dediği,
Damlarda serinleyen.

Güzelin bir ulusu var, severim,
Kırk dağın ardında.
Durur yakın aydınlıklarla, nakış nakış,
Tarihin bütün güzelliği kında.

Güzelin gözü var,
Uçarken, üstümüzde kötü kuş.
Benim bakışlarımı görmez,
Kör olmuş.

GEÇEN ŞEY

Kocaman yıldızlar altında ufacık dünyamız,
Ve minnacık bir "hane":
Kokar kır çiçekleri gün ağarmadan,
Anısız, uykusuz,
Kokar nane.

Ta öncelerden beri mest olmuş herkes,
Bir bakıma her şey "mestane"
Hayal edilir nazlı yâr yönlerden,
Aşk ile kuşlar süzülür,
Değişir gökler şahane.

Farkında değil gönül,
Sanki hepten divane;
İçimizden, dışımızdan
Geçer vakit
Zalim, zalimane!

PARKTA

Yorgunluğun daha büyük bir yorgunlukla küçülür parkta,
Kara, yeşil oluncaya kadar.
Nasıl da bıkkın,
Sıraya dizilmiş ağaçlar.

Yıldızlar, binlerce mumluk lambalar gerisindedir.
Duyulur şehir, geceden.
Yaramaz sana bu hava, bu ses,
Gel gidelim bahçeden mahçeden.

ÇAĞIRILMIŞ

Her yan sabırla büyümüş sevgiden,
Her yer besmele.
Yeni bir eski zaman parlak ve yavaş,
İnanmak sonsuzluğuna sağlığımızın,
Gel hele, gel hele.

Saz çalar bahçede derinden,
Eloğlu vermiş kendini tele.
Yıldızların kardeş sessizliklerle dinlediği besbelli.
Bir daha ağaralım,
Gel hele, gel hele.

Sığmaz şehre boşluğu sokakların,
Sığmaz karanlığımız ele.
Uyumuşlar, uyanmışlar,
Akşam vakti dost gönülsüz,
Gel hele, gel hele.

HEMŞERİLİĞİN DAR VAKTİNDE

Al beni, hallerin biriyim,
Adsız yellerce hür.
Bir bakış, damlar üstünde,
Büyük alanıma karşı,
Bir küfür.

Al beni, karanlıklar arasından, al beni,
Götür, götür.
Ki bütün evleri şehrin çarpılmış,
Ki herkes biraz daha yakından,
Görülmüştür.

ESKİDEN

Ortalık ıssız, çıkmış yel,
Dolmuş türkülerle akşam pazarı.
Komşuların kapısında uzak, daha uzak,
Neymiş gelen giden,
Beni hiç tanımazdı eskiden.

Korkmak değil, belki ağrımak,
Yaprakta.
Ki düşmüş kar yağan daldan, toprağa doğru,
Soğur mu, soğur mu acaba bu ten,
Severdim eskiden?

Hepsi bırakmış yüzüstü dağı taşı,
Yerden göğecek yalnız benim uyanıklığım.
Yıldızlar saltanatında bir sessizlik,
Havada ben, suda ben,
Bir şey var ölümüm gibi ve eskiden.

IV
İnsan Hali

ÜŞENİYOR MUSUN

Üşeniyor musun, hakkın var,
Hava yine iyi değil bugün.
Elbet insan kımıldamamak ister,
Zaman kımıldanmazsa büsbütün.

Neymiş, kovalayan mı var,
Dumanlar telaşlı, sular acele?
Gözlerimi bir açayım,
Deli rüzgâr, dur hele.

Daha bir soluk düşünemedin,
Yıldızlar dağları bıraktı tez.
Arpa ne uzunsun, ne uzunsun,
Arpa boyu, git git bitmez!

SARHOŞ MUSUN

Sarhoş musun, daha neler,
Sarhoş olmazsın ki sen.
Gözlerin azıcık içerde;
Azıcık dışarda elbisen.

Anlarsın en ince konuları,
En ince dokumasına kadar lif lif.
Sofra kalabalık, meyhane dolu ama,
Yalnızlığın artmış hafif.

Tepeden tırnağa yassın bu gece;
Hiçbir şey dert değil.
Masaya vurursun, vurursun,
Mermer sert değil!

YORGUN MUSUN

Yorgun musun, otur şuraya,
Düşün daha yorgun, daha hür.
Uzanır sağdan sola doğru, uzaktan yakına,
Şükür.

Elini ayağını duyma artık
Yak sigaranı.
Yumuşak bir aydınlık doldurur hemen,
Bütün organlarınla aranı.

Yürümüş de sanki uzun uzun çöllerden,
Çökmüş su başında deve.
Az ve hafif ve silik her yanın, şimdi,
İç koyu bir kahve.

KAVGA MI ETTİN

Kavga mı ettin yine,
Göğsün ve saçların ayakta?
Herkes biraz daha yakın,
Herkes biraz daha uzakta.

Şu bir an süren parıltı,
Aklın fikrin bittiği yer.
El, tutmak dileğinde,
Kol, ulaşmak ister.

Kime seslenmek istiyorsun,
Avaz avaz?
Seni dolduran şey,
İncir çekirdeğini doldurmaz!

CANIN MI SIKILIYOR

Canın mı sıkılıyor, bak hele,
Gözlerinin biri büyümüş, biri küçülmüş?
Şu koca gün ortasında sanki,
Bir gece var, som gümüş.

Boşuna buğdaylar, boşuna ormanlar,
Boşuna ak caddelerin uğultusu.
Hava, boşuna hava,
Su, boşuna su.

Saçlar uzamış alabildiğine anlamsız
Bir uyku durur, el üstünde, kılda.
Kopmuş incecik bağlar, incecik,
Gönülde ve akılda.

SU MU İÇTİN

Su mu içtin kanıncaya kadar,
İçin aydınlık, için taze.
Sanki göğsünün ardına yeller verdi,
Ecinnilerdeki yelpaze.

Tekrar duydun hayal meyal:
Karnın tok.
İnsan göllerle, denizlerle birleşmek ister.
Kalabalığa karşı, daha çok.

Kimi görmüştün yorgun ve hasta.
Kapalıçarşı'da dün?
Bir şey hatırlar gibi, eski bir şey,
Üşüdün.

AYLIK MI ALDIN

Aylık mı aldın, yüzün gülmüş,
Daha genç gibisin dünden.
Bir dostluk parıldar sana,
Bütün eşyalar üstünden.

Avuçların bir dolu,
Bir boş.
Her şeye bu kadar yakın durmak,
Ne de hoş.

Uymaz çarşıya pazara,
Gazete kenarlarına yaptığın toplamlar.
Ne o, ne çabuk eve döndün
Böyle, ağırlığın dağ kadar.

SATTIN MI

Sattın mı eski paltonu,
Eskici memnun, sen memnun.
Gider karda kışta, bu sabah vakti,
Kimbilir kimlere, ısınmış olduğun.

Tanış çıkan uğultular, sizi iyice anlıyorum,
Çarşıların akşamlara dek kavgasında;
Paradan başka bir şey, hem beyaz hem ılık,
Kişiler arasında.

Yemek içmek gibi bir duygu, alışveriş,
İnsan seviniyor çocuk kadar.
Tevekkeli değil hepsi de güler yüzlü
Satıcıların hakkı var.

SEVİYOR MUSUN

Seviyor musun yeniden, delice,
Sev.
Biraz sevmek değil de nedir,
Gördüğün her ev?

Yârin geldiğinde, gittiğinde hoş ol,
Büyüsün bahçede güller, havada an;
Kıpırdamadan dur,
Kıpırdasın can.

Keşfet sen de, keşfedenlerden habersiz,
Çalan sazı.
Tenhadan daha tenhadan,
Siyahı, beyazı.

HASTA MISIN

Hasta mısın, yok yok,
Şöyle biraz açılmış maviliklere elin ayağın.
Aradığın serinlik,
Hemen ardında dağın.

Koca memleketler ufalmış, ufalmış,
Bir sinek çıkarır gök kadar bir ses.
Kaybolmaz artık yığılır baş ucunda,
Her nefes.

Sayılar, hesaplar üşüşür hatıralardan,
Daha yakınsın, üçe, beşe.
İnsan nasıl benziyor, benzemiyor,
Ateşe?

V
Söyle Sevda İçinde Türkümüzü

SÖYLE SEVDA İÇİNDE TÜRKÜMÜZÜ

Söyle sevda içinde türkümüzü,
Aç bembeyaz bir yelken.
Neden herkes güzel olmaz,
Yaşamak bu kadar güzelken?

İnsan, dallarla, bulutlarla bir,
Hep O maviliklerden geçmiştir
İnsan nasıl ölebilir,
Yaşamak bu kadar güzelken?

BAĞ, BAHÇE UYKUSUZ

Bağ, bahçe uykusuz,
Sarhoşluğumuz var, yok.
Harman zamanı mahcubuz,
Beklenen rüzgâr yok.

Oyunla, naz ile,
Kimler yürüdü civarımızdan, beyaz ile
Uyuduk, uyandık saz ile,
Meclis darmadağın olmuş, yâr yok.

DAĞLAR, DAĞLAR ÜSTÜNDE UYU

Dağlar, dağlar üstünde uyu,
Ovalar, ovalar ardında beklen.
Sustuksa ne olduk,
Ne çıkar ölmeklen.

Yeller karıştı aşımıza,
Kattı bütün çağları kara kuşlar yaşımıza;
Ko bakalım bir taş başımıza,
Ne çıkar ölmeklen.

SENİ DEMEZ DE NE DER

Seni demez de ne der,
Gökler insana karşı?
Yüzümü maviliklerle doldurur her gün
Düşünmek sana karşı.

İki şey var yollar boyu aydınlık ve saf,
Biri yaşamakla acı, biri ölümce tuhaf:
Var olmak sevdiğim senden taraf,
Düşünmek sana karşı.

TUTTUK BARDAĞIN KENARINDAN

Tuttuk bardakların kenarından,
Benzedi avuçlarımız lal'e.
Başka suların yakınlarından geçtik,
Yürüdük başka bir hayale.

Bütün bizimkilerle, çoluk çocuk,
Eski havalar altında yolculuk.
Tepeden tırnağa tutsak olduk,
Hale.

ÖZLERİM, ÇATLAMIŞ TOPRAKLARCA

Özlerim, çatlamış topraklarca,
Gelmez pek.
Bir güzel hal olur evrende,
Gelincek.

Güller açılır ama, görünmez,
Dağ taş ılır uzaklarda.
Genişler dört yanım, genişler genişler,
Gelincek.

SENİ TANRI KADAR SEVMİŞİM

Seni Tanrı kadar sevmişim,
N'apar bana dincik?
Ak giyinmiş bütün geceler,
Duyuyor musun gelincik?

Kara bir şey uzanmış ötelerden
Sen misin, sen misin ölen, bu sonsuzlukta,
Kara çiçeklerle son güne, düz.
Yaşıyor muyum şincik?

GECELER, GECELER İÇİNDESİN

Geceler, geceler içindesin,
Anlaşılmaz gecelerin teki
Karanlık büyük, yıldız yıldız,
Bu, ne ki?

Uzanmış ağaçlarla öteye,
Öter kuşları sabahlara dek.
Kimi aşk diyor, kimi ölüm,
Bu, ne ki?

VI
Hepyek Üzerine Düşünceler

HEPYEK ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Bir dev şehveti parlar,
Talihi ta içerden kemiren güvede,
Sararır parmaklarımız bir ışık azalmasından,
Gelir bütün ihtimallere karşı,
Kahvede.

Hiç umulmadığı vakit, gaipten,
Ki duyulur ağrıyan bir yerde, bir ses
Gözlerin sabırla büyüdüğü anda,
Civar civarı,
Ölülerin ellerine lades.

Bir oyun, kahpelerin yumuşaklığında,
Düğümler içinde düğüm.
Duyulur, yitmiş hayvanın sıcaklığıyla çağırdığı
İnsan bilincinin dışında, sebepsiz, korkunç
Atomlar kadar küçüldüğüm.

Açılır, bismillah demeden,
Ormanlar karanlığındaki çılgın lale.
Çalışmanız bir koku gibi yok olur,
83 kilosunuz, 31 yaşındasınız,
Cinlerin terazisi almaz kaale.

Hepyek beyaz yarasalar uçar odalarda,
Garip rastlantılarla gündüzünden.
Aksilik, meyvelerinde olgun ve kırmızı,
Senin uğruna salıncaktaki çocuk ağlar,
Evdeki kadın aç, senin yüzünden.

Karşındakine bir başka değer verir
Uzaktan gelen gölgeler bunca.
Nasıl anlamaz alın, esrarlı öpülüşünü düz, soğuk
Gönül nasıl ürpermez,
İnsanlardan sonrasını bulunca.

Hiçbir zaman kalbe bir yakınlıkla durmaz,
Gelmiş ve gelecek ruhların işi.
Kaderle, bir ipek, ipliği, düşünden,
Dallarda ve sıcak havada,
Ecelin eğilişi.

Olur yaz, kış, sonbahar, ilkbahar,
Nefis, olmaz.
Bütün olaylarında namussuz şehirlerin,
Düşer, daha kötüye düşer, daha iğrence düşer,
Yaşamak pis olmaz.

Uykusuz geceleri eski memleketlerin,
Susamış hastalara su gerek.
Bekliyorum dönüşünü toprağın bir taş kadar,
Bir fincanın bilinmezle işlenmiş kıyısında,
Çini maçini severek.

Saç ağarırmış, yüz buruşurmuş
N'apacak güzelim, saç ve yüz, güzele?
Bir aşk ve oyun masasındayım,
Önümde siyah-beyaz bir düzlük,
Gele atıyorum, gele.

GÖL

Parlamış en eski çağlardan,
Uzanmış en yakın vakte kadar,
Eskinin her süre taze havası,
Aklın sınırlarıyla memnun,
Evrenle mutlu, evrenle var,

Göl, şehirlerimiz, tarlalarımız, çöllerimiz sonsuzluğundan,
Bir ulu durusun düşle açılmış bakışı.
Uzak gecelerin kara saltanatında,
Ruha doğadan avunmalar verir,
Göl, bir zaman nakşı.

Ne özgürdür yönler gibi,
Ne tutsaktır, yakınındakilerle beraber.
İner derinliğine gölgeleri, büyük yalnızlığından mevsimlerin,
Varlığın ve yokluğun aydınlığı arasında,
Göl, insana benzer.

Göl, bir hatırlamadır yitik denizlerde,
Suyun yeniden var olduğu,
Ölüm, ölümler üzre bir rüzgâr,
Sezilir yaprak yaprak, orman orman,
Dolduğu.

Görülür bir şey,
Daha gel.
Bu seyreden bir andır dağlar üstünde,
Yaradılışın güzelliğiyle dolu,
Uyanmadan evvel!

Sabahlar olmuş iri ve kocaman,
Sarmış kurdu kuşu bir ateş;
Durmuşuz yaşamakta,
Hep o anayı sevmişiz.
Göl, bir kardeş.

UCUZLUK

Ucuzsun taze kız,
Beyaz kâğıtlardan önce;
Yitmiş ipeklerin çarşılardan,
Hayal ile değişmiş,
Güzelliğin, sabaha karşı, bu gece.

Bir kuruş, cam bir tezgâh parıltısında,
Deniz düşüncelerince serin.
Gizli pazarlardan bağışlamış çağlar,
Bir akıl ve kör karanlığıyla dolu,
Kenar sokakları şehrin.

Yeşillikler uzanır, karşılıksız,
Uzak uluslarla iyi;
Nesillerce satın alınmış kardeşlik
Yürürken, yürürken,
Elime bir elin değdiği.

Kısa renkler çekilmiş dünyamızın göklerinden.
Yarısı kara, zamanın, yarısı ak
Karıncalarımız bir söğüt gölgesinde çoğalmış;
Bereketle üremiş göğüslerimizde,
İnanmak!

Savaştan önce tatsızdı elma ve uyku,
Habersizdi hepsi topraktaki derde.
Kopmuş dallarından yemişler, memleketlerinden canlar,
Yığılmış, aşka, yellerden,
Bolluk, bütün düşüncelerde.

Ucuzluk, olanın olmayana orantısı,
Evler, dönmeyen oğullarla boş.
Su gibi harcanan sağlık,
Vakte,
Loş!

Ucuzluk, ekmekten sıcak, aydınlıktan dost,
Çoğalmış evren, harcamakla belki.
Herkesin herkesle kutsal olduğu yerde,
Sevgi ve hak,
Yeni insanların üzerindeki.

Ucuzluk, göz görebildiğine, el alabildiğine;
Değirmenler daha büyük, çağlayanlar daha gür.
Karşılığında hiçbir şey verilmez,
Bir gül yaprağından, bir dağ başına, hemşerim,
Yaşamak görünür!

DENİZ FENERİ

Uzanmış koca burun açık denize doğru,
Lacivert ve gri gecenin değerinde.
Karanlıkla başlar bir dünya sevgisi,
Deniz feneri parlar,
Talihe aldırmadan kayalar üzerinde.

Bulutlar birleşir alaca düzlüklerde,
Çöker uzak limanlardan bir sis.
Bir sıkıntı başlar karalığında kaderin,
Bildirir, yanınca yanınca,
Ömrün neresindesiniz, aşkın neresindesiniz?

Yüreğin mi daralıyor, yıldız ışığında,
Bırak anılar gitsin biraz daha geri.
Ruhu götürmeden vakit yürüyebilir,
Düşün nasıl durmuş sabırla yüzlerce yıl,
Hep bu benekte bu deniz feneri.

Bakmış deniz savaşlarına, yaşlı korsanlara,
Uçan dalgalara, uyuyan rüzgâra bakmış,
Bir tek göz kadar kara ve mavi,
Enginle boş,
Kısmetsiz balıkçılara bakmış.

Saçlarında tuz kokan, ölü kokan bir serinlik,
Yüzünde bir fırtına tadı.
Durursun yorgun, umutsuz,
Birden bir daha yanıp söner, sevinçle titrersin,
Bir şey, belki de yaşaman uzadı.

Yaslıdır dulların ölçülmez özleminde,
Güçlüdür kocaman geceleri taşır.
Delidir, konuşmaz, uyumaz,
Sonrasızlığın iyiliğini bekler, kötü günlerden,
Akıllıdır.

Sarhoş gemilerimiz sallanır sallanır,
Gömülmüş kasırgaların uykusuyla belli,
Kayalar mezarlara benzer enginlerden,
Duyulur sudan göğe kadar.
"Ölüsü kandilli."

Vakit yok olur, zamandan boşalır varlık,
Düşmez burçlardan haber.
Bir uğursuzlukla ağır ve yorgun,
Bütün insanlar bitti sanırsınız,
Deniz feneri gülümser.

ÇİRKİN

Çirkin, yavrum, dudaklarındaki kızıllık,
Kansız doğaya karşı.
Uyurken memleket ve evren uzaktan,
Uyurken bir hücre, hücreler içinde,
Ekşi.

Çirkin, bu satışlar,
Yüzde yirmi, yüzde otuz.
Geçer anların tadı içerden;
Anılar ve sevgiler, çarşılar üstünde, uçar,
Yeniden var oluruz.

Sürünür ovalar yaşlı ve boşuna,
Çirkin şimdi, yükselmiş güzellik.
Ve kaçar yaşamanın ölçülerinde; yeni, uzun;
Bir avuçluk, bütün dokunduklarımız,
Bir ellik.

Okulumuz bahçelere, hesaplara dönmüş,
Çirkin.
Sonsuz ormanlığı rahatlığın, yüce uzamışlığı erdemliğin,
Dağlarda ve sokaklarda.
Tedirgin.

Yalanla, gerçeklerin sırrına varmış,
Oyunla karışmış, ölmüşlerin akıllarına;
Çirkin, mahkemelerde bir avukat.
Gelir bilinmeyen yönlerin namussuz hoşluğu,
Körlerden ve topallardan daha sakat.

Çirkindir, uzayan erkek vakitlere göre,
Gece yarısı.
Ağrıyan kemiklerle, uzaklıklarla gizlenmiş,
Acımakla değil, korkunçluğuyla büyük,
Yıldızlar yıldızlar ve yukarısı.

Çirkin değil midir, dolarken nesillerin hayırsızlığına,
Yavaş yavaş.
Ninelerin çarpılmış yüzünde,
Kabul edilmemiş duasında gelinlerin,
Tarihlerden bir savaş?

Bir ekmek kavgası duyulur ta böceklerden,
Uluyan ağaçlar, susan makineler sesi.
İğrenç hendeseleri gövdenin, bürünür düşlere;
Gezegenler arasındaki uyarlığa karşı,
Çirkin, doymuşların ve doymamışların nefesi.

Nasıl kımıldanmasın, nasıl uyusun,
Sabrımız ve ahmaklığımız, derinde?
Güzel değildir avunmak, kuşlar çiçekler boşunadır;
Çirkindir, küçük mutluluğumuz,
Piç dünyalar üzerinde.

İnsan boyu kadar cüce, insan ömrü kadar kısa,
Güzel neymiş ki ulu çirkinin yanında?
Çirkin, bu, bardaklara sığmayan kederimiz,
Çirkin, bu ardı ve önü görünmeyen kader,
Karanlıkla ve soysuzlukla yaşar, vatanında.

Ölüm, karşılıksız gülümseme, çaresiz şey,
Uğruna efsaneler beyazlığında yürür nefis.
Çirkin, bin yıl önceki anam babam,
Koydukları her taş, inandıkları her masal,
Pis.

Tanrı duymaz, cenazeler duymaz,
Göklerde şehrimizin utanmayan sağırlığı.
Biter, aptalın türküleri, gömülerde,
Aşkın, havanın, yerin hafifliğinde ey dost,
Çirkindir ağırlığım, ağırlığın, ağırlığı.

SAMSUN'DAN ANKARA'YA

(Bağımsızlık Savaşı 1)

1. baskı: 1951

— 1919 yılı mayısının 19. günü Samsun'a çıktım —*

Kıyı takmış yaprağını gülünü,
Bahar eder.
Bir gemi yaklaşır karanlıktan,
Felek terkidiyar eder,
Eder oy.

Kimseler bağırmaz çığırmaz,
Sanki uzaklara bakıp ar eder.
Gönül çarptıkça yelken beyazlığına
Rüzgâr eder,
Eder oy.

Bir şey gizli bu mayıs sabahında,
Bir şey yoktan var eder.
Dağ övünür yeşilinden,
Toprak dağlarla iftihar eder.
Eder oy.

* Mustafa Kemal'in *Büyük Söylev*'inden.

19 MAYIS*

İşte 19 Mayıs
Vardık bir kapısına Anadolu'nun, önlerine Samsun'un
Öyle büyüdü ki ağzımız
Öyle acıktık ki
Bize ekmek değil dağ sunun.

Tez Erzurum'a, Sivas'a, Ankara'ya
İlk uçan kuşla birlikte giden.
Dorukları duman almak üzredir,
Otlara, kavaklara, başaklara bir yel gibi
Varalım yeniden.

Nerdeyse, yurdun neresindeyse o,
Soluğumuz ulaşsın üstüne yalım yalım
Yüce ataların eyleminde yücelelim bir daha
Atalım yurtdışına hepsini
Sömürgenden kurtulalım.

Yediden yetmişe analar babalar oğullar kızlar,
Elleri ayakları geçmişten geleceğe büyümüş bak.
Yüreğin bütün ulusun yüreği
Adın Mustafa Kemal,
Ne güzel başlamak.

* *19 Mayıs Destanı*'ndan.

— Kavak durur da sevgiden

— Yurdun görünüşü acılı —

Ordular her yanda yenilmiş kardeşim,
Kan ağlar beş cepheden memleket.
Çekilmiş gibi Tanrım bir ara üstümüzden,
Sessizliğim büyümüş,
Sağır yerler gökler,
Sağır be hey.

Mütareke yapmış sultan,
Can uğruna pare pare etmiş vatanı.
Kaçmış gitmiş güvendiğim paşalar hep,
Yurt açık kalmış.
Çökmüş omuzlarıma yedi düvelin zoru,
Ağır be hey.

Bilirim yorgunsun nice savaş yıllarından,
Ayağın Hicaz'da kalmış, kolun Kafkas'ta.
Belki başın da kopmuştur.
Ama hemşerim göğsün var ya,
Neden sesin çıkmaz,
Bağır be hey.

Anlamaz gök müdür yıldız mıdır gelen giden.

— Ordunun silahları alınmış ve alınmakta —

Atım acından hasta, çalmışlar kılıcımı,
Üşürüm.
İçimde silah sesleri,
Sabaha kadar, tövbe tövbe,
Gecelerle dövüşürüm.

Kabzelerim vardı parıl parıl,
Altın elmas.
Getirmiştim ta Orta Asya'dan,
Ta batı Avrupa hayran olmuştu,
Kalmış ağırlıklarınca avuçlarımda yas.

Hepsi bir başka biçimdeydi,
Ama kardeşti tüfekle yay.
Onlarla yaşamam hızlanırdı,
Duyulurdu suyun ekmeğin lezzeti daha hoş.
Daha kolay.

Çalmışlar kılıcımı,
Vaktim bir ateşle kızıllaşır önce.
Sonra tarihler döver içimizdekileri,
O kadar hafif, o kadar yalın,
Kılıç olur düşünce.

— Koyun uyur da sevgide

NİNNİDE

Şehit türküleri söylerdi anam,
Çok eski savaşlardan, doğmamdan daha eski.
Duyardım şehit olabilir insan,
Ama ölmez ki.

Anam şehit türküleri söylerdi,
Biraz kara biraz yeşil her yanım, o söylerken.
Çok uzak bir sessizlikte, anasız,
Sanki şehit olurdum ben.

Ulur dağlar taşlar ta eskide.

BİR GECE*

...
Eski bir süvari zabiti olan babam da neşelendi o vakit;
Kışladaki boruları çaldı, yumruğunun içiyle.
Kalın, baba ve gür sesindeki tonla gelmişti her şey dile.
Başladı yarı karanlık duvarın üstünde bir resmigeçit:

Yemek borusu, ders borusu tam bir kalabalıkla geçtiler,
İçtima borusunda koşan askerleri gördük hepimiz.
Sonra önümüzde açıldı kıpkırmızı bir deniz;
Kıpkırmızı süngülerin parıltıları yandı birer birer.

Hücum borusuydu bu; kan renginde parladı sükûn,
Hepimiz bütün geceden çıktık, yalnız ruh olup.
Bütün akşamıyla doldu içimize ateşten bir gurup,
Kolunu kaldıran yaralı bir asker sonu oldu hücumun.

Sonra babam, sofanın bu büyük sükûnunda
Yat borusu diye üfledi, bir uyku rüzgârını.
Duyduk, birleşen kirpiklerimizle gecenin diyarını;
Ki tüylü meyvelerin parmaktaki lezzeti vardı bunda.

Ve ben hâlâ o hücum borusunu yaşamaktaydım,
Bu, uykuların büyük bir gül gibi açıldığı saatte.
Vücudum temasların hayatından kurtuldu gitgide,
Ve düştü alnıma zaferden şafaklar, salkım salkım.

Geçti çocuk muhayyelemden kıpkızıl atlarıyla bir ordu,
O gece vatanı dalgalandırdı ruhumda bayraklar.
Allah Allah sesleri büyüdü sabahlara kadar,
Ve o gece rüyada Allah'ı gördüm, gülümsüyordu!

* *Havaya Çizilen Dünya*'dan.

— Düşman donanmaları İstanbul'da —

Düşman gemileri İstanbul'da
Dalgalar vallah inanamaz.
Duman etmiş uykusunu havanın,
Ses etmiş kıyıları,
Felek felek.

Dalgalardan uyanmış da kadırgalarım,
Zamanca beyaz,
Sorar sanki: bunlar da ne,
Gölgelerim mi gelmiş enginlerden,
Şanlı Türkümü düşünerek?

Düşman gemileri İstanbul'da
Dalgalar deli bir saz;
Dalgalar döver döver göğsünü,
Rüzgârdanağrı,
Dalgalar yüce, hür, erkek.

— Akar akar akar sanki bir su

ŞİMDİ O "FETİH DAVULLARI"NI KİM DUYMAZ*

Beş yüz davul
Sallanır bir fetihle gök, yer.
Beş yüz davul
Doğudan batıya haber.

Beş yüz davul
Tarihin sessizliğiyle beraber.
Beş yüz davul
Doğruya, güzele, iyiye der.

Beş yüz davul
Yeni bir devirden yeni bir insana sevgiler.
Beş yüz davul
Beş yüz davul varlığı ilan edip gider.

* *İstanbul Fetih Destanı*'ndan.

— Yurt yer yer işgal ediliyordu —

Fıstık ağaçlarından duy hele duy,
Urfa Maraş Antep nasıl iniler.
Yabancı bayrakların gölgeleriyle ayıl artık,
Sıcağın ve tarihin sarhoşluğundan.
Ayılır toprak,
Düşer bir ceset gibi,
Dağ eteklerine pis.

Kavak ağaçlarından duy hele duy,
Ağrısını Konya'nın Merzifon'un.
Başka diller uçuşur havada,
Eski bir şey, gönülcek gönülcek,
Acır.
Rüzgârın estiği yerden kopmuş yavaşça,
Selçuk ve Osmanlı ve nefis.

Limon ağaçlarından duy hele duy,
Adana'nın Antalya'nın kokusu nasıl uçmuş,
Bir halkı yaşamaya benzemez hiç,
Düşmanın eli ayağı önünde,
Kararır,
Küçülür,
Elimiz ayağımız, sessiz.

İncir ağaçlarından duy hele duy
Yok aha kâfirle İzmir'de,
Maviliğin o koyu o sonsuz keyfi yok.
Sarmış ta sarmış
Limanı değil bahçeleri değil,
Nefes aldığımız havayı,
Sis.

— İşte köy möy bir varmış bir yokmuş

GENELGE

— İstanbul Rum Patrikhanesi'nde Mavri Mira adlı bir dernek kurulmuş, Pontos devletinin gerçekleşmesi için düşmanla işbirliği yapılmıştır—

Yurdu içinden vurmak ha,
Kiliselerde mekteplerde evlerde
Gizli gizli
Silah depoları kurmak ha.

Yunan subaylarını din adamı kılığında çağırmak,
Yunan hazinesinden büyük altın yığınını
Vermek düşman emrine
Tepemde ikinci bir ölüm gibi durmak ha.

Bağışlamışım seni beş yüz yıldır
Topluluk yaşamalarına dokunmamışım,
Senin bana bu kara günümde gösterdiğin yurttaşlık
Haç altında bomba bulundurmak ha.

Konunca Memet'in omuzuna alıcı kuş.

— Bazı Hıristiyan toplulukları ayaklanıyorlardı —

Aynı nimeti yedik yüzlerce yıl,
Aynı topraktan
Niçin ayırdın türkünü havamda,
Haçların gerisinden, söyle söyle neden sustun?
Gözüne dizine dursun yeşilliğim,
Tarihler kadar uzaktan.

Sen içimdeki gâvur sen de mi vurdun,
Gecelerime yıldız yıldız?
Maviliğim ezanlarımla sallanırken,
Kara bulutlarımda yürürken tekbirlerim,
Peki, sana bir Allah borcum olsun,
Allahsız.

DİLE GELEN VATAN

Öyle bir kötü geldi ki toprağa,
Yabanın ayağı.
Ovanın üstünde, dağın yamacında her şey,
Haykırdı bayağı.

Hangisini söylesem,
Daha zorlu, daha dik.
Aldı cümlesi,
Aldı elma, armut, erik.

Kavak, su, at, öküz,
Düştü bir derde kocaman, ağır.
Haykırdı gücü yetesiye,
Hepsinin kaderi sağır.

Vurdu ağrısı hürriyetin ve sonsuzluğun,
Irmağına, yeline:
Bütün bir vatan acılı,
Aldı kara sazını eline.

Aldı çayır:

Tanıdım atasını atasını,
Bahar yelinden önce.
Geçtim karasını toprağın,
Bir hoş menzile çıktım.
Tezce aramızdan çekil, kötü, sen.

Tanıdım atasını atasını,
Sevdim de.
Nerelerden ta nerelerden,
Yeşile yeşile çıktım.
Tezce aramızdan çekil, kötü, sen.

Aldı portakal:

Düşmana çapa kaldırmış nazlı yar,
Beni devşirecek iken.
Bölünmüş dilim dilim,
Feleğim bir tek iken.

Kan rengi,
Garezim var.
Kan rengi,
Sevmek iken!

Kuş dursun,
Uçsun hava,
Gayrı lezzetim kokum
Döküle çiçek iken.

Aldı kuru fasulye:

Of be of,
Düşman gelmiş,
Komayın bu sese beni.
Yoksam kapıp gidecek mi günbegün,
Rüzgâr her nefes beni.

Of be of,
Tüketemez,
Alamaz,
Vallahi acederim,
Düşman yese yese beni.

Aldı buğda:

Işığım ayrı benim,
Benim sarım başka sarı.
Hadi öte git öte git.
Ne dokundun başağıma,
Hadi öte git öte git.

Diyemezsin,
Türkümü hiç.
Bakamazsın,
Toprağıma,
Hadi öte git öte git.

Büyür büyür bereketim,
Beni ekene biçene bunca yıl.
Gücüm kuvvetim uzanır,
Bayrağıma,
Hadi öte git öte git.

Aldı kavak:

Düşman nasıl girdin yurduma,
Ben seni tanımadan sevmeden?
İnceyim ama,
Vaktim her çeşit ölüme tok.

Besmelesiz üç beş gâvur,
Oturur ha gölgemde?
Oduncum daha vur, daha vur,
Baltanı ta canevime sok.

Gündüz bulutlar, gece yıldızlar küme küme,
Dayanabilirsen dayan.
Anladım niçin çizmişler kamayla üstüme,
Bir yürek, bir ok.

Dinmez göğün uğultusu,
Mavisinden yeşilinden.
Benim içerim rüzgârla su,
Benim acım hepsinden çok.

— Yurdun her yerinde birçok cemiyetler kurulmuştu —

Bütün yollarda gördüm bir şey,
Vatan ağrısı kadar uzun, yüce.
Bir kısmet,
Benden evvel yetmiş.

Gökten düşen kara gölgeler ucundan
Sarmış her yanı apaçık,
Turnaları mavi göllerde,
Benden evvel ötmüş.

Dağlar yürümemiş; ayak izi yok.
Ovalar yola düşmemiş; yerleri boş değil.
Biri ama büyük biri
Benden evvel gitmiş.

— Irmak mı büyür bacım

— Durumun dehşetine karşı her tarafta
kımıldanmalar başlamıştı —

Vatan sallanır sallanır hemşerim gece yarısı,
Vatan ağrır.
Titrer toprak altındaki şey,
Şahadet şahadet, al al.
Vatan bilinir ama anlaşılmaz,
Buğda değil, su değil, ölmek yaşamak değil,
Vatan en büyük sır.

Pek duyulmaz görülmez,
Yavaş ve ağır:
Aydın'dan bir ses,
Erzurum'dan bir bakış,
Karanlıklar üzerine, hey.
Duran kadere karşı,
Vatan kımıldamıştır.

Toprak mı

— Millet ve ordu her şeyden önce Halife ve Padişahı düşünüyordu —

Parlar kelime-i şahadet gibi gecemde, kardeş,
Halifem.
Beş kıtanın yüzü dönmüş yüzüne,
Beş vaktim uğruna feda olsun.
—Ama satmış beni satmış.

Parlar bir kılıç gibi gündüzümde, kardeş,
Sultanım.
Yükselsin sorgucu göklere göklere hep,
Cesedim yığılsın yığılsın dağ olsun.
— Ama satmış beni satmış.

— Can, Halifesiz, Sultansız —

Ağa gel kurtaralım
Halifeyi halifeyi.
Uğruna terk edelim gerekse
Eli ayağı değil
Her şeyi.

Ağa gel esir düşmüş
Sultanımız sultanımız.
Sultan olmadıktan kelli
Yaşa yaşayabildikçe
Neye yarar ki canımız?

Irmak da büyük kardaş toprak da

— Karanlık ve yokluk içindeydik —

Of ana of
Mahmuzlar paslanmış çizmeler üstünde,
Çizmelerin atı yok.
Ecele karışmış cümle halk,
Can nefes nefes sürünür,
Hayatı yok.

Of ana of
Halife özünü düşünmekte,
Allah diyecek takatı yok.
Parçalanmış yönler,
Kanla yorgunlukla,
Doğu kopmuş, batı yok.

Of ana of
Duvarlar yıkılmış hane hane,
Çatı yok.
Düşünceler kara hep,
Sultanı var vatanın,
Saltanatı yok.

İzmir'e varır ergeç

— Üç karardan öte bir tek karar vardı: İSTİKLAL —

Düşmanlar gök kadar
Bizim soluğumuz ne?
Dost olalım biriylen.
        Ses verir gökçe dağlar:
        A-ah, a-ah.

Düşmanlar deniz kadar
Bizim yelkenimiz ne?
Dost olalım biriylen.
        Ses verir denizce dağlar
        A-ah, a-ah.

Düşmanlar mezar kadar
Bizim toprağımız ne?
Dost olalım biriylen.
        Ses verir mezarca dağlar
        A-ah, a-ah.

Toprak ırmaklarımız.

— Uşak olmak! —

Toprakla dolu bir yükseliş vallaha,
Yeşilliklerden, bereketlerden, efsanelerden;
Kaderin gökteki yiğit yazısı
Dağ dağ.
Dağ olmak isteyen bir gövde için
Uşak olmak ha?

Damlarcasına sabaha,
Yeni panltılarla hür.
Saman ateşinden, orman yangınından,
Aşk değil ölüm değil... çok büyük.
Alev olmak isteyen bir gövde için
Uşak olmak ha?

Gel yaşa bir daha,
Esmek yeryüzünden ötelere, gökyüzüne,
Bütün gecelerle maviliklerle dolmak taşmak,
İnsan soluğu değmemiş zamanlara kadar.
Rüzgâr olmak isteyen bir gövde için
Uşak olmak ha?

— Sevgi çardaktan büyüktür.

SABAH YILDIZIYLA GELEN

Sabah yıldızı azalır azalır,
Büyük sabah yıldızı.
Ulu karanlık üzerine,
Başlar mavi.

Bu yerin sabahıdır,
Ağaca, kuşa taraf.
Hey bahtı kara memleketim,
Ağaralım gayrı be.

Başka burçlardan, başka, uzak,
Şavkı can aydınlığından;
Yerin sabahı olur da,
Kişinin olmaz mı?

MUSTAFA KEMAL'İN KILICI

Susardı Mustafa Kemal'in kılıcı gecenin dağından
Sorardı Mustafa Kemal kılıcına,
Neylesek?
Acı da olsa, gökler kadar da olsa,
Dayanacağım gerçeğine gayrı,
Söyle, tek.

Susardı taş beyazından, çınar yaprağından.
Sen ki Çanakkale'den beri avuçlarımdasın,
Gördün yedi düveli.
Öylesine bir eski gaza var ki sende kılıcım,
Ben tutmasam da tutar sanki,
Kabzenden birisinin eli.

Susardı Mustafa Kemal'in kılıcı yitmiş ülkeler çağından
Düşman girmiş vatana dört yönden kılıcım,
Söyle, netmeli, söyle?
Çağır türküsünü sonsuzluğun,
De bize ölmek mi esas, yaşamak mı,
Duysun kara toprağım, şehirle köyle.

Sevgi obadan büyüktür

Susardı, otağından.
Yurdun havalarından çaldığımız soluğu anlıyor musun,
Ağaç ağaç karası, boy boy.
Dayanabilir misin, dene bakalım tenhalarda,
Alıver tutsaklığımı,
Soyundan gelen hürriyete koy?

Susardı Mustafa Kemal'in kılıcı zamanların en uzağından
Al al oldu her taraf,
Aydınlandı vaktin alnı damar damar.
Ateş düşüncesiyle fırladı sessizliğinden,
Konuştu kılıç,
Bir parladı geçti rüzgâr:

İNSAN ESİRLİĞİ,
MEMLEKETLERE SIĞMAZ.
MİLLET ESİRLİĞİ,
YERYÜZÜNE.

Sevgi köyden büyüktür sapsarı

— Ya ölüm ya istiklal —

Yeminli su
Yeminli taş:
Ya ölüm ya istiklal.

Gecenin gündüzün döndüğü rüzgâr,
Kurdun kuşun yediği aş:
Ya ölüm ya istiklal.

Hücreden göklerecek,
Varlığın yaptığı ulu savaş:
Ya ölüm ya istiklal.

Memleket dev gibi bir gövde,
Haykırır bir gövdeden bin bir baş:
Ya ölüm ya istiklal.

Sevgi kasabadan büyüktür

— Ya ölüm ya istiklal —

O ne, kağnı çarık, siz,
Gecede dağda,
Vatan inilderken asuman kadar,
Dilsiz?

O ne, kağnı çarık, siz,
Ya var ya yok.
Ölümden öte, belli,
Yeryüzünden geçen iz.

O ne, kağnı çarık, siz,
Bütün kâinata karşı;
Ben miyim,
Mustafa Kemal siz misiniz?

Sevgi ilçeden büyüktür ta apak.

İZMİRLİ

Analık
İt olsa uyuyamaz
Gurbet ellerde biz değil,
İzmir'im kara kara
Gönül Akdeniz değil.

Analık
Yaşını sil gözünden,
Deme şehit türküsünü gayrı sen tenhalarda.
Canımız aziz ama,
O kadar aziz değil.

Sevgi ilden büyüktür

— Hükümete, Padişaha, Halifeye başkaldırmak gerekti —

Davar korkudan otlamaz,
Köy susar kerpiç kerpiç.
Girmiş, düşman ayağı nazlı yurda,
Netmeli gayrı burda?
Mademki bence değil.
Hükümet de hiç.

Dış karadan kara düşmüş vay vay,
Odlarla yanmakta iç.
Aydınlığı uçmuş dilinden,
Dal sallanmaz yeşilinden.
Mademki bence değil
Padişah da hiç.

Tutsak olmuş kurda kuşa,
Dağın ardındaki dağ piç.
Saati kalmamış Hakta.
Besmeleden çok uzakta,
Mademki bence değil
Halife de hiç.

Sevgi yurttan büyüktür yemyeşil

— Milli sır —

Vatan dağlarından sesler dinlerim,
Akseder uzun uzun:
BU SIZI NE, BU KARALTI NE ÜSTÜNDE, HEY HEY,
YURDUMUZUN

Na yazar alnımda kardaşım,
Daha sonra ne yazar?
Ben ellerimle okuyorum alın yazımı,
Bir parıltı, dünyanın bittiği güne kadar.

Kim aldatırsa aldatsın beni,
Kim gelirse gelsin.
Sen içimdeki acı kuvvet
Bu gece vakti nasıl da güzelsin?

Bir Tanrıyım doğunun batı ile birleştiği yerlerde,
Yaşamadan öte kulların var.
Cihana sığmam elbette kim,
Cihan misali oğulların var.

Sevgi yeryüzünden büyüktür.

Şavkım tarihlerin ardında,
Devirler sürer bana bir anlık.
Gelmiş geçmiş avizemden,
Binlerce aydınlık, binlerce karanlık.

Hâlâ lezzetleriyle sarhoşum,
Şahadetler vermiş toprağıma haz.
Daha daha büyük,
Günler bilirim ki feleğe sığmaz.

Vatan dağlarında sesler dinlerim,
Akseder birinden birine:
HÜR OLMADIKTAN SONRA, HEY HEY,
ÖLÜ NE DİRİ NE?

Yürek sevgiden büyüktür işte.

— İlk iş olarak bütün orduyla bağ kurdum —

Büyük yangından arta kalmış bir kordu,
Parıldadı Erzurum'dan,
15. Kolordu.

Kan içinde,
Duman içinde sesleniyordu,
Yalın kaleler şehri Ankara'dan,
20. Kolordu.

Uyanmıştı yücesinde denizin,
Alev alevdi yeşili,
Hâlâ dağlarla mordu,
Fırtınalar verdi Samsun'dan,
3. Kolordu.

— İşte ana biz mermi taşırken

Yurdun en uzak topraklarında, bakımsız,
Sersefil.
Açtı çıplaktı lakin,
Silahsızlığı hepsinden zordu.
Dağlar kadar dinç, hazır ol dururdu Diyarbakır'dan,
13. Kolordu.

Süngülerinde birbirine karışmıştı
Kan, güneş,
Mağrurdu ve mahzundu gökçe.
Önünü ardını sarmıştı bir sürü düşman,
Düşman gözünde hordu.
Selam verdi ta Edirne'den,
1. Kolordu.

Yarmış çemberini şahadetin,
Artmış ecelden geriye,
Bir yiğit yığmıştı parçalarını kol kol,
Yası uluydu kolordularca.
Öldü ama ölümsüz,
Ölümü hayra yordu.
Bir haber bekliyordu Mustafa Kemal, Aydın'dan,
56. fırka hücum emrini sordu.

Yollar batak olsa da

— Son işi yapmak borçtu —

Gelin el ele verek,
Büyüsün ellerimiz, Allah hey.
Gamdan kasavetten çıkak da kardeşler,
Acı haberlere karşı,
Gelin el ele verek.

Kişiye türkü gerek,
Susmuş düzler ardında çaresiz, Allah hey.
Dağ başını duman almış,
Dört yanı duman basınca,
Kişiye türkü gerek.

Yeri göğü yeni baştan severek,
Geçelim canımızdan, Allah hey.
Vatan iniler son nefeste,
Son işi yapalım gayrı,
Yeri göğü yeni baştan severek.

Öküzün biri ölüverse de

— İstiklal elde edilinceye kadar
çalışacağıma ant içtim —

Ben Mustafa Kemal,
Elim ayağım pek.
Büyütmüş elimi ayağımı,
Yaslı bir vatan üstünde dert çekmek.
Amma da kocaman.

Ben Mustafa Kemal,
Bütün gerçekler üstünde,
Yerden göğe,
Allahım ve toprağım tek.
Amma da kocaman.

Ben Mustafa Kemal, ben yoğum,
Dağ gelmiş ırmak gelmiş,
Alır götürür beni,
Yediğim ekmek.
Amma da kocaman.

Teker kırılsa da

— Bütün memlekette "milli teşkilat" kurulmasını
komutanlara ve memurlara bildirdim —

Dört yana saldık haberi,
Girmiş kahpe düşman yaralı vatana,
Haksız.

Dört yana saldık haberi,
Kartal rüzgârla yüce,
Dağda kartaldaki hız.

Dört yana saldık haberi,
Kosun başımıza artık,
Kaderi gösteren yıldız.

Dört yana saldık haberi,
Duyduk duymadık demesin,
Baba oğul ana kız.

Dört yana saldık haberi,
Netseler,
Dayanacağız.

Toplarının yalazı bizi bulsa da

DAĞ BAŞINDA YAKILAN TÜRKÜ

Biz de karanlığa düştük
Ah anam
Şu kara ishak gibi
Ötmeli mi ne.

Kirazlar vişneler olmuş
Ah anam
Şimdi yokluğun bağında kan yürek
Yetmeli mi ne.

Yürümüş Mustafa Kemal Sivas'a doğru
Ah anam
Kapmalı orağı neyi
Gitmeli mi ne.

Bacım parçalansa da

— 25 Mayıs'tan 12 Haziran'a kadar
Havza'da kaldıktan sonra —

Değerek,
Dağın diriliğine
Gecenin karasına,
Sesine suyun,
Usul usul
Bir şey düşünüyordu,
Havza erkek.

Artık talih dense gerek,
Yeryüzünün gökyüzünün büyüklüğüne karşı,
Meyva tüyleri kadar ince,
Bir şey örüyordu,
Havza'nın vaktiyle böcek.

Ne bir nal, ne bir tekerlek,
Bir şey yürüyordu,
Havza'da yeşilcek.

Neden içimde bir aydınlık var hep, büyüyen.

KIR ATIN TÜRKÜSÜ

Büyüdüm Konya ovalarında,
Haylaz.
Erkence çifte koşuldum,
Tez yaşta indim şehre
Etmedim kimseye naz.

Öküzler, Ahmetgil, ben,
Hep bir yatardık bozkırın gecesi ayaz.
Bazı sarı öküz böğürürdü.
Ağlardı bir yaşında çocuk anasız,
Ahmet ninni diye çalardı saz.

Sonra bir gün topladı şube reisi,
Dedi cümleye askerlik farz.
Ahmedimi süvari yazdılar,
Ben de aynı yere düşmek istedim,
Oldu gönlümdeki niyaz.

Baksana hemşerim ovalar kırca,
Dağlar beyaz.
Karanlık basar tavlayı boydan boya,
İçimiz uyur,
Dışımız uyumaz.

DORU ATIN TÜRKÜSÜ

Çalışırken arabanın başında;
Ne sual vardı akşam sabah, ne soru.
Düşman basmış memleketi bir gün işittik,
Heyete çıktık hepimiz,
Baktılar ayağıma göğsüme,
Hah dediler yaman bu doru.

Yamanım ya, dağ taş bana vız gelir
Gün batmadan geçerim sarıyı moru.
Sakınmam uzaklardan soluğumu hiç,
Felek ne akıtmışsa alna o olur,
Hadi elinden gelirse,
Yazından kendini koru.

Hayra yordum bu işin sonunu ağam,
Beni yeniden genç etti bu yoru.
Düşman ya gece çatar ya gündüz,
Ne ala benzer ne kıra taşıdığım parıltı,
Ben feleğin dışındayım.
Yeter mi bakalım bana zoru?

AL ATIN TÜRKÜSÜ

Madem geldin ekinden dağdan aşağı,
Bin hemşerim ala hey.
Hepsi bizden geride,
Döküle hey, kala hey.

Ben geçerim sabah akşam aşk ile,
Sallanır ağaçlar sular, sallanır.
Kuşlar tedirgin olur şavkımdan,
Konamazlar dala hey.

Askerlikte yasak imiş bu dört nal,
Askerim ya daha taze askerim.
Sabredemem düşman akla gelince,
Taşarım dört nala hey.

Feyzi Çavuş yaman olur, yüce olur benimlen,
Biçer rüzgâr kimin bayırı düzü.
Sol elinde al dizgin,
Sağ elinde pala hey.

YAĞIZ ATIN TÜRKÜSÜ

Çıktım alana durdum
Dedi yağız birisi, gel yağız.
Asker oldum Ankara Ovası'nda,
Bir güzel tımar ettiler,
Yanar oldu her yanım tel tel, yağız.

Üzerimde gecelerin yalazı var,
Kara gecelerin, parlayan gecelerin.
Barut kokusu var uykumda,
Dağlarsa seslenen,
Varır herkesten evvel yağız.

Unutmuşum köy vaktini çoktan,
Yüzüm Akdeniz'e dönük, durmuşum.
Bir ses içimde usul usul;
Ölüm ak,
Ecel yağız.

— Kongrelere doğru —

Toplanmadan yüce bir iş olmaz,
Toplamalı kederi derdi vatanda.
Gömülmüş sanki tarih,
Fatihasız,
Toprak soğuk bir mermerdi vatanda.

Gösterir düşmana kalbimizi, vay aman,
Güneş bile şerdi vatanda.
Hayale dönmüştü köyler şehirler,
Öyle soluksuz, öyle silik,
Yaşamak ölmekten beterdi vatanda.

Açlık, kadere şerefe hürriyete,
Felek, feleği çiğ çiğ yerdi vatanda.
Dinlemeli bir dağdan bir dağa kadar,
Dinlemeli hepsini,
Karınca bile bir şey söylerdi vatanda.

— Kilimde kalan çiçek

— Erzurum'a giderken Sivas önlerinde... —

Geçmişsin ulu gecelerden,
Kara toprak hasta.
Sana ne büyük bir şey söyler,
Sivas'ta
Yollara dizilen asker.

Geçmişsin ulu gecelerden,
Dudakların güneş dolu bir tasta.
Verir sana bir sonsuzluk hali,
Sivas'ta
Yollara dizilen ahali.

Büyüdü büyüyecek

— İstanbul'a dönmemi istediler, hemen istifa ettim —

7 ecelde
7 ecelde sızını,
Taşıdı kurşun kurşun omuzlarım.
Sen yıldız, sen sonsuzluk,
Neler yaşadık beraber?

Duymuştu
Duymuştu rüzgârlarla kanım hızını,
Yıldırım ordusunda, Çanakkale'de,
Katardın her zaman,
Nefesime ulu nefesler.

Kilimi serdim yere

Her yerde
Her yerde tanırdım beyazını kırmızını,
Sancak gibiydin biraz,
Canım dalgalanmazdı,
Sen dalgalanmazsan eğer.

Söndürmedim,
Söndürmedim bunca yıl yaldızını,
Şavkını yürüttün tarihçek,
Varmadı senin parıltından,
Vatana bir kara haber.

Al gayrı,
Al gayrı koca felek yıldızını,
Millete karışmışım,
Milletten biriyim ya,
Bu bana yeter.

Hele vardım yücelere

— Erzurum'un yiğit halkı beni sevgi ile kucakladı —

Çıkmıştım rütbelerden, makamlardan dışarı,
Yalnız idim su kadar, hava kadar.
Bir vatan parçası geldi parıltılardan,
Aldı beni.

Ölmeden toprağa girdim,
Kokulu, bereketli gebeymiş çok.
Ölmeden toprağa girdim,
Dağ rüzgâra saldı beni.

Neler eyledim neler der bunca yıl,
Felek yerden yere etti sonunda.
Erzurum, yiğit Erzurum,
Yerden göğe çaldı beni.

Kilimin ortası mor

BOŞ BİR FİŞEK KOVANI

Gönül karanlıktır,
Gün ışığında bile,
Geceleri
Ağrısından duramam.

Avunurum sarıca sarıca,
Ses ederim ışıl ışıl.
Geceleri
Parıltım da yok.

Barutsuz, çekirdeksiz,
Bin bir düşmana karşı,
Geceleri
Kim uyur?

— Erzurum Kongresi: 1 —

Yürüdük Erzurum'a doğru,
Birkaç tüfek beraber.
Kartallar dolaştı al doruklardan,
Kondu cana.

90'lık ihtiyarlar vardı,
19 yaşa değer.
Kolları rüzgâr gibiydi vallah,
Bakışları benzerdi ummana.

Palandöğencek ışıldar idi,
Paslanmış bir hançer.
Çıktı bir hançer, dadaş, tarihten
Alana.

Ana vatan duyulurdu sonsuz,
Havada yapı, havada mermer;
Aziziye Tabyası'ndan,
Ana ana.

Uyusam bile gözlerimden silinmiyor.

Kimi bebesinden geçmiş
Kimi gayrı ot yer.
Kiminin kopmuş ayağı 1328'de,
Adımını verir sana.

Bir toplandık bütün gönüllercek,
Kişi kişiden er.
Ayırt edilmezdi kaya, öküz, oğul,
At, kız, torun, dana.

Katılırdı zoru taşın,
Katılırdı toprağın içindeki fer.
Döküle döküle bulut,
Felek dolana dolana.

Bir kongre ettik ki,
Çok ağrıdı düşünceler.
Düşüncelerin acısından,
Alınlar boyandı kana.

Söyler ahını memleketin,
Söyler.
Erzurum,
Dağcana.

Kilime yavaşça bas

— Yaşamak gücü —

Ta yaradılıştan beri,
Yitmez,
Yaradılışın sevinci gönlümde.

Öyle doluyum ki
Hafifliğiyle aydınlığın,
Moruyla karanlığın rüzgâr rüzgâr.

Ben giderim de zamanlardan,
Yaşamam,
Gitmez.

Bitmez,
Toprağın yeşili yeşili,
Benim gücüm gücüm.

Geceden büyük olur sevgideki yas.

— Erzurum Kongresi: 2. Karar —

Ana be, bu bir:
Bölünmez, parçalanmaz, dağılmaz,
Bir tek can.
Milletin soluk aldığı yerecek,
Bir bütündür vatan.

Ana be, bu iki:
Hem kuvvet,
Hem hak.
Hükümet çökerse düşman önünde,
Millet ayağa kalkacak.

Ana be, bu üç:
Hükümet böylece kalırsa,
Çökmeden ve kurtarmadan memleketi.
İşte yol
Seçilen heyet kuracak hükümeti.

Ana be, bu dört:
Yürüyecek,
Dağ, kurt, insan, su –
– Halinde
Milletin arzusu.

Ana be, bu beş:
Padişahlardan yüz bulmuş
Almış götürmüş malımı vura vura.
Artık fazla bir hava verilmeyecek,
Yeter acımak gâvura.

Ana be, bu altı:
Mandası himayesi onun olsun,
Sonuna kadar.
Bileğim bilek, yüreğim yürek değil mi
Benden fazla nesi var?

Ana be, bu yedi:
Hemen toplansın meclis,
Uysun kurdun kuşun emeline.
Millet alsın işi,
Eline.

PALANDÖKEN'İN VAKTİ

Aldı mordu ama Palandöken,
Tanrıdanağrı ak istiyordu.
Dertli çoban kavalını çaldıkça böğründe,
Konuşmak istiyordu.

Düşman mı var yaslandığı toprakların ucunda,
Yaralı kartallar mı var?
Yüceler yücelerden,
Bir bayrak istiyordu.

Baktı ki vatana bütün doruklar deli deli,
Gök gök.
Dalgalandı dokuz yerinden,
Dağlar hak istiyordu.

— Top mermisi neden ağır Ana

DERELER

Dereler gördüm Erzincan yollarında,
Oynaşır idi.
Kara kayalarla, kurumuş öküzlerle, yorgun,
Aç.

Dereler gördüm akıllı,
Tanış çıkardı âlem ilen felekte.
Yüce derdi gönlüme bulaşır idi,
Netsem.

Dereler gördüm memleket rüzgârsız iken,
Yavaş ama umutlu.
Dereler mavicek, Erzincan yollarında,
Dereler göğü taşır idi.

Düşmanlar çok diye mi?

— Sivas Kongresi: Açılış —

Geldi dört ucundan vatanın, aman aman,
Geldi ağası, köylüsü, efendisi.
Bir tek beden halinde,
Geldi ruhu ve kendisi.

Geldi hayal meyal,
Yorgun pek.
Ya topal bir at üstünde, aman aman,
Ya kel bir eşek.

Kimisi kağnısında öküzlerince fakir,
Tabanlarınca parça parça kimisi.
Dağlar arkası karanlığından,
Bakışlarında bir sabah sisi.

Başka başkaydı kılıkları, aman aman,
Yanardı yüzlerde aynı nur.
Devirlerden kalmış bir sürü şey,
Cübbe, şalvar, kilot, potur.

Geldi bir toprağın kokusu Sivas'a,
Tarladan, şehirden, ormandan.
Yaralı yurt uğruna,
Hepsi vazgeçmiş candan.

Vatanın oğulları vatanın dört yönünden geldi,
Ellerinde balta kürek.
Geldi bin bir besmele, aman aman,
Bin bir yürek.

Top mermisi neden büyük Ana

— Sivas Kongresi: 7 Eylül, ilk karar —

Buldu 4 Eylül'den beri millet,
Dosta düşmana karşı
Şavkını liseden taşan nurda,

Yüce dağlarla ulu,
Gönlümüz,
Gayrı değil kırık, hurda.

Toplandı bölgelerin gayreti hep
Gücümüz kuvvetimiz kalmadı,
Orda burda.

Artık birden korunacak,
Anadolu'nun, Rumeli'nin hakları,
Yaşıyacak, ölecek herkes bu uğurda.

Genişledi Erzurum heyeti,
Vatan kadar,
Can geldi bütün yurda.

Yurdumun yüreği kocaman diye mi?

— Sivas Kongresi: Baş —

Sivas Kongresi toplandı,
Seçti beş on kişi birbirinden al.
Bir gök düşündü vatan üstüne,
Albayrak gibi,
Beş on kartal.

Hepsinden yüceydi bakışı,
Derindi acısı cümlesinden.
Rüzgârı alev alevdi,
Baş seçildi kartallara,
Mustafa Kemal.

— Serinledik birdenbire ne var

— Sivas Kongresi: Bayrak —

Kanımızla al, alnımızla ak,
Dalgalanır,
Gündüzde gündüz,
Gecede gece,
Sivas'a çekilen bayrak.

Yeryüzüne gökyüzüne inanmak,
Varmak Tanrı'ya ve daha ötelere.
Rüzgârın doğduğu
Rüzgârın ve insanın,
Sivas'a çekilen bayrak.

Doluncaya kadar hava, kanıncaya kadar toprak,
Solmaz
Parçalanmaz,
Susmaz,
Sivas'a çekilen bayrak.

Irmağa mı indi davar?

— Sivas Kongresi: Son karar —

Karar verilmiştir,
Bir:
Peki İstanbul'da toplansın,
Meclis.
Göğsümüz öyle dolu ki hür bayrakların dalgalarıyla,
Düşman süngüleri altında bilem,
Susacak değiliz.

İki:
Kumandanlar devşirsin ağıldan evden,
Ahmet'i Mehmet'i bir bir.
Uc uca ulansın herkesin kara canı,
Ki hepsi bir gazaya yönelmiş,
Ki hepsi bir gazadan gelmiştir.

Sıcaklığımızı duydu mu ki

Üç:
Dağılmayalım buradan şimdilik,
Görelim millet meclisi hür mü?
Milletin sözü geçer mi düşman süngüsüne,
Bakalım hele,
Kahpe felek dedikleyin yürür mü?

Dört:
Sağ selamet giderse meclisin işi,
Alırsa vatan istiklal yolunda hız,
Parlarsa yer gök hürriyetle yeniden,
Bir kongre daha yaparız buraca,
Yeni bir karara yönelir alnımız.

Beş:
Düşman barış masasında oyun ederse,
Yutarsa vatanı,
Yeniden toplarız ulu bayraklar üzre,
Havada uçanı, şahadet şahadet,
Toprak altında yatanı

Ulu dağlardaki kar.

— Sordular Mustafa Kemal'e: "Ya yapamazsanız?" —

Ya yapamazsanız, ne demek,
Ölüler yapamaz.
Bir vatan, düşündükçe,
Harcadıkça taşını, toprağını,
Dağdan,
Hürriyet için,
Hür demektir.

Bir millet yaşadıkça,
Kopardıkça elini, ayağını,
Dağdan,
Sonsuz varlığı için,
Yapıyor demektir.
Ya yapamazsanız, ne demek,
Ölüler yapamaz.

Bilinmez ki severken

KALPAKLAR

Düşünür karanlıklarda,
Kötü yazısı değer alna soğuk, pis,
Ağırdır,
Karadır,
Kalpak.

Gün doğmuş ama gökler inik, rüzgâr yavaş
Haber, haberden kötü.
Bir yorgunlukla düşer başı, çaresiz,
Sarıdır,
Kalpak.

Zamandan çok ötededir,
Sürer yaşamasını.
Bir vatan türküsü dumanlı havalardan vurur şakaklarına,
Bozdur,
Kalpak.

Yollar mı

Ahmetgili kim tanımaz:

Dahha sarı öküz dahha!
Ahmetgil 7 can.
Ahmet 50 yaşında,
Dememiş dahaca aman.

Güllü kız memededir,
Güler hep,
Belki gül istemededir.

Dahha sarı öküz dahha,
Saçı sarı, yüzü çil,
Çok sever öküzü, atı, kartalı,
Altıcığında İsmail.

Haççe kız on birinde,
Simsiyah sallanır pullu pullu,
Örgüler birbirinde.

Dahha sarı öküz dahha,
Gece sultan olur haneye, gündüz kul,
Bıyıkları terlemiş,
Süleyman büyük oğul.

Anaları uzun boylu Fadime,
Çapadan hamura kadar,
Elleri lime lime.

Dahha sarı öküz dahha,
Ardı görünür hepten,
Belki yetmişinden öte,
Kezban Nine ağarmış bin sebepten.

Ovalar mı dar.

Aldı Ahmet Çavuş:

Mustafa Kemal bizim köye gelincek,
Yadıma bin bir dağ geldi be.
Askeriydim Şam'da, Çanakkale'de,
Onun maviliği, sarılığı, bozluğu,
Bana merhaba geldi be.

Girmiş ha toprağıma düşmanın ayağı,
Yazmış ha bunu da kahpe felek?
50 yaşındayım ama bağrımız dinç şükür,
Onu görünce barut kokusunu duydum,
Yüreğime yeniden sevda geldi be.

Dolağımı indirdim duvardan usulca,
Doladım ayağıma kendimden habersiz.
Nasıl dururdun ki hemşerim etrafın allı allı,
Mustafa Kemal gelincek,
Şüheda geldi be.

Aldı Ahmetgilin büyük oğlu Süleyman:

Bulsam nere gider nere,
Nurlu izini,
Sabağınan.

Dursam Kemal'in yolunda,
Görsem yüzünü,
Sabağınan.

Duysam al mıdır, mor mudur,
Bir tek sözünü,
Sabağınan.

Kırsam feleğin gayricek,
Kara sazını,
Sabağınan.

MUSTAFA KEMAL'İN SANCAKTARI

Yürür,
Mustafa Kemal'in yanında, uzağında,
Ta Samsun'dan beri kardeşim.
Ululuğu allığı sonsuzluğu,
Vatanın her dağında.

Vakit geçer can acısından, yalnızca,
O yürür.
Ağır karanlığından devirlerin,
Kurtulmuş
Hür.

Mustafa Kemal'in yanında, uzağında,
Bütün yurdun, bütün şehitlerin, ses ses,
Bütün gücü.
Dalgalanır, kardeşim,
Dalgalanır da bağrında yüce bir heves.

Alnında duyarsın parıltısını,
Biraz dertlensen.
Görünür sence;
Yürür,
Sen!

VATANLA ALLAH

Şüpheli misin,
Kederli misin Mehmet,
Yalnız mısın?
Bağır;
Vatan hey, vatan ah:
Bellidir Allah.

Gider zamanların oraya,
Düşmanlar neylerse etsin.
Dinle biraz,
Vatan uyur her gece
Vatan uyanır her sabah:
Bellidir Allah.

Top tüfek neymiş,
Yeni şeyler neymiş, tek sen iste.
Yeşil ya,
Yeşil ya yaşaman, yeter;
Vatan nah:
Bellidir Allah.

Biri dürer yatağını Ay'a karşı

— 24 Aralık 1919'da Kırşehir gecesinde Mustafa
Kemal halkla konuştu —

Ses etti Mustafa Kemal kırmızı - ak,
Gecenin ve halkın sonsuzluğunda,
Doruk doruk söktü devasa bir şafak:

— Bu milletin içinden çıkan bir Kemal
Demiş ki:
Vatanın bağrına düşman dayamış hançerini
Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini.

— Bu milletin içinden çıkan birKemal,
Diyor ki:
Vatanın bağrına düşman dayasın hançerini
Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini.

Ses etti Mustafa Kemal - sancak,
Parladı yüzlerde ve karanlıkta,
Hak!

Biri açar.

Biri açar.

— 27 Aralık 1919'da Ankara'ya vardım —

Mustafa Kemal varmıştı Ankara'ya
Ankara Kalesi'nde dalgalanmıştı gök.
Hafiflemişti koca şehir ansızın,
Kader, rüzgâra büyümüştü.

Öyle dolmuştu ki
İçimizdeki ateş,
Kolumuzdaki güç,
Alnımızdaki yas, kara kara büyümüştü.

Özsuyla değil

Ta denizlere kadar,
Sevinç içinde vardık ülküsüne yaşamanın.
Herkes bir efsane gibi en al yerinden,
Bayraklara büyümüştü.

Mustafa Kemal varmıştı Ankara'ya
İnsan insan
Burç burç
Ankara büyümüştü.

Aydınlıkta titredi dallar.

İNÖNÜLER

(Bağımsızlık Savaşı 2)

1. baskı: 1951

— Artık Yurdun tek derdi vardı: KURTULUŞ —*

Yurttaşlarım duyun, duyun
Duysun ötesi, ötesi.
Yeşilinden, sarısından, bozundan,
Ne der bu toprağın sesi:
Nesin be, köle, kul,
Gayrı kurtul!

* Mustafa Kemal'in *Büyük Söylev*'inden alınmıştır.

— Ekmek kimin adı ... kuşun.

Usulca birikir hepsinin acısı sana,
Ağaçların, suların, dağların ucu sen.
Canının türküsü yok,
İşitirsin nere gitsen, ne etsen:
            Nesin be, sersefil, kovulmuş, yoksul,
            Gayrı kurtul!

Duyulur
Kendini istersen taş yerine ko,
Sevemezsin çoluğunu çocuğunu rahatça bir,
Duyulur o:
            Nesin be, ana-ana, oğul-oğul,
            Gayrı kurtul!

Ekmek kimin adı ... Ahmet'in, Mehmet'in.

— Düşman 1920 Mart'ının 16'ncı günü Şehzadebaşı'ndaki Muzika Karakolu'nu bastı; 6 şehidimiz var. —

Geldi de ne yaptı ansızın,
Kıydın altı cana.
Uykusunda şehit olmuş ses ses yiğitlerim,
Değişmem altı bin sultana.

Kolay şey karanlığa girmek,
Yerin karanlığına, bedenin karanlığına.
Gökyüzünü duymuyor musun, korkak,
Onlarca nefessiz?

Ekmek kimin adı ... çoluğun çocuğun.

Kim seni anar yaptığın işte,
Varlığın kocaman bir toprakta hiç.
Alçalmak ne kadar kolay şey,
Payidar olmak güç.

Ne kadar pissin anla, duy.
Anlasın kör flütlerden, davullardan herkes.
İnsan, uykusunda insan görür sevgisiyle,
Ecel görmez.

Ekmek benim adım

— Osmanlı Devleti'nin 700 yıllık hayat ve hâkimiyetine son verildi. —

Ağır gelir gayrı ağır gelir,
Düşmanlar düşmanlar heybetime.
Vezirime emreder sultanımdan çok,
Sultanıma hükmeder,
Vatanımdan fazla,
Utanırım of.

Utanırım ama,
Yetmez,
Düşmanın gücünden değil, hâşâ, çöküşümüz,
Bizim şahane uykumuzdan, ahretçi yalnızlığımızdan.
700 yılın doruğunda of,
Kıydılar devletime.

Derdi Hasan Çavuş.

ŞEHZADEBAŞI HA?

Neden Şehzadebaşı Karakolu,
Bunda kaderin cilvesi var.
Cihanı titreten sorgucun ne olmuş,
Söyle söyle,
Örümceklerle mi dolu?

700 yılın sırdaşı,
Çık karanlığından.
Duyuyor musun Şehzade,
Taç Taç,
Duyuyor musun Şehzadebaşı?

— Artık vatanın bağrında yüce bir meclis toplamalı. —

Birbirini bulsun artık
Senin elin, benim elim.
Gelin Ankara'ya
Vatan vatan,
Vatan edelim.
Kara can, kara gönül
Gök mavi;
Varalım hep,
Çıkalım yücelere,
Bayrak edelim.
İstiklal gitmiş,

— Kağnımız geçerken

Yoksunuz.
Hürriyet kaybolmuş,
Yoksunuz.
Var edelim.
        Suyun uyumasına karşı,
Uyanışı toprağın,
İçimizde
Deneler;
Başak edelim.
        Kaç yüz kere yaptık kardeş,
Bunun sırrı yaşar bizde.
Dağ yaşar, rüzgâr yaşar,
Toplanın Ankara'ya,
Devlet edelim.

Bir tavşan bakıyordu

DAHA ANA KOKAN ÇOCUKLAR DA ANKARA'YA YÖNELMİŞTİ

Çığırır Mustafa Kemal,
Yok eder bir hal beni.
Sankim alıp gitmiş ezelden,
Bir yüce kartal beni.
Çabucak.
Yeşili, akı karışmış yüreğime,
Yaşamak sarmış canımı yeniden.
Yaprak yaprak bir bahar,
Götürmüş dal dal beni.
Çabucak.
Çığırır Mustafa Kemal,
Ko gayrı anacığım;
Yolla beni ora'ya
Sal beni.
Çabucak.

Belki de imreniyordu öküzlere

— 23 Nisan'da Büyük Millet Meclisi Ankara'da açıldı. —

Dağılır mı hiç milletin isteği,
Ona yer neymiş?
Su neymiş ona,
Rüzgâr neymiş?
Vatan dolaylarından kopmuş da dadaşım,
İstanbul'a ermemiş gonca gül,
Ankara'ya değmiş.

Artık herkes başına buyruk,
Ama başı dağ.
Dağa çıkmış binlerce canın sesi,
Akseder,
Tanrı'dan,
Gönül gönüller içinde,
Bir ateş, bir sevda.

Diyordu içinden.

Herkes başına buyruk efem,
Vatan herkese, dinle, bak,
Çıkış gecesinden
Adar içindekini
Kardeşliğe,
İstiklale
Kalpak.

Bir kurtuluştur bu
Yok adı sanı.
Binlerce yıldan gelmiş,
Binlerce yıla gider,
Yazdık vatan toprağına ellerimizle
Tohumu değil, vakti değil, eceli değil
İnsanı.

— Ayvalık, Soma, Akhisar, Salihli, Bergama, Balıkesir, Bandırma dolaylarında ilk silah sesleri, ilk cepheler. —

Şu dünyada karanlıklar üstüne
Uyandığım,
Mermi-sabah bu.

Ah edemez acısından memleket
Susar yerden göğe:
Ah, bu.

Hakk'a doğru yönelmiş,
Yaradılıştan beri
Atılmış ilk silah bu.

Şu dünyada
Yaşamak bu kardeşim,
Allah bu.

Bu mermi dolu arabayı gacur gucur

— Düşmanın gerisindeki depolardan silah ve cephane kaçırılıyordu: İşte Akbaş'takilerin kaçırılışı. —

Asılın küreklere hızlı,
Sular uyanık.
Dolmuş ağzınaca kara mavzerle
Sallar oynaşır oynaşır,
Rüzgâr uyanık.

Alsın gayrı kahpe düşman bulsun da,
Akbaş'ın ak havasını.
Asılın küreklere daha hızlı kardeşler,
Uyumuşuz mermi gibi sandukalar içinde,
Gönüldeki yar uyanık.

Ahaca göründü karşıki çam,
Karşıki felek.
Asılın küreklere daha da tez,
Uyaralım nazlı kıyıları be,
Madem dağlar bizim kadar uyanık.

Kocaman erlere ulaştırmak

KONYA'DAKİ SAVAŞIM

— 2/3 Ekim 1920'de başlayan İkinci Bozkır Ayaklanması kısa sürede bastırıldı. —

I

Dayandı kapımıza kırk elli aldatılmış
Ellerinde mavzer hançer pala,
Gök daha iyice ağarmamıştı
Belki de dörde on iki kala.

Annem koştu ön bahçeye, sokak kapısına hemen
— Hasan Bey'i istiyoruz, dediler.
— Durunuz, namahremsiniz, başımı örteyim.
Durdular, apak parladı taşlıktaki mermer.

Tifodan yeni kurtulmuş ablamı indirdik, izbeye
İzbe kapağı yassı açılırdı yerden.
Üstüne bir kilim, dikiş makinesi, bir nakış,
Annemin buluşu bu bin bir görgülerden.

Dayandılar, kırdılar sokak kapısını
Ama biz iç kapıyı beslemiştik sandalye masa yatak,
Ne bulduksa gaz tenekesi sandık ütü
İşte bir bozkır saldırısına bir ev yaşaması karşı koyacak.

Dayandılar, açın diye gürlediler
Göğüs verdik kapıya dört çocuk, iki kadın.
Dipçik vuruşlarını ciğerlerimde duyarım bugün bile
Tadı kan gibi ağzımdaydı sırtımın.

Ne güzel.

II

O sıra beş altı yaşlarındaydım ya
Başka bir sevinç duyduğum ilk yaşımdı bu
İki yan pencereden ateş ediyorlardı tavana, güm! güm!
İlk karşı koymam ilk savaşımdı bu.

Sonra baltalarla yüklendiler kapıya annem geri çekti bizi
Girdiler içeri kara yüz sarı diş.
Dokuz odalı ev arandı sandık bohça
Yok gibi var, var gibi geniş.

Sürdü talan
Komşumuzun horozları ötünceye kadar
Ne buldularsa aldılar para edecek,
İzbeyi bulamadılar.

Hiç unutmam bir gün önce bana armağan edilen ilk kol saatimi
Yatarken evin en güzel yerine, camlığına koymuştum misafir
odasının.
Yerinde yeller esiyordu ya şimdi hâlâ işliyor biliyorum
Ki geçmeyen süresidir o çocuk yasının.

KADERSİZ

Vardım düşünceye durdum;
Aklımın erdiği çoğimiş.
Dağda, düzde göremedim bunca yıl,
Kader, yoğimiş.

Toprağı eken ben,
Vatanı dutan ben.
Hele ki anladım,
Kader, yoğimiş.

Rivayet etmişiz boşuna,
Yazmışız her mezerin daşına.
Var imiş âlemde sürmeli öküzlerim,
Kader, yoğimiş.

Kuşun uçtuğu kendinden,
Gülün açtığı kendinden.
Ana ana uyan artık,
Kader, yoğimiş.

— Gelincikler

İSMAİL'İN SEVİNCİ

İsmail sordu anacığına:
— Bu ovalar nasıl olur?
— Nerede bir gazi varsa.
Sevindi İsmail.

İsmail sordu anacığına:
— Bu dağlar nasıl olur?
— Nerede bir şehit varsa.
Daha sevindi İsmail.

Neden hep kıpkırmızı Ana

MEHMETÇİĞİN UYANIŞI

Alnında yazısı yeryüzünün,
Rüzgâr, orman, deniz, dağ elinde.
Doğulardan batılara yürümüş,
Yedi bin otağ elinde.
Uzanmıştı yeşilliklerine yönlerin,
Ötelerin düzüne, sevmiş sevmiş.
İnsanoğluna gaipten
Bir merhaba elinde.
Toprağına mı girmiş felekler?
Uyanmış aha doruğundan,
Sol elinde Mushaf,
Gökler sağ elinde!

Kara toprağı

— Doğu cephemiz harekete geçti;
ilk zaferi, ilk barışı kazandık. —

Doğuda bir kötü gâvur,
Vurmuş böğrüme böğrüme.
Boz tepeler üzerinden
Canlarım uyanmıştır.

1920 yılı güzünde,
Artı dayanamadım.
Seferberlik ilan etti davullar bütün,
Gayrı bayraklarım dalgalanmıştır.

Kötek'te, Bardız'da yığılmıştık ki
Saldırıverdi gâvur ansızın.
Bakamazsın yabanın doruğuna
Yaralı şahin konmuştur.

Kırdık belini kâfirin, düştük peşine
Yallah dedi gönül.
Geçtik şahikalardan, düzlerden,
Ki soluk soluk, kanla bölünmüştür.

Ne sandındı kahpe felek,
Ecelin
Yetmez ki her cana be!

Ne sandındı
Gücümü,
Ölsem bile ölü'm yeter sana be!

Vardık 29 Eylül'de Sarıkamış'a,
Yaprak sarı, gün sarı,
Çamlar durur bayırlarda
Ki yeşillerin ardı görünmüştür.

Üzerinde

30 Eylül'de Merdenek,
Analar bacılar ağlarken.
Sonsuz bir hasretle köpük köpük, serince,
Yürek, çağlayanlarda yunmuştur.

Laloğlu'nda bir ay kaldık,
Şarkılar duyduk göklerden,
Kimler söylemiş bilinmez, çok eski,
Ama şimdi dönmüştür.

28 Ekim'de saldırdık Kars'a biz,
Kaçtı, gâvur ellemeden.
Dadaş'ım bayrak çekilmiş camilerde,
Sabah namazları kılınmıştır.

Uy Allah'ın yazısı uy,
7 Kasım, Arpaçayı önleri.
Düşmanların havasında dalgalandık;
Gümrü alınmıştır.

İşte ilk zaferimiz, ilk başarımız,
Bu aralık gecesi, apaydınlık.
Varlığım kaderlere karşı
Bilinmiştir.

Babamın

ALLAHÜEKBER DAĞI'NIN SABAH NAMAZI

Durdum sabah namazına
Yürür idi askerlerim ardımdan, Allah Allah.
Ahaca verdim akını yücemin rüzgâra,
Aldım havaların mavisini.
Serin.

Kuşları ağaçları uyarmadan,
Çığırmadan kimseleri, Allah Allah.
Bencene
Aldım havaların yeşilini.
Uzak.

Durdum sabah namazına:
İki kol-Doruk kaldırdım yanlarımdan Allah Allah.
Usulca verdim karasını toprağın
Aldık havaların alını.
Hoş.

Savaştığı toprağı

İNÖNÜLER

Öyle daraldı ki yüreği,
Öyle sustu ki,
Hey hey dedi millet,
Dağlar oldu in in.

Vakitler koptu geceden geceden,
Öyle karardı ki.
Of of dedi millet,
Dağlar oldu in in.

Vardı sonsuzluğuna yerin göğün hep,
Öyle inandı ki.
Allah Allah dedi millet,
Dağlar oldu in in.

İNÖNÜLER

Gece kim, aydınlık kim
De ki gece in, aydınlık inönü.
Savaş ne, kurtuluş ne
De ki savaş in, kurtuluş inönü.

Şu Elmas kızı Ayşe kim
De ki Elmas in, Ayşe inönü.
Şu Yusuf oğlu Selim ne
De ki Yusuf in, Selim inönü.

SAVUNAN YURT

Susamış analara, oğullara, kızlara kardeşim,
Su,
Susamış vakte.

Durmaz biz dursak bile vatanda,
Otların kurusu,
Ekinlerin yaşı hiç.

Kurmuş mu diyorsun ölümümüz,
Daha büyük bir ölüme pusu,
Kelime-i şahadetlerle yükselen dağlarda?

Ahaca birikmiş yüzlerce yıl,
Arzusu
Bu toprakta yaşayan şeylerin.

— Düşman 6 Ocak 1921 sabahı Bursa istikametinden Eskişehir'e doğru taarruza geçti —

Bursa'nın gerisini sarmış bir duman,
Yürümüş düşmanın alayları alayları.
Eskişehir dolayları gebedir.
Kımıldar gökyüzü gibi,
Toprağın altında bir şey.
Ses vermez, seda vermez,
Tohum gibi.
Köz köz olmuş şinci gönül,
Bursa'nın ardını sarmış bir duman.

Görür Tanrısını gayrı gözünü yuman,
Dağdanağrı.
Kiminin ellerinde köhne tüfek,
Hançerleri bellerinde kiminin.
Bir eceli çoktan geçmiş her biri,
Bir garip aptes almış.
Öyle bismillahlı ki,
Öyle aydınlık ki,
Görür Tanrısını gayrı gözünü yuman.

Süslesin diye mi?

— Kuvvetlerimiz düşmanı karşıladı —

Ordu yeni idi daha, filiz filiz,
Çok az idik.
Yoksam kâfiri ta baştan,
Ta masmavi kıyılarda,
Yurda bırakmaz idik.

Anamızın bacımızın ak çevresinde,
Buğdanın koyunun,
Vaktinden;
Uçardı gönlümüz Allah deyu,
Kılınmış namaz idik.

BİR KİŞİ BİR ALAY

Vay, vay, Öyleydi ki o günlerin acısı,
Ne ben diyebilirim, kişice
Ne sen anlıyabilirsin.

Doğunca kararmış suların parıltısından ay,
Masal gibiydi silahlı anan baban.
Duyardın onlarda toprağın canını soluk soluk,
Öyle bir tek nefesle yaşarlardı ki.

Vallahi dile kolay
Tutardı beş on bayırı birden,
Seyirtirdi on beş yirmi köyün üstüne,
Şehit olurdu, şehit olurdu ama ölmezdi,
Bir kişi bir alay.

NE EL

Ağaç gibi bir şey,
Kocaman.
Doğrulur yavaş yavaş,
Serapa can.

Kalındır, uykusuz
Uykusuzdur, kara.
Karadır, unutmamış;
Kahpeliğini feleğin hiçbir zaman.

Doğrulur düşüncelerden usulca,
Uzun ve parlak.
Sessizliğinin altında
Dolaşır bir kan.

Bu ne,
Mehmet'in elinin üstünde bir kıl.
Doğrulur
Şehitler dünyasından.

İNÖNÜ'DE İLK YOKLAMA

4'ün Ali, Abdullah, Zeki
— Burda!
Benzerler yücesinden tepelerin
Anası yitmiş kurda, heyyt.

11'in Süleyman, Kasım, Memiş
— Burda!
Gök mahlukları gibi bir görünürler bir görünmezler
Karda, yağmurda, heyyt.

24'ün Hasan, Teymur, Recep
— Burda!
Akşam akşam daha da var olurlar
Dağlar yok olur da, heyyt.

1'den Satı,
— Burda!
Şanlı burçlarla yükselmişler
Vatan ufkundaki surda, heyyt.

61'den Salih,
— Burda!
Öyle dinelmişler ki
Yanlarında yüce dağlar çukurda, heyyt.

ACIDAĞ BAKARDI BİZLERE...

Bismillah Acıdağ,
Işıdı herkes,
Doruğundan.

Duyuyor musun Acıdağ,
Batı tarafı ses ses,
Düşman gelmekte.

Acıdağ Acıdağ,
Söyle tez,
Gökten mi, topraktan mı acısın?

24'ÜNCÜ TÜMEN DÖRT BEŞ KİŞİ

Cephe tuttular yaklaşan düşmana karşı,
Hasan İncirli bölgesinde,
Nafizpaşa sırtlarında Teymur.

Büyüktü yeryüzünün sessizliği,
Duyulurdu karanlıkta bütün nehirleri yurdun.
Bir rüzgâr vardı,
Sevgilerine, ak kızların sevgilerine yönelmiş,
Bir yıldız vardı,
Bütün topraklara rahmet,
Bütün silahlara nur.

TEYMUR'UN ECELİ GERİ GERİ ETTİ

Haberci yel gibi git,
Söyle komutana.
Topları topları güm güm eder,
Toprağı ayırır karanlığından,
Çevirir canımı gün ışığına.

Öyle yığıldılar ki önüne Teymur'un,
Kaptırmamak için tutuşan kellesini,
Pazarcığa çekildi şehit şehit.

24'ÜNCÜ TÜMENİN SEVGİ VAKTİ

Ülen Recep, gelen düşman,
Dost sanıp durduk deminberi.
Herkesi kardeş bilmek,
Herkese yakın durmak hoş ama,
Anlamaz kâfirin askeri.

Sürülerce çıktılar üç yandan,
Nidelim gayrı aldılar bu yeri.
Hadi sıyrıl da düşünceler, sisler içinden artık,
Çekilelim Rızapaşa-Poyra arasına,
İçimizde kırılan ot sesleri.

— 4'ün Ali, Abdullah, Zeki, 11'in
Süleyman, Kasım, Memiş, 24'ün
Hasan, Teymur, Recep... Hepsi. —

Rızapaşa - Poyra - Akpınar - Kavalca,
Sallandı top sesleriyle yerinden yerinden.
Öyle yandık ki
Kopan göz,
Düşen el,
Duyuyordu yeryüzünü,
Serinden serinden.

Bir yanı büküktü ama cephenin halca,
Dayanışı dümdüzdü.
Kat kattı zoru gâvurun.
Öldürdükçe,
Öldürdükçe yaşadık,
Akşama kadar,
Can can, derinden derinden.

ÇEKİLDİK AMA

Beşkardeşler, Zemzemiye, Otlubali
Yeniden göğsümüz
Öylesine doruk doruk
Öylesine düz.

Aldığın ne kahpe düşman
Ölüm.
Rüzgâr olur, su olur, toprak olur da
Çarpar seni gönlüm.

Sade can değil, şahadet şahadet,
İner derine.
Hey gaziler,
Verdiğim ne?

Beşkardeşler, Zemzemiye, Otlubali
Emir geldi, çekilelim hele bir.
Kara gecelerden,
Bir şey parlayıp geçmiştir.

ŞEHİTLER

Senin şehitlerden bir ordun var,
Gezer bütün savaşlarca ardında.
Verir şehadetini,
Bir avuç topraktan sana bir yudum sudan.
Düşman inanmaz buna,
İnanmaz ama bayrakların tutuşunca, görür.
Taş kesilir eli ayağı,
Bir uğultudan.

— Geceleyin sesler neden büyük olur Dede?

ŞEHİTLER ORDUSU

Allah Allah dediğimiz an
Peyda olur dağın ardından,
Al al.

Al, kara, yeşil, ak.
Çoğalırlar çoğalırlar, sancak sancak,
Geldikçe.

Gökten mi indiler, topraktan mı çıktılar,
Üzerlerinde ateşten bir yel var,
Duyarsın alnında yalazını.

Ali düşer, Recep düşer naçar kalınca sen.
Dokunurlar düşmana can evinden,
Yaşarsın bir daha.

Bu
Ordusu
Cümle şehitlerin.

Seslerin gözleri var mı?

MUSTAFA KEMAL'İN SANCAKTARI I. İNÖNÜ'DE

Durun geri çekilmeyin,
Durun bayırda düzde.
Dalgalanır allı beyazlı,
Rüzgârlardan
Gök kadar.
Durun bayırda düzde,
Sancak
Üstümüzde.

Nerden, hangi âlemlerden,
Allahca geniş.
Durun bir çağ değişmekte:
İnsan kuvvetinden insan hakkına doğru.
Durun, dönün üstüne kâfirin,
Allahca geniş,
Sancaktar
Gelmiş!

Seslerin gözleri

I. İNÖNÜ ZAFERİ

—Sabah ezanı döndük üstüne kâfirin:—

İçemedi bıraktığım şerbeti,
Ecel şerbetidir, yar şerbetidir.
Kaçıyor düşman karasında,
Geldiği yere doğru.

Amanın dönün geri gaziler alana.
Dökülen bizim,
Dökülen
Bir bahar şerbetidir.

11 gün denedi cümle ateşini bağrıma, lale lale,
Çözüldü gitti artık.
Nasıl içebilir ki bu rüzgâr şerbetidir,
Doruk olmadan?

Daha iyi mi görür?

— 29 Aralık 1920'de Ankara'ya başkaldıran
bir yılanın ezilmesi. —

Bir soysuz türedi Kütahya önlerinde.
Hain pis.
Aldı vatanın tüfeğini,
Çevirdi vatana.

Hemen yürüdü üstüne 11'in Süleyman,
61'in Salih.
Omuzlarında sis,
Gedus'a çekildi.

Isparta'dan yetişti 7 atlı rüzgârla,
Buğday benizli bir oğul indi Afyon'dan ağrı.
Kahroldu alçak soluğunda vatanın.
Al derelerde kaldı kara bir akis.

Demek sesler İzmir'e daha önce varacak

— Doğu-Kuzeydeki düşman iki vatan parçasını
geri vermek zorunda kaldı. —

Görünce milletin gücünü
Can can açılmış Ardahan Artvin,
Ağaçlarda düzlerde.

Terk etti batıdaki düşman döğüşmeden ölümü,
Her zaman bu böyledir,
Ölümsüzlerde.

Ağlıyor doğarcasına halk,
Üstüne kurtarıcı süngülerin
Bir bismillah vardı yüzlerde.

Benden annemden öküzümüzden.

— Güneydeki düşmanla çarpışmalar. —

Neylersin Antepli kardeşim,
Taşır al rüzgârı kara can.
Nicedir çevirmiş seni saf saf felek,
İstemez yediğini içtiğini yaşadığını
Ölümsüz gövdeni kıskanır senin.

Allah Allah dersiniz,
Toprak insanı alır;
Dağlar sesi almaz.

Neylersin bir güç yaratmış ağzını,
Bebelerin açlığı kocaman,
Hadi senin ekmeğin, suyun şehadet,
Bir damlacık yavruyu,
Ecelle doyuramazsın ki.

Allah Allah dersiniz,
Toprak insanı alır,
Dağlar sesi almaz.

İNÖNÜLER

İnönü,
Patladı davulun gönü,
Patlamasından damar damar şehitlerin.
Göründü dosta düşmana,
Ölüm, yaşamakça, hay.
Yoksa ölümün ardı mıdır
İnönü?

İnönü,
Ses ederken bir yeni yıldızın yönü,
Kan gövdeyi götürürdü rüzgârda
Gövde vakti,
Vakit yeryüzünü, hay.
Yoksa kaderin önü müdür,
İnönü?

— Düşmanın Bursa ve Uşak grupları 23 Mart 1921'de harekete geçti. —

Yine Bursa'dan Uşak'tan
Yürümüş düşman.
İki kolla böğrüne
Yürümüş iki hançer
Vatanın sabah sabah.
Acıdır.
Biri İnegöl - Pazarcık hançeri
Kan eder yemyeşil yeri.
Biri Yenişehir - Bilecik yarasıdır
Alev içinden
Dumanca uyanırız,
Acıdır.
Örtme kuvvetimiz çekildi yavaş yavaş,
Saydı verirken 8 ot, 4 ağaç, 17 taş.
Birer birer hepsini,
Yazdı bağrına
Kaderin okunmaz çizgisinden;
Acıdır.

— Bacım neden peki

İNÖNÜ'DE İKİNCİ YOKLAMA

(Batı Cephesi)

11'in Süleyman, Kasım, Memiş
— Buyur!
Dolaklar dolanmış yeniden yeniden,
Tüfekler silinmiş.

24'ün Hasan, Teymur, Recep
— Buyur!
Burmuş bıyıklarını,
Gece İzmirini düşünmüş hep.

Atları yük taşıyan arabalarda sevmiyorum ben

1'in Satı, Hüdaverdi, Kaya
— Buyur!
Nerdeyse gün ışığından önce açılacak,
Yaşamamız batıya.

61'in Salih, Ateş, Hacı
— Buyur!
Nasıl sığmış şu urbalar altına Allahım,
Köy köy, ağaç ağaç, boy boy acı.

Süvariler: 3'ün Zekeriya, Dursun, Osman
— Buyur!
İp üzengi ama dadaş'ım, kılıç tahta değil
Yürekten eğerin, palan ve tasman.

Ve 1'inci Süvari Alayı Ahmet
— Buyur!
İşte İkinci İnönü'de batı gücü,
İşte kelime-i şahadet.

Üzerlerinde

— İnönü sırtlarında. —

Tümenden emir geldi yürüyün,
İnönü sırtlarında bir daha savunacağız.

Gök duracak üstümüzde,
Altımızda yer duracak.
Taşan cihana karşı,
Bir avuç asker duracak.
Ateşine, süngüsüne kâfirin,
Göğüsler, eller duracak.

Yürüyün,
İnönü sırtlarında savunacağız.
Savunacağız haşre kadar,
Allah diye açılacak da,
Allah'la dolacak ağız!

Yüzleri tunç biniciler

— Savaş, bütün cephede. —

27 Mart'ta başladı yüce dövüş,
Koptu omuzlar omuzlar.
Vatan havasına açık,
Vatan toprağının sonsuzluğuyla mest,
Boşaldı eller eller.

Düşman taşıyordu manzaradan,
Patladı gözler gözler.
Ecel öyle boştu ki öyle güzeldi ki
Düşündü boşluğu,
Uçtu kelleler kelleler.

Dörtnala koşarlarken seviyorum atları.

BÜYÜKLÜĞÜMÜZ

Nah çoğumuz yalın ayak,
Çoğumuz silahsız.
Bayırın ayazında,
Mermilerinde kâfirin,
Hafifiz aptes alır gibi,
Yakınız Allah'a çok.

Nah çoğumuz yalın ayak,
Çoğumuz silahsız.
Öyle düşünürüz ki,
Şehitlerden önce;
Yaşamamız geceye az gelir,
Sabaha çok.

Nah çoğumuz yalın ayak,
Çoğumuz silahsız.
Ama ne gam hemşerim,
Duy büyüklüğünü;
Kişi böyle daha belli,
Daha çok.

— Sağdan saldırdılar. —

28 Mart sabahı sağdan saldırdılar,
Savcı Bey batısı serapa kan.
1'in Kaya 61'in Salih, Ateş, Hacı
Düşmanı cansız kıldılar canlarından.
Büyüktür.

Her yer alınıyordu, veriliyordu,
Alınıyordu yeniden, yeniden veriliyordu ah.
Tekrar yaşıyordu, ölüp de, tekrar
Tarih değil, yaşadığımız öldüğümüz an.
Büyüktür.

Bunları elbet yazacak,
Çocukları, bu vatanın tükenmez çocukları.
Üç Şehitler, Gündüz Bey, Metris Tepe, Kanlı Sırt,
Her biri bir destan.
Büyüktür.

BOZDAĞ BAKARDI

Bismillah Bozdağ,
Bismillah.
Zordayız çok,
Tut gerimizi.

Aman, atadan kalan şey,
Sana dayandık bu sabah.
Gâvur saldırır saldırır,
Tükenmez.

Gör gayrı Bozdağ,
Al bağrımız boz oldu nah.
Gücünü ver de bize,
Duralım sencek.

— 61'in Salih, l'in Satı yetiştiler. —

Salih geldi Akpınar'ın oraya,
Ali'nin yanına kara bir gökçe çöktü.
Almadı soluğunu hiç
Gök ağzına,
Ölümün mölümün.

Satı yetişti Teymur'un yanına,
Sanki öbür dünyadan.
Adalarca yüzdü ağaç, tepe,
Ülkelerce ayrıldı birbirinden canlar:
Kan deryasıydı gün.

— 5 gün 5 gece. —

1400 idi alanın ağzı, hey hey
Haykırdık.
Felek, giremezsin hiç hiç,
Bizim bu yalnızlık.

Dağıldı bir sancak lokma lokma,
Bir şafak vakti askere.
1400'den 1400 al düştü Allah Allah
Yerlere.

AK

Duası kabul olur,
Oğulları dövüşen anaların.

Gece yarılarından öte,
Sabaha karşı.

İsteyebildiği kadar
Allahım Allahım.

Duası kabul olur,
Elleri düşünce oğulların.

MUSTAFA KEMAL'İN SANCAKTARI II. İNÖNÜ'DE

Öldük ama
İşte sağ sancak.
Havalar eski havalardan aşikâr.

Akına karasına toprağın,
İşte sevda sancak;
Sallanır sallanır haşrece.

Düşmüştük ovalara ki
İşte dağ sancak;
Dağ dağ durursunuz yeniden.

Oldu,
İşte ansızın peyda sancak,
Zamanlar üzerine.

II. İNÖNÜ ZAFERİ

Vermediğimiz, Verdiğimiz

Anladım neden hep,
Rüzgârın ardı yeşil, buğdanın üstü yaş;
Vermediğimiz candan.

Anladım neden hep,
Diri durur dağ, gök;
Verdiğimiz candan.

ŞEHİTLER ŞEHİTLERE DERDİ Kİ

Biz sustuk,
Yetiştiler bebesi anası kızı.
Biz sustuk ama
Susmadılar;
Parladı en iri gecede,
Kaderin en uzak yıldızı.

Biz sustuk,
Bağrımızda yeryüzünce bir sızı.
Biz sustuk,
Çoluk çocuk geriden;
Dağlar diliyle söylediler,
Maceramızı.

İNÖNÜLER

Dağlar vardı, dağlarda inler vardı
İnildemekten in.
Susardı susardı vay,
Konuşurdu konuşurdu kara kara.
Dağlar vardı, dağlarda inler vardı,
İnildemekten in.

Dağlara dağlar çarpardı,
Derin mi derin.
Belki yaradılıştan beri hür,
Belki yaradılıştan beri kocaman;
Uzun gölgesi akşamca, vay,
Parıltısı gecelerce eğri.
Dağlar vardı, dağlarda inler vardı,
İnildemekten in.

Dağlarda dağların akardı,
Yüce havası masmavi ilkin,
Sonra rüzgârdı, kardı dağlar,
Yaşarkene, yaşarkene.
Yitmişti ki çok uzaklardan,
Belkim bir çam, belkim bir kurt, vay vay,
Belkim bir çocuk.
Düşünürdü karanlığı yerin dibini,
Dağlar vardı, dağlarda inler vardı.
İnildemekten in.

GÜNEY CEPHESİNDE YOKLAMA

41'in Arif, Nurettin, Yıldırım
— Emret!
Ta Adana'dan yükselirim de,
Yakarım, ben.

4'ün Ali, Abdullah, Zeki
— Emret!
Anam ya gazi ya şehit ol dedi,
Gaziliğe, şehitliğe sığmam ki, ben.

8'in Fakir, İbrahim, İman
— Emret!
Bir türkü vurur davullar sana yeni yeni,
Duymuşum her zaman, ben.

Kardeş duyuyor musun Derenin Kavalını?

57'nin Ramazan, Adem, Mahmut
— Emret!
Vatan baştan başa bir ana,
Anada bir umut, ben.

23'ün Hüseyin, Nuri, Taş
— Emret!
Sen ne kadar hızlı olursan ol,
Ölüm, yavaş yavaş, ben.

Süvariler: 1'in Turgut, İlhan, Murat
— Emret!
Orta Asya'dan beri yaşamışım, hür,
Silah, ben-at, ben.

Süvariler: 2'nin Feyzullah, Halil, Veli
— Emret!
Dolmuşum dolmuşum vatanla,
Maviden maviye gideli, ben.

4'üncü Süvari Tugayı Oğuz, Emin
—Emret!
Saldıracağım, mızraklarımda istiklal,
Çıkacağım dünyasından bu matemin, ben.

AFYON DOLAYLARINDA SAVAŞ GECESİ

Durmuş savaş, durmuş karada akta,
Herkesten büyük bir şey sarmış,
Alanları.

Şehitler bizden beter yaşamakta,
Almakta yeryüzünü gökyüzünü birden,
Nasıl bir güçle bilinmez.

Acısı var köylerin, ağaçların uzakta,
Batıya yönelmiş
Kocaman bir sevgi
İzmir'deki sarışın çocuğa kadar.

Serilmiş toprakta,
Canımız, gövdemiz, hıncımız
Pırıl pırıl,
Gece, sen neleri gizlersin.

— Dumlupınar'a doğru. —

Güney cephemize de saldırdı düşman,
4'ün Ali, Abdullah, Zeki
Süvari 1'in İlhan, Turgut, Murat
Rüzgârdan tez,
Batı cephemize yardıma gider gitmez.

Daralınca soluk soluk batı cephesi
8'in Fakir, İbrahim, İman,
23'ün Hüseyin, Nuri, Taş
Yöneldiler İnönü dolaylarına,
Bir iki er çekti Afyon'da düşmanı bağrına.

OLMAK

Kalmış gayrı elin ayağın,
Ağrısız, uzak.
İşte bu
Şehit olmak.

Maviler bitesiye,
Morlar açılasıya hey,
Yetmez mi
Güzel olmak?

Taşla kalıcısın,
Suyla gidici,
Yaşanır ama bitmez hiç
Vatan olmak.

Anaların dizinde,
Bayırların davarında hey,
Gelinlerin memesinde sen
Çocuk olmak.

Dolmak kartallarla,
Yıldızlarla, rüzgârlarla,
Göklerde
Boş olmak.

Varmış ecele, vakte
Dalgalara, beyazlığın kadar,
Dağlardan dönen şey
Ses olmak.

Ne hoş, ataların uykusunca,
Buğdayınca torunların;
Toprak uğruna hey
Toprak olmak.

— **Karışır**

ÜÇ ŞEHİTLER TEPESİ ÜÇ ŞEHİTLERİN*

Vatan ayağa kalkmıştı, vatan silahı tutmuştu,
Sanki biz cansızdık parlayan bir canda.
Kendimizi seyrediyorduk destanlar arkasından,
Yürüyende, uçanda.

Her Allah Allah sesi bir göğü doldurmuştu,
Bir yöne dal dudak salmıştı her beden.
Yok oldu düşman manzaranın büyüklüğünde,
Kaçtı dipçik hücumunu kabul etmeden.

Kaçtı bir daha geri dönmemek üzre,
Nura erişti şehitlerle başımız.
Kazanıldı Üç Şehitler Tepesi'nden çok şükür,
İkinci İnönü Savaşımız.

* *Üç Şehitler Destanı*'ndan.

Top seslerine

GECE BAYRAK SU VE BİZ

Hafif idi dağ taş gönül gönül,
Azdık.
Geceden
Bayraktan
Sudan,
Umardı ölüm bizi,
Biz ölümü ummazdık.

Bizce bilinir sevgisi toprağın,
İğde, kayısı, üvez.
Geceden
Bayraktan
Sudan,
Koca göklerin sevdiği,
Bizce bilinmez.

Alırdı bir şey,
Dizi dizi.
Geceden
Bayraktan
Sudan,
Yavaşça
Bizi.

Ovalarda

— II. İnönü - Dumlupınar zaferi. —

Aldı Afyon'u düşman Bolvadin'e yürüdü,
Şükür bitmişti o sıra işi yukarının.
Yetiştiler yağız yağız,
4'ün, 8'in, 11'in, 24'ün arslanları hep,
Yanan gönüllerinde bin bir sebep.

Hey dedi Murat Dağı Cebrail Dağı'na,
Cebrail Dağı,
Şaphane Dağı'na, hey,
Şaphane Dağı,
Simav Dağı'na, hey.

Hey dedi Murat Dağı Akçal Dağı'na,
Akçal Dağı,
Ömer Baba Dağı'na, hey.
Ömer Baba Dağı,
Kirazlı Dağ'a, hey.

Kovuldu düşman Aslıhanlar'daki yüce dövüşten,
Üç gün üç gecede şüheda şahit.
Sığındı Dumlupınar gerilerine kaçabildiği kadar.
İkinci İnönü - Dumlupınar adıyla,
Bir zafer daha, anaların muradıyla.

Eski çıngırak sesleri.

— İzmit dolaylarında acılar. —

Korkak düşman aldatmış üç beş soysuzu,
Düşman ile birlik olmuş ah ana.
Al kitabı al bağrıma çevirmiş,
Çıkmış İzmit sırtlarına bir sabah, ana.
Kötü çok.

Kardeşti bunlar, okunurdu elleri yüzleri hep,
Ama düşmandan çirkindiler vay vay.
Öldürmesi sevaptı,
Vurması günah, ana.
Kötü çok.

Bir nefeste sildik süpürdük hepsini mahzun,
Hak bizdeydi, bayrak bizdeydi çünkü.
Bir daha böyle şey görmesin toprağımız,
Görmesin vallah, ana.
Kötü çok.

KUŞANMAK

Sabahleyin zorlu bir savaş oldu ha,
Nakışlar sardı kara kara mavi mavi gündüzü.
Ben besmele kuşandım,
Ecel kuşandı yeryüzü.

Nah uyudu bütün alan,
Uyudu yoncada yaprak, kök.
Ben nöbete kuşandım,
Yıldız kuşandı gök.

İSMAİL'İN KÖTÜ SORUSU

Gurbet illerde cahil,
Ana dedi İsmail,
Gazi ne ki?
— Savaştan dönen.

Gurbet ellerinde cahil,
Güzel anam dedi İsmail,
Şehit ne ki?
—Savaştan dönmeyen.

Biraz düşündü İsmail,
Yalvardı, hadi ana bunu bil:
— Neden ben dönmüyorum köyüme,
Şehit miyim?

YÜZBAŞIM, SİLAH SESLERİ KESİLİNCE

İşte,
Türkiye var, Allah var.

Türkiye bu gece vakti toprak değil,
Bir yıldız, bir rüzgâr.

Türkiye şehit şehit öyle duygulu ki,
Bütün yeryüzünü anlar.

Türkiye büyük,
Kederim kadar.

ASKERİN ÜZERİNDEKİ

Düşman anaları saymaz da ondan alamaz,
Yüzlerce yıldır vatanımızı.

Dinle:
Yazı yazı büyümüş eller.
Beyaz sessizliğinden;
Zaman içinde bir ses
Bismillah der.

Dinle:
Birer birer,
Ana, nur nur duasını,
Her karanlığa
Üfler.

Düşman anaları saymaz da ondan alamaz,
Yüzlerce yıldır vatanımızı.

MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Yediyordu Elif kağnısını,
Kara geceden geceden.
Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu,
Uzaklarda savaşanların acısıydı gıcırtılar,
İnliyordu dağın ardı, yasla,
Her bir heceden heceden.

Mustafa Kemal'in kağnısı derdi, kağnısına,
Mermi taşırdı öte, dağ taş aşardı.
Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik,
Ün salmıştı asker içinde.
Bu kez yine herkesten önce almıştı yükünü,
Doğrulmuştu yola, önceden önceden.

Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif
Yemezdi, içmezdi, yemeden içmeden onlar,
Kocabaş, çok yaşlıydı, çok zayıftı,
Üzgündü bütün bütün Sarıkız, yanı sıra,
Gecenin ulu ağırlığına karşı,
Yeğniktiler, inceden inceden.

İriydi Elif, güçlüydü kağnı başında,
Elma elmaydı yanakları üzüm üzümdü gözleri,
Kınalı ellerinden bir yel geçerdi aralıksız,
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına,
Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti,
Niceden niceden.

Durdu birdenbire Kocabaş, ova bayır durdu,
Göz mü değdi göklerden, ne?
Dah etti, yok. Dahha dedi, gitmez,
Ta gerilerden başka kağnılar yetişti geçti gacır gucur
Nasıl durur Mustafa Kemal'in kağnısı.
Kahroldu Elifçik, düşünceden, düşünceden.

Aman Kocabaş, ayağını öpeyim Kocabaş,
Sür beni, çektir beni, koma yollarda beni.
Geçer, götürür ana, çocuk mermisini askerciğin,
Koma yollarda beni, kulun köpeğin olayım.
Bak hele üzerimden ses yankı uzaklaşır,
Düşerim gerilere, iyceden iyceden.

Kocabaş yığıldı çamura,
Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar,
Örtüldü gözleri örtüldü hep,
Kalır mı Mustafa Kemal'in kağnısı, bacım,
Kocabaş'ın yerine koştu kendini Elifçik.
Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden.

SİVASLI KARINCA

1. baskı: 1951

SİVASLI KARINCA

Koca Kızılırmak köpüre köpüre
Akıyordu,
Bir telgraf direği dibinde
Zamanlar kadar telaşsız ve köpüksüz,
Yürüyordu,
Sivaslı bir karınca.

Karşı kıyıdan parlak,
Kişniyordu,
Atlar doru doru,
Atların şarkısından ayrılmış,
Yürüyordu,
Atların mesafelerini anlamaz.

Sesi, adımların sesi, memnun ve bahtiyar,
Duyuluyordu,
Kahraman.
Bir açlığın ayaklarınca aziz,
Yürüyordu
Yeryüzünden.

Rahat gidişinden belli,
Biliyordu,
Dağı, suyu, otları, lezzetle.
Başka karıncalardan kopmuş,
Yürüyordu,
Başka karıncalara.

>

Gayretle, çalışmakla, yorulmazlıkla,
Benziyordu,
Afrika'dakine, Çin'dekine, Paris'tekine,
Kara toprağın alnı üstünde, kara,
Yürüyordu,
Alın yazısından daha hür.

Yoktu fikirlerden, davalardan haberi,
Yürümüyordu,
Rüyası hiç.
Buğday tanesi üzre,
Yürüyordu,
Sivaslı bir karınca.

KARDEŞ

I

Köylü, sen,
Ne diye sadece sapanı, öküzleri,
Sabahleyin sonsuz saatler üstünde
Kardeşim değil misin?

Kadın, sen,
Nasıl yürürsün ki ben anlarım,
Anlamak istemem bir şey,
Kardeşim değil misin?

Ağaç, sen,
Niçin yumdun gözlerini,
Gittin biraz uzağa;
Kardeşim değil misin?

KARDEŞ

II

Anne de neymiş, ben gezmek isterim
Annenin perdeleri düz olur.
Bulunmaz çarşıda pazarda pencereler,
Geceler, dünyaların anası bekler yatağında,
Nihayet kocaman bir gündüz olur.

Neler gelip geçer sulardan, göklerden
Ki benim uykularımda karanlık bir yüz olur
Eşyalarım da, elbisem de ilişmez sonsuzluğuma
Duyulur uğultularla uzaklardan
Zaman, üzüntüsüz olur.

Hep o beyazlık dolar alnıma ve dağlara
İhtiyar yeryüzünde güz olur
Varlığını sezerim kardeşlerin yavaşça
Çin'den, Madagaskar'dan, okyanuslardan
Cihan türkümüz olur.

UYANIK

Kardeş olduğumuzu, kardeş olduğumuzu,
Ateşin havanın anaların memesinden,
Aptalca bir rüyada oğlan kız
Nasıl anlamamışız,
Sular akıp gitmiş.

Kardeş olduğumuzu, kardeş olduğumuzu
Buğday yeşerirken
Hayvanlardan daha yalnız,
Neden anlamamışız,
Söylemiş ağaçlar sabaha dek.

Kardeş olduğumuzu, kardeş olduğumuzu,
İlk karanlığından beri yeryüzünün
Kaderimizken aynı yıldız,
Niye anlamamışız,
Bakmışız bakmışız da göklere?

ÖTE TARAF

Tarla dinler yeşilinden, düzünden,
Tarla kuşu öttükçe,
Düşünür mü, inanır mı belli değil,
Ellerim ellerim büyür hemşerim,
Köylere köylere gittikçe.

Elâlemin sırrı çözülür,
Gönül yettikçe
Bilemem neyin nesi,
Ne gelir yüreğime, uzaklardan,
Köylere köylere gittikçe.

Öyle daralır ki azalmasında vaktin,
Tenhalığı fark ettikçe,
İnsan artık memleketlere sığmaz,
Taşar sınırlardan,
Köylere köylere gittikçe.

I
Dünyaca

DÜNYACA

Burda, Hindistan'da, Afrika'da,
Her şey birbirine benzemektedir.
Burda, Hindistan'da, Afrika'da,
Buğdaya karşı sevgi aynı,
Ölüm önünde düşünce bir.

Nece konuşursa konuşsun,
Anlaşılır gözlerinden dediği.
Nece konuşursa konuşsun,
Benim duyduğum rüzgârlardır,
Dinlediği.

Biz insanlar ayrı ayrı kalmışız,
Bölmüş saadetimizi çizgisi yurtların;
Biz insanlar ayrı ayrı kalmışız,
Gökte kuşların kardeşliği,
Yerde kurtların.

YERYÜZÜ SEVGİSİ

Kıtalar ayırmışız, memleketler bölmüşüz,
Şaşmış kavaklar halimize, kavak kavak,
Altın sofrasını açmış yeryüzü,
Ellerimiz birleşmiş ekmekte, tuzda,
Anlamışız kardeş.

Bir etmiş geceler herkesi sabahlara kadar
Yataklar üstünden geçtikçe.
Ama biz kurbağalardan aptal,
Vaktin birliğini söylerken yapraklar havuzda
Ben ayrı yaşamışım sen ayrı.

Büyü mü yapmışlar ne alnımıza kaderlerden,
Uyanmıyor düşüncelerimiz binlerce yıldır.
Bu nasıl şey ki beyazdır, beyaz değil,
Birbirimizin boncuğunu seviyoruz da,
Birbirimizin toprağını sevmiyoruz.

JAPON GECESİ

Bu Japon gecesidir belli
İpekcene,
Tülcene yumuşak.
Öyle ince ki
Öyle süslü ki resim resim.
Uyanmış haşre kadar,
Bu Japon gecesidir belli,
Nasıl uyuyabilirim?

Geçmiş tul dairelerinden,
İsa'nın,
Muhammet'in üzerlerinden aşmış,
Muhabbetle gülümsemiş Buda'nın rüyalarına.
Yıldızlar arası mor bir mevsim,
Atomların aydınlığıyla gök pırıl pırıl,
Bu Japon gecesidir belli,
Nasıl saklayabilirim?

Büyük denizlerin bir ucundan,
Sessiz,
Kimsesiz çok,
Serinliğinde
Lezzetle dağılır nefesim.
Binlerce hüznü var,
Bu Japon gecesidir belli,
Nasıl sevmeyebilirim?

MİSSOURİ

Sen bir gemi, mavi İstanbulumun sularında,
İnsan aklının hülyaya değdiği yer.
Apollon'un havuzlarında yüzen yaprak,
Hafif kadırgaları Fenikelilerin,
Başka iklimlerden haber.

Sen bir gençlik soy soy, ateş ateş,
Bütün devletlerden sonra.
Bütün eski ölçülerden kurtulmuş,
Lezzetinden bir yelken kuvveti parlar,
Kardeş durur varlığın, rüzgârda.

Sen bir zafer, doğmamış çocuklar türküsüne,
Anaların helal sütüyle giden.
Candan aziz hürriyeti şehitlerin, bayrak bayrak,
Hatırasız, vatansız,
Her yeni hayatla payidar, yeniden.

Sen bir talih, kaybolan mezarlar rahmetine,
Gelecekle ağarmış her taraf.
Atmosferlere doğru son ihtimal,
Artık top sesleri değil, kuş sürüleri,
Saf saf.

Ben, bu dünyanın ilk insanı,
Yürümüşüm, yürümüşüm devlerle evvel.
Kimseler bilmezken sihirli kılıçlar yapmışım,
Siftah bana gülmüş,
Karanlıklar ülkesindeki güzel.

Ben, Orta Asya'dan kopmuş,
Haşmetli hakanlar alnında sorguç,
Ulu düşüncesinden uzamış bozkırların,
Meçhulün sevgisiyle, aşkıyla,
Uzak milletlere uzanan avuç.

Ben, sürati keşfeden bahtiyar,
Atlarla yüce kalelerden atlayan.
Bir bitmez baharla binlerce sene,
Toprakta, yeşil,
Havada, an.

Ben, tan yeri Avrupa'nın, muhteşem,
Vakit serapa nur.
Sağlıkla, adaletle hükümran.
Krallar bağışlamış, saltanatlar affetmiş,
Ben, kıtalar üstünde huzur.

Gel ve getir bana ırak adaları,
Sıcak ve beyaz,
Çarpsın göğsüme dalgaları Okyanusların
Öyle coşkun, öyle aşina,
Ki asırlarca durulmaz.

Çelik direklerinden yayılır memleketime, gölgesiz,
Ruh halkalarıyla açılan bir büyü.
Selamla mukaddes,
Gürbüz erkeklerin, aydınlık kadınların,
Tul dairelerinden göründüğü.

Ulaştırdığın açık deniz meltemleriyle, mevsimde,
Ağrır, tomurcuk vermemiş dal.
Uçtu mahzun şehrimin harap surlarından,
Şerefli bir ihtirasla, yıldızlara, pervasız,
Kanımla emzirdiğim kartal.

Gökler, omuzlarıma çok yakın, duyuyorum,
Gün, yaşamam kadar diri ve taze.
Bir ayrı serinlik verir ki pırıl pırıl,
Tam engine açılmak saatidir,
Savaşlarla, barışlarla sallanan yelpaze.

>

Git ve götür kıyılarına cesur Amerika'nın,
Karlı dağlarımdan bir ses.
Bir rüya, uyanan milletimden,
Tarihler, tarihler arasında,
Nefes nefes.

Git ve götür âleme,
Çağladığımı, taşarcasına çağladığımı, yadigâr,
En büyük gemilerde, en büyük cihanlarda,
Oğullarım, kahraman oğullarım,
Allah'la beraber yaşasınlar.

II
Vatandaş

VATANDAŞ

Sabah vakitler ağarmadan,
Açmadan dağlar yeryüzünü;
Hanginiz uyanır,
Uyanırım.

Tarlalarda rüzgâr, çarşılarda ses,
Bir yeniliği var yaşamanın;
Hanginiz acıkır,
Acıkırım.

Ne kadar çirkin olursa olsun ayırt edilmez,
Fark edilir üşüyen sıcaklığı;
Hanginiz sever,
Severim.

BENCİLİK

Canım sıkılıyor güzellikler arasında
Manalı ve manasız.
Bahsetmemek lazım,
Kadından, içkiden, harpten,
Canım sıkılıyor.

Lazım değil büyük geceler üstüne
Yıldız.
Yaşamanın şarkısını söylerken bir ağızdan
Saçlar dökülür, gözleri kuvveti azalır,
Lazım değil.

Hoşuma gidiyor dolaşması yollar içinde
Giyinik ve yalnız.
Söylemek fena ama düşünmek güzel
Kiminin öldüğü kiminin kaldığı
Hoşuma gidiyor.

YER DUYULUŞU

Ormanlarıyla sularıyla ekinleriyle kımıldanır,
Yeryüzü.
Kımıldamaz kişinin varlığı gizli tadından,
Saklanır,
Yol ardına, evin gölgesine.

Büyük kardeşliği yankılanır ülkelerin,
Derim, bir oyun oynayalım bu rüzgâr içinde, gel.
Ağaran karanlığa karşı,
Sorar
Nesine?

Öyle uzak ki birbirine tarlalarımız,
Yaşamak eksilir alnımızdan azar azar.
Biraz biraz,
Yaklaşır
Ölüm, görünmesine.

Doğuda mucizesi sürer gider vakitlerin,
Her şey eski haliyle payidar olur,
Ayrılır insan insandan,
Karışır,
Toprağın sesi, denizin sesine.

ELÂLEM

İri gecenin lacivert boşluğunda
Yıldızlar yıldızlarla birleşir.
Varır toprağın serin uykusuna acısız,
Otlar otlarla birleşir.

Masalların çağırması başlar uzaktan,
Resimler resimlerle birleşir.
İsterse kör olsun, sağır olsun bu saatte
İnsanlar insanlarla birleşir.

KIRLARDA

Buda'sı gülümser Musa'sına,
Esir, korkak, mundar.
Asya'yı düşünürüm,
Allah demeyi canım istemez.

Varmış insancıl beyazlığına mermerin,
Kişiliğin aklınca, gömleğince dar.
Avrupa'yı düşünürüm,
Kimseyi canım istemez.

Aç binlerce yıldan beri,
Karıncasından, bakiresine kadar.
Afrika'yı düşünürüm,
Önümdeki ekmeği canım istemez.

RAHATSIZ

Şaşmam Afrika'sına, Japon'una, Hint'ine
Mukaddes öküzlerin sevgisi sarar gönlümü
Uzak düşmez acıkınca yamyam
Görünür bence bir şey
Yeryüzünün neresinden baksam.

Şaşmam ormanına, dağına, denizine
Her an var olurum rüzgârdan,
Var ki.
Bir şarkı söyler uyanırım
Uyurum bir susar ki.

Şaşmam hırsızlığına, aşkına, ölümüne
Yaşamamca eğri
Yaşamamca düz.
Dünya o kadar büyük değil
Biz küçülmüşüz.

GERÇEKLER

İki bin yıl mı olmuş, on bin mi belli değil,
Beyazlığı maviliğinden eski,
Geçer dağ başlarından zamanlarım.
Sen kımıldarsın gökyüzü
Senin gerçeğini ben anlarım.

Yeşil bir yerde yeşil bir efsaneyi söyler
Ağacın tohumu hayvanın dölü,
Görmüş çobanlarım.
Sen susarsın toprak,
Senin gerçeğini ben anlarım.

Soymuş şehrin yıldızlarını gece yarısı,
Hüküm yemiş, ömrüne,
Karanlığı örter zindanlarım.
Sen düşünürsün içerdeki
Senin gerçeğini ben anlarım.

KARA TOPRAK ÜSTÜNDEKİ AYDINLIKTA

Rüyasızdır, rahatsız edilmiştir,
Çırılçıplak yaşar karanlık korkusunu.
Geceyle mahzun ta yıldızlara kadar,
Dinlerim,
Yarıküremizin uykusunu.

Üşür omuz başı, bembeyaz,
Avusturyalı kızın.
Saygısızca horlar sessizliğe bir işçi Atina'da,
Sakalı uzar sıfır saate doğru,
İran'daki hafızın.

>

Atom mucizeleri şehrayinlerle kımıldanır,
Dev dev parıltılar, mini mini.
Yerle gök arasında her şey, sınırsız,
Verir içindekinden,
Alır dışındakini.

Bir saadettir ki sabahlara dek kıskanırım,
Uykular içinde var olmak.
Selam vermez kimseye, koşmaz ekmek peşinde hiç,
Hürdür,
El, ayak.

TUL DAİRELERİ

Sen yumarsın gözlerini
Ben açarım.
Geçer tul dairelerimiz Çobanyıldızı'ndan;
Ben yumarım gözlerimi kardeş,
Sen açarsın.

İşlerken ellerimiz servilerin mermerini
Mermer de, servi de bizi tanıdık kılmaz,
Geçer tul dairelerimiz Çobanyıldızı'ndan
Masalarımızda aynı saatler,
Evlerimizin büyük zamandan haberi yok.

Uzaklarda genişler rüzgârın en serini
Karanlığımız ardından karanlığımız başlar hep.
Geçer tul dairelerimiz Çobanyıldızı'ndan
Yeri göğü seyrederiz de sonuna kadar,
Birbirimizi göremeyiz.

III
Pakistan

PAKİSTAN

Bir tek yaprak, yıldızdan yıldıza kadar,
Şırıldar vahşi parıltısı Hint'ten göçen bir günde.
Yalnızlığı mihracenin huzuruyla örtülmüş,
Yeşilin damar damar, zaman zaman rüyası,
Mavilik üstünde.

Ulu bir hükümdar geldi onlara muhteşem,
Kalmadı upuzun suların geçmişinde yas.
Bir yeni saltanatın hafifliğinde akıyordu,
Minareler, kuleler,
Atlas.

Ulu hükümdar verdi onlara derinden,
Şahane.
Kaybolmuş ilimlerin dilsizliğinde, yuvarlak,
Aklın hikmetini,
Ki var olmak için ölümler bahane.

Aydınlık daha aydınlık,
Beyaz ekmek tadında.
Beyaz fil doğurdu,
Devletle mest.

Dört yön, dört sonsuzlukla uzandı şehir şehir,
Kuşlarla ulaştı dört batıya af.
Saçlar ağardı ruhun genişliğinde,
Bakışlar simsiyah azaldı,
Bir cevherle sustu her taraf.

Öğlenin ısınmışlığı doymuş ve asude,
Cevap verdi göllerin serinliğinden kamış.
Nasıl da kısmetli uzak kervanlardan,
Saraylar, yerin hakkıyla güzel,
Taşlar topraklar anlamış.

>

Kocaman bir terazi, ovalarca, kurulmuş,
Kefeler gülümser, mestane mestane.
Beyaz fil doğurdu,
Adaletle mest.

Müslümandı her şey havalardan esen nur ile,
Toz zerresi imanla payidar.
İçtikleri kevserdi ilahi şadırvanlardan,
Ve onlar bu talihle dolu,
Ve onlar nefis nefis hükümdar oldular.

Ağaçlar, ağaçlar dünyadan selam kâinatlara,
Binlerce lezzetten âlemler görünüşünde, muhakkak.
Düşüncenin hızıyla velhasıl,
Yaşadılar,
Aşk ile, fikir ile çırılçıplak.

Çok önceden konulmuş bu kanunlar,
Atmosferde teneffüsü duyulur hücrenin.
Beyaz fil doğurdu,
Saadetle mest,

Pis böcek yürüdü rezil ve namussuz,
Neden sonra,
Nesillerin birleştiği sıcak şarkılar koptu,
Harap edildi bir bayram neşesindeki beldeler,
Ağulu güller açıldı, tarihten sarkan uykulara.

Kemirdi pis böcek canım yaprakları,
Üşüdüler açılan ışıkta, yılanlar gibi mahcup ve tedirgin.
Kayıp arzular ve vurulmuş kartallar düştü,
Kaldılar vücudun hatasıyla güneşte,
Şehvet kadar çirkin.

Yedi başlı mahluklar,
Ne süt ister, ne bakış, ne sükûn.
Beyaz fil doğurdu,
Dehşetle mest.

Şehvet kadar asil ve hudutsuz, uyandı,
Onların vakti, taze.
Siyah demircilerin ateşini üfler,
Genç ellerinde, soluk benizli kahramanların,
Rüzgârla karanlık bir yelpaze.

Sıyrılmış hakka ve zafere tekrar, akınlardan,
Bütün kılıçların kını boş.
Kan ve ölüm şahikalarla yükselir,
Ay, kinle doğar yıkılmış abidelerin kertenkelesine doğru,
Meyvesiz erik dallarıyla sarhoş.

Dişiyse intikam,
Erkekse savaş.
Beyaz fil doğurdu,
Kuvvetle mest.

Açıldı kapıları kervansarayların,
Bir dostluk, bir kardeşlik mevsimlerle yeni.
Belki anandır balam, belki bacındır,
Öpmek, öpmek,
Gelen geçeni.

Hastalar kımıldanır; tanınmaz, konuşulmaz,
Unutulmuş bir çağdan.
Seslenir yerden göğe karşı,
Nesillerin pırıl pırıl sevgisi, azar azar;
Kalubeladan.

Çiçekler uçar komşunun örtülmüş perdesine,
Yumuşaklığında filizin muhabbetler canlanır.
Beyaz fil doğurdu,
Merhametle mest.

Ansızın değişti felek, burçlarda,
Bir devletin ömrü bir bahar gibi az.
İpek elbiseler giyindiler ve gittiler,
Ecdattan kalmış mızraklarla, köpürmüş atlarla,
O ülkelere ki azade ve mahvolmaz.
Bahçesinde, kocaman ormanların,
Açılır kırmızı çekirdekleriyle bir incir.
Kopar,
İnsana, gündüze, aşka,
Vurulan zincir.

Bir karınca istediği buğdayı götürür,
Cesaretlerle yükselen bir dağda.
Beyaz fil doğurdu,
Hürriyetle mest.

İki yaprak, akla, hürriyete;
Birbiri üzerinde büyümüş iki cihan.
Devirler ki saltanatla, sefaletle kemale ermiş,
İnsanlar ki gözüm kadar aziz,
Pakistan.

ANITKABİR

1. baskı: 1953

BAYRAK TÜRKÜ

Ankara'nın ışıkları yanar
Anıtkabir üzerine
Sallanırsın
Karanlık karanlık.

O senin oğlun
O senin ışıltılı sabahlara doğru
Yürümen koşman doğrulman
Kara toprak.

O senin
Varman derine
Bütün şahadetlerde, Sakarya Dumlupınar
Bütün yeşillerden.

Ulu bir yaşama
Yönlerden yönlere açılmış
Doğmuş yeniden
Yelleri kişilerin.

Parlar devrimlerin
Doğuya güneye tutsak uluslara yıldız yıldız
Dorukların çatalında
Yankılanır aydınlığın.

Sen Ankara'daki, Sen Türkiye'deki yiğit
Sen yeryüzü
Kurtuluşun başladığı yerde
Sen gök.

Sen Ankara'daki, Sen Türkiye'deki yiğit duyuyor musun?
Karışmıştır
Bayrak ellerine
Ellerin bayrağa.

KAPI

Bu kapı başlar çok uzaklardan
İzmir'de Akdeniz'de
Dörtnala köpürürken atlarınız
Kılıçların parıltısındaki haklardan.

Bayrak bayrak olmuş şafaklardan
Göklere sığmaz Allah Allah sesleri
Geçer özgürlük ebemkuşaklarında
Taklardan.

Kutsal ırmaklardan
Yıkanmış yemyeşil dileğiniz
Kavaklara sizden varılır şehitler
Mustafa Kemal'e kavaklardan.

KAVAKLAR*

Ölüm yeşil
Sonsuzluk baharsa.
Orda bir kavak vardır
Nerde bir su varsa.

Mavi göklerindesin
Vatanın kara toprağı yaşamana darsa
Orda bir kavak vardır
Nerde bir yel varsa.

Askerin şahadeti şırıl şırıl
Uzanır kuş sesleriyle Edirne'den Kars'a
Orda bir kavak vardır
Nerde bir asker varsa.

* Önceleri Kavaklar Vardı Aslanlı Yol'da.

KAVAKLAR

Kavak var mısın yok musun
Dağlar
Dünya uykusunda
Kavak
Yellerin incecik.

Şehitler ki ışıl ışıl
Gökyüzü bir kocaman düş
Bir serinlik
Kavak
Yaprağın dökülmüş yalnızca.

Yüce bayrak altındayız
Sonu yok yaşamanın
Birleşmiş sevgiyle düzlerdeki yansıma
Kavak
Geceler çok uzun.

Genişler karanlıktaki
Suda toprakta taşta aç
Gelir sesler ıraklardan
Kavak
Yeşillerin nerde?

BOZKURTLA KAVAK

– Ben yabanın kurduyum nazlı kavak
Gelirim her yılın en karlı günü
Dumanlı dağlardan
Ankara'ya
Arar Mustafa Kemal'imi susar doruk,
Bozundan bozundan bir susar ki
İnilder havalar acısında.
Hadi sen yücesin, akıllısın
Bilirsin bilgeliğini
Sessizliğin
De bana bir yaprak.

– Dinle kardeş kurdum,
Yellerle gecelerle
Yaşamakla dolu olduğun kadar
Düşün
Ve duy:
İşte özgürlükler,
Sonsuzluk,
İşte ölümsüz toprağın gizi.
Sen onu aramasan
Ve o sevmese seni
Ben nasıl yeşil olurdum?

HİTİT ASLANI

I

Oturmuştur
Dışardadır eylemlerden
Yadsımış ayaklarını şimdicik.

Ayakları barışın
Nerelere varsa
Oralara varmıştır Hitit Aslanı daha önce.

II

Güneş doğarken
Kapalıdır ağzı
Nice aydınlıklarla doymuş.

Karanlığın geceri sütünü içmiş
Kapalıdır ağzı
Güneş batar batmaz.

III

Bu yolu
Güçlendirir
Pençesi Hitit Aslanı'nın.

Gökyüzünü avcuna alırcasına
Tutarken
Yeryüzünü.

IV

Ağaçların gözleri örtüktür değil mi
Aslanların da.

Suların gözleri kendi içlerine bakar değil mi
Aslanların da.

Toprağın gözleri göllerdir değil mi
Aslanların da.

V

Onların yüreğidir
Seni seven
Kımıldamamalarından belli.

Yaşamaları
Geçmişten geleceğe
Uzak.

Taş gibi durmuşturlar
Dengelerken
Seninle kendilerini.

VI

Sağlı solludurlar yüz bin yıl
Sana günaydın derken
Gün ağarınca.

İkindileyin
Gün battıktan sonra gelende
Sana günaydın derler.

Sana günaydın derler işte
50 bin yıl öncesiyle aydınlık
50 bin yıl sonrasıyla aydınlık.

VII

Kocaman bir ağırlıkta
Başları kocaman bir barış
Başları boyutlarını kapsar.

Uçar eski bir kartal
Boyutları eski bir sevgi
Boyutları gövdelerini kapsar.

Aydınlık büyürken
Gövdeleri kocaman ses
Gövdeleri gökyüzünü kapsar.

VIII

Öyle yakındırlar ki
Eskilikleri karışır
Ellerine senin.

Öyle yaşamasızdırlar ki durursun.
Sıcak bir adım
Ayaklarında Taş Çağı, yemyeşil.

Öyle birbirlerine benzerler ki
Sen de benzersin
Onlara.

IX

Doğadır
Girer içeri.

Ağaçlarla, sularla, yok olmuş utkularla
Yavaş yavaş akar içeri.

Göğün çiftçileridir yıldızlar
Karanlığı biçer içeri.

Hitit Aslanları doğadır işte Anıtkabir'de
Yaşamalardan içeri.

X

Yeşil değiller ya
Dururlar
Kavakların yerine.

Getirirler görmüyor musun
Binlerce yıllık insanla dağ yakınlığını
Yağmurda ıslanmış uzakların yerine.

Dalgalanırken gökyüzü gece gündüz
İçine bir mavilik dolar
Bayrakların yerine.

XI

İşte ak bir durmadır
Gövdelerinde
En uzak çağların ardından
Seninle yaşamak.

Birleşirler sanki
En eski bir özgürlükle
Su sesleriyle yapayalnız
Seninle onlar.

XII

Girer girmez Anıtkabir'e
Hitit Aslanları'na varırsınız
Yüreğinizde dinelir
Ulu dağlar boyu bir özgürlük.

Siz içeri girer girmez
Ulaşır
Hitit Aslanları
Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e

ANITKABİR ÇAMLARI

Çamlar tanığı yaşamanın
Çamların yüreği yellerde
Çamlar yeşilin en yoğunu.

Çamlar bir varmış bir yokmuş
Çamların inancı yeryüzü
Çamlar gölgesi ışığın.

Çamlar gökyüzünün yoldaşı
Çamların uykusu en derin
Çamlar susmuş, sessizlikler adına.

Çamlar dışındadır çağların
Çamların bir yanı oradadır bir yanı burada
Çamlar durur durur durur geleceği.

Çamlar ölümü yadsır hep
Çamların inanmadığı yoktur ki
Çamlar o sulardır ki durmuş akmasında.

ALIP GÖTÜREN

Vatan bu
Kavaklardan gireceksin
Çıkacaksın mavilikten.

Şırıl şırıl bir uğultu
Uyur
Dağ uyanıklığında.

Her şeyin yeniden var olduğu
Köyler kentler
Geceler gündüzler hep.

Vatan bu
Alır
Götürür seni.

GÖRÜNMEK

Kişi sevince sonsuzluğu
Bayrak kesilir dağda
Döver al al gökleri
Her yerinden görünür
Ankara'nın.

Kişi sevince kurtuluşu
Çıkar yüzyılların karanlığından
Öyle ışıldar ki bir yurt türküsünde
Her yerinden görünür
Türkiye'nin.

Kişi sevince özgürlüğü
Var olur yeşilden ateşe dek soylarda
Gerçek olur sevgisi
Her yerinden görünür
Yeryüzünün.

DÜŞTÜ YERYÜZÜNE GÖKYÜZÜNÜN YAZISI

Düştü yeryüzüne gökyüzünün yazısı
Dönmesini bitirdi şey.
Sana kim dayanabilir,
Yapmakla düşünmekle yaşamakla
Hey ölüm hey.

Sen büyük çilesi toprağın,
Toprağın ve aklın, acı ve esrik
Dolar varlığımız
Varlığınla
Boş.

İşlenmiştir yalnız senin nakşın,
Hava su toprak ateş... gide gide.
Aldın kurumuş otlarla birlikte
Bir güz sarısı üzerinden
Mustafa Kemal'i de.

ÖLÜMSÜZLER

Burda
Dağ ve ses
Duyulur uğultusu
Gökyüzünden
Burda zaman ve su.

Burda toprak toprak
İlk insanlardan beri gücü yaradılışın,
Burda kanatları kopan kuş
Uçmakta
Yıldızlarla yellerle yok olmuş.

Nasıl da belli
Güzelliğinden,
Karanlıkta sıcakta nurda
Özdeklerden özdeklere geçen şey
Burda.

Karşı koymuş tutsaklığa
Çirkinliğe karanlığa geriliğe hep
Burda doğar yüce gün
Burda
Bütün ölümsüzleri yeryüzünün.

ÖLÜMSÜZE KARŞI ÖLÜM

Sende bir şey var ölüm
Karalığınca
Yeşilince
Mavisince gözlerimizin.

Sanki düşmandır
Su denize,
Dalgaların sesleri
Yel seslerinden duyulmaz.

Sanki ünün artar
Yedi yaşam dört bucak
Yazıldıkça
Adın, taş taş.

Sende bir şey var ölüm
Küçük bir şey:
Kişi büyüyünce
Kıskanırsın.

KİŞİ NEDİR Kİ

Kişi yelidir,
Bütün yeryüzüne, dost,
Üzerinde doğduğu dağın.

Kımıldar dalgalanmalarında
Güzellik için özgürlük için hep
Yıllarca yıllarca taşınan bayrağın

Evrenin soluk alışı duyulur,
Ölür de
Alır yaradılışını sağın.

Kişi nedir ki
Gücünden başka
Bir soyun, bir toprağın.

BÜYÜYEN AY

Şehitler yürümüş yerin altından,
Burası durak olmuş.
Verilmiş fatihalar vakte,
Kara geceler ak olmuş.

Dalgalanan Hüseyin,
Ahmet, Hasan, Ali, İsmail
Yeller besmele besmele
Hepsi de bayrak olmuş.

Durursunuz önlerine
Çiçeknen, silahnan.
Bir türbe ki burçlarına yediden yetmişe dek
Yaşamalar adak olmuş.

Durursunuz yarı aydınlık
Yarı yeşil
Gelmiş daha da yakına
Bir yurt uzak olmuş.

Bir ulaşılmaz gerçeği var şehitlerin
Dinleyin sonsuzluğu:
Hem yaşar varlığımız
Hem toprak olmuş.

BİRLİK

Neden sizi düşünürken şehitler
Yellerde
Bayraklarda
O'nu anımsarım

Varlıktan taşmış
Yellerde
Bayraklarda
Yaşamak yurt kadar

Ve hepiniz Mustafa Kemal
Yellerde
Bayraklarda
Mustafa Kemal hepiniz.

BÜYÜYEN AYIN ARDI

Sizin içinizde sonsuzluk
Benim içimde siz
Duyuyorum yeryüzünü
Yalınayak gibisiniz.

Yalınayak ve aç
Bir uykudan bir aydınlığa doğru
Yaslı düşünceler üstünden
İlerlediniz.

Ölüm ölüm aldınız karanlığı
Bir solukta vardınız yaradılışın gizine
Yurdun dağlarından özgürlük özgürlük
Bütün evreni sevdiniz.

Bağrım kan ağlar
Köyüm, ormanım, ırmaklarım kan ağlar hep
Ben size ağız yazmam
Acılı değilsiniz.

DUVAR

Bu taş Mehmet
Bu Hüseyin.
Durur
Sabah ezanına karşı,
Bu taş Yüzbaşı Ahmet Bey'in.

Bu taş İsmail
Bu Zeki.
Al al, damar damar.
Bu taş kardeşim Hasan
Kelime-i şahadetten önceki.

Bu taş Abdullah
Bu Derviş.
Daha ak,
Bu taş, biraz daha,
Susmuş.

Bu taş Emine
Bu Ali
Adı yok
Ve ölmemiştir hiç
Bu taş deli!

UZAKTAKİ

Uzaktaki Mehmetçik anıtlarından
Bir ses
Bir ışık
Dağlara çarpan bir heves.

Uzaktaki Mehmetçik anıtlarından
Ağaç toprak su
Mavilikte bir yeşil
Şahadet uykusu.

Uzaktaki Mehmetçik anıtlarından
Özgürlükle Hak
Yansır
Yaşamak.

SESSİZLİK

Helal olmuş
Yeşil yeşil yavaş yavaş sana
Helal olmuş
Dağ taş sana.

Helal olmuş
Yel
Helal olmuş
Doğudan batıya kadar.

Helal olmuş
Yurdun her şeyi
Helal olmuş dinle
Ananın südü babanın ekmeği.

BARIŞ

Siz yeryüzünün
En kutsal
En yiğit
En adsız yerinde.

Siz Anıtkabir'dekiler
Tarihlerden
Gelecek zamanlara uzanmış.

Siz elinizde özgürlüğün
Hakkın bayrağı
Bir büyük
Bir sonsuz utkuyla esrik.

Siz
Yurtta
Ve yeryüzünde
Barışsınız.

YURTÇA

Sen değil misin
Bu toprak, bu taş, bu rüzgâr
Ölmezsin ki
Senin yurdun var.

Konup göçer al al olmuş canların,
Dağ başlarından, dağ başlarına yar yar;
Ölmezsin ki
Senin yurdun var.

Güzelliği sessizliği,
Yaşamanca, yaşamaman kadar;
Ölmezsin ki
Senin yurdun var.

MUSTAFA KEMAL

Sarı yaprak düşer düşer
Sallanan sallanan dalım
Bir acı mı duyuyorsunuz
Atım kaybolur yollarda
Yiter dalgalarda sandalım.

Kılıç parıltılarıyla açılmış
Karanlıklar üstüne falım
Bir türkü mü duyuyorsunuz
Sen verir dağdan taştan
Masalım.

Yüce doruklarla ak
Kocaman bayraklarla alım
Bir aydınlık mı duyuyorsunuz
Bütün ülkeye bütün yeryüzüne
Konmuş yellere kartalım.

MUSTAFA KEMAL

Söyler Mustafa Kemal'im, söyler senin sonsuzluğunu
Ülkenin her dağı, yerine.
Toprak uyumaz gecen kadar
Sarıdır buğday başağı, yerine.

Dalgalanırsın yıllardan beri
Yerde gökte sen:
Sence sence bir şey var
Diktik bu bayrağı, yerine.

MUSTAFA KEMAL

İşte Mustafa Kemal, işte,
Uyanıkken
Acıyken yüreğimizdeki şey
Kara toprağı önünde yurt bin kez büyük,
Bin kez gölgeli yalnız.

Yüce gücünü duyarsınız
Sonsuzluğundan.
Sıcaklığımız karışır sıcaklığına
İşte bizimle hep
Başka bir yaşamada.

MUSTAFA KEMAL

Fatihalar inemez yattığı doruğa
Mustafa Kemal toprak değil ki.
Nasıl bunca yaşanılır yercek sonsuzluğu
Mustafa Kemal toprak değil ki.

Aydınlıktır,
Aydınlıktır da büyür gök gök.
Koca yellerden bellidir hep
Mustafa Kemal toprak değil ki.

Bu sessizlik düşündüğünden
Sustuğundan
Başucunda boşuna bekler ölüm
Mustafa Kemal toprak değil ki.

Sulardan kımıldanır,
Yeşerir zamanlardan.
Mustafa Kemal yurt ama,
Mustafa Kemal toprak değil ki.

MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal, sessizlik,
Ki susar doruklara konan kuş
Uzanmış boydan boya şehitler ve gaziler,
Mustafa Kemal Ahret olmuş şimdi,
Mustafa Kemal Yurt olmuş.

Mustafa Kemal bizi yönlere döndüren,
Karanlığı aydınlıklarla örtülü:
Mustafa Kemal
Açılmış açılmış
Yelgülü.

Mağaralardan yıldızlara,
Mustafa Kemal hep.
Mustafa Kemal.
Buğdayın büyüdüğü,
Ateşin yandığı sebep.

İçinde bulunulan günden sonra
Mustafa Kemal hiç gelmeyen yarın,
Mustafa Kemal yaşamak gibi bir şey,
Aşar mevsimlerini,
Çağların.

Yirmi milyon, elli milyon, iki yüz milyon;
Mustafa Kemal tek.
Özgürlükle kımıldamış,
Özgürlükle sonsuz,
En uzak, en yeni, en gerçek.

>

Bütün yaptığı, gördüğü, düşündüğü,
Kara topraktan al bayraklara kadar.
Bir ağaç, bir gece, bir yol, bir su
İşte Mustafa Kemal yok
Ulus var.

Bozkurt çıkmış kapanık dünyalardan dışarı
Parıltısı yeryüzüne, ellerimizdeki tuğun
Mustafa Kemal hiç kimse değil,
Mustafa Kemal,
İstenci topluluğun.

Yürür, götürür, uçurur bizi,
Ölümünün zamanda bıraktığı hız.
Mustafa Kemal gücümüz övüncümüz dağlarda
Gönüllerin dileği daha ötelere gider,
Mustafa Kemal acımız.

MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal yaşadığınız
Mustafa Kemal ekmek su.

Ki dolar özgürlüğü davul davul
Göklerin bittiği yerecek.

Ottan ormana yansır
Ormandaki maviliğe Mustafa Kemal dimdik.

Mustafa Kemal
Susar dağda.

Ve ölü
Ve ölü değil.

BİR MUSTAFA KEMAL DAHA

Gün gelir üfler yurdumun boruları
Kan kırmızısını sabaha
Kılıçlar Bismillah der
Kalkar atlar şaha.

Feleğin dönek yazısı okunur yeniden
Dağ başını duman alır kardeşim.
Bire bir olur, bire yüz bin olur düşmanımız
Ölüm yıldız yıldız girer günaha.

Savaşın sonudur bitti sanırsınız
Yurt ve bayrak
Bir çocuk daha doğar
Bir Mustafa Kemal daha.

İKİ ÇİÇEKLİ TEPE

Yurdun
Yeryüzünün bütün dağları adına
Anıttepe yel yel,
Anıtkabri alır omuzlarına
Onun sonsuzluğunu
Ona eşit bir ululukla bekler

İki çiçeği vardır Anıttepe'nin
Biri gündüz
Biri gece
Tek tek açılır kocaman
Ona eşit bir güzellikle çiçekler.

ATATÜRK

Gövdeni yaşadığınca sanma Atatürk
Gövden yurdundu.
İşte milyon milyonuz
İşte yaşıyoruz seni bir daha bir daha
Buyurdundu.

Doğudan batıya güneş
Aydınlığı götüren yalazdan kurdundu.
Özgürlük kişiliğimdir diye düşünülür ya
Bayrak kesilmişti Asyalar Afrikalar
Türkünü yeryüzüne duyurdundu.

GELECEKLE BÜYÜYEN

Ana Mustafa Kemal dövüşür iken
Uyusun da büyüsün derdin bana geceleri
Uyumuşum büyümüşüm
Masal masal dinlediğim olmuş efsane efsane
Ahacık, Anıtkabir'de uyur.

Felek yurdu kasıp kavururdu ki
Yürüdü, ulusun içine karıştı köpürmüş denizlerden
Acı sardı da, yas kapladı da
Gönlünü
"Dağ başını" duman almış dedi O.

Ana ölümsüzlüğü inancından belliydi,
Bayraklarla
Gezdi bütün gökleri
Karanlığı al eylerken
Ya kurtuluş ya ölüm dedi O.

Güçlü uluslar var idi karşısında
Yüzyılların geriliği var idi
Bir ağaç gibi yalnız kendine yaslanmış
Bir toprak gibi kendileyin,
Ana, kişi tutsak olmaz dedi O.

Borular çığrırken ulu başarısını
Erdi son düşünceye
Çağlar ardı bir parıltıyla kocaman
Yurtta barış, yeryüzünde barış
Dedi O.

Ana, Mustafa Kemal dövüşür iken
Uyusun da büyüsün derdin bana geceleri.
İşte ele gelmişim
Oğlum torunum ele gelmiş aha
Büyüsün geleceklerle Anıtkabir'deki.

ANITKABİR DER Kİ

Bayrak seslerinden
Karışır bir yanın, daha al,
Yurt uğruna ölenlere.

Bayrak seslerinden
Duyarsın dahaca yel,
Yaşadığını.

ŞEHİTLERE – MUSTAFA KEMAL'E KARŞI YURT TÜRKÜSÜ

Dalgalanır bayrak
Dalgalanır Fatihalar bayrakta.
Geçer de al günleri yüreğimizden
Uyursunuz, uyanırsınız,
Siz düşünürsünüz bu toprakta.

Yaprak yeşilindeyken, su mavisindeyken gücünüz
Yurt siznen artmakta.
Yükselmemiş midir göğe karşı,
Kelime-i şahadetlerle yer yer,
Bütün soluğunuz, bu toprakta.

Sizin dolduğunuz yel, sizin verdiğiniz sessizlik
Kırmızıda, akta.
Çalışmanızın
Ölümsüzlüğünüzün kımıldanışı
Buğday, buğday, bu toprakta.

Allah bir soluk gibi yakın
Gökyüzü bir soluk kadar uzakta.
Gidecektir evrenin son tozuna dek
Özgürlüğünüz
Bu toprakta.

Gidecektir güçlü soyunuzla, sonsuz kuşaklardan
Ünde, erdemde, hakta:
Ödeviniz
Varlığınız
Can can yansıyarak bu toprakta.

Adınız tek
Adınız bir ulusla uzakta.
Kimi yurt der,
Kimi Memetcik,
Yaşamanız, bu toprakta.

ATATÜRK

Duyuyor musun kaç yıl oluyor,
Yiğit göklerimizden köpürmüş sularımızdan
Sonsuzluğa değen vakti;
İleri çalışmamızda
Sıcak uykularımızdan.

Gün çok erken
Duyuyor musun "saat kaç" dediğini.
Parlak ve kardeş ülkelere yönelmiş,
Kuşakların yiğit yaşamasında
Ölmediğini.

Bir ulu gündü hâlâ anımsarım
Kelime-i şahadetle ağır ağır,
Yurt canla aziz idi,
Varlığın bir gün ağrısıyla dolmuştu göğsümüze
Ulular büyük oğullarıyla soluk alır.

Kim ölmemiş bir sevginin aydınlığında
Ne Leyla kalmış ne bahar.
Ölüm bir bağışıdır insana evrenlerin
De ki geceler uzun, de ki gündüzler kopuk
Ölmeyen neye yarar?

Görünmüş aydınlığınla birlikte
Sultanlardan başka bir Sultan;
Kol hakkınca yeğnik kol hakkınca yeğnik
Doğuya batıya
Yaşamak köyler arkasından.

Çarpılmış bütün devrimleri bütün çağları
Yeryüzü doymazlığının ahmak.
Yalnız senin gözlerin gizil yerlerde durmuş
Yalnız senin alnında
İnsanın ışığı Hak.

İSTANBUL FETİH DESTANI

1. baskı: 1953

I
Destanönü

İşte zamanın karanlığı, gece gibi,
Geçer bir gölge komadan.
İşte Tanrı soluklu kıyılar,
İşte Bizans, kopmuş Roma'dan.
Sakalları uzamış keşişler sırtında,
İlkyaza benzer bir yük:
Sur örülmüş kıyılarda yokluğa taraf,
Taşlarla, kıskançlıkla ağır ve büyük.

Eski İstanbul, ruh kadar eski,
İnsan daha fazla eskiyemez ki.

Bir boşluk ki göller tadında uzun,
Ya hiçe uzanmış vaktimiz, ya hepe
Yedi bilinmez üstüne açılmış,
Yedi tepe.
Haliç, dünya öküzünün boynuzu, kımıldamaz,
Kımıldar bir kapalı su.
Geçer, yüzyıllar gövdesine, aydınlık,
Uyumayanların uykusu.

Eski İstanbul anılardan eski,
Göresin usul usul gez ki.

Altüst olmuş,
Dara'dan, Sardanapal'dan anlar.
Gemilerle, kervanlarla dolmuş çırılçıplak,
Aşkı kaybedenler, bulanlar.
Çağ çağ kapılarında durmuş,
Nesilleri Asya'nın, bu bakış ahu diye.
Sormuş sıcak düşlerini
Peygamberin orduları, Hu diye.

Eski İstanbul, eski,
Geçmiş günleri kimse söyleyemez ki.

>

Saz sesleri gelir, din uğruna çarmıha gerileceklerden,
Belki çarmıhsınız, belki sazsınız.
Ölümlerden hangisi gerçek,
Anlayamazsınız.
Ayırt edilmez Doğu ve Batı.
Hayaller dolusu cenaze, düşüncelerden.
Ayaklarınızın, ayaklarınızın,
Ayrılışı yerden

Eski İstanbul, yakın ve eski.
Öyle bir ses ki.

Can ile ten susamış, susamış,
Geçmiş de nice güzeller aradan.
Osmanlı Padişahı Sultan Mehmet,
Bir seher, kadırgalarını yürütmüş karadan.
Aşk ile döktüğü topları bir bir dizmiş.
Çevirmiş hülyanın her yanını.
Lale gibi vermiş, bir akşam güneşinde,
Yiğit yeniçeri canını

Eski İstanbul, çok eski,
Rüzgâr, şahadete varasın, es ki.

Dil farkı, din farkı iyice azalmış o sürelerde,
Bir sis ki bahçeleri, yüzü, cihanı kaplar.
Yeniden güne çıkmış, yeniden aydınlığa, mahzenlerden,
Nur ve hayal olmuş ellerin yazdığı kitaplar.
Yürümüş yürümüş hilalleri Türklerin,
Allah'ın havalarına, yalnız ve tek.
Serdengeçtilerle, akıncılarla
Buradan başlamış dünyayı sevmek.

Eski İstanbul, hem rahat, hem eski,
Yaşaması öyle tez ki.

II
Destan

ÇIKTIK İSTANBUL DÜZÜNE

Çıktık İstanbul düzüne
Üç yanda dağ, üç yanda su.
Taşardı kalkanlardan kılıçlardan gürzlerden,
Mavi göklere, kara uğultu.

Rüzgârca bir şey,
Esip sürüyüp gider.
Gönlümüz Hakk'a yönelmiş
Yüzümüz surlara doğru.

Siz yeniçerilerim, sipahilerim,
İşitiyor musunuz?
Tepelerin parlayan çizgisinde bismillah,
Dalgalarda Hu

Sonudur uyumuş güzelliğin,
Uyanmış aydınlıklar apaçık,
Bir yiğitlik var burçlarda,
Beyaz taşlarda bir korku.

Uzak devirlerden çoğala çoğala
Şahadetlerle gelmiş, gazalarla büyümüş.
Ki dalgalanır sancak,
Dalgalanır tuğ.

Çıktık İstanbul düzüne,
Bir sonsuz
Yeşille
Bağrımız doldu.

İSTANBUL KAPILARI

Daha daha öteye karanlıklardan,
Geçelim.
Kardeşliğe aşka,
Kapanmış kapıları açalım.

Neymiş bağrımızdaki şey,
Ateş mi, mağra mı, rüzgâr mı, ne?
Su olup yürüyelim gayrı,
Kartal olup uçalım.

Türkçe, Arapça, Yunanca,
Garip çizgilerle birbirinde saklı.
Kader yazısından değil insanlar yazısından,
Yaşamanın gizlerini seçelim.

Gönlümüzde Orta Asya'nın susuzluğu,
Ve bir yeryüzü arzusu, gök kadar.
Devirlerden yeni devirlere
Göçelim.

Onların bir uykusu var, bir sırrı var,
Giyinmiş kuşanmış bir güzelliği var onların
Hele dursun ecelin gömleği,
Gövdemize beyaz kumaşlar biçelim.

Getirdiğim güçler ki, haktır, sevgidir,
Dünyanın ilk gününden son gününe.
Yeniçerilerim sipahilerim haydi,
Kapanmış kapıları açalım.

FETİH DAVULLARI

Beş yüz davul
Sallanır bir fetihle gök, yer.
Beş yüz davul
Doğudan batıya haber.

Beş yüz davul
Tarihin sessizliğiyle beraber.
Beş yüz davul
Doğruya, güzele, iyiye der.

Beş yüz davul
Yeni bir çağdan yeni bir insana sevgiler.
Beş yüz davul
Beş yüz davul varlığı ilan edip gider.

İÇİNDE

Ne var surlar içinde,
Küffarın karanlık başı
Aydınlatacaksın, aydınlatacaksın alnını onların,
Dalgalar önünde davran Hu çek,
Var besmeleyle tepelere karşı.

Ne var surlar içinde
Kadın mı, çocuk mu?
Güzelliği sıcaklığı masal masal
Bir masalla gider havada aşk,
Doğudan batıya yolculuk mu?

Ne var surlar içinde,
Beyaz?
Geçir de ellerini yeniçerim ilk aydınlığın yedi renginden,
Sil de kaderi
Yeniden yaz.

SURDAN DÜŞEN TAŞA YAZILAR

Bir şey söyler
Gâvurum
Bembayaz taşlardan, çepçevre.
Dinlemek,
Düşünmek kadar bir şey.
Türküler memleket havasıdır,
Ki her ses İstanbul'a benzer.

Nereye gitsen o
Ağaçta, suda, silahta.
Roma'dan ayrılmış,
Ve ayrılmamış inanmaktan.
İşitiyor musunuz siz yeniçerilerim,
Türküler memleket havasıdır,
Ki rüzgâr İstanbul'a benzer.

Çağırır güneyi kuzeyi,
Çağırır doğuyu batıyı, söylencelerden
Yalnız mıyım,
Seviyor musunuz,
Ki hepsi bu:
Türküler memleket havasıdır,
Ki yaşamak İstanbul'a benzer.

SABAHA KARŞI DÜŞÜNCELER

Severim ya apak kadınları
Sapsarı çocukları severim ya
Kocaman duvarlardan öte çok
Söylemek istediğim başka şey.

Kostantinopl... Adın yabancı değil.
Hazreti Muhammet'ten beri... Kostantinopl.
Atlarım bilir seni, kılıçlarım bilir,
Bir kurtuluş diye, çağlardan.

Nasıl ölürsen öl kapılarda,
Şarkılarda nasıl ölürsen öl.
Hepsi bir yere gider
Ayrılıkların.

Tanrı sözü, muştun İstanbul,
Fethin Tanrı sözü.
İnanmışım yaprak yeşili kadar
Yaşamaya, incecik.

Susuzum maviliğe rüzgâra
Aydınlığa susuzum.
Bu tepeler hiç
Öyle dağlarda düşündüm ki.

GİZ

Sancak şöyle dalgalanır
Kartal uçar böyle,
İstanbul nerde ki?

Allah Allah diye sesleniriz de
Sesler tepelerden tepelere gider,
İstanbul nerde ki?

Beyaz düşünür gönül,
Mavi der yavaşça,
İstanbul nerde ki?

Kimi oraya düşer,
Kimi buraya,
İstanbul nerde ki?

AĞARAN İSTANBUL

Gök urmuş
Tepelere
Gök urmuş
Duman duman
Deli vaktin akışı
Aydınlıkta uzakta
Deli vaktin akışı
Surlar üstü bir yüce yaşamakta

Hepsi büyük
Beyazların alların
Hepsi büyük
Türkülerde gönüllerde düzlerde
Gece mi ne yeniçerim
Varlığın ardı ışık
Gece mi ne yeniçerim
Dua ile dağa karışık.

İçeri
Yalnızlığında ateşin
İçeri
Zamandan sesten, acılarla süslerle
Yitirmiş kullarını
Düşüncesi çağlara kapanık
Yitirmiş kullarını
Mermer yanık.

Atlar gürzler kılıçlar toplar
Uyumuş ak uykusunu,
Atlar gürzler kılıçlar toplar
Uyanmış ak uykusundan:
Toprakta besmelesi
Bir ulu kurtuluşun
Toprakta besmelesi
Suyun ağacın kuşun.

GEMİ İSTANBUL

Bir gemi var levendim,
Mavilikler altında mavilik üstünde
İstanbul denen bir gemi.
Yedi yelkeninden yedi iklim görünür,
Parlar dalgaları canlarda.

Bir gemi var levendim,
Sallanır herkes yaşamakla sonsuz
Uzunlukla, aydınlıkla, güzelle.
Çağlar geçer elden ayaktan,
Yavaşça açılır bakışlar anlarda.

Bir gemi var levendim,
Rüzgârı: hürriyet
Bir ucu tarihte, kahraman,
Bir ucu, bir ucu,
Gelecek zamanlarda.

CAN

Gece geçer uykularla
Karanlıklarla yıldızlarla hep,
Canı duymak sabahları.

Yeşil sancaklar üstünden,
Tepeler ardına, yeşil
Canı sevmek tenhalarda.

Eser yel
Parlar deniz
Canı yolunca harcamak.

ATLARLA OTLAR

İçen kim sipahiler,
Yedi tepe üstünde al bir susuzluk
İçen kim sipahiler,
Şahadet şerbeti kalmış yarıda.

Ko sevsin seni çayır
Mayıs gecelerinde tan ağarmadan.
Ko sevsin seni çayır
Rüzgâr olup yamaçları bürü de.

Bir al bir yağız, bir ak bir doru
Karışmış alın yazımız
Bir al bir yağız, bir ak bir doru
Ölüm atları bizden geride.

ŞEHİT USU

Allah bir,
İşte sular kararmadan,
Bir kez ölür yiğit sevdiğine.

Allah bir,
Bir ki maviliğiyle yeşilliğiyle tek
İstanbulum.

Allah bir,
Yüz bin kişi
Allah Allah der iken.

AÇILAN SÜRE

Ve Bozkurt görünmüş yeniçeriye,
Büyümüş
Büyümüş
Uykusu tepelerin.

Ve taşlara çarpan kılıçlarda
Parıltısı
Parıltısı
Sevginin mavilik kadar.

Ve iki şahadet arasında
Gök
Gök
Bayrak sesleri.

SANCAKTAR

Gürz ayaklı
Kalkan elli
Sancaktar olduğu
Sancak duruşundan belli.

Kavuğundan palasına dek,
Bir besmele, bir rüzgâr
Ağır yeniçeri gibi
Yeğnik sipahi kadar.

Sancağı kızıllaşır gittikçe
Şahadet şahadet yasından
Canlar felekten geçer
Narasından.

Daha yaşadığından mıdır ne
Saçı sakalı daha gür
Sultan bile yiter arada bir manzaradan
O, görünür.

Dağ inanmamış, derya inanmamış
İnanmış o
Dağ düşer, derya düşer
Sancaktar düşmez.

ALMAK

Havadan soluk almak
İnsanın birliği
Allah'ın birliğine doğru

Dalgalanırken kara ölümler üstünde bayrak

Dalgalanırken kara ölümler üstünde bayrak

Bütün yalnızlığa
Ve bütün evrene karşı
Dünyadan yer almak.

KAYBOLAN YENİÇERİ

Sabah çıkarsın alana
Gönlün yüreğin yeni hep
Gülümser bir gök maviden
Sanki ister gülmeni hep.

Bir sevgi ki uzak, yeşil
Cümle kullar üzerine incecik
Sancaklar çağırır - durur
Seveni sevmeyeni hep.

Kişi yellerle çevrilmiş
Aşamaz ki taşamaz ki Hu deyip.
Kişi sığmış bir kadere kardeşim
Ölçülü boyu eni hep.

Varırsın bir al uykudan
Muhammet'in günlerine.
Gelir şehitler şehitler şehitler
Alıp giderler seni hep.

SİPAHİNİN ATI

Saldırdı surlara,
Durmuş uzaklığa inat.
Köpük ve kan arasından
Taşa giren at.

Rüzgâr gökyüzü ağaçlar su,
Ne varsa azat.
Bir aşk yalnızlığıyla soğumakta
Taşa giren at.

Kalmak değil midir,
Varlıktan murat?
İşte kara bir oyukla sonsuz,
Taşa giren at.

ŞEHİT YÜKSELİR İKEN

Bilirsin Tanrım bilirsin
İstanbul
Gövdem
Bir Yurt olmaktadır.

Duyarsın
Dağ
Taş
Uykumu.

Ve seversin
Beni
Sen
Yerden göğe.

SULTANIN ATI

Sürmüş bembeyaz atını dalgalara Sultan Mehmet
En uzak bir aydınlık,
En uzak bir yel derimizde.
Bismillah,
Sultan atta çılgın,
Sultanın atı denizde.

Sınır konmuş ateşe kuşa varlıktan,
Gövdemiz evrenin sınırlarına kadar
Felek yoklukla çevrili bizde.
Bismillah,
Sultan atta köpük köpük,
Sultanın atı denizde.

Çağırır mavilik, çağırır ve durdurur mavilik,
Ki dalgalar ki ölüm
Ki bir yön içimizde.
Bismillah,
Sultan atta sonsuz,
Sultanın atı denizde.

SULTAN MEHMET'İN GEMİLERİ

Bir sabah ferman ile uyandık İstanbul kıyılarında,
Bir sabah duyuldu Sultan Mehmet:
– "Gemilerim karadan yüzdürülsün!"
Dağlar taşlar inledi:
– "Emret!"

Kızaklarla yarıldı yer, ufuklarca,
Saçıldı zümrüt göklere, gümüş böceklere merhamet.
Acayip pınarlardan, meçhul korulardan geçtik,
Zamanımızla durdu iki yanda,
Geçmiş devirler set set.

Çektik süslü kadırgaları binlerce kişi,
Morarmış omuzlarımızda sanki bir demet.
Sanki bahçeler genişliyordu kopardıklarımızla,
Sanki bizimle yürüyordu,
Kısmet.

Balta gürültüleri değil, kazma sesleri değil,
Masallarca bir cümbüş yapıyordu arzu ve kuvvet.
Tarihin bir musiki gibi aktığı yerde,
Sustu bütün ormanlar, bütün kuşlar;
Civarda bir dehşet.

Rüzgâr esmeden, karanlık ilerlemeden,
Vardı yelkenlerimizde simsiyah bir hareket.
Uzaklıklar uçuşuyorlardı bismillahlarla,
Yere büyük bir güç ekiliyordu;
Vardı ellerimizde bereket.

O gündoğumunda nasıl doluydu içimiz,
Akıyordu güneşten nesil nesil akıbet.
Bir yeni imanla büyüyorduk, eskiler üstünde,
Ne kadar canlıydık,
Bütün insanlara nispet.

Gıcırdıyordu filikalar, azametten, yağlı yollarda,
Yüzyıllardan yüzyıllara davet.
Biz insan kardeşlerinin denizler aşan oyunu önünde, etraftan,
Cümle hayvanlar çığrışıyorlardı,
Saadet saadet.

İlk kez, bu koca dünyada ilk kez
Bir şey aşikâr oluyordu bütün milletlere ibret.
Doğa üzerinde açan kuvvet gülü;
Allah'ın toprağı geçit veriyordu,
Türk'ün koluna hürmet.

İniverdik Haliç'in kıyısına, bir seher,
Yarattı altın tansığını geceler süren gayret.
Bir utkunun yeni bir gün açan parıltısında,
Alın yazısını yazıyordu,
Sultan ve Devlet.

İniverdik uyumuşların önüne, karadan, gemilerle,
Kesildiler seraba nur, seraba hayret.
Açıldı onlara Doğu'dan,
Bize Batı'dan,
Ebediyet.

İSTANBUL ÜZRE

İstanbul önlerinde elli ikinci gün,
Erdik cihana hep.
Yel var, yeşil var, yaşamak var havalarda,
Yetmez ki göründüğün,
Bir masmavi gök var.

Açılmış sancaklarla git,
Şüheda ile yerin altından.
Yok yok,
Nara ol be yiğit,
Naralar surların üstünde!

Duadan düştü elim,
Kâfirin attığı gülleden değil.
Duam İstanbul üzre
Sevelim,
Koca İstanbul'u kim sevmez ki.

ALINAN TOPRAKTA SOĞUMAK

Soğursun,
Karışır kan, düşünceler;
Sevgilerin, silahların.

Dağlarla rüzgârlarla sancaklarla soğursun,
Sanki bütün vatandır kapladığın yer,
Sanki bütün İstanbul.

Bir kuş
Haber
Üstünden.

Soğursun soğursun al bir zaman içinde
Kaybolan vakte değer,
Aldığın toprak.

FETİH SABAHI

Havanın mavisinde, denizin yeşilinde
Bir türkü, Orta Asya'dan beri duymuşuz.
Anamızın sütünden bayraklara kadar
Yüce bir fetihle büyümüşüz.

Yakmış gecemizi yıldızlar
Burçlardan yana uyanmışız.
Bir yazı gibi tepeler alnında
Yazılmışız, silinmişiz.

Nur ile güç ile aşk ile
Alın yazısının büyüsünü bozmuşuz.
Görmüşüz izdüşümünü güzelliğin
Koca feleklere görünmüşüz.

Yeryüzünün yarısı gök,
Önünde şehit şehit durmuşuz.
Yeryüzünün yarısı İstanbul
Almışız.

FETİH GECESİNDE İSTANBUL

Dinmiş günler süren Feth'in kıyameti,
Artık sularım yine lacivert, göklerim ela.
Bir sessizlik ölüm kadar uzun ve tatlı
Sanki hiç yaşamamışım daha evvela
Bu ne, susmuş cümle ölülerim, cümle haçlarım,
Sala veriliyor, sala.
Aptes alıyordu bir yeniçeri.

Yanmakta bir dev gemisi, gökler boyu,
Yanmakta Orta Zaman
Batarken ateş ateş Haliç'in ortasında
Çekmiş yüzyıllar yüzyıllar süren bir aman
Gece üzerinde hayal olmuş bir devir,
Kahraman.
Ağlıyordu şavkından heyula bir yeniçeri

Vurunca kayalara halkaları başıboş
Sallanır koca şehir
Dalgalarla, rüzgârlarla karışır özgürlüğü
Aşağıdan sesi gelir
Sultan Mehmet'in kadırgaları çarpmış iki yandan
Kopmuş cihanda ilk zincir.
Dinliyordu açıkları bir yeniçeri.

Görmüşüm uzakları, enginleri,
Bin yıllık surlarım dümdüz olmuş üç yerden
Sıcak parıltısı anların deli deli.
Kırılan mermerden.
Kılıçların, palaların düş gördüğü alanlarda
Uyanır kitaplarım, doğan düşüncelerden.
Düşünüyordu dalgalarca bir yeniçeri.

Yaralıları sarmışlar, cesetleri gömmüşler, akşamlara dek,
Sevgiyi unutmak meğer ne zormuş.
Kilise duvarlarına resmetmişim,
Felek alın yazımı hayra yormuş.
Yedi tepem mutlu
Sultanları yedi dilden yeni günümü sormuş.
Gülüyordu karanlığa bir yeniçeri

Ellememişler yemişlerimi, kutlu bahçelerde,
Bir tek nefes dokunmamışlar canıma.
Yaşlı tarih görmemiş böylesini,
Tören yapmışlar vurulan kadersiz sultanıma.
Gönülleri ne büyük,
Azıcık ilişmemişler, dinime imanıma.
Götürüyordu bir desti su, bir yeniçeri.

Bir an ki yüzyıllardan beri gelmemiş dünyamıza,
Herkes tanrısını kendi yüreğince anlar.
Yiter birdenbire periler gibi
Kuşaklardan kuşaklara uzanan yalanlar.
Gece karanlığında ürperdi yeryüzü,
Ezan sesleri yanında çanlar.
Yürüyordu aydınlığa bir yeniçeri.

Salınarak geçiyordu içimizden bir uyku,
Kocaman yıldızlara yansırdı sevincimiz, nazla.
Bazı evler yanıyordu daha uzaktan,
Çiziliyordu yangınlar karanlığa, beyazla,
Ben Bizans, büyümüştüm,
Seviyordum toprağı artık Roma'dan fazla.
Seviyordu beni bir yeniçeri.

>

Türkçe'yle dolmuştu sokaklarım, ormanlarım,
Havada oylumu vardı bir sonsuzluk türküsünün.
Sanatım insanlığım yeniden dile gelmişti, bir erkeklikle,
Ardından, nice çağlar örtüsünün.
Vardım gizine,
Türkçe'nin evren gürültüsünün.
Sesleniyordu denize, burçlardan, bir yeniçeri.

FERMAN

Biz Sultan Mehmet
Deriz ki
Azizsiniz
Ellerinizde su
Gönüllerinizde bahar.

Biz Sultan Mehmet
Deriz ki
Güzelsiniz
Dört yöne,
Dört yöne rüzgâr.

Biz Sultan Mehmet
Deriz ki
Özgürsünüz
Anadan
Allah'a kadar.

İSTANBUL ÇAĞI

Göğün karanlığı
Karışır
Aydınlığına toprağın.

Toprağın eskiliği
Karışır
Göğün yeniliğine.

AÇILAN

Ne güzel kişiliğimiz
Açılmış gökyüzüne, yeryüzünce.
Denizin sancakların
Tepelerin düşüncesinden.

Ne güzel birden ikiye, üçten beşe,
Binden yüze şehit şehit yüzden bire doğru.
Havaların koskoca varlığına yakın,
Soluklarımızca soluklarımızca insanlık.

Ne güzel sevgisi canın uluslara karşı,
Uzanırken fetihlere usun.
Ve ne güzel sokaklarda
Ben sen o... Biz siz onlar.

KUMSAL

İstanbul
Anadolu'nun burcu
Utkum
Batı göklerine çekilen bayrak

İnlere sığmaz
Köylere kentlere sığmaz
Yeryüzüne sığmaz
İçimizdeki karşılıklı özlem

Kişiyi ulaştırır
Yeryüzüne yurdundan
İçimizdeki yansımaların
Birbirine benzerliği

Orta Asya neresi
İstanbul neresi deme sen
Ele sığan bir elmadan başka nedir ki
Yeryuvarlağımız

Tek tek değildir ki
Çoğuldur yüreğimiz
Eller uzanmış birbirine
Ayaklar birbirine doğru

Benim surları aşarak içeri girdiğimi
Senin kenti surlarla kapatmana say
Suç ikimizin de değil
Suç bizi yanıltan bağnazlığın

Ovalar dağlar
Nice ayırsa bizi
Nice kervan bildirmiş
Seni beni birbirimize

Hele ben
Denize susamış biriyim
Sen hele
Aydınlıklarla dağ özleyen biri

Irmağın kuşun aktığı varsa
Nasıl bir çizdiği varsa
Olayların da bir yönü var
Çağlar boyu yürüdüğümüz ulaştığımız

İşte
Ta nerelerden geldim
Duydum da bin yıldır
Senin beni çağırdığını

FETİH AYDINLIĞI

Hem kısaydı Ayasofya tekbir seslerine,
Dardı hem.
Hava bir yeşille bismillah gibiydi,
Gökyüzü bir bahardı hem.

Yaşlı yeniçerim öpmüştü İstanbul toprağını,
Duymuştu tadını yeryüzünün.
Soyları birleştiren bir sevgi ki ardında
Bir yeryüzü vardı hem.

Uyumuştu yedi tepe sınırsız
Kaderin parıltısında
Kaderin parıltısından,
Uyanmış kadardı hem.

>

Geçmişin karanlığı dağılmıştı sultanla kul arasında,
Bir kardeşlikle can üzre.
Artık evler değildi eğilen insana karşı,
Saraylardı hem.

Sonsuzluğun saltanatından,
Kuvvetle, adaletle denizler kadar;
Söylerdi vaktini Fatih dalgalara,
Duyardı hem.

ASU

1. baskı: 1955

ASU'DA

Sürez diyor Asu onların zaman dediklerine. Bu sürmenin bitmez tükenmezliğine daha sınırsız, daha içten bir anlam katıyor da ondan.

Bir ortabenek vardır. Diyelim ki bu yeryüzüdür. Ortabenek üzerinde iç içe değirmiler vardır. Diyelim ki bu sürezin katlarıdır.

Ortabenek üzerinde iç içe değirmiler vardır. Kişi usunca, yüreğince bir değirmiye ulaşır. Hangi çağda yaşarsa yaşasın Asu'ların birbirini görebilmeleri, tanıyabilmeleri bundandır.

Asu biraz Asyalıdır. Ama yeryüzü biraz Asyalı değil midir?

Asu uygarlığımızın nedenidir. Niceliğidir Asu varlığımızın.

Ortabenek üzerinde iç içe değirmiler vardır. Sürezin bir uzunluk olmadığı bu değirmilerden de belli.

Ortabenek üzerinde iç içe değirmiler vardır. Bir değirmiden bir değirmiye geçerken bunu duymuyor muyuz?

Ortabenek üzerinde iç içe değirmiler vardır. Kiminde hepimiz birleşiriz: çocukluk değirmisi, açlık değirmisi, ölüm değirmisi. Kiminde hepimiz ayrılırız: ben değirmisi.

>

Büyük yapıtlar bu değirmilerin en ilerisine oturmuş gezegenler gibidir. Hangi değirmiden gelirse gelsin kişileri kendi değirmilerinde taşırlar biraz, uyduklarınca.

Asu bütün değirmilerdekidir. Sıcaklığı usuna eşittir bu yüzden.

Ulusların kapısıdır, yerlerin kapısıdır Asu.

Kim geceyse Asu'dur, kim aydınlıksa daha çok.

Eşittir tekerleği bulan atomu bulana. İkisinin de değirmisi kişinin değirmisidir. Giderek varırlar ta Asu'dan ta Asu'ya.

Ellerinde gökyüzü vardır Asu'nun, ayaklarında yeryüzü.

Yeryüzünün bütün devrimleri Asu'dur.

Ölüler Asu'yla başlar, ama Asu ölü değildir, dirilere çıkar o.

Uygular bütün diriler Asu'yu, ta ellerinden ayaklarından, ta yüreklerinden.

Asu'nun başladığı yer, başladığı çağ bilinmez. Bilinmez bittiği yer, bittiği çağ Asu'nun.

Asu yerseldir. Asu yerseldir, gök üzre.

Kim Asu değil? Hiç kimse. Ölü bile Asu'dur.

Gide gide yaşamayız. Üzre üzre yaşarız. Böceklerle, evrenle.

Asu bütün yaşayanlardan biridir. İlki değildir, sonuncusu da değildir. İlkidir, sonuncusudur da.

Yeryüzü düzey değildir, dikey de değildir. Yeryüzü bir ortabenektir.

Asu o'dur: Bütün yeryüzü, bütün gökyüzü, bütün yaşamak.

Üst üste sayılamaz günler aylar yıllar. Günler aylar yıllar bir ortabenekten kendi değişmez yerlerine, önceki yerlerine uzaklaşırlar.

Kişinin geleceği bir süre büyümesi değildir. Bir duyarlık, bir us, bir us duyarlığı büyümesidir.

>

Bütün eğitim yanlıştır. Çağlar gün sayılarının uzaması değil, çoğalmasıdır. Bu çoğalmada günler bireyliklerini yitirmezler, yıl adına, yüzyıl adına. Günler ölümsüzdür, günler sürdükçe, tanlarımız ağarana dek.

Asu her gün tarlaya gidendir. Okula gidendir, işe gidendir, göreve gidendir: Bir ortabenekten gidendir.

Asu bir devinimdir, sürezden süreze.

Yol yok, yol düşüncesi var. Uzay yok, uzay düşüncesi var.

Asu bütün yolların uzaya ulaştığı yaşamadır.

Yırlar Asu'nun ayak izleridir.

Yırlar Asu'nun parmak izleridir. İşte uzaklığı budur yeryüzünü tutar tutmaz Asu'nun.

Ölünün diriliğidir Asu. Dirinin ölülüğü değil.

Ta ilkinden beri insanın soyu Asu'dur. Asu'dur ta sonuncusuna dek soyumuz.

Bütün Asu'lar bir yerden yürürler: Aydınlığa. Ulaştıkları ulaşamadıkları kendi yapılarındandır, düşünülegeldiği gibi çağdaşlıklardan değil.

Asu'dur kişileri eşit kılan. Anladığımız yer'lerden çalıştığımız yer'lere dek.

Asu'dur kişileri eşit kılan. Açlığımızla çoğalır Asular.

Asu'dur kişileri eşit kılan. Hem birimizin olmadığı birimizin olduğudur, hem birimizin olduğu birimizin olmadığıdır.

Asu'dur kişileri eşit kılan. Değirmilerdeki bizim ekmeğimizdir, bizim güzelliğimizdir hep.

Asu bir elin sıcaklığıdır, bir baltada bir kürekte. Ki varır sıcaklığına öteki elin, baltalardan küreklere, hep hep.

Asu'nun dili evrencedir. Evrence, ağzımızdan, ana dilimizden başlar.

Bir karşı koymadır Asu. Karanlığa, geriliğe, sömürülmeye, mutsuzluğa... karşı koymadır, değirmilerin çokluğundan, değirmilerdeki çokluğumuzdan belli bu.

Ölü diriyi açıklamaz, diri ölüyü açıklar. İşte bundan ötürü diridir hep Asu.

Asu der ki: Herkesin adı ulusudur, herkesin soyadı evrendir.

Asu'nun yurdu yaşadığı topraktır, yaşadığı değirmidir. Ama gökyüzüdür Asu'nun bayrağı.

Asu fizik midir, değil; fizikötesi midir, değil. Asu içimizden biridir ancak.

Bir ortabenekten yürür uzaklaşır gider, Pitagoras, Einstein, Asu. Üçünün de ayrıldığı biziz, vardığı biziz.

Evreni sayılar gibi yaşadıkça büyütenler kördürler. Evren her gün güneş doğarken başlamaz ki birer birer, üst üste sayılsın günlerimiz.

Asu bütün yaşayanların bireyidir.

Yeryüzü, yeryüzü uygarlığı sayıların büyümesi değildir. Dışımızdaki sayılar nice büyürse büyüsün içimizdeki l'dir, gözyürek.

Yeryüzü bir Bütündür. İnsanlar her çağda bir Bütünün çağdaş Bireyleridirler.

Işık karanlıklar üzre çalışıp durur. Binlerce yıllık bu sonuçsuz çalışmasından ötürü "Abdalışık" deseler de ona.

Asu bir büyük aydınlığın ta kendisidir.

UYANI

Neyi bölüştük bin bir ışıktan
Bin bir gece
Kirpiklerim ıslanmış duy beni
Hadi dön

Kötü düşüncelerden öte
Yitirmiş varlığımız anıları nicedir
İstesek de istemesek de bu
Hadi dön

Çok var dağlara yıldızlara ormanlara
Ölüme çok
Bir daha uyandırmayacağım
Hadi dön

SEVGİCEK

Severdim
Severdim onu geceleri
Aydınlık taşlar sanki uyurdu
Sessizliğinde

Daha ötelere giderdi yeşilden
Ellerinde otlar
İnanırdı yıldızların birliğine
Mutluluğuna suyun yalazın

>

Öteki kuşları yaşardı
Dallar serçelerle doluyken
Yiterdi kendi aklığında
Uçsuz bucaksızdı düşü

Severdim
Düşünürdüm düşünürdüm ayrılığında onu görürken de
Baktıkça azalırdı
Öyle ince bir yüzü vardı ki

ESMER

Sen esmer çevir yüzünü
Dağa yıldızlara
Anlıyor musun
Karanlıkla ağaran taşları

Sen esmer
Koyu ormanların göresi yok
Hadi düşüncelerin parlasın
Sevgiden ışıyan böceklerce

Sevmişiz
Mağaralarla göllerle bir olmuşuz
Gelecek misin bütün geceler için
Sen esmer

ÇALINMIŞ YAŞAMA

Sıcaktı soluğum
Sıcaktı soluğumun aldığı şey
Aklığımdan
Sizi öper öpmez uyandınız

Öyle seviyordum ki yerce gökçe
Öyle yalnızdım ki
Güzelliğimden
Sizi öper öpmez uyandınız

Yavaşça eğilmiştim
Yavaşça değmişti ölü dudaklarım ölü dudaklarınıza
Sessizliğimden
Sizi öper öpmez uyandınız

YOKLUKTA SAĞLAR

Tan ağaranaca
Ulu karanlıklar
Örtüyor kara toprakta üstümüzü
Olmaz diyorsunuz

Sallanır ötelerin yıldızları
Hiçil hiçil
Umarsınız ama ışık uzaklığına karşı
Olmaz diyorsunuz

Ben olur diyorum
Ölümün
Sessizliğinde sevişmek
Olmaz diyorsunuz

YAPRAK

Bakışın gecede uyanık
Ötelerde çılgın kalabalığı unutulmuşların
Düşündükçe daha acır
Karanlığın kırmızılığındaki

Bakışın gecede sıcak
Ki soğur bomboş sokaklarda
Yelsiz
Bir köpek ölüsündeki

Bakışın gecede yitik
Göklerin sulara düşen aydınlığından
Uzar azala azala
Kara sevgilerdeki

YÜZÜMLE DUYDUĞUM

Havaya değer yüzün
Havaya ak
Havaya üzüntü

Havaya değer yüzün
Havaya parıltı
Havaya yel

Havaya değer yüzün
Havaya sevgi
Havaya bırakılan güzellik

İKİL

Günlerdir sizi düşünmüyorum
Hayvanlığım içinde kımıldıyordunuz
Yeniydi
Eski taşlardaki nem

Hava yok yel var
Kalmış
Gecem
Ta uzaklarda

Hayvanlığım içinde kımıldıyordunuz
Uzuyordu
Yemyeşil incecik otlar
Belki bir denizde

Hava yok yel var
Dal uyanık
Yitmiş yazlarla güzlerle
Üşüyorum

Ve sessizdi
Açıktı düşünceler
Hayvanlığım içinde kımıldıyordunuz
Uyumuştum biraz

Hava yok yel var
Soluk almıyor hiç
Dağların
Moru

BİTMEZ SESSİZLİK

Ben sizin kardeşinizim ha peki söyleyebilirsiniz
Nasıl evlendiğinizi
Nasıl sevmediğinizi bir gece
Peki söyleyebilirsiniz

Sonra daha eskiden o resmin günlerinde
Anneniz henüz çıldırmamıştı
Saçlarınız altın gibiydi ak omuzlarınıza değerken
Peki söyleyebilirsiniz

Ağaçlara
Gülerdiniz çok
Ve bir masal kızlığı uyutmazdı sizi orman yeşerince
Peki söyleyebilirsiniz

Sonra kaçmıştınız evinizden
Düşünceye yalnızlığa uykuya ölüme
Bir yangın yıkıntısında çırılçıplak
Peki söyleyebilirsiniz.

Bir kız bir oğlan duvarlarda taş gölgeler bir kız bir oğlan
Yatmıştınız üç yüz genç bir dağ sığınağında siz
Dışarda karın kurtlar soğuğu içinizde taş çağınca bir donukluk
Peki söyleyebilirsiniz

Ben yarın gidiyorum ha bir başka karanlığa
Ben gömütlüklerle sessizim yaslıyım sağırım
Artık sevgiye inanmıyorsunuz artık hiç kimseyi
sevmeyeceksiniz peki
Peki söyleyebilirsiniz.

ÇIPLAĞIN SESSİZİ

Çağırma beni geceleyin
Elim ayağım sevgi
Çağırma
Ölüler uyanacak

Uyanacak ve gelecek hepsi
Yatak odamıza dek
Uzaklaşırken yıldızlarımız
Biraz öteye

Öteye mi diyorum
Uyukladığımdan belki de
Daha yakına gel ama onlar duymasın bizi
Çağırma beni geceleyin

ÇAĞCA

İşte kara toprağın yeğnikleştiği
Azaldığı yaşamaların
Bir olur varlıkta yaradılışın ilk günücek
Ot koyun yel deniz

Göründüğü gecelerin hep
Bir ilkçağlar süresinde
Yurtların
Görünmediği

Parıltılar düşlerden uyanıklığa
Çiyin başağın tomurcuğun yenisi
Verir evrendeki sıcaklığından
Varlıklar birbirine isteyerek

Ta uzaklarda kervan sesleri
Çanların usu mavicek
Trenler gemiler uçaklar
Yol alırlar ışığın hızına karşı

Yaşayacak mısın ormanlarda
Daha sus
Sevecek misin
Daha gel ölüme daha

DELİTAŞ

Delitaş parladı yokluğu
Delitaş kırık
Bir gelin gömütü üstünde
Delitaş karanlığa karşı

Bir gelin on sekizinde uyumuş
Ve uyanmamış hiç
Aralık dudakları öpüşlü gülümser
Soluğu karışmış görünmeyene

Tan yeri uzaklıklarla büyürken
Tepeler tepeler ardında
Emzirmiş Çobanyıldızını
Çiçek memelerinden

Toprağın aydınlığında bir gelin
Bakışı yemyeşil
Görmüş köklerin uzadığını
Yeraltı güzelliğine

Çırılçıplak incecik yapyalnız
Boyu bosu bir düş
Bir düşünce
Eli ayağı

Delitaş yellere hep
Delitaş sıcak
Nasıl duymaz sessizliğin aklığını gecede
Delitaş ölü değil ki

GERİ VERİLEN

Peki alınız sizin
Daha istemiyorum
Bu el bu ayak
Bu duyu bu düşünce
Sizin
Daha istemiyorum

Dallarda göklerde sularda
Acılarım bir denklemle uykusuz
Belki anlarlar beni
Sevindirirler umdururlar ama
Sizin
Daha istemiyorum

Ta çocukluğumdan beri
Yanım sıra yürüyen
Sevince acıkınca
Konuşunca yazınca duyduğum hep
Sizin
Daha istemiyorum

>

Gece koyu karanlıklar büyür
Alır tasalarımı yollarda
Alır güzelliğim dağlardan
Peki sizin bu doldurduğum boşluk
Sizin
Daha istemiyorum

Hepsi taş toprak orman deniz
Işıksızlığını yaşadığım varlık
Yokluğunda ağrıdığım ölüler
Hepsi hepsi
Sizin
Daha istemiyorum

KARA DUYARLIK

İşte kaldım gerilerinde günün
Beni koyup giden yel dar mı ne
Üşür de ağarır
Alnım kara toprağın ardını duyar mı ne

Hepsi silindi uzaktan usulca
Sonsuzluklarıyla büyüdü birdenbire gökyüzü
Parlayan boşluğu seçemiyorum iyice bir
Yıldızlar mı ne

Bilmeden yaşadım bunca yıl servileri
Kendimden öte bir olu görmedim
Bu karanlık başka karanlık
Ölüm var mı ne

ALIMSI

Önce elmalarda portakallarda
Dudağın
Kocaman bir yel
Getirir kocaman bir karanlığı
Yavaşça üşür ama yine de sıcacık
Dudağın

Öper anasının elini
Okula giderken evlenirken bayramlarda
Daha susar da kaval sesi
Uyur da kör koyunları çağların
Sevgilerden öte bir kavuşmayı düşünür
Anlar gök birliğini
Dudağın

Anlar gök ayrılığını
Ağaçlar iyice uzanır maviliklerde
Taşlar anılarla oyulur
Bilinmeyen bir yöne karşı
Tapınışında
Dudağın

Dudağında
Gürbüz kadınların
Ummuş beklemiş
Bir sonsuzlukla istekli
En derin uyanıklığında güzel
Kanmamış
Dudağın

Yıldızlar evler otlar sular yazılar
Değmez bilinmeyen uzaklığa yıllardan
Bir serçe duyar kırmızılığını susar dallarda yeşilcek
Altında altında altında yeryüzünün
Değerken soğuk toprağa
Dudağın

GÜNLERDEN BİR GÜN

Bir günağarısında
Duymadan böceğin yürüyüşünü toprak
Daha varmadan
Koca yuvarlaklar uçsuz bucaksız boşluklarda
Bir körlüğün
Ölçülmez sessizliğinde
Işırken penceren
Alıver hadi sen bitmez tükenmez güzelliğinle
Kuşkusuz
Bayrağı bilinmeyen bir gemi getirmişçesine
Karşı kıyılardan
Ölümü
Her günkü ekmeğin yerine

ÖLÜ BAŞI

Bir çoban boz yamçısıyla yaklaşır
Yıldızlardan
Bütün sessizliği yüklenip

Ölü başı esendir artık
Bir duyar bir duyar
Bir duyar ülkeleri

Artık yılları günleri unutur ölü başı
Karıştığından
Apak çağlara

Yansır
Ekinin sarardığı narın kızardığı
Koca düzlüklerden ulu gökyüzüne

El yok bakış yok gönül yok
Uzunluğu bitmez tükenmez
Düşüncenin

Uyur da
Büyürken göz boşluklarının yeşili
Uçar kara soluğu hemen

Yarı aralık dişleri kımıldanır
İşte söylüyor ıssızlıkta
Bitmez tükenmez türküsünü

Ayrı gövdesinden
Karanlığından
Nice efsanelerden şimdi

Ölü başı uzaktır
Acıdır
Uğultuludur

Ölü başı dağda
Ovada
Masallarda

Ve çoban boz yamçısıyla yaklaşır
Yıldızlardan
Bütün sessizliği yüklenip

Kaptırır kendini
Koyunlarla bir
Ölü başı kaval sesine

YARI GECE

Düşer eski saatlerde kum
Çöllere
Gecelere karanlıktan
Ölüm seni sevmiyorum

Bir kocaman ülkeyle yitik
Elim
Ayağım sana dönmüş
Ölüm seni düşünmüyorum

Odalarda su odalarda mum
Dağlar
Betikler yalnızlığında
Ölüm seni merak ediyorum

TAŞ SORU

Günbatısı dağlar boyu yücelmiş
Sermiş
Bütün sessizliği
Toprağa
Niye dersin ölü üşür
Sen ölüm uykusunu uyudun mu ki

Yaprak hece hece sana
Vermiş koca karanlığı ormandan
Gövden durmuş
Gecelerce gecelerce güzelliğin ardında
Ne bilirsin düşleri ak
Sen ölüm uykusunu uyudun mu ki

Peki yellere gölgeler uzanmış
Sular
Kuşlar geçip gitmiş ülkenden
Köy yolu boş
Neden sevdiklerin uzak
Sen ölüm uykusunu uyudun mu ki

TEDİRGİN

Ölüm kavaklar sallanır düzlerde
Ölüm kavaklar sallanır
Kopup dolar ıraktan
Bir yeşil düşüne dek

Ölüm yıldız karanlığa ne verir
Ölüm yıldız karanlığa
Yüceler geceyle ıssız
Üşürüm

Ölüm geleceğin tezse de bana
Ölüm geleceğin tezse
Yollara düşmek isterim
Yitik daha kolay ölür

TAŞLA TOPRAK

Geceyi ve seni düşünüyorum
Duyuluyor uğursuz uzaklığı seslerin
Taş ne toprak ne

Büyüsün açlığı otların serincecik
Taş ne toprak ne
İnanmaz sana dağ başları

Ya görmek
Ya görünmek evrenler ardından
Taş ne toprak ne

Su içer birikmiş yağmurlardan kuşkulu
Taş ne toprak ne
Bitmez tükenmez ki susuzluğumuz

Ağaçlar bile duymadan taş ne toprak ne
Gün ağarıncaya dek
Beklediğim

Daha da çağır ananı çocuğunu dedeni
Anlamadan taş ne toprak ne
Daha da sus

Soğuk ve yeşil
Kim ister soğuk ve yeşil özgürlüğünü
Taş ne toprak ne

Peki taş ne toprak ne
Dolsa da
Dolmasa da ağzın

YAŞAMANIN YERİ

Haykırdı kalın sesi karanlıkta
Sayrı elleri susamış
Bütün düşüncelerine uzak
Şimdi bir hayvandı sayrı

Yarısı üşüyordu tabanlarının
Bir yol
Anısında
Yarısı morarıyordu

Daha yeni anlıyordu yaşadığını
Soluğun tadına yeni ermişti göğsündeki sancılardan
İşte yalnız su ve yalaz gerçekti
Ayrıydı yerce gökçe sevgi ve ölüm

Haykırdı ummadan beklemeden
Uzaklarda yıllar
Bir taş sessizliğinde
Ta derinden duydu toprağı

Haykırdı kalın sesi acıdan
Bakışı aralık bir köpek uykusunca
Sayrı kaldı kımıltısız
Oda boşaldı

ÖLÜM ÜSTÜNE DENEME

Bir gece susmuştum yatakta
Durdu elim ayağım upuzun
Usulca denedim ölümü
Nice söylentiler üzre

Dizlerim ağrıyordu
Akşamaca yürümüştüm çok
Kimine gülümseme kimine öğüt
Adamlarla uğraştım bütün gün

Ama yeni açılmış gibiydi gözlerim
Parlıyorlardı sımsıcak
Odanın karanlığına
Biraz tedirgin ediyordu görmek beni

Görmemek duvarları tavanı camı hep
Bir şey
Anlamazken
Bilmek içindekini ışıksızlığın

Sonra çenem sarkınca sessizliğe
Yumuşak aklığı bir tülbentin
Bağlamışlar şimdi yanarken
Bir mum doğudan batıya

Eskiden inanmazdım ama uçmuş işte
Güvercinim o ten kafesinden şimdi
Belli belirsiz inmiş göğsüm
Gölgem yere düşerken

Kıllarım o benim gürbüz karalığım
Ağarmışlar birdenbire
Bir düşleri yok
Birdenbire yelsiz kalmışlar

Sanki ilkçağlar öncesinde kocaman mamut kemikleri
İsteklerim bir dağdan bir dağa
Sanki yaradılıştaki yüce oyuk taşlar
Düşüncelerim anılarım

Soğuduğumu duyuyorsunuz besbelli
Annemin ninnilerince uzak
Yitmiş çoban türkülerinde
Bir serinlik toprakaltı

Yolculuk gittikçe hızlanır
Gittikçe ayrılır birbirinden boşluğa
Uçları
Deli açının

Yeşillik
Yeniden sallanıyordu
Dağlar taşlar
Beni anınca

Ayırıyordu yavaşça
Belli belirsiz
Topraktan havadan yalazdan
Beni su

Bir daha çiziyordu
Çiçek uykusunca yeşil
Gelmiş geçmiş bütün sevdiklerim
Beni bitmez tükenmez güzelliğe

Bir gece milyonlarca ses
Göçmüş ağırlığıma karşı çığlık çığlık
Milyonlarca yaşamanın
Sonsuzluğa kaldırdığı

>

Bir gece gök maviliydi
Uluydu yıldızlar
Kuşlar uyanıktı hep
Ağaçlar us üzereydi çevremde benim

İyice mi susmuştum ne
Evren öylesine güzeldi ki
Büyüdü büyüdü büyüdü karanlık
Bir gece uyanmadım hiç

ÇIRILÇIPLAK

Ölü giyinmek ister
Geceleri
Dağların taşların
Çıplaklığında

Gelir kurtların kuşların uykusu
Daha yankılanır yalnızlık
Ölü giyinmek ister
Üşür de belki

Belki utanır güzelliğinden
Ölü giyinmek ister
Duyar da
Karanlığın çağrısını

Kızlar
Işığı söndürmeden
Soyunur yataklarda
Ölü giyinmek ister

YER SAĞLIĞI

Gömdüler seni
Taş toprak

Değdi yüreğe otun yeşili
Uykusu böceğin

Sığman için öteye gitti biraz
Bir yosun bir kabuk bir çakıl bir kök

Gömdüler seni
Karıştın yeryüzüne

TOPRAKLAMA

Arınmaz
Geceye
İnanmadığı dağıl dağıl
Ölüleri yıkasanız

Boşuna bekler imam hoca
Gerilerdeki bilgin kişiler
Ölüleri yıkasanız
Kir çıkmaz

Bez değil ki ağara azıcık
Taş değil tozu yosunu yok tortu karaltı bırakmaz
Yıkasanız sıcak suda
Ölüleri

Suçsuz o
Kocaman o azalmaz o ulu o
Ölüleri soğuk suda
Yıkasanız

YER DÜŞÜ

Sesler gelmez ki buraya
Kanatlarında kuşun
Kanatlarında kuşun uykusuzluğu bitmez tükenmez
Mavilik sanki

Sesler düşmez ki buraya
Deniz susmuştur
Deniz susmuştur ama upuzun
Çırılçıplak sanki

Sesler yansımaz ki buraya
Dağın acısından
Dağın acısından korkuyorum
Ölmüşüz sanki

YOL SORU

Bu ağaç bin yıl daha
Bu ova yüz bin yıl daha
Açılır yıldız yıldız
Ölmesem n'olacak

Yılanların
Çıyanların
Ağzına ben oralarda
En gizli türkümü desem n'olacak

Ana anlamazmış bacı sevmezmiş
Kendileyinmiş arkadaş dediğin
Hepsini bitmek üzre olan günün kör ışığında hepsini
Bilmesem n'olacak

Karınca böceği yer
Leylek karıncayı yer
Leylekle bir kan tadında kartal
Kartalları yesem n'olacak

Kapalı gözlerimiz
Ellerimiz dudaklarımız şimdi
Ne değişir bu uyur evrenden
Ölsem n'olacak

SAYRI DÜŞTÜK GECELERDEN İÇERİ

Sayrı düştük gecelerden içeri
Güzelliğe
Özgürlüğe
Düşe dönük yüzümüz
Neler neler verdi ama yemedik

Çığırırdı bir ağızdan
Kuşlar yıldızlar ağaçlar
Irmaklar dağlar ekinler çığırırdı yas ile
Bizim yüreğimiz ışıl
O türküyü bellemedik

Öyle karanlık oldu ki yittik
Sordular da adımızı
Kara ulu kapılardan geçerken
Ölü diye yazacaklardı belki
Demedik

GÜNALTI

Akşamaca anlamasın
Çoban köpeği akşamaca
Memeleri sönük kadınları emerken
Ak anılar

Sonra kıyıların yitmişliğinde
Alıp gider otsu uzak
Sevgileri
Özgürlükleri bir eski çağ kapkaranlık

İyice ayrılır birbirinden taş ekin
Su demir yaprak küf
Toprak
Yıldızlar

Sonra bir çam kokusu içinde
Çuvallara doldurulan
Kocaman kağnılarla yollanır
Kocaman öküzlerin çektiği

Kötü yeşiller türküsü duyulurken
Acılı ıslak
Ağır ellerle kör yalnızlığında
Aldığı satıcıların

Ne yana dönse
Kuşlar düşünemez
Neylese evlerin ışıkları
Ülkeler dağcıl

Siz uyur sanırsınız
Beni
Bütün gece
Ölüler öperken gözlerimden

ÖLÜ KEZ

Ölü kez en ötesi yıldızların en sonu
Sen nice yaşarsan yaşa burda
Nice seversen
Sev
Bir dağ emer memesini bir dağın
Dağ kez ölü kez

Yok koyunların çobanların ağıllara dek aradığı
Yok ardımızda kalan
Bir kanlı savaş alanında
Ağara ağara sağ kez ölü kez
Yeller üzre çizgisi gövdemizin
Yok yok

Aydınlıklar arkasından bütün yeryüzü
Dolanır gökyüzünü baştan başa aç kez ölü kez
Hadi ışısın uyansın yürüsün şimdi
Ölümsüz anlamlar yalnızlığına
Bir boşluk daha söylesin orman
Bir yeşil daha

Soluğu kocaman parlayanların
Soluğunu bu ikiz varlıkta
Sıcacık
Verse de ot kez ölü kez
Alsa da
Değişmez ki duyuyorum evrenin güzelliği

>

Çarşı pazar duyuyorum bir bencillik türküsünde
Ses eder uzak anılar sarısı kavun
Bir sevinç kırmızısı karpuz çağırır durur bizi
Tutsak olduğumuz çağlardan
Yalın ayak satılmış kez ölü kez
Bir ekmek parasına

Yok gecelere sığmayan
Yok belki de gecelerin gecelerin sığmadığı
Yok karanlık kez ölü kez
Aldığım
Gittiğim
Ulaştırdığım

GECE YARISI ÜÇGENLER

Uçarsa yeşildedir
Kalırsa kök
Ölüm boşuna değil

Kişi duya duya bulur
Yok olacağını
Ölüm boşuna değil

Kişinin ağacı evi tarlası
Kalır evrene
Ölüm boşuna değil

Duyuyor musunuz
Ölü katar yaşını sonsuz göklere umutla
Ölüm boşuna değil

BENİMKİ

Neden eğiliyor yeşil
Ekin ne diye başağa varıyor
İşte duyuyorum böceklerden önce
Bir ölümün dağ başlarına konduğunu

Yumuşak değil midir ha
Şimdi dudaklarıma değen
Şimdi inanabildiğim
Tanrı'dan öte

Üzümlerden bana doğru gelen
Bir buruk sallantı
İçinde olduğum güzelliğe
Değmeden kayan yıldızlar

Binlerce yıl sonra
Yitmiş esenlikler için
Uğuldar bozkırda
Ağacın boşluğa bıraktığı ses

Neden yansıyor kötü suların yüzü
Taş ne diye ağarıyor gecelere
Bu
Benimkini anlıyorum

Ala ala kadınların yataklarını
Türküsüz acısız sevgisiz
Tan ağarana dek
Vere vere

YOĞUNLUK

Daha şimdiden işte
Ben yoğum
Dağ boşuna uzar gider
Geceleyin

Bilemem ki kötülüklerde
Kim görmüş yüzümü
Yitik ülkeler unutulmaz ki
Ulu kapılar kapanırken
Beni kim sevmiş

Açık uykusu kör develerin
Anlarlığından uzak
Develerin suyu tohumu iyi günleri
Biriktirici

Almasam da alsam da bu
Parası ötelerde geçmez
Sunmadığı çağların ne ki
Ama aptaldır delicidir acılıdır
Sunduğu çarşıların

5 üstüne 9, 7 ardına 3
Ulaşılmaz bir yeşilliğe doğru
Ulu yapısı milyonlarca yıl ötede
Bitkilerin

Güzelliğime suçuma yalnızlığıma karışır
Bir okurun güzelliği suçu yalnızlığı
Nice sevgiler üzre
Olduğum
Kocaman ülkelerde düşçek

Benim dediğimi söylemez yazılarım
Karanlığım yasımı taşımaz
Ben yoğum besbelli
Daha şimdiden

ARTIK KIMILDAMADAN ARKAÜSTÜ YATANLARIN İLK TOPRAK ACISI

Evet biz
Bütün hayvanları yerdik
Kocaman bir günden sonra
Akşam olunca içerdik

Taş kabartmalar yazılar boşunaydı
Çirkindi ardı görünenin
Ölüler önünde bile
Gülerdik

Köylerin ülkelerin
Uçsuz bucaksız kalabalığı yalnızdı
Işıklar yansa da yanmasa da
Kötülükler arasından geçerdik

Hepsi uzaktı güzellerin
Karaydı boş odaların yatakları
Yıldızlara tutuna tutuna
Öpüşmekçin düşlere inerdik

Evet biz
Sulardan kuşlardan dağlardan ayrı
Suların kuşların dağların birliğini anlamadan
Tanrı bir derdik

AĞRI

Onların bu ince bileklerini sen
Apak
Apak biraz esmer
Apak biraz esmer biraz sarı
Bu ince bileklerini
İncitecek misin

Bir gece duvağını kaldırmış
Gürbüz bıyıklarına kocasının
Sıcak göğsüne
Gül pembe yüzüne ova dağ
Erkek yalnızlığını getirmiş bir gece
Bu ince bileklerini
İncitecek misin

Akşamlara dek
Kazma kürek tuğla kerpiç
Bu
İnce
Bileklerini
İncitecek misin

Çiçek tutmuş
Kuş tutmuş ha
Arpa buğday tutmuş
Anasının karanlığına bir kazıda
Kara toprağı tutmuş
Bu ince bileklerini
İncitecek misin

Kocaman göklerine senin
Ulaşamaz
Taşıyamaz ulu sessizliğini
Verdiğin aldığın güzelliği kaldıramaz netse
Sen bu ince bileklerini onların söyle Tanrım söyle
İncitecek misin

UYARI

Aklar giymeden ışısın yüreğim
Uyansın suda yeşil
Yeşilde parıltı
Toprak
Uyar beni şimdiden

En eski çağlar nedir ki
Yaşamalarca yaşamalarca yaşamalarca yürüdüğüm
Bir
Arpa
Boyu değil

Sanki dün ayrılmışım
Mağaralara babamın çizdiği
Kuş gözlü
Balık düşünceli
Mamutlardan

Uyar beni toprak
Kadınlar ninnilerde
Oğullar savaşlarda yiter
Kötü yel esince
Kimseler kalmaz

Sanki bir masal
Yürümüş gitmiş
Kocaman dağ başlarından
Gece yarısı yeşeren çayırlarda
Kocaman ayak izleri

Bileyim
Gökle yalazın
Denizle ormanın
Böcekle yıldızın başkalığı yok
Toprak uyar beni şimdiden

ANLAM DIŞI

Sevgiden ayrı değil
Anadan ölümden ayrı
Aşamaz
Karanlığı düşüncelerim

Tarlaların suların böceklerin
Ta gece yarısında
Belli belirsiz bir ışıktan
Yansır sağlığı

Varır evden eve ülkeden ülkeye yalnız
Ekmeğin bile tadı yok
Anadan ölümden ayrı
Bir başına

Dağın ardındakiler korkunç bir türkü söyler
Karadır kocamandır beklemeleri
Uçar doruklardan
Yitmiş çağlara doğru

Anadan ölümden ayrı
Susmuşum yenice
Durmuşum biraz
Uyumuşum

Sessizlik daha bürümüş
Gömütlerde sevgilerde umutsuzluklarda
Yıldızlar parlarken
Daha acıkmış orman

Yel oyar
Taşı bilem
Vuran kim pencereyi gün ağarana dek
Anadan ölümden ayrı

EN AZ

Gecem büyür ve çoğalır yıldızlarda
En az
Karanlığım
Yalnızlığım kimsesizliğim
Sarışın kadınların yataklarının yarısı

Yaşar gibidir soyunduğum anları
Aklığıyla giyinik
Kız oğlan kızlar binlerce soluktan sonra
En az
Kleopatra Belkıs Eva Peron

Uyumuş ağaçları ormanlar şırıltısında
En az
Süslerden
Evlerden bilgilerden sulardan
Uyanmış

Bu mavi yellerde bu yeşil bu kara
En az
Gidenlerin
Yaşayanların
Ve doğacakların

Eğri dağlarda yanar kızılderililerin kütükleri
Uzanır gölgeleri yokluğun
Sıcak kayalar üstüne
En az
Daha daha büyük

Yırımın
Bir ucu uzak
En az
En deli
En çirkin

>

Haydi sevgilerde yitirdiğim
En az
Öp beni
Yavaş yavaş
Azıcık sevdiğin sevmediğincek

Ve yeğnikliğim
İnanılmaz bir anlamla denk
Ve yeğnikliğim
Ölümle
En az

AKÇA YÜREK

Yapraklar düşse de dudaklarına
Olgun kadınların
Güz akşamları
Benim anılarımı
Anlayamazlar

Güz akşamları
Az olur
Taşın damların suyun
Çarşıların
Tanrı'dan gördüğü aydınlık

Nedendir söyleyemedi kimse
Evlerin bittiği yerlerde serviler
Kapkara sallanırken
Güz akşamları
Gidenler gelmez

Toprağın gücü birikir ellerime sarıdan
Sever
Umar
Bekler düşünürüm
Güz akşamları

Yapraklar düşse de memelerine
Olgun kadınların
Güz akşamları
Benim yalnızlığımı
Anlatamazlar

KARA YETERSİZLİK

Ulaşmaz ki
Kuşa yıldıza uykuya
Çırılçıplak
Attığı taşlar körün

Daha da güçlenelim
Uçsuz bucaksız çayırlarda
Bir yeraltı sessizliğine karşı
Yeşilcek.

Daha da gidelim haydi
Eski tapınaklar üzerinden
Yaksın tabanlarımızı
Yerlere oyulmuş yazılar

Geyik yiter dağlarda
Yaşlı kadın aklığına dövünür
Aşalım yalnızlığı
Sevelim daha da biz

Irmaklar alıp götürmüş
Nice anıları ormandan
Döner belki umduklarımız
İnanalım daha da

Ulaşmaz ki
Geceleyin
Körün attığı taşlar
Ölüme

BENİM HİÇ RESMİM OLMASA

Benim hiç resmim olmasa
Olmasa da görünsem
Hep düşüncelerde
Yazıca hep

Tutmasa beni karalar aklar
Dağın taşın ulu yokluğunda
Dönüp dursam hep
Günle bir

Bir gece yarısı
Uyurken
Sayrılar çocuklar ölüler kızlar
Yemese beni ışık

Benim hiç resmim olmasa
Yürüsem
Yürüsem
Son yaşayanlara dek

AĞIR DUYU

Ben bir ağacım
Uyur uyur yeşilim gölgelerde
Nasıl sevebilirim
Kocaman karanlığı

Ben ayrıyım çok
Kuştan ekinden taşlardan sulardan
Nasıl inanabilirim
Evrenin birliğine

Ben düşündüm geceleri
Kara toprağın koptuğu bir kötü sessizlikte
Nasıl güzel olabilirim
Sizcek

KÖTÜ YOL

Öyle yalnız ki dağlar kuşçul
Öyle yalnız ki toprak
Bir yol yok kurtulmana

Görmüşüm uyanmışım duymuşum
Bir ışık geceleyin
Uzaktan düşer cana

İster söne yıldızlar
Karanlığım ölümümle bir olmuş
İster ormanlar yana

Susunuz
Ben varıp gideceğim bu yerlerden
İstemem ana mana

P SESİNDE ANILAR

Apaçık kadınların yatakları
Gece yarısı erkeğine
Daha mı anlamak
Sıcaklığı

İpince umutlarımız
Bırakmaz bizi
Ta aldanıncaya dek
Bütün sokaklar boyunca

Epengin yalnızlık duyuyor musun
Ana dizinden çocuğa
Ulu bir ağrı
Tek senin yüreğinde yansır

Upuzun kara düşünceler
Başlar şimdi
Baş ayak baş ayak baş ayak
Bitmez tükenmez zincirinde ölülerin

ANA

Kimin anası güzel
Benimki
Uzanır ellerindeki sıcaklık
Ninnilere belki

Bir uyku var üstünde
Akça akça... ben doğmadan önceki
Saçları kınalıdır yaşamaktan
Gözleri eski

Anamdır ışığa suya benzer
Ana olmuş çocuklarının ilki
Nasıl iyice diyebilirim
Anamdır başka biri değil ki

ANA

Anamsın
Mavidir buğdaydır
Binlerce yıldan beri
Emdiğim

Konyalısın soyunun soyu
Sever eski yazılarla
Her gittiğimiz gün bizi
Mevlana

Kimsecikler yalnız değil
Ölenlerden ve ölümsüzlerden başka
Kız kardeşim evlidir
Anamsın değil mi

>

Vermediğimiz günler
Bir el gibi kapanmış
Karanlıklara açılardan anacığım anacığım
Sokak kapıları

“Köpekler ana olsun” ta uzaklarda
“Keşke taş doğursaydım” dersin hep
Köpeklerle taşlarla esendir bütün yaşamalar
Anamsın

Senden ayrılırken
Dolu bir sessizlik dolu
Ya bir gök görürüm
Ya bir dağ

Anamsın bütün annelerin
Saçlarında aklar ellerinde ağırlık
Bilinmeyen bir uykusuzluğu duyarsınız
En kara gecelerin ardından sütçe

Ninnilerle uyutur yeller suları
Sular yaşamayı ölümlerden
Anamsın
Kurtulamam ki

Çalar ya
İçkili yerlerde eski türküler
Susar ya geceleri
Acısı ağustosböceklerinin

Kuşların uçtuğundan
Düşüncelerin
Ağaçların sallandığından duyuyorum
Anamsın

ÇAĞRI

Akşam olunca başlar gölgede
En eski güzelliğimiz
Bir çoğul duygusuyla güçlü
Sever ister acıkır
Dev bencillik

Gök yıldızımsı kocaman
Yüce dağların arası boş
Soylardan soylara hep o çağrı
Siz biraz daha
Gelir misiniz

ANI

Sürün bütün gövdenize sürün
Kokuyu
Geçerken Müslüman aydınlık yavaş
Sevgilerin sevgiler içinden
Suyu

Bir iş vardır koca dağlar türküsünde
Çoban köpeklerinin uykusunca az
Peki demiş yıldızların dönüşüne gün ağarana dek
Göğüs göğüse
Bir iş ölüler gibi kımıldamaz

>

İçtiğimiz nedir ki
Kuş uçar da tüller sallanır boşuna
Bir süreyle küçülmüş
Gider mi güzellere anlamadan
Gider mi diyorsun bakışlarımız körlerin hoşuna

Sürün karanlığın verdiğini
En uzak yatakların sıcaklığına
Üstünden
Yatırların açların çirkinlerin
Soluğu gelmiştir

ÇARPMALARDA

Birce bir bir
Bir çoban uyur dağ başlarında
Birer birer meler koyunları birer birer doğurur
Birce bir bir
Tanrımın yüceliğini duyuyorum

İkice iki dört
Uyumak dört köşe odalarda
Başka yapıların uyarlığı
İkice iki dört
Kaçıyorum düşüncenin kesinliğinden

Üççe üç dokuz
Yalnızlığımın ta ardına dek
Bu acım bu ışığım bu sevgim
Üççe üç dokuz
Bu ölüm bu gece bu yıldızlar

ÜLKE

Yalnızlığım dördüncü çağ
Herkes işine gider
Uzakta
Evlerin kapıları açılır hep
Dönmem için

Dev yapıların karanlığındayım
Karışmak üzereyim çağlara genç
Uzakta
Bir dil vardır bir ülke vardır
Ana sütünce ak

Hepsi yürümüş çizgilerin
Sarıdan karadan yeşilden mor
Uzakta
Bütün görüntüler sıcak
Soğuk'la eski

İnsanım kurtulamam ki
Ellerim beş parmak ellerim kan
Uzakta
Daha uykusuz
Toprakların uzandığı gerçek

Bir soluk bambaşka güzel
Her varlığı unutturur Kalubela'ya dek
Uzakta
Bir bayrak gündoğusuyla serin
Ulu dağ başları

Binlerce oyuntu arasında can
Taşa kapatılmış
Uzakta
Bir kadın bekler yolumu yıldızlardan anlıyorum
Bir çocuk bekler

EVRENDEKİ

Ver daha göreyim
Uykumu
Bütün dağlar iller bütün kızlar
Uyansın

Ver sonsuz çağlardan
Cana bir ışık
Ak avuçlarına esmer çocukların
Sıcaklığını

Uzun ve büyük
Hayvanların bitkilerin türküsünde
Ne ki senin değil ver kardeş
Ver hadi

ESKİ GEMİ

Durur susuz
Nice enginlerden arta
Kocamanlığın çirkinliğin boşluğun
Kıyılara eğri

Dalgalardan usa
Gecelerin büyüttüğü yelken
En uzak denizlerden getirir
Yaşamanın dövünüşünü

Burçlar masallarca ötede
Duyulmaz sustuğun dinlediğin
Geldiğin gittiğin anlaşılmaz
Öyle belirsiz ki yalnızlık

Var bir yosun yeşili
Bir kaptan karasında
Uyur
Sallanırken

Kuzey tedirgindir
Bulunmayan limanlar sevgisinde
Eksikliğinde karanlık - boş
Yıldızlar töreni

Suların altına
Bir bakış gibi koyu
Yansılanır
Aklığı kaçırılmış kızların

Durur yelsiz
Uykusuz sevgisiz çarpık
Koca bir hayvan ölüsü
Yitmiş denizlerden arta

ÖYLE ULU Kİ GÜZELLİĞİM

Öyle ulu ki güzelliğim
Bütün bulduğu bilimin giz giz
Bütün bulacağı
Bende

Havaların çanlardan duyduğu
Büyürken aydınlık
İnanmadığı suların
Bende

Yıldızlara karşı doymuş koyun
Yavrusunu yitirmiş kartal
Yoksul çobanları parçalayan kurt
Bende

>

Ayrılık lepiska saçlardan
Acıma yeryüzü körlüğüne
Umut onulmaz çırpınanlar için
Bende

Soğurken gök ardındaki yuvarlağın düşü
Kara
Uykusuzluk
Bende

Öyle ulu ki güzelliğim
Ev - oğul kız anne
Evren - taş toprak ışık
Bende

Öyle ulu ki güzelliğim
Dinliyorum gün ağarıncaya dek
Ölüm
Bende

DAĞLARLA KONUŞMALAR

Karanlık çoban türküleriyle dolu
Konmuş ötelere kartallarım
Uykusuz
Ve yıldızsız kavaklarımın süresi

Ağrır göksüz toprakta yalnızlık
Yitmiş sevgiye karşı
Kocaman çiçekler açan gömütlüklerde
Esenlikle ağır

Yellerin alıp gittiği ses
Ki duyuyorum şimdi
Kör sessizliği çağırışını gecede
Doruğun

Bir yanım ağarmış bir yanım kopuk
Analarla çocuklarla dolmuşum.
Yaşamışım çöllerden
Bütün yeşilliği

Can güzelliğine ulu
Dağlar can
Ve ölüm aydınlığında korkuyorum
Dağlar bir varmış bir yokmuş

Daha uzaklarda
Daha aç
Beni duyan şey
Duyan ve unutan

SESSİZLİĞİN DAĞDANAĞRI YANKISI

İşte korkumuz yıldızlarda parlar
Ulu geceler içinden
Ne ki düşünüyorum
Ne ki güzelsiniz

İşte korkumuz yıldızlarda parlar
Öyleyse dağ uzakta
Daha ötelerin çağırışı yellerimiz
Bir mağaranın isteği uzanmış karanlığa
Uzanmış kırık taş
İşte korkumuz yıldızlarda parlar

>

Su kımıldanır da
Işıldar yaşamamız
Ekine vurur sevinci
Ekin çiçeğe uyur

Su kımıldanır da
Gece yarısı çiçek dene
Gece yarısı dene yeşil
Çepçevre büyür yeşillerin doğası
Durur ellerimiz
Su kımıldanır da

EPESKİ

Gece parlar da dağ başları
Işır yüzüm
Ayrı ülkelerin kocaman kuşları konar
Soframa resimlerime çiçeklerime yazılarıma
Bir yeni anlamla aydınlık
Gece su

Gece kör çobanların yarım türkülerini söyler yavaşça
Bitkiler sürgünler tohumlar
Çekilirler en uzağına yaşamanın
Bir ölü üşüme kaplar da toprak altını
Bütün anılar yokluğa dek iner
Gece ben

Gece yitmişlerin
Çarşılarda pazarlarda
Ağır yalnızlıklarda ulu sevgilerde boş uykularda
Anası karısı çocuğu anlamadan
Gece parlar da karanlık
Gece yıldız yaşındayım

KARANLIKTA KÖRLER

Avuçları
Duyar bir ağacın özgürlüğünü
Ne yana gitseler
Bitmez tükenmez bir yeşil

Şimdi an başka anlam başka
Düşünce kurtulur darlığından
Bir ev yalnızlığı başlar
Kovulmuş itlere dek

Ak alan
Yazıların
Kargacık burgacık
Geçip gittiği

Ak alan
Büyür gelmeyen tanaca
Yataklarda anısız
Çırılçıplağı beklerken

Şimdi dağ başka yıldız başka
Bir koca düş
İner yaşamadan içeri
Evrenin yitmişliğinde

Unutulur görünmeyen bilinmeyen analar şimdi
Çocuklar dedeler kızlar
Alır verdiğini
Usulca toprak

Ak alan
Kapıp götürür
Bir bilinirlikte
Dağ mı bizi

>

Ak alan
Bir ucundan bir ucuna
Ses etmez
Tanrı

Tutarlar yuvarlağını portakalın
Karanlıkta
Körler
Üstlerinde gök yuvarlağı

GÖRE

Bana göre dağ
Yalnızdır
Uykusuzumdur
Dağa göre ben

Ben
Dağa
Göre
Deliyim

Dağ
Bana
Göre
Aç

Dağa göre ben
Uzanamam
Ulaşamaz
Dağ bana göre

KARŞIDAKİ

Bakışlarında parıltılar vardı
Parıltıydı yeli gecenin
İşte yaşamama sürünen yas
Ağırlığı düşüncenin

Eşit değil
Akla kara
Dağılırken
Yıldızlar uzaklara

Tanrı nerde yalnızlık nerde sevgi nerde
Hepsini hepsini unutmuş
Çizer göğe yerin susuzluğunu
Kanatları yanan kuş

Ayrılmış
Akla kara
Dağılırken
Bir uykuyla yapraklara

Yiten bir bildiri midir bilinmez
Toprakta gölgeler yığını
Sanki bütün ölüler duyar
Tohumun açıldığını
-
Yok
Akla kara
Dağılırken
Bakışları karanlıklara

TAŞ YAZI

Ağaçların gece yarısı güzelliği
Dursa biraz
Akan sular upuzun yollar
Dursa

Dursa camların aydınlığı
Dursa bana erkenden
Günün alışverişle büyüdüğü yerde
Dursa çarşı

Dursa sessizliğinde ot
Böcekler toprağı doyurunca
Dursa maviciğinden
Dağ başlarında gök akşamüstü

Ulu kuşlar gökte
Uçsuz bucaksız yarışında kocaman atlar
Dursa
Hep

Ormanın uğultusu azgın
Düşü balıkların denizcek
Dursa
Uykumuz

Çırılçıplak oynayanların baş dönmesi değil
Sızan kanları değil savaşanların
Dursa biraz
Dursa ölüm

OTSU

Günle birlikte kımıldanırım
Otsu
Yok yok duyuyorum ta düşlerime dek
Kımıldanışım durmaz gecede gündüzde birazcık
Kımıldanışım köklerin yürüyüşünce

İşte uzanır
Yellerden gönlüme
Gönlümden dağa doğru
En eski çağlar uykusunda
Acısı gücü uzunluğu yeşilin

Uçan kuş yosunlu taş
Tomurcuğun ermişliğinde
Bir derin parıltıda açılmış uzak
Dönük yeraltından
Yürüdüğüm durduğum

Karanlığıma
Yollarda kadınsız anasız çocuksuz
İkil olmuş üçül olmuş sessizliklerden
Karanlığıma benim
Yaprakların türküsü ışır

Gövermiş yeryüzü üstüne
Yitmiş anlarda soluk soluk
Gövermiş bir gizli yaşamadan
Sağcana
Uyanır bitkilerin aydınlığı

Bir çizgidir burda güney
Uzadıkça kalın ışıklı
Ulu bir yeşerti ardından
Güzelliğin yalnızlığın gölgesi
Düşüncelere

Alıp götürdüğü
Kara topraklar altında suyun
Bakışı göllerde yankısız
Ölümden varlığa geçip gider
Yakından uzağa

Elim ayağım düşüm gönlüm
Karışır evrene otsu
Sen sevgiye adadığım yaşama
Hadi yeşerelim
Hadi mi

DALLAR

Dallar yıldızlara karşı
Varmaz ki
Gece durur yeşille
Dallar gecede gecede durmaz ki

Düşünür tohumları
Yelleri suyu
Dallar aldırmaz ya
Dalların içi ışıl ışıl olmaz ki

Yoldaşlığı var yerin göğün dallara
Dallar uzanır gider
Gider ormanlara doğru yönlerden
Dallar kişinin gününü anlamaz ki

Kurtlar kuşlar çekilir uykularına
İner sessizliği göklerin
Dallar yapraklarda kımıldanır
Dallar yapraklarda uyumaz ki

BEŞGEN

Ben köpeklerin
Ağzına
Vermişim
Ben köpeklerin
Ağzına

Ben kaplanlarda
Kıpkızıl parlayan
Parlayan
Ben kaplanlarda
Kıpkızıl

Geceleyin
Gemilerin taşıdığı
Nedir ki
Geceleyin
Gemilerin taşıdığı

Gücü
Uçmuş değil mi
Yıldızın
Gücü
Uçmuş değil mi

Ben yılanların
Gözüne uyku
Uyku
Ben yılanların
Gözüne

ÇAĞSIZ

Ben on bin yıl yaşasam
Yıldızsız on bin yıl
Dağ bilmese
Mağara bilmese beni
Uykusuzca
Yok

Boşluğun unutulmuşluğunda boşluklar vardır
O boşluğun sesleri
Korkuları
İnançları geçse üstümden
Ellerim ayaklarım acıca
Yok

Bitmese ölülerin yolu
Tanrı batısına
Tanrı kuzeyine dek
Çırılçıplak üşüsem
Bir anı anlamınca pis sularda
Yok

Ben yaşasam ardını sevginin
Bir ağaç
Bir kadını
Se ver ken
Bir ağaçla bir kadın taşça toprakça
Yok

KARA

Körün düşündekiler
Elmadır
Kırmızıda
Kavundur anlıyorum
Kokusundan

İnanmaz kimse güpegündüz
Sallanır yelkenleri gemilerin
Körün düşündekiler
Alır sessizliğimi
Türküler söylerim

En uzak kızlar mı
Körün düşündekiler
Ak en uzaklarda en ak en uzun
En yakın analar mı belli değil
Bir ince çağrı ölümlercek

Ölçülemez ısısı düzlüğün yüzünden öte besbelli
Acılarda
Tüyleri dökülmüş kuşlarımın
Körün düşündekiler
Tartılamaz

Nice karanlık olursa olsun geceler göksüz
Nice uyusa
Nice sevmese dağları suları
Işır şimdicik
Körün düşündekiler

BEN'LERCE

Anlamam biraz bile yumarım gözlerimi
Ben ardıç kuşu ben manda
Masallardan gelen açlığım kocaman yapılara doğru
Bir buğday önünde durmuşum
Ben Afrika'da ben Hindistan'da

Evren görmez otun sarardığını geceleyin
Yönlerim ışıldar en eski bir zamanda
Söyler kara taşlarda ulu Tanrı'yı
Bir yazı önünde durmuşum
Ben Afrika'da ben Hindistan'da

Ordular dağ başlarından çocuklar beşikten
Çağırır gök türküsünü kanda
Ana derler oğul derler kız derler
Bir ölüm önünde durmuşum
Ben Afrika'da ben Hindistan'da

ANTİK

Yıkıntılar yıkıntılar altında
Çiçek kokulu çağların oyuntuları
İstemez sevmez uyumaz
Çağırır

Eskiyim evrenin yaradılışından
Topraktan karanlıktan önce çok
Yokluğun boşluğunu duyuyorum
Azaldığımca

Ki gelip gittiği
Kapanık duygularla adsız ülkelerin
Ki yaşarım kocaman us'ta
İnsan olmadan

Kalanlar
Bitkilerde hayvanlarda sularda
Yaslı bir çıplaklıktan
Sevgiler uçunca kalanlar

Boşuna süren sıcaklığına yıl yıl kuşakların
Göklerden denizlerden yansır
İyesiz evrenlerin
İyesiz serinliği

Yaprak yoktur dal yoktur
Bütün kuşlar umu içinde
Parıltısı ötüşür
Allahsız yeşillerin

Eskiyim yarı uzun yarı aydınlık
Yitmişim apaçık olmuşum
Oyuk gözlerimde yıldızları gökyüzünün
Taş ellerimde yeller

KARANLIK YAPI

Vurmuş dağlara dağlara ışığı
Belli olmuş uzağı yitmişliğinden
Düşünür bizi
Gece aşağıda

Üstlerden büyür Samanyolu
Bir sevgiye benzer
Başka bir sevgiye benzerken
Gece aşağıda

>

Bağışlar öldürmüşü
Çalanı yalan söyleyeni kaçanı
Toprağa çiy düşmeden
Gece aşağıda

Bir eski savaş alanında korkunç
Bir ayrılıkta upuzun
Neler soyunur neler
Gece aşağıda

Nice yorgun olursa olsun yercek
Yükünden yeşilinden
Uyutur böceği otu
Gece aşağıda

Bu nedir bulamıyorum
Yıldızlar yıldız
Gökyüzü gök
Gece aşağıda

Hani yapılar vardır
Taş taş doldurur boşluğu
Öylece duvarlarını örer
Gece aşağıda

Susma
Dinleme gerek
İletir güne tohumu
Gece aşağıda

Bakma
Anlama gerek
Azalır biraz şimdi
Gece aşağıda

Kişi yerin dibine dek çırılçıplak
Başarısız uykusuz
Ama bir umut verir
Gece aşağıda

DAĞINIK

Usum tedirgindir
Bir üçgenin iyice birleşmemiş çizgisinde
Ki birbirine değmez
Ölümle yaşamak

Yansır parlamadan
Sesleri
Daha az ışıklı yavaş
Günler eskidikçe

Gönlümde gönlümde besbelli olmuş
Yüce karanlıklara sığmayan
Ve yemyeşil
Dağların söylediği ovaların dinlediği

HER GÜN ŞAŞTIĞIM BU

Her gün şaştığım bu
Ne evlerin güzelliği
Ne yepyeni serinliği yolların
Ne uyanmış ağaç
Ne duvarlara karanlıkta asılmış iri yazılar

Her gün şaştığım bu
Kocaman bir geceden sonra
Aydınlık yüzü insanların

GECECİL

Sen bu illeri sevdin
Bu alacakaranlığı
Yıldızlardan öte yıldızlar varmış
Sen inanma hiç

Sen dar sokaklarda
Kötü kadınlar yelleri beklerken
Kanında deli eden bir içki
Sen acısız

Sen uyuma geceleri
İnsanlar aldatılmıştır
Hadi bütün kapılar açık
Sen gel

YOL

Ha dediği ha demediği
Yeni evler süsleyince yeryüzünü tarlalarda
Değerlendirilince ışıklandırılınca toprak
Bir tavşan çıkarır başını kara deliğinden
Süzer çalışmasını insanların korkulu
İnsanların kapalı sayılarda
Gelinin babanın ablaların dedelerin
Aç sessizliğine karşı
Soğurken
Geceler

Sen yeraltı karanlığına çevir yüzünü
Dursun unutulmuşların boşluğu biraz
Sonra hemencecik
İpliği kaçmış çorapların eski ayakkabıların
Satıverenlerin alıverenlerin güzel elleri hemencecik
Yaparken işini
Görüver varlık kaygısını kişiciğin
Uğultuları akşamlara dek çoğalan ilde
İşte bütün yolcuların dönme süresi

Yaşamaları anıların düşüncelerin
Türkülerle simitlerle sigaralarla oyuncaklarla
Çocuklar kadınlar körler yaşlılar dullar
Daha gelir misiniz çağrılarıma
Eğri sokaklarda gücü artar umutsuzluğun
Daha yaklaşır mısınız
Bekliyorum sütlü memeleri büyüyor annelerin
İşitiyorum esriğin biri sallanıyor
Susuyorum ağaçların yeşili binlerce mumluk yalnızlıklarda
Ha dediği ha demediği

L

Kocaman yapılar arasında bir geçit vardı
Bir geçitte içerdik
Damlaların aralığı masmavi
Masmavi bir
L

Unuturdum bütün yazıları
Karanlıkta suda karpuzda
Ama ayrılmazdı üzerimden hiç
Bardağı kaldırırken
L

>

Kör müsün işte ordadır
Uykusuz musun işte
Deli misin sen
Anısız mısın
L

Le dedimse güle demedim
Örtüle demedim ölülere
Besmele demedim ben anlıyor musun
L

Ayrılmak isterim de olmaz
Yel esmez karşı dağlardan
Sonra gecey-le
Karışır yaşamama anlamsız
L

GÜNLERDE

Geçip gideceksin
Karanlığın
Nereye götürdüğünü bilmeden hiç

Analar kızlar nineler oğullar
Daha da üzülürken sızlarken
Güzelleşirken daha da

Dönerdi değil mi her akşam
Kurdu andıran dağ doruğuna
Kuzey yıldızı

Verirdi ya
Anılarındaki kırmızıyı
Ağaçlar her kirazında

Sevmez miydi oğlanın esmerliğini
İnince perdeler
Kız geceleyin

Emekli nasıl da bomboştu kahvede
Anlatırdı gözleri ıslak
Elleri uykulu

Bir çağrısı yok muydu ha
Gün doğar doğmaz
Yeni otomobillerin

Kötüydü biliyorsun
Gazetedeki yazılar
Savaşlardan ekmekten kiralardan ötürü

Sen geçip gideceksin
Bütün aydınlığı
Böylece bırakıp

PAZARLARI

Pazarları
Küçük gazeteciler sokaktan
Çılgın sesleriyle bildirirler
Başlayan günü

Sonra satıcılar duyulur
Pazarları
Ellerime değecekçesine yakın
Simitler patatesler elmalar lahanalar

Sonra da eskiciler belirir dinlenirim
Gider eski giysilerle
Pazarları
Yok olan

>

Güzeldir nasıl büyürse büyüsün aydınlık
Pazarları
Bir insancılığı var
Evlerin arasında evlerin

Pazarları
Hava istenildiğinden başkadır hep
Çaya misafirliğe gezintiye
Geç kalınır

Yatağım sıcaktır
Yalnızım
Pazarları
Uyumak isterim daha

DÖRT KİŞİNİN SOFRASINDA BEŞİNCİ BARDAK

Kim var dışarda
İnsanlar belki de hayvanlar
Büyür gözleri uzar kirpikleri
Gün doğana dek uyurlar

Duyulur yokluğuyla sonsuzluğumuzda
Çocuğun kardeşin karın
Kim var dışarda
Soluğu yatırların

Oturmuş mahalle bekçisinin yerine
Oturmuş ve yürür usla birer birer
Kim
Ayakları uzayan ölüler

Kim ellerinde tabancalar düşlerden
Dağa çıkanlar gibi girmiş eve
Dört kişiyi karanlıkta birbirine bağlar
Ve

Sokakları kara elleri kocaman
Zamanla düşüncede
Kim var dışarda kim var
Gece mi

KAHVELER

On bin kahvesi varmış kentin
Oturduğum yerde azalırım
Her kahvede bir yas bulunur
Büyürüm düşündükçe

Ardımızı bırakmaz
Küçük boş vakitlerimiz alır götürür bizi
Koyu tembelliğin uyuşukluğu duyulur
Bütün gövdemizde dumanlı ılık

İçkili yerlerde lokantada görünmez
Hemşerilik kahvede görünür
Severler birbirini konuşmadan
Öğrenciler emekliler işsizler

Nasıl hep o fincan o çiçek o oyun
Ufacık masalarda akşamlara dek
Nasıl binlerce varlığımla yaşarım dinlenmiş
Eski sandalyelerin çağırmasında

Abdalışık

BEN GECE

Ben geceyim yüz bin yüz bin geceyim
Babil'den sesleri gelecek kız oğlan kızların
Roma'dan ilk Hıristiyanlar haykıracak
Uyurcasına mağaralarda uyurcasına mosmor
Orada ölecek bir köpek
Orada ölecek bir kaplan
Belki de ben öleceğim

Ben geceyim dokuz dokuz geceyim
Senin yattığını
Kim sever sevmez
Geceler başka gecelerin gündüzü değil midir
Senin göğüslerin üzerine yattığını
Kim sever sevmez
En eski yıldızlarla sapsarı bileceğim

Ben geceyim üç yüz üç yüz geceyim
Yeryüzü öylesin küçük
Gökyüzü öylesin büyük değil
Bu kocaman elleri
Bu kocaman ayakları
Bu kocaman başı ormanlarda köylerde dağlarda ta karanlıkta
Nideceğim

Ben geceyim milyon milyon geceyim
Orta Asya'nın saldıran kızıltuğları vardır ya
Varacağım güneye kuzeye doğuya batıya ben
Bir sessizliğin ağız ağız büyüyen türküsünde
Nerde ot varsa manda vardır
Nerde manda varsa göl vardır
Nerde göl varsa içeceğim

Ben geceyim iki iki geceyim
Biri kalacağını
Biri gideceğini
Gözlerim dudaklarım büyümüş büyümüş
Biri gideceğini
Biri kalacağını
İki iki yalın ayak öpeceğim

GÖRÜNMEZ KAZA

Sen kimin bakışlarısın
Biraz önce
Kimin kesik elleri kimin kopuk bacakları
Biraz sonra birdenbire hep

Korkunç çabukluğuyla geçer olmuşu bildirircesine göklerden
Olacak ağarmış
Ve dolar uçup giden anların yerine
Karanlık

AF AKŞAMI

Af buyruğuyla açılmıştı hapishane kapısı
Taşıyordu koca burunlar tıraşlı enseler kara çeneler
Dizleri eğri omuzları çarpılmış sırtlar çıkık dökülüyordu
Vakitlere kapanmış büyük karanlıklardan
Taşıyordu vay dökülüyordu vay
Yırtık pis bitli çirkin
Sokağı dolduruyordu terli can uğultusu

Geçiriyordu avucunu şaşkınlıkla saçından saçından
9 yıl yatmış

>

Kolunda anası kucağında yavrusu
Doldurmuştu kapının önünü kalabalık
Kimi ta dağ köylerinden koşmuş
Kimi ta denizlerden
Bir özlem sarmış bağrı ölümden yüce
Sevgiyle arıyorlar parçalarını
Heybelerinde ekmek testilerinde su

Bir türlü inanamıyordu sokaklara sokaklara
20 yıl yatmış

Gönüllere sığmaz olur kavuşmak duygusu
Öyle sarılır ki geçmişe
Erir göğsü göğsünde tutuklunun
Pişmanlık kavaklar tarlalar davarlar için
Pişmanlık gemilere düğünlere ırmaklara
Pişmanlık beşiklerden kağnılardan sessiz
Yerce gökçe değil insan dolusu

Çılgınca kucaklıyordu hepimizi hepimizi
5 buçuk yıl yatmış

Taşar içerde kalanların sorusu
Çubuk demirler arkasından maviliğe
Hem esenliğe ermiş hem yaslı yelcek
Bir yurt türküsü yeniler karanlığı
Zaman yeğnik değildir yeğniktir
Dön de gör ananı belleyecek
Boş koğuşlar kurmuş pusu

Sönük gözü aydınlıkla büyüyordu büyüyordu
8 yıl yatmış

Çıkınlarda gecenin binlerce gecenin uyunmamış uykusu
Bir yorgunluk çökünce yürünmüş yeryüzünden
Kalabalıkla dağılır birer ikişer özgür
Doğuya batıya kuzeye güneye özgür
Yüreklerinde bir çığ
Yaşamak sevinci vay
Yaşamak korkusu

İnmeli yanı sıçrıyordu havaya havaya
17 yıl yatmış

YAŞLI ADAMLA KIZI

Yaşlı adam diyordu kızına
"Dayanmalıyız
Belki yaşar birkaç ay daha annen
Eriklerin açtığını görür belki

Rehindeki yeşil küpeleri de sattım
Bir şey etmedi pek
Ta otuz yıl önce bir geceden beri
Çok severdim onları inanır mısın

Ha ne demişti doktor
Üç çorba kaşığı mı günde
Bir de iğneler vardı
Kollarının göçmüş gitmiş aklığından

Terletmemek de gerekmiş
Gün dönerken akşamları
Söz açma anlattıklarından sayrıbakıcının"
Diyordu yaşlı adam

Ama kızın göğsü dik ve deli
Düşünmüyordu dinlemiyordu hiç
Eski ve yumuşak bir kumaş içinde
Kalkıp iniyordu

BİR TELEFONUN SORDUĞU

Aranmış bir yeni dileğe doğru
Denizlerde illerde dağlarda
Bir yeni kösnüyle karanlıklar gövdesinden
Aranmış incecik sevgili uykusuz
Yel yel ışık ışık art arda

İstekleriyle ötelerin
Göklerden göklerden kopmuş bulutlar
Olmak istediğimiz bulmak istediğimiz
Kalubela'dan beri
Bir elma ağacının dibinde Havva kadar

Ses etsek bir an önce karşıdan
Yükselmiş arpanın kilosu çorabın düzinesi
Bir kötü süreze
Duyulmadan güpegündüz
Aç hayvanlar çıplak adamlar sesi

Hızla dağılmakta bizden evrene doğru
Sıcak ve sıcak ten
Yüce okyanuslar derin göller görünüşüyle
Küçücük yaşamamızın üzüntüleri
Büyüyen büyüyen

Ses etsek bir başka yaşama çizgisine
Bir başka soluğun yasından
Karşıdakini bilmeden insan insan mutlu
Okumak tellerin uzaklığında bir şey
Alınyazıları arkasından

Gündönümlerinin uzaklığına
Üst üste gelmiş çiçek çiçek iki yer
Varlığımız bir kardeşlikle parlamış
Bir anda ayrılmış bütün alınyazılarından
Bir anda bir olmuş düşünceler

— Geçti mi Boğaz'dan bu gece
— Doğum oldu mu kız mı
— Şükürler olsun ısısı düştü sayrının
— Ankara'dan geldiler saat onda
— Yazımı aldınız mı

Sonsuzluklarla tanışmalarla sevinçli
Bilinmeyenle mutlu siz
Bir yatak içinde aklığınızla yumuşak
Bir telefon başında
— Kimsiniz

MERİHLİYE SESLENİŞ

Merihli misin
Vatanın hangi yıldız
Vatan mı ne demek vatan vatan
Yaşadığımız şey
İster misin anlatayım hepsini bir bir vaktime inen dost
İşte dünyamız

Bu zengin bu cıbıl
Bu orospu bu hırsız
Böylece yitirdik kendimizi
Yirminci belki de kırkıncı yüzyılı bulduk
Siz hangi zamandasınız

>

Gelme gelme üstüme
Neler saklar bilmezsin bu el bu ağız
Çirkin
Kaygısız

Savaşlarınız var mı sizin
Sizde de dağların ardı düz mü
Okur musunuz yazar mısınız
Sever misiniz ağlar mısınız
Anası göçünce çocuğun
Umulmaz bir karanlıkta öksüz mü

Sizde de atom parçalandı mı çağlardan
Doğumlar nasıl ikiz mi üçüz mü
Herkes herkes
Bütün içre ezgiler
Kendi sessizliğinde türküsüz mü

Gelme gelme üstüme
Yüzüm öylesine aldatan bir yüz mü
Uçmuştu kanlı çarmıhımdan
İsa'yı gördünüz mü

Kötüyüm ama çok yalnızım çok
Kara toprak babamı kızımı alıp gider
Duman duman büyülerle aramışım ölümün gizini
Bir boşlukla ağrımışım
Sormuşum göklere peygamberlerce
Gelmemiş sonumdan bir haber

Atmosferler içine kapatılmışım
Yaşamak sevinciyle unutulmuyor yas birer birer
Sizler ne yaptınız
Tanrınız var mı buldunuz mu ötesini varlığın
Dik dursun alnımı yakan düşünceler

Gelme gelme üstüme
Bir çözüm vermeyeceksen eğer
Seninle bir daha büyür kuşkum kovulmuşluğum
Ürküyle kudururuz yer yer

Evet bir yılda dört dönemim var
Yazım masmavidir apak olur kışım
Böbürlenirim yalan söylerim hep
Korkarım bazı
Akşama dek içim kan ağlar
Anıtlarcasına durur dışım

Şöyle bir esenliğim de olmaz ekmek çabasından
Yaşamanın sonuna dek bitmez tükenmez yanlışım
Doğruluğum kavaklara benzer yellerde
Kentlerim genişledikçe soluğum daralır
Güçler önünde yükselir çağlarca akışım

Gelme gelme üstüme
Sevgiyle parlasa da bakışım
Yer ve gök karanlık
Gelme gelme üstüme acıkmışım

Abdalışık

YAZILAR

Yırlarım inandığı
İyilik doğruluk egemenlik
Yırlarım
Baktığı yüzüme

En eskilerle yürür
Düşlerde anıların hepsi
Ama kopuk
Sıcaklığı ötelerin en güzel >

Gider gelir bir uyku
Böceklerin gözlerinden gözlerine yılanların
Öylesine sarı
Mor öylesine

İnandığımız
Var olduğumuz gezegenlerde
Toprak mı ölüler mi
Göveren göveren

İşte yırlarım bunlar
Varlığın kocaman birliğine dek
Benim taş ellerimde
Akışı yokluğun binlerce yıl

Yırlarım bir çağrıdır yerden göğe
Ağaçlara kuşlara köylere karanlığa yalın uzak
Yırlarım
Onların beni çağırdığı

Abdalışık

DİYE

Tek bozulmasın diye
Karanlık
Akamaz
Bu ağustos gecesinde yıldızlar

Gülmesin diye
Yeraltı böcekleri
Ot ağacı
Sevemez

Kuşlar korkar diye
Seslenemez
Tutsak ölüler anısından
Dağ başları

AK YAPI

Bir büyük kentin bir büyük yolu
Son arabalar hızla geçer uzaktan
Işıksız sokaklarda upuzun bir ev
Uyumuyorum
Hâlâ gülümsüyorum resimdeki kırlara
Sen beni daha sev

Şimdi korkuyorum yalnızlık besbelli
Nice okudum nice gezdim de
Anlamadım bir şey düşüncelerden duygulardan
Uyumuyorum
Kocaman karanlıkta daha kırk bir yaşındayım
Sen beni daha sev

Yeni paralar mı sayıyorum ne
Gün doğana dek ellerim serin
Güzellikten ayrılamıyorum
Uyumuyorum
Benim gecelerim yıldızsız
Sen beni daha sev

YARA GÖZ

Umduğu kalmamış kimselerden
Küsmüş ottan Tanrı'ya dek
Girmez ki gözlerine
Dağ yeli

Sızlar sızlar
Acısı karanlıkta daha çok
Girmez ki yara gözlerine
Düşü yıldızların

Sevmez ki ısınsın yüreği biraz
Taşı ağacı suyu
Girmez ki yara gözlerine
Baktığım

UYKUSUZLUKLAR

İstemez uyumasın
Kötü kadınlar
Nur ile aptes almış dağlarda
Uyumasın yeldeki anılar

Hayır hayır uyumasın
Dilenci ekmeğini alınca
Afrika'da kartal - yeryüzü bizim değil -
Asya'daki karınca

Uyumasın artık
Yaşlılar böyle derin
Eski evlerin kuyusu
Betikleri yitmiş ülkelerin

Yok yok uyumasın
Sarışın çocuk anasının dizinde
Göklerdeki mavilik
Gemiler Kuzey denizinde

Bir yeryüzü savaşından sonra
Uyumasın acısı kara topraktaki yasın
Kılıçlar tüfekler iki evrende birden
Uyumasın

EVLER YIĞININDA UMULAN

Beklenir kentin gürültüsünden
Bir gazete bir kadın bir bildiri
Bütün yas bütün yalnızlık
Unutulmuş insanlarla gökce iri

Büyük yapılar ki dalgındır
Düş görür gibi karayla akla
Dalgınız kocaman alanlarında yolların
Yaşamakla

Anadan doğma sıcak ayırdedilemeyen
Eli ayağı sonsuz sevgilere varan bir oluk
Duyuluyor göklerin bile sustuğu yerde
Milyonların aldığı soluk

Uğruna gidip geldiğimiz
Ne taş ne dağ ne demir
Durmaksızın nice yüzyıllardan beri
Beklenir

İKİCE

Delhi'de İstanbul'da Roma'da
Ulu tapınaklarda hep
Biri yakarır biri dinler
İkisin

Senin sevgin
Onun güzelliği
Tanık değil midir
İkisin

Yatarsın da akşamları boyun uzar
Bir yaşamada
Bir ölmede
İkisin

Kınarlarsa kınasınlar
Suçun suçsuzluğun
Korktuğundan belli
İkisin

İştecik geceleyin
Sularda yansır
Yerden göğecek
İkisin

Uyuduğun uyandığın
Acıktığın doyduğun
Bu kocaman ülkelerde bitmez tükenmez
İkisin

İçin sonsuz sevgilerde sonsuz gömülerde
Dışın
Bir çoban türküsü söyler
İkisin

İkisin
Nice bir olursa olsun Tanrı
Nice tekse ölüm
İkisin

Abdalışık

İKİLEYİN ÜÇLEYİN

Işıklar isterdi
Gecede
Seni ikileyin
Seni ikileyin üçleyin
Gelirken bütün anılar boyu
Bir sokak karanlığı ardından

Yalnızlığın uzunluğu çarpardı yavaş
Yitirilmişlerin geçmişine
Ürperirdin
Kaldırırdın yakanı
Koşardın ama
Işıklar isterdi ikileyin üçleyin

Bölerdi anlamları yol kavşakları
Bütün yönlerin kör olduğu çağ
Bütün yüzey
Büyürlerken boş çirkin boşuna uzak
İkileyin üçleyin ışıklar isterdi
Seni ikileyin üçleyin

Gecede
Uykusuzdun sen şimdi
Açtın
Deliydin
Kötüydün çok ikileyin üçleyin
Işıklar isterdi

YALNIZ GECE

Dol be kötü karanlık
Nice düşüncelerden
Nice içkilerden yıldız yıldız
Nice türkülerden uzakça uzakça
Nice kadınlar kızlar öğrenciler
Nice toprak nice taş
Nice ırmak nice engin nice dağ
Nice ayrılıklardan be
Dol

YALNIZCA

Çiçeğim bu yaşamak değil
Tek tek
Ne geceler bir şeye benzer ne yollar böyle
Tek tek

Kuzular meler mi ıssızlıklarda
Kuş uçar mı
Kavaklar sallanır mı hiç
Tek tek

İşte görüyorsun doğar yavaşça
Büyür
Çoğalır yıldızlar
Tek tek

İşte görüyorsun kıyılarda
Başlar maviden
Kaplar mor dalgalar denizleri
Tek tek

Çiçeğim olmaz ki dağlar dağ
Sular su
Ölümler ölüm karanlıklarda
Tek tek

KÖR KUYU

Bu gecelerde
Yarı açtır ışıksız evler
Yarı yitirmiştir
Sevenler umudunu
Bu gecelerde uyursunuz

Yollar ışır upuzun
Bu gecelerde uyursunuz
Eski çağlardan kalma sessizlik
Büyütür
Kötü düşünceleri

Ötelerde bir kadın çırpınır sancıdan
Çağırır
Haykırır çıplak
Birdenbire doğar yavrusu karanlığa
Bu gecelerde uyursunuz

Otlar ülkeler çizgisinde
Eğilirken yavaşça uzarken ağaçlar
Anıtlara oyulmuş yazılar görünmezken
Bu gecelerde uyursunuz
Kuşlar ötmezken göklerde

Kara suların dibindeki parıltı iyice uzaklaşır
Mağaralar
Mağaralarda böcek delikleri
Giderler ta derine
Bu gecelerde uyursunuz

GÖK KATI

Şu aydınlandığın
Bilmediğin görmediğin inanmadığın şu
Üşütür seni bütün ulu anların gerisinde
Duyusuz
Ağırlıksız
Yokluğa yaşamaların doğuşu

Şu sevmek karanlığımız büyürken geceleri
Yataklarda tanlaraca düşünmemek şu
Biraz gel
Biraz git ötelere
Alır güzelliğini bir dişi ülkeden
Maviliğin yok olacağı var olmuşu

Şu yılansı yollarda
Ekmek diye su diye avutulan şu
Durmaz ki kötü yellerimiz
Dinmez ki
Binlerce binlerce binlerce yıldır
Uzaklardan yıldızların duyuluşu

Şu önce acıkan önce düşünen
Sonra masallara benzeyen şu
Üstünde titremesi toprağın
Altında yaprak sesleri
Anlıyor musun
Çırılçıplak soyunmuşu

Şu koyun
Yemyeşil ovalarda çoban şu
Yitirmiş sessizliğini yeryüzünün
Nasıl da kara evrene karışmış
Yönlerden
Nasıl da belli ölülerin kovuluşu

Şu Tanrı katlarından ıraktaki
Kişilerin mutlu katında gülümseyen şu
Hadi gün dönmek üzere
Hadi ak mağaralarda türkü çağıran
Uyar artık
Uyumuşu

ÜST ÜSTE YAŞAMALAR

Ölünün bakışı değil
Ne varsa
Senin bakışın

Şimdi oralarda evliyim
Her gece
Azalıyorum her gece

Ağlamıyorum ama körüm sanki
Ellerimi almış götürmüş
Bilmiyorum kim götürmüş

Şimdi düşü kocaman yapıların maviliğinde
Döner dönmez
İki pencereli odamıza döner dönmez

Şimdi gümüş değilim
Yaşanmış yaşanmamış ülkelerle yalınayak
Biz Avrupa'da güzelleşiyorum yalın ayak

— Senin bakışın değil
Ne varsa
Ölünün bakışı

Abdalışık

DOLDURU

Gece mi evren mi ne bilemiyorum
Anlamın kapladığı
Karanlığın yericek
Sen al bardağımı daha

Suyul
Yıldızıl bu koyulamış
Ölüleyin doymuyorum
Sen al bardağımı daha

Dolduru dolduru
Ülke ülke nice yaşantılar ardından
Boş boş
Sen al bardağımı daha

Abdalışık

ULU

İsteklerim düşüncelerim acılarım küçücük
Büyür büyür büyür kocaman
Dağlar üstü bir mavilikte
Alır yok sürelerini ölülerin o
Büyür büyür büyür kocaman

Elde yemişler
Yemişlerde el biliyorum
Gecede
Su
Büyür büyür büyür kocaman

Bir sevi
Bir karanlık
Ulaşılmaz sonrasızlığında güzelliğin
Ülkeler yiter masalca
Büyür büyür büyür kocaman

Bu ışığın evrenler aşan hızı değil
İşte korkmadan dinliyorum
Yabanın otu
Ayak sesleri böceğin işte
Büyür büyür büyür kocaman

Anılarla iner alnıma
Bütün gökyüzünün sessizliği
Sonra ormanlar yeşili birdenbire uçar
Uyurum da
Büyür büyür büyür kocaman

ANİBAL

Dur Anibal
Üç yönü sarmış Roma
Dördüncü yön bilinmez
Anlaşılmaz
Tanrıların dileğicek

Yürüdün bütün batıların ardından
Kurtulmuş insanlarla aydınlık
Düşmanın güzel ülkelerinde sınırsız
Daldın sevgiye
Gündüze geceye karışmış saç sakal

Bir cadı baktı avuçlarına
Bilinmeyen beş kara parçasını söylerdi beş parmağın
Sürezleri senin havalarına uymaz
Bu ne fal
Senin düşüncelerin ne

Sonra dev ordular saldırdı
Analarının kızlarının altın saçlarına kudurmuş
Uçtu bir daha geri dönmemek üzre
Bayraklar ve gerçekler üstünden
Yaşlı kartal

Kişiliğin anlatılmaz yeğnikliği
Vur
Koş
Al
Yenilmiş olsan bile

Yellerin yellerle birleştiği yerde
Uludu yıkılmış Kartaca'da
Bir çakal
Belki doymuş
Belki doymamış

Çekildin yeryüzünün bittiği doruğa dek
Atının terkisinde özgürlük
Uzakta Akdeniz efsaneler gibi çağlardı
Çıktın sonsuzluğa
Baldıranın bir damla vaktinden

Topraklar kapandı dal dal
Alınyazısının gözleri açıldı
Yeryüzüne
Hakkın dinmeyen dinmeyen sesi
Dağlar ovalar sessizliğine duyuyor musun

GÜN IŞIYINCA YENİDEN BAŞLAYAN SES

Kalk tan ağarmada
Bu yelin doluşudur
Odamıza
Anılarımıza
Düşüncelerimize
Tasalarımıza nice uzaklıklardan

Kalk
Bu aydınlıktır
Yeşil otun an değiştirdiği son sessizlik
Ölü sayıların ağardığı su
Körlerin bilmezken titrediği
Hadi kalk

Kalk
Bu ekmek parasıdır
Uzak tarlaların Hey Hey dediği dağlarda
Taşların evlerle evlerin ülkelerle büyüyüp gittiği
yalnızlıklarda sen
Kalk
Bu kuştur

IŞIN YİTİRMEK

Işın o bizim yaşama kapsamımız
Işın aydınlanan
Işın aydınlanmayan
Işın yeryüzü gökyüzü
Işın anlar anlamaz sever sevmez

Yitirir ya bakışlarını ölü
Bakışlarında ses vardır
Yitirir ya sıcak avuçlarını çocuklar
Avuçlarında anne vardır
Işın o bizim yaşama kapsamımız

Bir boşluğu neyle doldurursunuz
Neyle yürür bir yontuda taş ayaklar
Neyle var neyle yoksunuz ama gece ardı
Gecenin karanlığın al'ısında
Işın aydınlanan

Gözlerinizi kapayınız geçen biri
Geçmeyen birini götürmektedir
Usların eski uslarla gelecek uslarla büyüyen parlamasında
Mağaralar bile aydınlanır ya susunuz
Işın aydınlanmayan

Ne olursak olalım
Bir geyik bir bambu bir Türk
Yarısı sarıdır yarısı yeşildir yarısı boz
Nice yiterse yitsin gözlerimizdeki evren
Işın yeryüzü gökyüzü

Bir daha kımıldar kemik yapısının bir daha durduğunu
Et yapısının
Su yapısının
Doğa yapısının şöleninde bir daha durduğunu
Işın anlar anlamaz sever sevmez

GÖÇ ETMİŞ AKANALARIN İLK GECESİ

Götürse de güzel oğul götürse de kavaklardan
Bir yanı derin bir yanı uzak
Günler süren upuzun yollardan sonra
Yatar sağına bu kez
Analar tel duvak anısıl

Şimdi yapıların hepsi ulu
Yepyeni hepsi kocaman
Bir kötü yalnızlıkta yaş ilerler sessiz
Yatar soluna
Omzunun ağrısını saklarcasına analar

Dağların ovaların ardında satılık bir ev vardır
Her açıldığı yer kapalı
Masal devleri bile soluk alamaz geçmişlerden
Yatar ıpıslak uykusuz
Analar bir taş eskiliğine

Şimdi sandıklar ağır
Halılar soğuk
Emzirmekçin karanlığı ister istemez
Yatar arkaüstü
Boş odalarda analar

BAKIŞLAR

Sayrının bakışı sarılığıyla ağarmış sayrının
Bir öç bir gömücek derinde
Bir büyük yön gibi güçlüdür
Durur yerden göğe biçimler üzerinde

Çiftçinin bakışı çalışır yürür
Der buğdaylar dilince sus
Çatlamış topraklar genişliğinden
Yağmursuz

Dulun bakışı uzanır yorgun
Karanlık geceden ak yataktan
Azalır olgun yemişlerin tadıyla
Yas çizgisini anlamaktan

Yazıcının bakışı uysaldır
Kâğıtlarda defterlerde kalmış hep
Kalmamış okunan saatler akışında
Kendi yazısı masalmış hep

Taşıyıcının bakışı görünür ta uzaktan
Bakışa varlıklarla ağır
Taşırız madem
Havalar düşünceler her şey ısınır

Hırsızın bakışı sağırdır karanlıkta
Gün doğmak üzreyken ses eder bir tunç
Dolar elleri özgür
Boşalır avuçları korkunç

Gelinin bakışı yeniliklere benzer
Tazeden tazeden
Çarpar yurdun ve çırılçıplak soyların aydınlığı
Olgun yelpazeden

>

Zenginin bakışı ağrır
Sayılarda varlığa karşı
Büyüdüğünü büyüdüğünü duyar kocaman
Bakarken koca çarşı

Körün bakışı gizlinin ulu mutluluğunda
Alır karanlıkla soluğunu ses ses
Görür ayaklarca yakını uzağı
Güneşi karanlık yıldızlar gibi görmez

Öldürenin bakışı söyler dinler
Alıcı verici
Sığar bir bıçak gibi sessizlik içine
Usun ve göklerin yaşamak sevinci

Yüce vakitler üstüne sevgilerle çiçeklenmiş
İnsan sıcaklığının bin bir alacada nakışları
An an sonsuzluk
Ölüme karşıt bakışları

Abdalışık

KARŞI ISI

Karşı ısı geldi üstüme
Dedi var mısın ha
Karşı ısı bitmez tükenmez bir çağrının esmer bir yel olduğu
Karşı ısı çiçek ormanlarından yıldız ormanlarından su
ormanlarından
Sfenks'in ağzını çöl kızlarına açmadığı yerlerde mor
Dedi var mısın ha

Dağlar üzre uluslar üzre getirdiği eski çağların
Bir'in milyonlara dek ısına ısına yenilediği bir
Bir sevginin bir yalnızlığa iki göz olarak açılır açılmaz
Karşı ısı kuş ormanlarından gemi ormanlarından ses
ormanlarından
– Bir taştım sanki taş ellerinde taş kalemler yonta yonta beni –
Dedi var mısın ha
Duruyordum
Yatıyordum
Düşünüyordum
Susuyordum
Yaşamıyordum
Dedi var mısın ha

Suçumu germişim yeryüzüne çırılçıplak suçumu
Köpeklerin öküzlerin domuzların koyunların kokladığı
Yılanların yeşil dilleriyle yaladığı yemyeşil suçumu yerüzre
germişim işte
Karşı ısı göz ormanlarından karanlık ormanlarından uyku
ormanlarından yavaş yavaş
Geldi yapışkan güzelliğime daha da yapışkan
Dedi var mısın ha

ÇALIŞMAK

Değer yeşile yeşile
Yeşil besmelesi yel yel yarın
Haydi oğul haydi kız
Kişiyi çoğul eder
Çalışmak yalnızlığında tarlaların

Dededen kalma toprak kütüğe geçmiş
Dağın taşın en başıboş yerinde
Çalışkanlığı var arkadaşlığı var sana hep
Keserden mazottan tırpandan
Elleri uzaktakilerin ellerinde

Gecedir yedi buçuk postasından
Doğar yıldızların ilki
Neneden yakın çocuktan güzel
Çalışmak
Çalışmak ne değil ki

Ekmek sevincine ana sevincine oğul sevincine
Çalışmak
Yüz binlerce yıldan beri
İnsan insan çalışa çalışa
Doğar dokularda hak

Duyarsın iğlerin döndüğünü büyüdüğünü arpanın
Sanki yaşaman değişir usulca
Çalışmak giz içinde evrenleyin
Çalışmak
Allahça kulca

Kuşlarla ırmaklarla tohumlarla biz
Hadi Tanrı'nın günü
Çalışmak
Çalışmak ve yapmak
Yurdu ve yeryüzünü

GÜZEL PARA

Karanlık düşünceler uyumuş
Uyanmış gecenin ak düşü mermerde
Mermer yontular mı aç
Kiralık odalarla ağarmış mı evler
Ben bu saatlerde paralı olmak isterim
Bu saatlerde

Akşamüstü sevilen ışıklar yanar
Masaları çiçeklerle süslü bir yerde
Satılırken ülkenin
Suları yıldızları sevgileri
Ben bu saatlerde paralı olmak isterim
Bu saatlerde

Kuşların gözleri örtülmüş sarı göklerden
Sayrı kadın tatlı çocuk düşmüş yaslara alınları terde
Dayanmış sokak kapısına korkulu
Ölümlere eş bir yalnızlık
Ben bu saatlerde paralı olmak isterim
Bu saatlerde

ONLAR BENCİLEYİN

Onlar bencileyin her zaman kımıldanır
Kentlerde dağda gecede
Kimi uzun kimi ak kimi pis
Dudaklarında anladığım sesler
Anladığım sıcak şey solukta düşüncede

Onlar bencileyin bir eli sol bir eli sağ
Sayrı değilse uyur yatar yatmaz
Söz açar havadan sudan
Kimi söver karanlıkta
Nasılsın der iyiceleri

Onlar bencileyin yer içer hep
Yavaşça bırakırken hepsini bütün sevgiler
Hepsinin bir sessizlik sarar da dört yanını
Hepsi belli etmez ama kalabalıkta
Daha yaşamak ister

DOĞUM

Doğurur er geç
Kocaman yaprakların kör uykusunda
Doğurur bir yüce sancı içinde gürbüz
Gecenin
Dağın taşın
Suyun
Otun ateşin ulu vaktinde
Doğurur Afrika ormanlarındaki karaderili
Kapkara bir et ipiri köpük köpük
Kapkara et kımıldanır
Kapkara etin avuçlarında kımıldar birdenbire
Özgürlük

DÖRTYOL AĞZI SEVİNCİ

Çağırma beni pis karanlık
Vakit çok erken
Giderken çarşılara herkes
Tarlalara yargılanmalara denizlere
Giderken

Haberler kötü diye üzülmem hiç
Dünya değişebilir kapılmam bir hınca
Açınca sevinirim gazeteleri her gün
Gözlerimi
Açınca

Sana kimseler yabancı değil
Düşüncen istemese de yüreğin benim der
Gülüver gelen geçene
Genç yaşlı kadın kız kim olursa olsun
Gülüver

Yapılar nice yükselirse yükselsin ülkelerde
Konar pencerelere kuşum
Ummuşum bir kez kocaman havalardan
Bir barış bir ekmek
Ummuşum

ÖLÜM IŞIĞI

I

Dağların ardında kuşlar vardı
Ölüm ışığı
Belki konmuş ulu sulara
Belki kapamış boncuk bakışlarını ürkerek
Bütün mavisine bulutların
Dağların ardında kuşlar vardır

Biliyor musun
En karanlıkta
Uyarır seni
Ölüm ışığı

II

Çoban yitirmiş koyunlarını geceleyin
Ölüm ışığı
Seçilirken ötelerde yazılı taşlar
Yıldız büyüklüğünde çırılçıplak
Bir çıngırak sesi anılar üzre
Çoban yitirmiş koyunlarını geceleyin >

Biliyor musun
En karanlıkta
Uyarır seni
Ölüm ışığı

III

İşte can parıltısı başka değil
Ölüm ışığı
Eller ayaklar yüzler gözler
Bir uzak yaşamada bir uzak
Dolduran kocaman göğü
İşte can parıltısı başka değil

Biliyor musun
En karanlıkta
Uyarır seni
Ölüm ışığı

IV

İstemez ki sevmez ki yalnızlığı serviler
Ölüm ışığı
Tanrı dur demiş durmuş
Yellerin toprak olduğu çağlara dek
Susar yeşili eskiliğinden
İstemez ki sevmez ki yalnızlığı serviler

Biliyor musun
En karanlıkta
Uyarır seni
Ölüm ışığı

KARA AYDINLIK

Versek tarlaları sonuna dek
Çobana
Koyunlar yeni doğmuş kuzularını
Emzirse tan yerinden
Emzirse daha anlamadan otlar
Yitirilmiş yeşilliğin titrediğini geceleyin

Işık da belki
Dağ taş toprak deniz
Maviliğin kocaman yankısı
Işık da belki
Karanlık da

Biz ovalardan uyanalım
Görelim ki kopmuş kanadı kuşun
Sevgisi
Acısı güzelliği
Son özgürlüğü
Uçar aç sessizliğe anısız

Uyur da sever de
Anlamlar nemli toprağa değmeden
Deli parıltılar içindeyim
Uyur da sever de
Karanlık da

>

Nice ekinlerin çıplak isteğine karşı
Su inanmaz
Ak gece uzanır yaradılışın sonuna
Üşür gök
Üşür
Yeraltı

Yıldız da görür uzaklığını ölümün
Bir çoğul yaşama sevinci ta böceklerece
Ama ulu yalnızlığı bilmeyen kim
Yıldız da görür uzaklığına ölümün
Karanlık da

ASILMIŞ

Bir alan ortasında tan ağarırken asılmış
Alanlar dek acı
Erik ağacı değil gül ağacı değil
Bu gündoğuşu toprakta tek ses darağacı

Mavilik üstüne apak asılmış
Sanki konuşur yer içer
Sallanır bir geçmişe doğru
Ta ilk insanlara yürümeler

Kolları gömlek içinde asılmış
Kimseye el sallamadan
Çok gitmiş çok gezmiş şu dünyada
Belli kundurasındaki yamadan

Belki de göklere göklere asılmış
Belki de yaşaması böceklerden daha az
Çıplak değil
Ölü sayılmaz

Başka bir şey düşünürken asılmış
Alnı bütün yönlerden uzak
Sallanır
Yiten ülkelerde zambak

Mahkemenin kararını dinlemiş de asılmış
Anladığı gözlerinde parlar
Sallanır yaprak yaprak
Gövdemizdeki suçlar

Utanmadan korkmadan asılmış
Yüzü apaçık göğsü bize karşı
Duyuyor musunuz
Söylediği marşı

KÖR ÖLÜ

Kalktılar hepsi ölülerin aklar giyinmiş
Bin bir düşten
Kalktılar
Suyun
Havanın toprağın yalazın
Evrenin birliği yüreklerinde
Hepsi birden
Yöneldiler

Kör ölü
Yönelemedi
Tanrı katına

İÇERDEKİ

Gündüzlerden bir gündüz uzandın
Dört duvar arasında yatağa
Saldırdı bütün geçmişin karanlık karanlık
Bütün kadınlar erkekler kavgalar sevgiler
Yatağa

Neymiş diyordu birisi boş ver
Yaşamak her yerde olursudur
Alırsın bu kocaman betikten payını
Bu incecik yazıda güneş
Olursudur

Neymiş diyordu birisi tutuk olmak
Sanki sayrısın sanki canın istemez
Dışarda öyle saatler vardır
Selam verir o belki de sıkar elini
İstemez

Bir nöbetçi gezer kapında
Kişiliğe ve usa eksi
Geçmiş hakların yürütücüsüdür
Bütün ülkeler varlığında artıdır
Eksi

Kentler insanlar gündüzler sayılmaz
Tutuklar evinde geceler sayılır
En eski çağlardan başlar yıldızları
Ölçülmez uzunluğu uykunun
Sayılır

Biraz düşünürsün yol nerde
Düşünceler üstünde kaçmak kaçmak
Oğulların bilinçle beklediği yurtlar arkasından
Değersiz vakitsiz yiğitliksiz
Kaçmak

Ne oldu sana kurtulamazsın görüntülerden
Duyulan bir daha duyulur burda
Öyledir insan kendini yer önceleri
Sonra yeryüzü ve evren yeniden yaratılır
Burda

BİZİM OLAN

Biter günlük savaşımız sokaklarda
Ellerimiz kirlenmiş
Ayaklarımız büyümüş yorgunluktan
Bir kara çatının altına çekiliriz
Ahmet Mehmet Mustafa Ali
3 21 385
İşçinin
İşverenin
Fatma'nın
Ayşe'nin
Gazetenin
Betiğin
Anlamları iyice uzaklaşır yaşamamızdan
Ansızın diner bir yankı
Bizim olur
Gece ve ekmek

İNSAN ATEŞİ

Düşmüş karasaban düşmüş
Kara topraklara neden
Yorgun musun artık canın mı istemez
Bıktın mı başaktaki efsaneden

Senin ellerin ağrıdıysa
Yerine tutacağım

Boşuna yellere vermişsin kendini
Değirmen kanatları döner günlerin dönmez
Çirkin gelir sana şimdi
Ekmek kavgasında herkes

Senin sevgin azaldıysa
Yerine seveceğim

Duyar dedin aydınlık yeşili
Kara düşünde kök
Yüzyıllar boyu nice türküler söyledin
Uyanmadı bencilliğinden yer ve gök

Senin sesin kısıldıysa
Yerine haykıracağım

Abdalışık

ÖLÜ KIZI

I

Ölü kızı gelir o sırada
Yitince ışık
Unutulunca sevgi
Boş odalarına kocaman yapıların

Gelir
Bir uzak yardan
Düşlerle tüycek
Ama dağlar ağırlığında

II

Apak bir gömlek
İnmiş nice ülkelerden dizlerinece
Ayırmış güneyi kuzeyi
Belindeki kapkara ip

III

Ölü kızı
Evrenler ecesi
Korkar biraz
Ağaran sularda – Buğday yeşerirken

Sonra gölgesiz
Çirkin
Kaçıp gider
Açınca bir böcek gözlerini

EKMEK

Dağ taş yer gök hepsi severek
Bakmada
Kımıldayan böcekten
Kımıldamayan oyuntulara dek

Türkülerin başlar geceden tek tek
Suyun yalazın yelin üstüne
Sessizlikle büyümüş
Yaşama hakkına dek

Güzelsin be ekmek
Aklığınca
Ama güçlüsün
Karanlığına dek

TOPRAK AĞRISI

Düşüne düşüne buldum
Yıldızlar silinirken gece yarısı
Ayaklarımda bir büyür bir uzar
Bu ağrı nedir
Toprağın ağrısı

Varmışım kara yeşilliklerden geçip
Yıldızsız suların başına
Dönmüş dönmüş yellerden
Bütün yönlerin yasında
Mavilik bir değirmen taşına

Habire parlar
Erkek uykusuzluğu düzün
Korkuyla ateş yakmış çobanlar
Korkuyla yitmiş dağ havası
Böğürdüğü yerde öküzün

Vermez ki barışını bitkiler
Kişiye yabanın
Yemişlerini ekmeğini yer de
Duymaz ölümsüzlüğünü
Karanlıklarda canın

İştecik düşüne düşüne buldum
Alnımda tan ağarmasından önceki gök sarısı
Ayaklarımda
Toprağın
Ağrısı

GÜN SONU

Gün iner
Çekilir kim bilir nerelere iyi kuşlar
Görünmez kötü kuşları çıkar yıkıntıların
Yalnızlık yorgunluk susuzluk
Sonra silinircesine uzar yol
Sonra ekmekler etler turşular elmalar biraz

Biraz daha çağırır beni yokluğa
Acıkırım düşünürüm severim
Daha isterim
Giderim evime
Alır uzakları Tanrı

YEŞEREN TOPRAK

Toprak bu her ilkyaz yemyeşil toprak
Sevdiği belirsiz
Düşündüğü belirsiz
İnandığı umduğu belirsiz
Toprak sever insanları birer birer

Öyle canlıdır ki binlerce yüz binlerce canla
Böcekleri tohumlar yosunları
Karışmaktadır bir tek yaşayışa gececek düşçek
Kımıldandığını duyabilirsin
Dokunursan eğer

Kiminiz büyütür tarlasını varır traktörlerle derine
Doldurur ak ambarını
Boşalırken göğüs yürek kiminiz
Kiminiz hâlâ kör sabanın ardında
Uzanmış bir altın deneye kara eller

Seversiniz ayrı bölümlerini
Onun tadına varamazsınız
Uzun tadına
Aydınlık tadına
Yabancısınız yer yer

Vurulur da bir nadas keseğinde
Borazanların trampetlerin yeli geçerken
Size anlatacak vakit bulamaz
Yüce esenliğini
Biraz anlar ama yiğit er

Dağlarını ayırırsınız ülkelere güney kuzey hep
Çitlerle bölersiniz sonsuz gelinciklerinin bütünlüğünü
Kızmaz size
Ama sarar akşamüstleri
Zümrüt dağını taşını bir keder

Duyacaksın duyacaksın sen de inanıyorum
Biraz daha yaklaş
Eğil
Üzerine kardeşim
Bilir misin ne der

Sessizliğinde
Muhammet'in İsa'nın gecenin gündüzün
Toprak bu her ilkyaz yemyeşil
Toprak bu her ilkyaz yemyeşil toprak
Bize bir barış türküsü söyler

ÖTE YAN

Salladım ellerimi seslendim
Açlığımı
Susuzluğumu
Yalnızlığımı demek istedim biraz
Nice yılların ardından
Nice geceler
Nice gündüzler çilesini taşırken sırtımda erkekçe
Salladım ellerimi seslendim
Beni görmediler de duymadılar da

Abdalışık

BOŞLUKLARDA YAŞAMAK

Karanlık doğurur daha daha
İnancımı inançsızlığımı hep
Siz seslenemezsiniz dağlarda taşlarda yollarda n'etsem
Siz çağıramazsınız
Ama köpekler sever beni
Siz köpek değilsiniz

Ovaların düzgünlüğünü alıp gider
Düşünceyi anıyı özgürlüğü geçmişlerden
Umarım koşular düşünde çırılçıplak
İsterim
Ama atlar sever beni
Siz at değilsiniz

Armutlar üstünde günün ışığı vardır
Dallarını nice sallasak düşmez
Nice beklesek altında akşamlaraca
Eğilmez inmez azıcık
Ama ayılar sever beni
Siz ayı değilsiniz

EKSİ

Bir ulu anlamdan
Çıkar söylediğimi
Gece dersem dağ dersem
Çıkar geceyi dağı karanlığından dışarı sen
Gök uykusuzluğunda kal öyle çırılçıplak
Öyle gece-siz dağ-sız

Yeşilden yeşili
Ottan otu ayır yavaş yavaş
Uzun ormanların aç koyuluğunda
Çorak bozkırların yalnız uzunluğunda
Uçsuz bucaksız yaşamanla yürü şimdi
Öyle yeşil-siz ot-suz

Geçmişi en eski anılardan
Geleceği ülkelerin mavisinden dışarı
Koy
Koy da uzan boşluğa yıldızlarla birlikte
Kızlarla sularla çocuklarla taşlarla birlikte sen
Sen öyle ana-sız ölüm-süz

AĞIRLIK

Siz çok yaşarsınız
Dağ ne der
Yıldız ne der karanlığa
Kuş ne der tan ağarırken
Anlamadan
Toprağı taşı ırmakları
Geceyi gündüzü
Düşünceyi
Sevmeden
Buluta denize ormana
Gülümsemeden
Siz çok yaşarsınız

AĞIR OT

Çilesi yüreğinde
Ağacın neyin
Düşer bir ağır ot
Kara toprak üstüne
Üstüne her şeyin

Duyulur ülkelerden
Bir açlık yaz kış
Köylerle köylerle köylerle dolusun
Kuşlara benzer düşüncelerin var
Konmuş konmamış

Sarı yel tarlalara nidecek
Sarı yel doruğun yücesinde bir sarı süs
Gövermez ışıldamaz artık
Yüreğim duyuyor musun düzlerde
Tanrım bana küs

Buğdayın oyunu anlaşılmaz
Gündüz gece
Ya altın damlası
Ya boşluk
Durur korkum yüzyıllardan beri öylece

Esrikliğini vermez ki
Gelincikler boşuna karışır ekine
Yalnız bir ağır ot
Çıplak ovaların sessizliğini ulaştırır
Afrika'dakinden Çin'dekine

Dağılmamıştır insanlara hiç
Su yıldızlar ve hak
Suya yıldızlara ve hakka karşı
Büyümek dağda
Ay ışığında ulumak

YENİ ÖPÜLERDE

Pınarbaşı da olsa
Denizler kıyısı da
Ayrıldığı yerlere bak
Soyların

Üç dudağın
Varsa
Bana bir dudağını
Ver

Uykular karanlığın çiçeği değil
Uykular yıldızların ekmeğidir biliyorum
Gidersek daha daha aydınlıksız
Durulduğu dağıldığı durduğu görünür usların

Dağlarda seslenmek
Üç–
Dudağın–
Hangisi kırmızı

Durağımız kanaralar durağı değil
Ölüm ardı yalnızlığından önce uzak
Yellere kapılır benzerliğimiz
Azalmaz koyunların içtiği mor gölge

Ver ağaçların tanıklığında
Kuşların uçtuğunu eğriden
Belki üçünü birden sımsıcak belki üçünden öte
Üç dudağın varsa bana bir dudağını ver

KARANLIKTA HARMANLARI BEKLEMEK

Sarı öküz yer
Daha ot
Daha çayır daha yosun
Yer soluk soluğa

Estikçe yeller tarlalardan
Gün aydınlığına yoğul
Dağlar anlar
Uzakların taşıdığını

Doymuyorum
Tan ağarana dek yesem içsem
Yer mi ha
Geceleri yıldızlar

Yer Güneş
Görür de Güneş'in yediğini
Yer
Kara toprak

Büyüdükçe ormanların uykusu
Artık anlamaz
Kuşları bile
Ova eskilik

Beni seni sevildiğimiz çağda
Birisi
Yer
Acısını duyuyorum

UYKU ÜZERİNE ARAMA

Getirsinler yaşamayı ölümü uç uca
Ev değil yol değil daha gidelim
Bir mor aydınlık yürüsün ta ötelere
Çılgın gelincikler kızarmadan
Getirsinler yaşamayı ölümü uç uca
Uykuca

Gökler bilinmeyene kul
Bir akşamüstü
Çıksak dışarı ekmek parasından bir kez
Büyüsek eski otlar türküsünde varsak
Deniz yeryüzüne
Yeryüzü göklere
Gökler bilinmeyene kul
Uykucul

Sıcaklığı ölülerin kucak kucak
İşte dağların ululuğu
En az uzak çağrışımlarda
Ya soyunmuş
Ya soyunmak üzere besbelli
Usun gövdeden önce yemyeşil olduğu an
Sıcaklığı ölülerin kucak kucak
Uykucak

Hadi ilk gördüğün son gördüğün su
Bir yerdesin ki yok olmuş bir başka çoban
Yok olmuş türküler çalmakta
Yok olmuş bir kavaldan
Mamut fosilleri arası yok olmuş bir çağda taş
Gitmiş uzaklaşmış yok olmuş sana
Hadi ilk gördüğün son gördüğün su
Uykumsu

>

Soğuk mu soğuk üç arşın bez
Nelerden sonra şimdi
Okuduğun ulu kitaplıklar ötelerde
Yazdığın incecik kitaplar arkalarda çok
Şimdi bir tek yazı mermer üstünde adın
Soğuk mu soğuk üç arşın bez
Uykucez

Abdalışık

ARA-YAŞAM TUTULMASI

Geceleyin tam üç sıralarında ürperirim
Uyanırım inançsız
Azalınca
Yerin yaşaması göğün yaşamasından

Bu ölülere karşı yitmişliğimiz
Karanlığın en ağır yeri
Çok uzun da sürebilir
Çok kısa da

Şimdi ayrılmışızdır birbirimizden
Tek tek alır bizi onlar
Boşalır ılık yatağımız
Ak evimiz yavaşça

Şimdi umumuz düşümüz yoktur
Yollar boşuna uzanır ülkeler ötesi
Kımıldamaz boşluk
Ne bekleyen ne arayan ne çağıran ne giden

Şimdi tükenmiştir sevgimiz
Bir aç yalnızlık büyürken
Öyle gömülür ki yokluğuna kişi
Susar yel de yıldız da

Şimdi
Kocaman anılardır
Durmuş güzelliğimiz
Kocaman dağların böğründe

Neden sonra bir daha aşar ansızın
Yerin yaşaması göğün yaşamasını
Başlar binlerce solukta
Kurtuluşumuz

BİR ASYA GÖLÜ ÖNÜNDE YANSIMALAR

Senden
Düşüncelerim yasım üşümem
Senden
Asya'daki

Sular uyanık mıdır
Derinliklerde düşü yitmişlerin
Sular uyanık mıdır
Bilinir maviliklerden inandığım sana

Uzaklaşır gemi
Asya'dan peygamberlerden Tanrı'dan
Uzaklaşır gemi
Yeryüzüne

Bir yeni gölge
En eski tapınaklara oyulmuş
Bir yeni gölge
Anlamaz ölünülmüş çağı

>

Deriler kara ak
Daha aydınlık geceleri
Deriler kara ak
Sonra bin bir istekle bakışlarımız

Aç değil
Taş kıranlar toprak kazanlar işsizler
Aç değil
Köpekler bile Ay'a karşı

Gökyüzü oyun mu ne
Bir sevinci bir aldanışa bağlar
Gökyüzü oyun mu ne
Bitmez tükenmez karanlıklarda çocukluğu

Şimdi herkes esendir
Bitkice
Şimdi herkes esendir
Genç yaşlı kadın kız herkes çırılçıplak

Yalnızlığın yuvarlaklardan belli
Ormanlar yeraltı yangınları uzak
Yalnızlığın yuvarlaklardan belli
Kör bütün bilgiler

Kocaman dağlarda yükselirim büyürüm
Konar omuzlarıma kartallar göz
Kocaman dağlarda yükselirim büyürüm
Ellerim ulaşır kara toprağın kara sayılarına

Acılı parlak
Bir ülke
Acılı parlak
Bir ülkenin ölüleri

Işığın kaydığı yerlerde
Kötü böceğin uykusu
Işığın kaydığı yerlerde
Gölgesi anıların

Çok sonra nelerden sonra biz bir türküyüzdür
Seninle ben Asya'daki
Çok sonra nelerden sonra biz bir türküyüzdür
Duyabilirlerse

Taşın üstüne
Yüz
Taşın üstüne
Geceler

Yokun ardına
Yüz
Yokun ardına
Sevdikleri ölümsüzlerin Asyalardan

Nereye gidersem gideyim
Ayrılamam ki senden
Nereye gidersem gideyim
Sana varamam ki

AĞZINDA

Bir devin ağzındayım
Dişleri ışık
Dişleri doymuşluğum doymamışlığım
Ağaçlar ki toprağın ulu tanığı
Ya kırmızı ya mor ya sarı ya yeşil
Ağzımda bir elma
Bir devin ağzındayım

Sıcaklığından bunalıyor mu değil
Korkuyor mu
Soluğu pis mi değil
İlk dağların arasında ilk denizler
Atomların kişilikle yüzdüğü yerlerde uzun
Ağzımda bir balık
Bir devin ağzındayım

Daha açılır daha
Çukur karanlık derin
Ağzımdır ağzındır ağzıdır daha
Eski besinlerin yeni besinleri çağırdığı duyulur
Uzakta bir Tanrılar şöleninde
Acıyor etlerim etlerin etleri
Evren yiyiminin basıncı kocaman

İşte anlam istemesem de gecedir
Isırır şimdi Yok'la Var Var'la Yok'u
Ama damlayan kandan öte kansızlık
Anlamsızlık yönsüzlük süresizlik
Düşünülerin tadı karanlığa dek götürür gider
Ağzımda bir uyku
Bir devin ağzındayım

TEKÇE

Kuyu uzamıştı derine
Tek indik
Geceler gündüzler dağlar taşlar uzamıştı acıda
Tek indik

Oyula oyula
Güzelliğin usu
Deliliği uzaklığın
Tek indik

İkiydik ya
Bir ip vardı ıslak kara uykulu
Yüz bin kişiydik ama ta ölüme çırılçıplak ta yıldızlara upuzun
Tek indik

TOPLAMLAR

Gider gelir ötelere
Bir iki bir bir
Bir iki bir bir
Bu babam mıdır ta Kassu
Bu Hamillo mudur ta Kassas
Bir iki bir bir

Elleri kazma kürekli köylüler
Ana kız oğlan dede elleri kazma kürek
İnerler kara toprağa
Gireceğine dek havuçların pancarların
İnlerler ama çıkar Hititlilerden bir mavi taş
Bir iki bir bir

>

Yıldızıl eskil güdül
Daha daha ötesi dillerin
Ben soyunmuşum siz de soyunmuşsunuz ulu kıyılarda
Gider gelir ötelere bir iki
Çırılçıplak
Bir iki bir bir

ÇAĞRI

Kim kimi isterse o gelsin
O sevilen gelsin
Çobanlar ateşlerini yakınca kocaman kuşları karanlığın
Kocaman kuşları karanlığın
Girince eski kulelerin oyuklarına
Ölümcül gökçül
Bitmez tükenmez yeşilini susunca ormanlar
Korkunç uykularda başıboş
Kim kimi isterse o gelsin
O sevilen gelsin

Kim kimi isterse o gelsin
O sevilen gelsin
İşte yollar ağarmaktadır
Dümdüz
Varmaktadır süslü illerden
Yıkık köylere dek
Güneşin ulu barışı
Bir pazar yeri allı yeşilli morda sarıda
Bir pazar gürültüsü
Kim kimi isterse o gelsin
O sevilen gelsin

Kim kimi isterse o gelsin
O sevilen gelsin
Belki de son çağ bu
Soyunmuş herkes
Denizlerde havuzlarda göllerde
Suyun ışık olduğu yerlere dek
Yitirmiş aklığını Avrupa Avrupa
Aramış yalnızlığını Afrika'dan Afrika'dan
Çırılçıplak cıscılbak
Kim kimi isterse o gelsin
O sevilen gelsin

Abdalışık

KOCAMAN IŞIĞA DOĞRU

Kocaman bir ışığa gittiğimiz besbelli
Günler yavaş yavaş iyice uzar
Uykuları azalır herkesin
Sayrı düşmese de

Kocaman bir ışığa gittiğimiz besbelli
Ağarır
Saçlarımız
Yürürken yürürken

Aydınlığı artar üzümlerin elmaların kavunların
Çoğalır bir ışık tadı yumuşak
Yeşilin kırmızının sarının anlamı artık birleşir
Yaşamanın gölgesiz çağında

Kocaman bir ışığa gittiğimiz besbelli
Gitgide
Kırışır
Gözlerimizin altı >

Yok bu başka bir pırıltıdır görüyorum
Ay'ın yıldızların Güneş'in değil
Anılarımız ışıtır
Bir en ulu bir en uzaktan

Kocaman bir ışığa gittiğimiz besbelli
Seçilir
Yerle gök
Yürüdükçe birbirinden

Yıllar geçtikçe duyulur apaçık
İyice anlaşılır köyde kentte dağdan taştan
Gündüzlerin önümüzde olduğu
Gecelerin arkamızda

Kocaman bir ışığa gittiğimiz besbelli
Doğar
Çocuğum
Anasından daha ak

Abdalışık

ÇİÇEK

Öyle bir yalnızlığa vardım ki
Açar
Karanlığın üstüne
Uykum çiçek

Çiçek bir mavide yavaş yavaş
Anılara
Anıların
Değdiği

Çiçek yok olduğu
Geçmişle
Geleceğin
Bir yeşil sonu kocaman

Belki de açmıştır
Uyuyordur
Üzerinde bir başka karanlığın
Gece çiçek

ARTI

Beni sevenler
Sevmesin beni
Dağın anlamı
Yetmez buna

Katsalar ormanlara yeli upuzun
Işığı yokluğa upuzun
Ne evrenin soluğu ne başka bir yaşama
Yetmez buna

Yeşili
Otun
Suyun uykusu
Yetmez buna

Bütün ölümleri üst üste koysalar
Oyulmuş
Kümbet
Yetmez buna

Kuşlar uçar ama anlıyorum şimdi
Gecem çırılçıplak
Gecem masmavi bir boşlukta büyüse de ne çıkar
Yetmez buna

GÜN

Kalkacağım işte erkenden
İçimde gökyüzüce bir istek
Masa odamın uzunluğu
Kurtulmuş kocaman geceden
Betiklerimle örtüyle bardağıyla güzel
Diyecek
Seni ben bile duydum
Öyle seviyorsun ki

Sokağa çıkacağım her yan aydınlık
Varlığım yönlere doğru güçlü tek
Ağaç alanın yeşili
Bekler durur sevincimi yıllardır
Bir masal türküsünü bir çağ türküsüne katmakta
Diyecek
Seni ben bile duydum
Öyle seviyorsun ki

Varacağım çarşı pazar daha büyümüş daha süslü
Uzanmış dağlara ovalara bir emek
İnsan o eski yoldaş
Tuttuğu kopardığı ellerinden belli
Yediği dişlerinden
Diyecek
Seni ben bile duydum
Öyle seviyorsun ki

AĞAÇLARDA BEN

Nerde olursa olsun ben kocaman bir dişiliği anlar anlamaz
Tepeden tırnağa yaşamakta tek
Bir yazın çırılçıplak uyanıklığını giyinirken bile bile
Bir kışın soyuna soyuna genel birliğine vardığı o ak
düşünüden o ak o koyu
Nerde olursa olsun ben kocaman bir dişiliği anlar anlamaz
Ben çam ağacı
Bütün yeşilleri silecek

Böcek ayaklarında yel ayaklarında dağ ayaklarında
Yalnızlığı kişiliği gizliyi sezmek bir daha en sarıdan
Evrenin dört bucağına bir toprak kapıyı açmışlar çıkmışlar
Birer birer tabanlarının altı bir uzun bir daha uzun
Böcek ayaklarında yel ayaklarında dağ ayaklarında
Ben iğde ağacı
Kokular gezilecek

Korkunç yüzünde göklerin bir mavi yaklaşır yaklaşmaz
Uluslarla yitirilmiş kuşlarla yitirilmemiş eski yaşamalar
kötülüğünde
İki misin yirmi dört milyon musun çoğala çoğala ikindi üstü
soy soy
Masal geyikleriyle masal kızlarının öpüştüğü öncel sürezler
içre dolu
Korkunç yüzünde göklerin bir mavi yaklaşır yaklaşmaz
Ben çınar ağacı
Geçmişi bilecek

>

Sular akan çiçeği ta yıldızların ta çağların
Dalları başladığı yere inen dalları Samanyollarında
uyumuş kıyılardan hep
Saklanan bir gelecek karayla ta içimize saklanan eğri
Sular yansıtmak üzre suçumuzu sular yansıtmak üzre
Sular akan çiçeği ta yıldızların ta çağların
Ben söğüt ağacı
Eğildi eğilecek

GÜZELLİĞİM ÜSTÜNE

Ha benim güzelliğim
Dağda mı taşta mı
Orda koyunlar otlar
Orda çamlar büyür gider kartallara
Orda yelkenler dokunurcasına yaklaşır ölüme ok
Hadi benim güzelliğim

Taşta mı
Gözdür geceleyin
Türküdür çayırlarda
Yapıdır alanlarda görmüşsünüzdür
Sessizliktir son Allahuekber inmeden
Sınırdır ülkeler arası

Yaşamanın uğultusu çoğalır
Arabalara otobüslere tramvaylara
Binlerce kişi binerken
Ha benim güzelliğim
Uzanır gider bir kapalı çarşıya
Yeraltı böceklerinin isteğince

Düşünürüm kâğıtlara dek
En güzel anılarım içkide
Bir yıkık evin kapısındadır duyuyor musunuz
En güzel karanlık
En güzel uykum
Nice açılırsa açılsın kızlar yataklarında

Sus anası olmayan
Tanrı
Bilmese
Anlamasa
Balıklar bilmese görmese sus
Esendir denizlerin altı
Ha benim güzelliğim

AK TÜRKÜ

Günler ağaçlar sevgiler uzundu
Koşardık biz
Koşardık da kanamazdık güzelliğin tadına
Mavi gökler bitmez tükenmezdi ki

Delice açardı dallar bin bir kez
Mor kırmızı pembe turuncu sarı
Bir doğalar şenliğine katılırdık kuşlarla
Yeşilcek

Irmaklarında çimerdik yurtların
Balıklarla bir olurduk ışıksı
Düşününce acıkırdık
Su içerdik ekmek yerdik anılarda üç öğün

>

Süslü evlerimiz vardı aydınlık
Süslü giysilerimiz
Yeni yeni yaşardık biçimlerde
Sevincimiz susmaz eksilmezdi ki

... Baba dağlar uzakları beklerdi
Gece ulu gece gelirdi en son
Durur idik uykulara
Güler idi yıldız bacı

Abdalışık

YİTİK YÖN

Beni solunmayana
Dağların genç eğriliğinde
Uçmaz ki
Çirkin kuşlar

Şimdi kör ağaçların sesi
Ulaşır
Ulaşır da geçer
Ana ormanlar yeşilini

Şimdi çıplak olsalar da
Mavimsiyken
Yoklukları
Ölüler aç değil

Yıldızların bir ucu yeryüzüne
Usa
Yalnızlığa evrensizliğe
Yıldızların bir ucu

Tahta fıçılara koymuş da ak sakallılar
Almışlar nice çağlardan sonra
Asmaların sevgilerin
Yeni karanlığını

Beni solunmayana
Susmam
Gülümsemem
Göstermem göğümü ben binlerce yıl

GÜNLÜKLERDE GÜNLER

Çıkarsın ne giyersen giy ayaklarına yalın ayak çıkarsın
gün üzre
Türkü üzre yeryüzü türküsü üzre bir yeşil
Bir açık bir öte bir gizli ama bir yeşil
Ama kimsenin günlüğü yoktur kimsenin
Yeşil ağaçların günlüğüdür

Yön bu senin bozulmuş güzelliğin doğudan batıya
Yıldız oralarda yıldızıl oralarda yıldızsı oralarda karmakarışık
yüzün
Öpen neyi öper öpülen ne öpülür ama nedendir nedir
Sımsıcak sevgi düzlüğünde karmakarışık açılan ağız
çiçeklerimiz
Ama kimsenin günlüğü yoktur kimsenin
Geceler karanlığın günlüğüdür
Bir kaval sesi ta uzakta en yıkık yüzyıllardan beri ta uzakta
Ak yavaşlığın erdemini bir öte ak yavanlığa söyler söylemez
Uçar uçmaz yanan bir sesin acısından yanan kuşlar
Ama yangın üzre ağıllarından boyunlarında çıngırak kaçışan
ama bir koyun

>

Bir koyun dağların günlüğüdür

Ne yazarlarsa yazsınlar onlar yok olmuşlardır artık
Elleri yazı değil gözleri yazı değil taşlarda taşlarda solukları
yazı değil
Ama ölüler yolcuların gelip geçtiği hanlarda konaklarda daha
önceki ölülerle bomboş
Ama kimsenin günlüğü yoktur kimsenin
Kişiler Tanrı'nın günlüğüdür

AVCILAR

I

Avcılar doğuşumuzla eski
Daha erkenlerimiz daha açlarımız giden
Elleri ağızlarınca büyük
Avcılar yeniden yeniden

Gencidik değmişti bir yalaz bir deriye
İşte binlerce yıl sürer yakışı
Bir ahu gözleri göl göl
Yansır kocaman suçumuzu kocaman bakışı

İzleri gövde unutmalarından izleri
Çamurda karanlıkta suda
Ayaklarımız basar basmaz ürkü kalan ayaklarımız
Bir kaplan ölüsünde uykuda

Önce yavaş yavaş
Sonra hızlı
İpte güpegündüz ama içimiz karanlık
Bize benzer yaratıklarla karanlık yıldızlı

Benzerliğimizden ötürü yalın ayaktırlar
Dört ayak sekiz ayak bin ayak
Bütün yoklar bir eşitlik sevincinde
Turnalarla tavşanlarla ayılarla var olmak

Avcı ayağın hem uzun hem iri
Ne çabuk ulaştın ölümden tez
Patlar elindeki kara demir acıdan
Patlar sever sevmez

Boynunuzu baştan ötürü
Ayağı göğüsten
Vurmuşum etten ötürü değil
Vurmuşum süsten

Yıldız uzaktı
Sevgi uzaktı ya
Sen duydun avcı çarpan yüreğini yeryüzünün
Ana ceylan vurulmuş yavrusuna baktı ya

AVCILAR

II

Sorar yüzüme öldürdüğü
Yeryüzü gökyüzü bir dil midir
Sevmişim çamlar sular köyler mağaralar önünde sevmişim
Ama sevmek öldürmek değil midir

Sanki der: Nesin ki
Canın ulu bir candan öte
Öte gök öte dal öte ses
Bir aç parlama kan öte

>

Kaçtım kaçtım kaçtım kaçtım
Durdular
Ben bir kurt geceler içinde
Beni geceler içinde vurdular

İtlerle tazılarla köpeklerle korkunç
Ardıma düşen geri
Nerelere dek izleyebilirsin
Güzelliğiyle var olan bireyleri

Bu bir doyma sayılamaz ki hem
Katma ulaşma büyüme bu
Başka bir gövdede olmak ışıklar içre ışık
İnerken yıldızlardan korku

Nereye giderler bir yalnızlığın çirkin ormanları arasından
Gergedanla yıldızla kuşla
Gecede daha geceden
İner bütün varlığım çayırlar üzre vurulmuşla

İşte sessizlik dışı bir karayeşil
Isı bile yok
Acıkmışım acıkmışım acıkmışım ben
Acıkmışım tok

Atılan taş atılan ok atılan bıçak
Atılan kurşun
Hey yürek hey gövde hey yaşama
Bir geyik sanki aydınlıklar üstünde duruşun

Vurmuşum yaşamasını ulamışım yaşamama
Kanamış göğsünün ak sarı eki
İşte elim ayağım kıpkırmızı uzak
Kan ne ki

Ezilen otlarda sustuğun
Bir ayı leşi değil midir
Kocaman bir yarasa değil midir kanatlarıyla yönler ta oralarda
İki iki bir bir

Avcılar geçip gitmiş
Kalmış mamut kemikleri dev bir savcı
Kalmış eli ayağı boş eli ayağı kan
Ölüm içinde ilk avcı

Anılar anılar anılar
Başı yok vurulmuş mudur
Yemeyle içmeyle ağırlaşmış
Uçmuyorum kuş mudur

İNANÇ

İnsanların çoğu aç olsa da
Çoğu pis
Çoğu utanmaz
Çoğu hırsız olsa da insanların
Beni aldatamazsınız
Dünya bu değil

ORMANIN HAKKI

Bir dal
Bir dal daha yansır göllerin kıyısında
Yaşamak
Yaşamak yeniden içinde topluluğun

Kara dağlar
Kara dağlar seslenir şimdi
Kişilerin
Kişilerin karanlığına

>

Bu göktür
Bu göktür derinlere doğru
Düşünürsünüz
Düşünürsünüz yittiğiniz yerde

Bu sudur
Bu sudur ki gövermeyi söyler
Üşürsünüz
Üşürsünüz kımıldayan yapraklardan

Güzelliğin
Güzelliğin gücü maviliklerde görünür apaçık
Öte yel
Öte yel başakların esenliğine değmeden

Genç
Genç bir yalnızlıkla çoğalırsınız çağlarda
Dağılır
Dağılır soluğunuz bakışınız sesiniz

Almak
Almak yıldızlardan
Vermek
Vermek kuşlara geyiklere böceklere

Almak
Almak geceyi
Vermek
Vermek ulu gök boşluğunda tohuma

Acılı
Acılı bu uzunluk
İyicil
İyicil de mutlu

Düşüncelerin
Düşüncelerin onurla parladığı
Korkuyla
Korkuyla küçüldüğü benliğin

Hayır
Hayır kardeşim söylediklerim masal
Ağacı
Ağacı yabanın kendi kendine

Uğultular
Uğultular kocaman korkunç
Nereye gitsen
Nereye gitsen ardından gelir

Bir uçan
Bir uçan yeşil yeryüzünce
Uykusuz
Uykusuz deli aç

KARŞI AĞIRLIKLAR

Bir karşı ağırlığı vardır herkesin
Kocaman bir usla dolu evrende
Ama ben uzunum ben değişkenim
Ben uzağım ben çırılçıplağım işte
İşte benim karşı ağırlığım
Kör kuş

Bir ağırlığı var kötünün çirkinin
İyilikle güzellikle eşit
Yapar Varlık Ana denklemini
Yalaza karşı su koyar yalnızlığa karşı ışık
İşte benim karşı ağırlığım
Bütün ölüler >

Evler ülkeler bomboş
Bomboş yeryüzü ötelere gittikçe
Uyanıyorum sessizlikte gece yarısı
İşte benim karşı ağırlığım
Büyüyen gözleri bir oğlan çocuğunun
Makinelere karşı

İşte benim karşı ağırlığım
Çobanyıldızı besbelli
İletir
Koyunları dereye
Höyüğüne yitmiş çobanı
Ağır korsan gemilerini gömülere

Karanlıklar nice kadınlarla dolarsa dolsun
Yumuşak
Yumuşak sarışın gebe
İşte benim karşı ağırlığım
Sıcaklığı
Ak yatakların

Yazılan yazılan yazılamayan
Masallar arkası güpegündüz
İşte benim karşı ağırlığım
Bütün diller bir yöne doğru
Bütün dillerin birleştiği gün işte
Yazılamayan

Dağ sallanır yeller durur işte
Irmak çağlamaz
Kaplanlar bile susar
Taş acılarla
İşte benim karşı ağırlığım
Afrika'daki türkü

Abdalışık

DAHA SEVMEMEK

Bir gök vardı ya
Bir geçmiş bir ayrı bir olumsuz vardı
Oralarda sessizlikte sallanan elmaların geceyle çatlamış
karpuzların oralarda
İkimiz büyürdük
Bir gök vardı ya
Yalın ayaktım sanki genel yaradılıştan genel ölüme dek

Göz olduğu bütün yaratıkların
Yönlerle
Yönsüz
Uykularla uykusuz
Bir gök vardı ya
Bütün çağların bakışı iri bir gök
Kırmızı mı sarı mı ak mı iç içe yalnızlıklar
Damlayan yuvarlak bir şişeden yuvarlak bir bardağa damlayan
ister istemez
İster istemez dolduğu gövdemize dek başka gövdelerin
Boşaldığı başka güzelliklerin gece gündüz güzelliğimize
Bir gök vardı ya
Bir içki vardı

Nedir bu nicedir bu kaçadır bu
Kapalı daha kapalı gölgeler içre yüzleri yok
Bin dinar ederdi bin akçe ederdi bin mangır ederdi bin
Ama bir gönül etmezdi ya
Bir gönül vardı ya
Satıcıların elleri dolmazdı hiç

>

Yeraltı kızlarının daha yeraltı esmerliğinde karanlıklar
Uç uca öpülerle 24'ü 1 geçe çırılçıplak
İnanmadı Babil'dekilerimiz inanmadı geyiklerle birlikte bu göl
parlaması
Bir gök başımızla en eski başlarla kocaman bir gök
Bir gök vardı ya
Gemiler yavaşlardı uslar aydınlığın

Düşünmeyen
Sonra düşünen
Ağarmayan
Sonra ağaran
Bir gök vardı ya
Toroslar'ın Ağrı'nın Alpler'in Himalaya'nın üzerinde hep

Uzun suların ayağa kalkar kalkmaz ağaç olduğu
Kuş olduğu bir soluk üzre ormanların
Kadınların doğura doğura çocuk olduğu
Sevgi olduğu bir yıldız üzre yaşamaların
Bir gök vardı ya
Giderdik

YETİ'NİN* ARDINDA

Sen Yeti karadam
Himalaya'nın mağaralarında buz
Ta ilk yaratıklarla yaşıyorsun
Buzul soluğunu

Türkün ne belki gök sesi
Gezegenlerden gezegenlere uzun
Sustuğun ne
Donduğu belki çağların oralarda

Doğanın doğum ölçüleriyle ipiri
Karanlığa yaslandığın yerlerde baş omuz
Öyle öncesin ki yok gibisin
Yeşilden bile önce

Yeşilin bile eksi kaçmaktan kaçmaktan
Kurdun kuşun bile eksi
Doruklarında sonsuz uyanıklığın bir öte ışık
Gidişirken kara yoldaşlığıyla kıllar sırt üzre

Hem de ölümsüzlüğün ta içindesin
Sevinir seninle çevrendekiler –
Beşikten gömüte dek
Bir sensin Tanrı olmadan kalıcı

Hem de ölümsüzlüğün ta içindesin Yeti
Yüzyıllarla yüzyıllarla yüzyıllarla boş
Ağırlığın katılır hep
Yeryüzü ağırlığına etle kan

>

* Yeti: Himalaya'da yüzyıllardan beri aranan karadam.

Yeti kocaman ayak izlerinden belli
Daha aradığın
Belli kocaman ellerinden
Avuçladığın daha

İlkel bir düzeyde anan baban su
Anan baban suyun binlerce kez üşüdüğü bir uzak
Parlar korkun ak uzanılarda
Bıraktığın korkunç oyuklardan

Yeti öyle kopmuşsun ki
Soylardan anlamlardan sıcaklıklardan
Yaklaşamaz sana artık
Dört milyar kişi netse neylese

Her gün her gece
Yaşıyorum Yeti
Çırılçıplak
Senin evren yalnızlığını

ULE VE MAĞARA

Susmuştu susmuştu tapınakta akşamaca hep
Gözleri yanık
Düşündü Ule
Dağlarda bir istek var oldu

Geyik ayaklarıyla çıktı kayalardan
Daha uyanıktı yükseklerde toprak yalaz su
Serinlikle çıktı çıktı bulutla
Buldu mağarasını kutsal oldu

Gönül alabildiğine
Karanın zaman içinde büyüyüşü
Varabildiğine usun
Sessizlikle azalır oldu

Belki bin belki on bin yıl sonra
Ule ürperdi yaşamaktan
Sezdi ki mağara sever kendisi sever
Evrende kocaman bir şey var oldu

Sezdi giysisinin ağırlığını
Neden
Örtünmek saklanmak gizlenmek
Yel oldu

Cinler soyun dedi usulca
Cinler soyunma dedi uzaktan
Gördü kurtuluşu biraz
Yaradılışla yeğnik oldu

Aşağıda tapınağın taş direkleri varsın uzasın
Soyunacak
Kırılsın artık yücenin tunç anıtı
Can türküsü duyulur oldu

>

Soyundu dalgınca üzerindekileri
Çiçekten alışkanlıktan açıklığa
Ta aklığına dek
Aydınlık oldu

Bir ot büyüdü bir ışık süresi
Bozuldu denkliği gezegenlerin göklerde
Birdenbire
Küçük küçücük bir gürültü oldu

Karanlığı yıkıldı
Taşlarıyla doldu mağara
Yalnızlıktan sevgiden çıplaklıktan
Yok oldu

ASU

Suçu büyüktü Asu'nun göklerecek
Taş atmıştı Güneş'e doğru
Bilinmeyen türküsünde
Bilinmeyen çağından

Açtı uykusuzdu sayrıydı
Dolmuştu şeytanların soluğu derisine
Kötü bir ışık
Ve mavilikte duruşu çıplak ağaçların

Sövmüş Tanrısına sövmüş
Asu Asu
Yakılacak yakılacak
Asu Asu

Doymuşlar bir ilk zaman içinde
Ki sürer sıcaklığı karın karın
Kartalla doymuşlar yılanla doymuşlar
Doymuşlar yellerle yıldızla yalazla

Var olmanın yeğnikliği alna çizilmiş
Kötü ruhlar uyusun türlü boyalar içre
Ve ta masallara uzanır
Dudakların kızıl süsleri

Ağaç davulların seslerinden
Asu Asu
Yeşiller allar sarılar
Asu Asu

Halay çeker korku
Uzak kuşakların acısına karışık
Yontulmuş taşlarda susar
Güçsüz yumuşaklığı etin

Büyünün kara kanını üfler boynuzlara
Toprakta kök
Açık bir esrikliktir apaçık bir uykudan
Ve avın kurtuluşu işte

Kişinin gücü Tanrı'nın büyüklüğüne
Asu Asu
Yankılanır dağdan dağa insandan insana
Asu Asu

Devrilmiş gözleri ak
Patlamış ürküden göğsü
Bütün oba ateş bütün oba ölüm
Bütün oba çırılçıplak

Açlığı uykusuzluğu sayrılığı tükenmez ama
Düşer elleri
Yaşaması parlamaz ama Asu'nun
Ölüsü parlar

Aydınlık yitiverir yeryüzü yalnızlığından
Asu Asu
Seni senin karanlığın sever ancak
Asu Asu

ASU'NUN OĞLU

Yandı ha uzunluğum
Yandı ha karası
Yandı ha parlak
Ben Asu'nun oğlu en uzak gölgenin içinde
Azalmışım
Çekilmiş bütün obam altına ulu bambuların
Bir büyük su gibi dağ yelleriyle uyumuş
Ses anıları yankılanır yönden yöne
Öyle yaslıyım öyle yorgunum öyle ağrımışım
Sanki koyu esmerliğim üstümden sıyrılacak

Yandı ha uzunluğum
Yandı ha karası
Yandı ha parlak
Nasıl oyun değil miydi o
Bağladılar babamı ateşe ve tamtam'a soyundular
Karanlığın yıldızlarla bir olduğu çıplaklıkta
Yanık et kokusu gittikçe ağırlaşır
Kocaman kuşlar uçar havalarda neden
Bir acı göğsüme ellerime ovaya gökyüzüne
Dolmuş dolacak

Yandı ha uzunluğum
Yandı ha karası
Yandı ha parlak
Dumar döner değirmilerinden şeytancıkların
Ay doğar aç hayvan yavrularına karşı
Hızla büyürken kanlı otlar
Boşluklarda avlanır çirkinlikle
Başsız cinlerin başsız çocukları
Ateş sıcaklığını almış götürmüş babamın
Yerine kartal kartal sarı sessizlikler konacak

>

Yandı ha uzunluğum
Yandı ha karası
Yandı ha parlak
Senin Güneş Tanrısı
Senin ağaca oyulmuş varlığına ulaşacağım
Boyanmış bir ölü gibi geceden sıyrılıp
İyice yumacağım gözlerimi
Kimseler görmeyecek beni düşüncemde
Tutuşturacağım oymalarını senin
Babamın soluğu uyanacak

Yandı ha uzunluğum
Yandı ha karası
Yandı ha parlak
Süründüm dibine dibine kör korkunçluğunun
Bir yılan usu olup
Yavaş ağır usul
Öcümle çatlamış topraklar üzerinde
İşte kara tırnaklarım uzar yalnızlığımdan
İşte kara tırnaklarımın ucunda unutulmayanın yalazı
Güneş Tanrısı yanacak

KARA DERİLİLERİN SALDIRISI

I

Sürülerce Orman Adamı saldırıyorduk
Uyuyan ovalara uyanmış dağlardan
Boyunlarımızda parlıyordu değerli taşlar
Kan içinde savaş içinde sevdalardan

Yeni kargılarımız oklarımız kımıldıyordu gizlice
Unutulmuş sular gibi düz değil
Yitirilmiş başka bir hayvan vardı
Gündüz değil

Kalmamıştı maviliklerde sevgi
Sessizlikten kurumuştu ağaçlar
Durmuş kara gövdelerin yasında
Uzuyordu ayaklar eller saçlar

Neymiş yalnız altın yalnız taş
Yedi soy önceden saklıdır parlarken uykusu
Kıllarımız ve orman içinde aradık
Yedi soy sonraki su

II

— Hara hara
İşte kemik kemik
Ta karanlık çağlardan
Ölüm üstüne geldik

— Hara hara
Gecelerde yüzlerimiz yansır
Biz dursak yürür kendiliğinden
Kapkara olduğumuz ağır ağır

III

Yendik mi yenildik mi belli değil
Doğdu dallarca yıldız
Boynuz biçimlerinde okumuşuz sonsuzluğu
Boynuz biçimleriyle yazmışız

Korumazmış büyük kalkan
Uykuya sese ağır yellerine
Parçalanan gölge kan sürdü
Yuvarlaklardaki oymalardan derine

Soluğumuza karıştı görünenler
Yaşamamız delik deşik
Bizim belki de bizden başka
Yalnızlık ve güzellik

Düştü anlamlar gibi göklerden
Kocaman kuşlar yere
Mutluyuz şimdi
İnsan eti üzre

DELİCE BÖCEK

Bağımsızlık Savaşı eklerinden

1. baskı: 1957

DERİNDEKİ

Yıl 1919
Erzurum'da bir böcek
Bir kara toprağın altında
Duydu ki basmış yabancılar ayağını
Pis bir ağırlık yurttan
Dağlar taşlar
Acı pek.

Uzakta, çok uzakta
Kopmuş ottan yeşil, gönülden çiçek.
Ne bekler yelden yıldızdan,
Gecesi özgür değil ise
İşte karanlığın tadı yok,
Bir ilk güz gecesi
İşte gidecek.

YÖNELDİ DELİCE BÖCEK

Sayrı idi eşim kodum yuvada
İki yavrum iki ağlaşırkene.
Üstümde yüce bir toprak
Ulu bir ağacı,
Ulu bir ağaç
Koca bir kartalı,
Koca bir kartal
Kocaman bir göğü
Taşırkene.

>

Gene de yeğnik idim
Kayalarla taşlarla boğuşurkene.
Bismillahım vardı gönlümde
Ta babadan
Ta dededen kalmış.
Doğrulmuştum batıya
Yol ırak, acı sonsuz;
Hızlı idim kuşlardan
Bir adımda bir toza ulaşırkene.

DENE

Denem altın tarlalar üzre
Dalgalanır dalgalanır Tanrıma karşı.

Denem yüce gecelerde parlar ki
Düşü sessizliğe.

Denem egemenlik denem özgürlük
Yer doruğunda dağlarım.

Denem gönlümün sevinci
Ölümsüz çevreler içinde.

İştecik kimseler alamaz elimden
Yüzlerce yıl yüzlerce yıl yediğim deneyi.

SES

Durdu
Çatlayışı tohumun, morluğu yeraltının,
Ürperti taşta.

Durdu
Serinliği suyun, dağılışı kemiğin,
Yankılar karanlıkta.

İşte duyuyorum
Evren kadar
Dalgalanan bayrağın sesini.

OYUNTU

Kökü
Kavağın
Girmiş derine derine
Koyu koyu anılara gitmiş.

Kayar parlamasında
Tutmaz elin ayağın,
Uzaktaki dalgaların gibidir
İçerde akan şey.

Delinmez bin bir kabuğu
Bu ilk güzle dolu dağın
Tanrım bana yelleri ko suyu ko
Tanrım bana gücünü ver ki geçem.

TEK ÇOĞUL

Yosun taş su tomurcuk.
Yaşamanın sonsuz türküsü
Eski bir karanlıkta kımıldamaktadır
Yitmiş çağlar yalnızlığında.

Yosun taş su tomurcuk.
Çığrışmakta eski bir kardeşlikten.
Neye baksam beni tanır
Tanır da sever beni.

DAĞ ALTINDA DAĞ

Geceler geceler almış giderim,
Kara taş uyudun mu?

Düştüm yüce bir sevgiye, aydınlık,
Kara taş uyudun mu?

Ok atar göğsüme onlar ıraktan,
Kara taş uyudun mu?

Daha acımı dimedim,
Kara taş uyudun mu?

YAŞANTI

Oyulur aşılır geçilir;
Ölüm ne ki.

Ölüm ne ki,
Gönül isteğini yitirmeyince.

YANKININ GÜCÜ

Hey diye ses ettim şöyle gönlümce hey diye,
Duydum, yerin dibinde, seslediğini;
Soluğumun karanlığı hey
Karanlığın taşı hey
Taşın suyu hey
Suyun tohumu hey
Tohumun dağı hey
Hey, dağın maviliği salladığını.

ÇEKİL YOLUMDAN KEMİK

Günler var ki aşamadım üstünü
Çekil yolumdan kemik.
Beni birer birer ayırır türkümden
Yasın öcün aklığın, fatihan kemik.

Amacım çok ıraklarda kımraşır
Soyunmuş gönülde sevi
Sende çıplaksın sularla taşlarla
Nerdedir urban kemik?

Ne etsem
Anlatamam aydınlığımı.
Ben böcek böcek umu sessizliklerde,
Sen insan insan kemik.

DERİN YERLERDE UZUNLUK

Eski çağları türkü edip
Nice nice masallarda
Kocaman düşünü yaşarken

Varılmaz kıyılar ardından
Nice nice uykusuzluğunu
Bitmez tükenmez karanlığın

Bir kök sarısına
Nice nice oyulmuş
Bir su yeşili.

YANSIYAN TOPLANTI

Bir kocaman dikdörtgen vardı karamsı
İçinde bir dörtgen koyu yeşil.
Zaar ulu yapıda
Ulu masa vardı anlıyordum.

Vurmuştu yeryüzüne aşağlara gücünden,
Karanlık sallanıyordu loş.
Besbelli yapmıştı devler
Geceler üstü bir büyük toplantı.
Daha derine
Ulaştırıyordu anlamı
Yürüyen anlamı
Üst üste uzaklar.

Yerin altı yok olmuştu şimdi, dümdüzdü,
Kamaşıyordu gözleri tohumun suyun taşın yosunun.

Dörtgenler iç içe
Öyle yansıyordu ki.

Sessizlik ağırdı
Umu yas,
İniyordu uğultular
Yas umu.

Bir bir azaldığımız
Umu yas,
Yankısı çoğulların
Yas umu.

Başı kesik işte
Umu yas,
İştecik kopuk ayakları
Yas umu.

Kara dörtgenle yeşil dörtgen arasında
Bir yaşama vardı duyuyordum.
Bütün böceklerden bütün sürüngenlerden sonra
İlk çağdan son çağa upuzun.

Çepçevre ışıklar vardı aralarda, görüyordum,
Kılıç parıltısına
Yürek ağartısına benzer
Çepçevre ışıklar vardı.

YOKUN GÜCÜ

Yeryüzünü
Bin kez
Dolanır devler

Bir düşçül bitkinin
Yeraltındaki
Bir düşçül gücünden.

YILDIZSIZ, IŞIKSIZ, AYDINLIKSIZ

Ayaklarım masallarla benden ayrı
Sanki başkasının.
Ayaklarım gider ben kalırım,
Ben giderim ayaklarım kalır.

İşte sular gölgeler, iştecik kayalar kökler,
Ayaklarım taşır gönlümün devini söylencede
Ayaklarım bir "Ya Allah"ın binlerce küçülmüşü
Binlerce büyümüşü ayaklarım bir "Ya Allah"ın.

Ayaklarım örümcek ağı kalınlığında
Dağların kara yansımasında yürür geçer ayaklarım.
Alınyazım yetmez
Gücüme.

OYUNTU

Ben bir böceğim
O yıllarla yıllarla uzak.
Yiyorum
Yiyorum, toprak altı tan ağartısına dek, delice,
Devlerin düşünü.

Üstümde kocaman yuvarlaklar
Yosundan mermerden... daha ötesinden
Git git,
Git git, bitmez:
Deliklerin ıslak karanlığı.

Hemen sığmaz olurum az önce oyup girdiğim boşluğa
Çizgi ellerimle kazarım bir yenisini.
Yelcek,
Yelcek olmuş, düşüncem;
İçimde dalgalanışı bayrakların.

BİR KÖYÜN ALTI

Bir köyün altından geçtim
Kara düşüncesi vurmuştu yasın kara toprağa.
Uyandı temel taşları
Gönlümün ağartısından.

Kuyular kurumuştu
Bir ince anı kopmuştu sarı köklerden
Sanki kocaman yüreği çarpmıyordu artık
Geviş getiren ineğin.

Sessizdi
Büyüktü
Bir köyün altından geçtim
Karanlıktı evil evil.

YÜRÜR UYKU

Yürüsün
En küçüğü
Tohumların.

Yürüsün
En incesi
Otların yemyeşil.

Yürüsün, yürüsün hepsi
Tohumların otların,
Yürüsün benim uykum, bu gece yarısında.

DELİCE DUYARLIK

Üstümde
Yenilmişin yenilmişin türküsü.

Üstümde
Dağ dağ toprak.

Üstümde
Geceler geceler karanlığı.

Ne güzel üstümde
Kuşun uçtuğunu duyuyorum.

YOL ALMAK DUYGUSU

Sessizlik değil bu
Karanlıkta
Yansıması ilk adımın.

Bu sessizlik değil
Çağırışı
Eskinin yeniyi.

DELİCE BÖCEĞİN DÜŞÜ

Gömütlük ölülerle uyanmıştı
Hepsi kalkıyordu bir yerlik
İzmir'e doğru İzmir'e doğru
Kadında çocukta yaşlıda erlik.

Yürek çürüse de sevgisi çürümez.
Serviler tabutlar kefenler, kişi kişi.
Gömütlük kalkım günüydü vallah
Yapmıştı ölüler seferberlik.

İKİLİ KAZI

Belli ki yapraklar uçar karanlıktan
Toprak kamaşır kamaşır tohumda.

Daha büyür bir yalnızlık
İnerken aşağlara aşağlara su.

Kim bilir nice ülkeleri aşmış da
İçi yelli yelli taşın.

Öyküsü güzel dağlar
Dinler usul usul beni.

TUTSAK

Vardım bir koca kütüğe
Kabuk tutmuş çürüyüşü karadan.
Yeraydın dedim
Belki duymadı, anlamadı belki.

Uzun uzun baktım uçsuz bucaksız tutsaklığına acılı,
Bitmez olmuş nice yüz yıl yürüyüşü karadan.
Yeraydın dedim bir daha
Dağılıverdi.

YER AYAK

Ben ayağımı kaldırsam
Fil ayağını kaldırır
Onca ağır sanki.

Ben ayağımı kaldırsam
Dağ ayağını kaldırır
Onca ağır sanki.

Ben ayağımı kaldırsam
Gök ahacık, gök ayağını kaldırır
Onca ağır sanki.

OYDUM OYDUM TOPRAĞI

Oydum oydum toprağı
Işık gönlüm karanlığa sığmaz ki.
Hepsi de üstümde
Dağların taşların.

Yalnızım,
Köklerle kemiklerle küflerle ben.
Köklerden kemiklerden küflerden de ayrı,
Yalnızım o diriliş günücek.

SAĞIR DUYU

Artık duyulmuyor
Sesi kuşun.

Duyulmuyor
Akşamüstleri, çıngıraklar, ağıla doğru.

Duyulmuyor
İlk güz yelim yapraklardan.

Artık duyulmuyor bunca derinlerde
Yasın dediği.

TUTSAKLIK ÇEKİMİ

İner aşağ doğru
Burda kökler
Köklerin dalları
Köklerin dallarının suyu burda
Aşağ doğru aşağ doğru.

İner aşağ doğru
Burda su
Suyun düşü
Suyun düşünün karanlığı burda
Aşağ doğru aşağ doğru.

İner aşağ doğru
Burda karanlık
Karanlığın körlüğü
Karanlığın körlüğünün acısı burda
Aşağ doğru aşağ doğru.

YERİN BİTMEZ TÜKENMEZ ŞENLİK

Bir açarım ki gözlerimi
Yok olmuş tüm yorgunluğum kaya dağ
Uykum sığmış iki adım arasına çok şükür.

Gelir yüz binlerce çağrı bana yüz binlerce yeşilden
Şaşar kalır şuracıkta yüreğim
Şenlik mi var ne?

UZAKLAR KAYGISI

İnsem
Dağın taşın indiği yere
Uyusam,
Yaşasam yeniden
Düşünü gördüğüm ana değil.

Düşünü gördüğüm oğul değil
Ayrılsam,
Bıraksam yeniden tümünü.
Kuşun göğün ulaştığı yere
Varsam, bin kez varsam.

YOK TÜRKÜ

Ha bu ses
Uyumuşların sesi.
Bütün anılarından öte
Bütün belledikleri buldukları çok uzak
Bütün düşünceleri anlamaz bilmez
Kuşun toprağın denizin kötülüğünü.
Öyle dalmışlardır ki karanlığa
Su akmaz,
Öyle yitmişlerdir ki
Durur inancı
Uykusu düşü karanın,
Öyle sevmişlerdir ki yok aha
Dağların
Dağların
Dağların ardındaki.

Ha bu ses
Uyumamışların.

OYUNTU

Kopardı elim ayağım
Yabanın ol kayasında.

Öyle ağrırdı ki incecik gövdemin yaraları
Dinlemezdim ama
Bir eski ağıt gibi uzaktan duyardım.

Acılarım öyle parlardı ki
Yalaz yalaz olurdu yönler
Elimin ayağımın sessizliğinden.

Vururdum elimi ayağımı sırtıma
Giderdim.

OLMAK DUYGUSU

Bir kaya yıkıldı benek bağrıma
Duydum göğün tümünü
Amma da ağır
Amma da karanlık.

Şaştım ezilmedi birazcık
Birazcık anladım şunu:
Bir parıltı, bir umu, bir düşünce,
Benek bağrım, upulu, Tanrıma dek.

GÜLME BANA TOHUM BACI

Gülme bana tohum bacı
Sırtımda yeryüzünün ağırlığı
Gönlümde sevgisi yaşamanın
Düşmüşüm yollara yollara.

Taş anları uzar gecelerin
Yorgunlukla güçlüklerle yok olurum sanki,
Yavaş... uzak karışır sessizliğime
Senin ulu geleceğin, yemyeşil.

Zor, çok zor, düşündüğünden de zor,
Bütün bir sonsuzu yarıp geçmek.
Düşerim kalkarım ezilirim düzlenirim,
Gülme bana tohum bacı.

IŞILDAR DA YERALTI YILDIZLARI

Uyur yorgunluklarda
Bütün kurtçukları kökleri kayaları karanlığın
Ama karanlık ne ki
En kötü
En uzak
En ağır sessizliklerden yürümüşüm ahacık;
Uyku nider ki bana
Ben gecenin gücüyüm.

Yaşamamla yankılanır kocaman bir göl
Kayar düşlerim mavi bir düzlükten,
Yitmiş denizlere dek
Ulaşır
Yüreğimin
Dalgası.
Sular neylesin bana
Ben yelin gücüyüm. >

Aşarım derinlerden daha derinlerden
Doruğu daha doruğu
Ulu düşünceler almış götürmüş,
Gecemi
Gündüzümü
Yücelerinden varlığın
Dağlar nidecek bana
Ben toprağın gücüyüm.

DÜŞTÜM BİR GÖMÜTLÜĞE

Düştüm bir gömütlüğe
Kokular çırılçıplak
Çürümüş etleri kuşakların

Çürümüş etleri kuşakların
Çılgın bir sevinç içinde
Varlığın türküsünü çığrışır

Duyarken uzak yıldızların hızını
Yonca olmakta ısırgan olmakta gelincik olmakta
Çürümüş etleri kuşakların

Çürümüş etleri kuşakların
Yeşil etmiş
Karanlığı.

VARDIM BİR YONTUYA DEĞDİM

Bir yontu sapsarı olmuş
Toprak içinde toprak içinde.
Uçmuş mermerin uykusu bakışı
Toprak içinde toprak içinde.

Köy çok uzaklarda şimdi
Yitmiş deli yeller hep
Gelincikten de ses yok
Toprak içinde toprak içinde.

Diridir sevgileyin koynundaki sıcaklığı,
Kırıktır Tanrı'ya verilen.
Çok soğumuş
Toprak içinde toprak içinde.

UMUT

I

Bir su buldum ahacık
Işıldayan kayanın dibinde
Damlanın yüz binde biri.

Ne o sen de mi susuzsun kavağım
Sarı yeller eserken
Görür gibi oldukça ıraklardan İzmir'i.

Buyur sana veriyorum suyumu öcül
Bir çağlayan kadar yüce
Bir çağlayan kadar iri.

Söylesin varlığa ki ölmedik
Yaprağın
Diri diri.

AZSAMA

Önümde ne kaldı ki
Hadi dağ
Hadi ova,
Ben diyeyim on bin köy
Sen de yirmi bin.

Bir gecelik yolum var
Hadi dağ
Hadi ova,
Yerin altı
Tek gece biliyorum.

Yorulmuyorum ki ben
Hadi dağ
Hadi ova,
Sanki ben duruyorum
Gidesim geliyor.

IŞILTI

Belli ki ölmek bir eksi değil,
Sular nasıl olsa
Akacak.

Yeşerecek
Yabanın otu, çiçeğin yaprağı inançlarlan,
Belli ki ölmek bir eksi değil.

YERİN ALTI

Gökyüzü yok bulutlar yok yıldız yok
Yalnız Tanrı var gönülce.

Bir bitmeyen gece parlar ulu çıplaklığında
Uyumamış yaradılıştan beri.

Çoğul eder güzelliği yeniden
Sevgi "sevda muhabbet aşk" üst üste.

Söyleyemez anısını
Yerin altı üşür üşür.

OYUNTU

Az gittim
Aştım dere altını tepe altını
Aştım uykusunu yokluğun.

Islak kokular arasında
Köyleri obaları, kaynakları ağaçları,
Aştım yitmişler parıltısında.

Aştım çağlardan çağlar
Başımı çevirip baktım
Yürümüşüm bir ot ucu dek.

SOLUKSUZ

Yansır toprağın acısı soluksuz,
Soluğum sesim
Sesim türkülerim
Türkülerim düşüncelerim bunalır
Kımıltısız gecelerin kapkara ululuğuna karşı
En boğulmuş en aşağ
En aşağ en uzun
En uzun en ağır en ölmüşümcesine
Bir derinlikten,
Yansır toprağın acısı, soluksuz

YOK

Ben yok'um koca evren içinde
Bu bir düzeydir serin uzak.
Toprağa parlayan taşta, kökte yürüyen sudan
Bu besbellidir.

Ama haykırır yeraltı topluluğuna
Varlığımı
Bayraklarca dalgalanan özgürlükte, apaydın,
Kımıldamam, sıcaklığım, acıkmam.

Güzel kutlu bir istek
Yansıması evrenin yok'a
Bir sonsuzluk
Yok'un evrene yansıması.

YOL BOYU KALABALIĞI

Bir kalabalığa düştüm
Ne insana ne hayvana benzerdi
Ne bitkiye ne taşa vallah billah
Ne düşünceye.

Daha karaydı yüzleri
Gecelerce gördüklerimden
Belki ölmüşlerdi ya
Soluklarının tadını duyuyordum.

Düşleri donmuştu anlıyordum
Çağların ulu uykusunda
Sevgisiz
Umutsuz yıldızsız.

Dağılmışlığı evrenin
Bir tozdu
Nice yok olmuşun güzelliği
Bir gölgeydi ancak.

Böylece gittim gittim ben
Belki beş bin, belki yüz bin yıl daha.
Anlamlar içinde başsızdım
Parlamasızdım, yansımalar içinde.

Sonra sesler kımılar birleşti
Kocaman ağzı
Açlığın
Açıldı artık.

>

Artık elim ayağım çok güçlüydü
Sezercesine
Mutluydum
Onların yitirdiğini.

Bir kalabalığa düştüm ki
Yatanlar oturdu aydınlığımdan
Oturanlar kalktı vallah billah
Kalkanlar yürüdü benim gittiğim yere.

ARDIMDAKİ

Ölümsü.
Bir yeşil kara

Ulaştı ulaşacak.
Varır üstüme
Koşar
Koşarım
Uzanır
Uzanırım
Düşünür
Düşünürüm
Umar
Umarım

Ulaştı ulaşacak.
Hemen ardımda
Nice gitsem

ANLAM

Ben Erzurum mu dedim
Bu geldiğimiz
İzmir mi dedim ben
Gittiğimiz bu.

Belki de ulusum toprak altı
Yediğim
İçtiğim
Ayrı değil.

Yalnız düşünceler ülküdür, gerçek olan,
Adın değeri ne ki.
Ha pazartesi ha salı maviliklerde
Dağlarda ha Mete ha Olcayto.

Evet, görmedim ya,
Yelleri
Yıldızları varmış
Ulusum belki de gökyüzü.

Ben Erzurum mu dedim
Geldiğimiz bu
İzmir mi dedim ben
Bu gittiğimiz.

OYUNTU

Ben oynuyorum işte
Kumu kütüğü taşı kemiği, delicek.
Duyuyorum
Birinin de beni oyduğunu.

Acır toprağın altı,
Acır yüreğim.

Amacım aydınlığa varmak, bütün olmak,
Kan sesi
Ölü seslerine karışmış,
Dağılmak, karanlığa katılmak iğrenç.

Acır toprağın altı,
Acır yüreğim.

Seviyorum
İstiyorum çünkü.
Ben onu yaracağım,
O beni delmeden.

Acır toprağın altı
Acır yüreğim.

SES GECE

Bir ayı postunun tersi olur
He sesi Te sesi İ sesi
Sıcaktır
İşte öylece sıcak
Ses gece yeryüzünün tersi.

Uzak daralmışlığı getirir ansızın
Le sesi Ce sesi A sesi.
Sıcaktır
İşte öylece sıcak
Ses gece anısı unutmuşların susmuşların.

Yok eder ağzını şimdi köklerin yosunların damlaların ölüce
Pe sesi Me sesi Ü sesi.
Sıcaktır
İşte öylece sıcak
Ses gece uyanıktır tan ağarana dek biliyorum.

YERALTI GÖLGELEYİN

Gölgeleyin
Evlerin evlerle birleştiği,
Gölgeleyin
Ayrıldığı köylerin köylerden.

Gölgeleyin uzanır gider,
Doğu batı burda
Bir anlamın
Yok olmuşlar çağına dek.

Bir yeraltı kartalı
Takar da kanatlarına ağırlığını ölülerin
İner
İner daha.

Burda su çoğalır da akmaz,
Bin kez yıkanılır bir yaşantıda
Güzelliğin süresi
Bin kez yenilenir.

Gölgeleyin, yemek içmek ağlamak düşünmek,
Sınırsız olmak
Ulu bir çoğullama
Gölgeleyin.

OYUNTU

Üşümüşüm yorulmuşum durmuşum
Gönüle vurmuş türküleri ölümün.

Ha bire.

Gece midir gündüz müdür bellisiz
Kişi özlemdeykene.

Ha bire.

Taşlar ışıldar da sevgilerim ağarır
Iraklardan acıdan gölgelerden.

Ha bire.

Bilmem nice gittim nice
Yerin altı yavaş yavaş.

Ha bire.

BİLGELER VAKTİNİ AŞMAK

Dağılmış bir eski betik
Dağılmış yazı yazı
Dağılmış düştüğü yerde karanlıklarım
Dağılmış yazı yazı.

Çiziği deli toprakta
Uykusu uzak
Toplanmış dilekleri kişilerin ıraklardan
Dağılmış yazı yazı.

Okunmaz
Anlaşılmaz şimdik
Orda, kimin alnındadır
Dağılmış yazı yazı.

Tohumun bilgeliğinde
İki evren dört evren yedi evren
Tohumun bilgeliğinde yemyeşil
Dağılmış yazı yazı.

Nice analar kızlar, nice düşünceler düşler
Yeraltında yel yeşil
Hep çizmiş süresini
Dağılmış yazı yazı.

UMUT

II

Öyle susadım ki kavaklar
Sallanın da
Girsin gönlüme köklerinizden bütün yeşiliniz

Öyle susadım ki
Oldu bir dev
Yaşamak

Öyle susadım ki kavaklar
Görsem
Gökyüzünü içebilirim.

MİLYON MİLYON GECE

Gayrı susacağım milyon milyon gece
Milyon milyon gece gideceğim.

Kara uykulara
Ulaşırlar
Nasıl da sessiz
Yeraltı suları.

Kara bir esinti var
Yaşlı kayalarda
Bulurlar en uzak uykuyu
Küfün uzamasından.

Kara ama ışıltılı
Toprak
Koca günler kurar
Bir gönül düşünde.

Gayrı susacağım milyon milyon gece
Milyon milyon gece gideceğim.

VARDI DELİCE BÖCEK

Dokuz Eylül bin dokuz yüz yirmi iki
Aha İzmir'e vardım;
Ulaştım yeryüzüne
Nice karanlıklar yalazından.

Işığa kavuşmamla yok oldu
Kötü anlam burçlarda
Bir daha kattım varlığımı
Varlığına uçsuz bucaksız denizin.

Öyle güzel ki dalgalanan
Yellerde
Kokar çiçek çiçek
Nice sevgilerle dolu kardeş aydınlıklar.

Aha bir yurt boyu bir evren boyu
Özgürlükten
Kurtuluştan
Bir yeni çağ.

BATI ACISI

1. baskı: 1958

Akdeniz

Akdeniz Vardı

I

Açık gökyüzü
Sarılığından aklığından
Bütün sevgilerinden öteye.

Aydınlatmış suyu biraz
Soğutmuş
Martısız bir sessizlik.

Açık
Açık Akdeniz bütün denizlere
Açık düşüncelerim.

II

Tedirgin dalgalar vardır ya
Gecelerin çağların durağını bilmez
Kör
Ama köpük köpük.

Düşünürsün yıldızların acısını
Bu ne uykusuzluk
Bu ne esriklik burçlardan
Bütün yönleri yitirmişçesine.

Sana benzer
Sana, senin aydınlığına,
Akdeniz'e düşen yansı
Bir orta Avrupa yapısından

III

Yontulmamış, karaca çıplak
Gecesi
İlk yelkenlerin
Son yelkenlere.

Yontulmamış, karaca çıplak
Yitikliği
İlk dalgaların
Son dalgalara.

Yontulmamış yontulmamış, karaca çıplak
Açlığı
İlk balıkçıların
Son balıkçılara

IV

Üstüme ağaran gecede
Şimdi
Daha da bellisin.

Akdeniz korsan sesleriyle uyanır
Doldurur engini bir gemi
Yelkenlerinece.

Yelkenlerinece
Umudan yaşamak sevgisinden
Ak.

Sen ve ötekiler
Asya'nın korkunç yalnızlığı
Üstüme ağaran gecede.

V

Yalnızlığın su
Yalnızlığın maviler
Denizle göklerle büyüksün şimdi.

Sallanır gemi biraz
İşte duyarsın gezegenlere karşı sen
Yer yuvarlağının dönüşünü.

Bir insansın, bilemezsin ki
Adalarla ayrıldıkların nedir,
Adalarla vardıkların kim?

Dalarsın da
Bitmez tükenmez
Göründüğün.

VI

Yitirmiş düşünmüş ummuş bir sessizlik
Usun kıyılarına dek.

Binlerce gemi binlerce bayrak
Hep o korkusu insanların.

Bir sualtı koyuluğu
Göklerin yıldızsız sürelerinde.

Deniz susar
Balıkların sesini.

VII

Akdeniz eski Venediklilerin
Durmuş adaları bulutları
Uykusu
Kırık heykellercek.

Akdeniz eski Mısırlıların
Kımıldar çağların sesi
En uzak gömütlerden
Yeşeren otlarda.

Akdeniz eski Türklerin
Gelmişler kıyılarına üç yönden çırılçıplak,
Su diye hey hey,
Mavi diye.

VIII

Parıltısı gecede
Yelkenlerin, atlas.
Bir korkuyu söyler
Karşı kıyılardan
Palmiyelerin hurmaların bambuların sesleri.

Parıltısı gecede
Kürek çeken çıplak tutsakların şimdi
Bir özgürlüğü söyler
Karşı kıyılardan
Develerin fillerin kaplanların sesleri.

IX

Deniz
Topraktan
Ağaçlardan
Göklerden çok başka.

Deniz
Yeşil yeşil
Kımıldar
Gürbüz omuzlarında senin.

Deniz
Beklediğim
Ağardığım
Öldüğüm.

Akdeniz Acılıydı

X

Suca yurtsuz
İçindeki yön
Taşar gider engine
Tutamazsın.

Sevgice gerçek
Tarihlerde okudukların dinle
Uyanmış Akropol'den
Dara'nın çağı.

Ananca tanıdık
Başka ülkelerin yeşilleri
Sen
Düşünme bile.

XI

Denizin sakladığı bir şey var
Sevmek der kimi,
Kimi unutulmak.

Peki neden üşütür hep
Bu ağustos gecesinde
Karanlığın büyüklüğü?

Beni düşünme, dedindi ayrılırken
Düşünmüyorum ki
Düşüncem sende kalmış.

XII

Zenginliğimiz nice korsanlardan gelmekte
Yelken yelken gök, yel gemi gemi.

Özgürlüğümüz nice tutsaklardan duyuyor musun
Enginlerde en büyük türküler.

Sevgimiz nice ayrılıklardan, apaçık,
Hint'te, Çin'de, ta yitmiş adalarda.

Açlığımız
Nice balıkçılardan.

XIII

Kuşların uçmadığı
Dalgalarla gider
Ardından başlar taş olmak.

Maviliği
Dalgalarla gider
Suyun.

Kişiler tutsaklığı
Dalgalarla gider
Kişiler sevgisine.

XIV

Sen aksın ve ak kalacaksın hep
Ölürken
Mavilikleri karanlıkları silecek
Havalarda vaktin.

Sen aksın ve ak kalacaksın hep
Gömütte
Böcekler korkuyla irkilecek
Aklığından.

XV

Kuzey Yıldızı
Parlar
Benim için

Kuzey Yıldızı
Yöneltir
Beni düşünceye

Kuzey Yıldızı
Söz eder
Bana Tanrı'dan

Ve ben
Sevmiyorum
Kuzey Yıldızı'nı

XVI

Siz körsünüz görmüyorsunuz dediklerimi
Deniz diyorum mavidesiniz
Yurt diyorum yellerde
Siz
Körsünüz.

Uzatıyorum ellerimi size şimdi Akdeniz'e şimdi
Sayıyorsunuz parmaklarımı on
Ben on milyar yaşıyorum
Siz
Körsünüz.

Yaprakları da dalgaları da büyük yokluğun
İlkyazlardan öteye ta gök çiçeklerinecek
Yelken yelken gelecek zamanlardayım
Siz
Körsünüz.

XVII

Avrupa'nın güney kıyılarında uykusuz
Bir kuş bir sen.

Devrilmiş taşlarla susarsınız eski Roma'ya
Bir ada bir sen.

Doldurursunuz bütün yelkenleri
Bir yel bir sen.

Nereye gidiyorsunuz nereye sığacaksınız
Bir mavi bir sen?

XVIII

Dalga çoban yıldızını aramaz ki
İnanır göksüz.

Dalga sever kuşları
Uzak aydınlıklar gelir kanat seslerinden.

Dalga mavilenmek istemez,
Kocaman karanlığa karşı.

Dalga korsan türküleri söyler korkusundan
Kötü gecelerde.

Dalga nereye çarpar
Sen olmasan?

XIX

De bana nasıl öldürebilir kişi kendini
Sevgiyçin.
Sonra nasıl düşünebilir deniz deniz
Sonra nasıl sever?

Güzellikle çirkinlikle ilgin yok
Büyüksün
Ve varsın her oluda
Buğdaydan yalıma dek.

Duy gecenin üstünden
Seni düşündükçe
Öyle yaslıyım ki
Yeryüzünün bütün sevgilerine gülüyorum.

XX

Denizdir
Kıyıdan kıyıya geçebilir sevgi.

Denizdir
Taşıyabilir yelkenler günün aklığını burdan.

Denizdir
Kişiler sesleyebilir birbirlerini.

Denizdir
Ne istesen düşünebilirim.

XXI

Bir orta Avrupa ilinden
Bir orta Asya iline
Babanla çocuğun buralıdır
Sen uzak düzeylerdensin.

Ellerin omuzların göğsün başka dilde
Sarışın açık
Sıcaklığın için ulur kavaklardan
Ak tüylü köpekler.

Eski mutluluklarla çok yaşamaktasın
Herkesten çok
Unutursun belki
Akdeniz olmasa.

XXII

Bir çağ denklemi için
Uzakça mor
Dalgalarda
Kımıldamamak gerekli.

Yenileşir elin ayağın alnın
Denizleyin gökyüzü yıldız karanlık
Dalgalarda
Sev sevebildiğincek şimdi.

İri martılar seni aramaktadır
Boz çığlıklardan
Dalgalarda
On dördüncü pazartesi.

Akdeniz Güzeldi

XXIII

Işte denizin yeşilliği
İşte düşündüklerim.

Birbirinin üstüne dalgalar dalgalar
Apayrı birbirinden ama bir tek varlığa doğru.

Belli toprak altından geldiğimiz
Bir bekleme bir umma almış denizle seni.

Işte ayrılığın başlar
Başlar güzelliğin.

XXIV

Gider dalgalarla öteye
Yıldızların ışıkları
Gitmezsin
Düşüncelerimden hiç
Sen benim.

Açıklığın verir yaşamamı
Alır karanlığın
Neyimsin bilmem ki
Bunca
Sen benim.

Ve geceleri
Çıplak serin yelsiz
Ellerimi tutarsın
Bütün güzelliğinle
Sen benim.

XXV

Sen Deniz Gök,
Bir an dursanız uykuda
Büyür bir yosun geceye karşı.

Tedirgin olur ölüler
Bir an yaslansanız karanlığa,
Sen Deniz Gök.

XXVI

Tanıktır
Seni düşündüğüme gök
Ekmeğin aklığı
Yaşadığıma

Dağlar ülkelere
Yıldızlara yeller
Iraklara yeşillercek,
Söğüdün yaprağı.

Sonra, en sonra kuşlar
Uçtuğuma enginlerden
Seninle birleştiğime
Akdeniz.

XXVII

Dalarım engine
Ki yaşadığım
Anıladığımdır.

Roma'yla Kartaca'nın arasında
Yüzer, sevgi sevgi
İstanbul.

Böler bir kuş düşüncemi ikiye
Maviden
Yarıda kalır içki.

XXVIII

Dersin ki
Ellerimize değecek
Yıldızlar
Büyüyecek büyüyecek de.

Dersin ki
Bir aydınlığı var
Sevgililer için,
Karanlık sessiz de.

Dersin ki
Uyuyamıyorum
Yalnızız
Gece, mavi de.

XXIX

Ün salmış koç yiğitler, kara sevgiler
Üstünde
Ülkelerin.

Üşümez ürkmez üremez
Ülküsü yok
Üfürükçülere karşı karanlıklarda.

Ü sesi bir ince mavilik
Üzüle üzüle
Üfler kötülüğünü.

XXX

Sessizdi yeryüzü
Yeryüzünde biricik Akdeniz vardı
Akdeniz'de
Yalnız ikimiz.

Beni seviyor musun, dedim,
Yumdu gözlerini uzaklığa,
Tam sorulacak an, diye gülümsedi,
Tam sorulacak yer.

XXXI

Dalgalar çarpıyordu geminin bordasına
Ben büyük gölgeler içindeydim
Ve senin sesin
Üzerimdeydi.

Birdenbire yüzlerce yıl yaşadım
Vardım bir büyük ülkeye
Hem sonsuz
Hem aydınlık.

Çıldıracak gibiyim
Evren evrenler içinde yas
Niye sustum arka üstü
Türkümüzü o kadar severken?

XXXII

Deniz diplerinde heykeller
Taşın toprağa üstünlüğü
Sen üşürsün.

Çağırmışlar hep
Kocaman taşlardan belli
Sen ayrılamazsın.

Özgürlük umusuzluk sessizlik
Bir taş bu kadar güzel olabilir de
Sen nasıl çirkin kalırsın.

XXXIII

Finikelilerden, Kartacalılardan, Romalılardan
Uzaklaşınız
Benzer
Dalgalar çağlara.

Ve çarpa çarpa su yeşili
Günlerin en aşağısına serin
Duyunuz
Gelecek gölgeleri eski kıyılardan.

Susunuz
Ki benden çok
Benden uzun
Denizin düşündükleri.

Akdeniz Seviyordu

XXXIV

Akdeniz değil de
Yelle büyüyen karanlığınız belki
Az daha unutuyordum
Güzelsiniz.

Akdeniz değil de
Ses veren eski düşünceler
Ansızın öyle uzaklaşırsınız ki
Siz diyemem size sen derim.

Akdeniz değil de
Bir ülke bu boşluk
Uyumak istiyorum
Neden düşünüyorsunuz gözlerimi.

XXXV

Akdeniz unutmuş silik uzaklığını ülkelerin
Bir yeni kaderle devletler üstü büyümüş
Ama apaçak
Kapkara
Seni düşündüğüm.

Akdeniz efsanecek, gökyüzü hayal meyal,
Uğultular yok olmuş yıldızlarda
Ama iyice belli
Ve daha oyuk
Seni yaşadığım.

XXXVI

Dalgınım
Dalgalar çarpıyor göğsüme göğsüme,
Yaşamam varlığına doğru.

Dalgınım
Gece serin
Ben upulu bir yalımım dağdenizde.

Dalgınım
Sen mi bana yazıyorsun bunları
Ben mi sana yazıyorum.

XXXVII

Bir kocaman yeşil bir kocaman boz
Yellerde
Çarpar birbirine çarpar enginlere dek.

Dalgaların ucunda yıldızların ucu
Her köpük bir fırtına
Her fırtına bir evren.

Şu deniz şu gök gizlenebilir
Seni sevdiğim
Gizlenemez.

XXXVIII

Havaya da yalıma da ağaca da benzer ama
En çok suya benzer
Sevgimiz.

Morluğun acısı var sonu yok
Karışır yaşamamıza
Kendiliğinden.

Herkes ölünce toprak olurmuş
Hayır hayır
Bizim su olacağımız besbelli.

XXXIX

Akdeniz enginlerde kararmaktadır
Ama
Ben
Öyle maviyim ki.

Akdeniz bir gitmişlikle eski, uzak,
Ama
Ben
İyesi gibiyim yıldızların.

Akdeniz seni bir daha yaratamaz
Ama
Ben
Seni bir daha sevebilirim.

XL

Deli bir gürültü, ansızın,
Yırtılırcasına yarılır sessizlik,
Düşünür Akdeniz.

İşte uçaklar geçer göklerinden
Kalır mavilik üstünde apak izleri,
Akdeniz anlar ve sever.

XLI

Avrupa'da Asya'da
Seni yaşadım hep
Seni
Seni yaşayabilmek sevdiğim
Biraz zaman olmak.

Avrupa'da Asya'da
Senden güzellerini gördüm ama
Senden
Senden gerçeğini
Görmedim.

XLII

Yaşamanla yaşayacağım
Bütün güzelliklerden
Varlığım varlığına sinecek.

Seveceğim seni
Denizin yeşilinden
Göklerin mavisine dek.

XLIII

Ayrılmışım evimizden büyük ülkelere doğru
Şaşılası ama hoş
Ayrılıyorum ayrılıyorum ordayım.

Seninle yeni baştan yaşamak
Sıcaklığı kardeşliği, ağacı, sonsuz,
Işığı.

Derinim denizlerden
Daha uzağım gökte
İnsan sevince sevdiği şeycek güzel.

XLIV

Seni
Soluk soluk böleceğim
Yaşarken.

Sınırsız bir sonsuzluk yapacağım
Seni
Yaşamazken de.
. . . .

Diyeceksin ki
Madem ayrı bir uzunluğum var
Beni o hiç sevmemiş.

Ve ölüm öperken dudaklarını karanlıkta
Diyeceksin ki
Beni o amma da sevmiş.

XLV

Bütün balıklar
Bütün aydınlığı denizin
Bütün gece.

Bütün insanlar insanlar
Bütün gemileri karanlığın
Ve bütün severlik.

Akdeniz Ölümsüzdü

XLVI

Yaklaşır Akdeniz
Ellerime düşüncelerime doğru koyu bir uyku,
Hem ısıtırım karanlığı
Hem büyütürüm.

İnanır Akdeniz
Yıldızlar doğmuş
Yel koskoca
Sevgim için.

Susar Akdeniz
Ve der ki:
Bırak bunları sen
En güzeli ölmek.

XLVII

Bu ağaçlar senin ağaçları bilir
Bu karanlık senin karanlığı.
Sen de sen de bir yakınlık duydun
Bu kıyılara ta içinden
Duymamış gibi yapma.

Hiç uzak değil,
Bu gökler bu gemi
Bu adacıklarla dolu güzellik
Başlar ta Türkiye'den
Ulu çağlar birliğince.

XLVIII

Denizdir,
Her akşamüstü
Bütün düşüncelerde
Gelip gider.

7'nin l'e
Acısı
Uzunluğu
Yansıması.

Ve gece yarısıdır bu masmavi şey,
Senin
Uzaklarda
Unuttuğun sessizlik.

XLIX

Bakarsın vakte
Uzar yaşaman kadar
Bakarsın vakte

Sevmek ve olmak
Ekmekten yastan havadan
Sevmek ve olmak

Bir resmin gözleri
Seninle birlikte gider
Bir resmin gözleri

L

Yüzümün suda karanlıkta
Düşüncelerden yoksu yoksu
Evrenin bir parçası kadar
Maddesiz serin serin yüzümün.

Bu nedir ki uyumuş
Burçların ağardığı saatlerden önce
Varlığımın bütün güzelliğinde ses
Işık, ağrı, güç... bu nedir ki.

Geçilir kulların
Ve yitik bir ülke olmuş sevgilerin arasından, gölgesiz,
Deniz ölümce eflatun
Geçilir.

LI

Akdeniz bir uykudur
Kıyılarında çağ
Kıyılarında sevişmek
Benimki.

Akdeniz bir başarıdır
Bayraklarında umu
Bayraklarında sonsuzluk
Benimki.

Akdeniz bir anadır
Bakışlarında yas
Bakışlarında ölüm
Benimki.

LII

Ben öldükten sonra yaşayacaksın
Biliyorum.
Yasım sanki yıldız ışığı,
Düşüyor Akdeniz'e.

Ve düşüyor sevincim karanlıktan
Daha derinlere yeşil:
Sonsuzluğun söylüyor
Yaşamamı.

LIII

Uykumuz gider
Geceden
Tana.

Kuşlar kuşlar
Yalnızlıklarda
Çılgın çılgın.

Uzundaki sonsuz
Gider
Sudan ölüme.

LIV

Akdeniz hadi gel soyunalım
Çırılçıplak.
Yüzelim Kleopatra'ya doğru
Çırılçıplak.

Balıklar yeller yosunlar gemiler
Çırılçıplak.
Nasıl esen olmaz kişi bunca dokunuşlar arasında
Çırılçıplak.

Akdeniz, anılanıyor musun
Çırılçıplak.
Sende yıkanmışız, sende ölmüşüz
Çırılçıplak.

LV

Sana yum gözlerini desem
Arayacak dalgalar
Gecenin son karanlığında
Bir korsan ülkesini.

Sürer yıldızların oyunu
Yellerde,
Acısı usun
Toprak toprak.

İşte
Denizin bütün aydınlığı:
Ben öleceğim
Sen yaşayacaksın.

LVI

Durunca anılar
Durmuş gök
Durmuş düşüncelerim.

Ben giderim
Öllek gider
Akdeniz gitmez.

LVII

Değişmez varlığın düzeni
Ulu burçlara yaslanır karanlık
Dalgalar
Oyar götürür doldurur toprağı boşuna.

Tan ağaranaca
Yalnızlığı uzakların, uykusuzluğu,
Dalgalar
Siz de seviyor musunuz?

Söylerler de
Duymazlar hiç
Dalgalar
Ölümsüzlüğümüzü.

LVIII

Duymuştun
Bu türküyü
Çok eskiden de.

Bu türküyle anılarsın yelden
Yeşilden
Kadırgaların dibindeki sessiz yosunları.

Bu Akdeniz dalgalarında bu türküde sen
Varsın ışıl ışıl
Ve yoksun biraz.

LIX

İyice düşün bu bütün yaşamamızdır.

LX

Bir Fatiha geçer
Üstümüzden güneye doğru
Akdeniz daha susalım.

Yanar mumu Meryem'in
Gözlerimizin karanlığına
Daha bakalım Akdeniz.

Çepçevre toprak
Çepçevre gömüt
Akdeniz Akdeniz gidelim daha.

Kahvelerinde Saint Michel'in

KAHVELERİNDE SAINT MICHEL'İN

Kahvelerinde Saint Michel'in
Bütün ulusların çocukları sevişir
Ama insanlıklarıyla değil
Gövdeleriyle.

Kıvırcık kara saçlar
Uzak taş aklığı ellerin
Güz sarısı bir tende yalnızlık
Ve ışıyan gözler gökyüzünde önce.

Güzel istekleri öpüşmüştür de
Duymamıştır güzel kardeşliğini varlığın.
Dışarda ayrılırlar
Mısırlı Fransız İtalyan Zenci.

Ve dışarda yağar yağmur kararır gök
Çağlardan
Habersiz
Herkes ulusuna gider

Kahvelerinde Saint Michel'in.

YANAR DA LAMBALAR AKŞAMLARI

Yeryüzü hep o, doğudan batıya dek;
Koruyucusuz acımasız sonsuz.
Geçer de yeşili dağlar ile
Mavisi bulutlarla
Göklerden
Kişi duyar bir yaşamak.

Kişi kendi süresini ölçümleyemez
İyice azalmış mı daha çok mudur.
Nice bilgiç olursa olsun
Yeller aydınlıklar istekler,
Bir büyük sessizlikten
Uzar da.

Yanar da lambalar akşamları
Erzurum Kalesi'nde ve Paris'te,
Binlerce yıl geçse bile yaradılıştan,
Yabancılığı iner
Yeryüzüne
Koca yıldızların.

Koca yalnızlığı başlar gece yarısından sonra
Karısında işinde bir acılık duyar,
Birdenbire
İstemez insan kalmak,
Yer de ekmeğini
Karadan aktan.

Doğa yitirir küçük olaylarda
Ama sonunda asla yenilmez.
Ve büyür çoğalan uluslarla birlikte, korkunç,
Kişi
Evreni kendinde bitmiş sanır,
Gider de ötelere düşünceleri.

Yeryüzü hep o, doğudan batıya dek;
Koruyucusuz acımasız sonsuz
Mevsimler değişir
Heykellerle devletlerle türkülerle hep.
Anlar da
Anlamaz gibi durur kişi.

PARİS BUDA YILDIZLAR BEN

Buda'm,
Çıkmışsın çaresiz
O paslı Çin müzesinden
Bir Paris gecesinde
Yollara yıldızların indiği.

Yitirmiş varlığını bir bütünde ki duyulur
Sonsuzluğu, acımanın usun açlığın.
Sürüp gider sevgi ile
Burçların ötesinden
Özdeğin yüzyıllarcasına göründüğü.

Paris, Buda, yıldızlar, ben... tanışıyoruz,
Parıltısını duyuyoruz birbirimizin boşlukta.
Kara ve esrik.
Paris, Buda, yıldızlar, ben
Hepimizin birden aldığı.

Uzağına doğru varıyoruz
Öyle bir düşünce yeğnikliğimiz var ki.
Yoksa bulutlar mıdır
Ulu gökyüzünde
Çağların çağları sildiği.

Nasıl da belli
Yaşamasından belki de yaşamamasından soluk soluk
Zamanın geçmediği şey
Zamanın
Uyuduğu.

Yıldızlardan, Buda'dan, Paris'ten sonra
Sevmek için hep.
Kımıldamadan dur
Sen,
Karanlığın öptüğü.

İKİSİ

İkisi
Türkiye ve Fransa gibiydiler
Barışla dolu göklerin altında
Bilirlerdi
Birleştiğini
Yellerinin giysilerinin avuçlarının.

Eski soyların yaşamalarından kopmuş
Filmlerdeki kadar kara-ak,
İkisi
Acısız korkusuz ve nerdeyse sevgisiz
Bilirlerdi
Ayrılacaklarını.

NOTRE-DAME DE PARİS

Notre-Dame Kilisesi artık gerçeğin kalmamış,
Kurumuş yüzyıllar
İnsan boyu insan boyu
Oymalarında.

Taştan korkunç kuşların ötmez artık
Çağırmaz seslenmez,
Paris'in günahkârlığına karanlığından
Sabah çanlarında bile.

Aydınlatmıyorsun yorgun yüzlerini
Kalabalık kendi kişiliğine yönelir.
Koca kentin dev ışıklarına karşı
Senin mumların ne sönük.

Notre-Dame Kilisesi
Yavaş ve ağır;
Duyuyor musun
Toprağın göğe orantısı yitmiş.

Bir ırmak eski gücüyle akar da kıyılarından
Sana hep o yaşamaları söylemez.
Milyonların yepyeni boşluğunda
Dağılır gürültüsü.

Yeşile yeşile gider taşların akta,
İnanman azalır.
Bir müze gibisin şimdiden
Yaşaman Mısır heykellerince uzak.

Acı bir şey
Acı çılgın aşağı
Namussuz
Usun doğaya varan büyüklüğünde.

Yalnızsın
Ve yalnız kalacaksın çok.
Senin bilinmezden haberin vardır ama
Bir de ben söylüyorum.

ÜLKELER İNSANLAR HEYKELLER VE SEN

Paris'tesin o kadar düşündüğün Paris'te
İşte yaşarsın ülkesiz ülkesiz
Gün batınca sen.

Çok önceden tasarlanmış
Yollarla yapılar, zamanla gök
Yüzüne ilk çarpan bu.

Sen gece yarılarından sonra
Duyarsın seviştiğini
İnsanlarla heykellerin.

Acı emekleri uzak uygarlıkların görünür
Bir anda çirkinleşir bütün sokak yüzyıllar gerisinden
Keşke gelmeseydin, der bir ses.

Paris'tesin o kadar düşündüğün Paris'te
Özgür gibisin yol yol
Ama özgür değilsin ki sen.

ACI UZUN

Gömüldükleri yer taşınır mı karanlıklardan,
Taşınır ya.
Ölülerim daracık sepetleri içinde
Süsüdür ulu müzenin.

Çürük
Çaresiz
İşte mosmor
Etleri.

Öbür bölümlerde betikler mangallar kılıçlar vardır
Başka ulusları anlatırlar, anlamda, boş.
Çıkarılmışlardır, kara sularcasına taşınmışlardır buraya,
Binlerce yıl önceki yaşamalarından, ölülerim.

Çürük
Çaresiz
İşte uyandırılmış
Etleri.

Ölülerim utanıyorlar, duyuyorum, saklı yerlerini göstere göstere
Ama siz Parisliler
Ölülerimi, sepetler içindeki ölülerimi süzmekten
Utanmıyor musunuz?

Çürük
Çaresiz
Işte sevgicil
Etleri.

TEPSİ

–Bir 17. yüzyıl evi. Sabah yatağının kuş tüyü yumuşaklığı içinde yeni uyanmış sarışın bir Markiz. Kıvırcık köle, yeryüzü ürünleriyle süslü kahvaltı tepsisini sunmaktadır.–

Onlar doğuyla güneyle beslenmişler
Karanlıkla pis.
Ulu betiklerinden utanıyorsun ama
Gerçek, dal uçlarından ölü oyuklarına değin, bu.

Kara parlaması
Bitecek sütün
Bitecek işte.

Onlar senin uzaklardan güzel gördüklerin,
Obur
Obur utanmaz,
Obur utanmaz yalancı.

Kara parlaması
Bitecek muzun
Bitecek işte.

>

Onlar ufacık, yedi kat göklere karşı
Üzülme sen,
Hiçbir yaşama bunca bencil olursa sonsuz değildir
Evrende.

Kara parlaması
Bitecek bakırın
Bitecek işte.

PARİS'İN KARANLIĞINDA KARA DERİLİLERİN SESİ

Ovalarım bomboştu peki
Siz de gelseniz
Sığardık bin yıl.
Ovalarım bomboştu peki
Uzundum.

Yükünüzü taşıyordum peki
Aldınız
Sattınız beni neden?
Yükünüzü taşıyordum peki
At mıydım?

Bizi uyandırdınız peki
Lamba verdiniz
Kinin verdiniz biliyorum.
Bizi uyandırdınız peki
Sığırlarımı neden götürüyorsunuz?

DÖNENCE KOKUSU

Kardeşim sustu birdenbire her şey masada
Geçti şeytan belki de cin.
Bir açık kapı gibi
Doldu havan
Yüzüme.
Uyan dalgınlığından biraz
Bak vakte ki
Kırmızı şaraplarımızda parlar
Aklığı
Pirincin.

İki kez iki dörttür de kardeşim
Neden
Gecelerce gece, gecedir?
Bunu ben de çok düşündüm,
Doldum karanlıklarla bir bayrak kadar
Yurdumun köylerinde ve Eyfel'de
Ama tüter dumanları
Sıcak sıcak,
İkimize doğru
Pirincin.

Ne içiyorsun ne yiyorsun bu akşam,
Oysaki tok değilsin hiç
Canın da istiyor ya
Anılanıyorsun:
Bataklıklara ekilir
Büyür pis ve ulu sularda
Çuvallarla vagonlarla gemilerle geçer
Nice yıldızlardan, çıplak,
Bütün olup bittisi işte
Pirincin.

Hadi bitir sigaranı da kalkalım
Dışarısı yellidir, serinleriz,
Daha yeğniktir yaşamak
Göğün altında
Boş.
Hem neden böyle güzel diye düşünme hiç
Sevgiden ve yastan,
Bir ucu burda kardeşim
Bir ucu Uzakdoğu'da
Pirincin.

BENCİLLEME

Sever
Taşlar dört köşe
Sever
Taşlar dört köşe
Ak dört köşe.

Sever
Eyfel bulutu
Sever
Eyfel bulutu
Uzunluğuna varır.

Sever
Kiliseler karanlığı hep
Sever
Kiliseler karanlığı hep
Bir bitmez tükenmez ben'e doğru.

Sever
Yol ırmak heykel ağaç
Sever
Yol ırmak heykel ağaç
Yokluktan kurtulmak için.

Sever
Sever herkes burda
Sever
Sever herkes burda
Yalnız kendini sever.

"FRANSA AFRİKASI"

Camın ardında bir betik:
"Fransa Afrikası."
Yıl 1951
Sorbon'un karşısındaki büyük yoldasın.
Dolar ansızın göğsüne bir karanlık
Kara derililerin yası duyulur ansızın,
Tamtamlarıyla:
HAPİTİKİ HABİTAKÜ TÂKÜ.

Neden dedim yanımdakine
Neden Fransa Afrikası
Hâlâ?
Elbet, dedi, uygarlık götürüyoruz
Din taşıyoruz ışıldayan haçlar üstünde
Bizimle olabilir o yerlerin uyanması.
Ve yavaş yavaş:
HAPİTİKİ HAPİTAKÜ TÂKÜ.

İşte cıncık boncukların
Fransa Afrikası.
Ver portakallarını, ver muzunu, canını ver
Toprağın, güneşin bağışlamasında.
Çalışmak Eyfel'e doğru
İşte sana yeni Tanrı'nın duası,
İnsan derilerinden davulların:
HAPİTİKİ HAPİTAKÜ TÂKÜ.

Ama sen
Sen Fransa Afrikası
Bir taşın doldurduğu yercek boş
Bilirsin:
Özgürlük olmayınca evren olmaz.
Kemik ellerinde Paris'in kırık aynası
Bir sonsuz kaderin raksında:
HAPİTİKİ HAPİTAKÜ TÂKÜ.

Almanlar Makineleri Sever

ALMANLAR MAKİNELERİ SEVER

Almanlar sever ağaçları
Yeşil
Ağaçları düzlüklerde
Ben Almanları severim.

Ben Almanları severim
Almanlar ağaçları sever.

Almanlar sever karanlığı
Savaş türkülerinden
Koca yenmelerden kocaman yenilgilerden sonra
Ben Almanları severim.

Ben Almanları severim
Almanlar karanlığı sever.

Almanlar sever makineleri
Çalışan
Düşünen parıltılarda,
Ben Almanları severim.

Ben Almanları severim
Almanlar makineleri sever.

KARŞIT

Ölüler istemese de
Almanya çoğalır durur.
Almanya yeşil
Ölüler istemese de.

Ölüler istemese de
Sular
Taşımakta hâlâ bu güzelim ışığı,
Ölüler istemese de.

Ölüler istemese de
Gölgelerdeki sevişmeler bitmez tükenmez,
Almanya sürer gider obur yaşamasını
Ölüler istemese de.

HAÇ OVA

Bir acı yeşil,
Kocaman erlerden arta kalan.

Bir uzun tasa
Uykusu sesten hızlı uzaklıkların.

Bir bitmez tükenmez yurt
Haçlarla servilerle sınırlanmayan ölüm.

Bir kara budalalık
Üstünlüğü, soyların soylara.

YERDEN ÇIKAN AYAK

Nasıl sığar
Yüz bin ölü birden
Bir çam ağacının altına?

Yüz bin ölü birden gömülür de
Toprağın usu
Nasıl uyanmaz, nasıl?

YIKINTILARDAKİ AZLIK

Yetmez toprak
Gömütlere,
Ölüler
Daha uzun.

Kuşun
Kanadı
Yetmez
Maviliğe, uyusak da biz.

Bütün buğdaylar
Bir ekmeğe,
Bütün ekmekler bir sofraya
Yetmez ki.

ARASINDA

Haçlar vardır
İki dağ arasında.
Duyulurken uçakların
Gök çizgisini yırttığı,
Korkunç ulaşımların
Us sınırından ötelere vardığı duyulurken,
Geceler vardır
İki savaş türküsü arasında.

KULÜBELERDE ÇOBANLAR

Savaşların büyüklüğü
Tüm yeryüzünü alsa da
Bir kulübe kalır belki.

Güdümlü mermiler karanlıkların ardında
Bütün güzelliği alsa da
Bir çoban kalır belki.

SAVAŞ ANITI

Kişiler
Uludur ya
Almanya'da bin kez

Ot
Yıldıza
Durunca

Ot
Yıldıza
Durunca

Ot
Yıldıza
Durunca

Kişilerin
Uykusu
Kişilerden uludur.

BİLGİNLERİN BİLMEDİĞİ

Atom parçalanır gökçe gökçe
Uzaklığa dokunabilir ellerimiz.

Işık parçalanır kümeler üstü
Yansımalar geçebilir ötelere içimizden.

Isı parçalanır anlamadan yeşillik
Varabilir usumuz bir yok çağa.

Ama ulu evren nice sonsuz olursa olsun
Sevgi parçalanamaz.

Roma Romulus Romus

AYDINLIK

Roma Romulus Romus
Bütün sevgilerini anlıyorum
Benden öncekilerin yüzlerde güzel ve güzel,
Benden sonrakilerin.

Roma Romulus Romus
Eski yıkıntılarla uzak.
Nedensin
Neden benim ellerim titrer?

Roma Romulus Romus
Suyun da havanın da
Uyanıklığı
Bellidir.

ROMA YOLLARI

Kendiniz bulursunuz
Neron'u, Sezar'ı, Hipodrom'u
Büyük taşlar içinde
Ellerinizle koymuş kadar.

Yavaşça karışırlar gününüze
Yüzyıllar süren uykularından
Yalnızlıkla yeşil
Yaban otları.

Siz yitmezsiniz ama
Ardı yitmiştir güzelliklerin,
Bütün anılar Roma'ya çıkar
Roma'ya ve daha ötesine.

ROMA BAĞIŞI

Roma'nın İsa'sı
Paris'inkine benzer.
Benzer de gök ışığından belli
O değil.

Her yan epeski duyuyorum,
Ama umulu benden çok.
Gerektiğini bilir.
Yenilerin.

Tanıdık bir karanlık basar
Otelleri.
Uyurum da Roma'da
Uyanmam.

AK İÇKİ

İşte Roma'dasınız
İçki içerken çocuk
Bakar gözlerinize, sever sizi.

İşte Roma'dasınız,
Eski de uykusuz da
Evlerle kiliseler, birbirinden.

İşte Roma'dasınız
Pişmiş armut
Mezedir.

TAŞ GÜVERCİN

Her yerde
Su, yel, aydınlık.

Her yerde
Yeşiller uçar, duran düşüncelere karşı.

Her yerde
Sen ve o.

Her yerde, Paris'te, Stuttgart'ta, Roma'da
Geceleri kapılar örtülür.

KIRIK

Yaslıdır.
Roma kadınları
Bir büyük taştan hep.

Geçmişte gelecekte yitmiş ulu bir güzellik,
Roma kadınları
Uzun.

Öyle aktırlar ki
Roma kadınları
Çocuksuzdurlar.

BÜYÜYEN

Biraz daha anlayınız
Roma'nın dövünmüş sessizliğini
İçinizdeki sevgiyi susturunuz da.

Roma yitirmiştir,
Uzanışını sarışını kaplayışını artık
Bütün uzaklıklardan.

Yoksu bir rahatlık çöker üstünüze mavileyin
Ama sizsiniz, sizsiniz,
Göğün aydınlığı.

Öyle yakındır ki
Yepyeni bir düşünceyi söyleyen yapılar
En eski anıtların usu yanında.

ROMA'DAN ARTA ROMA

Roma'mızın bir uzaklığı vardı
Aradık biz
Gittik ardına biz
Roma'mızın uzaklığı ötelerdeydi binlerce yıl.

Uluslar bulduk ta taş çağında
Kavunun armudun üzümün yarısına dek.
Parlak demirlerimiz üstüne acırdı etleri
Ta doğuş üzre ak-özdüler.

Sürülerle soy vardı isteğimizde
Al dağ, yok bulut, içeri su.
Bir masal, ülkelerden ağrı bir ağıt
Gittiğimiz gittiğimiz ulaşılmaz ki.

. . . İlkin kurtlar emzirdi beni
Doğalar
Sevgisine
Vardım anaları bilmeden.

Öyle güzeldi ki
Otun kartala
Kartalın
Dişlerime verdiği.

İlkin kaplanlara sundum ben
Bir yeniliğe inananları.
Erkek genç çocuk oğlan kadın yaşlı,
Göklerin umusunca aç idim.

Öyle aydınlıktı ki
Yitik evrenler dölünden
Yellerin, uçsuz bucaksız denizlerde
Dişlerime verdiği.

Avrupa'nın ortalarında, ta kuzeyinde belki,
Bir kız
Sıcaklığı
Upuzundu belki.

Kabarırdı ekmek
Küçük Asya'dan
Yeraltı çağrısını
Götürürken ekmek.

En güneye, sevgicek yılansı,
Uzanırdı bir düşsül uykuda
Afrika'm benim Afrika'm
Yılansı.

>

Göğüs göğüs dövdü de bir alanda demircilerim
Kocaman kalkanlar bıraktım Hindistan'ın ulu doruklarında
Ki desinler bu gelen de kim
Ovalarca göğsü var?

Devletler kurdum ama alamadım ki kaplayamadım ki ben.
Göründüğü maviliğim değil
Toprak
Düşündüğü maviliğim.

Kartaca'yı dümdüz ettim çağlarda
Ama yürüdü
Yenilmişliği
Mermer saraylarımdan.

Bir baldıran ağısını içse de çırılçıplak
Ama yürüyor hâlâ
Günleri geceleri
Üstümden Anibal'ın.

Aldığımız o köyler bizi parçalıyordu
Mutlu kişiler güzelliğinde.
Anlıyorduk yeryüzü ancak yeryüzünün,
Anlamıyorduk.

Roma'nın eksikliği genişliyordu yönlerce
Doğunun batının
Usu karışıyordu
Güneylere kuzeylere bitkilerden aptal.

Şimdi yoğul
Şimdi yoğul Hipodrom karanlıklardan önce.
Uçar sanki
Anısız güvercinler konarken oyuklarına.

Şimdi yoğul
Şimdi yoğul bir sarı pis duvarda
Çizilmiştir o imparatorluk,
Üzerinde cinlerin dolaştığı.

Roma'nın - binlerce yıldır ödenmemiş
Bir uzaklığı
Vardı - ki alınlarınız ak
Alnımıza çarpan.

Bencil Din

FLORANSA AÇIKLIĞI

Piazza Michelengelo
Bir balkon.
Ve yemin edebilirim
Şu ulu maviliğe
İkinci heykelin gözleri mordu.

Yalnız Floransa'ya buyruk olmaz
Karışır bütün yele
Bütün Avrupa'ya, Asya'ya burdan
Olmak
Ve yaşamak.

KİLİSE KAPISI

Taştan
Koymuşlar insanları taştan
Üst üste.

Taşta
Kalmış insanları taşta
Sevmezler.

GÜN AŞIMI

Bir ses
Masmavi, duyduğun kadar
Çanlardan havada kalan sessizlik.

Hep titrer
Tarihten masaldan efsaneden
Işığı gökyüzünün.

Varsınız ve var kalacaksınız
Buğday toprağında, heykel taşında
Yaşamış, daha çok yaşamış.

Bir uyku
Herkese, yaşlı Avrupa'dan,
Sana bir uykusuzluk.

AĞIR HAVA

Zorla solunursunuz
Zaman
Öyle
Koyu ki
Floransa'da.

Su
Geçer
Sesler
Geçmez
Aydınlıklardan.

Kolayca seversiniz
Üstünüzde,
Binlerce
Yıllık
Yeşilin mavisi.

BİRLE ÜÇ

Bir çoban vardı Floransa'da
Koyunlara ağaçlara gecelere karşı
Türküsüzdü.

Bir çoban vardı Floransa'da
Örtülürdü bütün yalnızlığı kırların
Onun gözleri açıktı.

Bir çoban vardı Floransa'da
Üç koyunu
Üçtü.

YALNIZ KENDİNİ YAŞAMAK

Yeşilimsi
Yalnız kendi yaşamasını sürer gider,
Bir eğri otça
Floransa bundan yeşilimsi.

Mavimtırak
Öyle dalmıştır ki bencilliğine;
Hep kendi göğünü götürür gece gündüz
Floransa bundan mavimtırak.

ESKİDEN YAŞAMA

Floransa'nın sokakları öyle dar ki
Bunalırsınız
Girerken birbirine gölgeyle karanlık.

Kiliselerin kapılarında
Papazların konuşma saatleri yazılıdır,
Yaşlanırcasına ağarırsınız.

Avlularında birçok evlerin, yanar mum, kutsal,
Unutursunuz bir eskilikte
Bütün yabancılığınızı.

Doldurur ama küçücük adamlar kocaman kiliseleri
Kocaman kiliseler
Küçücük adamları görmez bile.

Floransa'nın sokakları
Sevmiştir, uykusuzdur, acılıdır,
Bilgedir parlayan taşlarda.

Ötelerde kalın duvarlardan,
Göçüp gitmiş bir dört köşe kötüler
Sizin dümdüz çizginizi.

Sanki bir camla kesilir de bir ışık, ürperirsiniz:
Gök en mavisi havaların
En yeşili burda.

Büyürken yapıların tokluğu, doymuşluğu,
Bu bir ölüm belki,
Ama yine de bir sevinciniz vardır sizin.

Serin
Uzunla kara
Üşürsünüz.

Stromboli

STROMBOLİ

Der ki
Akdeniz gecelerine
Parıltıların:
Unutmayacaksın hiç
Toprağı.

Unutmayacaksın hiç nerde olursan ol
Denizde uykuda ve büyük sevgilerde
Her şeyi bıraksan bile
Anadan ekmeğecek
Anılayacaksın
Ölmüşü sağı.

Ta yerin altından getirirsin
Bir yalım yağmuruyla korkunç
Uzamasız kaldığımız anda
Yakını
Uzağı.

Gelip geçer gemiler
Söndürür de bütün ışıklarını ötelerden
Öylece yaklaşır sana karanlıklı karanlıklı.
Sonra başlar birdenbire, sessiz,
Kapkara bir mavide
İlk insanların çağı.

Artık sonun sanır herkes
İki aydınlığın arası öyle uzar
Toplarsın toplarsın bütün düşüncemizi
Bütün güzelliğimizi, havada
Görürüz bir daha acınmalar veren durağı.

>

Aralıklarla parlarsın
Bir kadın - bir betik - bir yol - bir çocuk -
Düşünecek sürede aralıklarla.
Biz öbür insanlar anlarız hep
Parlamada parlamada
Yaşayan dağı.

Belli değil İtalya nerde Çin nerde?
Yeryüzü yitik,
Yeryüzü birleşmiş ilk gecesiyle yaradılışın
İşte:
Su yaprağı, hava yaprağı, ateş yaprağı.

Bir yurtsuzluk vardır açıklarında
Yoktur kimseciği denizin göğün.
Çok uzak bir yıldız tarihten öncesini söyler
Aydınlık göğsünde açar sonsuzluğumuzu.
Aydınlık
Kara gecenin bayrağı.

Der ki der ki Stromboli
Akdeniz gecelerine
Parıltıların:
Unutmayacaksın hiç
Toprağı.

DENİZLERDE GEMİLER

I

Yunanlılar, Mısırlılar, Fenikeliler,
Gömülmüş enginlerdeki sese.
Karalar dinleyemez,
Denizler söylemese.

Ne var diye çıkmışlar denize,
Şu enginlerde ne var?
Göz alabildiğine sonsuzluk, göz alabildiğine yıldız,
Gidebildiğin kadar.

İlk kıyılarda dolaşmış herkes bir başına
Kimse kimseyi yüzyıllarca görmemiş,
Doyurmuş hepsini mevsim mevsim,
Deryalarda açılan yemiş.

Sonra öyle hızlı gitmişler
Fırtınalarla azgın, sislerle silik.
Gönüllerdeki engine dar gelmiş,
Mavilik.

Ansızın uyanmışlar
Bir iniş çağırmış onları, bir yokuş.
İnsanlar karışmış denize,
Denizler, insan olmuş!

II

Gemiler en eski zamanlarda,
İnce, hafif, uzun.
Bir varlığın tadını verirler,
Deryalarında evren - yurdumuzun.

Gemiler borda bordaya,
Yelkenleri atlas, direkleri gümüş.
Bir Akdeniz tan ağarısında, uzak uzak,
Savaş çağrılarıyla büyümüş.

Gemiler, yenik ve darmadağın.
Bayrakları sulara düşmüş birer birer.
Aşktan önce, güçlerden sonra,
Koparırcasına alınmış götürdüğü bakireler.

Gemiler enginlere apaçık,
Besbelli olmuş iç ve dış.
Kapkara geceler üstünde
Gemiler yakılmış.

İSA

I

Gövden
Avlanmış bir hayvan gibi
Çarmıha gerilmiştir ama,
Vaktini duyuyoruz
Dört yönde senin
Yaşamamız
Yettikçe.

Pek ayrılığın yok
Buda'dan ve öteki putlardan,
Kovulmakla
Ölmekle
Ve göklere çıkmakla söylenti söylenti,
Daha da
Yamansın.

Girmiş aydınlığın odamıza
Penceremizden
Kişiliğin bitmez tükenmez,
Yer içer dinler düşünür
Büyük kara parçalarında.
Birleştirirsin zamanlarını
İnsanların ve ulusların.

II

Avuçlarına çiviler çakılmış
Ağrısı sıcak hâlâ
Yaşar kan
Kırmızıdan çok uzak.

Açılmışlar bize doğru
Yorgun kimsesiz
Azıcık
Sarılığın, esmerliğin aklığın.

Ayrı değil dünyamızdan ayrılmış değil
Bin bir yas içinde
Avuçların
Dost olduğumuzu söyler.

III

Ayaklarının biri uykumuza değer
Ne var bundan gerçek?
Havanın
Yaşamaların uzunluğu
Ayakların.

Durun yerin sonuna dek
Bütün uzaklığın acıması
Bütün yokluğu,
Dağın
Dağın ve yeryüzünün.

Ayaklarının biri uykumuza değer
Kurumuş
Koşmuş söylemiş kara, küsük.
Öbürü
Biraz ilerde.

IV

Göğsün ötesinde
Dünyamızın
Soluk soluk.

Hayır yalan söylüyorum
Görünüyor yaşamanda her şey
Uzak değilsin ki.

Bizimle çaresiz bizimle ölü
Soluğumuzca küçük
Göğsün.

V

Öyle bağlısın ki
Ellerle
Ayaklarla
Yüzlerce yıl

Gelir usuna,
Ellerin
Ayakların
Kurtulmak.

VI

İsa
Böylece geldin geçtin
Ve ayrılmadın hiç
Uykusuz kuşakların gecesinden.
Taşta tahtada duvarda resimde
Söyledin ninnisini
Bilinmeyenin, sessiz.

Tattırdın
Göğe giderek
Göğün mavisinde
Sonsuzluğu.
Var oldun ülke ülke söz söz
Ve sen kimseyi yaratmadın,
Seni yarattılar.

Ve şu küçücük insanlar
Neden sever seni
Böyle
Çok,
Bilir misin:
Asılı durursun da hep
Alırsın acısını hepsinin çarmıhta.

Batı Acısı

UZAKTA

Bir el görürsün
Sivas'taki ellere benzer
Bir yüz
İstanbul'dakine.

Hemen yaklaşırsın
Sıkmak için
Öpmek için özlemle,
Anlamazlar.

BAŞKA İNSANLARI SEVMEK

İnsan
Düşünür
Uyur
Gece.

İnsan
Acıkır
Yer
Ekmeğini.

İnsan
Konuşur
Gider
Yalnızlığından.

İnsan, doğuda olsun batıda olsun,
Yaşar
Yaşar da
Ölür.

BAŞKA İNSANLARI SEVMEK

Yıllardan beri
Asya'da Avrupa'da Afrika'da
Öküzle toprak.

Anlar bizi
Tuzdan ekmekten sudan
Yerle gök.

BAŞKA İNSANLARI SEVMEK

Gücü
Ellerimiz
Yaşamanın.

Acısı
Sayrımız
Yaşamanın.

Güzelliği
Yüzümüz
Yaşamanın.

BAŞKA İNSANLARI SEVMEK

Ta buralara kadar geldin
İyce sarışınlara iyce esmerlere dek.
Hep eski şey
Gündüzlerin gecelerin besbelli.

Evler yükselmiş yükselmiş
Açılmış açılmış pencereler.
Dağlara
Aydınlıklara karşı.

Tanırsın Doğudan Batıya
İyce sarışınlara iyce esmerlere dek,
Hep o pis korkusu
Ölümün.

EVRENİN BİRLİĞİNİ YİTİRMİŞLER ARASINDA

Seni anlamazlar
Canlı mısın
Ve insan mısın?

Seni anlar da
Köpekleri
Ve tavukları.

GÖK ÇAĞRI

Çağırır bizi
Bir kardeşliğe
Eşyaları
Ta ilk çağların.

Taşlar
İçi oyuk
Su için.

Tahtalar
Dört köşe
Kapıdır.

Demirler
Sivrice sivrice yontulmuş
Canavarlara karşı.

Çağırır bizi
Bir kardeşliğe
Eşyaları
Ta ilk çağların.

DOĞADA OLMAK

Toprağı,
Denizi,
Göğü,
Korkmadan seyredelim
Acısız
Bereketli
Dost.

Toprağı,
Denizi,
Göğü,
Sevmek yaşamaktır
Türküce
Resimcek
Heykelnen.

Toprağı,
Denizi,
Göğü,
Ne güzel yenmek
Derinliğinde
Maviliğinden
Sonsuzluğuyla.

AÇ AYRILIK

Toprak ağaçlarla otlarla
Söyler,
Duymayız ağaçları, otları.

Hep üşürüz yıldızların gecesinden
Ama hiç tanıdık değiliz,
Gün doğarken.

Her yerde mavidir de gökyüzü
Neden insanlar her yerde
Mavilik değil?

ULU'DA

Koca yeryüzüne karşı
İlaçlarınız
Geceleriniz
Sevgileriniz bir.

Koca yeryüzüne karşı
Yurtlarınız
Türküleriniz
Soylarınız başka.

YILDIZ ÖYKÜ

Alınyazımız demişiz yıldızlara
Gemilerden
Ve dağlardan
Bakmışız.

Sayrılığımızı sormuşuz onlardan
Yaşamamızı
Ölmemizi
Dinlemişiz binlerce yıl.

Ve sonra nasıl ayrılmışız ülke ülke ülke
Yurt yurt yurt.
Ayırt etmezlerken hiç
Yıldızlar bizi.

KÖR UZAK

Ayrılığınız
Öyle kötü ki
Doyduğumuz ekmekten utanıyorum.

Ayrılığınız
Öyle kötü ki
Esrik olduğumuz içkilerden utanıyorum.

DOĞA KARDEŞ DE İNSANLAR KARDEŞ DEĞİL

Dağlar tanış çıkar
Sular bildik
Sevinçlisin.

Ve yaslısın
Yer yakınlığı içinde
İnsan uzaklığı.

DAR GİYSİ

Çıkamamışlar
Bencilliğin dar çerçevesinden
Kırlarda şato şato
Para para sokaklarda.

İşte onların ilkesi:
Bütün dünya benim kölem
Ve yalnız bana
Yaşamak.

Büyümüş dişleri
Ayakları elleri, kocaman.
Varmışlar çirkin büyüklüğüne
Gövdenin.

ÇİRKİN SOFRA

Batı'daki kardeşlerim
Yeter artık çaldığınız
Dağından taşından,
Gömüsünden
Yeryüzünün.

Mumyalarımız müzelerinizde,
Topraklarımız üstünüzde ipek ipek
Sonra büyük açlıklar, sonsuz tutsaklıklar
Yüzyıllardan beri
Sömürgelerdeki anılarınız.

Biz, bağışladığı,
Tanrı'nın ovalara,
Ovaların
Gemilere
Biz, bağışladığı.

Bir başak büyüse
Denesi dibine düşer:
Ama boşunadır yücelerde kara derililerin çabası
İnmez
Kamış kulübelerin önüne bir avuç aydınlık.

Sizin, ulu ülkeler boyu zenginliğiniz:
Almak, vermeden.
Onlar böcekli, onlar pis, onlar çirkin,
Onların karanlığı:
Vermek, almadan.

Batı'daki kardeşlerim,
Durunuz
Düşününüz artık.
Siz güçlüsünüz ama
Toprağın sevgisi sizden güçlü.

MUTSUZ ORANTI

Güçlüdür,
Kara derili, ak deriliden.
Yenidir,
Kara deriliden, ak derili.

YALNIZ KENDİNİ YAŞAMAK ÇİRKİNLİĞİ

Güzeldir
Uludur ama
Gökcel kuşların bile
Toprakla bir orantısı vardır.

Yalnız kendini çizmek
Ağaca
Yıldıza
Suya.

Yalnız kendini duymak
Evrenlerin
Boşluktaki
Dönüşlerinden.

Yetmez ki
Bağışla dolu kutsal yeryüzümüzde
Bütünlüğü birbirine bağlıyken
Başakların geyiklerin yellerin.

Güzeldir
Uludur ama
Kişi yaşadığınca
Var olmaz sevmeden.

KOCAMAN BÖLÜ

Kuşlarda ses yellerde ses dağda ses,
Bir türküdür aramızda akan şey.

Toprakların birliğini demez mi
Ayvaların sarılığı kardeşim?

Burda duyduğum duyduğum
Nane kokusu kokusu.

Hadi beni sevmediniz
Getirdiğim maviliği alsanız ellerimden.

YÜRÜYEN YEŞİLE YETİŞMEK

Döneceğim yurduma
Dağlarımda gül gül başak başak orman orman
Yeryüzü açılacak.

Gecelerce çalışacağım
Varacağım bir kocaman karanlıktan
Gün ışığına.

Soluğumla dolacak
Upuzun bozkırlarımda
Kırk sekiz bin köy benim.

Suyla ateş
Yürüyecek ellerimden
Bir yeni çağa doğru.

Yaratacağım yeniden düşünceleri
Güzellikte
Hakta ben.

>

Uyanacak üstümde
Ta bilinmeyene dek
En irisi göklerin en mavisi.

Döneceğim yurduma
Yurdumda bundan sonra daha bir güçle yaşayacağım
Batı'yı sevgime getirmek için.

BOZBULANIK

Vardım Batı kapılarına
Ellerimde türkülerim
İşte dedim geldim size Asya'dan.

Bin bir çeşit
Müzeleri, pazarları, evleri,
Bin bir çeşit, bin bir çeşit, tanıdık.

Çok düşündüm,
Neden böyle tez gitmişler,
Neden uyumuş kalmışım düzlerde.

Gönlüm zengin idi hep,
Ekili dağlarında,
Hiç boş yeri kalmamış ülkelerinde onların.

Gönlüm aydın idi hep,
Arasında o insan kardeşlerimin
Sevmekten.

Uğraştım akşamlara dek,
Düşündüm sabahlara
Ne diye, ne diye benden ötede hepsi?

Yasımla bir büyümüş de
Koca koca yapıları, heykelleri, alanları,
Sustular.

GÜNDEN ÖNCE IŞIMA

Senin aydınlığın
Çok büyük
Kamaşır gözleri onların.

Çok acı
Senin aydınlığın
Yüzlerde.

Sevilmiyor
Ve anlaşılmıyor biraz
Senin aydınlığın.

İşte kara parçaları gecelere doymamış
Senin aydınlığın
Çok erken değil mi?

YERYÜZÜ SAYGISI

Atalarıma bin saygı
Bin kutsama
Varmışım Budapeşte'ye Erivan'a Mısır'a ben
Sevmişim yalnız.

Atalarıma bin saygı
Bin kutsama
Ayırt etmemişim
Kara deriliyi altın saçlıdan.

Atalarıma bin saygı
Bin kutsama
Ben de ülkeler almışım doğudan batıdan
Ama sömürmemişim.

YILDIZLARLA AMPULLERİN OYUNU

Uyanırım Avrupa gecesinde
Binlerce heykel binlerce resim
Durur anlamlarda düşsüz.
Yaklaşır göklerin en eski karanlığı doğudan
En eski.

Yeşilleri donuk bir lavın içinde kalakalmış,
Yüzyıllar açılmış sonradan çağlara.
İşte götürür düşüncelerimi
Türkülerimi en uzun ağaçlar,
En uzun.

Birdenbire kurtarır bu yalnızlıkta
Anılarımı yaşamamı yitip gitmekten ölümden
Sen yurdumdaki şey
Sen benim en çok sevdiğim,
En çok.

KARA MUT

İnsanların öpmesini bekledim
Alnından,
Bir gece yarısı
İnsansın diye.

Bütün düşünmüşlerine karşı
Onlar inanmamış hiç.
Onlar
Hiç sevmemiş.

Üzülme sen
Asya'dan gelen kişi,
Ve mutluluğundan bir şey yitirme ama
Umduğun çok uzak.

AK TAŞIN BAĞIŞLAMASI

Yine sen acı onlara
Kızmadan
Güçleri bu kadar.

Heykel heykel yaşamışlar da çağları
Varamamışlar insana
Kendi küçük soylarından ayrılamamışlar.

Kiliseler yapmışlar da Tanrı adına kesme taşlardan
Hiç anlamamışlar Tanrı nedir,
Kişiler ne.

Toprağın yeşilini görmüşler
Ve görmemişler birazcık
Toprağın yeşilinden ötesini.

Türküleri var
Sessizlikleri belli değil,
Kocaman kara parçaları üstünde.

Sen yine acı onların hepsine
Yeryüzücek
Güneyle doğuyla beslendikleri için.

Yok ki
Sonsuzlukları,
Evrenin sevgisine erememiş onlar.

Senin bağışlaman,
Senin büyüklüğün
Onlarda yok ki.

YERYÜZÜNÜ BÜYÜLTMEK

Dön toprağına şimdi
Kaldır sayrılarını yataktan
Bu seslenmen olsun uzak uzak
Batıdakilerin sağlığına.

Dön toprağına güçlü
Doğmuş büyümüş yaşamış
İri yıldızlar altında
Yeryüzünce, yalın ayak.

Dön toprağına hemen
Onarsın ellerin doğduğun yerleri devcek.
Sen yurduna harca kendini
Ama bir Afrikalı, bir Eskimo, bir Fransız için.

Dön toprağına
Çorak bozkırlarda ağaçlarını büyüt.
Ta ki saygıyla görsünler
Yeşilini.

SEN BENİM TÜRKİYEMSİN

Sen benim Türkiyemsin
Öyle büyüksün ki
Nereye gitsem senin bir ucun.

Sen benim içimde
Çağlarsın
Analardan oğullara dek.

Sen benim gömümsün köylerde
Her dara geldikçe
Elimi uzattığım.

Sen benim
Yeryüzünde gezerken hep
Atımsın.

Sen benim türkülerimde
Uyursun
Sonra uyanırsın sevgimle güçlü.

Sen benim okuma yazma bilmeyen çocuğumsun
Elif'ten A'ya geçmiş
Ve sevinmiş Mustafa Kemal Mustafa Kemal.

Sen benim yaşayan uğultum
Çiçeğe durunca
Dağ taş.

Sen benim acıktığım öğleüstleri
Sarıdan sarıdan
Sen benim buğdayımsın düzlerde.

Sen benim dağımsın yelimsin
Evrenin sonuna dek
Sen.

Sen benim Türkiyemsin
Öyle büyüksün ki
Nereye gitsem senin bir ucun.

GEZİ
Mevlana'da Olmak

1. baskı: 1958

SİMGELERDE YÜZLER

Bir ışık üstünde gelir
Gelir o
Işırsın
Seversin yeri göğü
Uyanmış tutsaklar çağrısına dek.
Dolar da
Dolar da yüreğine tohumların davranışı
Uzarsın
Bir anıdan bir geleceğe gövermişçene.

Gelir bir uykusuza su
Gelir bir orman uyanık yellerden.
Gider hele
Yıldızların
Gider hele göllerin yalnızlığı
Kalırsınız
Yaptıklarınızla yüz yüze, çırılçıplak.

Almıştınız
Vurmuştunuz
Ovalar başak çoğalımıyla doluydu,
Derelerde vardı bilinmez anıların gücü
Ağaçların yemişleri sizin ağırlığınızdaydı,
Çalmıştınız
Öldürmüştünüz çünkü.

Bu sorgu günü değil anlamak günü
Gözleriniz açılsa
Maviden
Açık kalsa ağzınız kandan şimdi
Sizi bağışlamaz yeraltı otları bile
Almaz yılan uykuları bile düşlerinizi sizin
Siz dikeysiniz, siz hamsınız.

>

Şimdi ne siz varsınız, ne o, ne öteki,
Yaban yeşili ev yeşilini kovmuştur.
Yine ıssız
Yeryüzü gökyüzü,
Yine ıssız
Ölüler unutulmuş gider.

Ölülerin ardında bir köpek gider.
Kopmuşçana sen şimdi
Karanlığın, yokluğun ardında sen
Bitersin yerden göğe;
Upuzun
Eğri uzun
Dar uzun.
Gider o
Gider
Gider bir ışık üstünde.

GÖVERİ

Bir ışık üstünde gelir
Mevlana
Mutluluğu yeryüzünün
Mevlana
Gider bir ışık üstünde.

SÜSLÜ KAŞIK

Bir ışık üstünde gelir,
Daha yeni olacaksın, bir ışık üstünde,
Daha iyi olacaksın
Daha yeğnik olacaksın
Bir ışık üstünde.

— Birinci yolcu —

Yoktunuz ya söz gelişi var diyorum
Der serçe.
Eğrisiniz ya yeşilin usu güzelsiniz diyorum
Der orman.

Taşın kanısı, diyorum ki yumuşaksınız
Der elma.
Dağ kovuklarına göre aksınız çok
Der ovalar.

— İkinci yolcu —

Sağlasak
Korsan gemilerinin getirdiğini
Deniz kıyısında olmayan ülkelere
Ama gece yarısı, ama bütün bağlardan kurtulmuş uzak.

Kim daha çok soyunur
Gömleğinden öte
Öte
Anılarından.

Kim daha
Gece gündüz
Gündüzün geceleyin,
Sever?

Kim,
Ellerinde göçmüş ulusların parası
Utanır çarşı pazar
Kim, daha?

Sağlasak
Yeter bu karanlıkta
Ama bir doğurgan ineğin,
Sütünü.

— Üçüncü yolcu —

Baldan gerçeği yok.
Bir kaşık bal verseler ölülerin ağzına.

Doğanın, dağlardan getirdiği,
Geçmişten, tüm geçmişten, bal bu.

Bal bu, gelecekten, bütün gelecekten
Umumuz, usumuz.

Belki de bundan kalmış balda aptal sinek,
Deli gönül, utanmaz gönül.

Baldan gerçeği yok,
Benim duvarlarımı bal etseler.

— Dördüncü yolcu —

Dümdüz kilimlerde oturur idim
Bunalırdım dümdüz.
Giderdim ara
Ara sarı
Ara yeşil
Ara kırmızı
Ulaştırırdım ara,
Tasamı
Düşümü
Sevincimi,
Bakardım gelinciklere
Gelincikler tanıklığında yaşadığımın.

Bir ışık üstünde
Daha yalnız olacaksın bir ışık üstünde.
Daha güzel olacaksın
Daha özgür olacaksın.
Gider bir ışık üstünde.

KUŞLAMA

Bir ışık üstünde gelir
Karanlıktan
Elleri ayakları
Gözleri,
Gider bir ışık üstünde.

BİTİŞİK EVLER SICAĞI

Bir ışık üstünde gelir
Dolaylardan varlığı bütün yaratıkların.
Uçmuş fundalıklarda, uçmuş gitmiş derelerde,
Bir üveyik
Uçmuş gitmiş, yeni palazlanmış bir üveyik
Işırcasına yok, yoksu,
Öterken.

Sarı yaban çiçekleri ardında
Ana yön
Alır
Götürür düzlüğü,
Bir toplumlar şöleninin başlayacağı yerlere dek
Yeraltı sessizliğince
Bir barışı.

Turuncu yaban yemişlerinden, buruk,
Karpuz yuvarlaklığından, çizgili,
Sonsuz büyümüşlüğümüz.
Öyle azgın umuları var ki,
Avuç avuç
Doldursan ağızlarına
Avuç avuç boşalır gözleri.

>

Ama sen
Ama ben ama o
Ama biz.
Senden ayrı, benden ayrı, bizden ayrı
Bütün ağırlıklarda, soyunuk,
Gider toprağın yatay acısı,
Gider bir ışık üstünde.

BOŞLUK

Bir ışık üstünde gelir,
Binlerce mum
Sönerken, yüz binlerce muma, sönerken,
Bir ışık,
Gider bir ışık üstünde.

GÖLDAĞINDAKİLER

Bir ışık üstünde gelir
Koyunlar, bir algıdan
Buzağılar, bir olguda,
Karaman ovalara doğru.

Akman
Yeşilmen
Sarıman
Ama karaman ovalara doğru.

Sağılamaz ki severken
Bilir
Bilir senin eksikliğini
Anısını vermez.

Sağılamaz ki
Anlar üşüdüğünü
Ellerin buz gibi memelerinde,
Bir doğa, bir evren, yüz.

Sağılamaz ki inanırken
Dağ, ot olmuş,
Ot, ova olmuş,
Ovalar kaşık olmuş, ölümlülere.

Sağılamaz da sağılamaz
Bir sıraya dizilse filler
Kuşluk üstü filler, ikindi üstü filler sağılamaz besbelli,
Mamut yavruları bir sıraya dizilse.

Sağılamaz kötülük
Gömütlerden bile
Dün doğan çocukları da ölmüş,
Gelinler ağlasa bilem.

Sağılamaz ki
Usu
Bir
Delinim.

Sağılamaz ki hey
Hey bu,
Yerin göğün tanığı
Hey.

Sağılamaz ya
Beş yönün birinde bir gün
Yeşilleyin
Gider bir ışık üstünde.

KÖZ

Bir ışık üstünde gelir
Memelerin
Uzağı, (Öksüzlere, daha gece inmeden),
Uzağı memelerin
Gider bir ışık üstünde.

GİZİLİN VARDIĞI

Bir ışık üstünde gelir
Esrik esrik
Dönesin.
Sıcaklığı
Dönesin.
Apak olmuş
Dönesin.
Gezegenler
Dönesin.
Bir ışık üstünde.

Ölü ertesi değil
Bir pazartesi.
Anaların bacıların tanıdıkların
Karanlıkta
Ertesi.

Elmalar kırmızılığında ertesi
Varlıktan, bireylikten belki de yaşamalardan
Nerelere dek varırsa varsın.
Elleri
Ayakları
Nerelere varırsa varsın dudakları
Boş boşul
Yok yoğul bu arama.
Boş
Yok.
Götürür bir geleceğe beni taş olsam
Ölü ertesi.

Bir ışık üstünde
Esrik esrik
Dönesin.
Sıcaklığı
Dönesin.
Apak olmuş
Dönesin.
Gezegenler
Dönesin
Gider bir ışık üstünde.

DENGE

Bir ışık üstünde gelir
Bakışı
Yıllarca bitkilerce taşlarca öncekinin,
Bakışı
Gider bir ışık üstünde.

BÖLÜŞÜLMÜŞ EKMEK

Bir ışık üstünde gelir.

Bir dev gece
Tarlalarda
Tarlalarda
Buğday tanelerini toplar.

Bir dev
Yalnızların soyunduğu yeraltı,
Yalnızların soyunduğu yeraltı
Benim anılarım.

Bir dev
Yiten ülkelerde
Yiten ülkelerde
Gömütler sürücüsü.

Bir dev
Usun
Usun
Duyusu bir dev

Bir dev
Senin elin
Senin elin, hey
Benim elime.

Kara
Kara derililerin
Kara derililerin attığı
Kara derililerin attığı ok
Kara derililerin attığı ok bulsa da
Kara derililerin attığı ok bulsa da beni
Kara derililerin attığı ok bulsa da beni sevgileyin

Gider bir ışık üstünde.

OLUMSUZ

Bir ışık üstünde gelir
Artı değil
Yaşaması yaşamamızdan
Eksi değil
Gider bir ışık üstünde.

ÖLÜLER DURAĞI

Bir ışık üstünde gelir
Hu
Bir denizde Hu
Dolsa da yelkenleri usun
Kocamanca kocaman
Kötü kıyılara yönelmiş
Eğri bitkilerin güdül doğasında
Bütün yoklukları özetleyen enginlere karşı
Acımtırak, karmakarışık, andaçsız.
Boş.

— Beşinci yolcu —

Dağ geceyi
Mağra mağra olsa bilem sağaldamaz.

Yularını koparmış aygır
Geçen çağı, benek düşmüş kısrağı sağaldamaz.

Genç orospu netse, nice dövünse
Ölen piçini sağaldamaz.

Düşen iğdeler bile, ikiz kokularla bilem
Güz üstü, toprağı sağaldamaz.

Biliyorum, verse bütün kanını timsah
Karıncayı sağaldamaz.

>

Boş, güdümsüz, mavileyin
Hu
Aka aka Hu
Sıza sıza yalnızlıklardan,
Ülkesizliklerden
Uçsuz bucaksız gökardının bakışı parlarken
Uçsuz bucaksız,
Bir incecik damarda
Bir denizin tümü
Gider,
Gider bir ışık üstünde.

BİLDİRİ

Bir ışık üstünde gelir
Geceler
Ölüme doğru
Geceler bana doğru,
Gider bir ışık üstünde.

YOKLARDA GENELLEMEK

Bir ışık üstünde gelir
Yazıları göklerin.
Uçsuz bucaksız gizliliğinde uçmuş göçmüş
Kimi çarmıh demiş kimi Sina Dağı
Kimi Buda, kimi Sfenks, kimi Konfüçyüs,
Sarı yüzyılların kapılarında durmuştur
Yazıları göklerin.

Sağ ayağın biçimini
Yeller
Seller ulaştırır
Sol ayağın biçimine.

Sağ ayağın biçimini
Alır
Gider
Doğu burdan.

Sol ayağın biçimini
Alıp
Gitmez
Burdan Batı.

Sağ ayağın biçimini
Kim anlamaz,
Uğur onda
Kutluk onda.

Sol ayağı
Anlayan kim,
Nere gitse
Mutsuz, uğru.

Sağ ayakta
Yeryüzü var, evren var
Bulur neyse, neredeyse
Sağ ayakta iyilik bizi.

Sol ayakta
Bir yokluk var neylesek.
Alır seni nere gitsen, ne yapsan,
Bir ölülük sol ayakta.

Sağ ayağı
Sevmek kolay
Anlamak zor
Sol ayağı

Yazıları göklerin
Belki su belki yel
Anlamı kocaman ükelerin belki,
Kocaman ulusların düşü belki.
Atlara eşeklere develere yüklenmiş
Heybe, çuval,
Gider bir ışık üstünde.

SÜREÇ

Gider bir ışık üstünde
Yazılar, sessiz.
B'de, C'de, L'de, H'de ahacık
Yazıların sesi gider, yazılar gider,
Gider bir ışık üstünde.

GÜN OLUĞU

Bir ışık üstünde gelir:
Sizi sevmekten uyandım gece yarısı
Sizi sevmekten ağladım.

Doğudan batıya
Batıdan
Doğu güneye
Savaş çizgileriyle kara toprak geçer
Konya'mız burası.

Güneyden
Kuzey doğuya
Güney doğudan
Kuzeye
Geçer,
Kara toprakta savaş çizgileri
Burası Konya'mız.

Doğu kuzeyden
Batıya
Kuzeyden
Güney doğuya
Geçer savaş çizgilerinden kara toprağımız
Konya'mız burası.

Batıca
Kuzeydi
Güneycek
Doğu
Yeryüzü yok olmuştu sanki
Kandan
Düşünceden
Savaş çizgilerinde kara toprağı karanlığın geçer,
Burası Konya'mız.

Sizi sevmekle uyandım gece yarısı
Sizi sevmekle, ağladım,
Gider bir ışık üstünde.

SALKIM

Bir ışık üstünde gelir
Türkümüz
Yasımız
Güzelliğimiz
Gider bir ışık üstünde.

ÖTEKİ KAVAK

Bir ışık üstünde gelir
İstemen
Dolarsın içe içe
Bardakları kırılmaz ki yaşamaların,
Toprak olsa
Cam olsa
Ağaç olsa.

Ağrıları bilirsiniz
Bütün yaratıklara
Dönük ağrıları.

Diz ağrır, şimdi,
Yürümeler
Ağrır demek.

Kol ağrır
Etmeler
Tutmalar ağrır demek.

Ağrılar usu, duvarı varlığın
Onlarla gider
Onlarla gelirsiniz.

Ağrılardan dışarı desem
Düşerim dışarı
Alaca tarlalarda.

Mor olsa
Kırmızı olsa
Bardakları boşalmaz ki yaşamaların.
Dudakların çatlak senin işte
Ağzın kuru, soluksuz, sevgisiz,
İstememen
Gider bir ışık üstünde.

İZ

Bir ışık üstünde gelir
Sağlık dolu bir ceylan sürüsünün
Güvezliği
Susuzluğu, yitmişliği, umutsuzluğu,
Gider bir ışık üstünde.

YERİ GÖĞÜ YEŞİLLEME

Bir ışık üstünde gelir

Mevlana
Mevlana yok
Mevlana
Mevlana var
Mevlana

Gider bir ışık üstünde

OLU

BİR IŞIK ÜSTÜNDE GELİR
YÜZÜN
TA
YÜZÜME DEK
GİDER BİR IŞIK ÜSTÜNDE.

HOO'LAR

1. baskı: 1960

I
Hoo
Var mısın yok musun

Hoo

Hoo bağarı demek, ayrılmış demek,
Yaslar uzunluğu demek Hoo.

Öyle uzak ülkeler vardır ki
Yol anlamlarında uzanır gider Hoo.

Hoo, dağın geceye; bitkilerin karanlığa
Seslendiği, Hoo.

Kutlu kişiler belki de aç kişiler gezegenlerden çırılçıplak,
Çağırırlar bir yokluğu bir acıya: Hoo.

Hoo, sen beni sevsen
Ben seni sevsem sevsem Hoo.

EŞİT ÖTE

Kimse anlamaz bir boşluk olduğunu,
Yalnızım yalnızım, var kimse.

Ulu yolculuğuna katılır gezegenlerin
O ot kimse, o yıldız kimse.

Sıcaklığı binlerce yıl yanımda benim,
Ama bir uzak kimse.

Karanlık dolar ya dağlardan ovalardan,
Ölüleri sevmez kimse.

Açarım kapımı ardına dek,
Yok kimse.

DOĞAN AY

Gece biri gittiklerimin,
Dağ biri.

Anlasa da anlamasa da esmer,
Çalar kapımı yalnızlığımdan sonra biri.

Sevgilerimin gerçekdışı olduğu yerlerde
Beni bin kez büyütür sevgilerimden biri.

Körlerin iki gözü var karanlıklarımda,
Ama göl biri.

Gider ölümü atalarımın,
En güzel yatağıma gelir biri.

SEVGEN

Sevmiştir seni yıllarca gök,
Bu uzun maviliği sevmişsindir.

Adamlar adamlar adamlar geçer kapından,
Sevmişsindir.

Denk kılar ağırlığını evren ağırlığına,
Ekmek kara olsa da sevmişsindir.

Kuşların en yakın dallara konmasından belli,
En uzak ülkeleri sevmişsindir.

Deme yalnızlığını yokluğunu sen,
Bir gece sevmişsindir.

ERKEN KARGA

Sen sen ne güzelsin gökyüzü,
Yarım ay var kurşun kurşun uykunda sen sen.

Yitmiş biliyorum en arkadaki,
Ölüler, gömütlerin ardında yitmemiş... sen sen.

Yuvarlaklar, yuvarlaklarda, yuvarlaklar,
Peki, sen sen.

Bir adamı alır götürür karısı kızı evlerden
Kal, iki yanında iki boşluk, sen sen.

Al al beni bütün ağırlığına şimdi,
Bütün güzelliğinle sen sen.

DÖNÜŞ

Ağrır geldiği, ürünlerinden toprağın,
Ben hangi yola gitsem, geldiği.

Kuşlar uçar yeşile yeşile,
Güzlerden, son güzlerden geldiği.

Bir aç orangutan doymuş bir eskide
Ama kıllarımızla, gittiği geldiği.

Yazısı göklerin geceler üzre uzun,
Geldiğim, gezegenlerden geldiği.

Öper bir öper, o, karanlık bir karanlık,
Geldiği.

YAPRAKSI

Geceleyin kapansak,
Açsak aydınlıklar üstü güllleyin.

Öyle uzaklarımız, yaprak, dal,
Varlığını dağıtsa, bütün geleceklerimize, güllleyin.

Yıllar ayaklarımızın dibine dek,
Ta ayaklarımızın, yorgun, mutlu... dibine dek düşse güllleyin.

Aldan büyür yataklarımız,
Topraklarımız azalırken sarımsı, güllleyin.

Dağlarda yaban otları alıp gitse
Bir düş olmuş çağı, bir düş olmuş sevgiye güllleyin.

ALINMASI GEREKEN

Alsağa = Alınması gereken,
Kuşların ağzı yok, alsağa.

Bir acı yolculuk, bir anlamsızlık,
Bu sen misin, bu dümdüz, alsağa.

Yitmiş kadınlar uzanır da yitirir kırmızılığını,
Bir bomboş odaya, çıplaklığına dek, alsağa.

Ver, demem sağır değilsin ki,
Uzanmış kolların ellerin parmakların... alsağa.

Ölülerimiz, kereliklerden yılanlarcasına kapıp götürür,
Senin sıcaklığını alsağa.

İNİLDEME

Of sana
Senin güzelliğine, girsem girsem of.

Hangisini açsam kapıların ardı kara şimdi
Çağın ordusuna bittisine of.

Büyür de gövdeleri gezegenlerde ormanların,
En kalın ağaç en kaval sanki, of.

Yas ne ki, bir ulu gecede bir ulu yol,
Yolcular gider gider... gider ki of.

Dağ namaza durmuş yanım sıra
Dursam of.

YENİLEYİN

Geceler bir gebelik uykulara, biliyor musun,
Sen çıkarsın, ben çıkarım işte, karanlık gebe.

Onların düşü bizden sıcak,
Besbelli, dağ gebe.

Sularla birlikte gidermiş çağlarımız,
Sular sevgileyin, kara yeşil çağlarım gebe.

Elmalar kızarır ya en eski yellerin türküsünden,
Ayılarımız, yuvarlak mağaralarda güzel ayılarımız, gebe.

Dur şimdi, bütün analar doğurmuş,
Kim gebe?

ARTILAR

Çok değil mi ağladığımız bir tekine,
Daha çocuklar çok.

Ben her gece yeniden ölebilirim,
Her gece boş oda çok.

Çekerler daha, mavi bir sürme gibi gözlerine körler,
Uykumu, çok.

Anlıyorum sevdiğine kavuşamaz,
Mamutlar bile, inansa çok.

Sana mı bu gökyüzü bana mı bilmem,
Sana mı bu güzellik, bana mı çok.

AĞIZ DOLUSU SEVMEK

Gider ağzı ananın kırmızımsı,
Gider çocuklar yanağında, ağızlama.

Bu taş anlamaz ki yılların alıp verdiğini,
Kazılmış yazılar çağ çağ geceleri ağızlama.

Yeryüzü uçar ya
Yok olur ya kuşlar... Şimdi gök ağızlama.

Yaşlı çam duyar alaca uykusunda, doğasız,
Bağışı yeşilin ağızlama.

Kim severse sevsin ısınan bizim yüzümüz,
Ölüm, bir soğuk ağızlama.

KURTULMAK

İçimde ağaçların belirsiz ettiği yön,
Dal dal, çiçek çiçek, uzar gider içimdeki.

En sarı yerlerinde başakların sonsuzu duyarken,
Ovalar ardından aranır kör körüne içimdeki.

Bir dilsiz, elleriyle söyler uzaklarını evrenimde,
Anlamaz, bir fildişi Budaca ellerini sallar, içimdeki.

Çağlar kovalarına benzer deli sularda değirmenlerin,
Bir dolar, bir ağırlaşır, yok olduğuma içimdeki.

Bütün bunlar söz, bilmez misin gücümü benim,
Öl de ölsün içimdeki.

İLERİ YAŞLARDA

Ne dedimse ön söz
Ne demedimse ön.

Dirilerin sağlığına, işte en eski gerçek,
Ölülerin düşü ön.

Kuşlar uçar, belki uçurumlardan, geceleri
Öteki kuşlara, yarasalara ön.

Sıcaklığı anlaşılır kadınlarla köpeklerin, anlaşılır ya
Bu umulanlar, bu korunulanlar ön.

Bağın, yalnız seni seviyorum, taşın uzandığı,
Uykumuz ön.

SAKLI BENZEME

Gibiyim buralarda,
Ağaçlar, çocuklar, gökler gibiyim.

Evlerin öyle yalnızlığı var ki
Işıkları sönmüş gibiyim.

Yoksuyum, Suna uyurken,
Mete doğarken varsı gibiyim.

Düzleyin eğrileyin her çoban bakar bana,
Ben bu bozkırlarda bir koyun gibiyim.

İşte netseler neyleseler,
Netsem neylesem yine ben gibiyim.

II
Hoo
Akkız Oralarda

DÜZ

Uzağı çığırır ekin,
Gökler çığırır geleceklerden uzağı.

Ekmek ulaştırır, yel getirir,
Ellere ayaklara uzağı.

Eğri yağmurla dolar ötelerden
Odalara sofalara bir upuzun yas uzağı.

Şimdi bir al aygır, bir kara çayırda,
Yemez, düşünür uzağı.

Senin senin çırılçıplak yalnızlığına
Varsam uykular uzağı.

SORUSUZ

Yel desek uyanır dağlar,
Su desek uyku demek mi?

Uzanır tutar ak ellerim ak omuzlarını,
Yalnızlığım usum düşüm uzanır gider demek mi?

Bir ses belki ilk anadan çağlar işte kulağımda,
Ya yergin ol ya döngün ol, bu ses yok oldum demek mi?

Bir çiçeğim toprak kıraç,
Uçar alım morum benden, ağam günler çağ demek mi?

Gelmiş gitmiş bizim kırçıl güzelliğimiz,
Ölü demek o demek mi?

DAHA US

Taş atar aylara günlere gezegenlerden o,
Avuçlarında en bağnaz inanış, soyunuk.

Ver sen bir ölçek, bir ölçek daha, bin yıl ötesinden,
Aç gömüleri Dara'nın soyunuk.

Emmez ki bebe, dolmaz ki bebenin annesi,
Nice emse emdirse, anlam soyunuk.

Bir kurt ulumaz ama kılları delice büyür,
Bakımsız ormanlara, mağaralara, soyunuk.

Yetmiyor yetmiyor bana bu yeryüzü yalnızlığı,
Burda bütün sevdiklerim soyunuk.

İLKİN DUYULAN

Çiçeklerin sonu üstümde amma da ağır,
Amma da uzun, bir sarı bir kırmızı bir yeşil sonu.

Korkunç bildirisine inanmazdım dört betiğin,
Varmış dayanmış ağam sessiz dağlara yol sonu.

Karmakarışık güzelliğe, karmakarışık yüzlere
Nasıl da ulaşmışım uyku sonu.

İnceler işte beni bir çukur toprak,
İstekle sevgiyle bir gün sonu.

Bu neresi derken anlarım kocaman,
Gök sonu.

UZUNLAR

Varı loş öğleyin,
Yoğu loş, köylülerin, ikindi üstü, loş.

Bir oda, bir kadın, bir erkek,
Çırılçıplak anıları bir bir loş.

İstemez miyim, sevdiğim yerlerde
Çayır çimen benimçin, loş.

Bir geyik gelir subaşından,
Mağaralara, bir dişi geyik, loş.

Yeller eser ya güpegündüz, inanamam,
Bu en eski ölülerin sevgisidir loş.

AÇILANMAK

İster misin açılarını bir yıldızın,
İster misin büyüsün bir yusyuvarlakta gök açısı?

Kocaman şişelerin ağzı değirmi
Ama 180'dedir yok açısı.

Sever misin onu, ki sevmeyiz onları sessizliklerde,
Kişi kişi, köy köy, ülke ülke ak gövdeler açısı.

Bir fil seslenir, duyar bir ayı, başlar anlamsız boşluk,
Başlar soyların soylara açısı.

Bir ucu gece, bir ucu sen,
İşte uzanır gider dağ açısı.

DİLEK

Ola analar oğul oğul boş,
En ağır geceye uykumuz doymuş ola.

Ver sen on bin yıllık güzelliğini,
Öpen on bin yıllık dudağın ola.

Hangisi ak bilinmez, hangisi eğri anlamların
Kötülüklerin üstü sağlık ola.

Okşar seni ya karanlığın ardı,
Dağlar ovalar var arada, yanılmış ola.

Tuttuğu toprak değilse, ekmek ekmek,
Ellerin ellerin kör ola.

ARTI GÜÇ

Çekmek değil ağaçların maviliğe ettiği,
Kuşlar gökyüzünü iteler.

Anlamlar daha da büyürken sessizliği duyarım:
Bir köyü bir karanlığa bir kötü yön iteler.

Dağlar nidecek abansa da denizlere,
Kıyıları azgın dalga iteler.

Öyle doludur ki buğdayla yasla ovalardan,
Kağnılarım kırk bin yıldır öküzleri iteler.

İterken varlığım gövdemi ölüme,
Ölü beni yeryüzüne iteler.

BOŞLUĞU BÜTÜNLEMEK

Gökyüzü varlasın beni, düzlerde gökyüzü,
Yitirilmiş türküler anısı bulsun beni.

Anlamaz öte geçe çırılçıplak,
Anlamaz ya su beni.

Çiçek verdiği tarla aldığından bellidir,
Öperse inanırım dağlar kıyısında yel beni.

Hangi düzlerde satılmışım boş,
Gören karanlık içre bırakır beni.

Sen duy, sev sev, gece gündüz,
Gömütler beşiği sen harca beni.

BÖ İLEN

Bö, böcek bile değilsin,
Elin ayağın yok ki Bö.

Ama hangisi güzel,
Böğürtlenlerin hangisi, bu dişi tarlada, Bö?

Gider gittiklerin uzak, yavaş,
Bir varlığın öte sürelerine Bö.

Karanlıklar, nice böğürsem bana karşılık vermez,
Yalnız çocuklara seslenir: Bö.

Bö, benimle öküzlerin, benimle ölümün birleştiği yerde misin,
Bö?

DAL

Dağ uzanı gökyüzüne,
Ölüler karanlığa uzanı.

Nerelerden nerelere varır yaşamak,
Acıdan, iğde sarılığından, düşünüden uzanı.

Sever misin, öpüler ardı boş,
İşte bıraktığı güzelin, bir çirkin uzanı.

Yankılar, gezegenlerden ağrı gelip gider,
Başı kopmuş gök mamurlarından bir uzanı.

Uzandığımız, belki de bu gece, belki de bu yatakta
En bilinmeze uzanı.

ANLATILAR

Öyküleri yıldızyüzünün gökyüzünün,
Bir hızı bir gezegene evrenin, öykü.

Nerelere varır ben uyurken giysilerim,
O çirkin korkuluğu giydirircesine öykü?

Anlar da çağları günler,
Düşer yüzümüze, ak duvağı ölülerin, bir boz öykü.

Sevdiğim kadınlar çırılçıplak,
Ta orada, soyunur beni, sevdiklerince, öykü öykü.

Yıldız gider, gök gider sıcaklığımızla yuvarlak,
Bir gelecek yuvarlağa öykü.

DOMUZLAMA

Hele ki yüz bin domuzu var komşumun,
Yüz bin birini besler hele ki.

Pirinç tarlalarımı çiğner aç ayaklar
Kasım aylarından önce hele ki.

İzleri çatal matal,
Gittikleyin aldatılmış geldikleri hele ki.

Daha bir çürük buğday, bir sevgi gecesinde,
Uyandırmış odamızı, yeşil yeşil, hele ki.

Ölmemiş hele ki yüz bin kez vurduğum,
Uzar işte bir tek kıllı hele ki.

DÜZLEM

Nelerle düzlendi elim yüzüm,
Aç düşlerimden geçti neler.

Bir kadındı us, o ilk çağlarımda,
Verdi aklığının yitmişliğinden neler.

Isınırdım elmaları yerken
Bir uzunluk, içkilerde, bir yusyuvarlak, neler.

Nerelerden alır götürür sağlığımı,
Bitkilerle, balıklarla, betiklerle karışık neler.

Oh... yasak edilmemiş evrene alçak demek,
Yasak edilmiş neler neler.

OLULAR

Bir ak olu bütün yaratıklar,
Bütün yok olmuşlar bir kara olu.

Evren belki yüzümüz,
Saç sakal bir olu.

İşte el ayak uzanır gider,
Varır ninnilerden gezegenlere olu.

Düşü ulaşır da sonsuz güzelliğe dişilerin,
Yeniden yeniden başlar olu.

Gövdenin hızı biterken ekşir,
Kalır yeşil karanlıklarda olu.

DUDAK BOŞLUĞU

Bacılar pis kocalarında,
Bu ak örtüde ana pis.

Nice yıkasam bıyıklarımı, gömleğimi, ayakkabımı,
Yediğim, gittiğim, durduğum yaşamalar pis.

Saklamaz sıcaklığını evrende,
Kocaman çağların tohumu anılar pis.

Bir yere vardım ki ağaçlar kadın,
Kadınlar ağaç ama ikisi de pis.

Öpecek misin yıldızı bu gece sen,
Gökyüzü en pis.

YEŞİL KEZ

Yürümemek ölünce
Cinlerden, evrenlerden bir gidim yürümemek.

Bir koca çağ, yavaşlar, bütün vardıklarımdan,
Durmak dört köşelerce, durmak bu yürümemek.

Dağ ayak ova ayak bir uzun,
Bir uzun yürümemek.

İlkin böcekler susar, susar geriliğimi,
Gök yürür ağır, çirkin, acı, boş... yürümemek.

Hadi verelim şimdi aldığını onların:
Yaşarken yürümemek.

III
Hoo
Götür Beni Burdan

KAZILAR

Uzun olduğunu gecelerin,
Gecelerin yamyassı olduğunu.

Birisi ellerini yüzümde gezdirir,
Ürperir anlar anlamaz yok olduğunu.

Kuşlar ulaştırır mavilikte birbirine
Bütün yazıların anlamsız olduğunu.

Gider bir ölü, fısıldar öte yanda çırılçıplak,
Yeryüzünün yemyeşil olduğunu.

İlk güzde, inanmazsan son güzde sen,
Duy karanlığın şimdi kan olduğunu.

DOLAŞI

Bu 86. gezegen yorulmuyorum,
Varıyorum ayrılıyorum gezegen.

Açtır işte yaradılışın ilk günücek,
Uçsuz bucaksız yörüngesinde gezegen.

Gök üstü gemilerle ışıklar hızı,
Bitkilerin düş doğada çiçeklendiği yer gezegen.

Bir kadın sıcaklığından, bir çocuk sıcaklığına,
Nice ulaşsam bencileyin gezegen.

Boşluğun oyuk yokluğunda ölümden yaratıklar,
Katar geleceğime geçmişini gezegen.

SALINMIŞ

Salsa itlerini çobanlar gece yarısı,
Ben höyüklere doğru uykularımı salsam.

Dokuz süre betiklere eğilmiş öğrenciler vardır ya
İkindide bin bir yöne salsam.

Tutsaklarını bütün yeryüzünün en eski çağlar üstü,
Ak giysiler giydirsem, salsam.

Güdümlü uçaklar ötesinde, yenilerleyin,
Daha karanlığı, daha uzak salsam.

Kalmaz armudu ağaçların yıldız evrende
Ben bir ışık aç ayılarımı salsam.

KOCAMAN

Gün ulu, orman bilmese de,
Anlamasam da gece ulu.

Belki sonsuzluğumuz burdan;
Yaşamak güzel, güzellik ulu.

Yakınır ya analar doğurduğuna,
Çocuklar, kız oğlan çocuklar, ulu.

Suyun düşü uçar göklere dek bin kez,
Bin bir kez yeşil ulu.

Arasalar ölülerin kocaman sevgisini boşlukta,
Dağcana dağcana, köy ulu.

YANIK

Süt iç ak anaların yok memelerinden,
Uyusun uyusun o, gece iç.

Bir çoban eli değer bir çayır yüzüne,
Anlamlar ardında us, yeşil iç.

Kazar gömüt arayıcılar toprağı erkenden,
Dur, eğil, bul çukuru yüzyıllardan, iç.

Ağzı açık kalmış ölülerin çöllerde,
Sessizliklerle giden çıngırağı iç.

Apaydınlık ol, devrelerce, sen,
Sen hep iç.

SESSİZLİKTE BUYURULAR

Ağar ağar bir kazana doğru,
İneklerin sarı gözleri büyürken sağıl da.

Tarlakuşu kalkar, buğday danesinden, yavaş,
İn daha derine sen, kuşla bir, süzül de.

Değsin dudakları dudaklarına suaygırlarının,
En ulu denizlere açıl da.

Belki bir hakan geçmekte ulu ülkelerden,
Var acısına kara toprakların upuzun eğil de.

Boş arabalar var anlamlarda duygularda boş,
Götür götür onları bu gece koşul da.

KATILAN

Bütün karanlığını, yolsuz yordamsız gecelerin,
Ülkeler altında karıncaların bütün karanlığını.

Bir savaş biter, biter ama yivler setler,
Söylerler işte anılarının bütün karanlığını.

Açık yönler saklar neylesek,
Bir gemi demir alırken apaçık kıyılarda, bütün karanlığını.

Bütün o
Kopmaz, ayrılmaz, ulaşılmaz bütün karanlığını.

Alsam götürsem katsam bir dağ karanlığına
Yaşamadıklarımın bütün karanlığını.

YAKINDAKİ

Dağ eşek, gece eşek şimdi,
Ben dövünürüm uyur eşek.

Taşıdığını, yırların öykülerin,
Taşımaz, ülkelerden ülkelere eşek.

En eski çağlardan gelir yükü,
Ama bilmez anlamaz gücünü yaşamaların eşek.

Neden, dersiniz, neden kapkara o?
Derim, kılları kör, çünkü eşek.

Belki bilmez bile beni,
Sırtında bin yıl daha bin yıl giderim de, eşek.

EN UZUN

Göz ucu görmez beni
Anlamaz gittiklerimi yol ucu.

Unuttuğumuz yerlerle küstüğümüz yerler
Doğudan batı güneye, ırmak ucu.

Elmalarımı uzatsa da kırmızılığımı vermez
Orman orman dal ucu.

Karanlık derim ya kurt kuş görünür çabasında
Çalışır durur bir besbellilikte gece ucu.

Ama ölülerimi, netsem neylesem,
Götüremez ki dağ ucu.

KÖR ATIN GÖRDÜĞÜ

Ne benim anladığım,
Dağlar taşlar uzanır ne? Uyur ne?

Gellerle, gellerle gittiğimiz,
Bir eğri boyut, bir "ne"

Duymak istemez kavakların oyuğu
Ne demiş yeşilleri göğün, dememiş ne.

Yalnızlığa varmış yılanlar çıyanlar,
Ağızlarında bir hız, bir acı: ne.

Koştuk koştuk biz ulu çizgiye değdik,
Ak göğsümüzde bu kan ne?

ÖTELERDE ARAMAK

Kaçmış uykun yabancı ormanlardan,
Dağlar mağaralarla ovalardan kaçmış.

Yağız at bir başka kişi, bir uzak,
Çözülür çözülmez kaçmış.

Soğuk, düzgün, anlamlı, taş, oyunsuz,
Dev okuldan mini mini çocuklar kaçmış.

Suçlama bu ak gövdeyi şimdicik,
Usu bilinmeze kaçmış.

Geceleyin çırılçıplak düşmüşüm ben ardına,
Yüz ölüm var, biri kaçmış.

ÜVENDİRE'DE

Sığırlar anlamaz seni neylesen,
Sarı günler döner gider sığırtmaç.

Bir değnek bu kalın, çınarca kalın,
Değer sırtıma ölümüm sığırtmaç.

Kim böğürür mağaraların ağzına,
Bilir misin sessizliği göğerirken sığırtmaç?

Yumuşak... sonra ağır... sonra da boz yamçın,
Giyinmişim dağlar taşlar yokluğuna sığırtmaç.

İşte yağlı boynuzlarım büyür gece yarısı,
Al beni sen götür beni sığırtmaç.

GEZEGEN

Yeşil durur bir boşlukta, bir uykuda,
Bir uykuda dal yürür.

Yitmiş özgürlük çobanlar anısı,
Anısı uzak yaşamaların dağ, yürür.

Netsem ulu taşlar alır da aklığını,
Aklığını demeden kadın yürür.

Ağaçlar susar – ki,
Ki – su yürür.

Yaşlı evren uçsuz bucaksız güzelliğinde,
Güzelliğinde gövdelerin ağrı yürür.

Gide o ülkelere kocaman yıldızlar ışığı,
Işığı ışığı, gece yürür.

Yarınım yok çağında ovaların,
Ovaların üstünde gül yürür.

IV
Hoo
Taş Soğukluğumuz

DÜZEY

Dal olanı yeşil götürür,
Gece alır kuş olanı.

Öyle bir güzelliğe varmış ki evren,
Taş kesilen anlar şimdi su olanı.

Uyandırır bir en karanlık bir en uykudan,
Düş analar dizinde çocuk olanı.

Ak koyun yavaşça doğurur,
Söyleşir delişmen çobanlar yok olanı.

Ben bilirim binlerce yıl öteden,
Bu gece sonsuzlukta ağlamış olanı.

BOYLAM

Ben giderim dağ gider yıldızlar gider,
Önümde usun bilgin kurtları kurtulmuş uzun.

Bir öte özgürlüğe ulaşırım ki,
Koparamaz yemişlerimi kimse, dallarım uzun.

Ulumalarla eğri, isteklerle çırılçıplak,
Boşluklarım taş, çirkin, boşuna, uzun.

Bir açık göğüs, deşilmiş apaçık, dar,
Diyemez türküsünü, unutmalarla uzun.

Kapıp kaçırırken şimdi gök beni,
Ardımda kurt başlı yassı ovalar uzun.

SOYUNUK

Bu yaz günü çıplağız doğada
Ayaklar düşünceler geçmişler... çıplağız.

Bir ak yuvarlak içinde bir uzun yuvarlak,
Yok analardan yeni doğmuşçasına çıplağız.

Sıcaklığı uzakların seslenir bitmez tükenmez uykusundan,
Ama yer altındaki kayalar uyanıklığında çıplağız.

Ölçülerimiz bir damlanın, bir yıldızın ölçülerine dek
İkigen, üçgen... onbingen çıplağız.

Az sonra ulu sevgiye gireceğiz sanki,
İşte çıplağız.

YILANSI

Sevmez geceyi dağ,
Karanlığı yel sever.

Üçgenlerle büyür de yelkenleri,
Korsanlar kocaman dalgalarda yalnız kendini sever.

Neler yitirdiğini anlamaz oğlan,
Sarı kapılar ardında kız sever.

Al yatırın güzelliğini, ko tapınakların uykusuzluğuna,
Tümünü tümünü bir mum sever.

Kişi tanımaz bile yokluğu nerdedir nedir çırılçıplak,
Ölüm kişiyi sever.

KUŞ ARKASINDA

Kuş arkası arkan,
Gökler karanlığı kuş arkası.

Bir ağırlık duyar mısın burda,
Sevgiler eksilirken uzanır gider kuş arkası.

Bir timsah çağırır bir su yılanını,
Gösterir ak doymuşluğunu kuş arkası.

Dağ taşır ama ağrımaz sırtı, düz,
Mavidir bu, bu, bu, kuş arkası.

Ölülerin, girdiği çıktığı bellisiz ölülerin, aylak,
Öykülerini alır götürür ölülere kuş arkası.

ESKİ VARLIK'TA

Yeşil olduğum ovaların
Ölülerin ak olduğum.

Ama serpilir en güzel sevgilerden sonra,
Gelinler anlamadan yarasalara uyku olduğum.

Bu el bu ayak, tutar ulaşır,
Durmak anlamlardan aşağı olduğum.

Sunulur bir deli çiçekçe gecelerden gecelere mosmor,
Burdayken uzak ülkelerde olduğum.

Hadi al beni, hadi sen yıldız kuşusun,
Daha yükselemez ki olduğum.

YUMUŞAK EĞRİ

Anlamaz deniz bitkileri varlığını yedi kez,
Soğumuş anlamlar içinde balıksı.

Bir güz gecesi yansır ta eskide,
Isılardan öte, boş, yalnız... balıksı.

Varır yassı göklerimizde karanlık,
Bir mordan bir sarıya balıksı.

İn o uykulara sımsıcak,
Elsiz, kör... ayaksız, sağır... balıksı.

Kopmuş sevgim usum anılarım ak gövdemden,
Ben yok sularda balıksı.

GÜZELLENME

Ölüm süs gecelerimize,
Ovalara dağ süs.

Neyi değiştirir, neyi azaltır acımızdan,
Karanlık yokluğumuz içinde bu yatırım mumu süs.

Yel, ese ese çoğalır durur,
Bir uçsuz bucaksızda bir çırılçıplak, süs.

Uçtuğu kartalların,
Konduğuna, süs.

Bilir miyiz nerelere dek,
Uyurken yüzümüz süs.

TİMUR OĞLU TİMUR

Gece üstü gece biliyorum gitsen de
Dursan da yok üstü yok.

Taşıdığı çiçekler ama yaylaların,
Ovalar ötelerde bomboş, yok üstü yok.

Bekler sıcak alların umusu ta göklerden,
Bir mavi, bir mavi daha, yok üstü yok.

Sürüngenler, uykular, gezegenler,
Dört yön ararlar ardını usun, yok üstü yok.

Gömütler altı gömütler olsa da üzülme sen,
Aptal varlığımız yok üstü yok.

CE DURUMU

Yel akarca dediklerine anıların,
Yatırların uykularına su değerce.

Elimi göz çukurlarımda gezdiriyorum,
Elim bir uzağa değerce.

Gelle yok, gitle var,
Bu akşamüstü öykülerime içkiler değerce.

Bir kilit açılır,
Bir demir, bir kilide, yusyuvarlak, değerce.

Yumuşak, oralarda, kadınların göğsü yumuşak,
Kıllı erkekler göğsüne değerce.

YENİ YARATIKLAR

Başkaları çıkar betiklerden bir gece,
Kaplar evreni başkaları.

Daha da güzel, anlamlı, özgür,
Bir ulu türküyü söyler başkaları.

Suları yel, bir uçsuz bucaksız sevgide,
Ekmekleri yön, başkaları.

Eşittir ellerinde sarıya yeşil,
Ak ölümleri kara yaşamlarına karışmış başkaları.

İşte açık alınları yazısız,
Yazar yeni betikleri başkaları.

DÖŞ

Döş bu ananın göğsü,
İlk aklardan ayrıldığın alan bu döş.

İşlerin güçlerin ardı sıra,
Bir geceride çağırır seni döş.

Yüreği çıkar koyunlarla develerin her şölende kıpkızıl,
Büyür içimizde mağara mağara döş.

Bacılar, kızlar, çocuklar girer bir yokluğa,
Yine de dolmaz döş.

Haydi çağıralım yeraltı göçüklerinin o soğuk kucağını,
Ki bırakmış bizi düzlerde döş.

AKLAR GERÇEĞİ

Ağarı yataklarda uzun yollar dönüşü,
Yattığımız kalktığımız ağarı.

Boş gecede korkunç kuşlar uçarken
Yeryüzü uçsuz bucaksız ağarı.

Yeşiller morlar sarılar kandırmaz toprağı artık,
Bitkilerin geleceği ağarı.

Bir ses var ki dolanır gökyüzünü sevgicek,
Göçmüş ulu yüzyıllardan ağarı.

Nice giysiler giysek nice saklasak,
Son günde gövdeler ağarı.

GÖTÜRMEK

Taşı, çürük omuzlarında gölgesini gömütlerin
Ama sen yeli taşı.

Yollarda koy ağırlığını, kocaman adamların arkasına,
Soğanlar, patatesler, havuçlar... haydi taşı.

Bir ırmak akar gider ötelerinden uzun,
Bir maviliğe taşı.

En eski türkümüzü en eski uluslardan
Al sen, sakla sen... taşı.

Sen taşı toprağıma
Beni sonradan taşı.

Z'DE

Uyku-suz, bu,
Boyut-suz, anlam-sız, korku-suz.

Bir gemi, sarı mor bir deniz üstünde,
Uzaklaşır kocaman bir gemi, yolcusuz.

Geceride uyanır çığlığı ovaların,
Varacak yer bulamaz anılar, yolsuz.

Başları büyür bitkilerin yanık tarlalarda
Eğri, unutulmuş, ussuz.

Bir dikey karanlık hızla iner,
Bir yatay yeşile, olu-suz.

OY'LAR ACISI

Yüzüm, oy oy, karışır uykusuna çiçeğin,
Geceler ardına günler günü oy.

Bir çamur türküsü, bir ırmakta,
Nice benler ötesinden gelir oy.

Var mı piç,
Yok mu piçil, soylara oy.

Öyle kaçtım ki uzaydan bulamaz,
Kara gözler kara eller beni oy.

Bir susuk evren olur ölünün güldüğüne,
Yüzüm oy.

KÖRLEYİN

Gözünü kaplanın alsan,
Gözüne.

Köz köz olur yakın dağlar,
Uzak olmaz gözüne.

Ölünün usu nasıl morumsu,
Nasıl mavi gözüne.

Toprak ana bir düş verir,
Uyusan uyamasan gözüne.

Karanlığı sığmaz artık Tanrı'nın,
İşte işte gökyüzüne.

YÜK

Dağ sırt ovalara, taşır mısın,
Yıldızlara geceler sırt.

Üzümlerin kırmızılığı, dinle sen,
Bir körler yeşiline, ta oralarda, sırt.

Anlar ağırlığını çiçeklerin biraz biraz,
İkindi yeli evrene sırt.

Ver daha sen omuzlarını,
Yitik karıncaların esmer arpası sırt.

Eğiliyor musun, bu türkü, bu ölüm,
Arkanı verdiğin toprak sırt.

KARŞILIK

Eşit, evlercek aldığı,
Sokaklarca iri bir köpeğin verdiğine.

Uzanır başı bitkilerin,
Sarıdan kırmızıdan, verdiğine.

Ağaramazsın, bütün evrenlerden, bir kez,
Nice tartılsa ölüm, verdiğine.

Geceler öyle yeşil, öyle büyük,
Duyuyorum, karanlık dolar, verdiğine.

Ötelerden, yassı bir gömüt taşı alır gökleri,
Verdiğine.

ÇAĞRILAN

Adımı nice desem
Ezberlemez kurtlar kuşlar adımı.

Yazdıklarım birer ağıttır sonsuzluğa evrene,
Gören bilir dergilerde betiklerde adımı.

Anlamadan taşırlar kara alanlarda,
Çırılçıplak bin bir kişi adımı.

Güzel çocuklar uçururlar kocaman uçurtmalarla, istesem
istemesem,
Yaban anlamalara adımı.

Ama her gece gelir de başucuma 12'den sonra, kemik kemik,
Ölü susar adımı.

UZ

Düşünürse büyür çocuk,
Düşlerim büyür, gece büyür.

Verir öte gücünü bitkiler yeşillerinden
Apak olsa da adamlar, saç sakal büyür.

Cücedir o, yüzyıllar gerisinden,
Ülkelere koymuş ellerini, ülkeler büyür.

Yumuşakça değer kıllarıma kıllar bu uygarlıkta,
Belki de Afrika'da bir kaplan büyür.

Tanrı düz eyler varlığı gömütler boyu,
Bir ay yaklaşır, yaklaşır, yokluğum büyür.

ÖPÜLDÜĞÜMÜZ

Oralarda uyanırlar gezerler,
Tek tek, biner biner düşünürler oralarda.

Sallanır bugün bile, ulu yel eserken,
Gömütlerine bırakılmış çiçeklerin kokusu, oralarda.

Her soluk bir çağ, her çağ bir evren,
Evrenler bir doğa varlığa toz, oralarda.

Öyle kalabalık, öyle kalabalık ki
Analar çocuklarını daha da yitirmiş oralarda.

Bir ışık anısı, yokluklarında, bir ısı özlemi, çırılçıplak,
Birbirlerinin sarı yüzlerini öperler oralarda.

ÖLÜ YOKLUĞUM

Al ölü yokluğumu dağlar gezegenler ardından,
Bir uyku, bir uzak türkü, ölü yokluğumu al.

Benden bir anı istersen sımsıcak,
Sımsıcak işte ölü yokluğumu al.

Doldur göğsüne soluğunu bu erken serinlikte,
Ot kokar, toprak kokar belki, ölü yokluğumu al.

Geleceğin bütün sağ varlığında ışırsın,
Eskil güzelliğimden ölü yokluğumu al.

Yüzümü düşüncemi çağımı sev benim,
Benim benim ölü yokluğumu al.

ÖZGÜRLÜK ALANI

1. baskı: 1960

I
Atatürk Yolunda

1

İşte 28 Nisan 1960
Öğrenciler, yüzleri gün ışığı.
Bilim emmekte, özgürlük emmekte,
Ulu yapılarının ak memelerinden.

Bir uzun kız, bakışı İstanbul,
Bir yağız oğul, Ankara elleri.
Bini, Erzurum'dan, Adana'dan, Konya'dan yıldızsı.
Bini daha, Bursaca, İzmirce türküleyin.

Hepsi yurt esenliğinden, hepsi evren esenliğine,
Gülerek
Düşünerek,
Mutlu bir geleceği yaşamaktalar.

Ansızın bir Ortaçağ hortlar göçtüğü yerden,
Ansızın bir deprem duyulur, soluğu pis.
Yüce dallar üstünde
Sevgen kuşlar taş kesilir ansızın.

2

Bilim ne, uyumak mı,
On bin yıl, on bin daha.
Öyle uzun geceler,
Varlıklar, çağlar uzun,
Bilim ne, uyanmak mı?

Bilim ne, bir yeşilin yeşilsiz yeşilliği,
Duymak anlamak daha.
Koptuğu düşüncenin öteki düşünceden Ö, P değil,
Öperken
Bilim ne, bölündüğü, bir yerde düş'ün düş'e.

>

Bilim ne, bir Atom'un atmosfer içinde
Öldüğü daha daha.
Doğduğu bir yaşamın eski yurtlar ötesi,
Kurtulmak inancından az önce yaşayanın,
Bilim ne, özgür olmak.

3

Saldırır Ortaçağ'ın hortlakları,
Tırnakları tutuşmuş,
Kişilik üzerine
Kişiliğin kutsallığı üzerine, dişlek.

— Bir uzun ölüm gökte dolanır durur eski.

Öğrenciler dalga dalga, bayrak bayrak sallanır,
Ekinlerle biçilir dört yönden, gelincikte.
Güzel gözlerine dolar artık
Güneş yerine kan uyku.

— Bir uzun ölüm gökte dolanır durur eski.

İnsan aklığına giren kurşun burda
Apayrı bir uzaklık verir candan.
Bir uzay olur yamyassı,
İnsan sıcaklığına çarpan atlar.

— Bir uzun ölüm gökte dolanır durur eski.

Çağın lalesi açılır yeniden
Tutsak olmaz eğilmez yaşama gücü.
Bir inancın mutlu ışığına
Yürür yollar dolusu ayak.

AK GÜVERCİN

İşte öldük güvercin güvercin

Ölümün güzel olduğunu
Ölümün aydınlık olduğunu,
Siz bilemezsiniz
Oralarda,
Ölümün uçmak olduğunu.

KIRMIZI GÜVERCİN

Uykularını aldık gelinciklerin,
Geceler ışıdı hep.
Ama parlayan ne
Ölen mi değil,
Ölmeyen mi değil, çok uzaksı,
İşte biz
Güllerle karanfillerle lalelerle biz
Açtık kara topraktan.
Açtık, gökyüzüne ışıksı çiçek.

SARI GÜVERCİN

Öğrendiğimiz sayılardı
Üç, beşe benzer.
Öğrendiğimiz simgelerdi
d, c'ye benzer.
Öğrendiğimiz
Kurtuluşa benzer de
Mustafa Kemal Mustafa Kemal, bayraklardan
Ölüme benzemez.

4

Hayır ulaşamazsın,
Onun dağ varlığına.
Düşse de dağ varlığı
Ak olanca, upuzun.

Hayır,
Hayır, dokunamaz,
Yurdun geleceğine
Senin hortlak ellerin hiç.

Hayır, genç sesleri dağ başına ulaşır
Kartallardan önce,
Öle öle açık
Türkülerle uçup giden.

YEŞİL GÜVERCİN

Yüzüm bir yeni yeşil,
Ordan.

Bayraklarla, ekinlerle, ormanlarla dalgalanır
Varır döner ta atalarda vurulmuşluğum
Ordan.

Kımıldamaz da karanlığım yeşilliğinde
Suyun bile usunu çeler
Gök boşluğuna, artık kopmuş kanatların.
Ama anlar anlamaz ölmediğimi
Haykırır, ilk güzde, göveren toprak üstünden,
Özgür kalmanın güzelliğini, sınırsız,
Ordan.

MOR GÜVERCİN

Uçtuğuna, tan ağarırken ölüler karışımı,
Öpen öpene,
Şehit olan şehit olana gücünü verir,
Yeniler bir daha
Yeryüzü, yüzümüzü,
Atatürk gözlerimizde mor gözlerini açar,
Varır on bin yıl öteden
Kanın damladığı,
Güvercinin uçtuğuna.

5

İşte başlar nazlı gövdede
Demir bilinci.
Patlayan göz, yiten el, kopan bacak,
Bir al aydınlıkla uzanır büyür,
Yok bilinci.

Soylardan soylara, varan varan,
Buğdayların altın başağı parlarken tarlalarda
Kirazlar vişneler kızarırken sevgicek,
Ta oralarda özgür.

Toprak bilinci.
Nasıl da kocaman hey,
Yeryüzünü, gökyüzünü, evrenyüzünü aşar
Aşar gezegenler boşluğunu,
Bütün tutsaklıkların ötesinde
Var olmak bilinci.

TURUNCU GÜVERCİN

Göğün değdiği yeryüzüne ilk,
Dağ başlarının yüce deliliği ilk.
Ülküler, ülkücüler,
O doruklarda buluşur şimdi,
Ölümle gider orduları uzakların
Gelir gövde bayraklarla kızlar oğullar ilk.
Neresi bu, bu neyin güzelliği,
Ki alır bütün evren bakışlarını uçuşunda
Sevgiyse sevgi, kansa kan,
Yokluğum, Bayazıt'tan gökyüzüne ulaşır ilk.

MAVİ GÜVERCİN

Ölünün elleri uzun
Ölünün tuttuğu boş,
Ülküler şehit güvercinlerin kanatlarında göğül
Ölünün gözleri mavi
Ölünün bakışı yok,
Ölü, gücolmuş şimdi, yok.

6

Vursan vursan ne,
Biri düşer canın,
Daha içerde, daha özgür,
Öbürü düşmez ki.

Vursan vursan, kan değil kan değil,
Yaşamasıdır akıp giden
Evde karanlık,
Alanda sonsuz.

Vursan vursan tüketemezsin
Gövdesi düşer de gece yarısına dek,
Varır üstüne
Elleri ayakları göğsü.

II
Atatürk Yolunda

İLK ADIM

Düşündürür beni
Tepeden tırnağa
Bir uykudur acısız ak

Susmak.

Yalaz gibi düşer
Yeryüzüne gökyüzü
Kocaman bir bayrak:

Susmamak.

DOĞAN ÇOCUK

İşte bütün olaylara gönüllü
İşte bütün olaylara izci er
Görevini duyar başlar eyleme
Doğan çocuk ulusunu yeniler.

Düşündürür olan bitenler artık
Nerde niye nasıl niçin neden der
Yürüyen aydınlıktır onun yolu
Doğan çocuk devrimleri yeniler.

Yeri belli bir ırmak güzel doğa
Yavaş yavaş küçülürken gökle yer
Yüz binlerce yıldan taşar dışarı
Doğan çocuk geleceği yeniler.

TOPLANTI

Gece karanlık mı karanlık
Evime giderken
Sessizlikler çağırdı birbirini
Anladım
Toplanmaktalar.

(Say içinden kardaş
Devrim uğruna ölenleri tek tek)

— Peki
Nerde toplanmaktalar?

— Özgürlük Alanı'nda.

ÖZGÜRLÜK KUŞU DER Kİ

Dolanıyorum nice yıldan beri ben
Bütün yurdu nice yüz bin kanat
Konacak yer nerde?

Damlarına alanlarına bakıyorum kentlerin
Hayır sığamam ki
Konacak yer nerde?

Karanlıklardan yoruldum artık
Düşüp parçalanmak üzreyim
Konacak yer nerde?

İşte işte konacak yer:
Beşiği
Doğan çocuğun.

YAKINLIK

Ölümle gövdemiz
Yan yana – biri ak biri al –
Sanki kırk haramilerdeki kızı
Kurtarmaya gelmişizdir
Ta içimizde o masal.

Ölümle gövdemiz
Bir kapı önünde birbirine eş
Sever birbirini
Anlar birbirini
De ki ikiz kardeş.

Ölümle gövdemiz
Özgürlükler için yarışta
Duyuyoruz ellerimizle hep
Silahlar nerde büyük
Barışta.

KÖYLERDEKİ AYAKLAR KENTE İNERKEN

Köylerin ayağa kalkması
Bu kez Tanrı adına değil
Görülen direniş görülen karşı koymalar
Bu kez Tanrı adına değil.

Ne için peki?
Toprak adına
Nice yüz yıldır verilmemiş
Alın teriyle sulanan
Tutsak oğul
Kara toprak adına.

İKİ OLAY

Bir mermi girerken
Koldan içeri
Kara toprak üstüne susuz
Düşerdi kalem.

Bir mermi girerken
Yürekten içeri
Gelinciğe benzerdik
Kıpkırmızıydı yer gök bize.

BUGÜN

Bugün öğrenciler
Kurtuluşu ararken
Yumruk içlerince dardılar

Coplarla kurşunlarla tanklarla
Eridiler çabucak
Sanki güneş altında kardılar

Önce yeryüzü
Sonra bayrak –
Kadardılar.

BAYAZIT'TA

Düştü birdenbire
İçimde devrildi kim
Ey Tanrı
Kim vurulduysa beni vuruldu say
Hepsinin
Yerine ölebilirim.

YOL

Kocaman dağları
kardaş
basa basa
düz eylemek

Çıkmak yavaş yavaş'lardan
Eylem
neyse
tez eylemek

Sessizliği türkü kılıp
anlama dönüştürmeli
Bir görevdir
söz eylemek

Gerçek yürür önümüzde
Haydi kardaş
adım adım
geleceği iz eylemek.

SIĞMAYAN

Büyümüş daha büyümüş
Yıldızlar inanmaz buna
Özgürlük dağları parlarken
Gece sığmaz
Enine uzunluğuna.

Mavilik gibidir ses
Değmez ki kurşuna
Özgürlük dağları parlarken
Türkü sığmaz
Enine uzunluğuna.

Yürüyordu ordumuz
Kurtuluşunu yurdun suna suna
Özgürlük dağları parlarken
Yere düşenin gövdesi sığmaz
Enine uzunluğuna.

ANT

Kuşların
göğe açılmış ağzı
bir aydınlık
der iken

Ağaçların dirençle güzel
su yüreği
yeşile
gider iken

Ayağa kalkacağım artık
Dağları saban yapıp ovaları süreceğim
Bütün devrimler ellerimde
Seni ey yurdum seni
İnsan eşitliğine götüreceğim.

Güneş denilen tohum
evrenin toprağını
türkü türkü
sever iken

Alnı
ırgatların hep
baba oğul hep
ter iken

Ayağa kalkacağım artık
Dağları saban yapıp ovaları süreceğim
Bütün devrimler ellerimde
Seni ey yurdum seni
İnsan eşitliğine götüreceğim.

Afrika'da aslanlar kaplanlar
görünce Batılı sömürgenleri
kayaların ardına
siner iken

Gökyüzü
nice ırak olursa olsun
ayaklarımıza
yer iken

Yasalarımız
yönetici isterse nasıl
boynumuza o biçim
değer iken

Ayağa kalkacağım artık
Dağları saban yapıp ovaları süreceğim
Bütün devrimler ellerimde
Seni ey yurdum seni
İnsan eşitliğine götüreceğim.

ÜLKE GERÇEĞİ

Ülkemin gençliği tek
Söylev'de yazılı olan
Mustafa Kemalci olan
Karşımızdakiler
Ucu dışarda.

Buyruğu yapar hep
Kanla böler yurdu
Gece gündüz
Hem besleme hem yüreği yıkanmış
Avucu dışarda

Ne yazık
Sızmıştır kilit yerlere nice yıl
Ulusçuyum der
Türk görünür ya o
Sorgucu dışarda.

TOKLARIN AÇ AĞZI

Taksim Alanı'nda 10 kara kuş
Öterdiler
Verirdik
Adanalı'yı Edirneli'yi Erzurumlu'yu
Gülerlerdi göğün alacasına dek
Daha var mı derdiler.

TANDOĞAN ALANI'NDA 20 KARA KUŞ

Öterdiler
Atıldık ileriye
Afyonlu Urfalı Bitlisli
Hepimizi mermer basamaklara taş soluk
Çiçek gibi serdiler.

9 Eylül Alanı'nda 30 kara kuş
Öterdiler
Sunardık
Vanlı'yı İzmirli'yi Sivaslı'yı
Sevinirlerdi ağızları kan kan
Yerdiler.

GENÇ

I

Bir odanın içindeyim besbelli
Oda
Evin
Ev
Sokağın içinde.

Sokak bölgenin
Bölge kentin
Kent yurdun
Yurt yeryüzünün içinde.

Yeryüzü gökyüzünün
Gökyüzü yaşamanın
Yaşamak
Özgürlük içinde.

GENÇ

II

Bir yontunun içindeyim besbelli
Kollarımı uzatıyorum
Kollarım içinde kollarının.

Avuçlarımı açıyorum
Avuçlarım avuçlarının içinde.

Hele gece oldu mu
Hele doğdu mu güneş
Oluyor yontum daha evrensel.

Duyuyorum
İçindeyim bir devrimin.

DEVRİMDE VURULAN

Gerçeğe giden yol
Ahacık
Bırakmış ayak izlerini öğrenciler
Ak taşlara ahacık.

Düşerken
Salmış kollarını ahacık
Göklere
Bir bayrağı tutuyor ahacık.

GENÇ

III

Nerde kısıtlanmışsa özgürlük
Vardır
Orda bir ağrı.

Nerde sınırlanmışsa biraz daha özgürlük
Vardır
Orda bir yalaz.

Nerde iyice daralmışsa özgürlük
Vardır
Orda bir dev gövde

Nerde yok edilmişse özgürlük
Vardır
Orda ey genç bir Özgürlük Alanı.

YİĞİT YAPRAK

Yöreni kaplayınca güz
Baktın mı
Ağaçların en üstüne
Görürsün
Bir yaprak vardır
Bir tek
Yemyeşil duran.

Odur işte
Toprağı
Yurdunu
Bütün ülkeleri
Yeni aydınlıklara ulaştırmak için
Son güne dek
Karşı duran.

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

1. baskı: 1961

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

I

Ya Allah
Ya Allah derim ki
Titrerim
Kara sesimden,
Ya Allah.

Ya su
Akar da aydınlığın uzak anılarımdan
Şırıldar yüreğimde ünlü korsanların dalgaları.
Yüce sultanların kılıçları parlar yüzümde
Ya su, anlıyor musun?

Burası Cezayir, ya çöl,
Develerin binlerce yıl taşıdığı, atalardan,
Sevgi,
Us,
Kişiliğim ya çıngırak.

Yıldızlar kötü olacakların üçgenlerinde
Yok etmiş üç yönü.
Yedi yönü var etmiş mutsuz kişiliğinde yıldızlar,
Ama uyukluyorum işte
Ya dönence, ağlamak dururken.

Ya hurma, tadın yok gayrı,
Nice saklasan yalnızlığını
Koyu yeşilliğini büyütsen nice,
Yitmiş güzelliğimiz
Ya hurma, elim ayağım acı.

Nasıl haykırıyor çiğnemiş kumlar duyuyor musun?
Ya ana kalk
Ya kadın yürü
Ya oğul koş
Bir anlamın gereken kurtuluşuna.

Kurt iskeletlerince çirkindiler şimdi,
Ölülerim vurulmuşlar alınlarından,
Düşmüşler Akdeniz'e doğru,
Özgürlükleri kalmamış artık
Al beni ölülerimi, ya gece.

Ya toprak ko beni gideyim gideyim,
Varmışların ardına öcül öcül.
Ve küçücük ve eski ve yırtık bayraklar arasından,
Ya gök
Al beni.

II

Ya dev, nereden çıktın, alaca karanlıkta kıpkırmızı?
Omuzlarında ceylanlar, taylar, geyikler
Omuzlarında bebekler, oğullar, kızlar,
Omuzlarında anayurdum.

Ya dev, nereden çıktın alaca ulu?
—Soluğu alınmış yüreklerden, işkencelerden.

Kurşun akıtılan kulaklardan, sessizlikler ardı,
Sökülen, takılan, sökülen tırnaklardan.
Öte bilgeliğinden işitmenin acısız,
Tutmanın korkunç güzelliğinde.

Ya dev, nereden çıktın alaca ulu?
—Gecelerden.

Patlayan gözlerden, damar damar,
Yakılan ayaklardan.
Görmek istercesine sonsuzu,
Yalçın dağ başlarına ulaşmak istercesine.

Ya dev, nereden çıktın alaca ulu?
—Artık başsız düşüncelerden.

Elektrik akımı geçirilmiş gövdelerden, kan yerine,
Duyarken yönlercek,
Ürpere ürpere
Yeryüzü gövdesini.

Ya dev, nereden çıktın alaca aydınlıkta yemyeşil?
Ellerinde ekmek
Ellerinde tüze
Ellerinde özgürlük bayrağı.

AYLAM

Uzay Çağında Olmak

1. baskı: 1963

I
Yeryüzünden Kurtulmak
Kurtulmak Düzeyden

AYLAM

Ay'a değmek, aylam,
Düzlem sana, boylam sana, yüzyıllar ardı.
Beni yaradılışta bırakan soluk ülke,
Ay'a değmek, aylam,
Bir ayrılma sanki, upuzun.

Vardı bu kez düşlerim,
Geceler üstü geceler orda,
Yaşamalar üstü yaşamalar orda, mor.
Yaslı günler düşüncesi demir kapılar içinde parlarken,
Vardı bu kez düşlerim
Ay aydınlığına.

Ay'a değmek,
Kız oğlan kızların kız oğlan çağrısı,
Ta Aristo'dan beri, ta İbni Sina'dan beri aradığım,
Ay'a değmek,
Bilime değmek, sevgiye değmek belki.

Taş değil bu, toprak değil bu
Katı değil, sömürücü değil.
Karanlık devlerimin gide gide vardığı yer,
Tutsak edilmiş değil,
Taş değil bu, toprak değil bu
Bu, öte.

Değişti,
Ağırlığı toplumlar kuran ovalarımın.
Gömütlerin ak esenliği, çiçek çiçek,
Değişti
İnandığım, söylediğim, duyduğum.

>

Yeni bulunmuş bir en eski
Önce kımıldatır kapalı gözlerini yaşlı gecede
Sonra çağlar uzunluğundaki yılanlarla kımıldar,
Analar çocuklar kızlar oğullar özgürlüğünde kocaman,
Yeni bulunmuş bir en eski
Doğrultur milyonlarca yıllık usumuzu.

Belirdiği başkalarının,
Ellerimiz, yasalarımız, sınırlarımız bir anlam yokluğuyla çirkin.
Oluşun küçülürken büyüdüğü gerçekte
Bildiği başkalarının,
Tüm varoluşumuza karşı.

Ulu atı masallardaki Keloğlanların
Bir masmavi solukta.
Kör olmuş dağlarımda yenik ulusların türküsü şimdi dümdüz,
Şimdi bütün zincirlerinden kurtulmuş,
Ulu atı masallardaki Keloğlanların,
Gök suları içmekte şimdi, sımsıcak.

Sakladığı burası mıdır
Çalanların ünlü atalar gömüsünde.
Doğacak çocuklar görmeden, yıldızıl, göksü,
Sakladığı burası mıdır
Ölenlerin, öldürenlerin?

Artık çıkmışım evren güzelliğime
Bitmiş kulluğu yeryüzünün.
Ne korku ne acı
Ne kazma ne kürek,
Artık çıkmışım evren güzelliğime,
Demir kapılardan kurtulmuşum.

Yürüdüm gitti
Bir ak yavaşta, geçmiş bir, gelecek bir.
Ayaklarım değmedi ya
Yürüdüm gitti
Uzadım.

OĞLAK DÖNENCESİ

Bir gemi, usun düşlerin sonsuz buzulunda,
Ak sıcaklığı benim gül sıcaklığım.
Yok olmuş ulusların kara bayraklarını çekmiş gider
Fillerle mamutlarla gergedanlarla uyumuş gider,
İpleri altın gözlü kızların mavi saçlarından
Yuvarlak delikleri bin bir azgınlığımla yuvarlak
Bir gemi, gökte, bin aydınlık içinde bir gemi,
Ta yaradılıştan beri sürükler gecemi.

Sular, o ilk gebeliği ilkin,
Sancısıyla ayrılır evren kırmızı, sarı,
Kim varsa başı kopuk, kim doğacaksa başsız,
Yeşilin orman olacağı başsız,
Fenikeliler, Kartacalılar, Babilliler türkü söyler yeniden
Yapar karşılamasını bir daha doğmuşluğumun,
Bir gemi gökte, bin aydınlık içinde bir gemi,
Alır götürür ölü çağlar üzre düşüncemi.

Yaşadığı eskinin karanlıkta, kimseler anlamadan,
El ayak benim midir?
Koptuğu bir yüce yıldızdan bir ulu yalnızlığın,
Sevgi yas benim midir?
İşte varlığın deli kokularla anlam olduğu yerde
Bir çoban daha büyük bir çoban çağırır çırılçıplak,
Bir gemi gökte, bin aydınlık içinde bir gemi
El ayak, nemi alsam; sevgi yas, bıraksam nemi.

Gök dudağım öper mi, yarılır mı bilmem
Bir ısı, bir yumuşak, bir uzun ısı.
Gök uykum gide gide dev masallarından, uçsuz bucaksız,
Gök güzelliğime değer uçsuz bucaksız,
Toprak ikizliğim kapsar gök üçüzlüğümü
Kızarır bütün bitkileri bütün gezegenlerin
Bir gemi gökte, bin aydınlık içinde bir gemi
Gök kanım kaplar birdenbire gök gövdemi.

SOLUK

— Bir ağır sürede açılan kocaman çiçek,
Bu kimin soluğu?

Bir çoban türküsüdür gökyüzü,
Hangi sürelerde belli değil
Kuş mudur
Ölü müdür
Bilinmez,
Bir çoban türküsüdür gece gökyüzü.

Bir çoban türküsüdür gökyüzü,
Bir çoban en uzaklarda
En güzel en soyunmuş
En eğri,
Güder mi güdülür mü belli değil,
Bir çoban türküsüdür yeşilleyin gökyüzü.

Bir çoban türküsüdür gökyüzü,
Ta oralarda üflenmiş bir kamış
Üç delikli, yedi delikli, yirmi bir delikli,
Sessizliklere doğru sulardan öte
Soğumalarla duyulmaz, anlaşılmaz,
Bir çoban türküsüdür uykularda gökyüzü.

Bir çoban türküsüdür gökyüzü
Soluğun başladığı yerlerden,
Bittiği, sınırlanmadan bittiği yerlere dek, soluğun soluğun,
Hep eskimemiş hep doğu hep
Sevgilerle sevgilerle gidip gelen,
Bir çoban türküsüdür yitirilmiş gökyüzü.

Bir çoban türküsüdür gökyüzü
Çağrısı azala azala
Var ola var ola yeniden karmakarışık,
Sen mi çobansın aklarla kocaman
Ben mi çobanım karalarla karalarla belli değil,
Bir çoban türküsüdür bir çağrıdır gökyüzü.

Ta oralarda kalmış
Oralardan o bilge seslerden,
Koyunlara mı develere mi domuzlara mı
Devlere mi,
Bir umu bir bir umu daha uçan güzelliğimiz,
Ta oralarda çırılçıplak kalmış.

Bir çoban türküsüdür gökyüzü,
Maviliği önceliğinde
Belli işitilmediğinden, duyulmadığından,
Yelsiz, ilk çağlar boşluğunda, sonrasız,
Ağzı açık kalmış ağzı yok,
Bir çoban türküsüdür ağzımızda gökyüzü.

GÖZ GECE

— Bir eğri, daha kocaman bir eğri içinde dönerken en büyük eğriyi kapsamıştır.

Sayrı atların uyuduğuna
Kocaman kuşların uyumadığı.
Gök müdür, gece midir,
Kimin gözüdür açılan açılan?

Öyle uluyum ki
Yıldızlarıyla, samanyoluyla, karanlığıyla,
Gece uçsuz bucaksız,
Görüyorum işte
Gece gözbebeğim.

>

Sayrı atların uyuduğuna
Kocaman kuşların uyumadığı.
Gök müdür, gece midir,
Kimin gözüdür açılan açılan.

Karadır uzun,
Binlerce binlerce varlıkla yansımıştır eğri.
Bu yuvarlak,
Görüyorum işte
Bu yuvarlak gözbebeğim.

GÖKYÜZÜNDE TOPRAK ANISI

— Birleyin, ikileyin, üçleyin... Sonra?
Sonra çoğulun evren güzelliği.

Kan kokan ağacın dalında uçuyor muyum ne,
Ellerimin ayası girmiş sarı gövdesine ıslak.
Islak sevmediğim sevdiğim
Kan kokan ağacın dalında uçuyor muyum ne,
Sevmiş mi ne o dağyıldızı kötü ışıklarını gök göllerinin.

Alsa verse gittiklerinden geldiklerinden kız dönencelerimiz,
Alnımızı koysak en eski tapınakların kapısına kör.
Kör mü ne yanaklarımın ısırdığı
Alsa verse gittiklerinden geldiklerinden kız dönencelerimiz,
Oğlan kız durduğu Yunanlıların en çıplak.

Kimin anası yoksa o var,
Düş göre göre erimiş demirler göğünde.
Göğündeyim, uçulumun kanatları ussul uykusul,
İşte buralarda kimin anası yoksa o var
Varlama beni her ölü yüreği yeniden öldürdüğüm.

GİDERKEN OLMAK

— Toplum. Senin yakın ağırlığın.
Sen. Toplumun uzak ağırlığı.

Önce köpek
Önce maymun.
— Yüzümüz yüzlerinde mi?
Önce ilkel uçullarda
Ulu yokluğa karşı korundun.
Önce köpek
Önce maymun
— Ağzı tırnağı bir yeşil hız olmuş.
Havlayamaz, yükselemez,
Sonsuzluğa korkun.

Önce köpek
Önce maymun
— Bir çağda, başka bir çağda.
Önce uzaylar büyüdü, uzadı,
Önce ölür gibi oldun.

BEN SESİ

— Dar olan ne? Uyku mu, ekmek mi, yol mu, güzellik mi? Değil, değil. Ölüm mü? Belki.

Bir ses, kuş değil, yaprak değil, dal değil,
Değer son karanlığa ışıkların ilki.
Oralarda
Sevenler
İnananlar
Çalışanlar, el ayak.
Bir ses duyarsan her tanağarısı oralarda,
Ben oralarda.

Özdeklerin hepsi yitirmiş yarısını ağırlığının
Bir öteki ağırlığa, uykusuz başsız.
Geçmiş gök şişesine kocaman şişelerin içindeki,
Anılarımızla bir daha parlak.
Ki damlar samanyolunda birisinin erkekliği, yavaş yavaş,
Ak kadınlığına en güzel birisinin.
Bir ses, doğmakta olana, doğmakta olandan, oralarda,
Ben oralarda.

Horoz sesi değil, uçulların sesi,
Girmiş dönencesine iri yıldızların.
Götürür ısılarımızı başka gezegenlerdekilerin ovalarına,
Öyle aydınlık
Öyle uzun
Öyle yepyeni
Bir ses, uzayların sesi, duyarsan, ta oralarda,
Ben oralarda.

İÇ İÇE YEDİ EŞİT DEĞİRMİ

— İşte hiç derinliği yok evrenin. Sanki kocaman bir taşın kabartmaları - belki yazıdır bunlar belki süstür - Kuş, ırmak, gece, ölüm.

Burda baba da yok, oğul da yok,
Kimsenin geleceği
Kimsenin geçmişinde değil,

Yeryüzünden kurtulmak
Kurtulmak düzeyden.

Kavak dedikleriniz
Uzaması değil midir,
Bir susuz ölünün.

Ova dedikleriniz
Yavaşlaması belki, ıpıslak, epeski,
Dağların o ilkel anılarda.

Yeryüzünden kurtulmak
Kurtulmak düzeyden.

Ova dedikleriniz
Göllenmesi belki
Gökyüzünün buralarda, uykusuz.

Ama kavak dedikleriniz sallana sallana,
Ta yeşil,
Yer uzaması değil midir?

Yeryüzünden kurtulmak
Kurtulmak düzeyden.

Babaların oğulları
Doğmamış daha,
Oğulların babaları.

II
Sen Ben Yer Gök
Biz Kuş muyuz?

DÜZLEM DIŞI

Fenike'de Ay'da
Dolaşır kimler
Fenike'de Ay'da.

Isınırım
Fenike'de Ay'da
Isınırım.

Kimlerin güzelliği
Fenike'de Ay'da
Kimlerin güzelliği.

Fenike'de Ay'da
Öperim
Fenike'de Ay'da.

GÖK UZANISI

Netse kardeş,
Büyükayının yedi yıldızı
Nereye gitse kardeş.

Mavinin hızla geçtiği buralardan
Yel midir,
Gece midir,
Karanlığın yavaşladığı.

Netse kardeş,
Uçaklar gök gemileri uçullar
Nereye gitse kardeş.

>

Usun dağıldığı eskiden
Birey midir,
Bir ısı ağırlığı mıdır
Yenide toplandığı uykunun.

N'etse kardeş,
Benim yüreğim senin yüreğine
Nereye gitse kardeş.

DAHA EKSİLMEK

Yönlerce belleksiz
Yıldız develerinin ölü yüklerle uzandığı hey,
Gece çıngırağı bütün yuvarlağıyla büyürken.

Aylamaktan aylam,
Başka sayılarda, başka çarpılarda
Ansızın on bin olmak.

Yönleri,
Doğalar dışı
Anlamsız daha, çoban daha.

Ce, bir eski bir çoğalım bir boşluk,
Öterken, değirmi öterken
Geleceğin sonsuz kuşu, öncelerde.

Artık çağlar düzey değil,
Soluğun kapladığı
Artık şu bir avuç yeryüzü değil.

Eski ağırlığımızı bırakmışız,
Aydınlığın yokluk olduğu yerde, ölmeden,
Almışız yeni ağırlığımızı, ama ölmeden.

Yönlerce belleksiz bizim ay yurdumuz hey,
Unutabilsen nice,
Onca sıyrıl birey yaşamalarından şimdi.

AK MASALLARLA GELEN

Dedi bize kuşlar
Ay'ın yakın olduğunu
Gittik gittik.

— Çoban nelerden sonra güzel,
İnanmakla düşünmekle ummakla,
Yıldızlar güzel içeri.

Dedi
Gök uzanımız
Us uzanısına, sonrasız yoğul.

— Çoban yamçısını sermiş boşluğa,
Yeşil içeri ta öteler
Yıldızlar bir koyun otlar karanlığı uluslardan aç.

Dedi ellerle ellerle
Dilsiz dediklerimiz,
Kocaman diyeceklerimizi parmaklar aklığından.

— Çoban uyusa da anlamakla sevmekle
Güzel dışarı gök,
Yıldızlar güzel içeri.

Dedi bize kuşlar
Vardığımız işte,
Öle öle bu.

KARIŞIM

Bu boşluk bütün yitirdiklerim, bütün bulacaklarım
Bir öncel sürez içinde bir soncul sürez,
İşte bu mavilik
Öylesin sarı.

Otu, denizi, yeli ezmişler,
Toz etmişler, üflemişler boşluğa,
İşte bu mavilik
Öylesin yeşil.

Bu ölüler boşluğu, yavaşla genç,
Sürdürür öteler diriliğini kanımın,
İşte bu mavilik
Öylesin kırmızı.

EN ÇIPLAK

Kimse
Yetişmemiş
Kimseye.

Sen ben yer gök,
Bir kuş muyuz?

Kimse
Kimseyi, bütün betiklerinde evrenin,
Anlayamaz.

Sen ben yer gök,
Bir kuş muyuz?

Oğlanlar soluğunun uzunluğu heyy
Karışır boşlukta heyy
Kızlar soluğuna heyy.

Sen ben yer gök,
Bir kuş muyuz?

Kimse
Eğitmemiş
Kimseyi, ölüm.

Sen ben yer gök,
Bir kuş muyuz?

III
Uzayda Uzayda Yatalım Yatalım

GÖKLEME

Boşluğu
Dek
Kişi boşluğuna.

Göğün.

Uyumuşluğu binlerce göz,
Binlerce el
Tutmuşluğu.

Göğün.

Susmuşluğu binlerce ağız,
Binlerce ayak
Yürümüşlüğü.

Göğün.

Açlığı
Dek
Kişiler açlığına.

Göğün.

GÖK EKMEĞİ

Kişinin kişiyi sömürmediği,
Dolar eller ay ışığından
Boşalır.

Suyun karşıtında uyku mu ne
Damlar yavaş ama, hangi tarlalardan.
Suyun karşıtında uyku mu ne?

Dönerken kendi ortasında özdekler mavileyin
Kişinin kişiyi sömürmediği
Acıkmadığı, ağlamadığı, doymadığı, kişinin, düz.

Bir buğday özeti bir toprağın
Gitmiş, uzaklaşmış, yok olmuş anlamlarda.
Bir buğday özeti bir toprağın.

Boşlukta öteki yıldızlar yenilerken karanlığı,
Bilinmeyen bir çağda çırılçıplak
Kişinin kişiyi sömürmediği.

Ver sesi, ışık türküsüne
İşte karışık durur,
Ver sesi, ışık türküsüne.

DÖRTGEN DEĞİRMİ

Ölü yok burda
Yukarı yok, ayaksız
Aşağı yok, başsız.

Burda buğdaylar çuvallardan türkü söylemez,
Evler, saraylar uzun kütüklerle kalmaz oğullara
Eskil dedelerinden.

Yok
Burda
Yok.

Dillerin nice anlamları böldüğü,
Sonra çizerek yeryüzünü ülkelere –
Bayraklar, morarmış omuzlarında bayraklar –
Yüreğindeki düşü anlamadan,
Toprağı dönüm dönüm ettiği ulusların.

Paraların odaları böldüğü,
Analar oğullar dayılar –
Komşular, sonrakiler, daha sonrakiler kara gömülerde –
Kara avuçları bir dörtgen sızı
Deli uçurtmalardan, eğri bir derinlik, açılmayan kapılardan.

Yok
Burda
Yok.

>

Yok
Kuşların gözü,
Balığın denizi türküleyin.

Bir ulussuzluk çağlardan ağrı,
Ölü yok burda
Nerelerden geldiniz?

EĞRİ UZUN

Üst üste,
Kodunuz sevgileri
Geldiniz.

Uzayda uzayda
Yatalım yatalım.

Bir olur binlerce karanlıkta uzak,
Başımız uyanımız ısımız
Yeşil çevreler üzre en erken.

Uzayda uzayda
Yatalım yatalım.

Köylerden ilçelerden
İllerden bir düzey –
Bir dikey ülkelerden ayrılmış mıyız?

Üst üste
Bir çoban bir koyunu uyur üst üste
Yıldızlar kurtuluşlar üst üste.

Ayrılmış mıyız,
Bir düzey mor, bir dikey kırmızı,
Uslardan, gece gündüz, uluslardan.

Uzayda uzayda
Yatalım yatalım.

Nasıl ayrık olursa olsun
Gezegenler, duraganlar,
Bir olur güzelliğimiz.

IV

Bir Uz
Bir Uzun
Bir Uzak
Bir Uzu

UÇUL'DA

Bu hızla geçtik oralardan,
Yıl–bu–dız.
Al yoktu
Sarı yoktu
Mavi bile yoktu artık boşluklarda,
Yıl–uyku–dız.

Durmak'la bir gibiydik,
Bir ışık yılında, eğrileyin, düzleyin.
Eski miydi, yeni miydi bilinmez anlaşılmazdı hiç,
Geldiğimiz, gördüğümüz, göründüğümüz, unuttuğumuz,
Ön'ün önündeydi uzanımız bir daha
Yıl–umu–dız.

Yer sıcaklığımız çok gerilerde kalmıştı
Elma–geriler'de
Geri–dağ, geri–deniz,
Us–geriler'de
Küçülüyorduk, azalıyorduk, uzun,
Yıl–ulu–dız.

Yıl–dız bile diyemeden,
Öylesine çabucak
Öylesine kurtulmuş
Öylesine ötece,
Geçtik uzağın uykular katını
Yıl–su–dız.

İKİ YERDE OLMAK

Çıkar soluğun
Daha karanlık,
Senin ağzında
Gecenin ağzı.

Ordakiler, kolları yıldız ışığı, öncesiz,
Uzun mu uzun,
Dokunur
Burdakilerin yüzüne.

Ordakiler, bakışları yumuşak,
Bir sıcağın –
Bitmez tükenmez eskiliğinden,
Açılır düşlerine burdakilerin.

Ordakiler, usları öteleyin düzleyin, ordakiler,
Verir yeni çağlar özgürlüğünü
İkiyle üçüz
Burdakilerin başına, en yuvarlak.

Çıkmaz
Soluğun,
Senin ağzında
Gecenin ağzı.

YÜKSEK SÜRE'DE OLMAK

Sallanır
Kocaman dalları düşüncemizin.
Kuşlar kocaman kuşlar,
Kocaman dallarında düşüncemizin.

Yüksek sürede var mıyım,
Var mısın, var mı?
Nerelerden nerelere uzunluğumuz,
Ağırlıksız kaldığımız mıdır bütün bu yıldızlar.

Bir önce'de, milyonlarca yaşamalık bir ilk'te,
Uçtuğumuzun yüzdüğümüze eşitliği.
Ki gelir gider,
Sulardan uykulara, ısıdan karanlığa, mavileyin.

Sonsuzun delirmiş çiçekleri arasında
Güzelle yuvarlak,
Büyümüş büyümüş gök olmuş,
Usumuzda açılan.

Yüksek süre'de koyulanmış, azalmış,
Varlığın bitmez – tükenmez'e dek kımıldadığı,
Bir genel kösnü müdür, bir genel kan mıdır,
Görünen görünmeyen ışıklarda akan hep.

İşte sallanır
Kocaman dalları düşüncemizin.
Kuşlar kocaman kuşlar,
Kocaman dallarında düşüncemizin.

YILDIZLANMA

Parlarım ötekinde,
Öbüründe sönerken.
Bir uz
Bir uzun
Bir uzak
Bir uzu,
Nice yıldız varsa
Onca varım.

Ama parlarım geleceği
Geçmişten çok.
Bir uz
Bir uzun
Bir uzak
Bir uzu,
Belli sonsuz karanlıktan
Ben hep yıldız kalacağım.

V

Nice Hızlı Gitsem Gök Yavaşla Aydınlık

ÇIN

Yedi yıldız yediliği anlatır
Düşünürüm,
Düşüncenin damı beş,
Üç ayının üçe benzer gittiği.

Bir boşlukta karanlığın çınladığı ben miyim?

Sarı yıldız neylesin,
Sarılığı kavallarla ötecil.
Bin yedi kuş öter öter, uyanır,
Sessizliğin gökler ardı gömüsünden balıksı.

Bir boşlukta karanlığın çınladığı ben miyim?

Bana bana oralarda upuzun,
Bir ölünün
Gidip dönen bir yavaş,
Bir sevinci uzak, bana.

Bir boşlukta karanlığın çınladığı ben miyim?

Yıldız önü
Yıldız ertesi, yıldızlanma, yıldız.
Tanrı'ya dek, yedilerce dokuzlarca, sana dek,
Çoğaldığı uzayların, durduğu.

Bir boşlukta karanlığın çınladığı ben miyim?

ÜLKE

Ellerimiz bir boşluğun ayaklarıdır,
Ayaklarımız elleri geçmiş bir boşluğun,
Burda.

Kuş yok
Düşününce ova uçar,
Burda.

Yok el, yok ayak,
Eskiden yeniye kocaman bir düş
Burda.

Isı yok
Yaşamadığınca birbirine karışır uslar, ötez,
Burda.

Ayaklarımız ölülerin elleridir,
Ellerimiz gelecek ölülerin ayakları
Burda.

GÖVDE

Bunlar yıldız mıdır, eski ölüler midir,
Dönencelerimizde parlayan parlayan?
Bir öncel yaşamanın uykusu yemyeşil,
Açılır maviliğe.

Açar maviliğe kocaman bir göz,
Bir bakış, sımsıcak,
Bunlar yıldız mıdır, eski ölüler midir
Karanlığa dek upuzun varlamalar.

En küçüğü bireylerin oluşun,
Bunlar yıldız mıdır, eski ölüler midir?
Hangisine insek, artık orda değiliz,
Ordayız, düşünsek hangisini.

Hız'la yakın,
Bunlar yıldız mıdır, eski ölüler midir?
Seve seve
Anlamaz bizi.

Gök süresiz,
Gövdenin biçim ölçüleriyle süresiz.
Yaslandığımız boşluğun içinde, çırılçıplak,
Bunlar yıldız mıdır, eski ölüler midir?

UÇMA'DA DURMAK

Ölüyle kuşun birleştiğini
Savunuruz bir gezegende tek tek.

Dal elmayla verir armutla verir,
Ölüyle kuşun birleştiğini.

Ölüyle kuşun birleştiğini,
Uçar oralarda kaskatı anısızlığımız.

Bir dağ başında damlar uyku, bir tahta oluktan boş,
Ölüyle kuşun birleştiğini.

Ölüyle kuşun birleştiğini, bir aylam üzre,
Uçma'da durur muyuz?

ÖNCEL SÜREZ İÇİNDE

Öncel sürez içinde
Bir kız varmış
Yıldızları duyarmış.

Nice hızlı gitsem
Gök yavaşla aydınlık.

Öncel masallar üzre bir eğri masal,
Mamutların sevgisinden kıpkırmızı,
Upuzun, tavşanların koştuğundan.

Nice hızlı gitsem
Gök yavaşla aydınlık.

Sürez, bir varmış, değirmide, bir yokmuş,
Soluklarla bakışlarla evrencek
Ucun ucun eklendiğimiz kösnü.

Nice hızlı gitsem
Gök yavaşla aydınlık.

Ben seni görsem,
Görsen torunlarımı çırılçıplak sen
Öncel sürez içinde, gökten öte, samanyolundan ağrı.

Nice hızlı gitsem
Gök, yavaşla aydınlık.

VI
Bir Yıldıza Varacağız
Usumuz Erecek
Bir Yıldız Daha

YU

Yumuşak bir aydınlığa karşı yumuşak,
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?
Bir kız oğlan kız memeleri ölülerde
Emer kara memelerini en eski ölülerin.
Hayır, o süt değil, ağaran ağaran her gece,
Hayır,
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?

Yummuş gözlerini en uzağa uçsuz bucaksız bir acıdan,
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?
Bir başka yaratık bir başka çağda, çırılçıplak, yaşaya yaşaya,
Ağzı öpe öpe kırmızı, öpüle öpüle yarık
Yavaş mı eğri mi ağır mı aldanmış mı,
Bilmeden ekşiyen etlerin tadını, sevgiler içinde ekşiyen,
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?

Yularlarını çıkarmışlar azgın atların Timurlenk ordularında
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?
Döndüğü bu gezegenin büyüye büyüye döndüğü,
Döne döne büyüdüğü öbür gezegenin ta oralarda ta uzun
Yuvarlak ısılarının gizil içerleğinde
Yunanlılardan Merihlilere, İskitlerden Aylılara dek,
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?

Yunus balıkları mı timsahlar mı mamutlar mı yok olan yok olan,
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?
Düz'ün son kıyılarına varmış usun düzü
Binlerce çıngırak, binlerce ışık çıngırağı, binlerce karanlık
üzerinde,
Hız'ın son görüntüsüne ulaşmış hızı usun,
Sonra sessizliğin kapsadığı
Yıldız mı dağ mı uyku mu gökler mi ben miyim?

GÖTÜRMEDEN GİTMEK

Yeryüzünden gökyüzüne
Gökten daha göğe yavaş.
İşte gider yavaş yavaş,
İşte gider bir gezegen orasal.
Bin beş yüz bin iki yıllar uykusu
Bir toprağın orasal.

Bir oylum ne, doldurduğu bir boşluk
Benim, senin, ötekinin,
Sıcaklığı
Soğukluğu orasal,
Bir yepelek türküdür ki büyür uzayda daha
Acı uyku, çiçek çiçek orasal.

Yavaş dedim, yavaş ne, anlaşılmaz,
Anlaşılmaz, hızlı ne?
Birisine göre uzun birisi
Kısalığı birisinin orasal,
Eşit durur evren üzre ikisi de düzleyin
Ağırlıkla yeğniklikle orasal.

Kimler gitmiş, kimler kalmış duyulmaz,
Sazları yok
Sesleri o,
Orasal.
Bilemedim nereleri nereleri yumuşak,
Nereleri bir varmış'ta, bir yokmuş'ta orasal.

İşte bundan benim ayrı olduğum,
Ayrı ayrı gecelerde
Ayrı ayrı uykular
Mavi, yeşil, orasal.
Oralarda bir çocuk,
Bir dev, sever sever sever, orasal.

Duyar mı dağ beni, yıldız, susmuşum,
Durmuşum ta
Taş çağında yalnayak,
Yedi deniz, yedi kara orasal.
Gecem iner öğleye dek, öğleye dek üstüme,
Günüm uçar orasal.

Nedir korku, nedir yalan, nedir öç,
İçer misin taş dudak,
Uyur musun kirpik su –
Bir kadında iki meme orasal.
Gider gibi gelir gibi upuzun,
Koyunlarım develerim domuzlarım orasal.

Vermez sağır, otun işittiğini,
Elleri boş
Saç sakallar ülkesinde yeşillez,
Avuçları gelip geçmiş paralarla orasal.
Bir eski it açar ağzın havlamaz
Anıları Hititlerle orasal.

Kimin yüzü değmektedir düşleyin,
Çırılçıplak bir omuza
Bir yavaş.
Duyuyorum sevgisini orasal,
Bir yıldızdan bir yıldıza, bir açık,
Yarı ölü, yarı diri, orasal.

BOŞ GÖTÜRÜ

Üç yüz başlı gök kuşları Zabilo,
Üç yüz başlı karısı var.
Yarısına gitsem bile uzayların Zabilo
Zabilo,
Daha öbür yarısı var.

Soluğumdu,
Soluğundu,
Gülemezdim ötelerden
Güneş kocaman bir horoz Zabilo,
Yıldız yıldız darısı var.

Yeşildi karaydı onlar,
Uyudum
Uyanamadım,
Zabilo
Bende ölüm sarısı var.

KONUŞMALAR

— Çoğulun sonu bu mudur, söyler misin biraz?
— Bilemem anlayamam, Zabilo,
Ama ne ki bilemem anlayamam
Oralarda çoğulum ta sana dek.

— Nedendir daha hızlı yürümek karanlıkta?
— Bizim değil bu, özdeklerin hızı bu, Zabilo.
Bir değirmi çizgisi sürüp gider,
Dışı değil içidir elmanın gök yuvarlağı.

— Dur daha, çok yeni yaklaşmamız.
— Durmam daha, sen misin, Zabilo,
Ölüler midir
Kara gözlerimiz midir, uykuda duran?

— Bu süresiz boşlukta bana gelebildin mi ki?
— Gidemez kimse, bir yerden bir yere, biliyorum evrencek,
Zabilo,
Ama biliyorum değdiğini,
Bir güzelliğin, bir güzelliğe.

KUŞ OLAYI

Kim daha çabuk yer değiştirir,
Kuşlar mı, düşünceler mi, kim kim?
Düşünceler, evet, kara ak mor yeşil düşünceler,
Düşünceler kocaman anlam kuşları.

Düşünceler evet, kan der demez kan olan
Elma der demez elma, Afrika der demez Afrika, su der demez su.
Yerini değiştirir dikey bir yaşamada kişi düşünürken,
Uykudan çöller, ormandan ayıya, gün ışığından yıldızlara, boş.

Yerini değiştirir kişi, hem geçmişe hem geleceğe doğru,
Kleopatra der oradadır, Ay der oradadır,
Bir çizgi her yana, her sevgiye, her güzelliğe, her güce,
Uzanır gider hızından öte bir hızla evrenin, büyüyerek.

Ama görünmezdir düşünceler, bir görünmezlikle yok biledir
düşünceler,
Bu eksiklikleriyle gösteremezler işte, yer değiştirdiklerini,
hiç hiç.
Ama gösterirler dört yön üzre bir anlamın yer değiştirdiğini
Kuşlar, gövdeli kuşlar, uzun bakışlı kuşlar, sımsıcak.

Ama belki de kuşlardır gövdesi düşüncelerin.

PEGÜ HÖS

Hagati hös hös
Hös asavon.
Pegü coo pegü
Hagati saa.

Coo ura coo hagati
Saa hös
Pegü coo asavon coo
Coo pegü.

Göö hagati coo asavon
Pegü saa göö
Saa saa saa coo
Saa saa ura saa göö hös.

Hös hös ura hös saa
Ura asavon.
Saa coo hagati coo
Saa hagati.

Ura coo saa coo
Göö asavon
Asavon saa
Coo ura pegü coo coo.

Hagati göö hagati
Pegü hös göö
Pegü saa asavon
Hös pegü göö hös hös.

GÖLGELER OTURUMU

Daha yeğnik düşmüşüm,
Su yuvarlak elma düz.
Sen misin?
Sen misin avuçlarım almıyor, ağzıma sığmıyor,
Elma düz su yuvarlak.

Bir yıldıza varacağız
Usumuz erecek,
Bir yıldız daha.

Yüz binlerce yüz binlerce yıldır,
Ne gördümse
Sen misin?
Sen misin yüz binlerce yıldır yüz binlerce yıldır,
Ne görmedimse.

Bir yıldıza varacağız
Usumuz erecek,
Bir yıldız daha.

Bakır otlar üstünde yalnayak
Durduğu düşlerin düşüncelerin,
Sen misin?
Sen misin, kıpkırmızı, yelsiz yapraksız,
Demir ağaçların yürüdüğü.

Bir yıldıza varacağız
Usumuz erecek,
Bir yıldız daha.

Zabilo'nun dilinden:

ASAVON
(Tr.) gelecek, ulaşmak üzere olan
(Alm.) Zukunft, nächste, nache
(Fr.) future, avenir, près
(İng.) future, next, reaching
(İtl.) futuro, prossimo, vicino
(İsp.) porvenir, próximo, alcanzar
(Rus.) Вудуший, Добирающийся

COO
(Tr.) ler, lar
(Alm.) en, e
(Fr.) s, x
(İng.) s
(İtl.) i, e
(İsp.) s, es
(Rus.) ы/и -а/я/

GȮȮ
(Tr.) üzerine, üstünde
(Alm.) auf, über
(Fr.) sur, au-dessus
(İng.) over, on
(İtl.) sopra, in
(İsp.) sobre, en
(Rus.) Ha

HAGATİ
(Tr.) su, akan, kımıldayan
(Alm.) flissen, beveglich, Wasser
(İng.) water, flowing, rippling
(Fr.) eau, coulant, mouvant
(İtl.) acqua, corrente, mobile
(İsp.) agua, corriente, movible
(Rus.) Вода, Текущий, Движущийся

HÖS
(Tr.) yavaş, kımıldamayan
(Alm.) langsam, still
(Fr.) lentement, immobile
(İng.) slow, still
(İtl.) piano, immobile
(İsp.) lento, inmóvil
(Rus.) Медленный, недвижуший ся

PEGÜ
(Tr.) seven, adanmış
(Alm.) verliebt, gelobt
(Fr.) amoureux, voué
(İng.) lover, vowed
(İtl.) innamorato, consacrado
(İsp.) enamorado, consagrado
(Rus.) Длинный, обешанный

SAA
(Tr.) uzun, sürekli, sonsuz,
(Alm.) lang, ununterbrochen, unendlich
(Fr.) Longue, contine, infini
(İng.) long, continuous, infinite
(İtl.) lunge, continuo, infinito
(İsp.) largo, continuo, infinito
(Rus.) Пюбяший, долгий безконечный

URA
(Tr.) ak, iyi, geniş, uğurlu
(Alm.) Weiss, gut, breit, glücklich
(Fr.) blanc, bon, large, heureux
(İng.) white, good, wide, lucky
(İtl.) bianco, buono, largo, fortunato
(İsp.) blanco, bueno, ancho, a fortunado
(Rus.) Белый, хороший, широкий, счастливый

TÜRK OLMAK

Karşı Duvar Dergileri: 1

1. baskı: 1963

DER Kİ

Yurdun, bilir misin, ne der,
Omuzlarında güvercinler.

Der ki Edirne'den Kars'a
Ta Samsun'a Antalya'dan.
Evler, alanlar, tepeler, dağlar,
Otlardan ağaçlara dek,
Kocaman göllere dek uzun sulardan, hepsi.
Dile gelmiş, hepsi hepsi, ne varsa.

Yurdun, bilir misin, ne der,
Omuzlarında güvercinler.

Der ki karanlıkta güneşte
Mağaralardan göğe, kalın mı kalın,
Yüreklerden aydınlığa, gür mü gür.
Ana kız, baba oğul, çoluk çocuk.
Haykırırlar tek gövdeden,
En kalan, en gür bir sesle işte:

Yurdun, bilir misin, ne der,
Omuzlarında güvercinler.

Der ki yaşamak istiyorum
Artık çıkmak istiyorum eski günler içinden,
Artık varmak istiyorum çağdaş uygarlığa,
Üzerinde gerçekten ay olan
Üzerinde gerçekten yıldız olan
Bir bayrak istiyorum.

BALTACI

Düşmüşüm İstanbul'a,
Düşmüş ak bıyıklarıma kar.
Yollar ışımış ama ahacık,
Bağırdıkça ağzıma karanlık dolar.
— Baltacı!
— Odun yararım kömür kırarım Baltacı!

Neylersin kardeş, nidersin,
Köyde yedi çocuk var.
Gözleri iri, daha iri,
Yedisi de yolladığım harçlığa bakar.
— Baltacı!
— Odun yararım kömür kırarım Baltacı!

İstanbul geniştir, geniştir, geniştir.
Ne ki benim yüreğim dar.
Sesim büyük, sesim gür, sesim kalın.
Sesim açlığım kadar.
— Baltacı!
— Odun yararım kömür kırarım Baltacı!

ÖĞÜT

Gözlerinin altı mor mu,
Mor mu dağ başlarında doğan gün?
İşte yepyeni bir aydınlık,
İşte yepyeni bir başlama,
Hadi kurtul eski alışkanlığından.

Yalan mı söylüyor, çalıyor mu,
Sen kov içindekini, sen daha kov.

Bul buluştur mu, ha, ekmek parası zor mu,
Hayır, yaptığının onunla ilgisi yok.
Ekmekler tarlada, evde arınmıştırlar,
Seninki el atmak başkasının cebine,
Cebinde gezerken başkasının elleri.

Yalan mı söylüyor, çalıyor mu,
Sen kov içindekini, sen daha kov.

Ne o, yüreğinde parlayan ateş mi, kor mu,
Bir toplum işinde mi çalışıyorsun?
Suçun daha büyük, suçun daha pis,
Suçun bir değil, yüz değil, bin değil,
Suçun milyon.

Yalan mı söylüyor, çalıyor mu,
Sen kov içindekini, sen daha kov.

TÜRK OLMAK

İşte tarladan yelden ormandan büyümüşüz,
Ovalarla denizlerle dağlarla bir.
Tutmuş ellerimiz, yürümüş ayaklarımız
Güneyden kuzeye, doğudan batıya
Türk olmak çalışmak demektir.

Yok hele, oğul kız, yok hele,
Yüreğimizde karanlık, alnımızda kir.
Bize yönelen isterse yeryüzü olsun
İsterse gökyüzü,
Türk olmak karşı koymak demektir.

İçine, çiçeklerin yıldızların ulusların,
İçine gir,
Geceden gündüze, eskiden yeniye yürü sen,
Yürü, sen,
Türk olmak yaşamak demektir.

ÇİÇEK

İşte dallarda açılan çiçek,
Kocaman bakışı barışın.
Özdemir'e, Yalçın'a, Durmuş'a, Çetin'e kocaman,
Arpalarla, mısırlarla, buğdaylarla dolu,
Kocaman, dolu,
Toprağı iletecek.

İşte dallarda açılan çiçek,
Yaprakları gecelerden kurtulmuş,
Emmiş özsuyunu ışığın özgürlüğün,
Bir ulusa değil, bir yurda değil,
Bütün yeryüzüne
Yeni günleri iletecek.

İşte dallarda açılan çiçek,
Maviden sarıdan kırmızıdan.
Burda güneyde doğuda,
Nice olursam olayım,
Nerde olursam olayım,
Beni sana iletecek.

UZAK İŞÇİ

Bir uzak işçiyim yurdumdan ayrı,
Geçme bulut, geçme uçak, şöyle dur.
Avunamam nere gitsem, ne etsem,
Akar yüreğimde bir ırmak gece gündüz
Birce kaldım yaban eller uludur.

Birce kavak düşmüş düşmüş hızara
Dallı kiraz iki iki kızara.

Köy uğruna değil para uğruna,
İşte elim ayağım çekiç,
Vurmuşum vurmuşum vurmuşum vurmuşum,
Demire demire demire demire,
Bütün parıltısı hiç.

Birce kavak düşmüş düşmüş hızara
Dallı kiraz iki iki kızara.

Sivaslı karınca aç, yaslı Bayburtlu inek,
Yıldız yeşil, gök sarı.
Kişi nasıl mutludur ellere çalışırken,
Kişi nasıl yer içer, güler oynar
Yemez iken, gülmez iken orada toprakları.

Birce kavak düşmüş düşmüş hızara
Dallı kiraz iki iki kızara.

ORDA

Çocuk uyanır uyanmaz,
Ekmek diye haykırır anasına.
Günün ilk aydınlığı büyürken,
Katar açlığını odanın yasına.

Orda Samatya'da bir ev vardır
Yoksulluk derler, gece gündüz,
Kapısında gece gündüz bir dev vardır.

Kız giyinir giyinmez,
Tersyüz edilmiş, eski
Beğenmediği, sevmediği besbelli ama,
Ne yapsın çırılçıplak gezemez ki.

>

Orda Samatya'da bir ev vardır
Yoksulluk derler, pis,
Kapısında pis bir dev vardır.

Dede öksürür öksürmez,
Yaz da gelmedi bu yıl neden.
Kira mı, gaz mı, borç mu, kömür mü,
Çatlar başı binlerce düşünceden.

Orda Samatya'da bir ev vardır
Yoksulluk derler, kocaman,
Kapısında kocaman bir dev vardır.

FATİH'İN SESİ

Kimi yendimse bağışladım,
Nereyi aldımsa bağışladım,
Onlar da anlar beni dedim, geceden gündüze,
Sıcaktılar,
Onlar da bir yürek dedim, yerden göğe.

Sevdim, onlar sevmediler.

Özgür kıldım onları bencileyin,
Evlerinde ormanlarında tarlalarında, güzel.
Lambalarını, mumlarını, ateşlerini,
Yaktılar,
Yapyalnız, apaydınlık, upuzun.

Sevdim, onlar sevmediler.

Dil bıraktım dillerini,
El bıraktım ellerini,
Yaşadılar maviliğe türkülerce.
Aktılar,
Karanlıkta, gövde gövde, yüz yüz.

Sevdim, onlar sevmediler.

LEYLEK

Leylek senin kimsen yok mudur,
Bulursun Ankara'yı, İzmir'i, İstanbul'u
Bulursun beni bile.

Ama neden gelirsin,
Dağlar taşlar geçerek?
— Üşürüm de ondan.

Koyun kuzu ota durur, dillenir,
Arpa buğday güne bakar, yellenir,
Gök doğrular dört yönü.

Ama neden gelirsin,
Kocaman mavi, kocaman tek?
— Kavaklar yeşillenir de ondan.

Su uyur
Su uyanır,
Geceler yıldız yıldız.

Ama neden gelirsin,
Leylek?
— Açım da ondan.

OĞUL TÜRKÜSÜ

Köle ne, uşak ne, çalışan ne?
Köle, efendisi bin kişi demek.
O satın alır seni, bu satın alır,
Güzelliğini, gençliğini, alın terini,
Alırlar satarlar,
Geceden gündüze, çırılçıplak.
        Sen kölesin, uyarır seni toprak anne.

Köle ne, uşak ne, çalışan ne?
Uşak, efendisi bir kişi demek.
Beklersin kapısını, daha uykudadır,
Önünden geçmektedir, eğilirsin,
Susarsın, söylemektedir.
Süslüsün biraz, toksun biraz,
        Sen uşaksın, döver seni yel anne.

Köle ne, uşak ne, çalışan ne?
Çalışan efendisi kendi demek.
Tarlada yürek, yürek, binlerce yıldır.
Demirde beş yüz yıldır,
Işıkta elli yıldır
Gezegenlerde dünden beri.
        Sen çalışansın, kutlar seni gök anne.

YOĞURTÇU

Ben hem ordayım hem burda,
İkindi yerlere uzandı bak.
Şimdi sürü dönüyordur,
Şimdi hepsi su içiyorlardır sığ derelerde
Şimdi kuzusu ayrılan koyun sağılıyordur.

        — Yoğurtçu!
        Yoğurdum kaymak.

Bir yel ki gelir bulur beni
Dağlar çayırlar uzak.
Düşünürüm, saçım sakalım uzak olmuş,
Bir ağılı, bir aç çobanı düşünürüm,
Satarım bir kaşık yemeye kıyamadan.

— Yoğurtçu!
Yoğurdum kaymak.

Benim ağzım yok, dilim var, yönlere karşı,
Seslenirim, alan alır, elleri ak.
O taş kesilir değirmi tenekelerde,
O durur, o yamyassı,
Yaslı sütün dili yok, ağzı var.

— Yoğurtçu!
Yoğurdum kaymak.

KÖROĞLU SESLENİR UZAK

Gök ışımış, yıldız uçmuş öteden,
Isıtır yel aydınlığı
Dağ susar,
Yaprak sesi karışır ot sesine.
İt seğirtir kuşkusuz.
Bir al horoz öte durur kapıda.
— Kara dağın ardı allanmalıdır.

Haydi kalkışalım, çığrışalım,
Dumanından çıkalım tek odanın.
Bir kez daha umalım kuş olup, kavak olup.
İçelim var ise,
Yiyelim var ise,
Çamurundan kurtulalım kerpiç köyün.
— Çoluk çocuk nadasa yollanmalıdır.

>

Ali Veli'nin sırtında – İzmir beri,
Veli Ahmet'in.
Ahmet Recep'in sırtında – Ankara beri,
Recep Satı'nın.
Satı İdris'in sırtında – İstanbul beri,
İdris öküzün.
— Günü geldi öküzler sallanmalıdır.

BİR SEÇİME TÜKÜRMEK

Bir alışveriş yaptın yurt üzre korkunç
Bir elinde ekmek bir elinde din
Yarısını seçimden önce verdin kesik elli liralığın yarısını sonra
Yazıklar olsun sana para verdin de seçildin.

Cinler gibi anlattın masallarını ağzında yalancı Bismillahlar
Bilirsin umduğu güvendiği peri cin
O karanlık aday yoklamalarında da bol bol
Yazıklar olsun sana para dağıttın da seçildin.

Okuma yazma öğretmezsin ki uyanmasını istemezsin ki
Köy: kırk bin, gece: kırk bin, bomboş avuç: binlerce kırk bin
Dört yıl daha doldurur bakalım iğrenç gömülerini tütün pamuk
Yazıklar olsun sana para dağıttın da seçildin.

N'etsin inanması sonsuzdur
Yalnızdır, yurt içinde ayrı bir ülke, bir in
Onun yoksulluğuyla güneş altında oynadın yazık sana
Yazıklar olsun sana para dağıttın da seçildin.

BOŞ TÜRKÜ

Bir öküz koşulmuştur
Sabana en erkenden
Bizim boyunduruk bensiz.

Bir öküz sürecektir
Bu yüz adım tarlayı
Bizim boyunduruk kara.

Bir öküz götürecek
İlçeye bu kağnıyı
Bizim boyunduruk ödünç.

Bir öküz boynu yara
Tezek satışa gider
Bizim boyunduruk ses.

Bir öküz bakışısızdır
Bir öküz ölmüş çoktan
Bizim boyunduruk boş.

DAVUL'LA

Oğul büyümeli hey
Kız büyümeli

    Zeybek yeri dögende
    Diz büyümeli.

Sana ağlamak için
Göz büyümeli

    Nasıl anlatsam seni
    Söz büyümeli.

İlk yaza ermek üzre
Göz büyümeli

    Basa basa gidelim
    İz büyümeli.

Kara teller inlemiş
Saz büyümeli

    Kuru ekmek içinden
    Tuz büyümeli.

YEDİ MEMETLER
(Koçaklama)

1. baskı: 1964

EV ÖNÜ I

Altı oğlu vardı Memetoğlu'nun,
Altı kavak altı söğüt altıca.
Gece ile gündüz ile uzardı
Altı kavak altı söğüt altıca.

Öyle hızlı yaşardı ki yelleyin,
Altı kavak altı söğüt altıca.
Öyle uzun, öyle enli, öyle gür
Altı kavak altı söğüt altıca.

Tarla çayır dayatırdı yeşillez,
Altı kavak altı söğüt altıca
Eller saban, eller orak, eller taş
Altı kavak altı söğüt altıca.

Altı oğlu vardı Memetoğlu'nun
Altı kavak altı söğüt altıca.
Açılırdı yedi kat göğe karşı
Altı kavak altı söğüt altıca.

EV ÖNÜ II

Baba adı oğul adı olmuştu,
Altısı da Memet idi dal budak.
Yüzleri yüz
Gözleri göz
Altısı da Memet idi dal budak.

En küçüğü 13 yaşında idi
Altısı da Memet idi dal budak
Dört yaştı, dokuz yaştı arası her birinin,
48'e varmıştı en büyüğü,
Altısı da Memet idi dal budak. >

Şenlenirdi ekin davar onlarla,
Altısı da Memet idi dal budak.
Boyları boy
Elleri el
Altısı da Memet idi dal budak.

BİR SAVAŞ SONU

Bu ne İstanbul'da yaban ayak sesleri,
Bu ne top sesleri ta İzmir'den?
İri kargalar, iri iri,
Gökyüzü karanlıkla doldu birden.

Bu ne birlik olmuş yedi devlet, yedi kol,
Bu ne anayurdum bölünmüş şuna buna.
Nice oğul, nice baba, nice koçyiğit,
Yedi sınırda yedi kan yaratmıştı toprak uğruna.

Bu ne Antalya alınmış, Adana gitmiş,
Bu ne bir savaşın sonu ağır pek.
Önce anlaşma yapmışlar, silahları toplamışlar,
Sonra el atmışlar canıma dek.

YURT

Yeryüzü kendi kendine bir toprak,
Yurt bir toprak üstünde var olduğumuz.
Ta dev atalardan beri, ta dev çocuklara dek,
Ekmek, tuz.

Peki nasıl ayak basmıştır onlar,
Yurda, benim at koşturduğum yere?
Kavak uykusunda, yer türküsünde kocaman
Süt üzre büyüdüğüm köylere.

Peki nasıl ayak basmıştır onlar,
Yurda benim bayrak diktiğim yere?
Bu ekin serinliğine gündüzün,
Geceleyin bu çınar gölgelere.

Yeryüzü kendi kendine bir toprak,
Yurt bir toprak, üstünde yaşadığımız.
Yurt ormanlarıyla yeşil, yurt dağ başlarıyla mavi
Ölsek bile içimizde kalan hız.

GÖNÜLLÜLER I

Baba neden gönüllü olmayalım,
Çıkmayalım düşman üstüne neden?
Yaşın yetmiş olduysa ne ki,
Tasa ne
Yas ne,
Altı oğlun girer savaşa senin,
Varırsın düşman üstüne altı gövdeden.

Baba gidiverelim en yakın birliğe,
Diyelim işte dağ dikenlerinden bir demet.
Altın yeleli atlar kişnerken,
Paşa diyelim
Yüzbaşı diyelim,
Diyelim baş koymuş,
Bir bayrak uğruna altı Memet.

BATI AĞIDI İKİNDİLEYİN

Koman oğul koman yurduma gireni,
Nasıl ayak basmışlar nasıl,
Ta İzmir'den ta Sakarya'ya dek,
Sürmeye kıyamadığım kutlu topraklar üstüne,
Koman oğul koman yurduma gireni.

Koman oğul koman tarlama gireni,
Arpa daha bir avuç iken
Buğday sararmamışken daha,
Pamuk daha kozaya durmamış iken,
Koman oğul koman tarlama gireni.

Koman oğul koman evime gireni
Haççeciğim beşiğinden - kan beşik
Güllü kızım duvağında - kan duvak,
Fatma ninem namazında - kan namaz,
Koman oğul koman evime gireni.

GÖNÜLLÜLER II

Vardık alay karargâhına dur dediler,
Şöyle selam verip durduk biz.
Gönüllüyüz dedi Uzun Memet,
Aldılar götürdüler komutana,
Merhaba dedi yıldız yıldız ak biri
Şöyle selam verip durduk biz.

Sordu komutan, nesiniz, nerdensiniz diye,
Şöyle selam verip durduk biz.
Kardeşiz dövüşeceğiz dedi bir solukta Uzun Memet,
Bir parıltı esti o sıra çadırda
Şöyle süzdü hepimizi birer birer komutan,
Şöyle selam verip durduk biz.

Yaşayın oğullarım dedi komutanımız sevgicek,
Şöyle selam verip durduk biz.
Birinci tabura verin hepsini dedi,
Deminki parıltı büyüdü daha da bir
Sağ ol dedi mağara sesiyle Uzun Memet,
Şöyle selam verip durduk biz.

GÖNÜLLÜLER III

Tabur komutanı amma da genç imiş,
Kardeşlerim dedi bize, kardeş olduk.
Sizi Allah ayırmamış dedi, ben nasıl ayırayım,
Sizi Allah ayırmasın dedi,
Verdi birinci bölüğe altımızı birden
Kardeşlerim dedi bize kardeş olduk.

Sordu adlarımızı bir bir
Memet dedi Uzun Memet
Memet dedi Karanlık Memet,
Memet dedi Deli Memet,
Memet dedi Çakır Memet,
Kardeşlerim dedi bize kardeş olduk,

Binbaşı gülerek sonra, dedi,
Memet dedi Kalın Memet,
Memet dedi Ak Memet.
Kıpkırmızı oldu o sıra binbaşı sevincinden
Öptü bir bir hepimizi var olun dedi,
Kardeşlerim dedi bize kardeş olduk.

6 MEMETLER MANGASI

Kıyamadı ayırmaya yüzbaşı da
Altımızı bir manga yaptı hemen.
Uzun Memet olmuştu onbaşımız,
Uzun Memet Çanakkale, Kafkas, Yemen.

Onbaşıymış oralarda ağamız,
Esti ateşten kandan yeller üstümüzde.
Süründük, emekledik, sıçradık,
Yarıldı avuçlarımız bayırda düzde.

O üç cephe oldu bizim göğsümüz,
Bir çalışma, bir çalışma, göresin.
Üç günde üç askerliği öğrendik,
Çıkamaz ki onbaşıya soluğun sesin.

Bizim manga bir tek adamdı sanki, öylesine bir,
Kaşla gözle, ıslıkla anlaşırdı hep.
Yatsa da dinelmiş gibiydi
Sanki bir bayrak taşırdı hep.

UZUN MEMET

Uzun Memet derler bana,
Görmüşüm görmüşüm uzamışım.

Yol kısaca gelir, dağ kısaca durur,
Yürürüm ötesine, çıkarım yücesine.

Neden mi uzunum, bilmem ki hiç,
Kavak uzundur ya belki de ondan.

Irmağın akışına kapılmış gibiyimdir,
O yercesine, hey hey, ben gökçesine.

Uzun Memet derler bana ahacık,
Sevmişim sevmişim uzamışım.

KARA BIÇAK

Giderdi kara bulutların ardında Ay,
Hızlı, karanlıktan hızlı,
Giderdi kara bıçak.

Giderdi kara bıçak
Ağzı geceden daha keskin,
Uyku biçercesine, yel biçercesine keskin.

Kim bilir nereye,
Hangi kötüye, hangi alçağa, hangi yurt almışa,
Giderdi kara bıçak.

Giderdi kara bıçak
Dev yavaşlığında gücümüzün,
Yüreğimizin yüz bin yıllık eğrisinde.

KARANLIK MEMET

Karanlık Memet derlerdi uzun Memet'ten sonrakine,
Ak yüzünün ta ardında bir gece vardı.
Gözleri sarı, gözleri uzak,
Gözleri kervanların yitirdiği yıldızlardı.

Düşünürdü düşünürdü düşünürdü hep,
Bir uçurumda, uçsuz bucaksız bir yardı.
Türkü çığırırdı yapyalnızken,
Artık söylenmeyen eski bir türkü kadardı.

Üşürdü,
Sanki dağ başlarında kardı,
Sığmazdı gökyüzü yüreğine,
Karanlık Memet dardı.

KARANLIKTA AYDINLIĞI DÜŞÜNMEK

Savaşı silah kazanır derler,
Yanlış bu,
Savaşı insan kazanır ancak.

Ateş olmayan yerde duman olmaz derler
Yanlış bu,
Dağ başlarında duman vardır, görmüyor musun?

El elden üstün derler
Yanlış bu,
Yürek yürekten üstündür ancak.

Kişi ölünce yaşamaz derler,
Yanlış bu,
Yaşamayınca ölür kişi.

DELİ MEMET

Üçüncüsü Deli Memet'ti Memetlerin,
Uçan kuşa parlardı deli fişek.
Birbirine bağlanamazdı yaptığı ettiği,
Sağı solu anlaşılmazdı pek.

Sevdiği sevmediğinden belliydi, apaçık,
Kimseyi sevmezdi sanki:
Bütün köyü, bütün öküzleri, bütün itleri düşünürdü,
Ta gün ağarana dek inan ki.

Ama bir yüreği vardı deli Memet'in,
Sen de kuyu, ben diyeyim mağara.
İçinde çiçekler çiçekler çiçekler,
Dışında attığı korkunç nara.

KÖYE YAZILAN

Vardık baba, bir tabura dizildik,
Başta Uzun Memet ulu mu ulu,
Borazanlar vurdu savaş borusun
Sancaklar açıldı ulu mu ulu.

Tabur bölük takım hepsi döküldü,
Bir yamaca bir dereye bir sırta.
Tepelerin ta doruklarına dek
Doldu top sesleri ulu mu ulu.

Manga manga aldık yeni amacı,
Yöneldik hep düşmanın üzerine.
Çakır Memet, Deli Memet güldüler,
Bir sevgi, bir istek, ulu mu ulu.

Baba uzun boylu bekletmediler,
Ertesi gün girdik kanlı savaşa.
Gerisini sonra yazarım,
Ulu mu ulu.

ÇAKIR MEMET

Çakır Memet mavi değil, mor değil,
Daha gökçe bir destan gözlerindeki çini.
Belki Orta Asya'dan, belki Akdeniz'den,
Parıltılı bir kaya söyler içini.

Bir fırtına çok uzaklarda
Bir orman çok güzel
Yaklaşır yaklaşır bize doğru
Dağı sürükleyen sel.

>

Kocaman bir sevinç besbelli,
Sonu her yasın.
Umar kara topraktan, sudan umar,
Çakır Memet neden çakır olmasın.

KALIN MEMET

Beşinci oğul Kalın Memet
Enliydi sulardan çınarlardan
Şöyle getirse on parmağını yan yana
Bir buçuk karış eder eni ellerinin.
Şöyle bir koysa tek elini kantara
Dört okka çeker yumruğu.
Şöyle bir avuçlasa cevizi bir tutsa ayvayı
Şöyle bir sıksa
Toz eder toz.
Yüreği bir serçe yüreğince yeğniktir ya
Sesi kalın
Soluğu kalın
Kaşı kirpiği kalın
Daha güzeli daha
Bakışı kalındı Kalın Memet'in.

AK MEMET

Yaşın daha on üçmüş,
Ne çıkar askersin ya
Küçük oğul Ak Memet.

Akıl ne yaşta ne başta,
Akıl bilekte dersin,
Bileği kavak Memet.

Duyarsın hep çağırır
Seni kendine doğru,
Gökler bir uzak Memet.

Dağ yüreği yüreğin
Perçemini uçursun
Dağ yeli bırak Memet.

ALDI AK MEMET:
Asker olmak.

Ağam askerlik neymiş
Çıkmış anasın koynundan,
Yürek yellere değmiş.

Ağam askerlik neymiş
Su ata,
At bana değmiş.

Ağam askerlik neymiş
Kişi olmuş kocaman,
Kişi silaha değmiş.

ALDI AK MEMET:
Sıra olmak.

Durduk yan yana
Çınarlar kalınlığında,
Enliydik.

Durduk arka arkaya
Birimiz katılıyordu öbürüne,
Güçlüydük.

>

Durduk yan yana
Büyüyordu göğsümüz,
Geniştik.

Durduk arka arkaya
Su uzundu,
Düzdük.

AT

Şimdi bütün tabur
Kocaman, daha kocaman bir at,
Atın ağzı köpürmede.

Öylesin geniştir
Öylesin solumuş,
Göğsü tepenin yamacına dek.

Öylesin yücedir
Öylesin dinelmiş,
Yüksekliği karşı sırtlara dek.

Şimdi bütün tabur
Kocaman, daha kocaman bir at,
Atın derisi seğirmede.

DAĞLAR SAVUNUSU

— Dün gece yoktu ki
Bu dağ buraya nasıl gelmiş?
— Nasıl mı gelmiş, besbelli Osman,
Yürüyerek koşarak,
Bir olağanüstüde
Uçarak türkü türkü.

— Dün gece yoktu ki
Bu dağ buraya nerden gelmiş?
— Nerden mi gelmiş, besbelli Recep,
Konya'dan, Kayseri'den,
Göğsü hep yonca, göğsü hep çiçek,
Belki ta Sürbehan'dan.

— Dün gece yoktu ki
Bu dağ buraya niçin gelmiş?
— Niçin mi gelmiş, besbelli Teymur,
Besbelli,
Yurdum korunsun deyu
Göğsün kalkan etmeye.

YÜREKLER

Şimdi kimse yok alanda,
Şimdi alanda yüreklerden başka kimse yok.
Şimdi anlatır durur yaşamasını masallardan,
Şimdi bir devin yüreği bir otun yüreğine.

Şimdi daha hızlı çarpar yüreği düşmanın,
Suçludur o, ta buraya dek gelmiştir o, korkmuştur o,
Şimdi daha yavaş vurur yüreğim,
Beklemiştir o, inanmıştır o, korkusuzdur o.

>

Şimdi kimse yok alanda,
Şimdi alanda yüreklerden başka kimse yok.
Şimdi haykırır durur parıltısını tarihlerden,
Şimdi bir kılıcın yüreği bir topun yüreğine.

AKŞAM YOKLAMASINDA SAYILMAK

Ahmet, Mustafa, Ali deme
5 de, 7 de, 9 de.

Nuri, Hüseyin, Derviş deme,
20 de, 48 de, 93 de.

Rıza, Aliço, Kasım deme,
144 de, 180 de, 351 de.

Hasso, Muzaffer, Abbas deme,
1010 de, 5000 de, 55000 de.

Kemal deme,
Herkes istediğince de.

OTLARLA ATLAR

Yüzükoyun yatmışız,
Çayır çimen üstüne,
Bütün bir yurt tadında
Ağzımızdaki otlar.

Yüzükoyun yatmışız,
Çayır çimen üstüne,
Sanki götürür bizi
Toprak altında atlar.

SALDIRI I

Gidemedi gidemedi alay tabur bölük,
Sol yandaki Keltepe'de bir düşman.
Biçer Alileri, Aboları, Mustafaları,
Üç makineli ateşiyle yanımızdan.

Ne de yer tutmuşlar
Yalçın bir tepecikte apayrı.
Ne silahla susturulur, ne saldırıyla alınır,
Ama buna bir yol bulunsun gayrı.

Aha biçiliverdi yirmi can birden,
Keltepe Keltepe, yaktın bizi.
Tam siper yaptık bütün bölük,
Keltepe böğrümüzde kodun elimizi.

SALDIRI II

Yeniden sıçradık yattık,
Düşman ateşe davranamadı,
Sanki vardı hepimizin
Bir kartal kanadı.

Saldırımız güzel gidiyordu yüzbaşım,
Çıktı yandan yine o üç makineli.
İşte üç gözü ölümün,
İşte ecelin üç eli.

Yattık tam siper yaptık ama,
İki yana küçülemedik:
Öne küçülsek yandan, yana küçülsek önden,
Ateş yedik.

SALDIRI III

Çalınmış bir kez saldırı boruları,
Varacağız karşı sırta bir kişi kalsak bile.
Varacağız,
Bir kişi kalmasak bile.

SALDIRI IV

Gövdeden candan ayrıyız şimdi,
Gövde ne, can ne?
Neymiş düşüp kalmak, şehit olmak,
Biz değiliz, duran ne?

SALDIRI V

Ölüm ele, el ölüme karışmıştı ki,
Borazanlar vurdu,
Bizi ecel durduramadı Tanrı bilir ya
Bizi yüzbaşı durdurdu.

YENİLEN BÜYÜR

İşte karanlık büyümüştür,
Dağ daha dağ
Su daha su
Yıldız daha yıldız olmuştur ötelerde.
İşte karanlık büyümüştür,
Ellerin
Ayakların
Solukların karası,
Göklere, göklerin karasına karışmıştır kocaman.
İşte karanlık büyümüştür,
Yaralı atların kişnemeleri
Geri çekilen topların gıcırtısıyla büyümüştür yusyuvarlak
Uzaklarda
İzmir'den çok uzaklarda
İşte karanlık büyümüştür,
İşte gözlerini örtmüştür yenilen.

ŞEHİTLER KAPISI

Gürledi yüzbaşı: "Onbaşılar buraya" yamaçlardan,
Gürledi dağ bir daha.
Sanki yaklaştı köy köy, bayrak bayrak,
Bir sevda bir daha.

Sordu yüzbaşı: Şu Keltepe var ya,
Şu üç domuz makineli.
Onları bir baskınla hangi manga susturacak?
Karşıdan sordu bir hoş seda bir daha.

Hepsi birden bizim manga diye haykırdı onbaşıların,
Olmaz dedi, yazı tura yaptı yüzbaşı.
Memetler mangasına çıktı yazı feleklerden,
Ey ölüm merhaba, merhaba, bir daha.

YAZI

Topladı Uzun Memet mangasını,
Olanları anlattı bir bir.
Nasıl açılmış gayrı güzel alın yazısı Memetlerin,
Bu kısmet ta ayaklarına nasıl gelmiştir.

Bayram yeli esti mangada düpedüz,
Bir davul zurna eksikti sevinçlerinde.
Dövdüler, dövdüler bir örste yüreklerini hep,
Gözleri ateş, elleri demir.

Ama hemen başladılar hazırlığa
Süngüleri bilediler, silahları sildiler yeniden.
Keltepe'yi uzaktan ölçtüler, biçtiler ot ot,
Nerelerden yaklaşılır, nerelerden girilir.

ÇIT YOK

gece kocaman gece, çıt yok,
sarılmıştı her şey, birbirine değen her şey, beze.
bir düğme iliği bol gelse, bir ses çıkarsa
içlerinden haykırıyorlardı: sus be geveze.

gece kocaman gece, çıt yok,
duyuluyordu ağaçların, otların içindeki öz.
6 memetler sade kulak
6 memetler sade göz.

gece kocaman gece, çıt yok.
en uzak yıldız ışıkları bile ses sanki.
ahrette gibiydiler
ölmüştü sessizlikle herkes sanki.

ÇATLAMIŞ AYAKLAR TÜRKÜSÜ

İşte bu savaştır, bu gecedir,
Yürüyorlar art arda 6 Memetler yalın ayak.

Baban ta köyde, Kadifekale ta İzmir'de,
Bir düş üzre yaklaşırlar birbirlerine yalın ayak.

Çıkar at sen de şu yarım çarığı ayağından,
Erlerin ayakları daha çok duyar yurdu yalın ayak.

Öküzler vardır, kağnılar başında, Fatmalar vardır,
duyuyor musun,
Kara toprak üstünde tabanları kanamış, parçalanmış yalın ayak.

Biz bütün şehitlerde ölmüşüzdür,
İşte yaşıyordur bütün şehitler bizde, yalın ayak.

İLERLEME

6 funda duyulmaz görülmez 6 funda,
Gecede yer değiştirir.
Tanrı bile baksa, biraz sonra bir daha baksa,
Hepsini eski yerinde bilir.

6 funda duyulmaz görülmez 6 funda,
Bir bitki evreninde bitkicek.
Ölümsüz, ayrı,
Yaşamasız, tek.

6 funda duyulmaz, görülmez 6 funda,
Sanki bir serinlik, bir uyku.
Onlar bir barış gibidirler,
Uçarken gökyüzünde sonsuz korku.

BASKIN

İşte düşman basılmıştır,
İşte patlar patlamaz 6 bomba.
6 süngü, 6 ay ışığı birden,
İşte her karaltı bomba.

Baş mıdır, ekin midir,
Öyle hızlı işliyordu elleri.
Kara gecede güzellikle korkunç,
Kandan ışık selleri.

Konuşmazdı hâlâ hâlâ bizim fundalar,
Konuşmak kişiye güç vermez ki pek.
Bütün siperlerinde, bütün tümseklerinde,
Temizlendi düşman bire dek.

Koca yeryuvarlağında küçücük bir tepe,
Veren kim alan kim?
Özgürlüğün ulu sınırlarında
Parlayan kim?

SALDIRI VI

Gün doğunca düşman şaşırdı kaldı,
Geceki parıltı buymuş ha.
Üç makinelisi yön değiştirmiş.
Olmuş kendi böğrünü yiyen üç ejderha.

Bizim taraf oh dedi, yaşasın Memetler,
Artık solumuz sağlamdı.
Bölüğün, taburun, alayın,
Sevinci tamdı.

Saldırıyı tazeledi her birlik,
Yepyeni bir inançla yeniden.
Savaşa bir kolaylık, bir rahatlık gelmişti.
Sanki Memetlerdi önde giden.

KELTEPE'DEKİLER

Görülüyordu Keltepe tabak gibi
Görülüyordu olan biten.
Sanki bir asker olmuş alaya katılmıştı Keltepe,
Bir geleceği yaratıyordu bir geçmişten.

6 Memetler dağılmıştı üç makineliye, ikişer ikişer,
Biri tüfekte, biri boş kaldıkça, mavzerinde.
Yok gibi var idiler, görüyor musunuz,
Tepenin her yerinde.

Tüfekler durmadan oyuk değiştiriyordu,
Ölüm değiştiriyordu her biri durmadan.
Yok, hiçbir şey görünmüyordu Keltepe'de,
Işık bir an içre yaşıyordu karanlık bir an.

DELİK DEŞİK

İniyordu iniyordu üstümüze mermisi kâfirin,
Delik deşik idi önümüz, gerimiz.

Nice düşse tepemize güllesi, şarapneli,
Sipere inmiyordu birimiz.

Makineli ateşleri bidakka öteye gitmiyordu,
Bilinmişti gayrı yerimiz.

>

İşte gökyüzü, ecelin ta kendisi yürümekte,
İşte yeryüzü, iz iz.

Hepimizin içinde bir ölüm türküsü, mavileyin
Birbirimize yetişmiyordu gürültüden seslerimiz.

DELİ MEMET'TE DELİKLER

Vurulmuştu Deli Memet ama aldırmıyordu,
Söyletiyordu vız vız, sözünü mavzerine.
Ağacın dibinden, yol kavşağından,
Kim kendini gösterse çiviliyordu yerine.

Vurulmuştu Deli Memet gün doğarken
İşte güneş tam üstümüzde, o hâlâ gülümsüyordu.
Sol yanı uyuşmuştu biraz,
Gözleri biraz mordu.

Vurulmuştu Deli Memet, kim vurulmaz,
Makineli demeti oturur da başına.
Daha deliydi şimdi, daha öldürücüydü, daha ölümdü,
Kara kalpak düşmüştü kara kaşına.

Vurulmuştu Deli Memet ama tutmuştu kanını,
Ölsün de manga bozulsun mu?
İki delik vardı ama, göğsünde
Yaralarda, kan yoktu!

UZUN'DA KAN

Dört yara birden almış Uzun Memet,
Bir nar dalıdır Uzun Memet
Dört çiçeği birden açmış.

Akan akan, içeri dışarı,
Bir sıcak uykuda
Bir gelecek uykudan.

Düş bu kırmızıdan kırmızıya geçmede
Aklığı masal masal,
Kıllar, kara kıllar, inanmaz kıllar.

Fışkıran fışkıran, içeri dışarı,
Bütün güzelliğinde dağın taşın
Bütün güzelliğinde soluğun.

Kan derinin içinde belli değil,
Kan parlayınca
Ulus parlar.

ÇAKIR MEMET'İN ÖLÜMÜ

Ağzımdaydı daha göğün bir parçası,
Daha maviye doymamıştım.
Neler çalacaktım, ne türküler,
Daha dere boyunda bir kamıştım.
Kanamadım suya yele yıldıza,
Ben ÇakırMemet vurdular beni.

N'olur insanın yarısı ölse,
Yarısı sonra ölse.

>

İlkin bütün gürültüsü savaşın kesildi birdenbire,
Binlerce binlerce ateş serçe parladı ilkin.
Sonra kavaklarım söğütlerim ta diplerinden devrildiler,
Sonra yavaş bir ses kulağımda, dedi: Ölüm bu silkin.
Ben durmadım tüfeğim durmadı,
Ben Çakır Memet durdular beni.

N'olur insanın yarısı ölse,
Yarısı sonra ölse.

GÖĞSÜMÜZE ÖVGÜ

Kime kurşun işler
Yürümüşe.
Yürüyeceğe kurşun işlemez.

Kime kurşun işler
Yaşamışa.
Yaşayacağına kurşun işlemez.

KALIN MEMET'İN ÖLÜMÜ

"Ya gazi ol ya şehit" mi, o çırasız gecelerde,
Ha, anası beşiğinde ne derdi?
Kalın Memet uyur gibi yapardı ama,
Yaprak seslerini dinlerdi.

Memetler gazi olsun ben şehit oldum ana.

Yine yaprak sesleri uzak ağaçlarda
Sessizlik bir kırmızı sessizlikle ürperdi.
Kara toprak çöktü kocaman,
Kalın Memet kandan bir mermerdi.

Memetler gazi olsun ben şehit oldum ana.

Bir iğne, duadan, dualardan bir iğne,
İşte el verdi:
Kalın Memet
İğne deliğinden geçiverdi.

Memetler gazi olsun ben şehit oldum ana.

ER AĞAÇ

Canı var ki yeşerir durur,
Kımıldar durur canı var ki.
Baltayı kaldırırsın da parıl parıl,
Ta dalına
Ta çatalına
Ta dibine parıl parıl,
Yaprak bilem oynamaz yerinden
Öylesin korkusuz,
Öylesin yiğit.

Parıl parıl,
Ağaçlar erlere benzer
Erler ağaçlara.

KARANLIK MEMET'IN ÖLÜMÜ

Gece yarısını kurcalamak,
İşte bu senin işin.
Gece yarısı, Karanlık Memet,
Geleceğin geçmişin.
Gece yarısı parladı bak.

Sana Plevne'den, Mohaç'tan, Malazgirt'ten
Geldiler geldiler geldiler geldiler
Yıldızları yıldızları yıldızları ellerinde
Bütün şehitler birer birer,
Gece yarısı parladı bak.

Daha şimdiden yok gibisin,
Koca elin tüfeğin kabzasında kalsa ne ki, bin bir sevgiyle,
Ne ki soğumadıysa ayakların
Karanlık Memet, karanlığa karıştın bile,
Gece yarısı parladı bak.

ALDI AK MEMET:

Oyun olmak.

Tan ağarıyor biz oyuğa giriyoruz, saklanıyoruz.
Tepeler tepeler ardında tan bir oyun.

Parmağını basıyorsun duruyor, kaldırıyorsun akıyor yine,
Kırmızılığından belli kan bir oyun.

İşte gülüyoruz hep, bundan da belli,
Öldürsen ölsen... ne yapsan, bir oyun.

Ha dersin senin, ha dersin senin değil,
Can bir oyun.

Savaşmak bir oyun ağam bölüşülmüş dağlar arasında,
Kocaman bir oyun.

UZUN MEMET'LE AK MEMET'İN BİRLEŞİK ÖLÜMÜ

Bir şarapnel düştü ikisi ortasına
Ateş fışkırdı, kan fışkırdı gözlerinden;
Uzun Memet uzattı kolunu Ak dedi, düştü kolu,
Ak Memet kımıldamadı bile yerinden.

İşte bir anda açıldı boşluğa iki kırmızı zambak
Yaşamış, yaşayacak.

Ak Memet düşünüyordu o sıra bir çoban kendisi,
Dağlar tepeler birer koyun.
Götürüyordu onları İzmir'e doğru,
Tanrım, ne yazık, yarıda kaldı oyun.

İşte bir anda açıldı boşluğa iki kırmızı zambak
Yaşamış, yaşayacak.

İkisi birden içtiler şerbetini atalarının,
İçtiler içtiler kanamadılar.
Son düşmana dek savaşamadılar ki,
Bayraklar denizinde gönüllerince yıkanamadılar.

İşte bir anda açıldı boşluğa iki kırmızı zambak
Yaşamış, yaşayacak.

ORDULAR

Gördüm düşümde yürüyordu,
Dallarında yapraklar
Yapraklarında yeşil,
Yeşilinde bir acı,
Gördüm düşümde, yürüyordu,
Kavaklardan bir ordu.

Gördüm düşümde, yürüyordu,
Gözleri yıldız yıldız,
Bir özgürlüğün uçsuz bucaksız yalnızlığında
Boynuzları ay ay,
Gördüm düşümde, yürüyordu,
Geyiklerden bir ordu.

Gördüm düşümde, yürüyordu,
Kimi apak yapılardan
Kimi kıpkızıl kalelerden
Kimi kapkara mezarlardan
Gördüm düşümde, yürüyordu,
Taşlardan bir ordu.

Gördüm düşümde, yürüyordu,
Uçmuyordu, uçmak kolay,
Uçmak yeryüzünü temizlemez ki
Uçmak kolay,
Gördüm düşümde, yürüyordu,
Kuşlardan bir ordu.

DELİ MEMET'İN ÖLÜMÜ

Deli Memet seninki daha zor daha,
Gördün beş Memet'in şahadetini.
Gördün ecelin eti kapladı,
Etini.

Bırak gayrı, deli dağlar söylesin,
Deli Memet duruldu desin.

Başkası olsa çıldırırdı bin kez,
Memetlerin sonu bu mu?
Şahadet dedikleri ne, nice överlerse övsünler,
Bir pis uyku, bir kan uyku, bir ölü uyku.

Bırak gayrı, deli dağlar söylesin,
Deli Memet duruldu desin.

Ölmek, sona kalmamak ha, hayır hayır,
Sürüp giderken yerden göğe, yaşamak, bir uğultuda.
Artık kımıldamamak, beş kardeşin öcünü almadan,
Durulmak kocaman kocaman bir suda.

Bırak gayrı, deli dağlar söylesin,
Deli Memet duruldu desin.

BİR MEMET DAHA

Topraktan mı çıktı yarı toprak bir yaratık,
Gökten mi indi yarı gök bir kartal.
Bir Memet daha var oldu o sıra.
Tepenin doruğunda kalpağı al.

Bir Memet olduğu besbelli,
Saçları başakta, gözleri çiçekte.
Elleri ayakları öylesin kocaman,
Yüzü 6 Memet'in yüzüne öylesin benzemekte.

Vardı üç adımda masalcana,
Ağzı duman tüten makineliye, dev.
Kabzayı kavrar kavramaz bastı tetiğe
Fışkırdı namludan sonsuz bir alev.

Allah Allah, şaştı bütün dağlar, bütün gök,
Şaştı dost düşman.
Bu kimdir bu kaçıncı Memet'tir,
Ölülerde dirilerde dondu kan.

Görsen efsane, görmesen efsane,
Duysan efsane.
Uzak mıdır bayraktan düşen,
Yakın mıdır ne?

Bir parıltı bir parıltı tarihten,
Tanrıca dik.
Yurdun ulusun kutsal gücü,
Bu yedinci Memet, Memetçik.

ÇANAKKALE DESTANI

(Yeni Türkiye'nin Önsözüdür)

1. baskı: 1965

ERDEDE OLAN

Barışta orman gibiyimdir,
Büyürüm bir karanlıkta bir yeşili.

Barışta ova gibiyimdir,
Dinlenirim.

Barışta su gibiyimdir,
Akarım bir bilinmez düzlükte ben.

Barışta gök gibiyimdir,
Uyurum.

ÇAĞLAR ÜZRE ÇANAKKALE BOĞAZI

Çanakkale'de
Asya'nın dur dediği, çağlardan çağlara.
Kime dur dediği,
Bütün bir Avrupa'ya Türk olup.

Çanakkale'de,
Geçilmez dediği.
Kime geçilmez dediği, top ayak, göğüs ayak,
Dağ başlarından, deniz başlarına.

Çanakkale'de,
Yasak dediği, yerden göğe dinelmiş,
Kime yasak dediği,
Altın dişli sömürgenlerine yeryüzünün.

ERDEDE GENİŞ

Beni kimseler görmez o barış günleri,
Van'da tarlayımdır, Yozgat'ta yolumdur.

Çevreler dikilir, kilimler dokunur,
Bursa'da yeşil, Sivas'ta alımdır.

Yürür geceye dek, çalışır ta aydınlığa,
Erzurum'da ayak, İzmir'de elimdir.

Bilmem, görünmem, duyulmam, sezilmem o barış günleri,
Adana'da pamuk, Konya'da gölümdür.

ERDEDE ULU

Çantamı kaptım mı ordayım,
Savaş boruları çalar çalmaz.
Evimde saklamışımdır yıllar yılı,
Silmişimdir hep, onarmışımdır, parlatmışımdır hep,
İşte, yel olurum, sel olurum bir denize,
Ellerim ayaklarım, ellerime ayaklarıma, gelir az.

Süngümü kaptım mı ordayım,
Karışır sakalıma onlardan, onlara sakalımdan bir nur,
Çadırlarda yeni gençler olsa da tanır beni hepsi,
Erdede geldi derler, yavaşça.
Sakalım, yelle ağarır gün doğarken
Gözyaşı geceyle daha da kara olur.

Tüfeğimi kaptım mı ordayım,
Orda, yurt dövüşmekte.
Toprağımın bütünlüğü kımıldarken,
Orda bayraklar kanla dalgalanır,
Orda yalın ayak, orda yalın gök,
Ordayım, orda bir dağ düşmekte!

Çanakkale'deki Müttefik Ordusu Başkomutanı Sir Ion Hamilton'a Kitchner'in Genelgesi

1 – Donanmamız Çanakkale Boğazı'nı zorlayarak geçmeyi üzerine almıştır. Başarısızlığa düşerse askeri birlikler donanmaya yardım için karaya çıkarılacaktır.

2 – Gelibolu'da ancak bütün askeri gücünüzü topladıktan sonra hepsiyle birlikte harekete geçeceksiniz.

3 – Yalnız bu davranışta ilk esas bütün başarılarımızı değerden düşürecek bir yenilgiden sakınmaktır.

4 – Yalnız Boğaz'daki Türk tahkimatını düşürecek ölçüde güç harcayacaksınız. Gelibolu'yu süreli olarak elde tutmak gereksizdir.

5 – Elde kesin bilgiler yoksa da, Gelibolu Yarımadası'nın iyice tutulduğunu, Kilidülbahir bölgesinin güçle tahkim edilmiş olduğunu göz önünde bulundurmak gerektir.

6 – Gelibolu'da bir savaş hattı tutmak yersizdir. Buradaki Türk kuvvetlerini tutmak, Bolayır'dan yeni birlikler getirmelerini önlemek üzere belki karaya çıkarılmış ve tahkimat yapmış birkaç birlik gerekli olacaktır. Birlikler her iki uçtan donanma ateşiyle desteklenmelidir. Bu küçük birlik, iş biter bitmez geriye çekilmelidir.

7 – Çanakkale Boğazı bir kez zorlandıktan sonra İstanbul'a ilerleyen birliklerin gücünü azaltmamak için Boğaz'ın emniyetini sağlamak donanmanın işi olacaktır. Asya kıyısının birlikler tarafından işgali yasaklanmalıdır.

8 – Marmara Denizi'nden ilerleyen donanma Türk donanmasını yok edince Karadeniz Boğazı'nın açılmasına başlanacaktır. Bu sırada İstanbul dolaylarına getirilmesi umulan İngiliz birlikleri, Fransız birlikleri ölçüleriyle yönetilmelidir. Rus bir-

likleri bizimkilerle birleşir birleşmez Türk ordusuna karşı yapılacak birleşik planlar, Türk ordusu bu sırada Türk Avrupası'nda kaldığına göre, bu ordunun yenilgisi ya da silahları bırakmasını sağlamak amacıyla yapılmalıdır. Bu sonuç alınıncaya dek sokak savaşlarına yol açacağı için İstanbul iline çıkarma yapmaktan sakınmalıdır.

9 – Türk komutanlarının Avrupa'daki topraklarını elde bulundurmak konusunda neler yapacakları şimdiden bilinemediği için birliklerimizin karaya çıkarılmalarıyla, kullanılışlarıyla ilgili planlar sonraki kararlara bırakılmalıdır. Bununla birlikte donanma İstanbul'a gelir gelmez Karadeniz Boğazı'ndan doğusuna doğru geçen bütün anlaşım, bütün ulaşım yollarının, telgraf kablolarının hemen kesilmesi önemlidir. Türk ordusu ana bölümünün Türk Avrupası'ndaki topraklarını savunmak için hazırlandığını düşünerek Karadeniz Boğazı'ndaki bütün geçitlerin durdurulmasını önlemek için donanmaya yardım etmek amacıyla yeterli ölçüde birliklerin karaya çıkarılması gerekebilir.

10 – Türk Ordusu Karadeniz Boğazı'nın doğusuna geçmemişse İstanbul'un ve Türkiye'nin batı bölgesinin işgaline başlanabilir.

11 – Bütün olabilecekleri düşünerek birliklerimizin bu savaş bölgesinden hemen çekilebilmeleri de önemli olduğu için bizimle çalışan müttefik birlikleriyle garnizon yapılabilecek yerlere yerleşilmesi geleceğin olayları üzerinde karar verilinceye dek birliklerimize yararlı bir kuruluşta yaşayan demiryolu hatlarını korumakta kullanılmalıdır.

12 – Raporlarınızı Harbiye Nezareti Müsteşarlığı'na gönderiniz; durumu, düşüncelerinizi bildiriniz.

13.3.1985, Kitchner, Britanya İmparatorluğu'nca
yazdırılmış *Çanakkale Gelibolu Askeri Harekâtı*
Tarihi'nden.

ÇANAKKALE'MİZ DENİZ SAVAŞLARI

10.2.1915'TE İLK DENİZ SALDIRILARI

8'de düşman filosu Bozcaada'dan yürüdü – Gök
Teke Burnu'nda pruva düzeninde – Gök
İlk seslenen dur diye, Orhaniye tabyamız – Gök
İki Fransız zırhlısı Orhaniye'yi, Kumkale'yi yan
ateşine aldı – Gök

Queen Elizabeth'in 9 topu da, 7 taşıt gemisi – Gök
Karatepe sırtlarını da yaktılar, yıktılar – Gök
Yetişemiyordu ki Orhaniye'nin, Ertuğrul'un topları – Gök

25 Şubat 9.45'te geldiler 12 büyük 24 küçük gemi – Ses
Kumkale'ye, Seddülbahir'e, Ertuğrul'a, Orhaniye'ye – Ses
Her iki kıyıya, giriş toplarımıza – Ses
Ateş püskürdüler, vurdular, yaktılar, yıktılar – Ses
Giriş bataryalarını susturunca sokuldular daha yakına – Ses

Daha da yıktılar, daha da yaktılar – Ses
17.50'de durdu tam sekiz saatlik cehennem – Ses
Teke Burnu'nda sabaha dek muzıka çaldılar – Ses

26 Şubat'ta, 27 Şubat'ta, 28 Şubat'ta – Aç
Geldiler, yokladılar, vurdular, gittiler – Aç
1 Mart'ta daha da azgındılar – Aç
3 Mart'ta, 4 Mart'ta, 5 Mart'ta uzaktan yakından – Aç
Kilitbahir, Namazgâh, Mecidiye, Yıldız – Aç
Tabyalarımız yoklandı – Aç

15.2.1915'TE GİZLİ BUYRUK

— Giriş önündeki İngiliz gemileri çoğalmıştır,
(Martılar mı çoğalmış ha?)
— Sarosa'da yığınak yapacaklarmış birdenbire,
(Martılar mı yığınak yapacak ha?)
— 7 taş yüklü gemi, 30 motor mayın toplayacakmış,
(Martılar mı mayın toplayacak ha?)
— Yerleşsin hemen yeni bataryalar,
Mesudiye'den çıkarılan 7,5'ler,
(Martılar mı dağlara yerleşecek ha?)

18 MART 1915

Bir kıyı mavilerle yalazlarla süslenmiş,
Karşısında bir kıyı daha – Aldan.
İki bıçak gibi parlamakta
Geceler içre – Aldan

Gün doğmuştur neler neler bekleyen kocaman bir gün
18 Mart 1915'tir,
Gök kocaman bir kuş, ağzı açık -
Aldan.

Sessizlik büyüdü büyüdü 11.45,
Karanlık limandan yürüdü yavaş yavaş İngiliz gemileri
Ortadaki tabyalarımıza Rumeli Mecidiyesi'ne
Ağız ağız ateş püskürdü – Aldan.

Büyük değirmiler çiziyordu Fransız gemileri,
Üçüncü dönüşünü yaparken, 10.30'da, nedir o,
Suffren Zırhlısı'nda bir patlama
Buvet'in baş omuzluğunda bir mayın – Aldan.

10.45 kırmızı sarı bir flama çektiler,
Buvet yavaş yavaş sancak yanına batmakta
Ateş etmedi birdenbire bütün bataryalarımız,
Kurtarma işi yapılırken – Aldan.

Ama İngilizler ateşi sürdürdüler tam sırası diye,
Döndü üzerlerine yiğit topları kıyıların.
Golyat da yaralanmıştı iyiden iyiye, dumanlar içre,
Çekildiler gittiler bitti ilk dönem, – Aldan.

AYANCIKLI ALİ

Namluyu örtüyor mu, örtmesin,
Kapatıyor mu? Kapatmasın biraz.
Ellemeden,
Ali toprağı doğrultuyordu.

Koca demir on bin kilo,
50 bin kilo
Ellemeden,
Ali topu doğrultuyordu.

Atıştan sonra, bakardı gidişine
Görürdü gidişini,
Ellerdi belki de, bir uzak, bir kocaman,
Ali mermiyi doğrultuyordu.

TABAN

Durmuştu mermer,
Durmuştu tunç
Bu Çanakkale – şehit şehit,
Durmuştu, bir anıt dururcasına.

Bu Çanakkale durmuştu,
Geçmişi geleceğe.
Daha istemediğinden
Daha kaldığından.

Durmuştu, taş toprak,
Bir uzun tabanda,
Dağlarla derelerle, derelerle dağlarla,
Belki de Tanrı'nın yürüyüşünde, sonu olmayan.

Afrika'nın Avrupa'nın ortasına
Basmıştı o.
Asya'nın her yerini,
Çiğnemişti, özengi ayak, taş ayak.

Bu Çanakkale durmuştu,
Bu ayakkabısıydı bir devin.
Durmuştu, besbelli işte,
Bir yaşamanın kalmalar umusundan, diri, genç.

ERDEDE'NİN KUŞU

Deyin Erdedeme ki
Kara yollardan geldim,
Açlığım açlığıdır.

Ağrı'dan Erciyas'tan
Mavilerle allarla,
Geçtiğim geçtiğidir.

Kadınlar eli yarık
Tarlalar bire iki,
Biçtiğim biçtiğidir.

Kurumuş kırk bin köze
Kırk bin köyde Ya Allah,
İçtiğim içtiğidir.

Deyin Erdedeme ki
Yürüse de bin dağ taş,
Uçtuğum uçtuğudur.

18 MART 1915 DENİZ SAVAŞI SÜRMEKTE

Sonra iki Fransız zırhlısı geldi Karantine önüne dek
Durakladı, borda toplarını çevirdi Dardanus'a
Dardanus, toprak bir arslan, toprak,
Açtı kan gözlerini delirircesine – Aldan.

Beriden Hamidiye, öteden Mecidiye bataryaları,
Elense çekiyordu düşmana, el ateş.
Düşman bütün gücüyle yüklendi ilkin Mecidiye'ye,
Mecidiye dayandı dayandı yok oldu – Aldan.

Sonra döndü düşman bütün gücüyle Hamidiye üzerine hey
Saldırdı Hamidiye'yi kurtarmaya Dardanus tabyası
Yüzen kaleler çevirdi bu kez topları Dardanus'a
O yiğit daha büyük oluyordu – Aldan.

O sıra yetişti şimdiye dek susmuş Mesudiye Tabyası,
Şaşırdı düşman, döndü Mesudiye'ye bu kez.
Hamidiye bir daha coşarak kurtardı Mesudiye'yi
Deniz çiçekleri hey hey – Aldan.

HASAN – MEVSUF TABYASINDAKİLER

Boğaz yurdun bir ucuydu,
Öyle bir kükrerdik,
Yeryüzü duydu.

Bataryamız Boğaz'ın soluğuydu,
Od alırdı yüreğine Erzurum'dan, Kars'tan,
Ateş püskürürdü hep.

Boğaz ölümden bir suydu,
Bu sudan aptes alırdık doruklarda,
Bu sudan ecel şerbetini yapardık dev gemilerine düşmanın.

Azgın tepelerde namlular bir uykuydu
Hasan – Mevsuf derlerdi bize
Boşuna gitmezdi sayılı mermilerimiz bizim.

Türkümüz gökyüzüne uydu,
Öyle maviydi, öyle maviydi attığımız Ya Allah,
Bir deniz, batan gemilerden bir deniz.

Ah işte olacaklar olduydu,
Bir kör mermisi düştü üstümüze yurda el atanların,
Altı can yok olduk yemyeşil, yemyeşil toprak buydu.

ÇANAKKALE GEÇİLMEZ DER ERDEDE

El yok burda
Ayak yok
Gövde yok,
Bir çift söz var burda:
Geçiyorum dediği
Geçemezsin dediğim.

Şahadet yok burda
Kan yok
Ölüm yok,
Bir çift yankı var burda:
Geçiyorum dediği
Geçemezsin dediğim.

18 MART 1915'İN SONU

On dakika geçti geçmedi, aldı savaş alanını,
İngilizler 11 gemiyle birden.
En geride sayısız torpidolar, mayın tarayıcı gemiler
Ayrıca iki Fransız gemisi yönelmişti karanlık limana
Öyle kocaman öyle uzak, sen de masal.

İlkin Hamidiye'yi Mecidiye'yi ateşle yazdılar maviliğe,
Alın yazıları yiğitlerin okunur mu, okunmaz.
Dardanus karşılık verdi, Baba toplar susarken,
7 deniz kalesi döndü Dardanus üzerine bu kez,
Ölüm bu, başlayan bitmeyen bir masal.

15.22'de Rumeli Mecidiyesi açtı ağzını, dağ,
Yalnız akıntı hızınca yürüyen gemiler duruyorlardı sanki
Kükredi Hamidiye göze göz, ateşe ateş,
Çanakkale, Kilidülbahir, ev ev, nine nine yanarken,
Oldu kıpkırmızı gök, devlerden bir masal.

Topladılar yine ateşlerini Dardanus'a,
Mesudiye çekti üzerine yalazlarını gemilerin.
15.35'te İrresistible pruvasında bir patlama,
Bir patlama daha Ocean'ın gerisinde hey
Sarı kırmızı flama çektiler, sarı kırmızı bir masal.

Geldi bir torpido başladı boşaltmaya Ocean'ı da
Azdı bütün su kaleleri, azdı toprak kaleler.
Bir patlama Cornwales'in iskele bordasında
İnflexible ağır yaralanmıştı,
Agamemnon hırpalanmıştı tepeden tırnağa masal.

İşte çekiliyor deniz leşleri
Yeryüzü denizlerini sömüre sömüre büyüyen leşler.
Üçü artçı kaldı biraz, boğuştu toplar biraz,
Sonra onlar da çekildi, 19.20, battı karanlık limanda Ocean,
20'de İrresistible, ölümcek masal.

DARDANEL'DE HASAN – MEVSUF TABYASINDA YOKLAMA

Gök yapar yoklamasını,
50 yıl sonra bile.
Gelir Hasan – Mevsuf Tabyası'ndan
Bir karanlık,
Gece yarısından öte, koyu bir karanlık,
Yemyeşil, gelir dile:
— Üsteğmen Hasan!
Burdayım,
Gözlerim o gemilerin geldiği yerde.
— Teğmen Mevsuf!
— Burdayım, bak
Ellerim, topun namlusuyla soğumuş ellerim, düşüncelerde,
— Zabit namzedi Halim!
— Burdayım, burda kalacağım hep, çağıran kim?
— Telefoncu Mehmet, telefoncu İsmail, telefoncu Mustafa!
— Burdayım, burdayım, burdayım!
Dardanel'de sonsuzluk yelleri ılgıt ılgıt, bitmez tükenmez,
O yeller uğrundayım.

AÇIKLAMA

Böylece, 15 Mart 1915'te düşmanın Çanakkale'ye denizden saldırıları başlamış, 18 Mart 1915, saat 17.45'te düşman donanması Boğaz'dan çekilmişti. Savaşa katılan 18 zırhlıdan 7'si saf dışı çıkmış, bunlardan 3'ü batmıştı.

Bütün bataryalardan 40 şehit, 74 yaralı vermiştik. 176 topumuzdan yalnız 8'i yara almış, bunlardan ancak 4'ü saf dışı çıkmıştı.

ÇANAKKALE'NİN KIYILARINDAKİ SAVAŞLAR

AÇIKLAMA

25 Nisan 1915'te düşman, denizden geçemediği Çanakkale Boğazı'nı kara saldırısıyla düşürmek istedi. Gelibolu Yarımadası'nın güneybatısında 5 yere ve Saros Körfezi'yle Anadolu kıyısında Beşike'ye, Kumkale bölgesine çıkarma yaptı.

BOĞAZ DOLAYLARI

Asya'nın bittiği Avrupa'nın başladığı kıyılar
Çanakkale Boğazı dolayları hey.
Anadolu kıyısında Lapseki, Çanakkale, Kumkale.
Sonra güneye doğru Yeniköy, Beşike,
Yel yarı, dağlar yarı, yeşil yarı hey.

Arada bir deniz maviden maviye bir deniz,
Rumeli kıyısında kanla kan hey
Gelibolu, Maydos, Seddülbahir, Teke Burnu,
Sonra kuzeye doğru Kaya Tepe, Arıburnu, Suvla
Bayraklar sancaklar arkasından hey.

ERDEDE VAR

Ben Erdede, çoğu toprakta savaşmışım,
Karşımdaki toprak olmuş,
Vursa,
Vurmasam, dağlarla dağlarla ben,
Toprak ağız yaklaşmışım.

Ben Erdede, nideyim, şaşmışım,
Bu çok uzakta, bu çok deniz.
Ayaklarım ovalar irisi,
Sudan tövbelerce tövbelerce uzak,
Ayaklarıma doruklar aşmışım.

Ben Erdede, ağaçla, otla ağlamışım,
Kocaman yurt üzre,
Buralar yarı ölüm,
Buralar yarı deniz Ya Allah,
Ben yarı yokluğa yanaşmışım.

5. ORDU'NUN 25 NİSAN 1915'TEKİ GENEL DURUMU

Kumkale Yeniköy'de 3. Beşike'de 11. Tümen
Daha güneyde Çanakkale Jandarma Taburu hey
Karşıda, Seddülbahir, Arıburnu arasında 9.
Suvla'da Anafartalar'da 19. Tümenler
Dağlar ıslak, otlar yaş, yürek kuru hey.

Saros Körfezi'nde Gelibolu Jandarma Taburu
Bolayır'da 7. Tümen hey
5. Tümen Kavak'ta, Kavak Suyu'nda, Bayramiç'te, Kocaçeşme'de
Sonra Memlahalar'da Müstakil Süvari Livası,
Çadırlar ak ak parlar gölgelerden hey.

ALDATICI ÇIKARMALAR

25 Nisan 1915 dağ bu
Düşman kara çıkarmalarına başladı – Dağ bu,
Rumeli'nden Saros Körfezi'ne – Dağ bu
Anadolu kıyısından Beşike'ye, daha çok Kumkale'ye – Dağ bu,
Yığıldılar yığıldılar yığıldılar dağ – Dağ bu
Bire üç, bire sekiz, bire yüz savaştık – Dağ bu

26 Nisan, 7.30'da, 39. Alay komutanı dedi ki – Kan.
Yırtıcı karşı saldırılarla Kumkale geri alındı – Kan
Burdaki düşman teslim olmada – Kan
Sol yanda savaşlar sürmektedir – Kan
Erat karmakarışık, yeni er gönderiniz – Kan
Birliklerde subay kalmadı – Kan

Ek, (öğleye doğru) – Taş ağaç
Türk olmayan erler ak bayrak çektiler – Taş ağaç
Silahları attılar düşmana katıldılar – Taş ağaç
Bu yüzden, sol yöndeki erler de – Taş ağaç
Köydeki, höyükteki erler de – Taş ağaç
Bozuldular, çekildiler Yenişehir'e doğru – Taş ağaç

Öğleden sonra, 3.30, kesildi soluğumuz – Kartallar
Hepsi 4 tabur erlerimiz 300'e inmişti – Kartallar
Sağımda mezarlık sırtları, solda Orhaniye – Kartallar
Dayanıyordu – Kartallar

39. Alay'ın 3. Taburu dağıldı parçalandı – Irmak
2., 1. Taburları yaralı ölü – Irmak
23. Alay'ın 3. Taburu yorgun argın – Irmak
Yenişehir dolaylarını tuttular – Irmak
Düşman toplandı, indi kıyılara -Irmak
26/27 Nisan gecesi çekildi gitti – Irmak

AĞIR MAKİNELİ TÜFEK TÜRKÜSÜ

Kırk başlı ejder gibisin,
Öyle çabuk öyle hızlı.
Varırsın kırk ayak gibi
Soluğun bir ölüm gizli.

Tüfek icat oldu mertlik –
Bozuldu demiş Köroğlu
Seni görse ne der bilmem
Çakmak çakmak ateş gözlü.

Ne bıçak ulaşır sana,
Ne süngü, ne yumruk, ne taş
Sana bir tüfek neylesin,
Bin tüfek, bin bir ağızlı.

Hem çok uzaktan vurursun,
Hem dört parmak ara ile,
Bir oturdu mu demetin,
Cehennemsin demir yüzlü.

Geldik ormandan tarladan,
Yurdun göğsü göğsümüzde.
Bir gece olduk hepimiz,
Yaktın, yıldızlı yıldızlı.

İLK ÇIKARMALAR

25 Nisan Seddülbahir, asıl çıkarma bölgesi – Yalazdan
Düşmanın harp gemileri Konvelis, Vengeans -Yalazdan
Dövdüler dövdüler S Kumsalı'nı, Lord Nelson – Yalazdan
Devrildi yere Eski Hisarlık – Yalazdan,
3 İngiliz bölüğü 1 takımımıza saldırdı – Yalazdan
Yandık, parçalandık, kara toprağa karıştık – Yalazdan

V Kumsalı dedikleri yere – Bir kırmızı
Ertuğrul Tabyesi'yle Seddülbahir arasına – Bir kırmızı
Önce gemi ateşleri cehennemden – Bir kırmızı
Allicon harp gemisinin korumasında – Bir kırmızı
Bir bölüğümüze 2700 er saldırdı – Bir kırmızı
500'ü ilk ateşimizle biçildi – Bir kırmızı
Makineli tüfekleri, kömür gemisindeki makineli soluk komadı
bizde – Bir kırmızı

W Kumsalı dedikleri bölge – Bir ağız
Bir ucu Karaoğlan Tepesi, bir ucu 42 rakımlı tepe – Bir ağız
Sviftsun, Oryalus harp gemileri ateş kustu – Bir ağız
Bir avuç erimiz bitti sanılırken, ilk dalgalar yok edilmiş
– Bir ağız
Yan kumsaldaki düşmanın yardımıyla nelerden sonra
– Bir ağız
Olmuş Karacaoğlu Tepesi şehitler boyu – Bir ağız

Y Kumsalı dedikleri yer, bir kaya dibiydi – Uzak
Alçı Baba Tepemize, Kanlı Dere'ye 3 bin kadar – Uzak
Bomboştu – Uzak
Safir Ametis, harp gemileri ateş püskürürken – Uzak
İki taşıt gemisinden iki tabur İskoçyalı sessizce karaya çıktı
– Uzak
Kirte'ye doğru yürürlerken önce iki takımımız kesti önlerini
– Uzak
Şaşırdı düşman, komutanı Albay Koe vuruldu – Uzak
Parçalandı, dağıldı, bozuldu, çekildi kan kan – Uzak

X Kumsalı dedikleri Morto Limanı gerilerimizde – Dümdüz
Ardına Seddülbahir'in, Teke Burnu'nun – Dümdüz
İnflacable harp gemisi 465 adımda demirledi – Dümdüz
Burdaki mangamıza 756 mermi attı – Dümdüz
Sonra bir düşman taburu çıktı toprağa karışmış manga
üzerine – Dümdüz
Düştü gerisine Karacaoğlu Tepesi'ndeki birliklerin – Dümdüz

KAN YERİ

Aldatma çıkarmaları dışında
Üç bölgedir, üç avuç yerde geçmiştir Çanakkale Savaşları hey.
Biri Seddülbahir, Eski Kale önleri, Zığın Deresi
Biri Arıburnu – Conkbayırı, biri Suvla Anafartalar,
Buralarda sığmadı göklere devlerin başları hey.

25 Nisan'da Seddülbahir'e Arıburnu'na çıktılar,
6/7 Ağustos gecesi Suvla'ya Anafartalar bölgesine hey
20 Kasım 1915'e dek yedi aydan beş gün eksik,
Kaldılar, ezilerek yenilerek gittiler yurtlarına,
Buralarda dar geldi karanlık, dağların sesine hey.

SİLİFKELİ MEHMET ONBAŞI

Dağ gece Çatalçeşme sırtları yastan parlamakta hey,
Karanlık örtmüş kocaman bir günü.
Kanla biraz daha kabarmış toprak,
Şehitler sıyrılmakta güzel sıcaklığından,
Doldurmuş bir patikayı kolu kopuklar, göğsü yarıklar, kan açık.

— Oğlum bir isteğin var mı dedi Teğmen Sırrı,
Aralandı kapkara kirpikleri, baktı karanlık.
Getirdiği yerleri gösteriyordu sanki,
— Yok yok gitmem diye inledi, ağzı ölüm içre,
Sonra durdu durdu durdu korkunç bir solukla uzak,
Ben Allah'a düşman siperleri içinde varmak istiyorum dedi hey.

ERDEDE – SAKAL

Yel ne, ak sakalım gider,
Yeller düz olur, bildin mi?

Yel ne, sıcak sakalım gider,
Yeller boş olur, bildin mi?

Yel ne, uzak sakalım gider,
Yeller dağ olur, bildin mi?

Yel ne, bırak sakalım gider,
Yeller ölüm ölüm olur, bildin mi?

ASTEĞMEN ABDURRAHİM

Seddülbahir İskelesi'nde bir takım var,
Komutanı Abdurrahim.
Ne denize benzer ne karaya,
Ne yele benzer ne yıldıza,
Gücü içerden gelip gider öylesin,
Umudu öylesin parlar.

Top güle, düşman güle,
Bir ağızdır açılmış,
Yer Ahmetleri, Mustafaları, Alileri, Zekeriyaları,
Yer, yer de doymaz o gemi toplarıyla kocaman.
Abdurrahim budanır kan üzre, bir karaağaç,
Abdürrahim döküle döküle.

26 Nisan, gün ışır ışımaz,
Yeniden saldırdı bir avuç ere 3 bölük düşman.
Gemi ateşleri yeniden el komadı, ayak komadı, baş komadı
Son erleriyle vardı şahadete Abdurrahim,
Abdurrahim yok oldu ancak biraz.

ADSIZ

83 rakımlı tepe, kan tepe,
Üzeri adım adım kan, ölüm.
Almışlar almışız, almışlar almışız,
Böylesi de olmaz, utan ölüm.

Her otun dibinde bir soluk, of üzre,
Yürüyemediğinden, savaşamadığından.
Bir yiğit al yanaklarında gözyaşları karanlık,
Eli yüreği üzerinde, aman ölüm.

>

Kanını mı tıkamakta, bir anı mı saklamakta
Hayır hayır
Toprağa düşerken tüfekten çıkardığı mekanizma bu,
Gördün mü köyler uzaklığından ölüm.

Geçmesin düşman eline diye tutmakta hâlâ,
Ey güzel genç, güzelliğin Tanrı'ya dek.
Ne küçüksün, şu adsızın önünde,
Kocaman ölüm.

I. KİRTE SAVAŞI

28 Nisan'da büyük bir saldırı,
115. Fransız Alayı 87., 88. İngiliz Tugayları önde,
86. İngiliz Tugayı yedekte, Allah Allah.
Saldırdılar iki saat süren bir gemi topçusu cehenneminden sonra,
Her soluk kanla kocaman, bir tümsekte, Allah Allah.

Yarıldı Bursa Jandarma Taburu,
Kereviz Dere boyunca Kirte'ye doğru ilerlediler.
26. Alayımız başlarında yiğit Yarbay Kadri Bey
Tabur komutanlarıyla en önde karşı kodular can can,
Ses verdi can her bilekte, Allah Allah.

Saat 11.30'da durakladı 88. Tugay,
Çarpmıştı sağı 26. Alay kayasına.
87. Tugay Kirte'ye 1200 metre yaklaşmıştı ki,
Karşı saldırılarla durdu ölülerinden,
Dağ taş, bir kan çiçekte, Allah Allah.

İşte yetişti 19. Alayımız, yine de gücümüz 5'e karşı 1,
Topçusu makinelisi kıpkızıl karadan denizden.
Bir saldırdık ki bir daha bir daha hep birden
Eski yerine attık, bir ses bir ses büyüdü hey,
Dinmezdi seslerimiz ölsek de Allah Allah.

SİMAVLI DER Kİ

Peki süngüledik, süngüledik,
Bütün ateşleri azdı büsbütün.
Ne durur erlerimiz, ne duraklar,
Ölüm ölüm yazılmış gökyüzüne gün

Peki, uçuverdi
Al al,
Kurtulmuş, çağlardan, çağlara,
Ya Allah diyen kartal.

Peki en yakın deniz topları yaktı bizi,
Yüzüme çarptı parçalanan Mehmetlerimin etleri sımsıcak, kan
Kanım şehitler içinde dolaştı geldi be,
Bir toprak yaşama, yıldızlar arkasından,

Peki niye durduk, ne şaşırdık yiğitler,
– "Bunları ileri sürecek jandarma yok mu?"
Hey Simavlı işte varmış Mustafa Kemal yanına dek,
Büyü, büyü, büyü, büyü, Tanrı'ya dek, çok mu?

ERDEDE – YÜREK

Su Çanakkale'dir, biliyorum
Denizin Allah dediği,
Dağın taşın Allah Allah dediği, bu Çanakkale'dir.
Ben Erdede neyi kocamaz.
Yüreği kocamaz.

Ulusumun yorgun düştüğünü görmüşler,
Hicaz'da, Yemen'de, Kafkas'ta, kan doruk
Bitti sanmışlar ülkeler yaratmış gücümü.
Ben Erdede neyi dalga dalga,
Yüreği dalga dalga.

Kişi yenmekle, yenilmekle, yaşamakla, ölmekle ölçülemez,
Kişi taş gibi durur da,
Toprak gibi yok olur da, sonsuz olur,
Ben Erdede neyi kocaman
Yüreği kocaman.

ÜNYELİ RIZA

Beş Karadenizliydiler,
Yaşları elliden öte – Köy Köy,
Köylerinde duymuşlardı Çanakkale savaşlarını,
Başvurdular Komutanlığa gönüllü oldular,
Verildiler 21. Alay'ın 1. Bölüğü'ne,
Üstleri başları – Köy Köy.

Gözetlemelerde, keşiflerde çalıştılar
On gün içinde ikisi şehit düştü – Köy Köy,
Üçü, dediler ki öğrendik şu kan yiyen düşman makinelisinin yerini,
Aşacağız tel örgülerden siperlerden, ulaşacağız,
Tüfeği alıp getireceğiz, ha Yüzbaşım?
İstediler, dayandılar, direndiler – Köy Köy.

Kasaturalarını, kamalarını, beşer de bomba aldılar yanlarına,
Saat 1.30, karanlıkta yok oldular, düşmana doğru – Köy Köy.
Tıs yok. Gece daha gece. 2.45'te bomba patlamaları kocaman
kocaman göklerce,
Bütün İngiliz siperlerinde fırladı silahlar uykularından,
15 dakika toprak ateşle kükredi orda,
Sonra en kalın bir sessizlik sardı yeryüzünü – Köy Köy.

Bizimkiler bekliyordu göz kesilip, kulak kesilip varlığın öbür
ucuna dek,
Biraz sonra sürünen bir karaltı – Köy Köy,
Bu Ünyeli Rıza, kucağında düşman makinelisi, kan içinde,
Anlattı: bombalardan sonra arkadaşları gırtlak gırtlağa
boğuşurken, şehit olurken
O makinelinin dört erini kamalamış, almış tüfeği,
Dönüvermiş Yüzbaşım – Köy Köy.

ERDEDE'NİN KARINCASI

Uyandın da şaştın mı,
Siperler genişlemiş,
Derinleşmiş daha da.

Uyandın da şaştın mı,
Ben yaptım bu işi, ağız ağız,
Sığındım Allah'a da.

II. KİRTE SAVAŞI

İşte on beş biniz işte yirmi beş binler
Amaçları şu: İlk gün Fransızlar Kereviz Dere dolaylarındaki sırtları alacak,
İkinci gün ulaşacak İngilizler Kirte'ye
Üçüncü gün saldıracaklar Alçı Tepesi'ne hepsi birden,
Ama yel geçmez ki demirden.

6 Mayıs saat 11, yarımadanın güneyi kaynadı yine,
Denizden karadan top ateşleri, dev laleler.
11.30'da Fransızlar, deniz tugayı saldırdı,
Bir dövüş oldu ki kan, deniz desek yalan,
Deniz, kan.

Savaşın koptuğu-kopacağı bir yere,
Yetişti 127. Alay'dan Süleyman Sırrı bölüğüyle dağ.
Dayandı bölük dayandı tabur dayandı alay,
Sonra Fransızlar kanaya kanaya geri çekildi ulaştığı bölgeden,
Düşmedi şehitlerle dolu sırtlar, düşmek üzereyken.

7 Mayıs saat 10, önce azgın bir top ateşi,
Ardından İngilizler saldırdı 9. Tümen siperlerine.
Bir savaş oldu ki sözden çok ağır,
Öğle üzeri yandaki Fransızlar da 7. Tümen'e yöneldi hemen,
İki karşı saldırı da yok edildi geldiği yerden.

8 Mayıs gün doğar doğmaz, top sesleri, top sesleri azgın,
İngilizler, Yeni Zelandalılar, sonra Avustralya Tugayı,
Bir saldırı soluk soluk, ölüme uyku yok burda
Fransızlar da katıldı 83 rakımlı tepeye doğru savaşa, aman,
Bir avuç toprak üstünde bitmez tükenmez can.

Gece de sürdü savaş, süngüler konuştu karanlıkta,
Atıldılar geriye, geldiler, atıldılar.
Yaklaştı siperler birbirine, ölüleri 6500,
Bildirdi başkomutanları Londra'ya yenildik dedi, yeniden,
Yeni bir Mehmet'e bıraktı al yerini, al gökler üzre giden.

ASTEĞMEN ÇERKEŞLİ İSMAİL

Seddülbahir Cephesi'nde haziran sonları,
11. Tümen bir düşman saldırısının kuşkusundadır,
Hava keşfi yok, gündüzleri düşman göz açtırmaz,
Gemi topları, karadaki üstün silahları duman duman,
Ne görürsün şahadetten öte, ölümden gayrı.

Siperler arası 40 adımdı, 30 adımdı,
127. Alay bir gönüllü istedi birliklerden.
Geceleyin, düşman yer değiştirirken oraya gidecek
Görecek olan biteni, bildirecek kendisine
İlerledi bir bölük komutanı gönüllüyüm dedi, su içer gibi.

Bu Asteğmen Çerkeşli İsmail, geceyi beklemektedir,
Erleri yas yas süzer onu gizliden.
Teğmenleri tek başına koca düşman içine girecek, ha,
Ölmesi bin, dönmesi bir bile değil,
Ne de genç, ne de yakışıklı, ne de ak, ne de kocaman.

Gece de soluk aldırmaz ya kâfirin silahları.
Çıt çıksa hep gündüz gibi ayaktalar.
Bekledi İsmail karanlığın sonunu,
Hançerini aldı, tabancasını yokladı bir,
Süzüldü siperlerden ölüler şehitler yığını içinden süzüldü,
içeriye.

Düşman siperlerinin dibine geldi, atladı yelcek içeri,
Nöbetçiyi devirdi vurdu hançerini çıt'sız.
Giydi onun elbiselerini, aldı silahı eline, durdu bir,
Sonra gezdi ayak ayak hendekleri dinleye dinleye,
Sonra döndü geldiği yerden, getirdi düşmanın karanlığını.

ERDEDE'NİN YONCASI

Neden çıplak kalsın bayır,
Yaksa da beni,
Bir mermi, bin bir inişte,

Neden çıplak kalsın bayır,
Erdedem vardım sana yeniden,
Büyüdüm işte.

III. KİRTE SAVAŞI

55 bine yakın düşmanın birlikleri
Karşısında birliklerimiz hepsi hepsi 25 bin.
İşte 4 Haziran saat 4
Bir saldırı, bir açlar saldırısı sömürülecek yeşiller üzre,
Mor topraklar üstüne derin mi derin.

Bu Kereviz Dere dolayları bu yalnayak
Bu Kirte'deki 3. savaş,
Yeni birlikleri yeni birliklerle kanla akraba
Kanla, ayrı ayrı ülkelerden,
Bir Hüseyinoğlu İsmail Onbaşı yedi 50'den çoğunu gözleri yaş.

Bir İbrahimoğlu Ramazan süngüledi boğazladı,
Mavi bir yeşil bir sarı bir.
Çektiler, gittiler, öldürdüler, boğazlandılar ya,
Savaşlar başladığı yerde biter anladı düşman bunu,
İşte 1 şehidin ağırlığı 3 ölülerinin ağırlığına eşittir.

KURMAY YÜZBAŞI KEMAL

2. Tümen Kurmay Başkanı Kurmay Yüzbaşı Kemal,
O gece bileğinden yaralanmış, sarmış mendile yarasını
Savaşmış yine ilk siperlerinde Kereviz Dere'nin
Sonra bir gemi topunun güllesi kasığına girmiş, aman,
Getirdiler bir sedye üzerinde durduğu kovuğa, al mı al.

Bu kovuk hem Kemal'in yatak odası, hem Tümen Karargâhı,
hem telefon santralı
O yatağında, biz masada çalışmadayız.
Tümen Komutanı da geldi başladı bir tartışma,
Geri çekilelim der biri, Kemal gözlerini bile açamaz, kandan
Kemal mırıldanır: "Hayır, çekilmeyelim",
Kereviz Dere düşecek der biri, "hayır" der "düşmeyecek"
Kereviz Dere'nin yaralı kartalı.

Yaptık Kemal'in dediğini, bırakmadık siperleri dayandık,
Gece olunca karanlıktan yararlanarak Çanakkale Hastanesi'ne
gönderildi o
Kereviz Dere, savaşın sonuna dek kaldı bizde,
İki gün sonra hastaneden şehit düştü dediler, inanan kim,
Kereviz Dere de, Kemal de bir ölümsüzdü artık.

ERDEDE'NİN ANLAMALARI

Uyanırım
Anlar
Dağ, dağ olduğunu.

Görürüm
Anlar
Gök olduğunu, gök.

Dövüşürüm, şehit olurum, oğullarımla,
Anlar,
Toprak, toprak olduğunu, yemyeşil.

KEREVİZ DERE SAVAŞLARINDAN – 1

Kereviz Dere'nin denize döküldüğü,
Kirte yoluna bakan yerlerde.
1., 2. Fransız Tümeni, 52. İngiliz Tümeni ha,
Göklerle mermiler, göklerle toplardan,
Bir saldırı yepyeni ha.

Karşı kodu yurt saldırganlarına yiğitlerimiz,
Ateşlerden sonra geldiler boyun boyuna
Ellerde damarları patlarcasına karşıdakilerin,
Kimse kimseyi tanımıyordu ya ölüm tanıyordu hepsini,
Güldü felekler bu oyuna.

ÇANAKKALE KULLARI

Hepsi de Tanrı kulu,
Tanrı karışmadı hiç,
Kullar dövüştü burda.
Kullar elleri kopuk,
Kullar ellerinde kan.
Kullar gözleri çıkmış,
Kullar yüzlerinde kan.
Kullar almak isteği,
Kullar vermemek isteği.

Hepsi de Tanrı kulu,
Tanrı, yüce Tanrı hey,
Kullar çarpıştı burda.
Kullar belleri kırık,
Kullar bellerinde kan.
Kullar başları düşmüş,
Kullar omuzları kan.
Kullar almak isteği,
Kullar vermemek isteği.

NASUH ONBAŞI'YLA ARKADAŞLARI

Girne Savaşı'ndan hemen sonra,
12. Tümen 7. Tümen'in yerini almıştı,
Kereviz Dere'deki alayın kanlı savaşları biter bitmez,
İki yanda siperlere gömülmüştük – Toprak.

İkinci Tabur önündeki Fransız siperleri,
20-30 adıma dek yakındılar, tam üstümüzdeydiler, kötü kötü.
Buranın baskınla alınması bildirildi bir gece,
Eskişehir'in Ilıca köyünden Ömeroğlu Nasuh Onbaşı gönüllü
çıktı – Toprak.
Aldı yanına Kalecik'in Dalbasan köyünden İbrahimoğlu
Hüseyin'i, bir
Eskişehir'in Ilıca köyünden Mehmedoğlu Abdurrahman, iki,
İnegöl'ün Metral köyünden Resuloğulları'ndan Mustafa'yı, üç,
Vardı karanlığa – Toprak.

Tıs yok siperlerde, ara sıra bir silah sesinden öte,
Gökyüzünde yıldız var, yıldız ışıkları yok.
Birdenbire bomba sesleriyle çıldıran Fransızlar
Bin yöne bin yerden deliren ateş, korkulardan – Toprak.

Neler neler neler neler uykusuz,
Geldi Nasuh Onbaşı önü ardı boş.
Girmişler siperlere süngülemişler hepsini, yıkmışlar yakmışlar.
Vurulmuş üç'cek yiğitleri önü ardı – Toprak.

KEREVİZ DERE SAVAŞLARINDAN – 2

İnmişti Fransızlar Kereviz Dere'ye,
Bir er, iki er, üç er... Allah Allah dedi
10 er, 21 er, 33 er dedi Allah Allah,
Bulaştı Allah Allah bütün bölüklere hep
Dağ gecesin beklemedi.

Dağ gecesin çiğnedi çiğnedi karanlık,
Ölülerle şehitler kara toprakta dümdüz.
Gittiği geldiği dalgaların geldiği gittiği kan
Kara toprakta yok olmuş gözler eller ağızlar,
Kara toprakta yarısı al yarısı kara bir yeryüzü, bir yüz.

ERDEDE YAS

Ölmek isterim ölenlerin yerine,
Benim ölemediğim.

O 19 yaşında, O 21 yaşında,
Benim mavileri bölemediğim.

Analar yaşama diler oğullarına 15 bin yıldır
Benim dilemediğim.

Kim alırsa alsın yeryüzünü sömüre sömüre,
Benim alamadığım.

Dağ güler bir savaştan sonra yerden göğe hey,
Benim gülemediğim.

ÇANKIRILI AKMAN

Yine korkunç bir savaş günü, Kereviz Dere'ye düşman ateşi
bin üstü bin.
Ne ön kalmış ne geri,
7. Tümen soluksuz kalmış,
Sessiz kalmış,
Bütün telleri kopmuş telefonların.

Buyruk: Muhabere Takım Komutanı Asteğmen Akman,
Onaracaksın kopan bağlantıyı,
Tümeni gruba bağlayacaksın.
Aldı onarım araçlarını Akman sırtına,
Gitti dumanlar, ateşler arasından
Sesin yaradılışına dek.

İşlemiyor telefonlar, bekle bekle
Sessiz yeryüzü amma da karanlık, amma da uzak
Neden sonra neden sonra, bir zil, Akman'ın kısık soluğu:
— Görevi yaptım başka buyruğunuz var mı?
Hemen dön dedi Komutan,
Bırakırsanız ayağımdaki ağrı geçsin geleyim, dedi O.
Sedye yollandı, baktılar anladılar ki,
Bacağından vurulan Akman yarasına aldırmamış
Sürüne sürüne ulaşmış, kopuk telleri bağlamış sürüne sürüne.

Aradılar aradılar bulamadılar.
Sürüne sürüne.
Akman ses mi olmuş?

ASTEĞMEN CEVDET'İN İSTİHKÂM TAKIMI

Seddülbahir Cephesi'nde temmuzun ilk yarısı,
İngilizler Fransızlar saldırır da saldırır.
Kereviz Deremiz, dövüşe dövüşe çökmüş erimiş,
Bir karşı saldırı istedi 5. Tümen İstihkâm Bölüğü'nün bir
takımından,
İşte ancak devlerin yapacağı iş.

El bombası yoktu takımda, ama bilgi vardı,
Korkusuzluk vardı sınırsız,
Tahrip kalıplarını kapsülle fitille el bombası yaptılar
Atıldılar düşmana, en önde Asteğmen Cevdet,
Patlarken yürekleri gök kadar.

Patlarken yoktan var edilen bombalar, alın yazısında,
Yüz kat düşman önünde gövde gövde yığıldılar
Bir atış yığını, bir yangın seli.
Eridi bitti takım son erine dek,
Silecek ad bulamadı boşlukta kaderin eli.

Şaşırdı kaldı düşman ölümün öpüşünde,
Sessizlik büyüdü kan.
Koca bir boşluk, kocaman bir duraklama
Görev yapılmıştır, zaman kazanılmıştır,
Şahadetle karanlığı aklama.

Şaşırdı düşman ne yaptı bu bir avuç çocuk
Korkunç bir gösteri
Ölmediler sanki ağardılar
Gözlere serilmiş devcek masal üzre
Yok'ken daha çok var'dılar.

ZIĞINDERE SAVAŞI

I.

Geldi güneydeki İngiliz birliklerine bir tümen
Oldular 4 İngiliz 2 Fransız tümeni, yok
28 Haziran'da soldan saldırdı İngilizler,
Gaydalar çalsa da söyleyeni yok.

Hint Tugayı 156. Tugay'ı besledi bir daha
Ölülerin tepelerde şöleni yok.
77 top, 12 obüs, 4 gemi,
Saldırdılar bir tek 11. Tümenimize,
Ama yiğit dağların boyu eni yok.

Erkenden, ateşler doğan güneşi yaratırcasına
Toprak olmuş yaralılarla şehitlerle dolmuş Türk siperleri,
gideni var geleni yok.
Duaya kalkmış,
Ak ellerle değil kıpkırmızı ellerle,
Dağlar, analarımızdan öte, sevineni yok.

ERDEDE – EKMEK

Savaşlar ekmek gibidir,
Karanlıklar çiğneriz çiğneriz aydınlığa varır düşünmek yerine.

Savaşlar ekmek gibidir,
Kokar burcu burcu kan çiçek yerine.

Savaşlar ekmek gibidir,
Bir aç sömürgen saldırır durur sevmek yerine.

Savaşlar ekmek gibidir,
İner her yiğit buğday tarlalarında tek tek, yerine.

Savaşlar ekmek gibidir Erdedem,
Uğruna can yeriz ekmek yerine.

GANİMET BÖLÜĞÜ

Seddülbahir dolayları 5 Mayıs'tan sonrası,
Girdik yere, düşman orda, biz burda.
Biz 9. Tümen'in 26. Alay'ı amma da bozulduk,
9 ağır makinelisi göz açtırmaz İngilizlerin,
Kan içeri dökülür bağrımızdan vurur da.

Yiğit Alay Kumandanı Kadri Bey,
Bir baskın yaptırdı gece yarısı kendisi başta.
Aldık karşımızdaki düşmanın 9 makinelisini birden,
Bir ganimet bölüğü yaptık, çevirdik namluları düşmana hey,
Neler olmaz ki, kişi ölüm dinlemezse savaşta.

Hey Ganimet Bölüğü, ver yansın,
Nasıl gelmiş buralara dünyanın bir ucundan.
Kendi silahlarıyla yanmak yıkılmak nasılmış görsünler hele,
Sık kabzayı yiğidim titresin tepeler denizlere dek,
Kan damlasın avucundan.

EDİNCİKLİ İSMAİL

7. Tümen 21. Alay 1. Bölük,
O Edincikli İsmail.
Seddülbahir dolaylarında boğuşuyordu,
Elleri ayakları artık kendinin değil.

Belki de dört kattı düşman,
Ona da dördü düşmüştü bu kez.
Göğüs göğüse, tırnak tırnağa, kıl kıla,
Ana baba gününde dövüşüyordu herkes.

Bir eli bir düşmanındı kapkara,
Bir ayağı masmavi öbürünün,
Bir ayağı sapsarı berikine güç yetişiyordu,
Bir eli kıpkızıl, ötekinindi büsbütün.

Onlar da yiğittiler, güçlüydüler ama,
Olanı Tanrı bilir:
Birdenbire parladı bir can İsmail'de,
Dört düşman yerlere serilmiştir.

ZIĞINDERE SAVAŞI

II.

Göçtü Türk siperleri Zığındere'nin 1500 metre doğusuna,
Saldırdık Faik Paşalarla,
Saldırdık Mehmet Ali Paşalarla tan ağarırken,
Göçtü gitti 1300 erimiz, 1600 erimiz,
Kara toprak şehitlerle kıpkızıl bir tarla.

Dedik düşmana gömelim şehitleri,
Gömersiniz ölülerinizi de siz.
Hayır dediler sömürgenleri başağın, aydınlığın aç sömürgenleri,
Koktu, maviliğe küsen ölülerimiz, yalın göğüs, yalın yel,
Göklerde çiçekleri barışın gölgesiz.

Şaştı içeri girişine düşman,
Türk birliklerinin şimşek gibi girişine komutanlarından içeri.
Vehip Paşalarla doğmuştu yeniden göz olmuş dağlar
Viyanalara dek ulaşan, bu Çanakkale'de o Yeniçeri.

BİNBAŞI REŞAT

28 Haziran Seddülbahir,
İngilizler Zığındere'de başarı kazanmışlar
1. Tümen üç alayının 3. Taburları, saldıracak şimdi,
3'ler saldırısı adıyla – Kan el ayak.

Güneş batar batmaz, sayılı mermilerle beş on dakka,
Topçumuz dövmüş karşı siperleri.
Hücum çıkış yeri dar, erler arka arkaya, birerle kol
En önde 70. Alay'ın 3. Tabur Komutanı Binbaşı Reşat
– Kan el ayak.

Ardında Asteğmen Sadi, Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü,
Asteğmen Halit, İmam Hüsnü,
Sonra erler, erler, erler
Şahadet gelmek üzre şahadet gitmek üzre
Yurt bu, bitmez tükenmez ki – Kan el ayak.

ERDEDE – EREN

Biri irkilir, tüfeğine dayanaç koyarım,
Attığını daha vurur,
Allah Allah der, vuruşu Tanrı'dan bilir, susayaz,
Tanrı'nın dediği olur, orda, ben.

Birinin yarasını kapatırım,
Kanı kesilir köyceğiz.
Allah Allah der, kesilişi Tanrı'dan bilir, susayaz,
Tanrı'nın dediği olur, orda, orda, ben.

Birinin başına yastık koyarım üç gün uykusuzdur,
Düşünü görür daha.
Allah Allah der, esenliğini Tanrı'dan bilir, susayaz,
Tanrı'nın dediği olur, orda, ben.

ABDÜLKADİR AĞIDI

18. Alay Komutanı Abdülkadir,
64. Alay'ın siperlerini teslim almada
Dayanamaz, yaklaşır bir sipere ateşe başlar,
Öylesin nişancıdır,
Düşman, baktığı gördüğü yerde, kalmada.

Der erin biri, orası belli düşmanca komutanım,
O aldırmaz, yaşamak öldürürken ufalmada.
Bir ses, bayrak gibi dalgalanır,
Bir ses, kırmızıdan kırmızıya yaklaşır göklerden,
Kimin son saati çalmada?

ÇANAKKALE'DE ALINYAZILARIMIZ

Ayağa kalkarız,
Biz yazılı olanlar, alınlarda.
Biz yazılı olanlar, eskiden yeniye, kargacık burgacık.
Biz yazılı olanlar, mutludur, diye
Mutsuz diye,
Zengin diye,
Aç diye, çıplak diye, biz yazılı olanlar.
Biz yazılı olanlar alnında,
Mehmetlerin, Alilerin, Mustafaların, İsmaillerin,
Alnında biz yazı olanlar,
Ayağa kalkarız,
Çıkarız, Çanakkale'de alınlardan öteye.

TÜRKÜLERDE

Kişi ün olur ünden
Dağ geçer ovalar üstünden

Örer çoraplarını bir ana yünden
Bir oğul Çanakkale'de üşüdüğünden

Yankılar yankılar ecel ecel yalnızlık sütünden
Yalnızlık bir savaşın gece yarısı büyüdüğünden

Kalır yaşar var olur büsbütünden
Künyesi şehit olurken göründüğünden

Bir türküde başı döner içemediği o sarı tütünden
Barıştır bir savaş içre türküsüzlüğünden.

Ne varsa ne varsa ne varsa doğar günden
Çanakkale'dir öldüğü öldürdüğünden.

ERDEDE'NİN BUĞDAYI

Erdede hangi savaşa gitse,
Bitiverir siperin üstünde hemen,
Uzar yemyeşil, bir karış olur, dene verir,

Savunusunu yapar yurdunun işte, Çanakkale'de,
Altın düşüncelerle sapsarı,
Gazi Buğdayı Erdede'nin.

ARIBURNU'NDA ÇIKARMALAR

25 NİSAN'DA CONKBAYIRI

Saldırmada İngiltere'nin Avustralya Yeni Zelanda birlikleri
Türklerin ardını kesmek üzre – Anzak.
İlkin Kabatepe'yi almak karanlıklardan,
Sonra Maydos'a doğru ilerlemek
İşte, on beş bini birden sarkmış gerilere – Anzak.

Daha sonra birleşecekler Seddülbahir'e çıkan birlikleriyle
İnecekler Boğaz'daki topların arkasına – Anzak.
Önlerindeki küçük savunmayı ezdiler
İlerlediler Boğaz'a bakan Conkbayırı sırtlarına doğru,
Burada yuvalanan cebel bataryasının üç topunu kattılar
tutsaklık yasına – Anzak.

Bu yurt kopmuş kopacak,
Bu bizim ölümüzdür.

Ses verir dağla deniz
Bu bizim dilimizdir

Göğsümüz al, yeşil, mor,
Bu bizim gülümüzdür.

Nereye? Ta sonsuza,
Bu bizim yolumuzdur.

Kader çizer yazısın,
Bu bizim elimizdir.

9. Tümen'in Maydos'taki yedeği 27. Alay'ın iki taburu aldığı
buyrukla,
Atıldı düşmana – Anzak.
Ama durum korkunçtu bir kaya n'etsin bir sele
Gördü Bigalı'daki kolordu yedeği 19. Tümen Komutanı
Mustafa Kemal
Kolordudan buyruk beklemeden çekti altın kılıcını yalaz yalaz
– Anzak.

Kendi en önde, aldı 57. Alayını ardına,
Vurdu Conkbayırı'na yaklaşan düşmanın solunu – Anzak.
Bir savaş oldu onlar da yiğit bizimkiler de
Geceye dek göğüs göğüse, soluk soluğa, kıl kıl,
Kırdı yurdunu savunanlar bir devin kolunu – Anzak.

O üç top geri alındı sapasağlam o toprak geri alındı
Çekildi düşman deniz kıyısına gemi toplarının gölgesine -Anzak
Bu ilk ulu yumruktu yurda el atmışların üzerine
Alın yazısı mı dersin toprak yazısı mı dersin bilemem
Denizin sesi karıştı sancağın sesine – Anzak.

1. MUSTAFA KEMAL

İşte ilk görünüşün Mustafa Kemal
Kaderin adamı der sana düşmanların.
Yeniden yazıldı gökyüzüne
Demir ellerinle kocaman bir yarın.

Bir anda şimşek bakışlarınla büyümüş
Usla güzel aydınlıkla iyi,
Conkbayırı dolaylarında
Bir dağın altın bir delilikten geçtiği.

Çağda bir gelen
Toprak böylesini yenilenirken yaratır ancak.
Mustafa Kemal uyandığımız,
Yurtlar uluslar üzre sancak.

SAVAŞLARDA BİRİN GÜCÜ

Gördü Mustafa Kemal,
Gecenin yarısı bakış, günün yarısı göz.

Gördü gerideki birlikler gelse bile,
Bir kişi artmaz ki, bir kişi az.

Gördü biz biriz, bize bir varsa da,
Onlar yüz, onlara bin gelir tez.

Gördü, bin kişi yüz bin kişi gitse belli olmaz yeryüzünde,
Bir kişi gitse belli olur iz.

Gördü yapraklarla yapraklarla yaz güçlü değildir,
Güçlüdür bir yaprakla uzanan güz.

Gördü Mustafa Kemal Çanakkale'de,
Söyleyende yaşamaz ki susanda yaşar söz.

ERDEDE'NİN BİR YAŞ DAHA BÜYÜMESİ

O, utkunun yolunu
İlk bulan yoldaş oğul

Erlerine el ayak
Erlerine baş oğul

Sanki savaşta yok o
Kendisi savaş oğul

Öylesin koşuyordu
Sallandı dağ taş oğul

Hele ki onu gördüm
Büyüdüm bir yaş oğul.

ÇANAKKALE'DE CAN ÇANAĞI

Çıldırma gerek,
Öldürür bin bir top ile döverek.

Çıldırma gerek,
El kopmuş ayak kopmuş göz çıkmış... Ölmeyerek.

Çıldırma gerek,
Ta ordan nasıl gelmiş ta buraya, neler düşünerek.

Çıldırma gerek,
Kara toprağın sonsuzlarda bildiğini bilerek.

Çıldırma gerek,
Ağzım, bir mavi barış türküsü diyerek.

Çıldırma gerek,
Savaşlarda yaşamayı daha severek.

ERDEDE YASSIZ

Kimi bilmez erler neden ölür,
Köylerde anası varken.
Koyunları dağlardan ekinleri düzlerden sesleni sesleni,
Daha dün evlendiği ak gelin ağlarken.

Kimi bilmez erler neden ölür,
Işığı günün upuzun susuzluklar boyu pınarken.
Birinin karanlıklarda kalmış birinin hey,
Yüreği darken.

İşte şundan ölür erler,
Altın borularında savaşın.
Geçer yaşama çizgisini yerde gökte,
Ölümü kovalarken.

ERDEDE – SAVAŞDEDE

Çok savaş gördüm, çok ölüm,
Çok dağ, çok bayrak.

Nicesin kaldı kara topraklar üzre,
Anaları ağlamayarak.

Allarla aklarla benzer savaşlar birbirine,
Yarısı aldır savaşların, yarısı ak.

Şahadet bu, nasıl geldiği anlaşılmaz,
Yavaş, soluk soluğa, uzak.

Çok savaş gördüm ama oğullar,
Bu Çanakkale bir ulu, bir ulu anılacak.

EĞİNLİ MEHMET

Kocaçimen Tepesi'ne çıkamadı düşman,
Abdurrahman Bayırı'nın batı yamaçlarında yapıştı kaldı.
Siperlere girdik 30 adımlık 25 adımlık aralıklarla,
Yığdı kum torbalarını önüne, sayısız.

Siper araçları da eksik bizde, kum torbamız da tek tük,
İstihkâm Bölüğü'nden Eğinli Mehmet güldü acıdan, bekledi karanlığı,
Gece, sürüne sürüne gidip gelir, sürüne sürüne,
Bir şeyler yapar Eğinli Mehmet, bilinmez anlaşılmaz.

Gün ışıyınca şaşırdı kaldı bizimkiler,
Eğinli çekmiş kum torbalarını düşmanın, yığmış bizim siperlerin önüne
Korkusuzluğun böylesi, yüzlerce kez ölüm ararcasına, böylesi,
Toprağın gök olduğu, göğün toprak olduğu yerde, ulu.

ERDEDE GÖRMEKTEDİR

Aynı ekmek aynı su
Tanrımız ayrı değil.
O Senegal'den gelmiş, o Hint'ten
O Fransa'dan, o İngiltere'den, o Avustralya'dan
Aynı ekmek aynı su,
Tanrımız ayrı değil.

Aynı ekmek aynı su
Tanrımız ayrı değil.
Ötekinin uçmuş ayakları, başı yok olmuş ötekinin.
Öteki bir kolu kopmuş, öteki ellerine çıkmış gözleri,
Aynı ekmek aynı su
Tanrımız ayrı değil.

BEDEL İSMAİL

2. Tümen 24. Alay 11. Bölük'ten
(Uşak'ın Kamer Mahallesi halkından),
İsmail Onbaşı,
Bedel İsmail dedikleri hey.

10 Ağustos saldırısı başlamış,
Bedel İsmail dikmiş gözlerini ölümün gözlerine.
Kamaşmış ölümün gözleri
Bakamamış İsmail'e hey.

Yaralanmış yaralanmış, git gemişler git demişler geriye,
Savaşın tadını yiğitler anlar.
Yüzbaşı sargı yerine yollamış zorla,
Bacağından da vurulunca hey.

O ne! 10 dakika geçti geçmedi,
Sarmış kuşağı yırtarak yaralarını bir bir,
Toplamış arkalardaki dağınık erleri kovuklardan
Bedel İsmail, yeniden katılmış saldırıya hey.

Yüzbaşı ne etsin bu yiğide
Dağ n'etsin, bayır ne etsin, maşallah.
Savaş bu, gün biter, gece biter,
Bitmez tükenmez Bedel İsmail hey.

YURDUN SOLUĞU

Bir bıçak,
Toprağın kıyı kıyı yükseldiği bir bıçak.

Bir bıçak,
Öyle yüce, öyle yalın, öyle ak.

Bir bıçak,
Geleceği geçmişlerle anlamak.

Bir bıçak,
Hey alnın mı kesilmiş, gökçe, uzak.

Bir bıçak,
Bir bıçak, bir kemiğe nasıl dayanırmış bak.

EMİRBER ALİ

9 Ağustos Conkbayırı'na saldırırlar,
64. 24. 25. Alaylar tükendi tükenecek.
11. Alay'ın bir taburu gelmiş taze savaş gücüyle,
Karşı saldırıyla son aldığı siperleri kurtarmış düşmandan,
Ama bir takımlık bir siper alınamamış, Tanrım, Çoban Yıldızı...

Bu bir Takım, yan ateşlerle parlar durur,
Yanar durur Yüzbaşı Mustafa'nın emirberi Ali.
Artık dayanamaz, her tarafına soktuğu bombalarla yaklaşır bu siperc,
Sürüne sürüne, bir su gibi, yeraltından girer gibi, yaklaşır
Bombalarını atmaya başlar ölüm ölüm, Çoban Yıldızı.

Ta dibinden atılan bombalarla karıştı siperler,
Her patlamada gövdeler, kollar, kelleler fırlıyordu havaya
Şaşırdı düşman – besledi siperini besledi besledi,
Emirber Ali azaltıyordu onlar çoğaldıkça,
Kan selleri sana dek, Çoban Yıldızı.

Ali'ye bir sandık bomba yolladı, Yüzbaşı,
Tam yerini bulan ateşler yedi yedi hep,
Düşman pes etti bir tek erin gücüne
Boşalttı siperleri, çekildi gitti karanlığa, hey
Gördün ya unutma hiç bu ölüm çobanını, Çoban Yıldızı.

ERDEDE – GÖRÜNEN

Benim yalnız savaşlarda göründüğüm nedendir
Savaşlarda yalnız toprak görünür yiğitlerim.

Benim yalnız savaşlarda göründüğüm nedendir
Erler nişan alırken gezi görür de ondan.

Benim yalnız savaşlarda göründüğüm nedendir
Dağdan görünür uzak.

Benim yalnız savaşlarda göründüğüm nedendir
Gece görmez de ondan.

Benim yalnız savaşlarda göründüğüm nedendir
Şehitlerin ölmezliği, sonsuzluğu belki de.

AHMET'İN TOPU

— Bu savaşlara katılan, bu iki öyküyü anlatan
Ahmet Haşim'in anısına —

– Oyarken toprağı ellerimiz,
Bir namlu buldular derinlerde – Eskiden.
Sevinçle kazdılar kazdılar kazdılar,
Kara mıdır yeşil midir boz mudur,
Çıktı bir top kocaman – Eskiden.

Kimsecikler anlayamadı nedir nicedir,
Sökemedi nice ustalar kamasını.
Dedi biri bir topçu Ahmet vardır ta Anadolu'da,
Bilirse o bilir eskiden buralarda savaşmıştır o,
Vardılar buldular Ahmet'i köyünden apak – Eskiden.

>

Ahmet yanaştı topa doksan yaşında,
Siler de siler parlatır da parlatır.
Yeraltının karanlığı gün ışığına çıkar mıymış çıkarmış,
Yepyeni oldu geçmiş savaşların boğası,
Öylesin ışıldar – Eskiden.

Bismillah dedi Ahmet doldurdu topunu,
Bismillah dedi ateşledi.
Bir ses göğe yıldızlara dek, maviden maviye,
Top yalaz yalaz uçtu düşman üzre, bismillah,
Bismillah – Eskiden.

UYURKEN YÜRÜYEN ALAY KOMUTANI

— Alay Komutanı beş vakitte değildi ki yemyeşil
Kırk vakitteydi,
Bir gece uyku üzre,
Aştı bütün şahadetleri kan kan,
Kara gerçeğe değdi.

Uyuyorduk bütün alay geride,
Bir yedek uykusu derin mi derin.
Altın borular çaldı birdenbire, altın kalk boruları,
Kalktık, kuşandık, dizildik, yürüdük,
Çalan boru değil sanki bir neydi.

Yukardan buyruk gelmemişti yürü diye
Komutan tepeden tırnağa yıldız
Vardığı yerde anlaşıldı durum düşman bastırmış bizi,
Tükenmiş erlerimiz, ama belki de duruyorduk uykularımızda hâlâ tek tek
Yürüyen toprak mı neydi?

YARISIN YİTİRMEK

Dağ düşünür yarısını,
Mehmet yitirmiş, uçmuş iki kolu birden,
Titremektedir.
İki kolu az ilerde çizgiler olmuş,
Kan çağrı, kan ırmak, kan uzanı, kan,
Titremektedir bir daha,
Dağ düşünür yarısını.

Dağ düşünür yarısının,
Topraklar
Üzeri
Bir sarı yonca
Sallanır sallanır,
Acı mı acı
Dağ düşünür yarısının.

Dağ düşünür yarısına,
Gövde soğur,
Beride baş soğumaz,
Ak gövde öylesin susar ki bir daha şahadetten
Bir daha
Baş açar gözlerini iricek
Dağ düşünür yarısına.

KORKU DERE TÜRKÜSÜ

Korku Deresi derler bana utanırım,
İçeri içeri.

Korku Deresi, kim,
Aliler Veliler, kurtlar, kuşlar, karanlık,
İçeri içeri.

Ben az bir yerdeyim, çok az,
Öyle derin değilim,
İçeri içeri.

Ben şöyle, sakınır gibiyim, şöyle,
Kötü yıldızlardan
İçeri içeri.

Korku Deresi derler bana, utanmıyorum,
Kişi yaşaması varsa, biraz bekletmek ister, karanlık,
İçeri içeri.

TOPÇU TEĞMEN TAHSİN

Yarası iyileşir iyileşmez taburcu edilir edilmez
Gönüllü olarak yeniden katıldı yerine
Topçu Teğmeni Tahsin,
Düşmana 100 metre yaklaşmıştı siperlerimiz
Gözetlemenin buralardan yapılması gerekiyordu,
Bu göreve de gönüllü oldu yine.

Yönetti bataryasını, bir elinde dürbün, bir elinde telefon,
Topların gözü vardı sanki, ateşler öylesin girdi derine.
Sonunda aktı düşman siperlerimize sel gibi,
Doldular doldular, yığıldılar yığıldılar,
Teğmen Tahsin verdi son yönelişini bataryasına, şahadetlerden,
Ateşi çevirdi üzerine.

İSMAİL HAKKI NEBİL BEY

Gözlerini mi yitirdin İsmail Hakkı Nebil Bey,
Aydınlığın durur yüreğinde ses ses.

Bura Çanakkale'dir gören de bir görmeyen de,
Bakışı ulusun uçsuz bucaksız.

Bura Çanakkale'dir ölen de bir ölmeyen de,
Yaşaması ulusun, kocaman.

Ne türküler açılıyordu göklerde az önce, mavilerden,
Duymuyor musun alnın yanar yanmaz dağ uzak.

Dağ uzak, İstanbul uzak susar susmaz yeşillerin,
Yeryüzü servilerle büyür Tanrısına, daha da göz.

Bura Çanakkale'dir kıpkızıl bir yankı,
Sen türküler içinde karanlık.

ERDEDE GECELEYİN

Bir yatır vardır İstanbul'da,
Deniz Abdal dedikleri
Oğlumdur.

Lala Şahin dedikleri, Adalar'da,
Sakalı saçından ak,
Oğlumdur.

Hangisini sayalım, Osmanpaşa dedikleri, Plevne'de,
Kılıç demirince diri, pala ağzınca yiğit,
Oğlumdur.

Çanakkale'de, şu alnından vurulan, şu ölmeyen
Er dedikleri,
Oğlumdur.

ÇANAKKALE'DE ÖLÜM

Sen ölüm,
Evlerde pissin ama,
Dağlarda iğrençsin.

Sen ölüm,
Birinin adı silinir de,
Adın geçer ancak.

Sen ölüm,
Eli tutmaz olur da, gözü görmez olur da
Tutarsın, görürsün oralarda ancak.

Sen ölüm,
Ülkelerde kötüsün ya
Ülkelerarası daha çirkinsin.

Sen ölüm,
Sayrılıklardan sonra gelirsin peki,
Şu dev gibi, şu dipdiri gençlerle işin nedir?

GÖK KAPILARINDA ŞEHİTLERİ ÇANAKKALE'NİN

Kırmızıda bütün bir savaşta,
Bütün bir savaş güzelliği, akta.
Gövdeler, bayraklar, gövdeler, bayraklar bir şahadetle yemyeşil,
Dün gece uyandım ki yemyeşil,
Kırk gözüm ağlamakta.

Acımakla değil, üzülmekle değil,
Yeryüzü titrerken bir yaprakta.
İmrenmekle çağlardan çağlara dek,
Gözsüz, orda anneler orda, gözsüz,
Kırk gözüm ağlamakta.

Kim daha yakın sonsuzluğa, kim,
Kim daha uzakta?
Ölüme sevinilir mi, sevinilir,
Ağlaya ağlaya mı, ağlaya ağlaya,
Kırk gözüm ağlamakta.

Dinelmiş gök kapılarına Ahmedim, Yusufum, Cihangirim,
Dervişim, Abdullahım, bak
Dinelmiş, elleri Hakk'ta.
Yarlarca karanlık, şahadetten, tepelerce karanlık,
Dün gece uyandım ki kırk gözüm,
Kırk gözüm ağlamakta.

SAİT ÇAVUŞ

İhtiyat erattan Seyis Sait Çavuş,
Batarya Komutanı Sırrı'yla at sürmektedir.
Düşman atışları yalaz yalaz,
Sait Çavuş arkada olacakken yanda bir, önde bir.

Gece biter böylece, varılır mevzilere erkenden,
Top başında Sait Çavuş aksar biraz.
Çizme sıkıyor der ama artar topallaması,
Çizmesi ayağından çekilir.

Kocaman bir yara, dize yakın, derinleşmiş.
Şimdi anlaşıldı öne yana neden geçtiğin yiğit.
Bu ne subay sevgisi, Sait Çavuş,
Candan aziz tuttuğun koruduğun
Uğruna vurulduğun ordu mu nedir?

KADİROĞLU MEHMET ÇAVUŞ

Süngü savaşlarında teksin amma,
Asıl işin patlayan bombaları geri atmak,
Bizde bomba kıt, düşmanda hesapsız,
Öcünü al gâvurdan, attığı bombayı bağrına fırlatarak.

Sen Çivril'in Madenler köyünden
Madenler köyü nere, Çanakkale, Seddülbahir nere.
Seddülbahir nere, Fransa neresi, İngiltere neresi
Bombalar, gecelerin göğsünde açılan bir zambak.

Attın attın, attığını, attığını,
Yok orduyu zengin ettin nicedir.
Ama bir bomba, yerden alırken patlamış
Almış götürmüş bileğini, ne çıkar? Gökyüzü çıkar, bak!

DOĞRU DAĞLARI ÇANAKKALE'NİN

Yalan söyler Ahmet anasına bir taş üstünde yazarken olanları
Dağlar yalan söylemez.

Kuş uçmaz buralarda aylardır
Dağlar yalan söylemez.

Oyar ha bire oyar toprağı bir baş sığınağı için
Dağlar yalan söylemez.

Ot yer açlığın ağzı, otlar korkudan büyümez olur gecede
Dağlar yalan söylemez.

Kim yıldızını isterse veriverir karanlıktan
Dağlar yalan söylemez.

Ölüm adını sorar Ahmet'in
Dağlar yalan söylemez.

ANAFARTALAR

AÇIKLAMA

Seddülbahir'le Anzak Cephesi'nde kesin bir sonuç alamayan düşman, 6/7 Ağustos 1915'te daha kuzeye Suvla'dan bir çıkarma yaptı.

Yine bu tarihte Seddülbahir'de, Anzak'ta yaptığı yeni büyük saldırılarla hem kesin sonucu elde etmek, hem buralardaki birliklerimizi Suvla bölgesine kaydırmamızı sağlamak istedi.

SUVLA'DA

Kemikli limanı derler ya ova kemik,
Bir toprak aydır uzanmış batıya.
Ayın bir ucuna Büyük Kemikli Burnu derler
Bir ucuna Küçük Kemikli,
Kim bilir belki de en eski şehitlerden ötürü.

Oradan da vurdu düşman gemilerle gemilerle bir son yıldızda,
6/7 Ağustos gecesi karanlık mı karanlık.
Arıburnu kuzeyinden kuşatma savaşları başlamış
Başlamış Suvla Çıkartması bin bir planla dev,
Can alınmış yurt alınmış feleklerden götürü.

En üstte Gelibolu Jandarma Taburu'nun bir bölüğü,
Ortada 10 rakımlı tepede Jandarma Taburu Bursa'nın
Yeşiltepe dolaylarında 31. Alay'ın 1. Taburu'ndan 3. Bölük,
Karşılarında kolordular, tümenler, tugaylar,
Ölümlerden ölüm beğen beterin beteri.

SUVLA ÇIKARMASI'NIN AMACI

Önce bir baskınla Suvla Limanı dolaylarını ele geçirmek,
İsmailoğlu Tepesi'ni, Kireç Tepe'yi, Teke sırtlarını aldıktan sonra,
Daha büyük birlikleri çıkarmak kıyıya.

— Senin dediğin olmaz,
Tanrı'nın dediği olur.

Büyük Anafarta üzerinde Koca Çemen'e yürümek,
Kuşatmaya yardım etmek yeni birliklerle.
Anzak birlikleriyle Conkbayırı'nda birleşmek diri diri,
Ece Limanı'na boğaza ulaşmak...

— Senin dediğin olmaz,
Tanrı'nın dediği olur.

TEĞMEN ALİ KÂZIM

Gelibolu Jandarma Taburu son gücüyle savaşmakta,
Kireçtepe hem topçu ateşi altındadır, hem bombardımanında gemilerin.
Gelibolulular savaşa katılmışlar, Arslan Tepe'de 7'den yetmişe genç
Düşman dalga dalga yeniden almış tepeyi – Dağdan,

16 Ağustos, saat 2'de bölgeye varan 3. Tabur
Arslan Tepe'yi kurtarır kurtarmaz,
Düşman 12 taburla yenilemiş saldırısını, tepemizi almış gün ışırken bir daha,
İki tabur daha sürmüşüz, bomba, taş, süngü,
Şehitler cesetler üstüne şehitler şehitler – Dağdan.

Öğleye doğru Grup Komutanı vardı savaş yerine,
127. Alay'ın 1. Tabur'u, bir tabur daha, saldırdık,
Bombalar göğe dek yusyuvarlak bir ateş, saldırdık,
Kanlı Tepe önünde düşman ezildi, yürüdük Arslan Tepe'ye,
En önde, Teğmen Kâzım – Dağdan.

Ulaştık Arslan Tepe'ye bir daha,
Bir ateş yağmuru dursan, çekilsen, yürüsen öleceksin.
Teğmen Ali Kâzım durur mu çavuşlar,
Topladı geri kalan erleri, saldırdı tepeye,
Yürüyün bre derken bir kurşun yedi gözünü – Dağdan.

Durur mu ışık, Onbaşım, karanlık üzre,
Ali Kâzım bastırdı avcunu gözüne apacı,
En önde ulaştı tepeye yarısı gece, yarısı kan, yarısı şehit,
Bir kurşun daha paraladı omzunu,
Ama omzunda bayrak, tepe alındı – Dağdan.

ERDEDE'NİN YILANI

Kimseler beni sevmez,
Sever beni Erdede,
Karanlık süt gibidir.

Karanlık gider yavaş,
Ta o Çanakkale'ye,
Karanlık süt gibidir.

Yeraltından uyanık,
Yuvalar ağarmada,
Karanlık süt gibidir.

Yeraltından, uykudan,
Işır ya Çanakkale,
Karanlık süt gibidir.

Yıldızlar gelir konar,
Dallarına gecenin,
Karanlık süt gibidir.

İçelim karanlığı,
Ta o Çanakkale'den,
Karanlık süt gibidir.

EDİNCİKLİ BİR ER

Edincikli bir Er,
Kan içre, sol elini bileğinden tutmuştu,
Parçalanmış kolu omuz altından bir ette sarkıyordu, yalnız,
"Kesiniz şunu" diyordu karanlık bir sesle.

Edincikli bir Er,
Gözleri ilerde, savaş arkadaşlarında.
Kesti Teğmen, hemşerim anlıyorum, diye mırıldanırken
O kesilen kolunu fırlattı attı, "Sağ olsun millet" dedi aydınlık bir sesle.

ERDEDE'NİN KOYUNU

Melerim
Sütümün aklığı,
Kara Dere'nin karanlığına.

Melerim, geceleyin uyanırım,
Biri gider, Anafarta'ya, çobanların biri,
Ağıl boşalır Çanakkale'den.

Melerim, öğle üzeri, su üzeri,
Biri kaçar Anafarta'ya çobanların
Gün boşalır, Çanakkale'den.

Melerim
Sütümün karanlığı,
Erdede'nin aklığına.

ANAFARTALAR ÖNÜ

Çıktılar da n'ettiler bu kocaman donanmayla
İlk örtü tepelerimizi değil,
Gün ışıyana dek iki burnu alabildiler.
Şehitler üzeri ölüler boyu bir hız.
Saatler yavaş yavaş onlar yavaş yavaş,
Azıcık bir karşı koyma vardı ya önlerinde
Devler gibi homurdandılar homurdandılar hep,
10 rakımlı tepenin karşısında beş bin ağız.

İkinci gün üçüncü gün çıkan birlikleriyle yenilendiler
Kireçtepe sırtlarına Azmak Dere'ye,
Vardılar kurumuş tuzlu göle tugay tugay,
Güneş göl üzre ipiri bir yıldız.
Palattepe eteklerinde girdiler toprağa,
Yan ateşleri yerken Boka Baba'dan,
İsmailoğlu Tepesi'nin ayaklarında apaçık,
Yeşil tepeye ulaşabildiler yalnız.

ERDEDE'NİN ÖKÜZÜ

Geldim ardına Kars'tan
Erdede burda mıdır?

Bir çift sözüm var ona
Erdede burda mıdır?

Neden bırakmış beni
Erdede burda mıdır?

Vardım Çanakkale'ye
Erdede burda mıdır?

Öküzüm ya nideyim
Erdede burda mıdır?

Süserim düşmanını
Erdede burda mıdır?

SÖMÜRGENLER ORDUSUNDA SÖMÜRÜLEN KARDEŞLERE TÜRKÜ

Sen ne gelirsin yiğit Senegallim
Malını verdiğin yetmez mi yıllar yılı
Ona canını da mı vereceksin?

Sen ne gelirsin yiğit Avustralyalım
Senin dağların ne ister
Benim dağlarımdan?

Sen ne gelirsin yiğit Hintlim
Sevinecek misin seni yiyen beni de yese,
O kutsal sularında Ganj'ın.

BOMBACI VELİ

19. Tümen bölgesinde binlerden binlerden biri kim,
Yozgatlı Durmuşoğlu Veli kim?
10 metreye dek sokuldu düşmana,
Attığı bombaları kapar, atar geri kim.
Yiğitliği, o yiğitler arasında dillere destan,
Siperlere atlar, ganimetler getirirdi kim.
Düşman 6 Ağustos'ta çıkarma yapmıştı,
Kuşatmaya girişmişti Avustralya kuvvetleri kim.
Komutanlık durumu iyice anlamak üzre,
Bir gönüllü aradı, bombacı Veli'den iyisi kim.

>

Bir gece düşmanın kavgadan yorulduğu,
Derin uykuların ölüme karşı geldiği kim.
Veli sürüne sürüne yaklaştı, atladı siperlere,
Gördü karmakarışık bir uyku, o kim, öteki kim.
Nöbetçisi bile ayakta, tüfeğe dayanmış uyuyordu,
Hah, dedi bağladı beline getirdiği ipi kim.
İpin bir ucu elinde, döndü siperlere Veli,
Onu elleri boş görenler, şaşırdı, ne dedi kim.
İş anlaşılınca güldüler güldüler,
Çektiler hep birlikte ipi kim.

Avustralyalı uykudan uykudan bağırmaz,
Bir şey anlamadan siperlere çekildi kim.
Görev en iyi biçimiyle yapılırken karanlıkta
Bombacı Veli buldu kendi birliğini kim.
Yeniden bombalar attı, yaralandı, iyileşti,
Yeniden girdi savaşlara yepyeni kim.
Bombacı Veli, Çanakkale'nin yenemediklerinden,
Kafkas savaşlarına, Sina savaşlarına yöneldi kim.
Bombacı Veli Erdede'nin güzel oğullarından biridir,
Bombacı Veli dağlarla dağlarla iri kim.

ANAFARTALAR'DA 9 AĞUSTOS

Atandı Mustafa Kemal Anafartalar bölgesine Conkbayırı'ndan
Suvla Çıkarması'nın amaçlarını yıkmaya, bir dağ yıkar gibi.
Tepeler dorukları bizdeydi ama,
Hamilton'un birlikleri tükenmiyordu, dalgadan dalgadan,

Teke Tepesi'nin bu yönüne çıkıyordu üç taburları art arda,
Bir yanı kara, bir yanı al,
Öbür yönden de çıkıyordu Mustafa Kemal'in birlikleri
Ağızlarında gök büyüklüğünce bir soluk, dalgadan, dalgadan.

>

Neler oluşur felekte kimse görmez,
Gördü ilkin düşmanı bir Türk eri,
Teğmeni, yüzbaşısı, binbaşısı gördüler hep
Süngü takmış Türk birliği dalgadan, dalgadan.

Baskına uğradı düşman, süngüler ak göğsünde,
Bozuldu öndeki tabur, çekildiler kuzeybatısına tepenin
Öyle bir hızla atılmıştı erlerimiz
Toprak oynadı yer yer, dalgadan, dalgadan.

Bu sırada 3 İngiliz taburu İsmailoğlu Tepesi'ne,
5 İngiliz taburu bunun kuzeyine saldırıyordu,
İlerliyordu bir tabur da tepenin güneyinden parıl parıl,
Gün ışıdı ışıyacak, dalgadan, dalgadan.

İlerlediler İbikçe – Kabatepe çizgisine dek,
Kan üzre çarptılar 35. Alay birliklerimize
Öyle savaşlar oldu yerden göğe,
Uzanır gider süngü – bıçak sesleri dalgadan, dalgadan.

ERDEDE ŞEHİT OLMAZLIK

Erdedem gökler işte kuş kuş gider,
Dağlar şahadetle uyumuş gider.

Biri olanı olacağı ayırt edemez artık,
Elleri uyku üzre, yüreği düş gider.

Kuran okur otlar, yeşilden,
Biri uyumaz yerden göğe, derviş gider.

Biri ölmüştür ama, bir görevi bitirmekle upuzun,
Ulus kapılarına yaptığı iş gider.

Erdedem, görmüyor musun ağzın açmış yeryüzü, can can,
Van gider, Erzurum gider, Muş gider.

SARIBAYIR KARŞI SALDIRIMIZ

Albay Mustafa Kemal 19. Tümen'in savaşkan komutanı
Anafartalar'da 9. düşman ordusunu yener yenmez
Asıl yerine döndü düşmanın kuşatma yaptığı asıl yerine bir bayrak gibi
Vardı Sarıbayır'a yel gibi tez.

Vardı Conkbayırı'na 8. Tümen Karargâhı'na ulaşmak üzre
Ama göz açtırmaz ki saldırganın topçusu uçağı
Tepenin ardına yayıldı karargâh
Birer ikişer tırmandı bu ateşten durağı.

Durumu anlattı Tümen Komutanı Nuri Bey
Öndeki birlikler cesetlerle dolu siperlerde erimekte
Ateşler bombalar saldırılar bitmiyor, tükenmiyor hiç
Ancak 23. Alay'ın bir tek taburu yedekte.

Mustafa Kemal yaklaştı sokuldu alanlara bir
Bir kartal yeryüzüne nasıl yaklaşırsa
Okudu tepeyi dereyi ağacı otu yazılardan
Bir gök bir toprağı nasıl taşırsa.

Bu akşam Düztepe gerisinden 28. Alay yürümektedir
Kilya'ya gelen 41. Alay buraya yönelmekte.
Ne zaman gelirler pek belli değil,
Ovalar son yeşilde, son yeşil çiçekte.

Sordu Mustafa Kemal durumu birer birer,
Bütün komutanlar bekleyelim dedi
Düşüncesi beklese bile dursa bile efsanelerden
Yüreği Mustafa Kemal'in beklemedi.

>

Dedi ki, doğruyu söylemektedirler, önermektedirler hepsi
Ama çoktan da öte bir güç vardır,
Saatler işlerse düşman genişler kümelenir burda,
Güç yürekteki parlamalardır.

Erlerin varlığı gövdelerincedir her savaşta
Bir ben diye yürür yaşamalarındaki hız
Beklemeden bir tek an yitirmeden
Yiğit erlerimizi istediğimiz anlamda kullanmalıyız.

Verdi buyruğunu sarı Mustafa Kemal allardan
— Yedekteki tabur Conkbayırı'nın gerisine getirilecek,
24. Alay'ın yedekteki birlikleriyle 3. Tabur gerisindeki bölükleri
Tepe çizgisine aralıksız bir sıra olacaklar tek tek

Öteki dalgalar yanaşık düzende hemen geride bulunacak
Herkes süngü takacak gün doğmadan önce
23. Alay'ın makinelileri Kördere boyunca yerleşecek şimdi
Sığacak hepsi karanlığa kımıldamadan gece.

261. Tepesi'yle Conkbayırı kuzeyinden, Düztepe'den
Saldırı bir kürek kaldırılmasıyla başlayacak
Yeryüzü ışıyordu sesi kalınlaştıkça Mustafa Kemal'in
Yeryüzü yarısı kara yarısı kırmızı yarısı ak.

Tan ağarmadan yaklaştı en öndekilere Mustafa Kemal
Dört gündür uykusuz beş gündür uyanık
Ellerinin yüzünün ardı görünür, saydamlığından
Soluğu yanardağlar gibi yanık.

Askerler dedi düşman kaçmaya hazırlanıyor
Ama biz bırakmayacağız
Büyüdü büyüdü bunu duyar duymaz mangalar bölükler
Mangalar bölükler oldu süngülerce bir ağız.

>

4.30 işte bir kürek kalkmış yukarı
Bir kürek, bir birlik, bir toprak kalkmış ayağa
Conkbayırı bir tepedir ya, ölçer şimdi Tanrımız
Yazar kütüğünü yeniden, geçirir adını bir ulu dağa.

Gövdelerin büyüye büyüye göğe vardığı yer
Ölümün şahadette yandığı
Yedi düşmanı orada, öte yanda, dev kesilip,
Bir avuç er Mustafa Kemal'in inandığı.

SARIBAYIR TÜRKÜSÜ

Öyle bir saldırdı ki erlerimiz,
Çıktı kemik etten.
Düşman değil ölüm bile durdu korkuyla
Büyümüş, kocaman olmuş iskeletten.

Öyle saldırdı ki erlerimiz,
Siperde uykuda düşman yok oldu dehşetten.
Bir sel değil bir toprak taşmıştı apaydınlık.
Yeryüzü denilen setten.

Öyle saldırdı ki erlerimiz,
Uçurumu bile görmeden karanlığa yuvarlandı kimi cesaretten.
Biri vurulsa düşse, biri uyanıyordu saldırıyordu onun yerine,
Tanrı katındaki nöbetten.

2. MUSTAFA KEMAL

Bu ikinci Mustafa Kemal... İşte bir daha göründün
Kaderin adamı dediler bir daha parlak.
Işırken yine ölüm – yaşama, delilik – us arasında,
Sonsuz korkusuzluğun Tanrı gezegenlerince yuvarlak.

Yok dediği bütün gerçeklerin bir savaş alanında,
Var dediğin.
Bir gerçekdışı ayaklarımız altındadır,
Elle tutulurcasına uzak.

Gök insanüstü olur Mustafa Kemal,
İnsan göküstü.
Kim bilir nice nice görüneceksin bize
Yaşamış, toplum toplum, yaşayacak.

MUSTAFA KEMAL 1'LERDE

1'i kocaman pek,
Dağları taşları düşünerek.

1'i anlama tek tek,
1'i işitmek.

1'i bir demek, Tanrı demek,
1'i kendi 1'imiz içinde eritmek.

1'i yeryüzünde ölçerek,
1'i kendi uzunluklarıyla bilmek.

1 ikinin hemen yanındaki ek,
Çoğaldığı... Sonsuzu göstermek.

1'i nerde olursa olsun severek,
1'i büyütmek.

GÖZETLEYİCİ

. . . Top sesleri gömülür top seslerine,
Girmek ister felek yürekten içeri.
Ecele değil,
Daha derine,
Parıldar Çanakkale'de yurdumuz.

Dağ gibi düşman donanması,
Durmadan ateş yağdırır göğsümüze.
Gülleri öyle oyuklar açar ki gecesinden üşürüz,
Toprakta et yanması
Et kokar otlar.

Geziyoruz Çavuş'la birlikte bataryaları
Bin kat iri ufacık toplarımız.
Ansızın tam vuruş aldı sağ yan,
Bir patlama: kırmızıda mor, yeşilde sarı,
Düştü yeryüzü ışığından nice canlar.

Bir sessizlik gökte,
Yiten burçlara doğru.
Açılır yellerle yellerle
Belirir gücün ilk kımıldanışı kökte,
Karanlığından.

O ne, üçüncü top kudurmuş yasından,
Yeniden öç haykırır.
Emekliyoruz sürünüyoruz barut kokusunda;
Kelle, bacak, toz duman... sonra yeşil uykusu arasında
Ona yaklaşıyoruz.

>

Bir yarım er, vaktin şehit olduğu yerde,
Kollarıyla tutunmuş sipere bir kartal kadar.
Sorduk besmele çeker gibi yürekten – Yaralı mısın?
Gözleri ilerde,
Duyuldu başka dünyalardan sesi, kalın.

— Duyuyorum sıcak bir azlık kara gövdemden,
Duyuyorum kopmuş dizlerimden aşağısı,
Yalaz yalaz açılmış al kanım toprakta.
Ama gözetleyiciyim ben, bu işimi aksatmaz,
Ayağı nideceğim ki?

ERDEDE ÖLÜMSÜZ

Ben Erdede ölemem ki,
Ahmetler, Kasımlar, Memişler ölmez.
Bin yıl yaşasam ova taş,
Yüz bin yıl yaşasam ben Erdede
Ölemem ki ölemez ki oğullarım.

Ben Erdede, masallarda yaşayan
Ayakları ova yemyeşil
Elleri ya sapanda
Elleri ya silah tutar,
Ben Erdede yaşamanın kökü, ben dağlak.

BİRAZ DÜŞÜNMEK

Savaşlar çıldıranların,
Çıldıran kanların.

Savaşlar bugünü yadsıyan yarın,
Toprakta yaşaya yaşaya dağ olanların.

Savaşlar soluk alan bir karın,
Yürekteki geçmiş geleceği zamanların.

Savaşlar yer kırmızılığı, yeşilde bir narın.
Savaşlar çıldıranların.

BİR ANI

"Çanakkale Boğazı'ndan geçen bir yolcu, Çanakkale'nin 3000 mil kadar kuzeyinde Kilya Limanı'na bakan çıplak bir sırt üzerinde yığılmış bir taş kümesi görebilir. Bu anıt Conkbayırı'nın üzerindedir. Çanakkale Savaşları'nın en büyük bir döneminde Yeni Zelandalılarca ele geçirilen sırtı göstermektedir. Bu anıt günün her saatinde parlak güneş ışıklarıyla her yandan ışımaktadır. Bu parlayan anı, iyice bakan yolculara Conkbayırı'nın 1915 Ağustos'undaki büyük önemini ya da bu yüksek bölgenin İngilizler elinde bulunmasıyla Türklerin karşılaşacakları kötü durumu anlayabilmeleri için pek az bir askerlik bilgisi yetecektir."

Britanya İmparatorluğu'nca yazdırılmış
Çanakkale Gelibolu Askerî Harekâtı
Tarihi'nden.

YORGUN

Düşman Suvla'da ne yana saldırsa
Geç kaldığını görüyordu.
Kader beklemez kişiyi dağ başlarında bile, gök kıpkırmızıdır.

Kireçtepe'de, Kavaktepe'de, Mestantepe'de
Kesiliyordu soluğu,
Bir uzak bir sapsarı hey.

Yazmasın bir kez felek alnımıza,
Kaçırdığımız türküyü göklerden,
Kalır gayrı boşluğumuz gövdemizce kıpkızıl.

ÇOCUK KAYA

Çocuk Kaya, Saros Körfezi'ndedir, upuzun,
Kireçtepe'nin kıyıya vardığı yer.
Neden çocuk derler ona binlerce yıldır, bilir misiniz,
Çocuk Kaya, her gece güler.

Peki, neden güler, bilir misiniz bunu,
Kim şehit olsa da, kim buralara dek gelse de kim sevse,
Öyle karadır ki karanlık ona değer değmez,
Yok oluverir yeryüzündeki bütün üzüntüler.

ÇEKİLMELERİ YURDA EL ATANLARIN

Bindiler gemilerine yeryüzünün,
Seddülbahir'de, Anzak'ta, Suvla'da,
Kanarken kara toprak yer yer.

Bir doymazlık ağızlarında pis mi pis,
Karanlıklarıyla doydular ancak
Sömürgenler, bin ülkeyi sömürenler.

Onlar neler ummuşlardı, Çanakkale'den ötelere
İstanbul'da, Karadeniz Boğazı'nda Anadolu'da hey
Yellerle erimez ki göğüs denilen mermer.

Bindiler gemilerine yeryüzünün,
Yüreklerinde dağca bir korku
Yeryüzümüzden gittiler.

OT ER

Mehmet'ler Mustafa'lar Ahmet'ler tükenmişti
Çanakkale yitmişti dumandan.
Yarıldı ot
Çıktı bir er, dışarı.

Alnı çiçek çiçek
Göğsü yazı yazı Kuran'dan
Verir acısını toprağın
Toprak bir değer, dışarı.

Öylesine iri öylesine yücelek,
Karanlık ışıltılı yeşil.
Sanki dönmüş bütün şehitlerinden,
Yer, dışarı.

Yerden göğe yansır,
Al al,
Durmuş geleceğe yele ölüme,
Kanda mermer, dışarı.

Ot er, dirilişi güne doymamış genç oğulların,
Ki gelir parlak,
Canın susmuş kalesinden,
Ulu bir haber dışarı.

Ot er yapar sonsuzluğunu
Düşmanı yok ederken yok olur.
Bir anın mavisinden kırmızılığına bir anın,
Vakti çeker, dışarı.

. . . sular mı akar yılların ardına,
Yıldızlar mı ışır donuk
Aydınlığında dalar bir ulus,
Denmez ki efsaneler birer birer, dışarı.

Çanakkale güzel kıyı unutma ot erini,
Susma hiç.
Bu büyük sessizlikte
Gecelerin, türkülerin, dalgaların ver, dışarı.

BİR DESTANI SELAMLAMA

50 yıl mı geçmiş... Kocaman bir ara,
Sızlıyor, sızlayacak elli bin yıl geçse bile bu yara.

Bir ulusun çiçeğini yedik diyorsunuz, doğrudur,
Sizin de nice nice nice oğullarınız burada kopmuştur.

Biz o şehitlerimizi yeni bir doğuşa temel yaptık, ya siz,
Siz sömürgenler, açlığınızla suçlu değil misiniz?

Uyandık bir daha çağlardan, bulduk bir daha önderimizi,
Gökler bayrak bayrak doldurdu gönderimizi.

Bulduk Mustafa Kemal'i yerden göğe al,
Her şehitten bir yaşama aldı Mustafa Kemal.

İşte ulusum dağ taş dolusu çiçek vermede,
Görünür görünecek sonsuz oğullarıyla Erdede.

ÖNSÖZÜ

Çanakkale,
Çağlar üzre destanların özüdür.

Bayraklar dalgalanır ya,
Yel bayrakların hızıdır.

Yiğitlerin, sonsuzluk,
Ekmeğidir, tuzudur.

Gök uyur ya buralarda, gök uyanır ya,
Yaşamanın gözüdür.

Hepsi de varır Ankara'ya ovalardan,
Kalanlar, ölenlerin izidir.

Deniz deniz dağ dağ
Yazıdır.

Çanakkale,
Yeni Türkiye'nin önsözüdür.

DIŞARDAN GAZEL

Karşı Duvar Dergileri: 2

1. baskı: 1965

TOPLUMDA

Ben senin ekmeğinde, ak,
Değil miyim?
Nerde çalışırsan çalış,
Nerde yersen ye,
Boğaz tokluğuna, boğaz tokluğuna sen,
Ben senin açlığında değil miyim?

Ben senin ekmeğinde, uzak,
Değil miyim?
De ki tarladasın,
De ki davar gütmedesin,
De ki bir demirli bir bıçak yapmaktasın,
Ben senin yıldızlarında değil miyim?

Ben senin ekmeğinde, sıcak,
Değil miyim?
Köydür bu, kasabadır bu,
Daha büyümüştür çığrışan kalabalığında
İlçedir bu, ildir bu,
Ben senin kurtulmuş geleceğinde değil miyim?

DEV, YÜRÜMEDEN ÖNCE SÖYLENMİŞTİR

Başını kocaman Ağrı Dağ'a yaslamış
Otuz milyon ayaklı kocaman böcek,
Peki neden taş gibi durmaktasın,
Neden sinekler konmuş yüzüne, gözüne,
Neden silkinmemektesin,
Yüreğinde kalmamış mı can, böcek?

Sen değil misin, güce ad olan,
Otuz milyon ayaklı kocaman böcek?
O sıra nice nice ayakların vardı ya,
Altay'dan yürüdün yel olup,
Denizlere ulaştın sel olup,
Tükendi mi yaratıcı kan, böcek?

Yan gelmiş çamura, karanlığa upuzun yatmakta,
Otuz milyon ayaklı kocaman böcek.
Otuz milyon ayaktan biriyim,
Kımıldıyorum ama, acıdan, yastan,
O biraz bile yerinden oynamıyor,
Kımılda, aman böcek!

ÇOBANYILDIZ KÖYÜNDE

Bu yıl kötüyüz bıldırdan bile,
Toprak ürün vermedi nidelim.
Veremedik tarlanın parasını,
Biz ne yüzle Ağamıza gidelim...
Dağa düze bayıra sığmaz ki yasın,
Çobanyıldız duyasın.

Koca kış gelmekte, aman gelmekte,
Tek ineği götür dede, pazara koy
İnek gider buğda gelir, can gider ölüm gelir,
2,5 çuval ne 23 başa oy.
Dağa düze bayıra sığmaz ki yasın,
Çobanyıldız duyasın.

Ama kızmış Ağa, adamlar salmış,
Bir göz evde ne bulunur sapan, nacak.
Haczetmişler hepsini, yerden göğe
Kara döşek altımızdan alındı alınacak.
Dağa düze bayıra sığmaz ki yasın,
Çobanyıldız duyasın.

İNANÇ

Yıl 1919, neler neler, yıl 1923,
Dalgalandı bayrak
Bin güçle bir daha.
Bin bir çabayla bir daha, karanlıklardan,
Yurt üzre dağ başı üzre
Atlarla, kağnılarla, kalpaklarla, baltalarla,
Bir daha dineldi yaşamak.

Aç kartalların dönedurduğu,
Nadasa durduğu ot ağız tarlaların çıplak.
Yaslı dede, acılı ana,
Yastan oğul, acıdan kız, deli yellerle yücelmiş,
Yurt üzre dağ başı üzre
Tuttular elleri yeşil,
Yürüdüler ayakları toprak.

Yıldız, dilersin iyice yakın
Yıldız, dilemezsin iyice uzak.
Ama besbelli uyanmış gözlerinden,
Soluğunun göğe dek büyümesinden besbelli,
Yurt üzre dağ başı üzre
Bir daha,
Yeni bir gün doğacak.

EFENDİ

Köylü efendimizdir, toprak saraylarında besbelli,
Susayan O; mavi mavi içen O.
Dağlarda ovalarda bayırlarda,
Yazlarda kışlarda güzlerde,
Eken O, sarı sarı biçen O.
— Efendi, senin elindeyiz efendi, yerden göğe,
Senin ayağındayız, efendi.

Barıştır çağır gelsin ulu alanlarına hepsi,
Dört bölü beş sayısınca çokturlar düşlerden.
Savaştır buyur gelsin altın borularla,
Beş bölü altı sayısınca çokturlar masallardan,
Ağızlarında yeşillerin bitmez tükenmez türküsü.
— Efendi, senin elindeyiz efendi, yerden göğe,
Senin ayağındayız, efendi.

Köylü efendimizdir bizi seçer,
Köyüne başkan yapar kilimlerde ilkin,
Koşarız dileğine gece gündüz.
Saylav yapar, bakan, başbakan yapar halılarda,
Çalışırız dediğine, istediğine, efendimizdir.
— Efendi, senin elindeyiz efendi, yerden göğe,
Senin ayağındayız, efendi.

GÜNDELİKÇİ

Yanarcasına uyandın, korkuyla sımsıcak gün üzre,
Geciktin mi, yok.
Güneşin ışığı varmış varmamış,
Evler değil, damlar değil, soluk değil,
Gökyüzü bile ışımamış daha.
— Ama kalkacaksın ak üzre uyku göz,
Yaşama göz.

Gittiğin işyeri üç kişilik,
On kişilik, yirmi kişilik, uzun.
Gittiğin,
Birin üçe, birin ona, birin bine dağılışı,
Gittiğin işyeri, çalışa çalışa yüz bin kişilik.
— Ama kalkacaksın ak üzre uyku göz,
Yaşama göz.

Uyumamış gibisin ta masallardan beri,
Çapak çapak.
Gözden de, yaşamaktan da büyüktür ekmekler,
Kör olmuş gibisin,
Karanlıkta karanlıkta, boş.
– Ama kalkacaksın ak üzre uyku göz,
Yaşama göz.

İŞSİZ

Alınyazısı derdi
Sokaklarda dökülüp kaldığına.
İşsizdi, korkusuzdu, saygısızdı üç yıldır,
Düşünde ekmek görürdü yüz bir ağız.
        Öyle açtı ki el ayak,
        Yumruğunu yedi.

Yel iyiydi yine, ona değerdi,
Kurda kuşa değen yel.
Kimseyi kimseden ayırt etmeyen serinliğinde,
Doyurmasa da avuturdu biraz.
        Öyle açtı ki sessizlikle büyürken,
        Dudaklarını yerdi.

İşte karanlık kanla ürperdi.
– Yoldan geçenler görmeden,
Yıldız görmeden,
Tanrı bile görmeden –
        Öyle açtı ki yaşamak üzre,
        Soluğunu yerdi.

ADALARI KURTARMA DERNEĞİ

— Kıbrıs kırımında ölenlere sunulmuştur. —

Dün gece bir parıltı vardı ya,
Denizle toprağın birleştiği yerde kan.
. . . geldiler, kondular, yürüdüler, uçtular,
Kocaman güvercinleri kocaman sevgilerin,
Kocaman barışlarda yüzlerce yıl.
Dernek kurduk, ölümden tez,
Ana sıcaklığı, demir soğukluğuna, değer değmez.

Özgür yaşamasını sağlamıştık kişilerin,
Çiçek özgürlüğünce ağaç özgürlüğünce,
Buğday özgürlüğünce dağ, taş...
Ama ne yazık, bırakılan erdemi yitirdiler,
Dün gece bir parıltı vardı ya, bizdik.
Dernek kurduk, işte çıkarılacak,
Üç günlük yavruların göğsündeki kara bıçak.

Biz, Hacı İl Bey, ak yellerle yarışmış,
Biz, Gedik Ahmet Paşa, mavilikte uçuşur sorguçları,
Biz, Sokullu, düşüncemiz gök,
Biz, Barbaros, kılıcı yelken duran, bin bir gemide,
Biz, Namık Kemal, yüreği yurdunca genç olan.
Dernek kurduk, o aydınlık yer üzre,
Adaları kurtarmaya, nice şehitler üzre.

LAĞIMCI

Lağımcı, kara bir yüz, acıya batmış gözler,
Neden tiksiniyorsunuz?
İki çalı süpürgesi, üç demir çubuk,
Bir eski çuval, nice uzaklıklardan,
İşte yükümün hepsi.
Ama neden omuzlarım çökmüş,
Ama neden taşıdığım göğe dek?
— Lağımcı, lağımcı isteyen!

Bütün evlerin altındayım, bütün yılların altında,
Neden sakınıyorsunuz?
Dokundum mu size,
Değdim mi size,
Kokular başlasa da delirmiş,
Ayağınız eliniz sararsa da korkudan
Ben derinden geçmekteyim,
— Lağımcı, lağımcı isteyen!

İş tutmuşum, iş tutmak pis değil,
Neden iğreniyorsunuz?
Aldığım ne,
Taşıdığım ne,
Götürdüğüm ne, bilmiyor musunuz?
Aldığım, taşıdığım, götürdüğüm ne,
Çaldığınız, çırptığınız, yaşadığınız sizin.
— Lağımcı, lağımcı isteyen!

ALMANYA'LARDA ELLERİMİZ

Şimdi Almanya'da gün doğmuştur,
Şimdi aydınlığa değer elin.
Ayağına, kocaman ayağına,
Hadi, der elin.

Bu muydu gece yarısı seninmiş gibi parlayan,
O mermer elin.
Bir el gibi görünür ama bin bir eldir sanki
Çalışır çabalar, bir ekmek parasına her elin.

Sırılsıklamdır, dökülen saçını bile kaldıramaz
Avuç avuç ter elin.
İşte yurdundan uzak, işini de, seni de,
Yer elin.

DIŞARDAN GAZEL

Siz Ali Bey, Veli Beyefendi busunuz,
Gelecekler önünde suçlusunuz.

Yöneteceksiniz de ulaşacak ha,
Çağdaş uygarlığa ulusunuz.

Ön karanlık, art karanlık. Sağ karanlık, sol karanlık
Kara toprak içine mi gömülüyoruz?

Bir ülke yarısı çıplak,
Yarısının yediği ekmek tuz.

Uyur itleri, inekleri, ayıları,
Bütün aydınları uykusuz.

Milyonu trahom toplumun, milyonu sıtma,
Milyonu verem, bilmiyor muyuz?

Ne olmuşuz, ne yapmışlar bize.
Nasıl bağlanmış elimiz, kolumuz.

Böyle giderse biline hep,
Mustafa Kemal'le bile yokuz.

De, yüreğin nice yanarsa yansın,
Efendilerin yüreği buz.

SİVASLI

Gelmiş ta İstanbul'a,
Ta eskiden gördüğümüz.
Güçlü
Umutlu
Kara ekmekle ölümsüz.
        Dağın ardındaki yastan gelirim,
        O Sivas'tan gelirim.

Kimsiniz ha?
Ali, Mustafa, Satı, Memiş.
Nece vardıksa,
Necek uğraştıksa üstüne,
Taşlık tarla bin kez yok demiş.
        Dağın ardındaki yastan gelirim,
        O Sivas'tan gelirim.

Karda kışta yalnayak,
Yelin yağmurun yediği.
Tavuk aç, kuzu aç,
Koyun aç, öküz aç... Manda aç,
Açlığın ağız ağız bitiremediği.
        Dağın ardındaki yastan gelirim,
        O Sivas'tan gelirim.

SORMAK

Eylemin gücü neden büyük
Birisi eklenir birisine mi?

Varıp gitmiş nice düşünce nice söz
Dağın taşın gerisine mi?

Yankıdır yakar eskiyi yalaz yalaz
Yankıdır nerelere gizlenir bilinmez, aydınlığın sisine mi?

Yel dediğin ulaşacak er geç
En küçüğüne mi otların, ağaçların en irisine mi?

Devrimler atlara benzer atlar devrimlere
Yansıyan parıltılar yüreğine mi derisine mi?

Hey hey hey, dirisi ölüsüne mi tanıktır yiğitlerin
Ölüsü dirisine mi?

Ant içerler dört yılda bir ağalar
Doğrusuna mı eğrisine mi?

KÖYLÜ

— Bir köylü dergisine başyazı –

Yemedik yemişini nicedir
Ağaç değişmeli
Dal değişmeli.

Bu eşeğin beli kanamış oğul
Hadi erişti gün
Çul değişmeli.

Nice ektikse nice bekledikse
Buğda vermez pamuk vermez ot vermez
Çöl değişmeli.

Ne buralarda aç mıyız?
Tanrı o Tanrı'dır
Kul değişmeli.

Hayır
Bütün yollar varmaz Ankara'lara
Yol değişmeli.

TANRI'NIN BİLDİĞİNİ KULDAN SAKLAMAYAN KÖYLÜ

Acımasızlığımdan değil üşüdüğümden
Küçücük ağaç seni seçtiğim.

Tadından değil yoksulluğumdan
Madımak seni seçtiğim.

Sevdiğimden değil işsizliğimden
Almanya seni seçtiğim.

İstediğimden değil korktuğumdan
Ağa seni seçtiğim.

Yaşlandığımdan değil açlığımdan
Ölüm seni seçtiğim.

KAZMALAMA

Karşı Duvar Dergileri: 3

1. baskı: 1965

ARKALIKÇI

Belki üç yüz okka, belki daha çok,
Kocaman bir denk.
Adımlarımı kısa atsam, bastırıyor daha,
Uzun atsam, biniyor daha.
En üstte gök, taşıyorum iki kat.
        Bu arkalık semer değil,
        Ben katır değilim.

Tahta sandık ne de ağır,
Oturmuş tam belime.
Şöyle başımı azıcık kaldırınca,
Ucu ensemi keser alçağın.
En üstte Hasıroğlu Kardeşler, taşıyorum üç kat.
        Bu arkalık semer değil,
        Ben at değilim.

Sırtımda bir peynir tenekesi, üç peynir tenekesi,
Dokuz, on üç, yirmi bir,
Sırtımda otuz peynir tenekesi,
İçleri boş, soluk alsam devrilecekler,
En üstte Tanrı, taşıyorum yedi kat.
        Bu arkalık semer değil,
        Ben eşek değilim.

ULAN

— Madalyalarını "Birleşmiş Uluslar"a
geri veren Kore gazilerimize, saygılarla —

Ulan Kore dedin kuşanıp vardık hemen,
Kişilerin yeryüzünce özgürlüğü uğruna!
Anayurt korur gibi koruduk seni,
Binlerce can toprak olduk, taş olduk oralarda.
Al bunları alçakların göğsüne dik,
Ulan sana inandıksa suç m'ettik?

Buyur dedik, ne istedinizse,
Deniz mi, gök mü, alan mı, buyur.
Yıllardır kardeş bildik, ülküdeş bildik sizi,
Çektik gönderimize "Birleşmiş Uluslar" bayrağını yüceden.
Al bunları alçakların göğsüne dik,
Ulan sana inandıksa suç m'ettik?

Ulan senin barış diye anlattığın bu mudur?
Yeşiladamızda bir sansar topluluk,
Anneleri, çocukları çığlık çığlık öldürmede,
Ak sakallı dedeleri su içerken vurmada.
Al bunları alçakların göğsüne dik,
Ulan sana inandıksa suç m'ettik!

YÜREK

—Yıl 1964'tü. Toprak acıdan çatlamıştı.—

Bir yürek bir ucu kan,
Bir ucu Ağrı Dağ kayalarından.

Bulutlar geçip gider, öylesin mavi,
Kuşlar gelip konar, öylesin kocaman.

Ağaçsız, ışıksız, ekinsiz, yolsuz,
Bir ucu Şavşat, bir ucu Van.

Bir ucu Hozat'ta, Muş'ta, Keşan'da,
Bir ucu sencek susmuş inan.

Görmüş, yürümüş, inanmış, sevmiş,
Bir yürek, burada ev, orada han.

Bir yürek, yazı çöl çöl uzanır aha,
Bir yürek, kışı yerden göğe, yaman mı yaman.

Kadın, gecekondusunda yalnızdır, sütsüzdür,
İkiz bebekleri gecelerce ağlayan.

Erkek pazar yerinde açtır, işsizdir,
Söner durur mutsuzluklar üzre can.

Bir ucu Albayrak dalgalanır,
Bir ucu Yeşilada aman aman.

KAMU KAPISI

Önce ikiydiler kamunun kapısında,
Biri su beklerdi,
Su yükselir yükselmez üflerdi boynuz borusunu.
Biri fil beklerdi,
Filler gelir gelmez çalardı ağaçtan davulunu,
Önce ikiydiler kamunun kapısında.
"Devletin malı deniz
Yemeyen domuz."

Arttılar günden güne, çoğaldılar yıldan yıla,
Getire götür.
Üyeler yaptılar, başkan seçildiler,
Sağ gözü baktırdılar sol göze
Sağ ayağı sol ayakla ölçtüler, iş diyerek,
Arttılar günden güne, çoğaldılar yıldan yıla.
"Devletin malı deniz
Yemeyen domuz."

Sonra bin bin bin oldular kamunun kapısında,
O parmağı bu parmağa uzatmaya birisi,
Bu parmağı şu parmağa iletmeye birisi,
Şu parmağı öbür parmağa değdirmeye birisi,
Öbür parmağı o parmağa ulaştırmaya birisi, atandılar,
Sonra bin bin bin oldular kamunun kapısında.
"Devletin malı deniz
Yemeyen domuz."

KARANLIK PARA

Vardım ulu katına, sundum dilekçemi,
Av gören sırtlan gibi geriledi yarın dedi.
Uzattı elini beş parmağı açık,
Beş parmağı çirkinliğe, utanmazlığa, pisliğe açık,
Uzattı gözümün içine
Kör sesiyle yarın dedi.
Mırıldandı aralıkta odacılar,
Biri beş lira demekmiş.

Şu işlemin, der demez,
Gizli bir sevinç parıltısında yarın dedi
İki elini birden kaldırdı hemen,
On parmağı delicesine, yüzüme uzanmış,
Sarı sesiyle yarın dedi.
Gülümsedi aşağıda odacılar,
Biri on lira demekmiş.

Pullarını, diyecek oldum,
Karlı dağlardan yarın dedi.
Üç kez salladı upuzun boynunu,
Deveden,
Zürafadan arta kalmış boynunu,
Aç sesiyle yarın dedi.
Anlattı kapıda odacılar,
Biri yüz lira demekmiş!..

GÖK CENGİZ TÜRKÜSÜ

— Ulu Şehit Cengiz TOPEL'e—

Binmişim gök atlarına,
Bir mavi dağı görmüşüm.
Bozkurt; mavi dağı delmiş,
Ellerimde kızıl tuğlar.
Binmişim gök atlarına,
Hakan otağı görmüşüm.

Binmişim gök atlarına,
İşte Yeşiladam yanık.
Topla döğülmüş döğülmüş,
Çoluk çocuk çığrışırlar.
Binmişim gök atlarına,
Yırtık yaşmağı görmüşüm.

Binmişim gök atlarına,
Atlar duramaz duramaz.
Yel olup ağzına girer,
Çoluk çocuk yiyenlerin.
Binmişim gök atlarına,
Ebemkuşağı görmüşüm.

Binmişim gök atlarına,
Bir Ortaçağ saldırısı.
Kalleş, iğrenç, çirkin, korkak,
Bir papazın sürüsünden.
Binmişim gök atlarına,
Uçan Bayrağı görmüşüm.

SIĞMIYORDU

Yürüdü tan ağarırken,
İçinde yıldız yıldız, dağ dağ bir ordu.
Yurt mu kopuyordu kurdunda kuşunda,
Yelinden yeşilinden gök mü çekiliyordu hey,
Avucu, yumruğuna sığmıyordu.

Karanlık bir sesle yıldırımlar arkasından,
Anıtlar şehitliklere sordu,
Şehitlikler yaşayanlara haykırdı, sordu geleceğini,
Kan oturmuştu ellerinin ayasına,
Avucu, yumruğuna sığmıyordu.

Yürüdü birdenbire Memet olup,
Durmak ölmekten zordu.
Bir ulusun bayraklara sığmadığı gün üzre,
Taş tutan, demir tutan, ekmek tutan avucu çatlamıştı hey,
Avucu, yumruğuna sığmıyordu.

KAZMALAMA

Ali, Veli, Ahmet, Mehmet,
Artık anan ağlamasın,
Biraz da sen ağla gayrı.
            Düşmeden güzün yeline,
            Al kazmayı vur beline.

Ovalara yollara çık, köylerinden kentlerinden,
Taş hele bir, yık hele bir,
Seller gibi çağla gayrı.
            Bastılar ya bam teline,
            Al kazmayı vur beline.

>

Taştan topraktan kör müsün,
Işı be, uyan be, kalk be,
Işıyan bu dağla gayrı.
Ta ki göbeği deline,
Al kazmayı vur beline.

Aylık azmış, yıllık azmış,
Bey bununla yaşamazmış.
Bitir, sözü bağla gayrı.
Ne de yakışır eline,
Al kazmayı vur beline.

KOLTUKTAKİLER İÇİN

Yurdum dağlık benim neden mi Bey,
İşler dağlar gibi durmakta ondan.
Seller niye basar köyleri kentleri,
Gözyaşım ırmak da ondan.
Nasıl yüreğin sızlamaz, sızlamaz,
Nasıl oturursun o koltukta.

Ay'a yıldıza varmış, Doğu Batı,
Bizimki bir sarı ekmek ummakta ondan.
Köle olmuş, yediği içtiği borç yazılmış,
Hâlâ ne verirse almakta ondan.
Nasıl yüreğin sızlamaz, sızlamaz,
Nasıl oturursun o koltukta.

Açtır çıplaktır, bekleyemez susamaz,
Bütün ateşlerde bir et yanmakta ondan.
Bu gök değil, bu Tanrı değil, kapkara korkunç,
Bu ulusun yüzü sormakta ondan:
Nasıl yüreğin sızlamaz, sızlamaz,
Nasıl oturursun o koltukta.

DAYAK

İster misin ellerimizi birleştirelim,
Sen iki vur, ben iki daha,
Çalmış mı,
Emmiş mi alın terini ulusunun,
Sen dört vur, ben dört daha.

Gemi seçmeye mi gitmiş 20 kişi, çay bulmaya mı
yollanmış 30 kişi,
Dış bakan olmuş da yüzde mi almış.
– Saçı bitmedik çocuklarım aç iken kerpiç köylerde,
Bebek kızlarım gecelerce aklığını satarken –
Sen yedi vur, ben yedi daha.

Ha, ister misin ellerimizi birleştirelim,
Değeri 8 iken, 208'e mi vermiş bir tabak fasulyayı,
Dilekçeni görür görmez, deve boynunu sallamış, 500 mü
koparmış senden,
Saylav seçilmiş de geleceğine yatırım mı yapmış, devrimi
çiğneyerek,
Sen dokuz vur, ben dokuz daha.

SEN

Ahmet, Recep, Süleyman... Mutsuzlar zincirisin,
Van'da, Iğdır'da, Muş'ta.
Yüzün gözün küçülmüş, elin ayağın sarı,
Kim der sana dirisin.

Yok maşallah, irisin,
Yasla, acıyla, umutsuzlukla, filler gibi.
Ama işsizlikle, ama güçsüzlükle, yalnayak, pis,
Sokakların kirisin.

Bir sapan demirisin,
Toprağın taş, giremezsin ki içeri.
Oralarda eşekler, eşekler, eşekler,
Sen eşşeğin birisin.

YILDIZ OLAYI

Gelirdi küpeli yıldız
Yavaşça sorardı hanginiz aç?
Yavaşça susardım ben
Ablam açım derdi.

Gelirdi küpeli yıldız
Kayarken dinlerdi ağılı
Kayarken soluğu gecede
İnek açım derdi.

Gelirdi küpeli yıldız
Köyde kuru kavağın dibine yumuşak
Köyde kuru kavağın dibinde pırıl pırıl
Böceğin biri açım derdi.

PULSUZ DİLEKÇE

Pullar kalkmış dilekçeden günüdür,
İşimizi açık açık yazalım.
Ne söyledin seçimlerde,
Ne yaptın?
İster misin yalanların dizelim.
Ha deme, dur deme, olacak deme,
Eyleme efendi beni eyleme.

Oğullarım aha kaçar dışarı,
Gider bir iş diye, bir ekmek diye.
Dağlar taşlar,
Acı acı bakışır
Bu toprağı yeni baştan kazalım.
Ha deme, dur deme, olacak deme,
Eyleme efendi beni eyleme.

Yeme, içme, çalma çırpma ha bire,
Söylev, buyruk, devrim, plan ha bire.
Ya yap dediğini,
Ya in aşağı.
Ya da varıp saltanatın bozalım.
Ha deme, dur deme, olacak deme,
Eyleme efendi beni eyleme.

NE BİLİYM

Sordular bir geceden,
Bir geceye,
Türküler, telleri kopmuş sazlar,
Ne karanlık
Bu ne korkunç uyku?
— Ne biliym?

Açı çok, çıplağı çok,
Kara tütmüş dağlar
Kara susmuş yorulan yaşlı ova.
Gerçeğin tek yolu var tek amacı,
Niyedir durduğumuz?
— Ne biliym?

Bir uzun Türkiye kıvranmadadır,
Yas uzun,
Köyler uzun, kırk bin kez.
Uçacak ya, er geç,
Beklenen kartalı nerden uçacak?
— Ne biliym?

TEREYAĞ

Yoksu keçi, yapışmış bir böğrü öbürüne,
Kuru daldan yaprak umar, dinelmiş.
Ardında ince oğlan, bir ince, altı yaşında,
Yememiş mi yememiş, aç mı aç,
İşte keçinin sütü,
Sağıla sağıla tereyağ olan.
    Bakar çoluk çocuk uzaktan uzaktan hey,
    Ye daha
    Yemesin daha.

Kara koyun, kara, mutsuz,
Kel tepeden kıraç bayıra meler gider, tek.
Sarı kız yanı sıra yorgunlukla iyice küçülmüş,
Eli ayağı artmış, elinden ayağından.
İşte koyunun sütü,
Kaynaya kaynaya tereyağ olan.
    Bakar çoluk çocuk yavaşça yavaşça hey,
    Ye daha
    Yemesin daha.

Tekgöz ineğin dişi keskin,
Ot büyür uzayamaz, kımıldar sallanamaz,
Tepeden tırnağa ak bir dede, güder ak, güder uzun,
Acıkmışlığı, doymamışlığı.
İşte, ineğin sütü, işte,
Dövüle dövüle tereyağ olan.
    Bakar çoluk çocuk yutkuna yutkuna hey,
    Ye daha
    Yemesin daha.

BİR SEÇİM ÖNÜ

Bayrak mı yıkıntılar üstüne açlıklar üstüne dalgalanır
Al demem.
Göklere çıkmıyor mu dolana dolana
Kara kanatları mavileşmiyor mu,
Kartal demem.

Biri, bir güncük yaşayıp ölse, doğrunun yolunda sonsuzdur
yaşaması,
Az demem.
Yazıyor ya, haykırıyor ya, pisliğini sömürgenlerin yıllardır,
Ülküsünden nice uzak sayılsa,
Varmaz demem.

Günüdür, ayağa kalkabilir tohumlar karanlıklardan,
Geç demem.
O mu yemiş yemiş yemiş,
O mu, ısıra ısıra ısıra, seni,
Seç demem.

YERYAĞ

Karşı Duvar Dergileri: 4

1. baskı: 1965

ORDAKİ

Nasılsın demişler gibi... İyi gibiyim.
Üstüne mağra kapanmış ayı gibiyim.

Anası çifte koşulu, dönmez nicedir,
Üşüye üşüye aç bir bozkır tayı gibiyim.

Şırıltısı donmuş, çıldırmış, ak kayada,
Kurumuş pınarların suyu gibiyim.

Ta yüzyıllardan kalma, karanlık, korkunç,
Gözüme dizime vurmuş büyü gibiyim.

Çıkrıklar, çıkrıklar, çıkrıklar, iner aşağı,
Dibinde bir çamurlu su... Kuyu gibiyim.

Ağlarım haykırırım, açlığımı çıplaklığımı,
Doğarken anamın gördüğü gibiyim.

Isırdılar, kopardılar, ellerimi ayaklarımı,
Dağ başlarında kurdun kuşun payı gibiyim.

Akıyorum, Kızılırmak akmadan,
Akıyorum, bir Sivas köyü gibiyim.

De de de, yasımı, bitmez tükenmez,
Yalnız kavakların boyu gibiyim.

AYAKLAR

Ayaklar toplandılar dün gece tam burada,
Kimi çapula, kimi sandal, kimi pabuç,
Kimi yemeni, kimi çarık.
Yamanmış, delinmiş, sicimle bağlanmış,
Dediler, durmayalım düşeriz.

Ayaklar toplandılar dün gece tam burada;
O Edirne'den gelmiş, çamuru yeşil,
Bu Van'dan çamuru mor,
Öteki Hakkâri'den çamuru sarı,
Dediler, durmayalım düşeriz.

Ayaklar toplandılar dün gece tam burada,
Dediler ayak olduğumuza yakınmayalım,
Ya el olsaydık, ya açılsaydık bütün gün;
Şunun bunun üç kuruşuna, yürüdüler,
Dediler durmayalım düşeriz.

ZONGULDAK AĞIDI

Bir kömür, bir uzak, bir kara, bir derin,
Ellerin, yeraltında yitmiş kocaman ellerin.

Yıllarca çalışırsın gündeliğin on lira,
Açsın, susar kuyular bağıra bağıra.

Ko yamyassı ayakların balçık toprağa girsin,
Kim yürürse öldürürler bilirsin.

Zonguldak ölü iki gecede gecede diri bir,
Zonguldak bir Türkiye, bir aç Türkiye değil midir?

Tanrı yeryüzünündür, bir pay düşmez sana,
Sen yeraltındasın, Tanrı'sızsın anlasana.

Karanlıktır yıldızlara karşı aşağlara indiğin,
Aşağlarda sevdiğin, korktuğun, sevindiğin.

Dağ hak diye, kara elmas hak diye,
Bekledin çırılçıplak bir yıl daha kazanılan dağıtılacak diye.

Zonguldak ölü iki gecede gecede diri bir,
Zonguldak bir Türkiye, bir aç Türkiye değil midir?

Vardiya bitmiştir, uyursun gökyüzü uyanırken yüzüne,
Uzaksın, oğluna, karına, anana... öküzüne.

Oynamaz dedin, derinliklerde bir aç ayı,
Ne istedin bölüşmek gövdeler teriyle birikmiş parayı?

Yüzlerce yıl yüzlerce yıl avucundaki ekmek alınmış çağlardan,
Ne istedin çoluğunun çocuğunun sarı lokmasını aşağlardan?

Zonguldak ölü iki gecede gecede diri bir,
Zonguldak bir Türkiye, bir aç Türkiye değil midir?

DELİ DUMRUL TÜRKÜSÜ

Ne karanlık, oğul, bu ne karanlık,
Öküzlerim geceleri süstü mü?
Dağların dağ eden kurtlar kartallar,
Mağraları dorukları bastı mı?

Bir yel vardır, yıllar yılı esmemiş,
O ne, çınarlar devrilir, esti mi?
Yeşillerim söyler gayrı türküsün,
Kara toprak karasından sustu mu?

Pırıl pırıl uzanan ne, yanan ne,
Ali gelip kılıçların astı mı?
Ayaktadır köyler kentler ha daha,
Ne sandınız, Deli Dumrul pıstı mı?

ULU BİR SALDIRIDA

— Yeşilada çocuklarının bir
askerlik oyunu üzerine—

Siz Yeşilada'daki çocuklarım;
Niye saldırıyorsunuz dev ağaçlar yeşilliğinde ulu bir oyunca
büyük
Işığınızı vermeyene,
Suyunuzu kesene,
Ekinlerinizi yağma edene, biliyorum.
Yeşilada'daki çocuklarım.

Niçin saldırıyorsunuz o tahta tüfeklerle siz
Duymadan mavi göğün bitmez tükenmez barış türküsünü;
Annenizi, ablanızı uyurken öldürenlere, uyanmış,
Size savaşı öğretenlere.

Siz Yeşilada'daki çocuklarım,
Nereye saldırıyorsunuz, omzunuzdaki kocaman bir bayrak,
Biliyorum kocaman,
Ama kimin yerine saldırıyorsunuz?
Biliyorum, biliyorum, küçücük.

SAVCI'YA

Savcı, nedir düşündün mü?
Dağları sorguçlu kılan?
Onlar susmaz, gece gündüz, onlar haykırır yücede.
Gelmiş dağlardan yalnayak, durmuş kapına bir işsiz,
Seni bile içli kılan.

Savcı, nedir düşündün mü,
Bıçakları uçlu kılan?
Bir eski hak alınmamış, bir dere kan sorulmamış,
Şunun bunun alın teri,
Alınları taçlı kılan.

Savcı, nedir düşündün mü?
Yazıları suçlu kılan?
Usla, yürekle büyümüş, gündüzler geceye karşı,
Ama nedir çağlar üzre,
Beni senden güçlü kılan?

YERYAĞ

Burası Raman'dır, Batman'dır, Beşir'dir,
Bir ses kara toprağın içinde uyanık.
Bir acı kara toprağın yüreğinde çıldırmış,
Geceler boyu bunalır, dövünür, haykırır, kapatılmışlığından.
Yeryağ, onun petrol dediği,
Onun beni yeraltına kilitlediği.

Ulaşmak ister eve, köye, kente... kocaman,
Isı olmak ister, aydınlık olmak ister,
Ellerinde oğullarının,
Ulaşmak ister kurda, kuşa, aça, çıplağa... ta yıldızlara dek.
Yeryağ, onun petrol dediği,
Onun beni yeraltına kilitlediği.

Ama bırakmazlar, kendi yeryağlarını on katına satmak için,
Hasır şapkalı sömürgenleri yeryüzünün iğrenç, pis.
Boğulduğum bu karanlıkta kükrediğimi duymuyor musunuz,
Bir depremle ha taştım, ha taşacağım kardaşlar.
Yeryağ, onun petrol dediği,
Onun beni yeraltına kilitlediği.

BİR İMECEYE DOĞRU

Ulu olur şu sıra, cüce dediğin,
Alçak çıkar, yıllar yılı yüce dediğin.

İşte bastırmış yeri göğü karanlık,
Bu kimin yasıdır, gece dediğin.

Açım, çıplağım, dersin, anlamaz anlamaz,
Anlamaz, sorar hâlâ: – Nece dediğin?

Varacaksın dağlara, bağıracaksın dağlardan,
Ulaşır belki kulağına böylece dediğin.

Develer, eşeklerden önce bilir her çağda,
Başadır, hörgüce dediğin.

Bir yankıdır, vurur ovalardan ta gökyüzüne, korkunç,
Yüzyıl yüzyıl yaşadığın, yalnayak, hece hece dediğin.

Hepsi birden söylense alda, yeşilde, sarıda, morda hep,
Oynatır yeryüzünü türkülerce dediğin.

Kartal yükselmiştir, bayraklarla dalgalansın gayrı ellerinde,
Anlattığın gence, dediğin.

Ben vuracağım, sen vuracaksın, o vuracak,
De kardaş, böyle olur imece dediğin.

YE YE YE

Ağzın var mı az konuş,
Hem konuşmak da niye?
Ağzınla gör, ağzınla anla, ağzınla işit,
Ağzın var mı, ye ye ye.

Çalışır aç, çalar tok,
Doymanın sınırı yok.
Mademki başladınız, deme yağlanmışım çok,
Ağzın var mı, ye ye ye.

Vişne, armut, kavun, muz,
Koyun, sığır, at, domuz,
Dağda bayırda düzde, bak biz milyon milyonuz.
Ağzın var mı, ye ye ye.

DÖVÜNÜ

Bu Türkiye'dir, sela mı veriliyor,
Bütün dağlarında yanık ağaçlarından ezanlar okunmakta.

Sular neden kirli,
Geceleri ellerimiz yunmakta.

Karşısında yedi yaşından küçük çocuklarımız,
Bir dev yokluk güreşe soyunmakta.

Sen misin giden, ben miyim,
Bir kara el, yurdu, bir kara ele sunmakta.

Küçüğü umar hâlâ büyüğünden,
Büyüğü milyonlarıyla avunmakta.

Karanlığa, boşluğa, düştü düşecek,
Bir toprak, yeryüzüne bir tek otla tutunmakta.

YAVAŞA KARŞI

Ya topraktır ya taş,
Yürürsün yürürsün,
Yol yavaş.

Köy dediğin yoklukla savaş,
Yenmezdir, yenilmezdir,
Bir ölümsüz ölümdür yavaş.

Açlığın gözlerinde yaş,
Ama sellerce akmıyor ki,
Ama yavaş.

Kaynamaz ki bu aş,
Kanımızın ısısı yok,
Kızmasız, ayağa kalkmasız, yavaş.

Seçersin seçersin bir koca baş,
Bir koca sakal, bir koca eski,
Bir kocaman yavaş.

Yakalım haydi gel arkadaş,
Dağlarında, yurdun hızlı dağlarında,
Kül olsun yavaş.

BİR TUTSAĞIN ÖYKÜSÜ

Bir tutsak vardı gecede,
Her yeri iplerle, zincirlerle bağlanmış bir tutsak.
Dilini çözdüler,
Sessizliği ısırır gibi kocaman,
Yaşamak dedi.

Bin yıl geçti aradan,
Düşündüler, taşındılar, ölçtüler, biçtiler, yöneticileri,
Gözlerini çözdüler,
Gözlerim, karanlıkla büyümüş gözlerim,
Parlayacak dedi.

Nice nice nice nice yıldızlardan sonra,
Hepsi bir çukur korkuda çıldırmış,
Ellerini çözdüler,
Kaldırdı kaldırdı kaldırdı kaldırdı yumruğunu,
Alçak dedi.

ÇOBAN ARMAĞANI

Karanlıktır alçak kişi
Yaldızı güneşi yoktur

Açılmışsa gözleri çok
Evrenlerde düşü yoktur.

Kişi yüzde yüz özgürse
Ölümsüzdür yaşı yoktur

Sömürüyle geçinirken
Alın akı işi yoktur

İçi olmalı kişinin
İçi yoksa dışı yoktur.

AÇILIŞ GÜNÜ

Gelip çöktüler içeri
Oturdular ha otura
Milyonları güdecekler
Köy kent batıra batıra.

Yel esmiş harman kaldırmış
Ne kazançlı bir topluluk
Yıkanmış geçmişlerinden
Bin pislik kaldı natıra.

Aş Sarayı'na vardılar
Bir yediler yediler ki
Nice iş çıkar dışarı
Ulu Tanrım bir kustura.

Kaz it koyun sırtlan çakal
Küçükbaş büyükbaş hepsi
Ne de yazık yer kalmamış
Çoban kuzuyu yatıra.

Vardım köyün kahvesine
Ak sakallı başın sallar:
— Uzaktan at belledik de
Çul verdik topal katıra.

GÖK SORU

Hey hey, kırk bin köydeki Türklerim,
Dalgalanmak isteyen ben miyim bayrak mı?
Susuyorsunuz, susuyorsunuz, susuyorsunuz,
Sizin dile gelmeniz söğütlerle, kavaklarla, çınarlarla yaprak yaprak mı?

Onlar bu ekmeği yemiyor mu kardaş, onlar bu suyu içmiyor mu, kocaman Anadolu'dan,
Onların yüreği böylesin alçak mı?
Çoban satılmış, itleri satılmış, koyunlar satılmış
Hey hey ovalar dağlar satılacak mı?

Nedir kuşların uçmak istediği, parlayan,
Ben miyim, kara toprak mı?
Kırk bin köydeki Türklerim; hey hey
Ses veriniz, kurtuluş ölümden uzak mı?

MAGİRUS İŞ BIRAKIMI

— Gözcümüz vurulmuş, gözümüz kan,
Gözümüz büyük daha. —

İşi bırakmak, kişi ölüme aday mı
Soluğun biraz yok
Dağ ayakların
Ova ellerin yok.

Ah mı, of mu, vay mı,
Yüreğimizdeki ses
Bizden, bütün köylere, bütün yeryüzüne,
Gidip kör kör gelen ses,

Aç günler ay mı
Öylesin uzun
Kavak yükseli değil
Üzüntü uzun.

İşi bırakmak kolay mı
İşi bırakmak
Çoluğu çocuğu nice karanlıklarda
Ekmeksiz bırakmak.

İşi bırakmak bir yalaz tay mı hey
Ki koşar su doğru yıldız doğru
Kopmuş gövdemiz onunla canlanır bir daha
Ki koşar bir aydınlığa doğru.

İKİ KİŞİLİK ÖLÜM TÖRENLERİ

Hakkâri'nin Beytüşşebap ilçesinde Meydankulli köyü hey,
Bir günde 9 çocuk taş kesilmiş boğmacadan.
"Ah ile vah ile",
Ne der tezek dumanı kara bacadan.
Anam babam kara çula gömdüler seni,
Hey hey iki canlık ölüm töreni.

Göremez kendi karanlığından ötesini kimse,
Herkes kendi yasındadır.
Boğulur muyuz ne, soluğumuz sanki göğsümüzde değil,
Dağın arkasındadır.
Anam babam kara çulla gömdüler seni,
Hey hey iki canlık ölüm töreni.

Köyün muhtarı Hacı Öter der ki
— Yetti bu ah, yetti bu vah,
Geçtik doktordan sağlık memuru gelse,
Allah Allah.
Anam babam kara çulla gömdüler seni,
Hey hey iki canlık ölüm töreni.

VİETNAM SAVAŞIMIZ

1. baskı: 1966

VİETNAM KIYILARI

Nguyên-Thien-Lang'ın gözleri yandı gazetelerde okuduğu bir gerçekle: "Vietnam Savaşı'nın arttıracağı ihtiyaçlar Amerikan ekonomisini zenginleştirecektir. 1966 yılında eşine rastlanmamış bir refah bekliyoruz."
(Johnson)

Tonkin Körfezi bir mavi aydır, güpegündüz.
Bir yeni yamyam türküsü duyulur otlar ağaçlar birbirine
değerken,
Amerikalılar, çağın en büyük barbarları,
Bilimin son buluşlarını bir Asya toprağına dökmüştür,
İşte, savaşın toptan yok etmenin en iğrencine karşı,
Tiksinir ölüm, bu memesiz kadınların, bu dudaksız
çocukların kanını yerken.

Tonkin Körfezi bir mavi aydır karanlıkta,
Kıyıları yanık et kokar.
Yeryüzü görmemiş binlerce yıldan beri.
Asya görmemiş, ak saçlı yiğit Asya.
Sarı dağlarından gelen erdemli yelleri artık,
Artık yeşil kokmaz, çağ kokmaz, iskelet kokar.

KAPLANLARIN BİLE DURUP DURUP BAKTIĞI

Yaşamak topraktan güzeldir,
Ama yurt yaşamaktan güzeldir,
Değil mi Trang Vang-Tung.

1959, yeni Kutsal Savaşımız başlarken,
Dövüş araçlarımız oktu, yaydı,
Onlar da bunlarla saldırsalardı oğul,
Savaşmak süt içmek gibi güzeldi, kolaydı.

Ölümden çirkin işte
Yanık pirinç tarlalarında esen yel.

Bambulardan yapmıştık nakış nakış,
Mızraklarımız vardı, kurt tuzaklarımız vardı o sıra
Şöyle bir dizildik mi alanlarına dev ormanların
Parlardı kara ellerimizde bir aydınlık sıra sıra.

Ölümden büyük işte,
Yanık pirinç tarlalarında esen yel.

Yok, onun ölümü hızlı, uzun,
Yok, onun pek bir şeytan işi var.
Adamı avlamaz o
Adamı atasına dek, çocuğuna dek parçalar.

Ölümden karanlık işte,
Yanık pirinç tarlalarında esen yel.

KANAĞIZ OLMAK

Bir tutsak bir geceye sığmazdı.

Kanağız haykırmada,
Bu Vietnam'dır bütün sömürülenler adına, uzak.

Kanağız güzel,
Bu topraktır, yeşilliklerince yaşayacak.

Kanağız düşünür,
Bu sessizliktir, yüzyıllardan yüzyıllara çırılçıplak.

Kanağız karanlık, kanağız korkunç,
Bu Amerika'dır, bütün sömürenler adına, alçalarak.

ÇETECİ DEDİKLERİ

Bir Vietnam türküsünden:
"Çalışacağım bir pirinçlik"

Kim ana topraklarını kurtarmak isteyen,
Güney Vietnam'ın Ulusal Kurtuluş Birliği.
İşte gökte gözleri ışık, kanatları kandan bir kuş,
Yirmi ülkü birleşe birleşe bir yemyeşil aydınlıkta,
Yirmi ulusal kurumdan bir koca bayrak doğmuş.

Öyle genişlemiş ki bu ulusal birlik,
Vergisini alır, gücünü alır, yüreğini alır,
Güney Vietnam'ın onda dokuzu bir el sıcaklığı gibi onda.

Öte yanda üç beş satılmış alçak,
Sömürgenle anlaşmış pis ağzını doldurmak için
Barınabilir ancak üsler yanında, kıyılarda, Saygon'da.

NAPALM BOMBASI

Bir Vietnam türküsünden:
"Ayırır bizi bu sular, bu dağlar".

Bu Napalm bombasıdır,
Ateşten bir toptur gider, gider uzun,
Sönmez, yıldızlar sönmeden, yeryüzü sönmeden.

Bu gecenin, gündüzün, Vietnam'ın payıdır,
Bir öptü mü erimiş ateşe benzersin ha,
Toprağın, külün bile yanar ardında kocaman.

Ölümün Amerika'dan gelen anasıdır,
Yalnız 1962'de 150 000'den çok atıldı başımıza
Çoban ateşlerini bile yaktı karanlığın haykırışında.

Kim bilir, sus
Belki de bunlar tuğlasıdır,
Tanrı'nın anlattığı cehennemin.

ORMAN KESİTİ

Sus Fan-Çuy-Şu, cengel susarken daha.

Bu cengel bölgesidir,
Büyük yaprakları vardır, büyük ağaçların, büyük yeşil.

Yapraklar gizler,
Doğayı saklarcasına gizler, yurdunu savunanları,
Var olmanın bilinciyle karanlık, karanlıkla kocaman.
Sen Amerika'sın, atacaksın besbellidir,
Güdümlü yangın bombalarını bin bin, bin daha
Yanacak sonuncu tekine dev dev ağaçların.

BLACK NIGHT TÜFEĞİ

Görmeden görünmek.
Kime? Ölüme.

Bu tüfek enfrarujla nişan almada,
Gözü var, gündüz görürcesine, içinde gecenin.
Nerde olursan ol, yakın uzak,
Yay kurarken, siper kazarken
Karının yanında, suda,
Pirinç ayıklarken, ananın dizinde, çocuğunu öperken,
Uykuda
Giriverir kan üzre sıcaklığına düşüncenin.

DUALAR

Bir Vietnam türküsünden:
"Yalvarıyorum göğe yağsın diye".

Tanrı isen,
Al benim sokmuş dilimi, ona ver,
Yılan adımı da.

Tanrı isen,
Al benim dişlerimi, ona ver, O Amerikalıya,
Timsah adımı da.

Tanrı isen,
Al benim çift boynuzumu, ona ver,
Öküz adımı da.

Tanrı isen,
Al benim pençelerimi, ona ver,
Sırtlan adımı da.

Tanrı isen,
Al benim bilinçdışı zehrimi, ona ver,
Çıyan adımı da.

OYUN İÇİNDE OYUN

Hadi.

Fan-Van-Ki hadi, Fan-Duy-Kiyem hadi,
Düşmüş Amerikalı, al soğuyan ellerinden,
İnce uzun demiri, bir kuş uyur,
Ki ağzın açar ölüm çiçeği.

Fan-Van-Ki hadi, Fan-Duy-Kiyem hadi,
Kaçmış Amerikalı, al çalıda bıraktığı yuvarlak kutuyu çabuk
Atıver yeryüzünün öbür yuvarlağına,
Ki patlarsa ağzın alır bir mavi geleceği.

SÜRÜKLENEN

Ö.'ün yürüyor Fan-Van-Ki,
Gökyüzüne dek dinelmiş.

U S Army-12 B X 84
Bir tanksın gidersin ama nereye?
Ardında kalın iplerle bağlanmış sürüklenir,
Bir Vietnamlı, yüzü gözü kandan sonra, boş.

U S Army-12 B X 84
Bir güçsün, tankın motorunda hayvan gücü gibisin,
Ardında sürüklenir,
Asya'nın çiçeği, ölümden öte bir el ayak, düş.

U S Army-12 B X 84
Bir demir köpeksin,
Sürüklenen bir Vietnamlı değil,
Senin insanlığın, senin ağzında leş.

ELEKTRİK KESİTİ

Kurşunların büyümesi uygarlığın
büyümesinden midir?

Vulcan derler adına, kör olası adına, ölüm adına,
Elektrik gücüyle işler bir tüfek Allahsız,
Dakikada sekiz bin mermi,
Dakikada sekiz bin delik, sevgi dolu yürekler üstüne –
        Aman aman hey.
Pirinç aklığından ayrılır yiğitlerim tek tek,
Öte düşer ana sıcaklığından.

Bir merminin çapı 20 milimetre, masal değil,
Düş değil, bir başparmak kalınlığı, ateşten.
Ses, tüfek sesine benzemez, tak tak etmez,
Bir sürekli taklamadır bu yeryüzünce upuzun,
Yüz bin otun işitmediği, sus,
Bir otun işittiği.

FOSFOR BOMBASI

Uzakta, çok uzakta, bakışın değer değmez.

Bırak bulut mu gördün, bittin artık,
Bir ak lale açılır dört yönde kan.
Bu İkinci Dünya Savaşı'nda yasaklanan,
Ama bugün Kara Vietnam'da açılan ak yara.
Bu korkunç fosfor bombasıdır, kızara kızara,
Bu, ölümün ateşte somutlandığı.

Değer değmez, göklerin ardında işittin artık,
Senden önce değenlerin sövdüğünü,
Işıksız, Allahsız, gökçe açılmış ağızlarla bir derin sövdüğünü.

Kime, güneşe mi, aya mı,
Amerika'ya mı,
Hayır, bütün uygar yeryüzüne.

BİLANÇO

Buz gibi olmadan önce kaça kadar
saklayabildin, Nguyên-Van-Vinh?

Beni öldürmek için kara yıldızlarım tanık,
Yalnız helikopter satıcılarına
550 milyon ak dolar verdiniz.
Tanık tüten dağlarımdaki kocaman ölüler,
Siz 1966 yılında,
Al kanımdan yaptığınız içkilerle kocaman bir bolluğa erdiniz.

BOMBALAR KARA GÖĞÜSLERE DOKUNMADAN

Bir Vietnam türküsünden:
"Dilerim, aşk beni hiç mi hiç unutmasın."

Oysa ki sevişmek var –
— Öpmek var,
Mor otun pembe ota değdiğince.

Oysa ki sevişmek var –
— Öpmek var,
Kırmızı dalın yeşil dala değdiğince.

Oysa ki sevişmek var –
— Öpmek var,
Kara kaplanın ak kaplana değdiğince.

YILDIZ KESİTİ

Bir Vietnam türküsünden:
"Pirinç dolu bir çanak."

Yıldızlar sonsuzluğumuz gibidir,
Uzaktır, ölmezler,
Ölürler sıcak sıcak, biz öldükçe.

Yıldızlar karanlığımız gibidir,
Uzaktır, yok olurlar bizimçin,
Var olurlar biz sevdikçe.

Yıldızlar pirinçlerimiz gibidir,
Uzaktır, doyurmazlar,
Doyururlar ölüm gibi, biz acıktıkça.

JİLET BOMBASI

Gökyüzü yeryüzüne sığmalıdır.

Papa, Sen Vatikan'da oturan ulu kişi,
Jilet bombası nedir bilir misin?
Her bombada on bin çelik mızrakçık vardır,
Hepsinde de birer minik pervane,
350 metre içinde durmaz bir yere saplanmadan,
Ak bir yere, sıcak bir yere,
Bu savaş kandan bir efsanedir bilir misin?

Papa, Sen İsa adına söz eden bilmem kaçıncı Pie,
Bilir misin ölümün gene de güzel bir in olduğunu.
Uy anam uy,
Yüzümüzde,
Ciğerimizde,
İncecik upuzun,
Her mızrakçığın bir jilet gibi delice keskin olduğunu.

KARA DERİLİLER

Aylıklı bıçak, bıçaktan çirkindir.

Sen USA ordusundaki kara derili,
Sen bir özgürlükte kendi özgürlüğünü kurşunlayan!
Sen gövdesi bir demir çarmıha gerili.

Bir ucu yutmak bu çarmıhın, adına çalıştırmak bir ucu,
Bir ucu satmak, bir ucu sömürmek.
Yıllardır kim onun elini sıksa kan ağlar avucu.

Sen bu kurtulmuş kurtulacak dağlar dilinde necesin,
Sen USA ordusundaki kara derili,
Sen kendini karanlığa kilitleyen gecesin.

SAYRILAR GERÇEĞİ

Dağlar dallarıdır,
Ovalar yapraklarıdır,
Bir ağaçtır yeryüzü.
Yüreğimiz çiçeğidir.

Hepsi verem,
Hepsi eksik beslenmeden ötürü, verem.
Gelirler kan götürmüş omuzlarını,
Ağrır benim nerem.

Hepsi verem,
Hepsi eksik beslenmeden ötürü, verem.
Gelirler yurt bir Aslı,
Onlar yanık bir Kerem.

Hepsi verem,
Hepsi eksik beslenmeden ötürü, verem.
Ama gelirler yurt üzere dipdiri, dinç,
Sızlar benim yeryüzünce yaram berem.

(Bir sayrılar evinde 6 ay görev yapan
Amerikalı Doktor David Kinzie'nin
dedikleridir.)

İŞTE KENDİNİ TOPLUM UĞRUNA YAKANLAR

Bir Vietnam atasözü:
"Evden çıkarken daima namuslu bir
insanın önüne gidileceğine inanılmalıdır".

Yanmak karanlığı yadsımaktır,
Usla, düşüncelerden daha parlak,
Eylem ile, kurdun kuşun uçtuğundan.

Dök ışığı ışığı kızın üstüne,
Varol bir yalazın üstüne.

Yanmak karanlığı yadsımaktır,
Gözlere girercesine yakında, uzak,
Çoban ateşlerinden gök ateşlerine.

Dök ışığı ışığı kızın üstüne,
Yıldız ışır uykumuzun üstüne.

Yanmak karanlığı yadsımaktır,
Gövdemizle, gerçeğin sonuna dek, upuzun, çırılçıplak,
Parlamıyor muyuz, var olmuyor muyuz?

Dök ışığı ışığı kızın üstüne,
Gün gelir, gündüzün üstüne.

SUAYGIRI KESİTİ

Geceyle gündüzden daha büyük biri var:
Doğa

Bu ne, bir suaygırı karaya çıkmış,
Takmış takıştırmış göklerin ışık diye taktığını.

Bu ne, suaygırı avurtların şişirmiş yuvarlak,
Püskürmüş denizi, püskürmüş denizin ormanlara baktığını.

Bu ne, bir suaygırı durmuş toprakta, dört ayak, kocaman,
Doğa üzre değil, kan üzre insanın aktığını.

Bu ne, bin suaygırı söndürmede,
Bir Amerikalının Vietnam düzlüğünce yaktığını.

ÖLDÜRÜVEREN

Sevmek değil midir,
Göz açıp kapayıncaya dek gördüğün.
Ngô-Chi-Lyen?

Adına Armalit derler bu iblisin,
Mermisi takla atarak gider havadan, oy,
Bin bir hız üzre.

Öyle bir dokunur ki,
Can kuşu uçuverir kan ağzımızdan,
Değse parmağımız üzre.

KARA KAN AÇIKLAMASI

Söylevler sessizlikten güzel değildir.

Der ki McNamara,
B 32'lerde değişiklik yapılacak karanlıkta,
30 ton bomba taşıyacaklar artık güneş yüzlerine doğarken.

Der ki McNamara,
Dev savunma bakanı dev Amerika'nın, dev,
Nice güçlüyüz beyler Vietnam'da, 260 bin erimiz varken,

Der ki McNamara,
Martta 4700 akınla 50 bin ton bomba attık açlar, çıplaklar
üstüne,
Büyük değil misiniz, yeryüzü bize darken?

UTANÇ KESİTİ

Çağlar birbirini görse, Ortaçağ yüzüne
tükürürdü Uzay Çağının.

Toplarlar ulusu çalışma kamplarına,
Sıra sıra tel karanlık, sıra sıra tel ölüm.
İner karanlıkta bir ak ses;
Yeter gayrı gel ölüm.

Binlerce eri, polisi -ay'ın parlaması tanık,
Barsak deşer kan içre, organ koparırlar.
Bir yamyamlıktan bir yamyamlığa,
Tarihin görmediği korkunç bir yüzle varırlar.

İşte bir köyde, ey analar ey,
Ders olsun diye,
Girdi bıçak elleri Amerika'nın,
Gebe kadının karnından içeriye.

ZEHİRLİ GAZ

Her solukta Tanrı var değil mi?

Yasaktır bütün ülkelerce gaz,
Ama Amerikalıların Vietnam'daki sömürgen ordusu,
Kullanır bütün ülkelerin gözleri önünde hep,
Yasak değildir.

Kim varır yaşamanın tadına?
Koca kuş karanlık pirinç tarlalarında öter,
Şişmiş ölüler adına.

Daha çoğaltırlar, çeşitlendirirler içindekilerini bombaların,
Atarlar köylere, ilçelere, tarlalara
Barajları, içecek suyu bile zehirlerler, Tanrı'dan bile utanmadan,
Şu kara uçurumlardan daha alçak.

Kim varır yaşamanın tadına?
Koca kuş karanlık pirinç tarlalarında öter.
Şişmiş ölüler adına.

FİL KESİTİ

Cengel bölgelerinde yeni türküler.

Bir fil uykusuzdur,
Bir fil Hindistan'dan
Bir fil ağırdır, her an.

Giyinir gibidir hep yeryüzüne,
Bir fil Hindistan'dan,
Bir fil, karanlık bir fistan.

Basar Amerikalıların çekildiği yere,
Bir fil Hindistan'dan,
Ayakları acılar içinde, ayakları kan.

CAN YERYÜZÜNE EŞİT

Yeryüzü + Gökyüzü = Bu ben miyim?

Uçar bir yaban uçağı, yel durur,
Korkan biri var, kendimiz.

Çoğala çoğala, girer kara yalnızlığına yıldızları severken.
Azar azar, kendimiz.

Yanık pirinç kokusu mu duyulmakta,
Yanık tarlalar kendimiz.

Genişliğini yadsıyamaz kimse ölümün,
Dar kendimiz.

Uçar bir yaban uçağı üstümüzde,
Dağ susar kendimiz.

İŞTE, BİRDENBİRE PARLAMAK

Bir Vietnam atasözü:
"Halkın ahlakı, devlet başkanınınkine
bağlıdır."

Bilinçle yanmak, karşıtıdır ölümün,
Kişi yanmakla birdenbire sarsmış olur gerçeği.

Bilinçle yanmak, yalaz aydınlığın ağır basmasıdır,
Bir tartaçta, gecelerine toplumun.

Bilinçle yanmak, değiştirmek değil midir, yeryüzü ağırlığımızı,
Gökyüzü soluğumuza?

Bilinçle yanmak, bir karşı yaşamadır,
Alçakların karanlığına, ki er geç uyanırlar parlamamızdan.

YAŞAMA

Gece yarısı ottan damın altında dört kişiydiler:
kız, nine, oğul, bir de ikindi üstü ölen.

Sen uygarsın Amerika,
Kalkar uçakların sürülmüş tarlalardan bile,
Sürülmüş tarlalardan pirinç başaklarım acıyla kalkmaz iken.

Sen uygar Amerikasın, biliyorum,
Parmaklarında sayılar onlardan yüz binlerce, milyonlara
ulaşır karanlık,
Benim canım yok ettiğin köyler üzere birden bile az iken.

Sen uygar Amerika, yeryüzünde bilimin başkenti,
Çağlar dışına çıktın ama ellerin buz gibi kan,
Ben bir doğa yeşilinde yaz iken.

YENİ BOĞAZLAMA

Kendi denizlerinde balıklar,
Kendi çukurlarında Vietnamlılar.

Orada, burada, şurada,
Yüzlerce köyün, bucağın, ilçenin toprak yazısı.
Başlamış güneş doğar doğmaz yeryüzünce bir koca gün,
Başlamış sarı avuçlarla bir ölüm kazısı.

İşte, girecekleri upuzun çukurlar,
Baykuşlarım büyüyen gözlerini örtmüş aç dallardan.
Kazdığı çukura boynuna dek gömülmüş kara tutsaklar
Kara toprak örtülmüş boyunlara dek ejder masallardan.

O Amerika'dır, o uygarlığın öncüsüdür yeryüzünde,
Kim karışır, yaptığına ettiğine, kan, kim ne der?
Yalın bıçak, yalın ağız, yalın dağ, yalın ölüm,
İşte kafaları uçurulur Vietnamlıların birer birer.

SARI SU

Bir Vietnam türküsünden:
"İri bir parça balık"

Akardı Sarı Su,
Gök sarı diye değil,
Alın yazısı sarı diye.

Akardı Sarı Su,
Ulaştırırdı aktığını,
Çağlardan sömürgenlere er geç.

Akardı Sarı Su,
Avrupalılar, Amerikalılar değil, Tanrı bile görmeden,
Yazardı yeni alın yazısını, sarı yeryüzüne.

UÇAKTA SORGU

Buda bir yargılamadır
Seni, beni, onu yargılama.

İşte bir uçak süzülmektedir Saygon'a doğru,
Yeryüzü 600 metreden yeryüzünce güzel.
Tutsaklar sorguya çekilmekte,
Yüzlerinde bir yurt, yurtça büyümüş bir korku.

İlk tutsak sorulara bir yiğit Asya kanıyla sustu mu,
Yere, binlerce yıl önceki vahşi ellerle atılmaktadır.
İkincisi, sıra kendine gelir gelmez, upuzun,
Bir ulus, bir mavi, bir sımsıcak ağız, bir uyku.

Bu yaşamak, Tanrı'dan bile güçlü bu,
Söyler bildiğini ne varsa yerden göğe.
Ama Amerikalılar, yeni şövalyelerimiz,
Onu da fırlatırlar aşağılara, aşağılara hızla iner bir sarı uğultu.

ÇIKMAK

Buda söyle artık gökler bunun için mi
büyüktür?

Günde 100 çıkış, 300 çıkış, 500 çıkış
Yapar senin jetlerin.
Yollar, köprüler, trenler, köyler,
Çıkar yaşamadan dışarı.

Çıkar yaşamadan dışarı,
Analar, çocuklar, nineler, kızlar
Ve yıldızları Vietnam'ın,
Ve benim yüreğim.

SUÇ

Aydınlık yeryüzünü dolanır durur,
Benim yüreğimden senin yüreğine.

Amerikalı yamyamdır diyorsam,
Bu sana değil Teksas'taki küçük ev.
Ağaçlar yeşerirken, kuşlar uçarken.
Sana değil Washington dolaylarındaki.
Sana değil sütçü kız
Sana değil Rugby'nin ardından soluyan upuzun genç.

Ağaçlar yeşerirken kuşlar uçarken,
Sana değil.
Biliyorum birkaç yamyam çıkar,
Kullanır koskoca ulusun adını.
Ne yazık,
Uluslar yöneticilerini seçer amma
Ne yazık, birçok konularda
Uluslar yöneticilerinin tutsağıdırlar.

KUŞ TÜRKÜ

(Bu türkü "Türkler" adlı daha
yayımlanmamış bir betikten alınmıştır.)

Ölürsün akmaz,
Dere kuşunda,
Dere kuşunda.
Bura Vietnam,
Gider sustuğun-
Nere kuşunda
Nere kuşunda.

Göktür inmez bu
Yere kuşunda,
Yere kuşunda.
Bura Vietnam,
De ölüm yıldız-
Ere kuşunda
Ere kuşunda.

İŞTE, PARLAYA PARLAYA

– Tik (saygı değer) Tri Kuang, söyler misiniz kimin adımları hızlanır?
– Yeryüzünün, gökyüzünün.

Yaşamak yanmak değil mi ki
En az yaşamada bile bir yanma vardır,
Otta bile.
Yanmak biraz hızlı yaşamak değil mi ki.

Yaşamak yanmak değil mi ki,
Sudan böceğe dek.
Sessizliğin dile gelmesinden bellidir,
Yanmak biraz hızlı yaşamak değil mi ki

Yaşamak yanmak değil mi ki,
İçimizde türküsü binlerce yıllık ışınların.
Geceye, karanlığa karşı,
Yanmak biraz hızlı yaşamak değil mi ki.

YOKSULLUK

Nguyên-Bin-Kiyem'in içinden geçenler.

Döğüştür bu, yerden göğe,
Yak beni.
Yak beni ya, sen,
Şu barındığım ormanlarımı yakma.

Döğüştür bu, ne istersen yap,
Yak göğümü.
Yak gecelerimi ya sen,
Şu besili öküzlerimi yakma.

Döğüştür bu biliyorum,
Yak yüreğimi.
Yak sevgilerimi ya sen,
Şu pirinç tarlalarımı yakma.

DİRENÇ KESİTİ

Bir Vietnam türküsünden:
"Hani testi boşalır da yeniden dolar ya."

Yeryüzü kör müsünüz,
Vietnam öylesin uzak mı?
Bu Amerikalı ne ister bizden,
Suçumuz yaşamak mı?

Yeryüzü, kör müsünüz,
Gece oldu mu korkuyorum,
Bambu kulübelerde çoluk çocuk bekleşiyoruz,
Karanlık, ölümün çektiği bayrak mı?

Yeryüzü kör müsünüz,
Gündüz oldu mu daha çok korkuyorum,
Yaralı omuzlarım üstüne
Bin bir ateş yağmuru yeniden başlayacak mı?

Yeryüzü, kör müsünüz,
Özgürlüğüm benden büyük, Amerika'dan büyük,
Yoksa Tanrı denilen
Bu pirinç tarlasında yeşeren yeşeren yaprak mı?

HAYDİ

1. baskı: 1968

HAYDİ

Abartılmasın tasalar yaslar haydi
Kurtulmak biraz öncesinden haydi
Haydi sevgide karanlıkta nerde olursan ol
Haydi bulunulan yerden başlamak

ULAŞIM

Acıda sen
Dağda su
Varırsınız
Bir tek güzelliğe

BOŞ YANIMIZ

Acıl'ım
Uzağıl'ım
Yanımdaki boşluğu
Duyar duymaz

ALMADAN VERMEK

Aç kedi
Emzirir yavrularını
Nasıl ışıtırsa
Beni aydınlığım

MARTILAR

Aç martının daracık usu
Bir kıyıda - Varlıkla Yokluk arasında -
Gidip
Gelir

AY GECE

Açar ağzını
Geçmişe
Soluğu dokunur
Dağa taşa daha doğmamışların

BETİK SERGİSİ

Açar gözlerini çocuk
Yeni bir sevgiyle hep
Oyuncaklar masalından
Betikler masalına

YERYÜZÜNÜ AÇMAK

Açar
Kapısından çıkan
Bir kapıyı
Yeryüzüne

PARA AĞIRLIĞI

Açarını üzerinden alırken
Bir kurt yer içimizi
Ya kapanmadıysa
Kilidi kapımızın

GAZETELERDE GİYİNMEK

Açarsınız gazetenizi
Her gün çırılçıplak
Bir sevgi bir yangın bir savaş bir soru
Giyinirsiniz

AÇIK KAPI

Açık kalmış bir kapıdır evren
Girmişim girmişim girmişim girmişim
Çıkmışım çıkmışım çıkmışım çıkmışım
Evren açık kalmış bir kapıdır

AÇIKLAR

Açılır gözleri
Kuşun
En açık
Maviliğe

KAPSAMAZLIK

Açın
Uykusu
Nice karanlık olursa olsun
Açın uykusu doymaz

GÖÇ

Açlar gelir gibidir
Köylerden kentlere
Kentlerden ülkelere
Açlar ulaşır gibidir

YEŞİLCİK

Açsa
Ağzını
Kuş
Yaşamamladır

KUŞAĞIZ

Açsa ağzını kuş
Yağmura
Islanır
Benim ağzım

DAHA

Açtır
Güzeldir daha
Daha açtır
Daha güzeldir daha

BAYIN İŞİ

Adam gecesini verir
Gazetesini alır
Adam sayar borsalarda
Verdiği mi çok aldığı mı

ÇEVİRİ

A dedim alan dediler
U dedim uzun dediler
Erdiler yok olduğuma bin bir kez
Evren dediler

BUYURMA

Ağacın yaprağı
Düşer de yere
Buyruğu duyulur yemyeşil
Yer altına göğün

DOĞAYA KARŞI

Ağacın yelin suyun
Uykusu
Yok da
Bizim uykumuz neden

SEVERLİK

Ağacın dal ettiği
Ağacın yaprak ettiği
Benim seni düşüne düşüne
Dal ettiğim yaprak ettiğim

AŞAĞI DÜZ

Ağaçlar
Hem mavi hem yeşil
Ağaçların
Saklı yerleri yok çünkü

ÖZSUYUMUZ

Ağaçlar
Güzelliğidir en gök
Yeryüzü
Kanının

YILDIZ AĞAÇ

Ağaçlar
Yeryüzü adına
Yıldızlar adına
Gökyüzünün

KÖYLERDEN KENTLERE DEK

Ağaçlar
Seslenmiştir ona
Onu çağırmıştır
Su

ADINA OLMAK

Ağaçlar otların öyküsüdür
Gökyüzünde
Ağaçların öyküsüdür otlar
Yeryüzücek

YELAĞAÇ

Ağaçlarımız
Yeryüzündeki
Yelleridir
Gökyüzünün

UYKUSUZ AÇLIK

Ağaçların
Gece yarılarında
Çırılçıplak gece yarılarında
Acıktığı

SESİP

Ağaç uzamaz
Tapınak da uzamaz
Uzar ip
Hintli Fakir kavalını çalınca

ONDA

Ağırlığım
Uyku verir ona
Uçurur onu
Sevgim

DOĞAN ÇOCUĞA İLK GECESİNDE UTANMA

Ağla ağla
Oburluğumu
Yalancılığımı
Kötülüğümü sen yeşile karşı

MAVİLİĞİN SIĞDIĞI

Ağzı
Açılır
Kuşun
Göklercek

AÇIK

Ağzı
Düşü
Umusu
Açık civcivlerin

SONSUZ OLAN

Ağzım herkesin ağzı
Herkesin ayakları ayaklarım
İşte açlığım siz
Yürüdüğüm siz

DOYUM

Ağzımı açarım karanlığa
Bitmez tükenmez bir sessizlik
Usumun almadığı
Beni alır

AÇILANLAR

Ağzımız
Gökyüzüne
Ayak ağzımız
Yeryüzüne

AĞIZLAR

Ağzı var
Suyun ışığın göğün
Açılmış
Sana

UZAK AY

Ak bir gövde
Değer bir esmer gövdeye
Işır güzel gecemiz
Ta oralardan

AK UZUN KIRMIZI SICAK OLDUĞUM

Ak uzun
Ağırlığı ellerinin ellerimde
Kırmızı sıcak
Ağzımda ağzının yeri

SUYA DAYANIKLILIĞIM

Akar
Akar da
Görür binlerce yıldır
Taş gibiliğimi

NEDENİ

Akarsuların sesleri
Gittikçe büyür geceleyin
Korkudan değil
Yaklaşan gündüzden hep

YAPI

Aklığı sessizliği
Başına buyrukluğu
Her gece
Taşların

SOFRA AYDINLIĞI

Akşama dek kavga dövüş yalan dolan
İnsanlardan iğrenirim
Gece başlarken hepsini yeniden sevdirir bana
Payıma düşen ekmek

HA

Akşamüzeri
Öğleüzeri
Ama beni bulurlar her gece
Sevgi üzeri

YALNIZLIK

Akşama dek
Dolaşır ardında
Bir başka yolcu
Bir başka aydınlıktan

BOŞ PARA

Akşama dek kazandığın
Dağa
Karanlığa
Yıldıza yetmez ki

EVLE YOL

Akşamüstü
Eşittir:
Evin çağrısı
Sokağın çağrısına

DELİ

Aksız
Gözleri
Gözleri
İnanmaksız

BEN İÇRE

Alamaz
Götüremez
Diyemez
Yıldız seni benden ötürü

YALANCI GERÇEK

Aldatır
Seni
Gün ağarana dek
Yıldızların sayısı

EYLEM DIŞI

Al eder
Beni burda
İtin çağırdığına
Gecenin gittiği

GÖZÜBÜYÜKGİL

Ali Gözübüyük
Veli Gözübüyük
Düşü yok
Gözübüyük

DENGE

Ali'nin ettiğini
Veli'nin ettiğini
Bağışladığımız
Sevdiğimizden

UZUN PARA

Alınır satılır
Yeryüzü gökyüzü
Paramız geçer
Cennete dek

ALMAK

Alır
Güzelliğin beni
Alır seni
Yaşamam

L'DE

Alır götürür
Güzel'in I'si
Beni hep
Geleceğin I'sine

SALLANTI

Alır seni
Uzaklar
Varlığını duyarsın sallana sallana sen
Denizde uykuda

YATAKLARDA

Alır gece
Senden çırılçıplak
Sevdiğini
Seveceğini

ÇARŞI PAZAR

Alırız da birbirimizin yaşamını
Çarşı pazar
Peki neden sevmeyiz
Birbirimizi

AÇLAR

Alıverdi beni
Karanlıkta
Yıldızın ağzı
Dağın ağzından

AÇIKLAMA

Alıyorsam
Göğün mavisini
Bu verdiğimdendir
Karanlığını gecelerin

ÖDÜNÇ'LÜ

Almış
Gece
Bütün alacağını
Gözden

DOLMAYAN

Alsa ağzın
İçkiyi alır
Balığı alır elmayı alır
Yıldızları alamaz ya

ETMEK

60 bine satmış sulara
3 bine aldığı tarlasını sulardan
Ama bu eskimiş yüz
Kaç para eder

BAŞKASIZ

Ana oğulu sever
Oğul yeryüzünü sever
Bir başkasıdır hep
Bir başkasını sever

GÖÇÜK

Ancak
Kuşlar
Duyabilir göklerde
Bir dağın arpa boyu indiğini

IŞIKLARIN DEDİĞİ

Anılarda parıltı var bu gece
Su yok
Bu gece
Anılarda geleceğin gözü var

GÜN DEĞERİNDE UYKU

Anladın ki değer
Ulu karanlık lambalarına senin
Ver güzelliğini artık
Al uykusunu

APTAL

Anlamak
Us
Anlamamak
Eski us

GEZİ

Anlamak
Bir gezidir
Bir başkasının
Ülkesinde

OKUMA YAZMA BİLMEYEN İŞÇİ

Anlamaz
Irgadın elleri
Küreği doldurduğunu
Kazmanın

GÜZELLE US

Anlarsan
Sev beni
Güzelsen daha anla
Daha sev

AZALMA

Anlarsın
Gözlerin örtük:
Sıcaklığın arttıkça
Yatağın büyür

ÖTE

Anlasanız iyice
Çıldırırsınız
Kuşun göklerde
Yürüdüğünü

IŞIMA

Anlaşılır biraz
Karanlık
Çarpar da
Yarasaların usu

KİŞİCİK

Anlatır anlatır anlatır
Bir başkasının
Üstünde
Herkes kendi kötülüğünü

VARAMAMAK

Anlayan
Anladığının
Bir basamağını çıkar
İki basamağını değil

GİDİM

Araç değişir
Aracın hızı değişir
Ama değişmez ki
Vardığımız

KÖR AYI

Arar
Tüylerle tüylerle tüylerle
Birimizin
Sıcaklığını

YOĞUN VARI

Arıyorum arıyorum
Bulamıyorum işte
Ellerim seninle boş
Ayaklarım seninle dolu

BORSA'DA

Artar da altının değeri
Seviniriz
Ama alınmamız gerek
Değerimizin düştüğüne

ARDINDAKİ

Aslı
Güzeldi
Aslının ardındaki aslı
Güzeldi daha

BİRLİK

Atın usu
Karışır
Karışır erkenden
Otun usuna

BENZERLİK

Atların
Bizi taşıdığı
Benzer
Bizim göğü taşıdığımıza

BİLGE

At ölür
Varır üstüne kurtlar kuşlar ta nerelerden
Varır uzaklığımız
Atların ölüsüne

KOSKOCAMAN ANILAR

At yürür
Deve yürür manda yürür
Götüremez at deve manda
Bir karış öteye anılarımı

AYAK

Ayağın
Durmuş burda
Biliyorum yürüyor şimdi
Oralarda ak ayağın

DURMAKSIZIN

Ayaklarım durunca
Yeryüzü şaşacak
Usum durunca
Gökyüzü

KENTLİ

Ayaklarımızın
Bütün yürüyeceğine saygıdır
Pantolonlarımızı
Ütülemek

EL AYAK

Ayaklarımız
Hayvanlarındır
Daha hayvanlarındır
Ellerimiz

DEDİKODU

Ay dönencesini dünyadan alırmış
Dünya Güneş'ten
Bitmedi milyonlarca yıldır
Bu dedikodu

TAN YERİNDEN GELEN

Aydınlık
İlkin dağları sever
Sonra
Kentleri

GÜNDEŞ

Aydınlığımız
Uyur
Uyanır
Daha aydınlığımız

DURUM

Aydınlıktalar
Karanlıkta
Karanlıktalar hepsi
Aydınlıkta

MUTLU OLAN

Aydınlıktır
Kocaman gündüzü
Evine
Götüren

HEP YÜRÜMEK

Aydınlıksa o
Benim
Daha benim
Geceyse o

BAŞ DÖNMESİ

Aydınlıkta karanlık
İçki gibidir ya
Gündüz gecenin
İçkisidir

ÇOĞULSUZ

Ay durur göğe mavilerle
Söylemek ister
Gök durur Ay'a birleyin
Söylemek istemez

SÖZCÜ

Ayı benim ağzım
Armuttan
Bala dek
Ayı beni söyler

DOĞANIN SOYUNAMAZLIĞI

Ayının durduğu yerlerde ne yazık
Gece kız oğlan kız
Geçmişinden geleceğine
Gece soyunamaz ki

BOZ

Ayısın
Gizli sıcaklığında kimseler görmeden boz
Ayılar
Bula seni

YUVARLAM

Ayrı gibi durursun bütün gündüz
Evrene
Karanlık inince başlar
Yaratıklarla yellerle ışıklarla birliğin

AYRIKOTUNUN YENİLGİSİ

Ayrıkotu netse
Ayıramaz milyonlarca yıldır
Anayı çocuğundan
Çocuğu yıldızından

AYVA IŞIK

Ayva daldır
Işığa
Sarı daha sarı
Açılan

AKŞAMÜSTÜ YEŞİL SONSUZU

Bak şimdi
Karşımızdaki yeşil
Gitsek de biz
Gitmesek de biz

DİLEK

Baksa beni görsün
Yürüse beni
İçse beni içsin
Uyusa beni

AĞIZ'DA

Balık yumurtalarını uskumru yer
Uskumruları denizkızı yer
Ben yerim denizkızını
Yer beni aydınlıklar mutluluk üzre

AÇ OYUN

Balıkların usunu
Kedi yer geceleri
Kuş anlatır erkenden
Düşünü kedilerin

KARANLIĞIN YÜRÜYÜŞÜ

Bana benzer
Benim sessizliğime
Bir tren bir uçak bir vapur
Gece içinde ilerleyen

GÜZEL SUÇ

Bana dağ taş
Yanıldığımı söyler
Kocaman bir su
Doğrular beni

IŞIĞIN SESİ

Bana damlayan
Söz müdür gece midir
Ben mi damlamaktayım
Söze geceye

YOK ÇAĞRI

Bana gece yarısı
Körlerin
Göz kırptığı
Besbelli

SUNU

Bana içkilerin en iyisini
Uzatır
Beni sevmeyenlerin
En kötüsü

ONLAR

Bana karşı büyür
Ayının eli
Yıldızın bakışı
Sevgileyin

BOŞ KARANLIK

Bana
Kuş getir biraz
Biraz
Uyumak istiyorum

BEN ORDAYIM

Bassa ben ordayım
Fillerin ayağı
Gecelerine
Karıncaların

BAŞSIZ

Başı su
Başı gök
Başı dağ yaşamamızın
Yaşamamızın başı yok

ANLAMSIZ

Başım ağrır
Başım bomboz olur
Başım büyür
Bu başka birinin başıdır belki

BAŞ KUŞUMUZ

Başımız
Ellerimizin
Uyanır uyanmaz saldığı bir kuştur
Gökyüzüne

BAŞ AYAK

Başladığı
Başımız
Ama ayaklarımız değil
Bittiği

YENİ GÖZ

Başlamış yeşillerden
Başlamış karanlıklardan
Bir yaşama azmanı değil de nedir
İçkilerin içimizde uyandırdığı

AÇIK TAŞ

Belki Dara'dan kalmış
Belki Selçuklulardan
Açık bana
Bütün eski taş yapılar

ESKİ PAZAR GÜNÜ

Belki de o kızın
Güldüğü
Dağ
Uçarlığına

VARSI

Belki de sarı yılanların yürüdüğü
Uzundur
Kıvrıla kıvrıladır
Kara derililerin durduğuna

ÖTEKİ UZUNLUK

Ben avcı elim nice çabuk olsa
Siz kuşlar onca çabuk uçarsınız
Ne güzel
Önceliğe ermek

KARANLIK KUŞLUĞU

Ben bu gece
Ben yarın gece
Uçar gibiyim
Ben her gece

İÇERİ

Ben denizi dinlerim
Gelip gider
Balıkçılardan boralardan söz eder o
Bencileyin içeri

BARIŞ'A

Ben doğarken
Erlik yaparlardı kuşlar
İşte büyüdü artık evlerine gönderdim
Hepsini

DÜŞÜNÜM

Ben dörtle düşünürüm
Gece düşünür yediyle dokuzla hep
Ama düşünür Tanrı
Bir'le

TAŞ OLU

Ben dursam
Gemi dursa
Karanlık dursa peki
Bu uzunluk kimin

TEDİRGİN SAĞIRLAR

Ben duyarım
Koyun duyar
Duyar dağ
Çalan ellerin sesini

SUÇ

Ben düşünürken
Çağırır
Ak kadınların ak memesine
Su beni

HAKAN

Ben evrenin
En zenginiyim en güçlüsüyüm
Hepsi gördüğümden
Sevdiğimden hepsi

YAPTIĞIM

Ben geceyi öper öpmez
Güneş doğar
Kavuşursunuz bir daha
Yeryüzüne siz

YANITSIZ

Ben içerim
Yıldızlar içer
Gece içer
Ama içmez ki kara toprak bir yudum

UMU

Ben
İnanırım burda
Kuş
Uçar ordan

ULAŞAN

Ben nereye varsam
Görürüm gece gündüz
Varmış
Sevdiğim benden önce

YÜZ EŞİTLİĞİ

Ben ona baksam
O bana baksa
Peki neden benzer
Birbirine yüzlerimiz

BİR UMUT DAHA

Ben onlara er geç
Yoldaş isem
Er geç siz bana
Kardeş olacaksınız

HER İŞIN BAŞI SEVGİ

Ben onu düşüneceğim
Devcek
Devcek bir düşünce
Onaracak evreni

BAŞKA BİRİ

Ben o yaratığım ki
Öğrenemedim dillerini kişilerin bütün yeryüzünce
Ekmek dedim
Kuş anladılar

ÖYLE

Ben öyle'yim
Sen öyle'sin
Öyle'dir
Kuşla gök

SEVENLERİN SEVİLDİĞİ

Ben seni
Seve seve
Seveceksin
Sen beni

TOPLUMDAKİ GÜZEL YORGUNLUK

Ben sırtüstü yatsam bile
Akşamlara dek
Beni bir güzel yorgun eder
Kişilerin çabası

SÖMÜRÜ

Ben yeryüzünü sömürürüm
Sömürür
Beni
Gökyüzü

SU GÖK

Bencileyin göklerdeki ses
Ben
Su
Değil miyim

ORALARDAKİ

Bende bir büyüklük varsa
Bu yeryüzünün
Büyüklüğüdür
Bu gökyüzünün

YANSINMAK

Benden
Öte
Herkes
Güzel benden

SES OLAYI

Benden öncekilerin
Susmalarına doğdum
Benden sonrakiler doğacak
Benim susmalarıma

ÖĞLEÜSTÜ

Beni
Sever
Bana bakanların
Yarısı

BELLİ OLAN

Beni sevmez
Küçücük uyku bile
O kocaman karanlık
Nasıl sevecek

DÜŞ DEPREM

Beni yerden yere çarpar
Bir gece yarısı
Beni yerden yere çarpar
Olmayanların elleri kocaman

KÖTÜ BEN GÜNÜ

Beni bugün yürümedi say
Beni bugün aramadı say
Ben bugün sevmedim
Beni bugün yaşamadı say

GEÇMİŞTEN GELECEĞE

Beni
Köpekler yese doymaz
Devler yese
Çatlar

SOYUNUK

Beni kötüleme sen
Gece uyandım
Sevdim diye
Kınama sen beni

GÖMÜLER

Benim kazancım
Senin kazancın
Sayar gece yarısı uzaklarda boş
Onun kazancını

ANLAMLARA

Benim sevgimi
Götürecek
Bugün köylerden köylere
Yarın yıldızlardan yıldızlara gezenler

ÖZEL EVREN

Benim uykum gelince
Gök kararır
Acıkınca ben
Aydınlanır gökyüzü

TARLAYA GİDERKEN

Bensiz sevinenler
Varamaz
Ulaşamaz bensiz sevinenler
Dağın ovanın büyüklüğüne

DURUK

Benzer
Gece gündüz benzer
Tohumların bekleyişi
Benim bekleyişime

KANATLI

Besbelli bu güzel gecede
Kuşlar
Beni sever sevmez uyumuş
-lar

TANIM

Besbelli
Bütün bu yıldızlar
Karanlığa söylediğidir
Bir eski Bilgenin

BEŞİNCİ YÖN

Beş yönü gösterir
Avuçlarımız:
Doğu batı kuzey güney dördü
Biri sen

BOŞ UZAK

Beş yüz adım uzakta
Bir benek gibisin daha şimdiden
Peki beş yüz yıl sonra
Seni kimler görebilir ki

SÜTÇÜ

Bırakmasam kapıya süt şişelerini ben
Aydınlığı ta geleceğine
Dolmaz
Çocuğun

BİLGELİK

Bilgedir
Kuşlar
İşte besbelli
Servilere konmamalarından

BİLGİNCE

Bilgince bir söz
İşte:
Çocuklar kadınların ayak bileklerinden
Doğmuştur

BİLİM

Bilim büyümesidir
Bir elin bir ayağın
Bir gözün bir kulağın bir yüreğin
Sayılarda

YOL

Bilimin
Yürek değiştirdiği
Yeryüzünün
Can değiştirdiği

AYIK

Bin bir yaprak içinde
Bin bir yeşil
Geçer sana
Ağacın ayıklığı

AYRILMAKLA OLMAK

Bine bölündüğü
Yüz bine bölündüğü
Bir kuşun uçarken
İkiye bölündüğü

DERE

Bine dek milyona dek sonsuza dek
Geceleyin
Bir sesi
İki sesine

ÖTE BERİ

Bin köpeğim havlarlar bin gecemi
Bin bir gecem var
Bin köpeğim
Yüz bin gecemi kılar sessiz

BİR UZAK

Binlerce yıl ötedeki anılarımızdır
Mavisi de
Karası da
Gözlerimizin

BİRAZ BİLE AYRILMADIĞIMIZ

Binmiş kızağına
Ulu yıldızların
Uykular karanlıklar
Ve o

YÖNELGE

Bir bildiri gelir gün doğarken
Dağdan taştan
Dağa taşa
Bir bildiri: Uyandığımız

ACIKMAK

Bir açlıktır bizi uyandıran
Gecelerden gündüze hey
Köylerden
Kente

ÜLKÜ

Bir ağaç
Büyür
Bir acıdan bir sevinçten dal dal
Bir toprağın büyüklüğünü

DÜŞÜNE DÜŞÜNE

Bir ağızdır usumuz
Dişleri bile vardır kan kırmızı:
Sancır yerden göğe
Kan kırmızı gerçek

SALLANTI

Bir ak içkinin
Dediği
Demediğidir
Bir kırmızı içkinin

EŞİTLİK

Bir atın bir arabada çektiği
Eşittir
Bir arabanın
Bir atta çektiğine

BALIK USU YAVAŞTAN

Bir balığın ağzı
Deniz diplerince açık
Ama göklerce yelsiz mavisiz
Göklerce kapalı bir balığın ağzı

UZAK AFRİKA

Bir çocuk var
Biliyorum
En karanlık bir gecede
Son insanın kurtuluşuna değin kapkaranlık

AYLAK

Bir dağa bir yıldıza giderim
İnanmazsınız bana
Yalan dersiniz
Taşıdığım gömüyü görmeden

SAKLADIĞIMIZ

Bir dikiş iğnesinin deliği
Bir incecik deliği
Belki de gözlediğidir
Bir ulu dağın kör mağaradaki düşlerini incecik

BAKIŞIK

Bir dörtgenin
Karşılıklı çizgileri nasıl bakışıksa
İkimizin bakışıklığından belli
Kocaman bir dörtgen içinde olduğumuz

YUMUŞAK

Bir ekmeği
Var eder
Bir açın
Ağzı

UZUN

Bir ekmek kara ellerden
Bir gider
Bir gelir
Bir ekmek ak ellere

TEK DEĞİLİZ Kİ

Bir erkek bir kız kalsak
İkimiz kalsak
Yarısı sensin evrenin yarısı ben
Nice yalnız kalsak

BİR UZUNU

Bir evin ikiyle kurulduğu
Yıkamaz
Bizim
Ta içimizdeki biri

KAPIDAKİ

Bir gece bekler
Kuşları her gün
Her karanlıkta
Geceleri kuş bekler

KARANLIĞI GETİRMEK

Bir gece
Olur
Kocaman bir gece
Kadınların kocalarını istediğicek

BİR GERÇEK Kİ

Bir gerçek ki
Böceklerden
Devlerece
Gören yok

KAN

Bir gövdedir
Evren
Soylar kan damarlarıdır
Evrenin

ELMA

Bir ışık var
Yarısı toprağın
Issız dağlarda
Benim yarısı

İNCECİK

Bir iyiliği vardır haberlerin
Nice
Kötü
Olsalar

AYDINLIKÇA

Bir kanadı yeşil
Bir kanadı mor
Bu kuş ya inanmış
Ya inanacak

AKMUT

Bir kanadın
Bir kanada değdiği
Seni sevindirir
Beni inandırır tan üzre

EL ELE

Bir karanlık el
Tutar güpegündüz bir karanlık eli
Sevinmez ya
Kız dokunuyu anlar

AY'I KARANLIK

Bir karanlık vardır
Bir tek ışık yoktur işte
Duyarım en çok satan gazetelerin
Esenliğini

TA SANA

Bir karşı görünüşüdür
Gece güneşin
Güneş
Milyonlarca gecenin ışığıdır ta sana

TEK ÇOĞUL

Bir kavuşma
Karanlıktan aydınlıktan
Bir ayrılık acısı
Gece gündüz

ÇOĞALINCA OLMAK

Bir kişi
Bir beslenir
İki kişi
Üç

BOZ ÇABA

Bir kocaman dağ
Bir kocaman yol
Dev de ulaşır kendileyin
Böcek de

GÖZAĞIZ

Bir köpeğin
Görür gözleri
Açıldığı yerlere dek
Ağzının

YÜK

Bir kuşun ağırlığı etmez
Babanın
Taşıdığı
Akşamaca

GÖKYÜZÜ

Bir mavi
Üstündedir bir mavinin
Bin mavi
Bin mavinin üstünde

YAŞLI USTA

Bir ökçe değil
Bir pençe değil
Belki bütün yolumuz
Kunduracının onardığı

EKSİLMİŞLİK

Bir öküzün yansısı
Gölün içinde duran:
Gölün içinde duran
Boğulmuş bir öküzdür eski

PARKLARDA GEZMEK

Bir parkta
Kocaman ağaçlar
Söylemez alır
Kocaman suçumuzu

EŞİTLİK

Bir pınar damlardı gökyüzünden
Düşerdi sana bir bana bir
Gün yansırdı üstümüz sıra apaydınlık
Bir sana bir bana

BOŞ ÖTE

Bir pirinç
Bir mercimek
Sayrıların kaşığı
Dolmaz ki

TAZE EKMEK

Bir saygı doldurur içini senin
Köylerden göklere
Göklerden köylere
Ulu bir saygı

KARA SOKAK

Bir sıkıntısı var
Evden
Geceden büyük
Geceleri evine dönmeyenin

BIRAKILMIŞ DEĞİLSİN Kİ

Bir suyun
Üstünde
Benimle kımıldar duyuyorum
Uzak yaşamaların ışığı

UMMAK

Bir tarlayım
Gövermiş bir tarlayım
Bütün yeşilimi
Verdim göğe

OLAN

Bir ucum kuş
Bir ucum timsah
Arslan acıkır bir ucum
Koşar ceylan bir ucum

EVREN VERGİSİ

Bir vergi vardır
Bütün yaratıklar öder onu her gün
Eski yaşamalar adına
Gelecek yaşamalar adına

BEN ORDAYIM

Bir yabanarısı
Bir yaz süresince
Çiçeğe konar
Emer üzümü ben ordayım

YALAZ'LA

Bir yalazlı yer var
Nice yaklaşsam onca güzel çiçekler topluyorum ben
Ama ellerim ama soluğum
Nice yaklaşsam onca yanmakta

ULU EVİN UĞRAŞI

Bir yapıdayım sanki
Taş taş üstüne koyuyorum gece gündüz
Uyusam
Sevsem

KARŞI

Bir yeşil orman
Bir yeşil ekin
Bir yeşil çayır
Ama bir gelincik kıpkırmızı

BİR MASALDAN

Bir yıldız öyle parlar
Anlamam ya
Öyle sorar hep
Söylemem ya

YENİDEN VAR OLMAK

Bir yokluğun ışığı yıldızlar
Bir yokluğun sıcaklığı
Düşüncelerin
Anıların

BİR'LİĞİMİZ

Birbirimize nice karşı olsak da
Uyar birbirimize
Ellerimiz ayaklarımız
Ağzımız bizim

ATAMIZ YERYAĞ

Birbirinden çıkmadır
Bütün özdekler er geç
Düşüdür kişi
Yeryağının

BETİK SERGİSİ

Biri elinde simit
Bakar biçim biçim betiklere
Nerde olursa olsun
Bir doyacağı var besbelli Biri'nin

İKİ KUŞ

Biri konmuş: Yer dediğin
Biri uçar: Gök dediğin
İki kuş
Anlatacak anlatacak

HEP BİR

Biri o yana hep
Biri bu yana hep
İkisi var
Birin

ANLATILMAZ'LAR

Biri öper
Öpülür biri
Dudağı sıcak
Dudakların sıcak

DOLUM

Biri yok
Gider
Oturduğu yeri kaldırma sen
Gelir biri

BİR'DE

Birin
İki gök ettiği
İki göğün
Bir kuş ettiği

İ'LERDE

Birin
Su olduğu ağaç olduğu dağ olduğu
Birin sayı olmadan
Sen olduğu

SABAN

Birine gider akşama dek
Bütün gücüm
İki öküzün
Birine

AĞIR EVREN

Birini ipe çekerler
İşte
Ağırdır ipin geldiği
Gittiğinden

KAPANIKLAR

Birinin
Gözü
Kör
Birinin güzelliğine

GÜN AĞRISI

Birleşir
Güneşin yönsüzlüğü
Kavakların bin bir yön
Yokluğunda

O GÖLDE ÖBÜRÜ

Birliği
Göklerin
Ama yıldızların
Hep ikiliği

EKİM ÜZERİ

Biter sıcaklığın
Gökte
Çağırır seni biraz
Yağmurun sesi

ESKİ

Böğürür Ay'a karşı özlemle
Öküz
Ama onun ağzının boşluğu
Göğün boşluğuna karşı nedir ki

IŞIKLAMA

Böylesine söylemek
Bitmez tükenmez
Bitmez tükenmez
Sevinmek böylesine

BORÇLU

Bu ağaçtır
Borçludur hep gökyüzüne
Geçmişini almıştır
Vermiştir bütün geleceğini

YUVARLAKLAR

Bu ak yuvarlağıdır
Evrenin
Bu evrensizliğin – korkma hiç –
Kara yuvarlağı

YIRLARDA

Bu benim ülkemdir
Yeryüzü gökyüzü
Evrenyüzü
Günaydın der bana hep

DÖRT KANATLI KUŞ – DÖRT BÖLÜ GÖK

Bu dört kanatlı kuş
Hiç bir yere inmez
Hiç uçamaz belki
Bu dört kanatlı kuş

KARA SEVGİ

Bu gecemdir
Kapında
Seni
Bekleyen

GÖK BASINCI

Bu göktür
Basıncı
İnmiştir yüreğimize
Yaşamanın

MAVİ YEŞİL

Bugün yeşil gökler
Bugün buluşacağız
Bugün
Kuşlar mavi

ERKEN UYANMA

Bugün gök güzel
Bugün sağlığın koca ormanlara denk
Bugün sağlığın koca ormanlara denk
Bugün sevdin ya

KAPALI OLMAK

Bugün gök kapalıdır
Bir gerçek doldurur
Ağzına dek
Bir gerçeği

AÇIN GÜCÜ

Bugün ramazandır
Bugün kuşlar oruç
Daha yaklaşır göğe
Daha mavilenir hepsi

ACILI ARDICA BİLDİRİ

Bu güzdür
Bu senin korktuğun
Yeşili sevmese de
Seni sever toprak

KÖTÜ SOKAKLARDAKİ KARANLIK

Bu kadının
Bütün güzelliği
Sevmek
Daha sevmek

KARŞILIKSIZ YAŞAMA

Bu kocaman
Gök
Senin sevdiğini
Anlamaz bile

SIZI

Bu senin güzelliğine karşı
Bu benim sevgimin uzunluğudur
Mavilikler kavaklarla
Sızladığından

YALÇINLIK

Bu
Sen misin
Sevmiş dağlar
Sevmemiş dağlar

SU YİTİRİMİ

Bu sular Dara'yı bıraktı
Yunus'u bıraktı
Kanunî'yi bıraktı
Beni mi bırakmayacak bu sular

UYKU

Bu uykudur
Uyar kuşun dediğine
Yelin
Dediği

BÜYÜ GİBİLERDE

Bu yırlar
Yaşlandırır sizi
Sizi
Daha genç ederken

BİTMEK'TE

Budur
Doğanın güzelliği
Gece biter
Ot bitmez

UYANMAK

Bulur
Sever sevmez
Kuşun gagasındaki aydınlık
Bizi

İSTEM

Bulursun bütün sevdiklerini
Bir bardak suda bile
Nice dilersen
Oncadırlar

TANRI

Bulut gördüğü
Kuş gördüğü
Baktığımdan belli
Gördüğü

İLKYAZDAN KIŞA GÖTÜRÜLEN

Bunun kırmızılığı
Bunun yeşili
O en soğuk gecelerde
Benim kımıldadığım

PARALILARDAKİ SATILMIŞLIK

Bütün çağlarda
Bütün ülkelerde
Bütün yönetilerde sen
Ne satın aldınsa onca satılmışsındır

ULAŞIM

Bütün eylem
Gemiler trenler uçaklar otomobiller
Ulaşımıdır
Aç birinin

EKMEKLE KÂĞIT

Bütün gazetelerin
Bütün doyuruculuğu
Bir başağın
Bir denesi etmez

DUYMAMAK

Bütün insanların sıcaklığı
Parmaklarımın ucunda
Tutsam
Tutmasam bencileyin

SOYDAN AYRILMAK

Bütün kavuşanlar
Geceleyin
Yitirir
Beni

HAYDİ'LERDE

Bütün sözlüklerin hepsi
Dememek istediğim
Çağların dışındaki bir buluşmadır
Demek istediğim

YENİ

Bütün yeryüzünün
Bütün ormanları
Söyler bir yeni yeşilde
Yeni kuşun sevincini

KENTLİLİK

Büyük kentlerde
Uyanır uyanmaz
Bütün oradakilerin
Ellerini sıkarsınız

BİTKİ OĞUL

Büyükler
Küçükleri okşar burda
Okşar
Ağaçlar bizi

SEVİNÇ

Büyümüş büyümüş
Olmuş gazete
Gece olmadısı
Gündüz oldusu

AKSAMA

Büyür de büyümez de
Geceler
Geceleri anlamadan koyunlar
Uyur da uyumaz da

GÖĞÜ BÜYÜTMEK

Büyür gökyüzü daha büyür daha büyür
Açılır da
Açılır da
Gözlerimiz

BAKINÇ

Büyür gözlerim daha
Büyür göz bebeklerim
Gök gürlerken
Aşar gökyüzünü bakıncım

SONSUZ OLMAK

Büyürsün
Büyürsün
Büyürsün sevincim benimle birlikte
Besbelli sonsuzluğumuz

CAMSILIK

Camları
Belirtir bizi
Evlerin çarşıların
Karşı evlerdekine karşı çarşılardakine

DENKLEM

Can can boşalttığı
Evrenin
Ulu güzelliğinde
Can can doldurduğu

HOH

Camızın kocaman ağzı
Hohlar hep
Bir dışarı yeşile
Bir içeri yeşili

YOK IŞIK

Çabanın
Toprak üzre
Güzelliğidir
Gündüz uyumak

YALNIZLIKTA

Çağırdığını
Duyan gecedir
Öter ötmez
Kuşların

ÇAĞRILILIK

Çağrıldım
Bütün ozanların yüreğine
İşte kodum yeryüzü üzre yüreğimi
Bütün ozanlar çağrılıdır

ERKENCİ

Çağırır
Bütün maviliğe
Seni
Kuşun ağzı gök

DEDECİK AKLIĞI

Çağlar çoğalmaktadır
Torununu
Öper öpmez
Yok oluşundan dedelerin

YANKISINI YAŞAMA

Çağlayanlar mı
Yankılarını akar
Yankılar mı akar
Çağlayanları

SOYGUN

Çalar karanlığı esrikler
En karanlıkta
Gece gece
Kendi karanlığına dek

ÇAĞRI ÜSTÜNE GİTMEK

Çalar ki kapımızı
Geceleyin
O
Biz erkenden çıkarız

KAMU'NUN

Çarşı pazar
Alırlar seni
Seni verirler
Çarşı pazar

SEVERKEN OLMAK

Çayırdır
Üzerinde yürürsem
Daha çayırdır
Ezile eziledir beni sevdiğinden o

SOYUNU

Çıkarırsın üstündekileri
Tülden ipekten birer birer
Çırılçıplak ulaşırsın
Ta doğaya

OK

Çıkmış
Dedelerimizin yayından
Varmamış
Daha

BİTKİ SEVİSİ

Çık da bu gece sen ağaçların altına
Gör
Yaprakların
Seni yaşadığını

YEŞİL SEVGİ

Çiçek yaşında olsan
Çınar yaşında olsan
Ne çıkar yeşilliklerden gece gündüz
Sevgi çıkar

HER GÜN

Çiçek mi
Yılan mı
Gök mü
Benim yırlarımla beslediğim

ÇİNGENEM

Çiçekler
Çingenedir
Allı pulludur hep
Allı pullu açılır hep

BİLMEK UNUTMAMAK

Çiftçiler bellese bellese
Kara toprağı beller
Ben düşünsem düşünsem
Seni düşünürüm

İRİ

Çiftçilerin
Toprakta elleri büyür
Gözü büyür
Gökte kuşların.

BOŞ YANKI

Çoban kaval çalar ya
Bilmez
Koyunlara mı bu sessizlik
Dağlara mı

KİMİ KARA KİMİ AK

Çoban
Koyunları uyutur
Koyunlar kimi kara kimi ak
Uyutur dağları

ALMA

Çobanın usunu
Akşamüstü dağ alır
Dağın usunu
Alır çobanlar gün doğarken bir daha

KUŞÖRÜ

Çocuğun
Soluğu
Esmerdir
Uyur uyumaz

DAHA SESSİZLİK

Çocuğun susmuşluğu nice büyürse büyüsün
Eşit değil
Dağın taşın
Susmuşluğuna

HEP ESENLİK ÜZRE

Çocuklar
Kuşlara dağılır diye hep
Kuşlar işte
Göklere dağıldılar hep

GÖK ŞAPKA

Çocukların elleri büyür
Ayakları büyür
Dudakları büyür
Büyümez çocukların başları

DENGE

Çoğalır yaprak düşe düşe
Çoğalır su su yeşil
Yaşadığımdan belli
Sonsuz olduğum

SAYILAR

Çoğalır yıldızlar
Ve gökte
Büyür
Sayıların güzelliği

İKİNCİ BASKI

Çok ayrılınca
Evrenden ülkeden evden bencilliğimiz
Katar ikinci baskı
Bizi sürüye

YARATIĞIN İLK GÜNÜ

Çok büyük
Çok güzel
Nidecem bilmem ki
Bu evrenle ben

BAĞIŞLAMAK

Çok
Verdiği aldığından
Koca suyun
Kocaman gündüze

AÇIK OLAN

Çoluk çocuk sevinir
Doyar ana kız
"Açık dükkân kapısı
Hak kapısı"

ÇÖP

Çöp batar
Gözüne
Ya tavşanların uyku
Ya senin karanlık

BULMACA

Çözünüz
Gazetelerdeki çapraz bilmeceleri
Batıdan doğuya
Kuzeyden güneye

ULU

Dağ bana dönmüş
Yel bana
Şimdi nice sevsem
Sevebilirim

İLK SUÇ

Dağ bıçaklar
Erkenden
Güzelliğini
Gecenin

BELLİDİR

Dağ edeceği
Tanrı'nın
Çiftçilerin
Yeşil edeceği

YERYÜZÜ GERÇEĞİ

Dağ dağa kavuşmaz
Kişi kişiye kavuşur er geç
Dağ dağdan ayrılmaz
Er geç ayrılır kişi kişiden

YALNIZLIK

Dağ duygusu
Eşit -
- tir
Yıldız duygusuna

DOĞA DÖNEMECİNDE

Dağ gide
Uykularına kızların
Kızların
O gece evlenecek

ESENLİK

Dağ göklerin değil
Kuşların
Gök kuşların değil
Uyumuşların hep

GÖRMEK

Dağ içki
Ova içki
Gök içki
Ama katığım bir elmadır sever sevmez

DIŞ ACISI

Dağ kaplan
– Acır
Elim düşüncelerim ayağım –
Dağ kaplan ısırır geceyi

ÖTEKİ OLMAK

Dağ uyursa
Ovayı uyur
Neyi uyursun geleceği mi
Sen uyursan

GECELEYİN SALLANMAK

Dağ uzun
Yıldızlar eğri
Yıldızlar uzun
Dağ eğri

VARLA VAR

Dağ başı parlamaz
Köyler
Dağ başına
Dönük olmasa

YAKINLIK

Dağdır
Çayırın yakını
Çobandır yakını
Koyunun

YERSİ GÖK

Dağın
Güzelliğidir
Göklerin
Kuşandığı

UYKULARDA SUÇ ÇIKARMAK

Dağın kaldırdığı
Senin ağırlığındır
Gecelerin kaldırdığı
Ağırlığıdır yeryüzünün

DÜZ YÜCE

Dağın
Önceden bilmişliği
Denk değil midir ovaların
İlkin anlamışlığına

KÖR

Dağlar
Kocaman kocaman
Anlamaz çukurluğunu her gece
Ovaların ta karanlık

BİR TÖRENDE

Dağlar Attila'dır
Yüksele yüksele
Mavileşe mavileşe
Denizler Barbaros

YEŞEREN DAĞLAR KOLAYLIĞI

Dağlar donanınca yeğnikleşir bir kez daha
Elin
Ayağın
Duyarsın kurtuluşunu yeşilcek

AŞAĞI KARANLIK

Dağlar neden ulu görünür karanlıkta
Sus
Sus
Gece alçalır da ondan

TA DORUK

Dağlar nice yükselirse yükselsin
Duyar ta doruğunda
Gök uzaklığını
Su yakınlığını

BU – SESSİZLİK

Dağlar
Sular ağaçlar
Otlar kurtlar kuşlar
Söyler beni

ALINAN VERİLMEYEN

Dağların taşların bana bıraktığı
Sen
Sen benim bırakmayacağım
Tanrı'ya bile

TOPLUMUN YALNIZLIĞI

Daha çok korkarlar
Geceden karanlıktan
Daha çok aydınlatırlar gecelerini
İnsanlar bir araya gelince

İÇERİ OLMAK

Daha çoktur
Her doğanla duyduğumuz sevinç
Her ölenle
Duyduğumuz yastan

BİRLEŞMEK

Daha da büyür gecemiz
Daha da karanlık olur
Sen yarı gök yıldızını katınca
Yarı gök yıldızıma benim

ERKENDEN

Daha da sevince
Uyanmışım
Gökyüzü
Daha da aydınlık

PAPAĞAN

Dal bir papağan olur
Her yeşil
Der bir daha
Sonsuzluğu

GÜN DOĞAR DOĞMAZ

Dal sevinir
Kuş sevinir
Ben sevinirim
Bir sevinç kapsar sevincimizi

BOŞLUK DUYARLIĞI

Dalar bakışlarımız
Her gün akşamlara dek
Sanki duyar gibiyiz
Birinin bize seslendiğini

O'OLAN

Dalgalar
Sayar birini
O benim yerden göğe
O saydığım

YAPRAK UĞRUSU

Dalın ucundan
Göğün ucuna
Kapar götürür bir ışık
Yaprağımı

YIR

Değiyor ellerim işte
Kocaman oluyor
Bilimin
Sevgi olduğuna

GEÇMİŞİL GELECEK

Dedecik çocuğu
Sever
Doldurur dedeciğin geçmişi güpegündüz
Çocuğun geleceğini

SEVİ

De ki yıldızlara gittin
De ki kondun karanlığa
Bekler
Sevdiğin evde seni

KIMILDATMAK

Dengededir
Bir yıldıza bir yıldız
Ama düşünürsün ya
Sallarsın karanlığı

YAS ARDI

Dengeler
Senin kaldığın
Onun gittiğini
Burda

SES IŞIK

Deniz
Kavuştuğunu söyler sevi içinde kocaman
Gök
Ayrıldığını

UÇAN SEVİNÇ

Denizi güneşte kurutmak
Gövdemizin
Taş çağından önceki
Sevincidir

YOK YALNIZLIĞI

Denizin karanlığına bakınca
Karşı kıyılar düşünülür
Sen bir kıyısın geceleri
Biri mi düşünmektedir seni ötelerden

DENİZ UYKU

Denizin uyukladığı
Daha bellidir
Gündüzleri
Gecelerden

UMUCA

Denizler
Göllerin umusudur
Umusudur daha
Gök denizlerin

MAVİ YAŞAMAK

Denizlerin
Mavi mavi olduğu
Dalga dalga olduğu
Birimizin içine girdiğinden

AÇIKLAMA

Der ikimizi
Der ikimizi
Ay'a karşı köpekler kurbağalar
Der ikimizi

BAŞKA MAVİLİK

Der ki uçarken yabanarısı
Bu benim sonsuzluğum
Nerde
Seninki?

TOPLAMAK

Deren
Gece deren dağlarda ovalarda gündüz deren
Doğanın eli midir
Kimdir çiçeklerimizi deren

YAVAŞÇA

Dev baban netse
Seni nice korusa
Alırım ak yatağından
Sarışınlığını

KUM

Develerin
Çölleri sevdiği
Bellidir
Boyunlarının çan susuzluğundan

SESSİZLİK

Devlerin
Küçük
Ağzı küçük
Devlerin masallardan

DIŞOLAN

Deyişimin sıcaklığımın bakışımın
Hemen sınırlarından başlar
Bir başka
Güzellik

AÇIKTAKİLER

Dışarda
Kaldığıdır
Adalar
Yeryüzünün

KAYAN YILDIZ

Dışına çıkmasıdır
Her gece
İki
Birin

DIŞINDA

Dışındayız
Ağacın kartalın bulutun
Bütün aydınlığın
Bütün anlamların dışında

UYKUSU KAÇMAK

Kaçmaktadır
Dinle ayak seslerini
Uykunun
Bu kara tavşanın

GÜN AĞARIŞI

Dinlese dinlese
Dağ
Dinler
Kuşların ayıların kurtların dediğini

YAZIT

Diyecekler belki de bin yıl sonra
Bir göz geçmiş üstümüzden
Gündüzleri karanlık
Geceleri mavi

OLUŞ

Doğa doğa
Varsınız
Daha varsınız
Düşüne düşüne

BÖLESİYE

Doğa ikiye bölmüş bizi:
Kadın erkek
Biz ikiye böleriz kendimizi gün üzre
Aldanmış aldatılmış

YORUM

Doğdu ya yıldızlar
Kendisi biz şölende şey
O güzeli düşündün ya
Geldi şey

YÜRÜYEN

Doğurur
Analar oğulları
Oğullar yalnızlığı
Yalnızlık anaları doğurur

MAVİ KUŞA AĞIT

Dokundu tetiğe
Siz dal üstündeydiniz uyuyordunuz belki
Siz vurulmadınız belki
Bir kötülüğe sustunuz orda

DOLMUŞ

Dolmuştur alır seni
Bırakır seni Aksaray'a Beyazıt'a Sultanahmet'e güpegündüz
Ekmeğe suya gerçeğe
Dolarsın

IŞIK GEMİ

Donanır ışıklarla kardeş limanlarda
Savaş gemileri
Ama bu aydınlık
Onların değil ki denizde yitenlerin

BİR AĞIZ İKİ AĞIZ

Doyamazsın kanamazsın
Ne yersen ye ne içersen iç
Biri
Bakar da ağzına

DAHA YAŞAMA İSTEĞİ

Doyurmaz bizi
Yüzümüze çarpan hız
Uçaklarda
Yüzümüze çarpan ışık

DÖRT KANATLI KUŞ – BESLEMEK

Dört başlı devlerin
Dört –
– Kanadımla uzak
Doyduğu

DÖRTLER İÇINDE ÜÇGEN

Dörtler dediler bize:
Güney Kuzey binlerce yıl Doğu Batı
Bir o var bir ben varım bir ekmek var
Üçünden ötesine inanmıyorum

DÖRT KANATLI KUŞ – GECE GÖZÜ

Dört gözünü açar
Karanlık
Dört kanadımın
Düşünü görmek için

DÖRT KANATLI KUŞ – UÇU

Dört kanadımı
Dört yöne açmışım şimdi
Ta göklerdeyim şimdi
Seninle ben

DÖRT KANATLI KUŞ – DÖRT YÖNDE

Dört kanatlı bir kuşum
İkisi sana
İkisi
Daha sana

ÇİN

Dörtlüklerim bir küpe
O güzel kulaklarına senin
İşit evreni
İşit beni

KURTULUŞ

Dudakların ayağın elin
Sonra daha gizli düşüncelerin bu gece
Bu gece daldaki yaprak gibi
Düşse bir

HEP DULLUK

Duldur
Kızlar evlenmeden
Kızlar evlenince
Daha duldur gece üzre kızlar

BİR KEDİNİN

Dullar
Kaparken kapılarını dullar
Duyar hep
Bir kedinin merdivenlerden çıktığını

SEVGİDEN

Dururum
Uçar
Düşünürüm
Uçamaz

GİDİCİ

Duy
Ama düşünme:
Sende bir konuk var
Var senin bir konukluğun

HIZ

Duyar bilginlerle ayakkabıcılar
Her gece
Yeryüzünün
Onlara vardığını yıldız ayak

GÖZÖPÜLMEK

Duyar bir sıcaklığı
Gündüzleri de
Geceleri de
Gözkapaklarımız

GÜNCÜ

Duyar da
Bunaldığını
Bir kuş
Gelir en erken

YOK ADIM

Duyarım bütün gece
Ayak seslerinden
Bütün güzellerin
Evlerine girdiğini

DAHA GİTMEK

Duyarım geceleyin yatağıma girince
Sokaklarda
Benden sonraki yolcunun
Yürüdüğünü

GELEN

Duyarım ta ak
Göllere denizlere girsem bile
Yelleri
Yelleri senden gelen

T'DE

Duyarım uyanır uyanmaz
Kollarımı açınca ben
Kocaman bir betiğin içinde
Bir küçük t olduğumu

AYDINLIKÇI

Duyarım
Sevgi üzre
Bir yıldızın bir yıldıza
Seslendiğini

KARALTI

Duyarsın
Dağlara çıksan bile
Ekmek önündeki
Küçüklüğünü

SİZ MİSİNİZ

Duyulur
En eski çağlar içinden
Bir ayak sesi değil
Bir kanat sesi bu siz misiniz

DÖRT KANATLI KUŞ – ÖTELEYİN

Duyuyorum
Seni sevdiğimce
Dört kanatlı bir kuşun
Evren üstülüğünü

GÖZYAŞAMA

Duyuyorum
Yıldızların
Geceyi göz –
göz ettiğini

GÜN ÜZRE

Duyuyoruz her gün
Erkenden
Yeryüzümüz
Gökyüzünün dediği

OLA

Dün gece
Uyur
Yıldızdan yıldıza uyur
Doğurur yarın geceyi

ANLAMALAR

Dünküler
Beni anladıkları için yazmıştırlar
Ben yazabilirim
Anladığım için yarınkileri

DIŞARDA

Düşünce evrenin bir parçasıdır
Boş
Odalarda
Evren dışı değil midir düşünmediğin

KALIT

Düşüncemi
Göğe bırakıyorum
Duyumu
Toprağa

AYDINLIĞA DOĞRU

Düşüncemizin
Yeryüzünde gökyüzünde evrenyüzünde
Gördüğüdür
Bakışlarımız

IŞIK AĞIRLIĞIMIZ

Ekmeği
Demirle tartarlar
Neden altınla tartmazlar
Ekmeği

KUT

Ekmek bu
Bizim dediğimiz
Kuş bu
Tanrı'nın dediği

GÜNDELİK

Ekmek parası
Az
Az'la ulaşmış ekmek parası
Dağ başı mutluluğuna evin

EKMEK GECE

Ekmek parası kazanamayan
Satın alamaz ki geceyi
Geceyle ekmek birbirine benzer
Doyurucudur ikisi de

AK GÜCÜ

Ekmekler
Küçülür ya
Ellerimiz
Büyür

AZ

Ekmekten şaraptan elmadan karışır birbirine
Birbirine
Güzelliği
Çarşıların

ORDAKİ BU

El olduğum
El olduğu hemen
Ayak olduğum
Ta ayak olduğu

SES

Eli görünmez
Davulcunun
Davulcunun yüreği
Görünür

ÖTEYİ DUYMAK

Elime
Konar kuş
Kuş uçar
Elim

SUÇ

Elimi kaldırmışım
Elimde bıçak
Elimi indirmişim
Elimin sonu boş

KORKU

Elimi yüzümde gezdirince
Duyarım
Soğukluğunu bir yaratığın
Bin yıl ötede

EL AYAĞIN USTASIDIR

Elimizin
Ekmek üzre büyüdüğü
Büyütür er geç ekmek üzre
Ayaklarımızı da

OLURSU

Elini koymuş da
Dedemin dedemin dedemin dedesi
Büyümüş sular üstüne çağlar üstüne kocaman
Beş ülke

YAPMAKLA ETMEK

Elinin
Yaptığından geçin
Geçinme
Ettiğinden elinin

SAZ DOYMAK

Elle yemek yerdik ya o çağlarda
Ne güzel dolaşırdı o çağlarda
Bir saz çalar gibi
Ta içimizde ellerimiz

EŞİTLİK

Ellerim
Ayaklarıma eşit
Ama ben
Eşitim gözlerime

DEĞİRMİDE

Ellerimin
Yeryüzü değirmisi
Değirmisine gider beş kara parçasında
Uykunun

ELLERİMİZ

Ellerimiz bizim değil
Onların
Dolmuştur
Ekmekleriyle giysileriyle betikleriyle onların

ÇAĞRIDA

Ellerimizdir
Ayaklarımızın
Gel
Dediği

DOLU GÜN

Ellerini yüzlerini görmeden
Ben değil miyim
Dilsizlerin
Çağırdığı

DOKUNDUĞU

Ellese
Beni eller dağ taş
Elleyemez ki dağ taş
Benim yaşadığımı

DOĞADA

Elma bu
Portakal bu
Kırmızıdan yürümek bu
Sarıdan yürümek bu

YARI ANLAMA

Elma demişler yanaklara
Dudaklara kiraz
Ama onların sonsuzluğuna
Kırk bin yıldır erememişler ki

TAT

Emer
Karanlığını
Çocuk anasının
Ak memesinden

ULULARIMIZ

En büyük yalvaçlar
Kuşlardır hep
İnandırırlar hep
Yeri göğe

OZANLARIM

En çok sevdiğim dört ozan vardır
Dağ ozan Ağaç ozan
Yıldız ozan
Su ozan

GİDERAYAK

En güzeli kim ayrıldıklarının
Analar mı
Kızlar mı
Dağlar mı kim

ESRİK

— En içkili kim
— Irmaklar
Akarlar hep
Gökyüzünü içerler hep

GÜN MUTLULUĞU

En küçük bir otun
İçinden sızan ışık mı ne
Gündüzü
Mutlu kılan

ÖYKÜ OLUNCA GÜZEL

En yaşlılar
En bitmez tükenmez
En kuytularda
Ak gecelerini överler eskimeden

TAŞLARIN YAPTIĞI EV

Erkekler
Taş taş
Yaparlar evleri
İçindeki düş kadını örmek üzre

KUŞ GÜN

Erkenden
İlk mavi kımıldar kımıldamaz
Ürkme hiç
Dağlar kuş evermekte

BAŞLAMAK

Erkenden
Uçunca kuş
Alır açlığını
Dağın taşın

SORU

Eski aylar
Yıldız olurmuş
Peki benim en eski günlerim
Gök müdürler

SARI GECELEYİN

Eski evlerin kızları
Çözerler saçlarını her gece
Her gece
Ta yeni evlerin kızlarına dek

MAVİDEN ÖTE

Eskiden çoktu kuşlar göklerde
Alın yazılarımızı yazarlardı çok
Şimdi yok kuşlar
Yok alın yazımız

GÜZEL KARANLIK

Eskimo'yu
Çinli'yi
Türk'ü
Bitkiler ayırt etmez karanlık

KIYILARDA

Eskisinden iri
Eskisinden büyük
Köpüre köpüre kıyılarda
Sular eskisinden güzel

EN UZUN GECELERDE

Eşit değil
Çirkin bir kadının güzel bir erkekten aldığı
Güzel bir erkeğin çirkin bir kadından aldığına
Eşit değil

İNANIŞLARDAN GEÇMEK

Eşit miyim
Dört yöne
Bunlar bir uyduru belki
Eşit miyim dört betiğe ben

SAYILIK

Eşit
Uyudukları uyumadıklarına onların
Eşit işte
Aldığıma verdiğim

EYLEM EŞİTLİĞİ

Eşittir birbirine bir aydınlığa doğru
Karıncaların böceklerin
Gergedanların
Gittikleri geldikleri

YÜK DENGE

Eşittir
Bütün evleri ülkelerin
Eşittir çünkü
Araçların taşıdıkları taşımadıklarına

YUVARLAKLAR ESENLİĞİ

Eşittir ne güzel
Omzun
Ta masmavi
Bir gök omzun sağlığına

DIŞARDA YEMEK

Evde
En çok üç kişilik beş kişilik doyarsın
Dışarda yemek yediğin geceler
On bin kişilik yüz bin kişilik

EVDE YEMEK

Evde yemek işte
Seni çağırdığıdır
Bir kadının bir çocuğun
Ta seni

YOL

Evden kurtulsan
Dağdan kurtulsan ne ki
Bir iyeliği var
Bitmez tükenmez ki yeryüzü

BİRİ

Evdesin evlerden biri
Işığın mutludur
Aydınlığın daha mutludur
Sokaktasın sokaklardan biri

ÇİT DUYGUSU

Evimizin ülkemizin yeryüzünün
Çiti ta
Ta ötelerdedir
Git git varamazsın ki

AYRI ISI

Evler
Çoğala çoğala hep
Yalnızlığımıza
Ulaşırlar

HEP

Evlerde
Eseniz ya
Sokaklarda hep
Yaşamamız artar

ÇOĞUL

Evlerin altı dükkân olur
Dükkânlar marangoz tatlıcı mağaza
Bu
Sensin hep

BİZİM YERYÜZÜ

Evlerle tarlalarla ağaçlarla tepelerle
Alınır
Satılır
Yeryüzü öyle bizim olmuş ki

BAĞIŞLAMA

Evrenin
Bütün büyüklüğüne
Dallar yeşil tutmaz
Ben kin tutmam

DEĞIŞMEZLİK

Evrenin ilk gününden
Son gününe dek
Su o sudur
Varamaz aktığına

GERÇEK

Ey kuş senin dediğin
Güne yıldıza varmaz
Ey kuş senin dediğin
Oturur yüreğime

YAZISIZ

Gazeteler hep
Eskiye
Eskiye
Betik olurlar hep

IŞIK

Gazetelerimiz
Uyanık gibi uyurlar da
Betiklerimiz
Uyur gibi uyanıktırlar

GERÇEK

Gazetelerin
Sus dediği
Betiklerin
Susma

VARLIK

Gazetelerin olay bildiricileri var
Van'da Madagaskar'da Ay'da
Van'da Madagaskar'da Ay'da
Benim soluğum var

SONSUZU BAĞIŞLAMA

Gece
Bağışıdır
Tanrı'nın
Körlere

BİRİMSİ ÜÇ

Gece
Çoğuludur
Gündüz üzre gördüğüm
Teklerin

BİTMEZ TÜKENMEZ SEVGİ

Gece
Dağdan
Söz eder
Nice sussam sussam

DURAN KARANLIK

Gece-
dir
Kuşun
Uçamadığı

KARANLIĞIN HIZI

Gece
Kara atlara benzer
Daha hızlıdır yaşamalarımız
Dağların ağaçların bizim

YILDIZ SESİ

Gece bu
Sevgime karşı
Yıldız yıldız
Neler söylemez ki

GEZİ IŞIK

Gece
Uykumuzun ikisi mi üçü mü
Gecenin ikisi mi üçü mü
Uykumuz

N'OLUR GÖRMESEM YASINI

Gece bir benek gözbebeklerim gündüz bir çizgi
Seni bulunca seni yitirince
N'olur görmesem yasını hiç
Değişmese benekler çizgiler acısı gözlerimin

KARAZ

Gece gelir yatağıma
Gece gelir dudağıma
Sever bu ta karanlık
Hangimizi

KENT ALÇAĞI

Gece giderken evine
Belki bin kişi karanlıklarda çevirir seni
Eksik tarttığın yalan söylediğin
Parasını vermediğin

ULU MUTLULUK

Gece gün ışıyana dek gündüz akşama dek
Okusam da yürüsem de düşünsem de sevsem de
Duyarım mutlu türküyü ben
Duyarım ekmek ekmek acıktığımı

DIŞINDA

Gece nasıl karanlık olursa olsun
Ulu kocaman ağır büyük
Seni düşünsem şimdi
Ben apaydınlık olurum

SALLANAN KARANLIK

Gece nedir
Sallanırken dağ taş
Gece
Doğanın içkisidir

YADSIMAMAK

Gece olan
Yadsır
Yeryüzü
Olanı

YOK OLMADAN

Gece olur
Doğar ertesi günlerimiz
Severim severim gecelerimizin ertesini
Bu masmavi göğü eksileyin

KARA BİLİ

Gece uzaksa da
Karanlıksa da
Sen beni uyudu bil
Ben seni geldi bileyim

OLMA

Gece yarısı uyanan
Yavaşça sessiz
Bu ışıklarını bırakır
Alır öbür ışıklarını

ULU KUŞ

Konan
Gecedir
Dağın ekmeğin sevginin
Yerine

KIMILDAMAMAK

Gecedir ta uzun
Uyusak da
Uyumasak da
Ayarlarımızın olmadığı

KAMU'NUN GÜCÜ

Gecedir ya şimdi
Gazeteler
Ak dese
Ak olurum

DEV SORU

Geceler mi
Sevgilerin yeni ettiği
Sevgileri yeni kılan
Gündüzler midir

DAĞ GECE

Geceler olacaktır
Sevdiğin
Düşündüğün
Ve olmadığın

EŞİTSİZ OLMALAR'DA

Geceleri
Herkesin gözü mavi biraz
Karanlığa
Eşit değildir gece herkes biraz

İLK MUT

Geceleri
İki gözü çocuğun
– Uyku bir sudur çünkü –
Dört eder

AK OLMAMAK

Gecelerin
Gözü aksız-
dır aksız
Gecenin bakışı

GÜN GÜZELLİĞİ

Geceleyin
Kâğıtları
Sevmek
Uyanmak erkenden gazetelerde

KORKU

Geceleyin denizlerde
Dolaşır durur
Göğün ışığı
Kocaman bir gemidir ta karanlık

İYİ TÜY

Geceleyin daha parlak
Gündüzden
Daha ıslak istekli daha yavaş tüyü
Koyunun

YEL ÇİÇEĞİ

Geceleyin dönerim apak yatağımda
Bir aydınlıktan bir aydınlığa yüzüm
İşte döner
Evren bir karanlıktan bir karanlığa

GECE GERÇEĞİ

Geceleyin en çok düşünen
En çok seven
Tanrı bir
Ben iki

HIZ OLAN

Geçer de
Gemiler kuşları
Sevgiyi
Düşünceler geçemez

YOLLARI DOLDURMAK

"Geçmiş" değil
Boş sokaklarda
"Gelecek"
Yürür hep

SU'DA

Geçmiş'e mi dokunuyorsun
Geleceğe mi
Söyle bu gece
Ayaklarını yıkarken

SOYUTLANMAK

Geldiler sordular sustum gitti
Yok oldular yaşadım gitti
Durdular çırılçıplak düşüncelere
Düşüme aldım gitti

UZAĞIL

Gelir gider
Geceler ağarana dek
Benim uykusuzluğum
Senin güzelliğine

İKİ AYDINLIKTA

Gelir yeryüzü aydınlığı
Uykumuzun kapısına dek
Ama uykumuzun kapısından içeri
Bir gökyüzü aydınlığı başlar upuzun

AYRILIK OLMAZI

Gelirse
Her gece kapıda o
Her gece pencerede biliyorum
O giderse

MASAL

Gelmiş biraz
Uzağın usu biraz
Nice ülkeler
Var olmuş

TAHTA İSKELE

Gemilerin yanaştığı iskelelerde
Giren çıkandır
Çıkan girendir belki
O'dur sen kimi düşünürsen

GERİLERDE

Gemisini alır gider
Herkes kıyılardan
Bırakır herkes
Kıyılara maviliğini

YOKGAZETE

Gene de çıkardı biliyorum
Her gün erkenden
Gazeteler
Kimse okuma yazma bilmese de

KİMSE

Getirir götürür
Yıldız yıldız
Kim
Geceyi

UMU GÖZ

Getirir işte toprak güzelliğimi
Belki de ta geleceklerden
Yeşili yaprak yaprak uzanmış
Bir betiğin

KARŞILAŞMALAR

Gezerim
Yaşamışların yollarında ben
Yürür
Benim yazdıklarımda yaşayacaklar

DEVEDEKİ

Gidecektim
Daha bir
Geceler dur dedi
Yıldızlarıma

HIZ DİLEĞİ

Gidelim
Gidelim daha tez
Tanrı'nın bakışı
Ulaşamasın

KALAN AÇIK

Gidenlerden
Açılır gidenlerden
Evlerindeki
Kapılar

SENSİZ

Gider
Yaşamadan yaşamaya sensiz
El dokuna dokuna
Göz göre göre

BOŞ GECE

Gider işte
Benim sevdiğim kızların yatağına
Benim
Anlamadığım kırmızı

YANKISIZ

Gider de
Dönmez
Usun biri
Ussuzun ikisine

ÖTEKİ GECE

Gideriz
Daha gideriz
Ben su olmuşum oralarda
Atlara binmiş uyku

GİTMEMEK

Giderse
Kim gider
Ya en kötü kız
Ya yalnızlığım

İNANILAMAYAN

Gidicisin der su
Gidicisin der ağaç
İnanamam ki
Su ağaç güzelliğimden

GİYİNİK

Giyiniktir soyunduğunca o
Toprakla
Sularla
Yıldızlarla o

SOYUNUK

Giysi olmak
Gereklidir
Dağların taşların karardığını
Giysiler anlamaz

AĞIRLIK

Göçer anası çocuğu ninesi insanların
Dal çiçek açar
Ben bunca yası çekebilirim ama
Bunca sevgiyi taşıyamam

KUŞ YÖN

Gök açılınca
Alıp götürür
Bir sevgi
Bizi evden çarşıdan

BÖLÜSÜZ

Gök bölerken aydınlığını
Ağaca suya toprağa
Sen obur yaşa bencilliğinde
Utanma hiç

BU

Gök bu
Eski kuşların birliği bu
Gece bu
Toprak severliği bu

GÜNLEYİN

Gök
Büyür büyür büyür de
Kapsar ancak
Umumuzu

MOR ANLAMAK

Gök duyar
Her gece
Denize girdiğini yıldızsız
Martıların

KARINCANIN AYAĞI MAVİ

Gök
Egemen gibi durur kara toprağa
Göğü yürüten
Karıncalarımızdır

SALLANMADA

Gök
İçkilerin içilmediği yerler
İçkilerin içildiği yerler
Yeryüzü

GERÇEK

Gök mavi
Dallar yeşil
Toprak kara hep
Besbelli aklığımız

DUVARLARA ASILAN YAZILARDA

Gök maviyse
Aydınlıksa gök
Çağırır seni bu duvar yazıları
Yaşamaya bir daha

SEVİLENLERLE

Gök
Sevilirken
Doğar
Güneş

TÜY

Gök yazdan kalma bugün
Kuş mu mavidir
Mavi mi
Kuştur bugün

YÜZÜMÜZ

Gök
Yıldızlarındır
Gökyüzü
Bizim

AŞAĞIDAN YUKARI

Göğün öğretmeni
Dağ
Dağın öğretmeni
En yaşlı kartallar

ÖLÇÜM

Göğün usunu
Ben uyurum
Benim usumu oralarda
Gökler uyuyamaz ki

YEDİ KEZ OLMAK

Gökler yedi katsa
Sevin daha
Daha bir kat gittin
Altı kat gideceksin daha

İLK SÖZ

Göklerdir
Uyanır uyanmaz
Bütün evdekilerden önce
Benim ilk konuşuğum

US SIRASI

Göklere inanırız
Önce kuşlar
Sonra ağaçlar
Daha sonra ben

ÇAĞRILARI DUYMAK

Gökyüzü yeşillerle mavilerle aralık
Kuşlar konup uçar
Sen söyle evlere akşamdan
Kapılar da aralık olmalı

GÖĞÜN AĞZI

Gökyüzünün
Yarısı güler
Yarısı
Güler daha

O GÖZ

Gölden –
Büyük –
Göğün –
Gözü –

İÇERİ

Göllerde
Mavi karanlıkta gizlenen balık
Bizim ilk sakladığımızdır
Ta ilk çağlarda

KARŞI AÇI

Göllerde kurbağaların
Yeşili
Bir karşı açıdır
Haykırışına

GÖZGÜ'DEKİ

Gölgemdir evrenin gözgüsündeki
Yaptığımı yansır hep:
Uyanırım uyanır hep
Uyurum uyur

İLE

Gönderir aydınlığını yalnızlar
Bir uzaklığa
Erkenden
Uyanır uyanmaz

EN UZAKTAKİNİ SEVMEK

Gör
Beni
Diyemem ki
Gözlerin kendini görmekle dolmuş

YENİLER

Gördüğün yeniden
Öptüğün yeniden
Başlar belki
Dün yeniden

BÜYÜK CAMLARDAN YANSIMA

Gördükçe
Gittiğimiz biraz
Parladıkça
Biraz kaldığımız

TANSIK

Gördüm erkenden
Küçük bir otun yeşere yeşere
Kocaman göğü köpük köpük
Yürüttüğünü

YIRLA ÖDEME

Gördüm gezdim ya
Ödedim yırlarımla ben
Gökyüzünü
Yeryüzünü

YOL

Göre göre
Gittiğimiz
Vardığımız
Düşüne düşüne

KORKUSUZ

Göremiyorum
Karanlıktan
Gece
Nerde ki

ÇİZGİ AYDINLIĞI

Görenler
Körlere
Bir ışık gönderir
En karanlıkta

VARSAYIMLAR

Görmesem seni bir gün
Yok gibiyim
Görsem seni her gün
Daha yok gibi

MİNİK ÖYKÜ

Görmeye
Bakışım yetmedi
Ağlamaya
Gözüm

GÖZLER USU

Görse
Deli görür ancak
Usun
Uyuduğunu

GÖRÜNEN KÖY

Görünen köy kılavuz istemez:
Evleri sayrıları
Sevgileri
Görünür çünkü

DIŞIMIZLA İÇİMİZ

Görünenle
Olmak
Düşünmek
Görünmeyenle

GECE İLKİ

Görür
İlkin kuşlar
Suyun
Gece olduğunu

DEĞİŞİM

Görür de
Çiçeklerin
Kızardığını
Sevileşir karanlık

TA GÖRMEK

Görür ya
Göz hep
Göğün ışığı
Gözündür hep

GÖRMELERİ

Görürse
Yalnızlığın
Gözünü görür
Körler yeryüzü karanlığında

GİDERKEN

Görsem
El ayak –
– Sen görmesem
El ayak

DE

Görsem de güzel görmesem de
İçsem de yaşlanıyorum
İçmesem
De

ÖĞÜT

Görsen
Beni görürsün burda
Anılarımı
Göremezsin ki yaşlanmadan

YOKUN GÖZÜ

Görünsün müdür
Geceleyin
Anılarımız
Görünmesin midir

AH'LA DEĞİL

Görüyorum
El yüz görüyorum:
Çirkinleştikçe
Bir yere yaklaştığımı

YER GÖKLÜĞÜ

Görüyorum artık
Nice usça
Kartalın taşıdığı
Karıncanın yürüdüğüdür

BORÇLULUK

Götürürüz eve sevinerek
Alacağını onun
Ama atamayız gün doğanaca yüreğimizden
Onun kocaman alacağını

KENT DARLIĞI

Götürüyorum
Götürüyorum ya
Anlatamam ki
Bir evin dört köşe darlığını

YARISI YARISI

Göz açılıp kapanır
Bütün güzelliğin yarısı yarısı
Yeryüzünü gördüğünden
Gökyüzünü gördüğünden

UYUYAMAMAK

Göz geceleri hep
Güzellerin
Ağrıdığı yaradır
Alnımızda

GÖKGÖZ

Göz dediler göğe binlerce yıldan beri
Hindistan'da Ege'de Afrika'da
Bu birleşik görüntüye erdim artık
Gök Tanrı'nın bakışıdır

ÖNIŞIK

Gözlerimiz
Kötü karanlığına karşı
Gecenin
Korur bizi

KURTULUŞ

Gözlerimiz
Sevincidir bir kurtuluşa doğru
Gün doğar doğmaz haykırırcasına
Yeryüzünün

İYİCELİK

Gözlerin kara olduğu
Mavi olduğu
Yeşil olduğu
Gök esenliğinden

EYLEM IŞIK

Gözü var eylemin
Seni bulur
Uyandırır seni
Gün doğar doğmaz

UYURKEN UYANMAK

Gözümü yummuşum da büyük
Gözümü yummuşum da sonsuz
Yatağıma yatar yatmaz
Başlar öteki uyanıklığım

YILDIZ DOKUNUSU

Gözümüze
Işır I sesi
Karanlık
Elimize E der demez

OLANLA YETİNMEMEK

Gözümüzün gördüğü
Yetmez bize
Yetmez bize
Ellerimizin ulaştığı

VEREN

Gözün
Gördüğü
Bağışlamasından ta o
Karanlığın

GÖRÜNÜ

Gün
Vurunca üstüme
Gece aydınlatılmış
Eski kaleler gibiyim

ÖN GECERİ

Gün batmak üzere
Bu ön geceridir
Alların morların sarıların
İndiğidir dağ başlarına çatal çatal

SALEP

Gün doğar doğmaz
İçersin alacakaranlıkta
Gecelerden sızan
Sütü

GÖLGECEK

Gün doğarken eşittir
Senin karanlığın sokağın aydınlığına
Ama yine eşittir bilirsin akşamları
Sokağın karanlığı aydınlığına senin

GÜZEL

Gün doğmuştur
Ellerimiz yüzümüzden güzel
Ayaklarımız
Ellerimizden

BİLDİRİ

Gün ışırken
Sularda parlar ta sana
Geleceğin
Bildirisi

ÇAYIR EYLEMİ

Gün kararırken
Çıkar eylem üstüne çayırlar
Çobanları koyunları
Gönderir ağıllarına

YAŞAMA PAYIMIZ

Gündüz
Yüzde bir
Gece
Yüzde iki

ÖBÜR YARIMIZ

Gündüz sürüp giderken
Oralardan birileri uyanır tek tek
Başlar
Gecemiz

GELMEK

Gündüz usumuza gelir
Uyanırız
Uyuruz
Gecenin usuna geliriz de

AYDINLIK AÇLIĞI

Gündüzler
Kocaman bir ekmeğin
Yarısıdır
Daha yiyeceğimiz

YAŞLI BABA DER Kİ

Gündüzler ellerimdir
Üzerlerine
Düşlerine geceler
Gözlerim

SATILIK

Gündüzleri
Çarşılardasın
Ama geceleyin
Başlar karanlıkla alışveriş

GÜNDÜZLERİN GÜNDÜZLERLE BİRLEŞTİĞİ

Gündüzlerin güzelliği
Yüz milyonda biridir bin milyonda biridir
Göklerden öte
Kocaman bir gündüzün

YOL ÜSTÜ

Gündüzün ekmek
Geceleyin dağ
Doyduğumuz
Acıktığımız

DIŞARI GİZ

Güneş doğarken bir yaşımdayım yalın ayak
Her gün mü her gün
Karanlıkta yüz bin yaşımdayım
Her gece mi her gece

GÜNÜN ELİ YÜZÜ

Günün içinde
Gazeteler vardır
Gazetelerin içinde
Ellerimiz yüzlerimiz

KOCA GÖZLÜLER

Güpegündüz
Gece yarısına dek
Geleceğinizi çoğaltırcasına
Paranızı çoğaltırsınız

İKİ GECE IŞIĞI

Güpegündüz
İki kara parlama içindesindir
Biri dün geceden
Biri yarın geceden

İNANMAK

Gürbüzdür
Geceleyin çocuğu
Karanlıkta
Sayrı kadınların

GÜZELLEME

Güzelle uyu
– Gece
Yıldızlardan geçer –
Uyan güzelle

GÜZEL ÖTELİĞİ

Güzellerin
Bir uzaklığı vardır
Belki de daha varmamıştır onlara
Ta ilk görenlerin bakışı

ULAŞMAK

Güzelliğine
Ulaşır güzelliğine
Dağ yeryüzü güzelliğine
Çocuk gökyüzü güzelliğine

EKMEĞİN GİDİŞİ

Hamurum bir parmak kabarır
Karanlıkta
Karanlıkta
Bir evren yürür hamurum

CİMRİNİN GÜNLÜĞÜNDEN

Harcayamaz ki
Para elimizden güzel
Yiyemeyiz ki
Ağzımızdan güzel para

İKİÇ

Hem sürü önümde
Bir çobandım
Hem bir koyundum sanki
Ardında çobanın

ÇIRILÇIPLAK

Hep sakladığın
Annenden kardeşinden arkadaşından gizlice
Ve karanlığa karşı
Hep söylediğin

PARLAMA

Hepsi benim olsa
Yıldızların
Biri bana kalmaz
Yıldızların

GÖZ'LER

Hepsi gözdür
Elma armut
Nine torun
Gök kuş

AÇIK KAPI

Hepsi
Hepsi
Girdiklerincedir
Hepsi

BETİK SERGİSİ

Hepsini alsan
Betiklerin duvarlara sığmaz
Ama doldurur seni
Biri bile

AÇIKLAMA

Hepsinin sevdiği
Bana gider
Gelir benden
Hepsinin düşündüğü

SARI OY

Her akşam üstü anlaşılır
Kocaman bir seçimin sonu kocaman
Gelir gece
Gelir yıldızların seçtiği

ANNESİZ

Her çocuk
Yaşadığım her çocuk
Sen doğurursan her çocuk
Benim adıma her çocuk

İLK EVLERDEKİ AYDINLIK

Her doğan çocuğun
Yakınlarıyız
Topraktan ötürü
Gökten ötürü

GÜNDÜZ

Her gece
Bir yıldıza bir ışık ısmarlarım
Her gün erkenden
Büyür dağlarımda bir aydınlık

OLAN YOK

Her gece birdenbire
Neden yitirir
Kendini çoban
Dağ belli yıldız belli

GİZ

Her gece
Sorar her gece
Yaşını ağaçların
Yıldızlar

AĞARI

Her gece yavaşça
Yatağınıza girerken
Karanlığa karşı
Anılarınızla ağarırsınız

BEN ÇİÇEK

Her gün bir çiçek açar
Gökyüzüne
Bu
Bu ben'im gökyüzüne

AÇ

Her gün duyuyorum yeniden
En büyük bir sofraya çağrılı olduğumu
Kimse el etmese de
Seslemese de

YÖN VARLIĞI

Her gün hep
Her gece hep
Yaşardı yokluğumuz
Bizler duymadan dört yönü

ÇIĞLIK

Her gün
Her gece
Beni görür görmez
Gök Tanrı'nın çığlığıdır

AK KAPI ÖNÜNDEKİ

Her gün sularla dağlarla bir
Uyanır uyanmaz
Ant içerim
Senin güzelliğine

YENİ

Her günümüz ayrı bir yaşamadır
Her gün
Biz yeni
Sevgideyiz de

İŞÖPÜ

Her iş bir öpülmedir
Demircilerin elini öper yalaz
Ağacın elini
Gök

MİL

Her ozanın gözlerine
Mil çekilmiştir
Gözleri her ozanın
Görür mili

DAĞLA SEVGİ

Her seven
Bir dağın yelidir
Her dağın
Estiğimizcedir sevdiği

SEVERKEN

Herkes iki gözdür
Ben kırk gözüm
Herkesin iki gözü severken
Sever benim kırk gözüm

BEN YAZI KALIĞI

Herkes yok olur da
Yazıları kalır
Ben yazılarımın
Gelecekte kaldığıyım

YANKI

Hey dersem
Hey der karşıki dağ
Ya bu sessizlik
Kimin sustuğu

YÜK

Hey yürek
Yüklen beni
Ben ki seni binlerce binlerce binlerce yıldır
Yüklenmişim

SÜRESİ DOLMADAN

Hızı
Arabaların sokaklarda dağlarda artsın
Artsın
Götüremez beni biraz önce bile

EDEN

Hindistan'ın kutsal inekleridir
Dura dura
Kocaman bir yavaşlığı
Kocaman bir sessizlik eden

TAÇLI TASA

Horozun başı süslü
Öküzün başı süslü
Kimin başı süslüyse kesilir bir gün
Kralın başı süslü

UPUZUN

Isımız
Kılıfımızdır bizim
Değiştire değiştire
Yılan değiliz

UYANIR UYANMAZ

Işığın
Yüzümüze iner ilk uyarısı
İkinci uyarısı
İner yüreklerimize

YARICA

Işık
Gecenin yarısıdır
Yarısı
Biz değil miyiz

YARISI

Işık
Kuşun yarısıdır
Yeryüzüne
Konuveren

UYANIR UYANMAZ O

Işık mı ot mu çiçek mi su mu
Nice erken kalksam
Biri var
Benden erken kalkmış

SONSUZ'DA

Işık sevinç gibidir yol sevinç gibidir
Ekmek sevinç gibidir gece sevinç gibidir
Ne olursa olsun
Kişi sevinç gibidir

IŞILTI

Işırım
Kocaman süreze dek
Dal bırakır yıldız alır
Aydınlığımı

KAPALI YERLERDE OLMAK

İçer ot geceyi
İçer kuş göğü
Ben kendimi içerim
Otlardan kuşlardan

OL AĞIZLA

İçerken
Gördüğümüz
Bardağın ağzı mı
Ağzı mı yeryüzünün

– MİZ

Dışıdır
İçi -
miz
Yeryüzünün

UZAKSI

İçki içenleri çağırır
Kavun elma muz portakal
İçki içenleri
Kırlara

SAYGI

İçki içerken elimin kalktığı
Bütün güzelleredir
Gündüz gördüğüm
Gece gördüğüm

BAĞIŞLAMAK

İçkili yerlerde her akşam
İçmeyen adamlar
İçen adamlara
Ismarlar içkilerini

ERTESİ

İçtiği
Böceklerin
Ertesi yıl yansır
Ovaların susuzluğunu

ACİL

İçtiği
Gündüz
İçmediği
Gece kuşların

GÜN SEVİNCİ

İlk işim görmek mi
İlk işim duymak mı
Anlamadım bunca yıldır
Uyanır uyanmaz sevincimden

SAYILARLA

İki
Biri yenilerken
Üç
İkinin gördüğüdür

PAY

İki aç
Bölüşür
Bir ekmeği
Yerden göğe

BOŞ DOLU

İki çok gelir
Bir eksik
Getiremez kimse
Karşılığımızı

KANSIZ

İki derken
Sevinme pek
İki biri
Yok ede yok ededir

İKİ ÇİÇEK

İki gözü
İki çiçek
Açılır
Uyananın

İKİ ÇAĞIRIMI

İki gözün
İki yok olduğuna
Bacakların
İki var olduğu

BİR

İki günün
Arasındaki geceden belli
İki kişinin arasındaki
Karanlık

ARTMAK

İki kez iki
Dört eder de
Bir ben bir o
Neden sonsuz gibiyiz

MUTLULUK

İki kez sağızdır
Biri
Bizi
Severken

DOSDOĞRU

İki kişi birbirini aldatır
Köy olur oraları
Uluslar yalan söyler birbirine
Ülkelerle dolar yeryüzümüz

SEVGİ SONSUZLUĞU

İki kişi içecek bu içkiyi
Bin yıl daha
Biri sen biri ben
İki kişi yüz bin yıl susuz kalacak

SEÇİM'DE

İki kuştan
Biri
Seçmen biri
Yok

YAMUK

İki seven
Düz değil
Bir seven
Eğri

AYDINLIK

İki seven daha çok sevmiş değil
– Parladığı anda
Gece gökleri –
Bir sevenden

GERÇEKSİ

İki ucunda
Uzunun
Ya iki ışık vardır
Ya iki aydınlık

DÖRT KANATLI KUŞ – HIZLA

İki varsam dört kanadımda
Yoksun ki
Ordasın
Dört kanadımla iki gitsem

O SU O

İki yakınlığı vardır
İçkilerin
Biri yeryüzüne
Biri gökyüzüne

İKİ BİR

İki yerden göğe
Yarısıdır
Bir'deki
Güzelliğin

ESKİDEN YAŞAMA

İkiler de
Ellerimiz bizi
Ayaklarımız
Dörtler

AZALIP ÇOĞALAN

İkileyiniz ya
Gün doğar doğmaz
Birleyinizdir
Yatakta

BESLENME SEVİNCİ

İkimiz de severiz
Ekmeği
Ama ekmek daha çok sever
Beni senden

İLK YARISI YOK OLAN

İkinci
Yarısıdır
Görmek
Bakmanın

IKİNDİ GECE BEN

İkindi ısmarlar
İstemez dersiniz
Bir daha dersiniz
Gece ısmarlar da

HARMANDA

İkisinin büyüklüğü bir ya
Dolduramaz
O buğdayla dolu çuvalı
Bu buğdayla dolu çuval

İKİL

İkiye bölünmüş
Bir elmadır her çocuk
Yeryüzüne yeşil
Gökyüzüne kırmızı

GÜÇ ALMAK

İlkçağ hayvanlarının ısısı işte
Ağaçları güçlendirir
Gözleri
Gökyüzünü

ALAĞIZ

İlkin açlığını götürür
Ağaçların
Göllerin
Çocukların gök

US UYDUSU

İnandık
Karanlığa
Gece yarısı
Yıldızların usuna uyar uymaz

İNANÇ

İnanır
Güneş
Suya
Su sana

BİREY

İnanmıyorum
Yeryüzünün çoğulluğuna
Birey alır birey bırakır
Kişiyi toprak

DIŞARI ÇIKMAK

İnsanlar
Kocaman duvarların içine kapatılmışlardır hep
Delerler yıkarlar aşarlar çıkarlar hep
Duvarları yaşamak üzre

GÜZELLİKLE

İnsanlar işte
Yüzleri nice çirkin olursa olsun
İçyüzlerince
Güzeldirler

GÖZ

İnsanlar kirpikleridir bir gözün
Bir göz açılmış yerden göğe
Bir göz görür ta en yakını ta en uzağı
İnsanlar kirpikleridir bir gözün

NE'LER

İstediğim ne
Bilemem
Gecen mi gündüzün mü
Sevgin mi

ÖĞLEDEN SONRA

İsteyeceksen
Şimdi iste
Doymuştur
Seni sevebilir şimdi

MUT

Işin güzelliği
Alır
Beni
Gündüzün güzelliğinden

ÇALIŞAN İŞLER

İş'ler kalkar erkenden
Alır kazmasını küreğini kalemini kâğıdını eline
Ta yedi dağ ardında olsam
Bulur yatağımda beni

VARLIK SIKINTISI

İşsizsin günlerden beri
Yük olur sana
Kocaman ellerin
Kocaman ayakların

UÇURTMA

İşte
Gökyüzü
Cici uçurtmasıdır
İlk insanların

MAVİMSİ

İşte bir mavimsi parıltı
İşte yıldız düşmekte üstümüze
Uyuyoruz
O gelinceye dek

BETİK SERGİSİ

İşte bu betik
Öbüründen yeni
Öbürü
Bundan us

KARANLIKTA GÜN

İşte bütün uyandığın
Bir ekmeğe
Bir kadına
Bir çocuğa dek bil bunu

YALNIZLIK

İşte evrenin
Dörtte üçü su
Ben toprak olamam ki
Dörtte üçüm su benim

BİR ÇOĞUNLUKTA YAŞAMAK

İşte yeşil bir sessizlik kaplar
Yeryüzünü gökyüzünü güpegündüz:
Alır egemenliği en sonra
Ağaçlar çoğunluğu

YAŞATICI SES

İşte yine erkenden
Dağı
Buğdayı denizi
Çağıran serçe

IŞ AĞA

İştir
Eti ekmeği
Veren
Vermeyen

İTİLMEK

İterler beni geceye
Güpegündüz
Öptüğüm
Kızlar

İT OLMAMAK

İtler havlar ya
Biz duyarız
İtlerin itleri
Çağırdığını

BAĞLI KIZ

Kaçamazsın ki
Ayrılamazsın ki
Ne düşünsen neler düşünsen
Ben'im o

EVLENMEK'TE

Kadınlar evlenirken
Karışırlar
Beklemenin
Bitmez tükenmez dulluğuna

ESKİ KAPI

Kadınların istediği
Mavilik midir
Gece midir
Kocalar yaşlanır da anlayamaz

RAKININ AĞRISI

Kaldırır
Bu su
Bu rakıyı
Dağ başı çoban uykusunu kaldırmaz

GÜÇ

Kaldırır karanlığı
Kuşlar
Kuşlar
Upuzun seni kaldırır da

KÖR BAKKAL

Kalır ağırlığı sende
Tarttığın elmaların
Sende kalır
Tarttığın pirincin akı

– KÖTÜ TAŞ

Kalır yüzüm
Kalır yüzümün değdiği güzellik
Ay da gider
Yıldız da

KARANLIĞI SAVUNMAK

Kapatılmıştır kilitlenmiştir
Gece evlere
Köpek nasıl
Havlamasın

YERALTINDAN GELEN

Kara düşünü uyur toprak
Bir uyanır ki
Dağlar taşlar
Yemyeşil

İKİ AĞIZ

Kara tarlalarda
Severiz
Kara tarlalarda...
Kuşların sevdiğini

USU BEKLEMEK

Karanlık
Maviliğe benzer
Bir gün düşünmesem
Kuşların aç kaldığını anlarım

AYRIK BİR

Karanlık değil
Su değil
Birbirinden aldığı
İki balığın

GECEMDE MUMLAR

Karanlık gökler altında
Bir mum iki mum bin mum
Yanar ışıtır beni
Bir Mehmet iki Mehmet bin Mehmet

KERVAN

Karanlık mıdır
Sevgi midir
Binlerce yıldan beri
Develerin taşıdığı

GÖMÜDE

Karanlığı
Oyduğumuz
Süredir –
Uyku

SULTAN

Karanlığın tadını çıkarır
Ve bütün yıldızların
Uyanan biri
Geceleyin insanlar uyuyunca

– KARA AK

Karışır
Geceleri senin kara varlığına
Evrenin
Ak varlığı

YALANCI YEŞİL AKŞAMÜSTÜ

Karşımızdaki yeşil
Yakındır
Kara toprağa
Kara mavilikte bin kez

PAZAR KATMASI

Katar gazeten
Yaşamadığın sürelere 8 yaprak 10 yaprak
Katar soluğuna
Soluğunu yeryüzü

YOKGÖZ

Kavaklar
Kirpikleridir
O kocaman uzak
Suların

– BENCİL

Kedi köpek
Boşuna yaklaşır bana
Ben ekmeğimi etimi ta kendime
Ayırmışım

AÇ ARTI

Kediler
Kedilerle köpekler
Kedilerle köpeklerle kuşlar
Kaparlar attığım ekmeği

PARLAYAN GÜNDE PARLAYAN

Kemiklerinizece sinmiş
Bir bencillik
Bir sevi
Bir açlık

ÖNCEDEN KURTULMAK

Kendi anası olmazdı belki
Kadın
Çocuğunu
Doğurmasa

BAŞKASININ YERİNE YAŞAMALAR

Keser
Saçımızı sakalımızı her gün erkenden
Onların
Yok eli

– ARMAĞAN

Kımıldarken uzak sularda
Bir aydınlık
Anlamaz ellerin
Anlar ellerin

BU

Kımıldasa da gök
Yeşile geçmişe uzuna
Verse de yaşamalarını öncekilerin
Sensin bu

OVA DAĞ TÜRKÜSÜ

Kız oğlana yaklaşır
Ovalar ova
Dağlar dağ
Oğlan at terkisinde kaçırır kızı

KIZ SONSUZLUK

Kızlar
Eteklerini kısaltırlarken
Bir kösnüyü değil
Bir sonsuzluğu ararlar güpegündüz

İÇE YAZILAN

Kızların giderliği ancak gündüz
Gelirliği
Gecelerce
Kızların

YOKSU

Kim
Çalar
Kapımızı
Bize hiç gelmeyenler

GECEMİZLEYİN

Kim gecedir
Ya benim yüzüm
Ya senin yüzün
O gecemizleyindir

YÜZÜMÜZ

Kim görürse
Beni görür
Evinden çıkarken
Giderken evine

GÖRÜNÜ GÖRÜ

Kim göz
O karanlık
Kim karanlık
O görünü

TAŞIMAK

Kim güzelse
Bırakır güzelliğini
Kim çirkinse
Alıp götürür kendileyin

ONARIM

— Kim onarır
— Seni su
Suları
Aydınlık

ÖTE BEN'LER

Kim sever
Kimi
Ötelerde dağ olsun yıldız olsun
Kim acır kime

BİLİNÇSİZ

Kim ulaştırır
Aslanlar kaplanlar çocuklar
Göz uyanıklığını
Yıldız uyanıklığına

DÜZDE

Kim varır
Her gün
Geyiklerin kaçtığına
Ta alacakaranlığa dek

KİMLER

Kimden beklersen bekle
Kimi ararsan ara sen
Kim olursan ol
Ben kim değil miyim

OLAY

Kime ışık çok gelir
Kediye
Hemen gün kararır
Çizgileşir de gözü kedinin

ALDANMAK

Kimi
Gökyüzü
Der
Yıldızların büyüdüğü çayırlara

GÖZLEME

Kimi
Gördüğü yerlerce büyür
Kimi
Görmediği yerlerce

YOK KEFE

Kimi dirhem der
Kimi gram
Kimi miskal
Budur bizim yok kefelerle tartıldığımız

KAVAKLARIN GECE AĞIDI

Kimler alır –
Kimler gider
Göğü
Bizim olan göğü

DAHA KARANLIK

Kimse
Bugün kimse görmesin beni
Körlerden
Başka

DÖRT DUVAR ARASINDA ÇOĞALMA

Kimse bilmez gecelerce yaraların sardığım
İyileri kötülere hamur gibi kardığım
Kimse bilmez yeryüzücek
Nerelere vardığım

YAŞAMIŞLIK

Kimse güzel görmedi benim gördüğümcek Tanrım
Öyle ki kapansa gözlerim şimdi
Kalubela'ya değin
Bakabilirim güzele

EKSİL SOFRA

Kimse kimseyi uyandıramaz
Ekmeğinden suyundan
Kimse kimseyle
Uyuyamaz

BİLEŞİKLER

Kirazlar olmasa
Kavun olmaz
Kavunlar olmasa
Gece gündüz olmaz ki

TANIK

Kirpiklik yapar yüzümüzde
Güpegündüz
Gecelerin
Tanıklığını

GÜN

Kişi alacakaranlıkta
Büyürken gökyüzü öğrenir
Ta erkenden:
Kurtulduğunu

HEMENCECİK

Kişi
Kapamasın gözlerini söyleyin
Yok derler
Hemencecik

– ÖYKÜNMÜŞ

Kişi güzel olmak ister
Göklerin
Ulu güzelliğine
Karşı

O YENİLENMEK

Kişi her gün uyanırken
Kendini yeniler
Kişi bir gün
Yeniler kendini

AYRILI

Kişicik
Yıldızlara gidebilir belki
Kapı komşusuna
Gidemez

YEŞİLLİK

Kişilerin gücü
Bin yıl
Bin yıl daha
Varır belki bitkilerin gücüne

SÜREZ

Kişilerin ne olursa olsun nice olursa olsun
İki süresi var:
Bir yaşama süresi
Bir us

AK ÖLÇÜ

Kişinin bir derinliği var
Bir genişliği
Nice yaşasa
Artmaz büyümez doğası kişinin

İKİ YAN

Kişinin iki yanı var:
Kara toprağa gider bir yanı
Uçar
Bir yanı

YEL

Kişinin sonu
Gök
Göğün sonu
Tanrı

– YARIN

Ko bir elma ko bir gece
Ko bir armut ko bir sevgi bekle sen
Yaşamanın kefeleri
Eksik tartmaz

PORTAKALLAR

Kocaman ağaçlar üzre
Artsalar da bin bin
Benim içimdeki portakal
En büyüklüğünden en çoktur

SOY BİRLİĞİ ÜZRE

Kocaman bir soy birliğindeyim
Ağaçlarla
Kuşlarla
Göklerle ben

GİYSİ

Kocaman elleri
Büyümüş akşamaca
Almış üstüne giysi demiş
Üşüdüğünü o korktuğunu o

İYİMSER

Konmuş
Işığa
Aydınlığın
Geleceği

OLAY'LARDA

Konuşan
Bir ülkedir
Bir ülkedir
Susan daha büyük

YAŞLI AT

Koşamaz
Yürüyemez bile:
Artık arpası yer onu
Suyu içer onu

KUYUMUZ

Kova kova
Gündüzlerin
Çıkardığı çıkardığı
Gecelerden

AĞUSTOS BÖCEKLERİNDEKİ SESSİZLİK

Koyunca
Tırpanını o
Gelmiş geçmiş güzelliğine buğdayların
Ağustosböceklerini dinlemiş yeryüzü

ULUMA

Köpeklerin
Havlaya havlaya bitiremediği
Sessizliğidir
Yeryüzünün

– ACI

Kör düşünceler çarpmaz
Kör anılar çarpmaz üstüme yıllardır
Ama bu karanlık gecede vuruyor beni dağlara hey
Sevgim

BOŞ GECE

Kör öküz
Varır samanlığa
Ne yeşil var
Ne ben varım

GÖRÜLMEYENE İNANMAK

Kör öper
Yorganların altında kimse görmeden
Geceleri
Bütün geceleri

DOLULUK

Kucaklayamaz ki
Birbirini
Ekmek vardır
Herkesin bir elinde

KORKULU

Kurdun yüreği
Çoban –
Köpeğine
Dek

DAHA UYKU

Kurtlarla ayılarla
Gider uykuları yokluğun
Yokluğun
Nereleri daha karanlık bilemeyiz ki

KUŞUN MUTU

Kurtulmuştur
Avcının
Gözü
Seyirir seyirmez

YAMUK

Kuş
Uçar
Ağacın
Yüreğini

GÜNLÜK

Kuş
Yaprakların yeşilini sever
Yaprakların yeşili
Gider bir kuş daha

ÖTEKİ BÜYÜKLÜK

Kuş benim –
Ağzıma sığar
Kuşun ağzına
Evren sığmaz ki

YERİNE OLMAK

Kuş kimsenin yerine değil
Göğün
Yerine
Ben yerineyim kuşun

KÖYLERDE GECE

Kuş olur dağ bize
Akşamüstü
Getirir ötelerden
Kara ekmeğimizi

BİLDİRİ

Kuş öter
Kuş uçurur dört yöne
Doyduğunu
Toprağın

ÖNCELER

Kuş öter önce
Çayır yeşerir önce
Konuştuğumu sustuğumu
Gök bilemez önce

YANKILARLA

Kuş sesi
Otlar ağaçlar sular sesine ta uzak
Bir yaz günü bir ulu dağ başında sen
Yankılarından kurtulamazsın ki onların

GÖĞÜ GÖRÜNCE

Kuş şaşırakalmış
Yel şaşırakalmış
Göğü görünce
Dallar karmakarışık ağaç şaşırakalmış

– GÖK GÜCÜ

Kuşlar
Neden güçlüdür bilir misin
Bütün gün maviliği
Severler de ondan

YANSI

Kuşlar
Toprağın yansısıdır
Belki de toprak olmazdı
Kuşlar olmasa

GERÇEĞİN BİRİ

Kuşlar gündüzü getirir deriz ya
Bu bizim uykulluğumuz
Kuşlar bir büyük boşlukta
Hiç uçamayan yaratıklarıdır yeryüzünün

KUŞLUK

Kuşlar söyleyin
Ne demektir kuşluk
Uçar gibi mi
Yok olur gibi misiniz

GÖK İÇRE

Kuşlarım
Açtır
Belki de kuşlarım
Yeryüzüne oruçludurlar

İKİ KANATLA BAKMAK

Kuşlarım gökyüzünün gözlüğüdür
Görürler yeryüzünü
Yeryüzünün gözlüğüdür kuşlarım belki de
Gökyüzünü görürler

KUŞ GÜN'LER

Kuşların
Gökyüzünü açtığı
Kilitlediklerindendir
Bizi dün akşam

BESBELLİ

Kuşların
Yarısı inanır
Yarısı uçar
Göklerin

ESENLİĞİN AYDINLIĞI

Kuşların durumu
Besbelli göklerden
Sen yeşil ol şimdi
Sen masmavi ol

ERKENDEN

Kuşların erkenden uçtuğu
Seni ak eder
Kuşların erkenden uçtuğu
Yeşil eder göğü

EKSİLLİK

Kuşların geçerliğini
İstemez gökler
İstemez
Yeryüzü ağırlığını

KUŞLA GÜLMEK

Kuşların uçarken
Gökyüzüne çizdiği
Bir korku değildir
Bir gülümsemedir hep

KUŞ YAZI

Kuşun
Alınyazısını
Gök okur
Ancak

GİZ

Kuşun
Dala dediğini
Ne ben bilirim
Ne gök

GECELİKSİZ KUŞ

Kuştur
Unutmuştur sever sevmez
Gökyüzünde
Geceliğini

ÇEVİRİ

Kuştur
Yeryüzünü döndüren
Susar susmaz
Batıdan doğuya

KULAĞIMIZ AĞZIMIZ

Kuzuların kulağı
Duyar hep
Bıçakların
Ağzını

GÖZ KÜPE

Küpeleridir
Gözlerimiz
Aydınlığın
Ta alnımızda

YAŞAMA DEĞİŞİKLİĞİ

Mamutların olmadığı bu yeryüzü
Çirkindir
Çirkin değildir
Benim olmayacağım o yeryüzü

YANSIMA

Mavi gökler
Kuşta
Kuşta değil midir
Kara toprak

ORADAN

Mavi sakallı
Kırmızı sakallı
Giderler
Gelir ak sakallı

BELLİ

Mavi tadından
Bellidir
Kocaman günü
Ağzıma aldığım

GÖK OLUSU

Mavicik
Eğricik
Kuş uçar dağ yoğunluğunu
Gök olur

ESENLİK

Mavileyinizdir
Geceleyin
Özel boşluğundayken yıldızlar
Ben sendeyken

ANIMSAMA

Maviyizdir
Uzağızdır hep
Yüzümüzdeki
Bir başka yüzde

ÖLÇÜMLEME

Mini etek dedikleri
Ölçmesidir
Kızların kadınların
Bacaklarını ta gökyüzüne

MUM YOĞU

Mum
Mum
Gözü ışır mı ne
Gözü mum

AYRILIK

Nasıl alır
Nasıl götürür
Şu birkaç günlük yaşama
Beni bütün güzelliklerden

BENZERLİK

Nasıl benzer
Atlarla insanlar
İnsanlara Haydi
Atlara Hayda

ARDINDAN GİTME DUYGUSU

Nasıl büyürse büyüsün
Sokaklar alanlar evler apaydınlık
Senden çok önce çok
Bir kuş uyanmıştır göklere

SEVGİNİN GÖRKEMİNDE

Nasıl diyebilirim
Sevgimi
Sen bir gökyüzü
Ben bir yıldız

GÜNÜ YAŞAMA

— Nasılsınız
— Dağa benzerim
Yıldıza benzerim
İyiyim benzerim sana

BAŞKA DEĞİL

Ne benzer
Bugünün göğü dünün göğüne
Ne benzemez
O sevene bu seven

MUTLU KIMI

Ne çıkar kımıldamıyorsa şimdi
Masa yatak
Ve ellerin şimdi
İçin kımıldıyor ya

SEVGEN

Ne der
Beklemediği beklediği
Toprak işte binlerce yıldır
Gittiğimiz geldiğimiz

AÇIKLAMA

Ne der
Ta göğe
Kuş
Birimizden

SAYGISIZ

Ne diye gelir
Benim uykum gelmeden
Gecem
Ne diye

KARA IŞIĞI AKLAMAK

Ne diye yaklaşıyor gök
Ne diye korkuyorum
O varsa
Ondan ötesi de var

KENDİ GÜCÜNDE SEN

Ne düşünürsen osun:
Su düşünürsen su
Kuş düşünürsen kuş
Yeşil düşünürsen yeşil evrenlerecek

SU GÜLÜMSEME

Ne görsen
Bir yer aralığında
Bir gök aralığında
Gülümsemendir masmavi

DOĞADA SEVERLİK

Ne gün dağlara baksam
Duyarım ulu
Duyarım bir ulu yerlerden
Gökyüzünün dağlara güldüğünü

AKŞAMÜSTÜ YEŞİL ÇOK

Ne gündüze inanır
Ne geceye
Karşımdaki yeşil
Densizdir akşamüstü

GÖRÜNÜR GÖRÜNMEZ

Ne güzel
Kaldırırken bardağı
Bizim uykularımızdadır
Bizim ellerimiz

GÜZEL ALICILIK

Ne ki almak ister üzümden basmalardan halıları peynirleri
Ne var ki gönül parasını su gibi harcar da
Bakakaldığı
Çarşılarda çirkin olmaz

ÇERÇEVE

Ne ki güzel
Yasak sana
İçmek sevişmek
Ve anlamak

MAĞARA AVUÇ

Ne tutsak ne etsek
Bırakmaz bizi karanlığımızdan dışarı
Bu avucumuz
Bu mağara

KONMAYAN

— Ne var öğleye kadın
— Kuşkonmaz
— Peki kadın ne var bu geceye
— Dün konmayan uykumuz

TAPINAKTAKİ

Ne yapsam
O
Ne desem
O değil

BELLİ

Ne yesek gecesidir
Koyunun balığın
Ne yesek karanlığıdır işte
Otun

GÖKLEYİN

Neden anlarım göğü
Her gün
Her gece
Sevmek anlamak mıdır

KARŞIT

Neden büyük
Ovalarından dağları
Neden büyük
Ayakların ellerinden

DENİZ ESENLİĞİ

Neden esendir
Girenler denize
Daha önce denize girdiğinden
Gökyüzünün

İÇLE DIŞ

Neden evlerle
Ayrılırız birbirimizden
Birbirimizle neden
Sokaklarda birleşiriz

BAKMALAR

— Neden gözü kara
— O toprağıl
— Neden gözü mavi
— Göğül o

BÜYÜYEN ANI

Neden içimi yeşil eder bilmem
Sivas'a
Diktiğim
Ağaçlar şimdi

BİR İKİ

Neden
İki kez ikinin dört olduğunu
Bir iken
Yaşamak

DAHA KIRMIZI OLAN

Nedir ki
Yedi dulun acısıyla ölçersek
Biberin
Acı dediği

BİLEŞİK

Neler
Düşündük
Neler neler yaptık
Yıldızlarla birleştiğimiz yerde

GÖZ BALIK

Nerde deniz görsem
Duyarım bir kör ışıkla
Balıkların
Bana baktığını

DOĞA İÇİNDE YAŞAMAK

Nereye gitsem o
Ne desem o
Ya yeşil işte
Ya ak düşündüğüm

KÖY

Netsen
Bu yolun uzunluğu bu
Tez gidenler de var
Geç gidenler de

GERİDE KALAN OLMAK

Nice durursan dur
Bahçelerde sen
Yürüyüp gider o güzel hızında
Yeşillik

DEĞİŞMEZ KURAL

Nice hızlı yaşasan
Onca çabuk alır güzelliğini
Dağlarla
Gök

SUSUZ

Nice içersek içelim
İçkili yerlerin ağzı
Biz çıkarken
Susuzdur

– KOYU

Nice yansırsa yansısın
Geceleyin su
Derinim
Ben daha

BÜYÜDE

Nice yaptığımdan
Nice düşündüğümden
İlkin ellerim yok oldu
Sonra yüzüm

BOŞ OBUR

Nice yesek
Gideremeyiz
Akça armudun
Yalnızlığını

YOLLARDA

Niye iyi olsam
İyiliğim başkasınadır da
Kötü olsam
Kötülüğüm bana bütün gün

BETİK SERGİSİ

O betiklere
Yazar öyküsünü
Yazar öyküsünü kendileyin
Evrenlere öteki evrenlerin o

KÖR İT

O
Dağ kokar
O
Kemik

OLUŞUM

O ışık alımı
Karanlıkta gökyüzünün
Yeryüzünün karanlıkta
Yeşil alımı o

YANSIRKEN

O
İki uyuduğum
Ben bir
Uyuduğu

TANRI'YLA BEN

O
İşinin ozanı
Ben Tanrısıyım
İşimin

MAVİLENME

O masal değil
Bu masal kuşlarla
Bin bir gece değil
Bin bir göz

GÖKYÜZÜ YAPMAK

O soluk alır
Öbürü soluk alır
Birike birike
Gökyüzü olur soluğumuz

YEŞEREN DAL

O verir kendini iyimserliğinden
Dağa yıldıza
O kötümserliğimizden çiçek çiçek
Alır bizi

AĞZI

O
Yutar seni
Sen ekmek yersin
O doyar

DÜN YAZI

Okudun ya artık anlamsızdır
Gazeteni atabilirsin
Atabilirsin
Bütün dün'ü

– GÜN IŞIĞI

Olay bu
Gelir sana evlerden yollardan
Duyarsın er geç
Karışırsın er geç

OLURLUK

Olmaz
Dağın ağzındaki
Ben güpegündüz
Düşünmesem

OLMAZ YA

Olmaz
Sevgi
Olmasa
Elmalar

ERGEÇ

Onda
Bunda
Sende bile
Yırlarım iyileştiğidir usun

SAÇ ÜSTÜNE

Onlar işte
Us kelliklerini saklamak için
Saçlıdırlar
Saçlıdırlar daha

ÜÇ İKİ

Onu düşünürüm şimdi
Görürüm seni biraz
Sen onu
Düşünür müsün şimdi biraz

İVEDİ KALABALIK

Onun işi ivedi
Duy bunu
Anla bunu
Onun karnı daha aç

ADANMA

Onun ya
Yazdıklarımın çoğu
Yazacaklarımın çoğu
Daha onun

KIRLARDA YATMAK

Onun yaptığı
Yıldızlama
Aylama
Geceleme benim yaptığım

YERLE GÖK

Onun yerine ben
Severim
O yaşar
Benim yerime

UZAY ÜLKELERİ

Oralar yok
Diyemem
Oralar
Varlığımızdan ötürü

PAZAR YERİ

Orantılıdır
Orantılı olmalıdır
Bana sattıkları sevgiler çiçek çiçek
Benim sattıklarıma

DİLLERDE

Ormanca
Yıldızca
Dağca konuşur onlar
Ben anlarım Türkçe

VARLIK

Ormanda yolda
Evde dağda
Nerde olursan ol besbelli
Olduğun

SES

Ormanı dinlerim
O her gün azaltır beni
Çoğaltır beni
O her gece

ONLARIN YAŞI BİZE

Ormanlar yeşile gider
Dağlar toprağa
Bunu bize
Yaş sayarlar

ESKİ BİR KOÇAKLAMADAN

Ot ağaçtan korkar idi
Ağaç dağdan korkar idi
Dağ Tanrı'dan korkar idi
Korkusuzdum oralarda

SEVİNÇ

Ot
Dağda çınlar
Dağ
Gökte

DOĞALANMAK

Ot gibiyizdir
Bir nem uyarır bizi
Su gibiyizdir
Bir deniz uyarır bizi

SAMAN PAZARI

Ot kokar
Kentin ortasında
Siz anlamadan
Dağlara çıkmışsınızdır

BİLGİNCE

Ot sağlam değil
Dağ sağlam
Dağ da sağlam değil
Aydınlık sağlam

GÖRÜNMEK

Otta ağaçta suda belki
Uykuda belki
Gün görünür gider
Ben görünür giderim

BESLEYEN

Otları ağaçları besleyen
Kara toprak mıdır hep
Hayır
Benim isteğimdir yemyeşil

OVA KUŞ

Otların sevincinden
Ağaçların sevincine
Alır götürür beni
Bir ova kuş

İKİNCİ YARISI EVRENİN

Ottan ağaca
Ağaçtan gökyüzüne –
– dek
Benimle dolu

GÜÇ

Ova
Beni kaldırsa
Kaldırsam
Ben dağları

DOLUNAY

Ovalar dolar
Dağ alsa beni
Gök dolar
Sen beni alsan

DOĞADA

Ovalar
Nicek
Uyursa uyusun işte
Gözleri açık dağların

MUT

Ovanın çiçeği var
Dağın çiçeği var
Ne mutlu bize
Var yüreğimizin çiçekleri

DAHA GÖRMEK

Ozanlar
En gerçek su yüzeyidir evrenin
Yansırlar işte
Daha varlığımızı

DAHA GECELEMEK

Öylesine yorgunuz
Öylesine uyuyacağız ki
Sanki biz değil de
Bir genel yorgunluk uyuyacak

YEŞİLLEYİN'DE

Öğleyin
Geceleyin
Hepsinin ta içi
Yeşilleyin

ÖĞRETMEN DÖRTLÜĞÜ

Öğretmen güler de
Düşünürüz
Güleriz
Öğretmen düşünür de

ARTAN YAŞAMA

Önce bir gün yeter sevinmeye
Bir gece yeter
Yetmez sonra binlerce ak gün
Binlerce ak gece

KÖMÜR

Önce gömüldük kocaman dağlar altına
Bin yıl
Yüz bin yıl söz etmediler bizden
Sonra aradılar sıcaklığımızı

YİTMELERİMİZ

Önce mamut yok oldu
Yeryüzünden
Şimdi kuş yok olmakta
Gökyüzünden

BAŞKALAŞIM

Önce su oldum
Sonra dağ
İlkin yıldız oldum
Sonra gök

YAZI ELLER UZAĞI

Öper
Delinin biri
Ya benim ellerimi her gece
Ya senin

GİZ

Öperim de
Ben onların dudaklarını
Onlar dudaklarımı
Isıtır benim

İKİNDİ UYKUSU

Öperse
Dağ öper
Göğün
Güzelliğini

İKİYE AYRILMAMAK

Öpmek
Dudağımızın
Bölüştüğüdür
Isısını

AKAR İKEN

Öpmek
Isımızın aktığıdır
Bir varlığa – bir
Yokluğa

SEVMEMELER

Öptüm öptüm öptüm öptüm
Uyanmadı gecelerde o
Isınmadı sevgiden
Yok mu ne

GÖĞÜN YERLİLİĞİ

Öyküsüdür
Irmaklarımız
Göklerin
Dağlara

TUTMAK

Öyle acı yazıyorlar ki
Öyle doğru yazıyorlar ki
Öyle çok yazıyorlar ki
Bırakmak istiyorum ellerimi ben

ÇAĞRIŞIM

Öyle bir dengesi var ki
Yaşamakla yeryüzü gömüsünün:
Sen on para alsan bu gece
Azalır on para karanlık

– YAS AĞRI

Öyle karanlığım ki
Gece –
Bana –
Yetmez –

YALNIZLIK

Öyle uzağız ki
Birbirimize
Ormanlar ülkeler betikler çağlar
Biliyorum işte üşürken

DÖRT KANATLI KUŞ – GELİ

Öyle uzaksın ki
Dört kanadımla
Sana gelirim
Birer birer

GÜZEL SAYI

Para saymak daha güzel değil
Yüz bin yıl
Yüz bin yıl daha
Yıldız saymaktan

SATIŞ DEĞERİ

Para
Verdiğimizdir
Ellerimizden
Daha büyük

GEÇENİ SEVMEK

Paradan söz açar ya satıcı
İnanma çarşı pazar
Seni der gün üzre
Beni der gün üzre

ALTIN

Paradır biraz
Esenliğin sağlığın güzelliğin karşılığı
Altın'la tartılır bu düzende
Yaşamak

AÇIK SIKINTI

Parklarda
Kuşların uçar gibi yaptığı
Ağaçların
Uzar gibi yaptığından

– PARILTI

Parlamadı artık o gece yıldızlar:
Parladı
Varlığın
Yıldızlarca

YEŞİLLEZ

Parlar
Suda dağda gökte
Bakışında senin
Evren yeşili

İSTEMEK ALMAK

Parmak senin
Avuç senin
Benim verdiğim ne
El senin

GÜN ÖRGÜSÜ

Pazartesi olsa
Salı olsa
Yıldızlara gitsek
Gelsek

AÇIK SU

Pencereleri açık
Körlerin
Sayrıların
Kötü kadınların

ARILANMAK

Pis değil
Yeryüzünden gökyüzüne dek
Ne varsa
Ama ne varsa

BULUNMAMAK

Radyo ne der
Bütün bildirdiklerinde
Benim seni
Aradığımı

DÖRT KANATLI KUŞ – 24

Saat 24
Bu gece yarısıdır
İki karanlıkta
Kanadım dört

O

Saatte yüz
Saatte yüz bin kilometre
Nice gitsen
Vardığın değişmez

– ANLAM

Sağılır inek
Gün ağartısına karşı gölgede
Sağılır acısı
Dağın taşın

MAVİ DIŞI SES DIŞI

Sağırlar mavi der göğe
Körler ses
Ben ne sesi ne maviyi
Diyebilirim

ESKİ BİR TÜRKÜDE YAŞAMAK

Sal -
la -
sa
Tutarım mendilini karanlığın

ÇIPLAK

Şal demiş yamçı demiş
Giysi demiş
Örtememiş kimse
Çıplaklığını

VAR KİŞİ

Sallanır tartaç
Yitmiş sevgilerecek
Denk olur
Tek ağacın yüreği ormanın yüreğine

ÇALGILAR EŞLİĞİNDE

Sallanır uzun uyku
Soylardan kuşaklardan yazısız
Oğlanın sakalı değer
Kızın gerdanlığına

HEP UYUMAK

Sallar
Analar beşiğini
Yeryüzü
Anaları sallar

– YALAN DOLAN

Sana benzer
Çarşılarda sokaklarda
Dağlarda
Seni aldatanların hepsi

SANA

Sanadır duyuyor musun sessizlikte
Taşıdığı yıldızların
Atların böceklerin
Çektiği

VARMAK

Sanadır
Bu dörtlüklerin ulaştığı
Bu dörtlükler
Ulaştığındır senin bana

YOLDA

Sanki uzak
Gidemezsin vardığına
Sanki çoğalırsın şimdi
İkileyin... üçleyin... yirmileyin... yüz binleyin

HEP ÖDEMEK

Satamadığıdır
Acılar
Karanlığın
Aydınlığa

ALIŞVERİŞ

Satıcısıyım güpegündüz
Bütün dükkânlardaki malların
Bütün dükkânlardaki malların
Gece yarısı alıcısıyım

– AK

Savaşlardan kadınlardan
Ilıkla yavaş
Yürüdüğüm
Bir ağaç suyu gibi

SARRAF

Sayar sarı parmaklığın içinde gece gündüz
Kırçıl adam
Bir karanlığa dek
Sarı altınlarını

SEN SAYI

Sayıları unutmamak için
Parmaklarımızı
Koyunlarımızı
Yıldızlarımızı saymışız

GERİLERDE KALAN

Sayrı alır da ne varsa bütün sıcaklığını
Geceler boyu karanlıktan
Sonra dağlar taşlar
Buz kesilir

İYİ IŞIK

Sayrı mısın bugün iyileşmek kolay
Yum gözlerini
İçinden kendine üç kez
Günaydın de

ÇAĞIRILAN

Sayrıların
Uykusuzluğu bundandır:
Severcesine gülercesine çağırırcasına hepsi
Hepsi sokağa çıkarcasına

UMUT

Sayrısınız çok sayrısınız
Bulutlar hep o kolaylıkla göklerden geçmektedir
Bulutların hep o kolaylıkla göklerden geçmesinden belli
İyi olacaksınız

DUYGUSUZ DOĞA

Sayrıya sunarsın
Çiçek aldırmaz kıpkırmızı
Üzülürsün yerden göğe
Çiçek daha aldırmaz kıpkırmızı

UYUR BİRLİK

Selam verirler ya mektup yazarlar ya
Kımıldamaz
Yerinden
Benim uyur gibi uyanıklığım

GÜZELLİKLE

Sen
Güzelsin ya Kınalı Kavak
Gökyüzü
Senden daha güzel

GEÇENCE

Sen git
Harca bütün güzelliğini
Yaşlıların artık çirkin olmadığı yerde
Gel

24'TEN SONRA UMU

Sen kadın hadi ver şimdi
Ekmekten içkilerden biraz daha
Geceleyin geceleri ister
Kōr biraz daha

SAKLAMBAÇ

Sen karanlığa giren
İşte yeni bir özsu yürümüş dallara dek
Elma dersem çık e mi
Armut dersem çıkma

İKİ OLMAK'LA

Sen olmasan
Seveceğim kimi
Kimi
Aldatacağım

– HİÇ KİMSENİN OLMAYAN

Sen özerksin
Böcekler de özerk
Ne var ki karanlık sevmez
Seni de böcekleri de

BULUŞMAMAK

Sen salı dersin buluşmak üzere
O salı der
Ama seninki bin yıl öncesilerde
Onunki şimdi

ERKEN İRİ

Sen uyanır uyanmaz
Kuş ötmüştür
Güneş doğmuştur
Sen ayağa kalkar kalkmaz

İKİ KİŞİ YÜRÜMEK

Sen yalın ayak
Yeryüzü yalın ayak
Hangi ısıyı
Bölüşürsünüz yalın ayak

KIYIYA GÖĞÜN SESİ

Sen ye
Sen ye hepsini
Balıkların
Denizler bana yeter

SES

Senden öylesine uzağım ki
Her gece
Karanlıklarda
Küpelerinin sesini duyuyorum

DUY

Seni
Bu kuşlarım uyutacak
Uyaracak seni
Öteki kuşlarım

ARAMALAR

Seni bulamaz
Uykudaki binlerce yıldır
Nasıl bulursun bir anda
Sen uykudakini

SENCİLEYİNLİK

Seni görürüm
– Yeryüzünde
Gökyüzünde –
Ne görsem

GÜN IŞIĞI

Seni seni
Dağın kutladığı gök
Kutlar
Seni

ENGÖK SESSİZLİĞİ

Seni sevdiğimi
Anlamazsın en eski en gök
Seni sevdiğimi
Kuşlar bilir en sen

AK UZUN

Seni söyler
Senin yalnızlığını her gece
Aklığı
Yatırların

BAŞAK MAVİLİĞİ

Senin aç kaldığın
Doyurur
Doyurur
Doyurur göğü

GÜZELLEME

Senin bir güzelliğin etmez
Benim –
Bin –
Gördüğüm –

AK ISI

Senin bütün güzelliğin
Senin
Bütün güzelliğin
Uyur benimle her gece

UZAKLIĞIN DİLİ

Senin gittiğin –
Adımlar
Adımlar
Benim uzaklaştığım –

BARIŞÇI

Senin yasın
Gazeteler yazsa da yazmasa da
Gazeteler yazmasa da yazsa da
Yasıdır Konfüçyüs'ün İsa'nın Muhammet'in

MAVİLİĞİN NEDENİ

Seni yaşın su
Beni yaşım gök
İşte gelirsin bana
Gece gündüz

SEN YAŞAMA

Seninle öyle susuzum ki
İçtiğim
İçtiğim
Yalnız senin maviliğe bıraktığındır

OLAN SU

Sesidir
Dinlediğim –
Kuşların
Su olan

ULU SÜRÜYE KATILMAK

Sessizlik var şimdi
Dağda taşta şimdi
Uyudum şimdi
Sustum şimdi

KÖR TÜRKÜ

Sessizliği gömmüşler taşa
Taşı toprağa geceleyin
Toprağı yokluğa
İşitebilirsen duy şimdi

KIMILDARKEN

Sessizlikte
Evren kımıldanır
Ben duyarım
Duyar mı duyduğumu –

ANCA BEN

Sev
Onu daha
Um
Daha beni bin bir gece

GERÇEĞİN BİRİ

Seve seve mi
Sevine sevine mi
Acıdır bu gerçek
— Seve seve

KİŞİSEL

Sever ama
Beni dağ
Kişisel eder
Dağlardaki yel beni

– UZUN YATAK

Sever de
Gün ışıyıncaya dek
Sayrı bizi
Sesleyemez

BETİK SERGİSİ

Sever hep
Betik kapaklarının biçimlerini
İçindekiler
Anlaşılamaz ki güpegündüz

GİBİ

Sever
Sevmez –
Aç –
Gibiyim

YAŞ

Sever
Yaşını çınarların
Yeşilleyin yeşillez
Toprak

EVİN BAĞIŞI

Severiz
Netsek neylesek
Evlerimizin kapısından girerken
Birbirimizi

DAHA KARANLIKTA

Severken
En uzak sulara gider
Ellerim ayaklarım
Her gece

SEVGİ SIĞDIRMAK

Severken
Kentlerde
Bir odaya sığdırırız
Kocaman bir kurdu

BONCUK DEDE

Sevene
Bir boncuk
Bir boncuk
Sevmeyene

YÜCELERDE OLMAK

Severse
Dağ sever
Severse dağ
Ancak beni sever

ALABİLDİĞİ

Sevgiden aydınlıktan düşünceden
Elmalardan binlerce yıl
Isırmışız
Hep o yere dek

AÇLIĞIMIZ

Sevgidir toprağın dağa
Dağın yıldıza
Yıldızın evrene
Doyduğu

SEVGİ

Sevgin eksilirken akşamları biraz
Uyurum karanlıkta
Uyanırım ki göklere yer aydınlık
Yüce dağlar taşlar hep sevgi

AYRI

Sevgin
Bütün kadınlardan bütün çocuklardan sonra
Uzanıp gider
Yalnızlığınla yeniden parlarken

SU GERÇEK

Sevilenler
Aldatmazdı hiç
Sevenler biraz
İnanmasa kanmasa

EN UZUN GÜN

Sevince uyur muyuz
Sevince uyanır mıyız
Uyuruz da
Uyanırız da

YILDIZ UZAK

Sevindiğin
Sevindiğin
Bin bir yıldız altında bin bir çocuk gibi
Sevindiğin

– DİR

Sevmek
İkilime -
- dir
Yeryüzünü

USULCA

Sevmek
Sizi
Yavaş yavaş
Siz yavaş yavaş

TÜY

Sevsen sevsen
Seversin bir kuşa dek
Bir kuş inanabilir
Sana bile

EVE DÖNERKEN

Siz
Gece olacaksınız şimdi
Gece
Uyudu bile

YÜZE AÇILAN ÇİÇEK

Siz görmeden
Görür sizi bu incecik çizgiler
Siz anlamadan
Anlar sizi

GECELERİ ISINMAK

Sıcaklığı
Sıcaklığı
Toplumun sıcaklığı
Bizim sıcaklığımız evlere dek

YAZISIZ

Sıcaklığımız olmasa
Taşların
Usuna
Varırdık –

KEDİLER

Sıcaktır
Dulun
Kedisi
Gelinin kedisinden

KAPSANMAMAK

Sığdırır insanlar
Köylerini kentlerini sevgilerini geceye
İtlerini
Sığdıramaz

BİLE

Sığmaz ki
Usuna ovaların sığmaz ki
Suyun
Aktığı

SIĞMAMAK

Sığmaz ki
Yerin dört açısı
Dört açısına
Yapıların

GELEN GİDEN

Sırası gelir de
Üzümler alır
Domatesin
Kırmızılığını

SİZİNLE BEN

Siz iki gözünüzü örterek
Uyursunuz
Ben uyanırım
Kırk gözümü açarak

– SEVGİCEK

Siz uyurken şimdi
Yerin indiği sevgiden
Sevgiden
Yerin kalktığı

GAZETE

Siz uyursunuz
Uzakta adamlar yazar basar
Getirir günü size
Siz uyanırsınız

UMUT

Siz yolunuza inanmak
Yitmişliğinize inanmamak için
Ayakkabınızı
Boyatırsınız

AK SOFRA

Sofrada çoluk çocuk varsa
Değer değmez ellerim
Kara ekmek
Ak olur

GÖĞÜL SU

Soğutur
Kapkara eder burda
Gök büyüklüğümüz
Su büyüklüğümüzü

HEP BİRİ

Sokağa çıkar çıkmaz
Karşımıza çıkar biri
Borçlu olduğumuz
Alacaklı olduğumuz

EV İÇRE SOKAK

Sokaktakinin gözü
Daha derin
Daha da derin
Evdekinin uykusundan

BURALARDA

Soluğunu
Çoluğun çocuğun dağın taşın
Dört yön adına
Dörtlük ettim

UYU'M

Son ışık kuşları
Söyler işte
Uykunun
Yakınlarımıza geldiğini

AYRILIĞIN GÜCÜ

Söyler
Her yıl bir daha
Otların yeşerdiği yemişlerin kızardığı
Yalnızlığını senin

DÜZ ANLAMA

Söyler deli ovalar
Binlerce yıldır yeşere yeşere
Dağın
Usunu

İLETEN

Söyler yaptığını
Çocukların
Annelere
Kuşları çocukların

İÇİME ÇÖKEN

Sözleri de sevmiyorum artık
Yazıları da
Biri ses yok oluşum
Biri düşünü yok oluşum

ANLAMAK

Su
Birimizi söyler
Sular
İkimizi

UZ

Su –
– mu uzunluğumuz
Gök –
– mü

YANGIN

Su
Unutunca
– Karanlık inse de inmese de –
Gözlerini açmıştır yalaz

BİR BAŞKASINDA

Su açtığı ağaçların
Kuş aktığı suların hep
Kimin buradalığı
Orada'lığım

YOĞUN

Su aydınlık yeryüzü aydınlık
Sevgi aydınlık
Bu aydınlıklardan iyice belli
Benim aydınlık olduğum

KARIŞMAK

Su çıplaklığını yaşıyordu
Sen
Kıyıda
Soyununca

SU

Su içeriz
Gece gündüz demeden
Bir ilk çağ aydınlığı
Her bardakta

ÇOK AZLIĞIMIZ

Su içerken
Anlamak
Denizi
Bir yudum

ALIŞIK BEN

Su içmek
Denizlerden kalma alışkanlığımız
İçki içmek
Göklerden

YERYÜZÜYÜZ

Su mu dağ mı orman mı
Yüzümüz
Yüzümüz –
Yeryüzü mü

KARŞILAŞMADAN

Su orman dağ
Varır hepsi kuşların dediğine
Varır kuşlar
Dediğine suyun ormanın dağın

DÖNÜŞÜM

Su uçar denizden bulut yağmur olur
Getirir ırmaklar denizleri
Suyun dönüşümü sürüp gider
İçimizde

SUÇ

Suç yoktur
İnsanlar olmasa
İnsanların aptal yasaları olmasa
Suç daha yoktur

ALTIN DİŞ

Suçlama
Binlerce bin altın diş yaptırdı diye
O ağzının
Evrence değeridir

MUTLUGİL

Suçlu
Kuşun
Başından geçenler
Gökyüzüdür

DAĞLARDA TAŞLARDA

Suçlu kim
–Yürümüş
Selam vermiş hep –
Ayaklarımız mı ellerimiz mi

SU UÇARLIĞI

Sular bir kuşun en eski
En eski avcılarla yarı vurulur vurulmaz
Yarı aydınlık
Uçtuğudur yeryüzünde

KARDEŞ

Sularda
En eski yaşamalarla uzak
Yansılanır
Göğün kardeş güzelliği

SICAK YEL

Sun da git
Diriye
Diriliğini
Bir daha sun da git

SUNMAK

Sunmak ne güzel
Bir kardeşe bir su
Bir karanlığa
Bir gündüz

DENGE

Susadığını
Susadığını
Uyur senin
İçmediğim her gece

YANSI O

Susamam ki
Uyuyuverecek
Düş oluverecek hemen
Uyuyamam ki

ÇÖLDEKİLER

Susamışsınız
Ekmeğe
Sevgiye
Övülmeye gece gündüz

KARA SESSİZLİK

Susar
Taş kesilir
Bütün sevdiklerim
Gök türküsünü yitirince

İNANSIZLAR

Susarken
Dilleri yoktur
Konuşurken
Ağızları

LAV'DA

Susmuş
Daha susmuş bir yanardağ:
Kocaman karanlıklara
Susmuşum sanki

DUYULAN

Sustuğudur ya
Dağ kuşların
Kuş dağların
Öttüğüdür

İÇ ŞAŞKINLIK

Şaşar
Susar inanmaz
Ellerin tuttuğu
Ayakların gittiğine

DALDAN

Şimdi gece kuşu
Karanlığa bir tüy bırakır
Dul kadın
Uyanır da

KENDİLEYİN

Şimdi kapılar örtülmüştür
Artık dışarı çıkamazsınız
Dışarda
Kalmışsınızdır artık

HER GÜN BAŞLAMAK

Şimdi sen
Var da sevgine gerçeğine güzelliğine şimdi
Çağın geldiği yollardan
Yürü git

BOŞUNA KİLİTLEMEK

Şimdi yeryüzünde altı milyar kişi varsa
Şimdi yeryüzünde altı milyar kilit vardı
Ama ne güzel
Açar gökyüzü altı milyar kilidi

GÖNÜL VEREN

Şu güzeldir
Şu daha güzeldir
Şu en güzeldir
Bütün yeryüzü güzeldir desene

TA ORALARDA

Ta oralardadır
Benim aydınlığım
Senin aydınlığın
Onun aydınlığı

ESENLİĞİMİZ

Ta
Uzaklardadır
Çoban uykularını
Emziren inek

IŞIMA

Tan ağarır
Karanlığın
Usu
Erince

KARŞIMIZDAKİ

Tanımaz seni ağacın ağacına benzese de seksen bin yıl
Dudağın
Dudağına
Benzese de

YADSIMAK

Tanrı ile ekmeğin bir ulu birliği var
Ekmek büyürken
Sofra da ak olur
Tanrı da

AĞIRLIĞINCA YAŞAMAK

Tartılan ne
Nedir kırmızı çizgiler üstündeki kara çizgi
Bu seksen kilo sen misin öyle utanmadan
Anıların mı

– YER SEVGİSİ

Taş bekler durur dayanır
Toprağın –
Karanlık –
Sevgisini –

ANDIRDIĞIMIZ

Taş toprak
İnsana benzemez hiç
İnsan andırır hep
Taşı toprağı

KAYA SOLUK

Taşa inansak da
Yazsak da üstüne adımızı
Bizim soluğumuz değildir o
Doğanın soluğudur

BİLİSİZ GÖMÜT

Taşın yaşadığını
Toprak bilmez
Bilmez taş
Toprağın atalarına dek yaşadığını

DÖRT KANATLI KUŞ – İKİLEYİN

Taşırım
Dört kanadımla iki iki
Dört yönü
İki iki

DULUN OĞLU

Taşıyor yeni akşamlaraca
Gelmiş geçmiş bütün güzelliği
Gökler -
- le oğullar

KAPALILIKLARIMIZDAN

Tek –
Açık –
Yerimiz –
Gökyüzü

BÜYÜKLÜK

Tilki
Kuyruğunun büyüklüğüdür
Ayı
Postunun

SALLANTI

Titrer yeryüzü
Her gün
Ta erkenden
Bir çiçek açılınca

GÜÇ ÜZRE

Tok uyuruz güzel
İşte
Daha güzeli
Aç uyanırız

VARMALAR

Tokların el izi var
Açların ayak izi
Yeryüzü gider hep
Ayak izi

GÜVENSİZ

Topal daha ussuldur
Yürürken
İnanmaz güvenmez kanmaz
Toprağa

OLAYLAR

Toprağı
Çiftçiler yenileştirir
Eskitir yıldızlar
Dağları

BİR ÇİÇEK DAHA

Tutmak –
Üzre hep
Yaşlıların
Elleri uzar

SICAK ELLER DEĞİMİ

Tutsan
Var olur
Yok olur birdenbire
Tutmasan

UCUMUZ

Ucu
Varlığımızın ucu
Bir başka varlığa dek
Mavileyin

KUŞUN

Uçarlığı
Konar dallara
Uçar dallardan
Konarlığı

HEP

Uçsa
Kuştur yeryüzü
İnansa
Toprak

KUŞUL

Uçtuğu
Durduğumuz
Durduğumuz hep
Uçtuğu

DAĞILAN SAĞLIK

Ulaşır sağlığı
Bir böceğin bir öküze
Ve sana bu gece yarısı
Bir yılanın

ORASI

Ulaştığı
Vapurların trenlerin uçakların
Ülkeler midir değil
Aydınlıklardır

BESLENİRKEN AZALMAK

Ulaştırır gövdem bir ucundan bir ucuna
Besinleri sevgiye yalnızlığa bu gece yarısında ak
Sanki bir ülkesiniz bir uzak köyler
Bir uzak köylere iletir ulaştırır güzel türküsünü

GÖKLENME

Ulu bir söz duyunca
Göğe bakarım
Göğe bakınca
Döner bana bir ulu söz

AĞIRLIK UTANCI

Ulu kartal evrenleri görmüş
Konar tartaca ki bir kilo
Sen yedin içtin gece gündüz
Sen doksan üç

GÜNCEK

Unuttuğumuz
Doymuşluğumuzdandır
Acıktığımız
Unutulmuşluğumuzdan

GİTLE GEL

Unuttunsa sen
Git göllere git
Gel dağlara gel
Sen unutmadınsa

AŞÇI

Us bir aşçıdır gece gündüz
Kişinin
Ekmeğine
Yağ sürer

İKİNCİ GERÇEK

Us
İçeri
Gözümüzdür
Kirpiksiz

ESRİK

Us öyle uyar ki bağ bozumuna şimdi
Anlar görünmeyeni kırmızılığından
Kör -
- kütük

SEVİŞMEK

Usanmaz
Üzüm vermekten asmalar
Ellerin
Koparmaktan

BAĞIŞLAMAYAN ESKİLİK

Uslar
Öyle eski yaşlardır ki
Düşündükçe çoğaltmaz tam tersine
Azaltır yaşını kişinin

ÖTEKİ ANLAMA

Usumuzun değil
Gövdemizin
Anladığıdır
Sevmek

TEK TEKİL

Usun değil
Yalnızlığındır
Ta gecelere dek
Omuzlarının üzerindeki mavilik

İLK TUTSAKLIĞIMIZ

Usun özgürlüğü yok
Düşünür
Eski düşüncelerden
Beslene beslene

ÇOĞULA

Uyanan
Gücünden uyanır
Gücünden uyanan
Vardığıdır bireyin çoğula

ORTAK

Uyanan o günlük ortağıdır
Suların kuşların
Dağların taşların
Gökyüzünün

İÇİMİZİN GÜZELLİĞİ

Uyandığım
Yalnızlıktır
Sevdiğim
Daha yalnızlık

GÜN İÇRE GÜN

Uyandın ya
Sevmişsindir
Sevdin ya
Uyanmışsındır

EN IŞIK

Uyanır uyanmaz
Aydınlıksınızdır
Sever sevmez
Daha aydınlık

İLK IŞIKLARDA

Uyanır
Yeryüzüne değil
Gökyüzüne
Ellerimiz ayaklarımızdan

YILDIZLANMA

Uyanırım
Bir ışık uyanır gece
Severim
Sever gece bin bir ışık

YERDEĞİŞİMİ

Uyanırız
Durur -
- durmaz orda
Geceler

UYANIVERMEK

Uyanırsınız
Gözleriniz kapalı
Yıldızları
Sayar saymaz

UYAN AYAK UYMAZLIĞI

Uyar da
Birbirine ayakkabılarımız
Yollarımız başkadır
Birbirinden

ULAŞTIĞIMIZ

Uygarlıklar
Yüz bin yıl yüz bin gece
Aydınlığıdır
Uyumadıklarımızın

ÇINLAMA

Uyku
Gözü yankılar
Uyanmak
Ağzı

İSTEK

Uyku uyku olsa
Göz olsam
Yel olsam
Dağ dağ olsa

TA KENDİMİZDEN

Uykulardır
Geceleri
Ta kendimizden
Sakladığımız

EN UYUMAK

Uykularından
Aldığı
Uykularına
Gelenlerin

DOĞANIN BEŞIĞİNDE

Uykum
Başlar başlamaz
Suyun daha güzelliği
Başlar

KALKARKEN

Uyudular
Dağlarımız
Güneşi
Yeryüzüne

DAHA ERKEN KALKARKEN

Uyudular mağaralarında kurtlarımız
Otu
Ağaca
Ağacı gökyüzüne

YILLARDA

Uyudumsa bin kez
Ovalar
Uykularını
Büyüdü bin kez

GECE TADINDA

Uyurdum
Gecelerini büyütürdüm
Dedi ki daha
Gözlerini ört daha

KUŞ ARICISI

Uyurken
Ben her gece
Kanatların eğriliğine
Doğrularım

DEĞİŞİM

Uyurken
Bir geçmişe gider gibiyizdir
Uyanırken
Bir geleceğe varır gibi

DARLIK

Uyurlarken hep
Dallara karşı dallar üstünde
Kuşlar
Gecelerine sığmaz ki

SU DEĞİŞİMİ

Uyuruz
Geceler
Uykusunu
Biraz büyür de

ÜÇÜNCÜ GÖZ

Uyuruz ya
Sen ben
Uyumayan üçüncü gözümüzdür
Gecelerimiz

ÖYKÜLENME

Uyusun şimdi
Bomboş
Ovalar
Benim anlattığımı

GECE YARISI AYDINLIĞI

Uzaklaşır karın çocuğun kızın
Ablan ablanın oğlu
Ama yaklaşır daha
Anacığın

ÖTE UYKUSUZLUK

Uzaktır
Daha uzaktır ya
Duyar uyumadığını
Dağ senin

PARILTI

Uzaklaşa uzaklaşa
Yaklaştığım
Bir sudur
Ta sevinç

TİTREŞİM

Uzaklaşan
Gökler mi
Ben miyim
Yeryüzü mü

İÇ DOĞA

Uzaktır daha
Geceleri
Birbirine
Evlerimiz

YOK KİŞİ

Uzaktırlar ya
Ordayızdır
Yüzümüze dek yakındırlar ya
Burda değiliz

YILANSI DÜŞ

Uzanır
Upuzun uyuduğum sana
Durur çöllerde bütün yılanlar birdenbire
Korkularından

SAYI DÜZENİ MUTLULUĞU

Üç evin beş evin
Bir sayı düzeni var
Nasıl olmaz
Yüz binlerce yıldızın sayı düzeni

ÜÇMÜŞÜK

Üçmüşük
Bir dağ
İkimizi
Sever sevmez

AKLAMA

Üçümüz
İkimizi
Yavaş yavaş
Bir ederiz

O ÜÇ

Üçünüzü birden
Severim ya
Üçünüzü birden
Düşüme alamam

DAHA ÜLKEMİZ

Ülkemiz
Taştan topraktan denizden ağaçtan bir yuvarlaksa
Daha ülkemiz
Bir yuvarlaktır aydınlıktan

BAKIŞLAR

Üstümde
Bakışı
Bakışım
Üstünüzde

AÇIK KALAN YAŞAMA

Üstündeki
Pamuksa bitkilerin
İpekse böceklerindir
Giyinemezsin ki sen

ÜST ÜSTE

Üstüne
Yattığımız
Yatmıştır üstüne
Sonsuzluğun

AK

Üşür
Gebe kadınların memesi
Bir açın
Düşü konar da

ÇAMGÖL

Varamaz
Onun düzey gördüğü
Varamaz
Benim dikey sakladığıma

MAVİ

Varamazsın evrenin sonuna dek
Dağlarda denizlerde göklerde
Nice çabalasan
Kuşun gücüne

VARLAMA

Vardığı
Kuşların
İnsanların
Var olduğu

TAŞIMASIZ

Vardığımız
Gece ama
Karıncanın yükü gök
Benimki sen

ULAŞMAK

Varsa
Kuş
Göklere şimdi
Gökler bize varır şimdi

GÖRÜNMEZ GÖRÜ

Verir
Karanlığın yansımasını
Kör gözlerimize
Giren ışık

YANSI

Verir işte
Senin acını
Bir ışık
İçine bir ışıksızlığın

– SOFRA

Vermiş Tanrı sana geceleyin
O gücü
Bölersin ekmeğini karına çocuğuna
Daha doyarsın

GİTMEMEK

Verse de
İçkiler boşluğunu
Dolmaz ki
Dolmaz ki şişeler bir daha

PAY

Verse de
Vermese de
Ellerin
Dolar

DAREL

Verse verse
Yeşilini verir yeryüzü sana
Yaşamasını
Vermez ki

BAŞSIZLAR

Ya ayının
Ya filin
Ya gergedanın
Başı başımdadır uyanır uyanmaz

DİRİ GİDİMİ

Ya güneş görür
Ya ay
Dirinin diriye
Geçtiğini

GECELEK OLAN

Ya karanlıkta
Ya daha karanlıkta
Ya kadınlar sever sımsıcak
Ya erkekler

YADSIMA

Yadsımamızdır uyanır uyanmaz
Dünü
Kara düşmüş sarı düşmüş ak düşmüş
Sakallarımızı kestiğimiz

ÖRTME

Yadsıması değildir örtmesidir
Dünü bir sonsuz güzellikte
Kızların kadınların
Saçlarını taradığı

SELÇUKLU

Yakutiye kapısından
Kocaman biri
Geçmiştir
Senden önce

ÇOCUK

Yalazla
Değnek atlarla
Yıldızla
Kendi yaşamasıyla oynayan

MAVİ İLK

Yalazla
Düşüncelerle
Yıldızla
Kendi soluğuyla uyanan

İŞ MUTLULUĞUMUZ

Yalnız ekmek parası için değil
Başka bir güzelliği var işlerin
Kocaman yeryüzünde kocaman gökyüzüne karşı
Kocaman bir oyun değil midir işlerimiz

ALANLARDA

Yangınlar
Yeryüzünü
Sever
Dara'dan Sezar'dan Atilla'dan çok

İÇAĞIZ

Yarı tokların
Acıları
Yese yese yese de
Gecelerini bitiremez ki

HEP UYANAMAMAK

Yarısı uyur
Yarısı uyanır yeryüzünün
Bellidir Tanrı istemiyor
Hepimizin birden uyanıklığı

YARICA OLMAK

Yarısından çoğu görülmez
Gemilerin
Kişilerin
Sevgilerin

KERVAN

Yas mıdır gece midir
Bir güney ülkesinden benim ülkeme
Develerin
Taşıdığı

YASAK

Yasaktır
Bu dörtlüklerde
Seni
Sevmemek

KARŞI AĞIZ

Yasları
Yer de
Yüreklerini bütün gün
Yarı açlar yarı tok olmaz

KARŞILIĞIMIZ

Yaslıyım dedim
Her kış o uzun gecelerde
O verdi her ilkyaz
Yemyeşil eriğini

ÖĞÜTLENME

Yaşadığım
Otların dediği
Sevdiğim
Ağaçların

ÖLÇEK

Yaşadığım gün üzre
Sevdiğim gün üzre
Bir güç var kutlu yakın aydınlık
İçimden bir bir saydığım

ÖTEKİ ÇOCUK

Yaşlanır
Adamlar
Adamların yaşları biter en sonra
Bir çocuk olurlar yeniden masmavi

GECE KARŞITI

Yatak
Kocamandı
Arıtmıştı kara bezini yatağın
Küçücük ak bacaklarımız

– KURTARAN ANA

Yatak yorganın aklığı
Nice artarsa artsın
Ne var korkacak
Sen ak değilsin ki

UÇSUZ BUCAKSIZ KIZLIK

Yataklar
Böylesine ak olmasa
Geceler
Böylesine kara olmazdı belki

YASSIL

Yattığımız
Dümdüz yattığımız
Etkilerdi belki de
Bitkilerin uzamasını

YAVAŞ

Yavaş olduğu
Aydedenin
Senin erken yaşına
Benim geç yaşım mıdır

GÜZEL DEĞİNİM

Yavaşça değer
Her gün erkenden
İnsanların çizgisi sımsıcak
Bitkilerin çizgisine

ÖTE'M

Yavaşça öpsem
Gitse
Gitse
Elim yüzüm dudağım

BU ÜREMEK

Yazarken
Daha yazarken
Duyarım
Ürediğimi

SÖZUĞRUSU

Yazarken çalar gibiyim
Aydın –
lığı
Bir büyük karanlıktan

KALIT

Yazı yazı üstüne
Çağ çağ üstüne
Doluyum
Onu

TOPLAMLAR

Yedi dağ
Söyler
Ülkelerin
Bir ettiğini

AÇ AÇINA

Yedik
Binlerce yıl
Kurdu
Kuşu bitiremedik

İLK AYRILIK

Yemeğe gitmedim sensiz
Ekmek daha ak olsa da
Sensiz daha karanlık olsa da
Geceler doymadım

YERİNE

Yeni
Yerinedir
Birdenbire
Dışarı çıkan birinin

DEV İŞÇİ

Yeni
Elleri midir
Ayakları mıdır
Geleceğin

YENİ SEN

Yeni olursun
Sever sevmez
Tepeden tırnağa
Dağdan taşa sen

KORKUNÇ OLAN

Yer boşluk
Gök boşluk
Ev boşluk
Bir boşluktur odanın içindeki

– GECE YARISI DÜŞÜNMEK

Yer gök seslenir bana doğru
Yer gök susar:
Sev hele
Daha günün varken

ÖTELERDE

Yerin bildiği
Kuştan
Kuştan
Benim bilemediğim

YURTTAŞLIĞIMIZ

Yeryüzü
Gökyüzünün yurttaşıdır
Gökyüzü
Evrenyüzünün

DARÖTE

Yeryüzünün de gökyüzünün de
Daraldığını
Kuş da anlar
Yaprak da

UTANMAK

Yeryüzüne gökyüzüne
Sığmadın sen
Sığdı ulu Tanrı
Yüreğine

YOK GÖZ

Yeryüzüne gökyüzüne karşı
Göz olsam büsbütün
Büsbütün
Ağlasam

YEŞİL KUŞ DER Kİ

Yeryüzüne inmiş
Soluğudur
Yeşil
Göğün

TUTSAK OZANLAR TÜRKÜSÜ

Yeryüzünü
Ağzımıza
Kilitlediler
Yır ettik

BULUNULAN YER

Yeryüzünün işte
Neresindesin işte
Orasındasın
Gökyüzünün işte

GÖRÜ

Yeryüzünün kabartmasıdır yazılarım yalan yanlış
Milyonlarca yıl öteden
Büyük A'lar Asya'dır belki
Küçük a'lar Afrika

DÖNÜŞ

Yeşeren
Yeşeren
Yaşamaların dönüşüdür
Yeşeren

BİÇİMİNE GETİRMEK

Yeşil ağaçları biçimine getirir
İlkyaz geldi dersiniz bir daha
Biçimine getirir dağlar geceyi
Uyursunuz

İLEN

Yeşil durdum güz ilen
Gerçeğe vardım göz ilen
Dağlar çıktım iz ilen
Bir çoğaldım ki az ilen

YORUM

Yeşil toprağı yorumlar
Güneş göğü yorumlar
Yaşaya yaşaya
Ben beni yorumlarım

ALYEŞİL

Yeşilde su
Yürür bir eski karanlıkta
Bir yeni karanlıkta yürür
Alda kök

YANKILARIN ÇAĞIRDIĞI

Yeşili sevdiğimiz
Ormanlığımızdan kalma
İçkiyi sevdiğimiz
Su'luğumuzdan

YÜZBİNGEN

Yeşillik senden bilgedir
Düşünmez
Konuşmaz
İnanmaz hiç

İKİGEN

Yeşillik senden güçlüdür
Kar da yağsa
Yel de kudursa
Alır götürür yalnızlığından seni

BİRGEN

Yeşillik senden uzundur
Sen dallara uzanırsın
O
Göğe

GÖRMESİZ'LER

Yetmedi gözlerimiz karanlığa
Duruverdik
Bakış -
- sız

BEN ORADAYIM'DAN

Yıkansa
Gergedanlar ta Afrika'da
Hem ısınırım
Hem sulara karışırım yemyeşil ben ordayım

ÖN OLAY

Yıldız bildirmeden
Gök bildirmeden
Hepsinin dediği
Benim var olduğum

– ESENLİK

Yıldızlar doğar
Gelir sürezin karanlığı
Elin ayağın usun güzelliğin
Görünmez artık

KAMAŞMAK

Yıldızlar yıldızlar yıldızlar
Kamaşmış ta içimde karanlık
Uyanamıyorum
Gökyüzü sığmış uykuma

TÜRKÜ PARLAYAN

Yıldızların ses olduğu
Parlar
Ağzımızın
Ses olacağına

YIR OKUMAMAK GERÇEĞİ

Yır okumak
Yıra karşıdır
Çalar hep
Ses düşünceden

YIRLARIN DİLİ

Yır yazmak
Sonuncu dille konuşmaktır
Ozanların kaç dil bildiğini
Bilemez Tanrı bile

YIR EYLEMİ

Yırlar usun elleridir
Yırlar usun dudaklarıdır
Nerde olursan ol bulur seni
Yırlar usun ayaklarıdır

U'LAR

Yırlarım
Bir alandır ki
Orda yaparlar
Uçulların U denemesini

HER GELENİ SEVMEK

Yine kahvedesiniz erkenden pazar günü
Gelirler yaşlı genç birer birer
Siz nedenini anlamadan
Birer birer seversiniz

GEÇEN

Yirmi beş kuruş mu
On lira mı bin lira mı yemyeşil
Birinden sana geçer yaşamalar güpegündüz
Senden birine

– ARDINDA

Yiten günümüzdür değil mi
İçkilerde
Yataklarda
Gün ağaranaca aradığımız

ÖZLEM

Yok biri gider
Gelir yok biri
O Aslı hep oralarda
Ben Kerem hep buralarda

IŞIMA

Yok eder
Karanlığı birdenbire
Anılarıyla
Yıldız

VAR AĞIZ

Yok sanırsın ağzını
Akşama dek
Ama akşam ekmeğine
Bir açılır ki

İÇERDEKİ

Yoksunuz
Düşünmüyorum
Düşünüyorum düşünüyorum
Varsınız

YÜRÜME YEĞNİKLİĞİ

Yollar geçtikleridir
Yollar geçecekleri
Bundandır kolay olduğumuz çabuk olduğumuz
Yollarda

GERÇEK DIŞI

Yönler
Küçücük yeryüzünün mutudur
Doğusu batısı güneyi kuzeyi yoktur ki
Kocaman gökyüzünün

ANLAM MAVİSİ

Yürür
Gökyüzü
Beni anladığından
Beni anladığına

HER DOĞRU

Yürür ilkin gerçek
Gerçeğin
Ardında
Yürür doğru

BAŞKA YERDE OLMAK

Yürürken
Düşünmüyorum ya
Düşünürken
Yürüyorum

YERYÜZÜNDE ADAMLAR

Yürürsen ovasındır
Dursan dağ:
İşte senden önceki adamlarla dolmuş taşmış
Yeryüzü

SEVİNÇ İÇRE

Yüzerdi hep
Denizlerimizi
Kuşlar
Uçardı balıklar göklerimizi hep

OLURDA OLMAMAK

Yüzler
Almış götürmüş beni
Düşüne düşüne
Düşüne düşüne dağ gibiyim

GÜZELLİĞİN TOPLAMI

Yüzünü gördüğüm
Sesini duyduğum
Hepsi hepsi
Katılır benim güzelliğime

GÜNEY'E

Yüzünü yıkarken
Bıyıklarının sakallarının
Tüylerinin
Duymaz mısın güneye aktığını

GÖK AYDINLIĞI

Yüzünü yıkarken
Bir ışık duyarsın ya
Bu senin yeryüzü sevincindir
Gökyüzüyle ıslanmış

BİR UZAK

Yüzünü yıkarken
Değiştirir ısını
Yıldızların bir uzak
Karanlıklardan biriktirdiği su

DIŞ SU

Yüzünü yıkarken
Gelen nedir yeryüzünün altından sana
Giden
Nedir

İKİLEMEK

Yüzünü yıkarken
Suların ikilediği
İki
Ellerindedir

GÖTÜREN

Yüzünü yıkarken
Verdiğin suya
Geçmişin midir
Geleceğin mi

İKİ BİR

Yüzünü yıkarken
Ya yıldızlar silinmiştir
Ya gelmiştir güneş
Bir yanağın ışır senin bir yanağın karanlık

GÖMÜ

Zenginliğidir
Ağaçlar yeryüzünün
Gökyüzü
Benim zenginliğim

KUBİLAY DESTANI

1. baskı: 1968

MENEMEN ÖNLERİ

23 Aralık 1930'dur,
Gece yeşilimsi dağlar ak.
Bir altın çizgi gibi yerle gök arasında
Gün doğdu doğacak.

Buz yok ama donmuştur sanki
Sarı yapraklarla kış kocaman bir yüz.
Tarlalar bir kilim işte
Menemen Ovası dümdüz.

Yalancı Mehdi Derviş Mehmet
Yürümüş Manisa'dan bir sarı su gibi.
Beş on adamıyla Menemen'e varmak üzere
Yılan uykusu gibi.

TANRI SEVER AYDINLIĞI

Bismillah der demez daha bismillah,
Kalkarız dağ başlarında daha güzel,
Yobaz sen Allah'a uzaksın.

Bismillah der demez daha bismillah,
İçimiz dışımız daha yaşamak,
Yobaz sen Allah'a çok uzaksın.

Bismillah der demez daha bismillah,
Bütün yeryüzü, bütün insanlar daha iyi,
Yobaz sen Allah'a daha çok uzaksın.

YEŞİL YILAN

Beş on kişi omuzlarında o yeşil bayrakları
Vardılar alanına, Menemen'in.
— Şeriat isterüz, şeriat isterüz.
Oldu alancık bir karanlık mağara,
Oldu alancık bir kara in.

Yaydılar yalanlarını: Ankara alınmıştır, İstanbul alınmıştır,
İşte gelmekte 80 bin kişi, 100 bin kişi.
— Şeriat isterüz, şeriat isterüz.
Ne yazık ki, beli kırıldı sanılan yılanın,
Yıkıntılardan güneşe doğru dirilişi.

KUBİLAY

Yedek asteğmen Kubilay, bir öğretmendi,
Bir ışıktı incecik.

Mustafa Kemal'in devrimleriyle büyümüş
Başaklarla sarı
Kavaklarla yeşil
Irmaklarla ak.
Gündüzü yurt üzreydi
Yurt üzreydi geceleyin gördüğü düş.

Yedek asteğmen Kubilay, bir öğretmendi,
Bir ışıktı hiç sönmeyen.

GÖREV

— Başüstüne yarbayım dedi Kubilay,
Geçti takımının önüne.
Sevinçle başladı günaydın diyerek,
Yeniden başlayan bir güne.

Aktı kışlanın bulunduğu tepecikten,
Alana ulaştı bir solukta.
Güneş daha doğmamıştı, kuş erken,
Aydınlıklar birikmek üzereydi gökteki olukta.

Baktı şaşkın bir kalabalık doldurmuş yolları
Mermisiz erlerini dağıttı düzeni korumak için köşelere hemen.
Bir devrim oku gibi yöneldi ıpışık
Tekbir seslerinin geldiği yere hemen.

OLAY

— Ne yapıyorsunuz, Hükümete baş mı kaldırıyorsunuz,
Dağılın haydi kan dökülmeden, diye gürledi Kubilay.
Ama gözü dönmüş, yüreği dönmüş Yalancı Mehdi,
Çekti tabancasını ateşledi aydınlığa.
(İlk kuşlar öter iken
Ak anasından süt emer iken bir ak tay.)

Silah bile yoktu üstünde, inancı vardı,
Yıkılırken toprağa ne of dedi ne vay,
Sonra dev gibi bir güçle doğruldu düştüğü yerden işte
Kan boşanıyordu göğsünden yüreklerce al.
(İlk kuşlar öter iken
Ak anasından süt emer iken bir ak tay.)

GÖĞE YANSIMAK

Yobazlar ürkerek açıldılar
Geçti aralarından
Omuzları dağ
Üstü başı kan.

Hükümet Konağı'na ulaştı, yok,
Kapalı.
Dolaşmak istedi yandaki caminin avlusundan arka kapıya,
İnancın al kartalı.

Saptı, ilerledi, sendeledi,
Düştü o.
Birdenbire yurt üzre
Büyümüştü o.

BİRİNCİ YOBAZ

Yeşil bayraklar açıla
Al bayraklar neymiş ki.

Gerçek yok, şeriat var,
Kul başını eğmiş ki.

İçimiz en karanlık,
Geceye göz değmiş ki.

Kara ustura olmuşuz,
Kara taş bileymiş ki.

KURBANLAR

Koyun güzel ya
Tanrı uğruna hep.
Koyunun hep
Göğsü güzel kandan.

Sığır güzel ya
Tanrı uğruna hep.
Sığırın hep
Budu güzel kandan.

Deve güzel ya
Tanrı uğruna hep.
Devenin hep
Boynu güzel kandan.

YARALIDAN BAŞ ALMAK

Üşüştüler karanlıklarından
Gözleri bir irin gibi sarı.
Daha ölmemiş Kubilay'ın üstüne
Yeryüzünün en iğrenç yobazları.

Dindaşlarına, yurttaşlarına, soydaşlarına yaklaştılar
Yüzyılların en alçak kasaplığını kura kura.
Ağızlarında tekbir
Ellerinde ustura.

İKİNCİ YOBAZ

Sakalımdan göremiyorum
Tuttum ya bir sıcak boynu.

Bu ne, cennet yolunda bana,
Allahımın koyunu.

Yetmez ki kessem bile karanlık derelerde
Bu kâfirin bütün soyunu.

Doyurur ancak
Beni zındıklar üzre kan oyunu.

BAĞNAZ

Sizin bakışınız kara,
Sizin soluğunuz karanlık.
Haykırırsınız: Allahüekber
Allah nerde, siz nerde.

Dizinizde kan fışkıran sımsıcak gövdesi,
Elinizden düşmüş kanlı ustura of,
Kubilay'ın kesik başı yerde.

Sizin bakışınız kara,
Sizin soluğunuz karanlık.
Haykırırsınız: Allahüekber
Allah nerde, siz nerde.

Sallanır ağaçlar ağaçlar ağaçlar
Yurdun kutsal toprağı,
Kubilay'ın kanlı alnını öper de.

YALANCI MEHDİ'NİN ŞERBETİ

Yalancı Mehdi haykırarak durdu:
— "Kan haramdır ama
Bunun kanını içmek helaldir."

Götürdü avuç avuç sarı ağzına
Şehit Kubilay'ın altın kanını
Doldu iğrenç avurdu.

ÜÇÜNCÜ YOBAZ

Karanlıkları saklamak üzere
Ben başımı büyütürüm.

Başımı saklamak üzere
Ben yanaklarımı büyütürüm.

Yanaklarımı saklamak üzere
Ben ağzımı büyütürüm.

Ağzımı saklamak üzere
Ben sakalımı büyütürüm.

DÖRDÜNCÜ YOBAZ

Allah tohumu besler
Tohum Recep'i besler
Recep beni besler.

Allah yaprağı besler
Yaprak Timur'u besler
Timur beni besler.

Allah dalı besler
Dal İsmail'i besler
İsmail beni besler.

Allah ağacı besler
Ağaç Satılmış'ı besler
Satılmış beni besler.

BEŞİNCİ YOBAZ

Yobaz
Karanlığın boyudur enidir.

Yobaz açlığın çıplaklığın
Bütün yeryüzündeki nedenidir.

Yobaz açmış ellerini göklere karşı güya,
Her çağda bir kötülükle yenidir.

Yobaz
Geriliğin sömürgenidir.

GERÇEĞE UZANAN

Düştü Kubilay'ın başsız gövdesi
Bir çınar dalı gibi yere.
Sarktı yakasında anasından gelmiş
Mavi çiçek mor çiçek bir çevre.

Düştü Kubilay'ın başsız gövdesi
Bir söğüt dalı gibi yere.
Aydınlık aydınlığa yaklaşır iken
Sonsuzluğa ere ere.

Düştü Kubilay'ın başsız gövdesi
Bir zeytin dalı gibi yere.
Düştü cebinden bir kitap, açıldı,
Göklere.

KANIN İLK SESSİZLİĞİ

Başın yokluğu
Sessizliğine dolar gövdenin.

Bakışsızdır, soluksuzdur ya,
İçi dağlarla kar gövdenin.

Söyler çılgın türküsünü
Küçücük kuşlar gövdenin.

Başı yoksa da
Yüreği var gövdenin.

KESİK BAŞIN KENDİNE AĞIDI

Kolumu aldılar benden
Gövdem benden ayrıldı ey.

Göremedim duyamadım
Kim nereye çağrıldı ey.

Bir kocaman, bir deli kuş
Aydınlığa doğruldu ey.

Kavaklarım acısından
İki yana eğrildi ey.

Geceler üzre dalları
Karanlıktan kırıldı ey.

Bir çiçekli kilim vardı
Al mor yeşil, dürüldü ey.

Bir ustura boğazımda
Döne döne kıvrıldı ey.

Bir idim, ikiye döndüm,
Gök üstüme yıkıldı ey.

Elimi aldılar benden
Gövdem benden ayrıldı ey.

ÖLÜRKEN SEVMEK

Her ülkede
Her çağda
Birisi birisine der gibidir

Her ülkede
Her çağda
Birisi birisini sesler gibidir.

Her ülkede
Her çağda
Birisi birisini yer gibidir.

Her ülkede
Her çağda
Birisi birisini sever gibidir.

EYLEM

Eylemdir ulu olan, ağır olan hep,
Kefelerine bir büyük tartacın
Biner yıl konsa, dursalar denk,
Bir an düşse birine göklerden
Ağır basar o.

— Tutucu eylem istemez, durmuştur yaşaması.

Eylem
İki kocaman ülkenin
O karanlığa karşı
O aydınlığıdır
Bir yeni serçe öter ötmez.

— Tutucu tedirgindir devinimden, eylemden.

ÜLKÜDE I

Kubilay o çocuktur ki
Bütün köylerimizden gelmiştir.
Söker sökmez A'yı, B'yi,
Kuşkulanmıştır başağın verimsizliğinden.

Varır varmaz ilçeye, ile, bir büyük sezi,
Yoncayı okul üzre ekmiştir.
Kubilay o çocuktur ki
Koşar ardında yeryüzü çemberinin yalın ayak.

ÜLKÜDE II

Kubilay o gençtir ki
Yazmıştır alnına Mustafa Kemal'in Büyük Söylev'ini.
Nerde devrime karşı biri varsa
Orda göz olmuştur.

Orda söz olmuştur, haykırmıştır bir daha
Gerinin üstüne duraklamadan.
Kubilay o gençtir ki
Başını verse bile vermemiştir ülküsünü.

AŞAMA

Savaşta ölenler
Barış olur ya.
Boynu kesilirken ölen
Daha barıştır şimdi.

Ancak bir yıl daha büyür,
Çamlar, zeytinler 365 günde.
Devrim uğruna ölen,
Çağlara çağdaş olur, soluğu kesilir kesilmez.

ULUSUN ELİ

Her ulusun
Bir ucu aydınlığa varırken
Bir ucu karanlıktadır daha.

Karanlıktakilerin
Örer gözlerini
Bir örümcek.

Karanlıktakilerin
Örer kulaklarını
Bir örümcek.

Her ulusun bir eli vardır
Yok eder, başını kesseler bile o
Örümceği de ağlarını da.

SU

Tekbir getiriyorlardı güneş altında karanlık,
Gediz akıyordu.

Gözleri dönmüştü gerçeğin ta ardına boş,
Gediz akıyordu.

Nice dursalar da, durdursalar da,
Gediz akıyordu.

Haykırıyorlardı: Fes istiyoruz, yeni yazı istemiyoruz!
Gediz akıyordu.

SON GÖSTERİ

Taktılar Kubilay'ın kanlı başını
Yeşil bayrağın ucuna.
Türkiye bir eldi, kocaman elin kızgınlıktan
Bütün kanı toplanıyordu avucuna.

Tiksinerek taş kesilmişlerdi bir yanında alanın
Dedeler çocuklar nineler torunlar analar kızlar,
Hâlâ Allahüekber diye zikrediyordu
Allahsızlar.

DEVRİMİ YAŞAMAK

Bir geri
Bir en çirkin olan.
Almak ister soluğunu dağ taş
Vermez bir ileri.

Bir geri
Artık cennet cehennem sata sata.
Kocaman karnını doyuramamıştır.
Hayır demiştir bir ileri.

Bir geri
Yeşil sarık başında.
Yeryüzünü kilitlerken karanlık karanlık
Yalan diye haykırmıştır bir ileri.

Bir geri
Yüzü bulunduğumuz çağın dışına dönük.
Ölü gözlerine girer güneşleyin
Bir ileri.

KARANLIĞIN SONU

Durur mu karanlık güneşe karşı
Doğmuştu gün
Aydınlığın gücü fırlamıştı kışlasından.
Süngü takmıştı, süngü olmuştu, yerden göğe büsbütün.

Göz açıp kapayıncaya dek süren o kanlı gösteri
Bastırılmıştır göz açıp kapayıncaya dek.
Arada bekçi Hasan, bekçi Rıfkı vurulmuştular,
İki yobaz mermisiyle tek tek.

Çil yavrusu gibi dağıldı sürü,
Zikirleri boğazlarında durdu kan.
Yılanın ezik kafası taş kesildi Kubilay'ın anıtına,
Ki parlayacak çağlara, çağlar arkasından.

Yok edilecektir uygarlık yollarına dikilen geri
Allah yürek üzre bir, yurt başımız üzre bir.
Mustafa Kemal devrimlerini yaşatmak için
Bu ulus bayraktan bayrağa ant içmiştir.